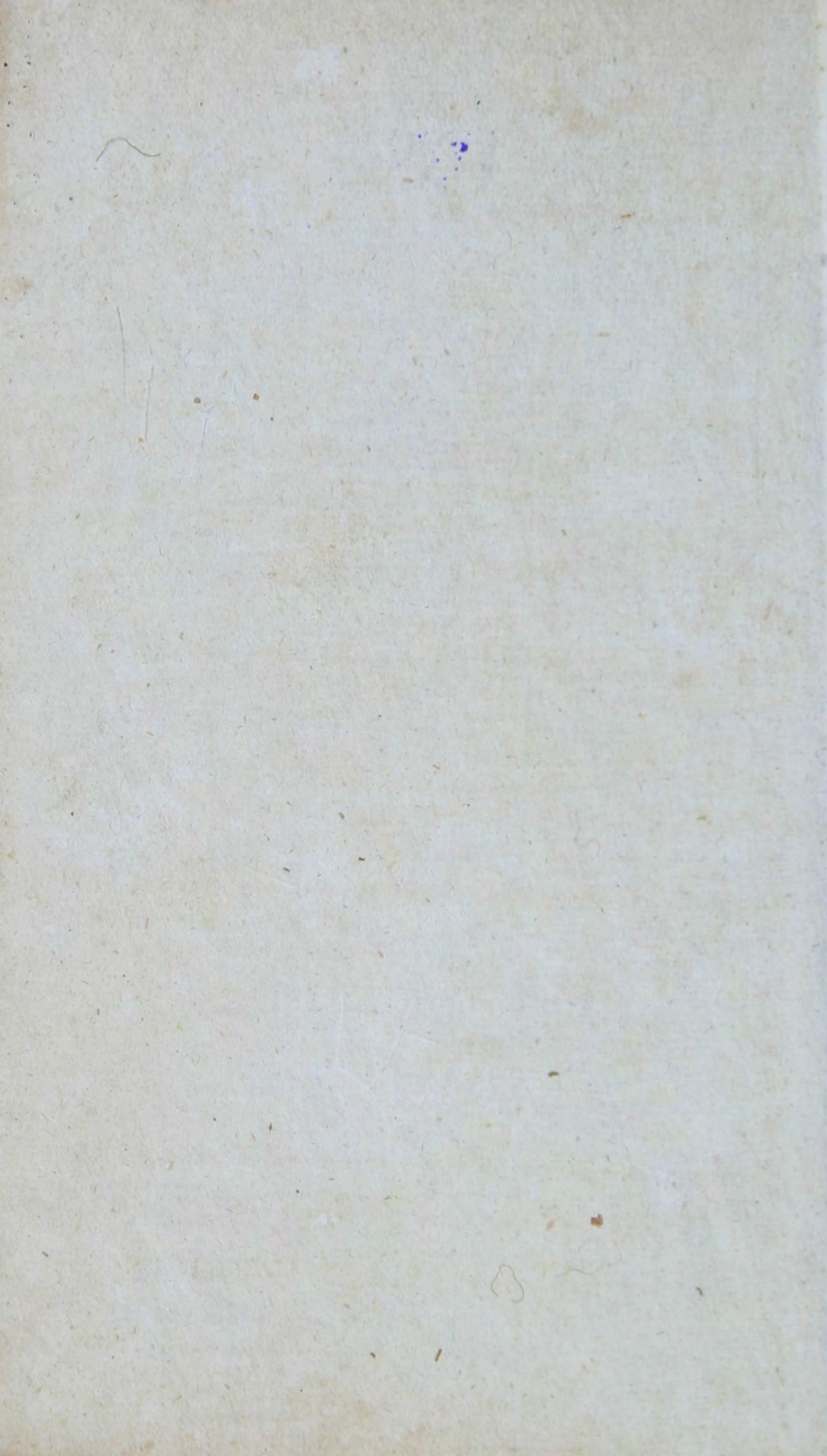

215

ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

ΝΕΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

εἰς

Χρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας,

μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν καθομιλουμένην γλῶσσαν

παρὰ Γρηγορίου Καλαγάνη Ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς Ἀγιάσου τῆς Μιτυλήνης.

~~~~~  
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.  
~~~~~

Περιέχων τὴν Ἱστορίαν τῆς νεανικῆς ἡλικίας καὶ προπαρασκευῆς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν δημοσίαν αὐτοῦ πολιτείαν, τοὺς τρεῖς χρόνους τῆς ἐν τῷ κόσμῳ φανερᾶς ζωῆς του μέχρι τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ εἰσόδου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

ἘΝ ΒΙΕΝΝΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ.

Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Δ. Δαβιδοβίκη.

1 8 2 1.

ΤΩ

ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΦΙΛΟΓΕΝΕΣΤΑΤΩ
ἌΡΧΟΝΤΙ

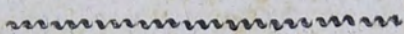
ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΡΒΑΚΗ,

τῆς Φιλογενείας καὶ τοῦ πρὸς αὐξήσιν τῆς Ἑλληνικῆς
Παιδείας πολλαχῶς δεικνυομένου αὐτοῦ Ζήλου ἕνεκεν,
ἀνατίθησιν εὐγνωμόνως τὸν παρόντα δεύτερον Τόμον τῆς
νέας Γραφῆς ὁ Μεταφραστὴς καὶ Ἐκδότης.

Εὐγενέσατε Ἄρχον, καὶ φιλογενέσατε Συμ-
πατριώτα κύριε Ἰωάννη Βαρβάκη!

Αἱ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει, καὶ ἐ-
ξαιρέτως πρὸς τὴν φίλην ἡμῶν πατρίδα Ἑλ-
λάδα καθ' ἡμέραν θαυσιλῶς χορηγούμεναι
εὐεργεσίαι σου ἐκίνησαν καὶ κινουῦσι δικαίως

παντός φιλανθρώπου καὶ φιλοπάτριδος τὴν εὐ-
γνωμοσύνην. Ἄπο μόνου τὸ γλυκὺ τοῦτο αἴ-
σθημα ὀρμώμενος κ' ἐγὼ, ἐτόλμισα νὰ ἀφιε-
ρώσω εἰς τὴν Εὐγενείαν Σου τὸν παρόντα
δεύτερον τόμον τῆς παρ' ἐμοῦ μεταφρασθείσης
καὶ ἐκδοθείσης ἰσορίας τῆς νέας Γρα-
φῆς. Ὅθεν δέξου φιλοφρόνως, φιλογενέσα-
τε ΒΑΡΒΑΚΗ! τὴν μικρὰν ταύτην προσφο-
ρὰν ἀνδρός, ὅστις Σ' εὐχεται ἐκ ψυχῆς βα-

Σύτατον γῆρας καὶ πᾶσαν ἄλλην εὐδαιμονίαν
ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος. Ἐρῶσο

Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας τῇ 1. Αὐγούστου. 1821.

ὁ εὐχέτης καὶ ὑπὲρ σοῦ πρὸς Θεὸν
διάπυρος ἰκέτης.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΑΛΑΓΑΝΝΗΣ

Ἱερομόναχος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

Ι. Ζαχαρίας και ἡ Ἐλισάβετ.

Επὶ τῆς διοικήσεως Ἡρώδου τοῦ Βασιλέως ἔζη εἰς μικρὸν καὶ εὐτελὲς πολίχνιον τῆς ὀρεινῆς χώρας τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις θεοσεβῆς, ὀνόματι Ζαχαρίας. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ ὠνομάζετο Ἐλισάβετ. Ἀμφότεροι ἦσαν, ἂν καὶ ἔζων μεταξὺ ἔθνους ἀμαρτωλοῦ, δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐφύλαττον ἀκρίβιστα πάσας τὰς ἐντολάς καὶ τὰ προσάγματα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ διαγωγή αὐτῶν ἦτον ἄμεμπτος.

Αὐτοὶ ἦσαν ἀπειροὶ καὶ τοῦτο τοῖς ἦτον μεγάλη λύπη. Καθότι ἡ τεκνοποιΐα, καὶ μάλιστα καλῶν καὶ ἐναρέτων τέκνων, εἶναι πάντοτε ἡ πλείον εὐχταία ἐπιθυμία καὶ μεγάλη χαρὰ ἐνὸς ἐναρέτου καὶ χρηστοῦ ἀνδρογύνου. Ἐδέοντο λοιπὸν συχνάκις καὶ ἐξ ὅλης τῶν καρδίας εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὰ τοῦς χαρίσῃ υἱόν, ἀλλ' ἡ δέησις τῶν ἐφαινετο ματαία. Διότι ἦσαν καὶ οἱ δύο προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν καὶ δὲν ἔτρεφον πλέον καμμίαν ἄλλην γνήνην ἐλπίδα. Τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖου καὶ ὅλαι αἱ ἀγαθαὶ τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου ψυχαὶ ἠύχοντο ν' ἀπολαύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἦτον ἡ Γέννησις τοῦ ἐπηγγελμένου Θεοῦ βασιλέως.

Ἦδη ἦλθε πάλιν ἡ τάξις τῆς ἐφημερίας εἰς τὸν Ζαχαρίαν, νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸν ναόν· ὅθεν ἐπορεύθη ἀμέσως εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ ἱερεῖς ἐσυνείβιζον, νὰ διαμοιράζωνται

ἀναμεταξύ των τὰς ἱεροπραξίας διὰ κλήρων. Ταύτην τὴν φορὰν ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Ζαχαρίαν — κατὰ θείαν οἰκονομίαν — τὸ νὰ προσφέρῃ δηλαδή αὐτὸς τὸ θυμίαμα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Ἡ εἴσοδος τῶν Ἁγίων ἦτο σκεπασμένη μὲ ἐν λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον ἔκρεματο ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ ναοῦ ἕως κάτω. Ὁ Ζαχαρίας ἐνδεδυμένος τὴν ἱερατικὴν στολήν, καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον εἰς τὰς χεῖρας φέρων, εἰσῆλθεν ἐνδον τοῦ καταπετάσματος, καὶ παρέστη ἔμπροσθεν τοῦ Θυσιαστηρίου. Τὸ θυμίαμα ἀνέβαινεν ἤδη ὡς νέφος εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ δὲ λαὸς ἰσάμενος ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου, προσηύχετο καὶ ἔλεγε: „Κατευθυνθήτω ἡ προσευχὴ ἡμῶν, Κύριε! ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου!“ Τότε βλέπει διαμιάς ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ θυσιαστηρίου — Ἄγγελος: ἐκ τῆς θεωρίας τοῦ ὁποίου ἔμεινεν ἔκθαμβος, καὶ ἔτρεμεν ἀπὸ τὴν φόβον του. Ὁ Ἄγγελος ὅμως εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ πραεῖαν καὶ ἰλαρὰν φωνήν: „Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία! διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου. Ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβετ θέλει σοῦ γεννήσει υἱόν, τὸν ὁποῖον θέλεις ὀνομάσει Ἰωάννην. Οὗτος θέλει σοῦ εἶναι χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις, μάλισα καὶ πολλοὶ θέλουσιν χαρῆ δια τὴν γέννησίν του· διότι θέλει εἶναι μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Οἶνον καὶ σίκερα (θερμὰ καὶ μεθυστικὰ ποτὰ) δὲν θέλει πίνει· πρὸ τῆς γεννήσεώς του ἀκόμη θέλει πληρωθῆ μὲ πνεῦμα ἁγίων. Πολλοὺς δὲ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ θέλει ἐπιστρέψει πρὸς Κύριον τὸν Θεόν των. Μάλισα ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἁλίου θέλει προπορευθῆ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου (τοῦ Σωτῆρος, ὅστις μετ' ὀλίγον θέλει φανῆ). Θέλει ἐγείρει τὰ φρονήματα τῶν πατέρων των (τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ). Τοὺς ἀπίστους θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὴν ὀρθὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει τοὺς διδάξει σοφίαν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐτοιμάσαι εἰς τὸν Κύριον λαὸν ἅγιον.“

Ὁ Ζαχαρίας ἀπὸ τὸν φόβον ἔγεινε σχεδὸν ἔξω φρενῶν. Τοιαύτη χαροποιὰ ἀγγελία ἦτον ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν του· διότι ὄχι μόνον δὲν ἠλπίζε πλέον ἢ ἀποκτήσῃ υἱόν, ἀλλὰ καὶ τῆς τοιαύτης ἐλπίδος τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνόμιζεν ἀδύνατον. Διὰ τοῦτο καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἄγγελον: „Πῶς θέλω βεβαιωθῆ περι τούτου; Διότι ἐγὼ μὲν εἶμαι πλέον πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου ὡσαύτως ἡλικιωμένη.“ Ὁ δὲ Ἄγγελος, τὸν ὁποῖόν ἔπρεπε νὰ λυπήσῃ τοῦτο, ὅτι δὲν τὸν ἐπίστευε, ἀπεκριθῆ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἐγὼ εἶμαι Γαβριήλ, ὁ παριστάμενος ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεσάλην παρὰ Θεοῦ, νὰ φέρω εἰς ἐσὲ τὴν χαροποιὰν ταύτην ἀγγελίαν. Ἴδου — ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσας εἰς τοὺς λόγους μου, οἱ τινες θέλουν πληρωθῆ ἀφεύκτως εἰς τὸν καιρὸν των — θέλεις εἶσαι ἄφωνος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃς, ἕως εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ’ ἣν θέλουν πληρωθῆ ταῦτα πάντα.“

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἄγγελος, ἔγεινεν ἄφαντος· ὁ δὲ Ζαχαρίας ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔμεινεν ἄφωνος. Τοιουτοτρόπως ἐτιμωρήθη διὰ τὴν ἀσόχασόν του ὀμιλίαν, λαθὼν ἐν ταύτῳ καὶ βέβαιον σημεῖον, ὅτι ἡ ἐμφάνεια τοῦ Ἀγγέλου δὲν ἦτον ἀπλῆ φαντασία. Ἥμπορούσαμεν νὰ φαντασθῶμεν προσφυσέραν καὶ φιλανθρωποτέραν τιμωρίαν;

Ὁ Ζαχαρίας ἐχρειάσθη πολὺν καιρὸν, ἕως οὗ νὰ ἀναλάβῃ πάλιν ἀπὸ τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν τρόμον του. Ὁ δὲ λαὸς τὸν ἐπρόσμενεν ἐν τοσοῦτῳ ἔξω, καὶ δὲν ἠδύνατο παντελῶς νὰ καταλάβῃ, διὰ τί μένει τόσην ὥραν εἰς τὸ ἱερόν. Ἄλλ’ ἐβγῆκε τέλος πάντων, καὶ ὁ λαὸς ἐκατάλαθεν εὐθύς, ὅτι τὸν συνέβη κανένα παράδοξον. Ὁ Ζαχαρίας ἔπρεπε κατὰ τὴν συνήθειαν νὰ εὐλογήσῃ μεγαλοφώνως τὸν λαόν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο οὔτε φωνὴν νὰ ἐβγάλῃ οὔτε λόγον νὰ προφέρῃ ἀπὸ τὸ στόμα του· διὰ τοῦτο ἐθαύμαζεν ὁ λαὸς ἐτι περισσότερον. Ἐν τοσοῦτῳ ὁμοῦς εὐλόγησε καὶ σιωπῶν τὸν λαόν,

καὶ τὸν εἶδεν ἐν ταύτῳ νὰ καταλάβῃ μὲ τὸ πρὸς τὸν οὐρά-
 νον νεῦμα του, ὅτι εἶδεν εἰς τὸ ἁγιασῆριον θεῖαν τινὰ ἐμ-
 φάνειαν. Ὅτε δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τῆς ἐφημερίας του, ἐ-
 πέσρεφεν εἰς τὸν οἶκόν του, ἀλλὰ μὲ πόσῃ χαρᾷ, τοῦτο
 ἕκαστος ἤμπορεῖ νὰ τὸ φαντασθῇ.

Μὲ τοιαύτην λοιπὸν οὐρανίαν ἐμφάνισιν ἀρχεται, ἀ-
 γαπητοῖμου νέοι! ἡ ἱστορία τοῦ ἐπηγγελμένου Σωτῆρος.

Ἡ κυριωτάτη τοῦ Θεοῦ ἐτοιμασία πρὸς
 σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων μνηύεται ἤδη μὲ τρόπον ἀξιο-
 λογώτατον. Ἡ μῆνυσις γίνεται δι' ἐνὸς τῶν πρώτων Ἀγ-
 γέλων τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν πλέον σεβάσμιον τόπον, ἤγουν εἰς τὸ
 ἁγιασῆριον τοῦ ναοῦ· εἰς τὸν πλέον ἀρμόδιον καιρὸν — ἤ-
 γουν κατὰ τὴν ὄραν τῆς προσευχῆς· πρὸς ἄνδρα ἐκ τῶν ἀ-
 ξιωτέρων καὶ σεβασμιωτέρων — ἤγουν πρὸς τὸν ἅγιον καὶ
 ἀμεμπτον πρεσβύτερον Ζαχαρίαν.

Ὁ Θεὸς ἐμφανίζεται εἰς τὸν Ζαχαρίαν καθ' ὃν τρόπον
 καὶ πρὸ χιλιάδων χρόνων εἰς τὸν Ἀβραάμ· χαρίζεται παρομοίως
 καὶ εἰς αὐτὸν υἱόν· συγκαταβαίνει καὶ ἐδῶ εὐμενῶς εἰς τοὺς
 ἀνθρώπους. Εὐρίσκει εὐαρέσκειαν εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀγα-
 θοὺς ἀνθρώπους· τοὺς γνωρίζει, τοὺς τιμᾷ καὶ τοὺς ἀγαπᾷ·
 τοὺς δοκιμάζει διὰ μακροχρονίων παθημάτων, καὶ τοὺς χα-
 ροποιεῖ ἔπειτα παρὰ πᾶσαν αὐτῶν προσδοκίαν. Ἐπακούει
 τὰς δεήσεις των, καὶ τότε μάλιστα ἀλόμῃ, ὅταν ἔπαυσαν
 πλέον δόλου, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐλπίζωσι.

Παρὰ τοῦ ἐρχομένου Σωτῆρος ἐλπίζονται μεγάλα
 καλά. Ὁ Ἰωάννης ὀνομάζεται μέγας, δεύτερος Ἡλίας,
 χαρὰ πολλῶν, καὶ (τὸ ὁποῖον σημαίνει αὐτὸ τὸ ὀνο-
 μά του) υἱὸς τῆς χάριτος, σωτηρία Θεοῦ, εἰρήνη Θεοῦ.
 Ἀλλὰ μὲ ὅλα ταῦτα εἶναι μόνον πρόδρομος τοῦ Σωτῆρος.
 Αὐτὸς δὲ ὁ Σωτὴρ ὀνομάζεται Κύριος, καὶ ἐν αὐτῷ μέλλει

νά πλησιάσῃ ὁ ἴδιος Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τοιοῦτον τρόπον, καθ' ὃν ἕως τώρα δὲν ἔγινε ποτὲ.

Τὸ ἐξῆς εἶναι ἐτι ἀξιολογητόν: Εὐθύς εἰς τὴν ἰσχυρὰν τῆς ἱστορίας ταύτης ἱστορίας προτρεπόμεθα εἰς διόρθωσιν. Καθὼς ποτε ἀνήγγειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄριστον ἄνδρα τοῦ παλαιοῦ κόσμου, τὸν Ἀβραάμ, τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος, οὕτως ἀναγγέλλει καὶ τώρα κατὰ πρῶτον τὴν ὅσον οὐκ ἔμπροσθεν τῶν ἐπαγγελιῶν ἐκεῖνων εἰς ἄνδρα τοιοῦτον, ὅστις διέκρινε καὶ ἐφρόνει, καθὼς καὶ ὁ Ἀβραάμ. Τοὺς περισσοτέρους Ἰσραηλίτας, τόσον τοὺς Ἱερεῖς, ὅσον καὶ τὸν λαὸν, ὀνομαζέει ὁ Ἄγγελος ἀπίστους (μὴ ὅλον ὅτι ἐκαυχῶντο εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ὀρθοδοξίαν) καὶ λέγει περὶ αὐτῶν, ὅτι πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ἀληθινὴν γνώσιν, εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὰ φρονήματα τοῦ Ἀβραάμ. Ἐμπροσθεν εἰς τὰ ἀνέρα ὀμματαίων μένει ἡ θεία ἐμφάνεια, καὶ τώρα ἀκόμη, κεκαλυμμένη μὲ παραπέτασμα.

Ἀγαπητοί μου νέοι! ἅς ἀποφασίσωμεν εὐθύς ἐξ αὐτῆς τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἱστορίας ταύτης τὴν ἀγαθὴν καὶ ἀρίστην ἀπόφασιν, νὰ ἐπιθυμήσωμεν ἐκ ψυχῆς τὴν διόρθωσίν μας! Ὅσον ὀρθότερα καὶ καθαρότερα εἶναι ἡ ἐπιθυμία αὕτη, τοσοῦτον ἀξιοαγαπητότερος θέλει φανῆ καὶ εἰς ἑσᾶς ὁ Σωτὴρ, τοσοῦτον ὠφελιμότερος θέλει εἶναι ἡ ἱστορία του, καὶ τοσοῦτον μεγαλητέραν εὐλογίαν θέλετε ἀπολαύσει ἐξ αὐτῆς.

2. Ἡ Θεοτόκος Μαρία.

Τὸ ἄκρον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἠδύναντο μόνον νὰ φαντασθῶσιν οἱ Ἰσραηλίται, ἦταν τὸ βασίλειον τοῦ ἐπηγγελμένου θεοῦ

βασιλέως, τοῦ ὁποίου τὴν γέννησιν ἐπρόσμεναν ἤδη. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἐνόμιζον, ὅτι θέλει φανῆ με τοιαύτην λαμπρότητα, ἣτις θέλει ἀμαυρώσει πᾶσαν λαμπρότητα τῶν βασιλέων τοῦ κόσμου. Ἐφαντάζοντο, ὅτι καμμία βέβαια ἐκ τῶν πλουσιωτέρων καὶ ὠραιωτέρων θυγατέρων τοῦ Ἰσραὴλ θέλει ἔχει ταύτην τὴν μεγάλην τιμὴν, τοῦ νὰ γένη μήτηρ αὐτοῦ· ἀλλ' ἔγειεν ὅλον τὸ ἐναντίον.

Εἰς τὸ πλέον ἀσήμαντον μέρος τοῦ ποτε βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ — Εἰς τὴν μικρὰν ἐπαρχίαν Γαλιλαίαν — εἰς τὴν πλέον καταφρονημένην καὶ μικρὰν κώμην τῆς ἐπαρχίας ταύτης — εἰς τὴν μικρὰν Ναζαρέτ καὶ μάλισα εἰς τὴν πλέον ταπεινὴν καὶ πτωχικὴν οἰκίαν τοῦ πολυχνίου τούτου — ἐξη ἡσυχως, καὶ ἀγνώρισος ἀπὸ τὸν κόσμον μία πτωχὴ παρθένης, ἣτις ἐτρέφετο ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν της, μ' ὅλον ὅτι κατήγετο καὶ ἀπὸ βασιλικὸν γένος, τοῦ Δαβίδ. Πτωχὸς δέ τις τέκτων, ὀνόματι Ἰωσήφ, ἄνθρωπος κατὰ πάντα εὐλαβῆς, θεοφοβούμενος καὶ δίκαιος, εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ νυμφευθῆ αὐτὴν με τὸν καιρόν. Ἄλλ' ὅσον πτωχὴ ἦτον αὕτη κατὰ τὰ πλούτη καὶ τὰ ἄλλα γήινα ἀγαθὰ, τοσοῦτον πλουσία ἦτον κατὰ τὰς ἀρετάς. Ἦτον ἐν ἐνὶ λόγῳ αὐτόχρημα καθαρότης, καὶ ἀγιωτάτη Ἀθωότης. Ἡ εὐγενὴς καὶ καθαρὰ καρδία της δὲν εἶχεν ἄλλην ἐπιθυμίαν, εἰμὴ νὰ πράττη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐκτὸς τούτων εἶχε καὶ ἄκραν ταπεινώσιν· ὥστε οὔτε αὕτη ἢ ἰδίᾳ ἤξευρε πόσον ἀγαθὴ καὶ θεοσεβῆς, πόσον ἀγία, καὶ πόσον ἀξιογάπητος καὶ ἀξιοσέβαστος ἦτον. Τὸ ὄνομά της ἦτον διόλου ἀγνωστον εἰς τὸν Ἰσραὴλ, ἐξαιρουμένων τῶν πλησιεστέρων γειτόνων της, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον γνωσόν· ὠνεμάζετο δὲ Μαρία.

Πρὸς ταύτην λοιπὸν τὴν πτωχὴν καὶ ἀγνώρισον παρθένον ἀπεσάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη ἤλπιξεν ὡσαύτως εἰς τὸν προσδοκώμενον Σωτῆρα· ἐπόθει ἐξ

ὅλης τῆς καρδίας τὴν ἔλευσίν του, καὶ ἐνόμιζεν ἑαυτὴν εὐδαί-
 μονα, διότι ἔζη εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ὁ Σωτὴρ ἔ-
 μελλε νὰ γεννηθῆ, καὶ φανταζομένη τὴν μεγάλην σωτηρίαν,
 ἣτις ἔμελλε νὰ διαδοθῆ δι' αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸ ἔθνος
 τῆς, ἔκλινε γόνυ πλήρης εὐλαθείας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἡσυ-
 χάζουσα εἰς τὴν μοναχικὴν κατοικίαν τῆς. Τότε ἦλθε πρὸς
 αὐτὴν διαμιᾶς ἄγγελος Κυρίου, ὅστις πλήρης οὐρανοῦ καὶ
 ἀπεριγράπτου φιλοφροσύνης λέγει πρὸς αὐτήν: „Χαῖρε, κε-
 χαριτωμένη! Ὁ Κύριος μετὰ σοῦ! Εὐλογημένη σὺ ἐν γυ-
 ναξί.“

Ἡ δὲ Μαρία ἐταράχθη πολὺ περισσότερον διὰ τὸν ἀ-
 σπασμὸν τοῦτον, παρὰ διὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἀγγελικῆς μορ-
 φῆς. Διελογίζετο καθ' ἑαυτὴν, τί τάχα σημαίνει ὁ ἀσπασμὸς
 οὗτος· καὶ ἐπειδὴ ἐφρόνει μικρὰ περὶ ἑαυτῆς δὲν ἠδύνατο μὲ
 κανένα τρόπον νὰ τὸν χωρέσῃ εἰς τὸν νοῦν τῆς. Ἐντράπη δὲ
 καὶ διὰ τὴν τιμὴν τόσον, τὴν ὁποίαν ἔδιδεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἄγ-
 γελος, ὥς δὲν ἠμπόρει οὔτε λόγον νὰ προφέρῃ ἀπὸ τὸ σό-
 μα τῆς, διὰ τοῦτο ἐσιώπα πλήρης ὅλη μετριοφροσύνης καὶ
 κοσμιότητος.

Ὁ Ἄγγελος ὁμῶς καθυσήχασε τὴν τεταραγμένην φυ-
 χήν τῆς, καὶ εἶπεν ἠλαρῶς πρὸς αὐτήν: „Μὴ φοβοῦ, Μα-
 ριάμ! διότι εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Σὺ θέλεις γεννήσει
 υἱόν, καὶ καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος θέλει
 εἶναι μέγας, καὶ υἱὸς τοῦ ὑψίστου θέλει ὀνομασθῆ. Κύ-
 ριος ὁ Θεὸς θέλει δώσει εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ Δαβὶδ. Αὐτὸς θέλει βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ
 εἰς τοὺς αἰῶνας. Τὸ δὲ βασίλειον αὐτοῦ δὲν θέλει ἔχει τέλος
 οὔτε ὅρια.“

Ἡ δὲ σώφρων καὶ κόσμιος παρθένος, μ' ὅλον ὅτι ἦτον
 ἤδη μεμνησθευμένη μὲ τὸν Ἰωσήφ, δὲν ἔβαλεν ὁμῶς εἰς τὸν
 νοῦν τῆς γάμον, ἀλλὰ μὲ ἐρύθημα παρθενικῆς αἰδοῦς εἶπε

πρὸς τὸν Ἄγγελόν: „Πῶς θέλει γενεῖ τοῦτο, ἐν ᾧ ἐγὼ δὲν γνωρίζω ἀκόμη ἄνδρα;“

Καὶ ὁ Ἄγγελος εἶπε: „Πνευμα ἅγιον θέλει ἐπέλθει ἐπὶ σέ, καὶ δύνამις ὑψίστου θέλει σέ ἐπισκιάσει· διὰ τοῦτο καὶ τὸ γεννηθησόμενον ἐκ σοῦ ἅγιον παιδίον, θέλει ὀνομασθῆ υἱὸς Θεοῦ· Ἰδοὺ καὶ Ἐλισάβετ, ἡ συγγενής σου, τὴν ὁποίαν φοβάζονται, ὅτι δὲν θέλει γεννήσει πλέον, συνέλαβε καὶ αἰτῆ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας τῆς, καὶ οὗτος εἶναι μῆνας ἔκτος τῆς συλλήψεώς τῆς. Διότι παρὰ τῷ Θεῷ δὲν ἀδυνατεῖ κανὲν ῥῆμα.“

Ἡ δὲ Μαριάμ κλίνασα τὸν αὐχένα πλήρης σεβασμοῦ, εὐχαριστίας καὶ χαρᾶς, εἶπεν: „Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου. Γεναιτόμοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου.“ καὶ ὁ Ἄγγελος ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτῆς.

Ἐν πρώτοις βλέπομεν ἐνταῦθα, ἀγαπητοίμου νέοι! τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆν, ὅστις ἐμελλε νὰ ᾔῃ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ, υἱὸς τοῦ ὑψίστου καὶ αἰώνιος βασιλεὺς. Ὡς τοιοῦτον τὸν μὴνύει τῶρα καὶ ὁ Ἄγγελος, ἡγουν ὡς υἱὸν τοῦ Ὑψίστου καὶ υἱὸν τῆς παρθένου, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καταγομένης. Ὅτι πρότερον ἦτον ἀκατάληπτον καὶ ἀκατανόητον, γίνεται τῶρα σαφές καὶ φανερόν, καὶ βαθμηδὸν ἀνακαλύπτεται ἡ πίσις καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ υἱὸς τοῦ Ὑψίστου, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς θέλει νὰ φανερώσῃ τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπην του, εὐμένειν καὶ ἐπιείκειαν, ὅσον ἐνδέχεται μεγαλοπρεπέστατα, λαμβάνει τῶρα τὸ ὠραῖον καὶ σημαντικώτατον ὄνομα Ἰησοῦς. Τοῦτο τὸ ὄνομα Ἰησοῦς εἰς τὴν γλῶσσαν μας σημαίνει — Σωτῆρα, Λυτρωτῆν, Ἐλευθερωτῆν. Καὶ τῷ ὄντι ὁ Θεὸς δὲν ἠμποροῦσε νὰ φανερώσῃ ἀξιολογώτερα τὴν δόξαν του, εἰμὴ διὰ τῆς σωτηρίας, βοηθείας καὶ εὐλογίας, δι’ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ δι’ ἀπολυτρώσεως ἐκ τῶν κακῶν. Ἀλλὰ τί ἄλλο χαριέστερον ἠμποροῦσε νὰ δοθῆ εἰς τοὺς δυσυχεῖς, ταλαιπώ-

ρους, ἀμαρτωλοὺς ἀνθρώπους, παρὰ Σωτῆρ τῶν ἀμαρτιῶν, Λυτρωτῆς τῆς ταλαιπωρίας; Αὐτὸ μόνον τὸ ὄνομα Ἰησοῦς ἔπρεπε νὰ παρακινήσῃ ὅλους τοὺς θέλοντας, νὰ μετανοήσωσιν ἀμαρτωλοὺς, ὅλους τοὺς ταλαιπώρους, νὰ ἔχωσι τὴν ἐλπίδα τῶν εἰς Αὐτόν.

Ἡ Θεοτόκος Μαρία μᾶς παριστάνεται πάλιν ὄχι μόνον ὡς χαριεσάτη εἰκὼν τῆς καθαρωτάτης Ἀθωότητος, τῆς ἀπλουεσάτης ταπεινοφροσύνης, τῆς τελειοτάτης ὑπακοῆς, τῆς προθυμοτάτης ὑποκλίσεως εἰς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Θεοῦ — ἀλλ' ἐν αὐτῇ μᾶς δεικνύει ὁ Θεὸς ἄριστα καὶ ἐμφαντικώτατα, πόσον ἔντιμοι εἶναι αἱ ἀρεταὶ αὐταὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ. Ἡ ὑπήκοος καὶ ὑποκλιθεὶς δούλη τοῦ Κυρίου, ἣτις δὲν θέλει ἄλλο, παρ' ὅτι καὶ ὁ Θεὸς θέλει, γίνεται τώρα μήτηρ τοῦ Κυρίου. Ἐμπροσθεν αὐτῆς τῆς κατ' ἀλήθειαν ταπεινοτάτης, ἐπροσκύνησαν οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ἡ μεγίστη εὐεργασία τοῦ Θεοῦ δι' ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος — ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ — γίνεται ἐν ταύτῳ καὶ ἀμοιβὴ τῆς καθαρωτάτης καὶ ἀσπιλωτάτης ἀθωότητος! ὦ, ποῖος δὲν πρέπει ν' ἀγωνισθῇ διὰ νὰ ᾗναι πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν τόσο ὑπήκοος, τόσο ταπεινὸς, καὶ τόσο καθαρὸς, καθὼς καὶ ἡ ἀειπάρθετος Μαρία;

Σημ: Δὲν μὲ λανθάνει ἡ δόξα τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, ὅτι ἡ παναγία Παρθένος ἐτρέφετο παιδιόθεν διὰ χειρὸς Ἀγγέλου εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Ἀλλ' εἰς τὸν μεταφρασὴν δὲν εἶναι συγχωρημένον, ἐν ᾧ μεταφράζει, νὰ μεταβάλλῃ τὸ κείμενον τοῦ μεταφραζομένου κατὰ τὸν δοκοῦν. Πλὴν ἂν δὲν ἀπατώμαι, τοῦτο δὲν εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ συζητικὰ δόγματα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως, (ἴδε Ἐκατονταστηρίδα παρὰ Εὐγενίου). Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐφύλαξα καὶ ἐγὼ τὸ κείμενον τοῦ Συγγραφέως, ὅστις εἰς ἔτι ζῆ, καὶ ὅστις μήτε ἤθελεν ὑποφέρει ἴσως νὰ μεταβληθῇ.

3. Ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἐλισάβετ.

Ὁ Ἄγγελος ἔγινεν ἄφαντος — καὶ ἡ Μαρία ἔμεινε πάλιν μόνη. Ἄλλ' εἰς ποίαν διάθεσιν εὐρίσκετο, τοῦτο εἶναι ἀνέκφραστον. Τὸ νὰ ἰδῇ μόνον αὐτὸν, τὸν Θεῖον Σωτῆρα μὲ ἐν βλέμμα, νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ σῶμα του ἓνα μόνον λόγον, ἦτον δι' αὐτὴν ἐπὶ τῆς γῆς χαρὰ ἀνωτέρα πάσης χαρᾶς. Καὶ ἐκεῖνη, ἣτις εἰς τοὺς ἰδίους της ὀφθαλμοὺς δὲν ἦτο τίποτε, ἣτις δὲν ἐφαντάσθη ποτὲ ἐπὶ ζωῆς της τοιαύτην τινα μεγάλην εὐτυχίαν, ἔπρεπε τώρα νὰ γενῆ καὶ μήτηρ τοῦ λατρευομένου Ἰησοῦ. Ἡ ἀφθονία τῆς μακαριότητος καὶ εὐδαιμονίας ἦτον πολὺ μεγαλητέρα, παρὰ ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ φυλάξῃ αὐτὴν μυστικὴν εἰς τὴν καρδίαν της! Ἄλλ' εἰς ποῖον, εἰς ποῖον ἦτον δίκαιον νὰ κοινοποιήσῃ τὴν χαρὰν ταύτην, εἰ μὴ — εἰς τὴν σεβαστὴν καὶ χρηστὴν φίλῃν της, εἰς τὴν εὐλαβεῆ καὶ θεοσεβεῆ ἐξαδέλφην της, Ἐλισάβετ, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἤκουσε καὶ παρὰ τοῦ Ἄγγελου προφερόμενον, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη ὁμοία χάρις; Οὔτε αἱ δυσκολίαι τῆς τριῶν ἡμερῶν ὁδοιπορίας, οὔτε ὁ ἄνωθεν τοῦ ὄρους τραχὺς καὶ ἀνώματος δρόμος ἦσαν ἱκανὰ, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν τρυφερὰν Παρθένον. Παρευθὺς ἠτοιμάσθη, καὶ ἀνεχώρησε, διὰ νὰ φέρῃ τὴν χαροποιὰν ταύτην ἀγγελίαν πρὸς τὴν Ἐλισάβετ, καὶ νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐγκάρδιόν της εὐχαρίστησιν διὰ τὴν μετοχὴν τῆς αὐτῆς χάριτος.

Ἡ εἰς Θεὸν χαρὰ, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη εὐκολύνει ὅλας τὰς δυσκολίας καὶ δυσχερείας. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἀληθῶς θεοφοβούμεναι ψυχαὶ εἶναι πάντοτε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους φιλοφρονέσονται. Ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια κάμνει τὸν

ανθρωπον ἐπεικῆ καὶ φιλόανθρωπον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Αὕτη ἔπρεπε νὰ καταστήσῃ τὴν γῆν παράδεισον, εἰάν ἦτο πανταχοῦ κοινή.

Ἡ Μαρία ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἐλισάβετ· καὶ ἀπροσδοκῆτως, ὡς Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ, μὲ βλέμματα, οὐρανίαν χαρὰν ἐκλάμποντα, παριστάνεται ἔμπροσθεν εἰς αὐτὴν, τὴν ἀσπάζεται, καὶ τὴν συγχαίρεται διὰ τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐλισάβετ ἐφύλαττεν ἕως τώρα μυσικῆν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἐμπιστευθῆ εἰς κανένα. Ὅποια χαρὰ, ὁποῖον θάμβος εἰς τὴν Ἐλισάβετ!

Ἄλλὰ καὶ τὴν Μαρίαν ἐπρόσμενον ἐδῶ ἄλλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις. Εἰς τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἡ Ἐλισάβετ ἤκουσε τὸν ἀσπασμὸν καὶ τὸ συγχαῖρημα τῆς Μαρίας, ἐφωτίσθη παρὰ τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ εἰδοποιήθη ὑπὸ αὐτοῦ: διὰ τί ἦλθεν ἡ Μαρία. Χαρὰ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδοκίμασε πώποτε, κατεκυρίευσεν ὅλην τὴν φύσιν, καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἔτι δὲ καὶ μὲ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἄκρας χαρῆς προαπήντησε τὴν παναγίαν Παρθένον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν: „Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί! — Ἄλλὰ πόθεν μοὶ τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; Μακαρία σὺ ἡ πισεύσασα! διότι ἔσαι τελείωσις τοῖς λελαλημένοις σοὶ παρὰ Κυρίου.“

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ἡ Ἐλισάβετ βλέπει, ὅτι ἡ Μαρία, ἡ νεωτέρα αὐτῆς φίλη, ὑπερβαίνει αὐτὴν πολὺ ὡς πρὸς τὴν τύχην, βλέπει, ὅτι δοξάζεται ἀπὸ τὸν Θεὸν πολὺ περισσότερον ἀπ' αὐτὴν — καὶ χαίρει μὲ ὅλον τοῦτο χαρὰν ἀνεκλάλητον. Μάλισα ἡ πρὸς τοῦτο χαράτης εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε λησμονεῖ παντάπασι τὴν ἐδικὴν τῆς χαρὰν. Ταπεινώνεται ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ τὴν μακαρίζει. Τοιοῦτοτρόπως καὶ πᾶσα ἀληθῶς εὐσεβὴς καὶ ἀγαθὴ ψυχὴ εἶναι καθαρὰ ἀπὸ παντὸς φθόνου! Ἄς προσπαθῆσωμεν καὶ ἡμεῖς μὲ ὅλας μας

τάς δυνάμεις, νὰ ἐξαλείψωμεν ἀπὸ τὴν καρδίαν μας καὶ τὴν
 μικροτάτην κλίσιν πρὸς τὴν φιλοδοξίαν, ιδιωφέλειαν καὶ
 φιλαυτίαν, ἕως ὅτου νὰ μὴ αἰσθανώμεθα πλέον παντελῶς
 εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς μας ἄλλου τινος ἐπιθυμίαν, εἰρή-
 τῶν ὅσα εἶναι ἀληθῶς ὀρθὰ καὶ καλὰ, δίκαια καὶ τίμια!

4. Ὑμνος τῆς ἀειπαρθένου Μα- ρίας.

Ἡ θεοτόκος Μαρία ἐθαύμασεν ὄχι μόνον, ὅτι ὁ Θεὸς ἐ-
 φανέροσεν εἰς αὐτὴν τὴν τεκνοποιῖαν τῆς Ἑλισάβετ, ἀλλ' ἐ-
 θαύμασε περὶ πλέον, ὅτι ἐφανέροσε καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἐδι-
 κήν της. Ἡ συντυχία αὕτη τῶν θείων ἀποκαλύψεων ἦτον εἰς
 αὐτὴν νέα δεῖξις τοῦ Θεοῦ, ὅτι αὐτὸς δὲν φεύδεται — καὶ ἀ-
 μέσως ἐν ᾧ ἔμβαιεν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τῆς εὐλογίας, ἦτον
 προφανῆς ἀπόδειξις τῆς φιλοφροσύνης αὐτοῦ καὶ εὐμενείας.
 Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἑλισάβετ, τὸ πολιὸν τοῦτο καὶ θεοσεβῆς
 ζεῦγος, ἐσέκοντο ἔμπροσθεν της — σεβάσμιοι ὡς ὁ Ἀβραάμ
 καὶ ἡ Σάρα, καὶ ἠξιοῦμενοι τῆς αὐτῆς ταύτης χάριτος τοῦ
 Θεοῦ ὡς ἐκεῖνοι. Αὕτη ἡ ἰδίᾳ παρθένος Μαρία βλέ-
 πει ἑαυτὴν, ἐκ τῆς εὐτελοῦς καταστάσεως τῆς πτωχείας, ὑφου-
 μένην εἰς ἀξίαν μητρὸς τοῦ μεγάλου βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ,
 καθὼς ποτὲ ὁ Δαβὶδ ἐκ τῆς ποιμνῆς τῶν προβάτων, εἰς τὴν
 βασιλικὴν ἀξίαν, καὶ δὲν φυσιοῦται. Αἱ ἐλπίδες τῶν πλου-
 σίων καὶ δυνατῶν ἐκείνου τοῦ τόπου, οἵτινες ἐνόμιζον, ὅτι
 εἰχουσι τὸ πρότινον δικαίωμα εἰς τοιαύτην τινα ἀξίαν, ἐπο-
 μένως ἀπεσρέφοντο μὲ ὑπερήφανον καταφρόνησιν τὴν Μαρίαν
 καὶ τὴν Ἑλισάβετ, αὐτῶν, λέγω, αἱ ἐλπίδες ἐματαιώθη-

σαν. Πρώτην φοράν ἀκούει νὰ ὀνομάζεται μήτηρ τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ μακαρίζεται· ἡ χαράτης φθάνει ἕως εἰς τὸν ἄκρον βαθμόν· τὸ πνεύματις ὑψοῦται μέχρι τοῦ οὐρανοῦ· ἡ καρδιά της ἐκχειρίζεται ἀπὸ εὐγνωμοσύνην, καὶ μὴ δυναμένη πλέον νὰ κρατηθῆ, ἀρχίζει νὰ εὐχαρισῆσθαι καὶ μεγαλοφώνως τὸν Θεόν, ἡ δὲ εὐχαριστία της καταπᾶ εἰς ὕμνον:

„Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, ἔλεγε, καὶ ἠγαλλίασε, τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ, τῷ Σωτῆρι μου! ὅτε ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινὴν δοῦλὴν αὐτοῦ — καὶ ἰδοὺ! ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσι με πᾶσαι αἱ γενεαί. Ἐποίησέ μοι μεγάλα — ὁ Δυνατός! καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ· τὸ δὲ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Ἐποίησε μεγάλας καὶ θαυμασὰς πράξεις ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισε τὰ βουλεύματα τῶν ὑπερηφάνων: καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὑψώσεν ἀπ' αὐτῶν ταπεινοὺς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέσειλε καινοὺς. Ἀντελάβετο αὐθις Ἰσραὴλ τοῦ δούλου αὐτοῦ, μεμνημένος τοῦ ἔλεους, ὃ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τὸν Ἀβραὰμ καὶ πρὸς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα.“

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ἐνταῦθα μᾶς δεικνύει σαφῶς καὶ εὐφρῶς ἡ Θεοφώτιστος παρθένος Μαρία, πῶς ὁ Θεὸς δοξάζεται διὰ τῆς ἰσορίας ταύτης. Μάλιστα εἰς τὸν εἰρημένον ὕμνοντις συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ διαπρέποντα μεγάλα καὶ καλὰ τῆς Θείας Προνοίας ἔργα ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως τῶν καιρῶντις. Κατενύγη ἐσωτερικῶς διὰ τὴν πιστότητα καὶ ἀφεύδειαν τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ ὅτι ἐπηγγείλατο ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ πρὸ χιλιάδων χρόνων ἐκπληροῦται τώρα, μὲ θαυμασμόντις, εἰς αὐτήν. Αὐτὴ γίνεται μήτηρ ἐκείνου, ὅστις μέλλει νὰ ᾔηται ἡ εὐλογία ὅλων τῶν ἐθνῶν. Γνωρίζει τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ· Ἐπειδὴ καταβιάζει δυνάστας ἀπὸ τοῖς θρόνους, ὑψώνει ἐκ τοῦ μηδενοῦς

οὐς ταπεινοὺς, καὶ πράττει μεγάλας καὶ ὑπερφυεῖς πράξεις.
 Κανὲν μέγα (οὔτε μικρὸν) δὲν γίνεται χωρὶς αὐτοῦ. Ἡ ιδιό-
 της τῆς ἁγιότητος τοῦ Θεοῦ εἶναι εἰς αὐτὴν ἢ πλεον
 σεβασῆ ἰδιότης πασῶν αὐτοῦ τῶν ιδιοτήτων· διὰ τοῦτο καὶ
 χαίρουσα, τὸν ὀνομάζει μὲ σεβας ἅγιον. Ὁ Θεὸς βδελύτ-
 τεται πᾶν βέβηλον· ἀποσρέφεται πάντοτε καὶ πανταχοῦ τοὺς
 ὑπερηφάνους· ἀποσρεῖ ἐκείνους τῆς οὐρανίου χαρᾶς, οἵτινες
 εἶναι ὅλως διόλου προσηλωμένοι εἰς τὰς γῆϊνους καὶ σαρκι-
 κὰς ἡδονάς. Τὸ ἔλεος αὐτοῦ δι' αὐτὴν εἶναι πολύτιμος
 θησαυρὸς, ὅστις, εἰς ἐκείνους, οἵτινες φοβοῦνται τὸν Θεόν,
 μεταβαίνει κατὰ κληρονομίαν ἀπὸ πατέρα εἰς υἱόν. Ὁ Θεὸς
 εἶναι εἰς αὐτὴν τὰ πάντα ἐν πᾶσι — τὸ μέγιστον ἀντικείμενον
 τῆς λατρείας — ἡ πηγὴ, μὲ ἓνα λόγον, πάσης μελλούσης
 δόξης καὶ μακαριότητος. Αὐτὸν μόνον θέλει νὰ ἐξυμνῆ καὶ
 νὰ μεγαλύνῃ — ἐν αὐτῷ μόνον εὐφραίνεται καὶ ἀγαλλιᾶται.
 Ἐν βλέμμα αὐτοῦ εὐμενὲς τῆς εἶναι πολὺ τιμιώτερον, πα-
 ρὰ πᾶσα ἢ τῶν ὑπερηφάνων λαμπρότης, καὶ ἢ τῶν πλου-
 σίων ἀφθονία. Αὐτὸς μόνον τῆς εἶναι σωτηρία.

Ὁ εἰρημένος πρὸς τούτοις ὕμνος μᾶς ἀνοίγει τρόπον
 τινα καὶ τὴν εὐγενῆ της καρδίαν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἀνεμποδίστως
 εἰς αὐτὴν. Αὐτὸς μᾶς δεικνύει, πῶς ἔφθασεν ἡ Θεοτό-
 κος Μαρία εἰς ταύτην τὴν καθαρὰν γνῶσιν
 τοῦ Θεοῦ, εἰς ταύτην τὴν ἄρρητον ἐν Θεῷ
 χαρὰν. Μὲ πόσῃν τάχα εὐχαρίστησιν καὶ προσοχὴν δὲν ἀνε-
 γίνωσκε τὰς ἱεράς Βίβλους! Διὰ νὰ ἤμπορέσῃ νὰ παρατηρή-
 σῃ ἀκριβῶς, καθ' ὅλα τὰ μέρη, τὸ διδακτικὸν μέρος τῆς συλ-
 λήψεώς της, ἔπρεπεν ἀναμφιβόλως νὰ σκέπτεται βαθέως καὶ
 μὲ προσοχὴν καθ' ὅλην τὴν διὰ τῆς ἐρήμου ὄρεινῆς χώρας ὁδοι-
 πορίαν της. Ἡ καρδία της ἦτον ἀφρεύκτως, δι' ὅλης τῆς ὁδοι-
 πορίας, πλήρης θεωριῶν καὶ σκέψεων περὶ Θεοῦ. Οἱ
 πόδες της μόνον ἤγγιζον εἰς τὴν γῆν, τὸ δὲ πνεῦμα της ἦτον

ὅπως διόλου προσηλωμένον εἰς τὸν Θεόν! Τοῦτο μᾶς δείχνει πάλιν ἐξαίρετα ἐδῶ τὴν ταπεινοφροσύνην τῆς! Ἐξεύρει, ὅτι τὴν ἕψωσεν ὁ Θεὸς εἰς μεγίστην τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ μία Ἰσραηλίτις. Ἐξεύρει, ὅτι ὅσασαι αἱ ἐρχόμεναι γενεαὶ θέλουν τὴν μακαρίζει — καὶ ὅμως μένει πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν κοσμιότητα καὶ ταπεινοφροσύνην. Ὅλας τὰς τιμὰς τὰς ἀποδίδει εἰς τὸν Θεόν. Ἐν βλέμμα εἰνοϊκόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπέβλεψεν ἐπ' αὐτὴν ὁ Κύριος εἰς τὴν ταπεινώσειν τῆς, κατώρθωσε τὰ πάντα. Θεῶς βέβαια ἔπρεπε νὰ φρονῇ, καθαρὰν ἀναμφιβόλως καρδίαν ἔπρεπε νὰ ἔχη, διὰ νὰ ὑψωθῇ εἰς τοιαύτην μεγάλην καὶ ἀκατανόητον ἐν Θεῷ μακαριότητα! Ὡς τὸ ἐξῆς εἶναι καὶ μένει πάντοτε βέβαιον, ὅτι: Ἡ ἐν Θεῷ χαρὰ, τοῦτο τὸ ὥραϊον καὶ οὐράνιον ἄνθος, ἐκβλασάνει μόνον ἀπὸ τὰ ἐνδόμυχα τῆς καθαρᾶς καὶ ἀδιαφθόρου καρδίας.

ὦ ἀγαπητοί μου νέοι! Εἶθε νὰ ὠφεληθῆτε καλῶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ταύτην τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας· διότι, κατ' ἀλήθειαν! αὐτὴ δὲν ἐξισορήθη ἐδῶ, μόνον διὰ νὰ τὴν θαυμάζωμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς διδάσκη, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ ἐν ταύτῃ ἐπαισθητὴν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύῃ εἰς τὴν πίσιν. Ὁ Θεὸς ἔχει τὰ αὐτὰ φιλάνθρωπα φρονήματα καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐὰν ἡμεῖς ἄξιοι. Εἶναι πάντοτε ὁ αὐτὸς, οἷος ἦτον καὶ πρὸ χιλιᾶδων χρόνων πρὸς τὸν Ἀβραάμ καὶ πρὸς τὴν ἀειπαρθένον Μαρίαν. Τα δωρήματα καὶ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ δὲν ἐξηντλήθησαν. Ὁ κραταῖος καὶ παντοδύναμος αὐτοῦ βραχίων δὲν ἐσυσάλθη· καὶ τὴν σήμερον δὲν ἀποβλέπει ὁ Θεὸς εἰς πρόσωπον. Τὸ σφάλμα εἶναι ἐδικόν μας, ἐὰν δὲν φανερόνεται καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς τοιοῦτος. Ὁ κορυφόνους π, χ. ὅς τις δὲν ἀγαπᾷ ἄλλο, εἰ μὴ κραυγὰς, φωνὰς καὶ γέλωτας — ἀποθίγει μόνος του πάντα περὶ Θεοῦ σπουδαῖον σοχασμὸν. Ὁ

ὑπερήφανος εἶναι πλήρης ἀνοήτων περὶ τοῦ ἑαυτοῦ τῶν φαντασιῶν, ὥστε ὁ Θεὸς δὲν εὐρίσκει πλέον τόπον εἰς τὴν καρδίαν του· Ὁ γηινὸς φων χορταίνει εἰς πλησμονῆν ἀπὸ τῆς ἡδονᾶς καὶ ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, διὰ τοῦτο καὶ εἶναι αὐτὸς ἑαυτοῦ αἴτιος, ὅτι πᾶν ὑψηλὸν καὶ θαῖον φέρει εἰς αὐτὸν ἀηδίαν. Πῶς ἤμποροῦσεν ὁ Θεὸς νὰ φανερωθῆ εἰς τοιοῦτους ἀνθρώπους; Ὡ, εἴθε νὰ ἐφρόνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τόσον μετρίως καὶ νουνεχῶς, τόσον ταπεινοφρόνως καὶ καθαρῶς, καὶ τόσον θεϊκῶς καὶ οὐρανίως, καθὼς ἐφρόνει καὶ ἡ θεότευκτος ψυχὴ τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας! Τότε ἤθελον πληροφορηθῆ ὅλοι, ὅτι ὁ Θεὸς ὄχι μόνον πάλαι ποτε ἐνεφανίζετο εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ πολλῶν ἀξιοθαυμάσιων ἐξωτερικῶν συμβεβηκότων, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἀκόμη ἐμφανίζεται ἐσωτερικῶς εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀγίων κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Ὅτι ἡ ἐν Θεῷ χαρὰ εἶναι ἡ πλέον τερπνὴ, ἡ πλέον εὐγενὴς, ἡ πλέον ὑπέροχος καὶ ἡ πλέον καθαρὰ, καὶ ὅτι γίνεται ἄλλος οὐρανὸς ἢ καρδιά ἐκείνη, ἡ-τις ἀνοίγεται διὰ νὰ δεχθῆ τὸν Θεόν, τοῦτο καταλαμβάνει ἕκαστος.

Μ' ὅλον δὲ ὅτι ἔμεινεν ἡ Μαρία παρὰ τῇ Ἑλισάβετ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς, μὲ ὅλον ταῦτο δὲν ἠδύναντο ν' ἀποχωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων. Τόσον μεγάλη ἦτον ἡ κοινὴ αὐτῶν ἐν Θεῷ χαρὰ, καὶ τόσον στενὴ ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀγάπη.

Ἀληθὴς καὶ εἰλικρινὴς φιλία εἶναι ἐκείνη, τῆς ὁποίας τὸν δεσμόν συντηρεῖ ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ πρὸς τὴν ἀρετὴν πόθος. Εἴθε νὰ εὐρίσκει πᾶσα παρθένος φίλην, τοσοῦτον ἀξιοσέβαστον, ἀμεμπτον, θεοφοβουμένην καὶ σεβασμίαν, καθὼς ἦτον ἐκείνη ἡ Ἑλισάβετ πρὸς τὴν Θεοτόκον, καὶ ἤμπορεῖ τότε νὰ φανερώσῃ εἰς τοιαύτην ἀξιόπιστον φίλην ὅλα, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πλέον μουσικὰ τῆς καρδίας τῆς

αισθήματα, χωρίς τινος ἐρυθήματος, ὡς ἡ πανάχραντος Παρθένος. Ἔβθε πρὸς τούτοις νὰ κάμνη καὶ πᾶς νέος ἀνδρα τοιοῦτου φίλου του, ὁποῖος ἦτον ὁ Ζαχαρίας, καὶ τότε ἄς ἐμπιστεύεται καὶ αὐτὸς εἰς τὸν τοιοῦτον φίλου του ὅλην αὐτοῦ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν.

5. Ἡ Γέννησις τοῦ Προδρόμου, καὶ βαπτισοῦ Ἰωάννου.

Ο Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἀπέκτησαν τῷ ὄντι τὸν υἱὸν, τὸν ὁποῖον τοὺς ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἀγγέλου. Καὶ οἱ δύο ἀπεδέχθησαν τὸ παιδίον ὡς θεῖον ἀληθῶς δῶρον, καὶ ἦσαν πλήρεις χαρᾶς καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ εἶχε καὶ ἄλλην αἰτίαν εἰς τὸ νὰ χαίρῃ περισσότερο. Γυνὴ ἄτεκνος κατεφροναῖτο πολὺ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, καὶ ταύτην τὴν καταφρόνησιν ὑπέφερεν ἤδη ἡ Ἐλισάβετ περὶπου πεντήκοντα χρόνους. Τώρα δὲ διὰ τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰωάννου ἔλαβε πάλιν τρόπον τινὰ τιμὴν, καὶ ἔχαιρεν ὑπερβαλλόντως, εὐχαριστοῦσα καὶ δι' αὐτὸ καθὼς καὶ διὰ ὅλα τὸν Θεόν, καὶ λέγουσα: „Ταύτην τὴν χαρὰν ἐποίησέ μοι ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις γήρους, ἐν αἷς ἐπέσθεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις!“

Ἄς θεωρῶμεν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοίμου νέοι! ὅσα ἀπολαμβάνομεν ἀγαθὰ, ὡς δῶρον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς νὰ μᾶς τὰ ἔφερε τῷ ὄντι Ἀγγελος ἐξ οὐρανοῦ! Δι' ἃ καὶ ὄντως ὅλα τὰ ἀγαθὰ, καὶ αὐτὸ τὸ κομμάτιον τοῦ φωρίου, καὶ σχεδὸν πᾶσα σαλαγματία ὕδατος, ἔρχεται παρὰ Θεοῦ Περὶ τούτου εἴμεθα τόσον καλὰ πληροφορημένοι, καὶ τόσον βα-

βαίως τὸ ἠξέυρομεν, ὡς νὰ μᾶς τὸ ἔλεγεν Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ, καθὼς εἰς τὸν Ζαχαρίαν καὶ εἰς τὴν Ἐλισάβετ. Ἀλλ' εἶθε νὰ ἡμεθα καὶ ἡμεῖς τόσον εὐγνώμονες καὶ εὐχάριστοι πρὸς τὸν Θεόν, ὡς ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ!

Οἱ συγγενεῖς τῆς Ἐλισάβετ καὶ περίοικοι ἤκουσαν εὐθὺς τὸ ὅποσον ἔκαμεν εἰς αὐτὴν ἔλεος ὁ Θεός, καὶ συνέχαιρον μὲ αὐτὴν πάντες. Ὅλοι δέεκειντο πρὸς αὐτὴν εὐνοϊκῶς καὶ ἐφρόνουν καλὰ περὶ αὐτῆς. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ χαρὰ τῆς Ἐλισάβετ νὰ ᾖναι δικαίως χαρὰ κοινὴ εἰς ὅλους. Καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐφρόνουν τοιοῦτοτρόπως πρὸς ἀλλήλους, τότε ἤθελεν εἶναι τῷ ὄντι ἡ χαρὰ τοῦ ἐν ὄς χαρὰ διὰ πολλοὺς, καὶ αἱ χαραὶ τῶν ἀνθρώπων ἤθελον αὐξήσει καὶ πολλαπλασιασθῆ κατὰ χιλίους καὶ μυριάς τρόπους! Ἀλλ' εἶθε νὰ γενῆ ποτε οὕτως!

Ἀφ' οὗ ἐγεννήθη τὸ παιδίον, ἔπρεπε ἀναμφιβόλως νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸ καὶ ὄνομα. Οἱ συγγενεῖς δὲν ἠξέυρον παντελῶς, ὅτι ἄγγελος Κυρίου ἐμήνυσε τὴν Γέννησιν τοῦ παιδίου τούτου, καὶ ἐδιώρισεν ἐν ταύτῳ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ πρὸ τῆς Γεννήσεώς του. Ἦθελον λοιπὸν νὰ τὸ ὀνομάσωσι Ζαχαρίαν, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του. Ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ ἀποκριθεῖσα, εἶπεν: „Ὁχι, ὄχι! Πρέπει νὰ ὀνομασθῆ Ἰωάννης.“ Οἱ δὲ συγγενεῖς τῆς εἶπον πρὸς αὐτὴν: „Εἰς ὅλην τὴν συγγενειάν σου δεῖ ὀνομάζεσθαι κανεὶς μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο!“ — καὶ ἐν ταύτῳ ἔκαμναν νεῦμα πρὸς τὸν πατέρα του, πῶς θέλει νὰ ὀνομάσῃ τὸ παιδίον. Ὁ δὲ πατήρ, ἐπειδὴ ἦτον ἀκόμη ἀλαλος, δὲν ἠδύνατο ἀκολούθως κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τοῖς εἰπῆ τὸ ὄνομά του. Ἀλλὰ, καθὼς εἰς πολλὰς περιστάσεις εἶναι καλόν, ἐὰν ἠξέυρῃ τις νὰ γράφῃ, οὕτω καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν. Αὐτὸς ἐξήτησε πινακίδιον, καὶ ἔγραψεν ἐπάνω εἰς αὐτό: „Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ.“ Τότε ἐθαύμασαν ὅλοι διὰ τοῦτο.

Πόσον ἀξιάπαινον εἶναι, ἀγαπητοῖμου νέοι! ὅτι ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ, ἐναντίον τῆς θελήσεως ὅλων τῶν συγγενῶν των, ἔμειναν σιωποῦντες εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου λαληθέντα. Δὲν εἶναι ὅμως ὀλιγώτερον φρόνιμον καὶ ἀξιάρα-
σον, ὅτι ἐσιώπησαν, καὶ δὲν ἐκοινολόγησαν μήτε εἰς τοὺς πλησιεστέρους των συγγενεῖς, τὴν ἐμφάνειαν τοῦ Ἀγγέλου, μὴ ὅ-
λον ὅτι, ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτον τόσον θαυμασὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς, ἔ-
πρεπεν ἀναμφιβόλως ἄλλοι κενόδοξοι ἄνθρωποι νὰ τὴν κηρύ-
ξωσιν εἰς ὅλην τὴν χώραν. Οὕτως ἡ ὑπακοὴ πρὸς ὅλας τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰ προσάγματα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ εὐκκρι-
νὴς καὶ ἀνυπόκριτος ταπεινώσεις, εἶναι τὸ ἐπίσημον γνώ-
ρισμα πάντων τῶν ἀληθῶς εὐσεβῶν καὶ θεοφιλῶν ἀνθρώπων. Μάταιοι, φιλόδοξοι καὶ φλύαροι ἄνθρωποι ἔχουσι ψευδῆ
μόνον εὐσέβειαν, καὶ διὰ τῆς ἀνοήτου καὶ μωρᾶς αἰτῶν φλυα-
ρίας γίνονται πολλάκις αὐτοὶ οἱ ἴδιοι αἴτιοι, νὰ δυσφημῆται,
καὶ νὰ κατηγορῆται καὶ ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια.

Εἰς τὴν αὐτὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἔγραψεν ὁ Ζαχαρίας τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ του, ἐπληρώθησαν καὶ ὅσα περὶ τῆς γεννή-
σεως τοῦ παιδίου προσεῖπεν ὁ Ἀγγελος, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔ-
λαβε πάλιν τὴν λαλίαν του. Ἀμέσως, καὶ μάλιστα μετὰ
μεγάλης φωνῆς, καὶ μὲν τοιαύτην κατάνυξιν, ἣτις διεπέρασε
βέβαια ὅλων τὴν καρδίαν, ἄρχισε, χαίρων ὑπερβαλλόντως,
νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ ἐξυμνῇ τὸν Θεόν. Ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρόν-
τας κατεκυρίευσεν ἡ σέβας βαβύ. Τὸ συμβεβηκὸς ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅ-
λην τὴν περίχωρον ὄρεινὴν τῆς Ἰουδαίας χώραν, καὶ ἔκαμε με-
γάλην ἐντύπωσιν εἰς τὰς καρδίας ἄλων ἐκεῖνων, ὅσοι τὸ ἤ-
κουσαν. Ἡ αὐτὴ περίστασις, διὰ τῆς ὁποίας ἐτιμωρήθη ὁ πα-
τήρ διὰ τὴν ἀπιστίαν του, παρεκίνησε τώρα ἄλλους εἰς πίσιν,
καὶ ἔλεγον ὅλως ἐκθαμβοί: „Τί ἄρα ἔσαι τὸ παιδίον τοῦτο;
Διότι χεὶρ Κυρίου εἶναι μετ' αὐτοῦ.“

Τόσον ἀκριβῶς ἐκπληρώθησαν οἱ λόγοι τοῦ Ἀγγέλου. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἔλαβε τὸ παιδίον τὸ ὄνομα, ἔλαβε καὶ ὁ πατήρ πάλιν τὸν προφορικὸν λόγον. Ἦδη χαίρουσι πολλοὶ διὰ τὴν Γέννησιν τοῦ παιδίου τούτου: μάλιστα ἡ γέννησις αὐτοῦ ἐγείρει εἰς τὰς καρδίας πολλῶν φρονήματα ἱερά, καὶ τοὺς φέρει πλησιέστερα εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τί ἔπρεπε νὰ προσμένωσι παρὰ τοῦ Ἰωάννου, ἀνδρωθέντος; — Ὡ, ποῖος δὲν πρέπει νὰ τιμᾷ ἕκαστον ῥῆμα Θεοῦ, ἐν ᾧ κατέκασον ἔχει τοσαύτην ἔννοιαν, καὶ ἐκπληροῦται εἰς πᾶν νόημα τόσον ἀκριβῶς καὶ κατὰ πάντα!

Ἀγαπητοί μου νέοι! Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην βλέπομεν καθαρῶτατα, ὡς εἰς αἴθριον οὐρανόν, ὁποῖαν σαφίαν καὶ ἀγαθότητα μετεχειρίζετο ὁ Θεὸς ἀπ' αἰῶνος εἰς ὅλην τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πρόνοιάν του. Ὁ Θεὸς ἀφῆκε τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ νὰ δέωνται καιρὸν πολὺν περὶ ἐνὸς τέκνου, καὶ τοῦτο ἐξάβη καλὸν δι' αὐτούς. Ὁ Θεὸς εἶχε κατὰ νοῦν ἄλλο τι καλῆτερον, δὲν ἤθελε νὰ τοὺς δώσῃ ἀπλῶς μόνον υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα νὰ τοὺς δώσῃ εἰς υἱὸν τὸν μέγιστον πάντων τῶν Προφητῶν, τὸν Πρόδρομον, λέγω, τοῦ Σωτῆρος. Διὰ τοῦτο ἀφῆκεν αὐτούς νὰ προσμένωσιν ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν οὗτος ἔπρεπε νὰ γεννηθῇ. Ἀλλ' ἡ μακρὰ αὕτη καὶ ἀλγεινὴ προσδοκία τοὺς προητοίμασεν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀναθρέψωσι καὶ ἀξίως. Ἡ συχνὴ καὶ ἐγκάρδιος αὐτῶν προσευχὴ ἦτον δεσμὸς, ὅστις τοὺς ἤνωσε καθ' ἡμέραν σφικτότερα μὲ τὸν Θεόν, καὶ τοὺς ἔκαμνε πιστοτέρους καὶ εἰσεβεστέρους πρὸς αὐτόν. Καταφρονούμενοι καὶ πάσχοντες, ἔγιναν πραότεροι, ταπεινότεροι καὶ καλλειότεροι. Ἡ χαρὰ των διὰ τὸν υἱὸν ἦτον τῶρα ἀσυγκρίτως μεγαλητέρα, εὐγενεστέρα καὶ μακαριωτέρα. Μάλιστα δὲ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ χαρὰ περὶ ἐνὸς τοσοῦτον μεγάλου δώρου τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἔπρεπε νὰ θεωρῶσι τῶρα ὡς τῷ ὄντι θεῖον δῶρον τὸν υἱὸν των, ἔγεινεν εἰς

αὐτοὺς ἐξαίρετος καὶ θαυμάσιος ἀφορμὴ, εἰς τὸ νὰ ἀναθρέψωσιν αὐτὸν ἐπιμελέστερα καὶ προσεκτικώτερα. Πόσον σοφῶς πράττει ὁ Θεὸς, ὅταν μᾶς δίδῃ τότε ἐκεῖνα τὰ δῶρα, περὶ τῶν ὁποίων πρότερον τὸν παρακαλέσαμεν! Πόσον ἀγαθὸς εἶναι, καὶ ὅταν φαίνεται, πῶς δὲν δίδει καμμίαν ἀκρόασιν εἰς τὰς προσευχὰς καὶ παρακλήσεις μας! Δὲν σοὶ δίδει σήμερον, ὦ εὐσεβέστατε λατρευτὰ καὶ προσκυνητὰ! τὸ κάμνει, διὰ νὰ σοὶ δώσῃ αὐριον ἀκόμη περισσότερα. Μὴ ἀπελπίζῃσαι, ἔχε πάντοτε τὰς ἐλπίδας σου εἰς αὐτόν! Ὁ Θεὸς ἀργοπορεῖ, πλὴν δὲν λησμονεῖ!

6. Ὑμνος τοῦ Ζαχαρίου.

Ἡκούσατε, ἀγαπητοί μου νέοι! ὅτι ὁ Ζαχαρίας, εὐθὺς ἀφ' οὗ ἔλαβε πάλιν τὸν προφορικὸν λόγον, ἠρώτησεν αὐτοῦ ἐνόμισε, νὰ ὑμνήσῃ καὶ νὰ εὐχαρισήσῃ τὸν Θεὸν δι' ὅσα ἀπήλαυσε παρ' αὐτοῦ ἀγαθὰ. Ἄλλ' εἶναι ἄξιον νὰ θεωρήσωμεν πλησιέστερα καὶ ἀκριβέστερα αὐτὰν του τὸν ὠραῖον ὕμνον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Διότι, σοχασθῆτε, ἀγαπητοί μου νέοι! ὁ Ζαχαρίας ἦτον γέρον, ὅστις διέτριφεν ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν τῶν ἀγίων Γραφῶν. Ἐγενε πολὺς, καταγινόμενος εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς. Ἐμαθε πολλὰ εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐθεώρησεν ἱκανῶς τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἠμπόρει νὰ ὀμιλήσῃ, καὶ νὰ εἰπῇ, ποῖον εἶναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἀναγκαϊότερον. Εἰς τὴν τελευταίαν του λοιπὸν ταύτην ὁδὴν ὄχι μόνον τὸν Θεὸν ὕμνεῖ, ἀλλὰ συμπεριλαμβάνει ἀκόμη εἰς αὐτὴν καὶ ἔσθην ἀπέκτησε σοφίαν ἀπὸ τὴν πολυχρόνιόν του ἔρευναν καὶ

πεῖραν. Καὶ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀνθρωπίνη σοφία, ὅσα θέλομεν ἀκούσει εἰς τὸν ὕμνον του, ἀλλ' εἶναι καὶ ὄμμα καθαρότατον εἰς τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐγλωττία προφητικῆ, κατασκευαστικῆ καὶ διαπερασικῆ, τὰ ὅποια ἐδόθησαν εἰς τὸν εὐσεβῆ τοῦτον πρεσβύτερον ὁμοῦ μὲ τὸν προφορικὸν λόγον. Οὗτος ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου, καὶ εἶπεν ὡς ἀκολουθῶς.

„Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέφατο, καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἤγειρε κέρας Σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ, τοῦ παιδὸς αὐτοῦ.“

„Οὕτως ἐλάλησε διὰ στόματος πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων αὐτοῦ Προφητῶν.“

„Αὐτὸς λυτρώσεται ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς. Αὐτὸς ποιήσει ἔλεος ἡμῖν, ὡς ἐποίησε καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Αὐτὸς μνησθήσεται διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ. Αὐτὸς φυλάξει τὸν ὄρκον, ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραάμ, τὸν πατέρα ἡμῶν, καὶ δώσει ἡμῖν, ἵνα, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντες, λατρεύωμεν αὐτῷ ἀφόβως, καὶ διάγωμεν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.“

„Καὶ σὺ, παιδίον μου! (ἔλεγε περαιτέρω, γραφεὶς πρὸς τὸν Ἰωάννην)“ Προφήτης ὑψίστου κληθήσεται· προπορεύσει γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ δοῦναι γνώσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν· διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν ἐν οἷς ἐπεσκέφατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους· ἐπιφανῆσαι τοῖς ἐν σκότει, καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

Ἐκ τοῦ ὠραιστάτου τούτου ὕμνου μαθηθάνομεν καὶ διδασκόμεθα πολλὰ, ἀγαπητοί μου νέοι! ἐὰν μόνον θελήσωμεν νὰ σκεφθῶμεν περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν θεωρήσωμεν μὲ

προσοχήν. Ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους βλέπομεν εἰς αὐτὸν, τὸ τί λείπει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου, τὸ τί ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ σεβάσμιος πρεσβύτερος βλέπει τοὺς ἀνθρώπους κεκρατημένους ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας, τὸν δὲ Ἰησοῦν φέροντα εἰς αὐτοὺς ἄφασιν καὶ συγχώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν, καὶ ἐξαιρούμενον αὐτοὺς ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἀμαρτίας. Αὐτὸς ὁ πολὺς τὰς τριχὰς ἀνὴρ βλέπει καλῶς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον δὲν ἔχουσιν εἰς τί νὰ ἐμπιστευθῶσι, καὶ πόθεν νὰ ἐλπίσωσι βοήθειαν καὶ σωτηρίαν, βλέπει, ὅτι ὅλα τὰ περὶ αὐτοὺς φθείρονται καὶ παρέρχονται, βλέπει ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι ἀσθενεῖς καὶ ἀδύνατοι, βλέπει τέλος τὸν Ἰησοῦν (διὰ τὸ ὅποιον καὶ ικανῶς νὰ ἐξυμνήσῃ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν δὲν ἠμπορεῖ) ὡς ἄσειρον σήριγμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀγάλλεται, καὶ σκιρτᾷ, καὶ χαίρει χαρὰν ἀνεκλάλητον. Ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Σωτῆρος δὲν προσμένει καμμίαν ἐπίγειον δόξαν καὶ λαμπρότητα, ἀλλὰ μόνον σωτηρίαν ἐκ τῶν πνευματικῶν ἐχθρῶν του, καὶ εἰρήνην, διὰ νὰ λατρεύωσιν ἀφόβως τὸν Θεόν. Ἡ δὲ κυρία ὑπόθεσις τοῦ τοῦ ὅρκου, τὸν ὅποιον ὤμοσεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ, καὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς Διαθήκης, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἡ ὑπόθεσις τῶν προρρήσεων ὅλων τῶν Προφητῶν, ὅσοι ἐσέβησαν ἀπ' αἰῶνος, εἶναι ἡ ἐπίγνωσις τῶν ὅσα συντείνουσιν εἰς σωτηρίαν, εἶναι ἡ λύτρωσις καὶ ἄφασις τῶν ἀμαρτιῶν, εἶναι ἡ ὁσιότης καὶ δικαιοσύνη, εἶναι ἡ σωτηρία καὶ εἰρήνη εἰδοῦς ὑψηλοτέρου, τὰ ὅποια θέλουσι δοθῆναι εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ταῦτα εἶναι δὲ αὐτὸν τὸ ὕψιστον καὶ μέγα ἔλεος, τὸ ὅποιον ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἢ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ — τὸ κάλλιστον τῶν καλῶν, τὸ ὅποιον δύνανται ἢ ἀπολάσσωσιν οἱ ἄνθρωποι. Δι' αὐτὰ χαίρει ὁ Ζαχαρίας πολὺ πλέον, παρὰ διὰ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ του!

Καὶ δὲν πρέπει νὰ χαίρωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοῖ μου νέοι; Χαίρει ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ὁ πλανηθεὶς εἰς τὸ σκότος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπάγῃ μακρύτερα, ὅταν ἴδῃ τὴν ὠραίαν αὐγὴν διαυγάζουσαν· ἀγαλλιᾶται καὶ ὁ δυσυχής, ὅστις καταδυναστεύεται καὶ κακοματαχειρίζεται ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς του, ὅταν ἔρχεται ὁ σωτὴρ του· καὶ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις κλονίζεται νὰ πέσῃ εἰς βάραθρον, ἢ κινδυνεύει νὰ καταποντισθῇ εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, κανὲν ἄλλο τότε δὲν προξενεῖ εἰς αὐτὸν τὴν χάριν, ὅσῃν τοῦ προξενεῖ μία χεὶρ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ κρατηθῇ, κ' ἐπομένως νὰ σωθῇ. Καὶ ταῦτα, ἔτι δὲ καὶ ἀπείρως περισσότερα παρ' ὅλα ταῦτα θέλει εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστός!

Ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἠῤῥξανε ἐν τοσοῦτῳ, ἐπρόκειπε καὶ ἐκρατύνετο κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα. Ἦτον φρόνιμος, ἤσυχος καὶ σεμνός, καὶ ἔδειξε παρευθὺς, ὅτι ἔχει ἀνδρικὸν καὶ γενναῖον φρόνημα. Κατὰ τὸ σῶμα ἦτον ὑγιής, καὶ οὕτως εἶπεν, ὅλος ζωὴ· αἰτία δὲ, ὅτι ἠῤῥξανε οὕτως, ἦτον καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ γονεῖς του τὸν ἔδιδαν πάντοτε ἀπλὴν μόνον τροφήν, καὶ οὐδέποτε, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀγγέλου, δυνατὰ καὶ δριμέα ποτά.

Ἀγαπητοῖ μου νέοι! Ὅτι ποτὲ εἶπεν ὁ Ἀγγελος πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ Ἰωάννου, ὅστις ἔδιδε χρηστὰς ἐλπίδας εἰς αὐτούς, τὸ αὐτὸ λέγουσι καὶ τὴν σήμερον οἱ ἄριστοι τῶν Ἰατρῶν, ὅτι: „Ὁξέα καὶ δριμέα ποτά, καθὼς εἶναι ὁ οἶνος καὶ ὁ καφῆς, βλάπτουσι καταπολλὰ τὰ παιδιά, καὶ προξενοῦσιν εἰς αὐτὰ καὶ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ κολοβώματα. Ἡ δὲ ῥακὴ ἠθέληεν εἶναι δι' αὐτὰ ὅλως φαρμάκιον. Ὡς πρὸς τὰ παιδιά δὲν εἶναι ἄλλα ἀβλαβέστερα καὶ ὑγιεινότερα ποτά, παρὰ τὸ γάλα καὶ τὸ ὕδωρ.“ Ἐὰν λοιπὸν οἱ ἀγαπητοὶ σας γονεῖς σᾶς δίδουν ἀντὶ οἴνου ὕδωρ, καὶ ἀντὶ καφῆ, ἀπλῶς γάλα, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι καὶ ὁ νέος Ἰωάννης δὲν ἔπινεν οἶνον οὔτε ἄλ-

ια δριμέα ποτά, καὶ μὲ τοῦτο παρηγορεῖσθε καὶ ἀναπαύσαθε. Ἀνταμοιβὴ δὲ πλουσία διὰ τὴν ἀπὸ τοιαῦτα πιοτὰ ἀποχὴν σας θέλει δοθῆ καὶ εἰς ἑσᾶς, καθὼς καὶ εἰς ἐκεῖνον, ζωηροτέρα καὶ ἀκμαιοτέρα ὑγεία, τακτικωτέρα καὶ δυνατωτέρα τοῦ σώματος αὐξήσις καὶ ἐλευθεριωτέρα τῶν νοερῶν δυνάμεων ἀνάπτυξις καὶ καλλιέργεια.

7. Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἤξευρεν ἀκόμη τίποτε ἀπ' ὅσα συνέβησαν εἰς τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν. Ἦδη δὲ ἀπεκάλυψε καὶ εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς τὸ μυστήριον τοῦτο κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Κατ' ὄναρ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ τῷ εἶπεν: „Ἰωσήφ υἱὲ Δαβὶδ! Μὴ φοβηθῆς νὰ λάβῃς παρὰ σεαυτῷ Μαρίαν τὴν γυναῖκα σου. Διότι τὸ ἐξ αὐτῆς γεννηθησόμενον εἶναι ἐκ Πνεύματος ἁγίου. Αὐτὴ θέλει γεννήσει υἱόν, καὶ σὺ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Ἐπειδὴ αὐτὸς μέλλει νὰ σώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.“ Εὐθὺς ἀφ' οὗ ἐξύπνησεν ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔκαμε, καθὼς τὸν ἐπρόσβαξεν ὁ ἄγγελος Κυρίου. Παρέλαβε δηλαδὴ τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν εἰς τὸν οἶκον του, καὶ ἔζων ἤδη ἀμφότεροι εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὑμνοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν, ἐν ὁμοιοῖα, ἀγάπῃ καὶ ἀθωότητι, καθὼς οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

Ἐν ᾧ ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐπρόσμεναν πλέον καθ' ἡμέραν μετὰ χαρᾶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ, εὐθὺς εἰς ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐξεδόθη καὶ πρόσταγμα

τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου, νὰ ἔλθωσι δηλαδή ὅλοι οἱ ὑπήκοοι τῆς ῥωμαϊκῆς μοναρχίας, καὶ νὰ καταγραφῶσιν ἐκεῖ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὑπάγῃ καθεὶς εἰς τὴν πόλιν, εἰς ἧς κατήγετο τὸ γένος του· διὰ τὴν καταγραφῆν. Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία κατήγοντο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ, ὅθεν ἔπρεπε νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ὁ Δαβὶδ. Τοσοῦτον μακρυνὴ ὁδοιπορία κατ' αὐτὸν μάλιστα τὸν καιρὸν, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον, ἦτον βέβαια πολλὰ βαρὺ πρᾶγμα. Ἀλλ' ὑπήκουσαν μὲ ὅλον τοῦτο εἰς τὴν προσαγῆν τοῦ Καίσαρος ἀμφότεροι, καὶ ἐκίνησαν ἀμέσως, χωρὶς καμμίαν ἀναβολὴν καιροῦ.

Τὸ ἑσπέρας ἔφθασαν τέλος πάντων εὐτυχῶς εἰς τὴν Βηθλεὲμ, πλὴν πολλὰ ἀργά, ὅπου ἦσαν πλῆθος ἀνθρώπων συνηγμένοι, οἵτινες ἦλθαν ἐκεῖ, διὰ νὰ καταγραφῶσιν καὶ αὐτοί. Ὅλαι αἱ κατοικίαι ἦσαν γεμάται ἀπὸ ξένους. Ὁ Ἰωσήφ ἐζήτηε δὲ ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν παρθένον Μαρίαν κατάλυμα, διὰ νὰ περάσῃ τὴν νύκτα ἐκεῖνην· ἀλλὰ πανταχόθεν ἀπεβάλλοντο, τὸ μὲν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ξένων, τὸ δὲ διότι ἦσαν πτωχοὶ καὶ ἐπομένως ὄχι λαμπρῶς ἐνδεδυμένοι. Εἰς κανὲν μέρος δὲν ἐδόθη εἰς αὐτοὺς οὔτε μιᾶς σπιθαμῆς τόπος, διὰ νὰ ξενυκτίσωσι. Τόσον κακὰ τοὺς ἐγνώριζαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τόσον ὀλίγον τοὺς ἐκαταλάμβανον, πόσον εὐσεβεῖς καὶ αγαθοὶ ἦσαν.

ὦ ἀγαπητοίμου νέοι! Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἦσθε σιληροὶ πρὸς τοὺς πτωχοὺς! Ποτὲ νὰ μὴ καταφρονῆτε κανένα ἄνθρωπον, διότι δὲν εἶναι μὲ λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ ἱμάτια ἐνδεδυμένος. Εἶναι φρικτὸν τῇ ἀληθείᾳ ἀνόμημα! νὰ λυπῆ τις ψυχὴν εὐγενῆ καὶ ἀγαθὴν, μὴ θέλων νὰ κάμῃ εἰς αὐτὴν οὔτε τὴν παραμικρὰν εὐεργεσίαν.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία εὐρίσκοντο ἀναμφιδόλως εἰς πολλὰ λυπηρὰν καὶ ἀξιοδάκρυτον κατάσασιν· ἦσαν κουρασμένοι ἀπὸ τὸν μακρὸν καὶ ἀνώμαλον δρόμον, καὶ ἐχρειάζοντο πρῶτον ἀπ' ὅλα τόπον διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν. Ἡ νύκτα ἦλθε, καὶ αἱ θύραι πᾶσαι ἦσαν κλεισμέναι δι' αὐτούς. Ἀλλ' αὐτοί, χωρὶς νὰ βαρυκαρδίσωσιν, ἔμεινον ἡσυχοί, καὶ ἦσαν εὐχαριστημένοι καὶ ὑποτασσόμενοι εἰς ὅλα, τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτούς προωρισμένα. Εἰς τὴν ἄκραν τῆς μικρᾶς ἐκείνης πόλεως ἦτον ἐν σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμωσεν, εἰς τὸ νὰ διατρίβωσιν ἐκεῖ ἐνίοτε οἱ ποιμένες τῆς χώρας ἐκείνης, πρὸς τούτοις ἐχρησίμωσεν τὸ αὐτὸ σπήλαιον καὶ εἰς σαῦλον τῶν ποιμνίων τῶν — εἰς τοῦτον λοιπὸν τὸν ἄθλιον τόπον ἀπεφάσισαν νὰ μείνωσι τὴν νύκτα ἐκείνην. —

Καὶ ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός — ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ Μαρία ἐσπαργάνωσε τὸ βρέφος, καὶ ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκετο καλῆτερος τόπος, τὸ ἔθεσεν εἰς τὴν φάτνην.

Μὲ τοιαύτην ταπεινότητα καὶ πτωχείαν, ἀγαπητοί μου νέοι! τὴν νύκτα, χωρὶς κανένα κρότον, ἐγεννήθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Περὶ τὸ οὐράνιον τοῦτο βρέφος δὲν βλέπομεν καμμίαν λαμπρότητα οὔτε μεγαλοπρέπειαν, τίποτε ἄλλο, εἰμὴ σκοτεινὸν σπήλαιον, τραχὺ παθνίον, πτωχικὰ σπάργανα, ἄχυρον καὶ ξηρὸν χορτάριον! Καὶ ἴσως τοῦτο σᾶς φαίνεται παράδοξον, ἀγαπητοίμου νέοι! Ἀλλ' ἰδέτε! καθὼς ὁ οὐρανὸς εἶναι ὑψηλότερος τῆς γῆς, οὕτω καὶ αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑψηλότεραι τῶν βουλῶν καὶ διανοημάτων τῶν ἀνθρώπων. Τὸ μέγιστον ἐλάττωμα τῶν ἀνθρώπων εἶναι, ὅτι προτιμῶσι μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς ταύτης, παρὰ τὴν ἀρετὴν, χρηστότητα καὶ δικαιοσύνην. Ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ φέρῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὀρθότερα φρονήματα καὶ διανοήματα· ὅθεν ἔπρεπεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀφ' οὔ ἐφάνη εἰς τὸν

κόσμον νὰ ἀναγγείλῃ, ὅτι εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Θεοῦ εἶναι μηδὲν πᾶσα γῆινῃ δόξα καὶ λαμπρότης, καὶ ὅτι, εἰς τὸ ὅποιον θέλει νὰ συστήσῃ βασιλείον ὁ Ἰησοῦς, οὐδὲν ἄλλο τιμᾶται, οὐδὲν ἄλλο εἶν' εὐδοξον καὶ ἔντιμον, εἰμὴ ἡ ἀρετὴ μόνῃ καὶ ἡ ἀγιότης!

Ἄλλ' ὅσον πτωχικὰ καὶ ἂν ἦσαν ὅλα τὰ περισυτικὰ ἐπὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, φαίνεται ὅμως καὶ εἰς αὐτὰ αἴγλη θείας δόξης. Ὁ Θεὸς δίδει ἐνταῦθα καλλίστην καὶ ἰσχυροτάτην ἀπόδειξιν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος διέταξε ταῦτα πάντα οὕτως. Διὰ τοῦ προφήτου Μιχαίου προεῖπεν, ὅτι ἐν Βηθλεὲμ μέλλει νὰ γεννηθῇ ὁ Σωτὴρ· ἀκούσατε δὲ τοὺς ἰδίους τοῦ Προφήτου λόγους: „Καὶ σὺ Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθὰ, ὀλιγοσὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα. Ἐγὼ σοῦ γάρ μοι ἐξελεύσεται, τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ αἱ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.“ (Μιχ. 5, 2). Τώρα ἔπρεπε καὶ ὁ κραταῖος Καῖσαρ (Αὐγουστος), ὅστις ἔζη εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, νὰ ἐκπληρώσῃ διὰ τῆς προσαγῆστου τῆν θείαν προφητείαν, χωρὶς νὰ τὸ ἤξεύρῃ. ὅτε ὁ ἴδιος. Εἶχεν λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Θεοτόκος Μαρία, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον ἀναμφιβόλως γνωστὴ ἡ προφητεία αὕτη, μεγίστην παρηγορίαν, μὴ ὅλον ὅτι ἦσαν πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς. Τοιοῦτοτρόπως παρηγορεῖ καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ὁ Θεὸς διὰ τῆς πανσόφου καὶ εὐεργετικωτάτης αὐτοῦ προνοίας τοὺς ἀληθεῖς λατρευτάς του, εἰς ὁποιανδήποτε ἐλεεινὴν καὶ τεθλασμένην κατάστασιν καὶ ἂν εὐρίσκωνται, καὶ τοὺς ἀξιόνοι τῆς χάριτος καὶ εὐνοίας του.

Ἡ ἱστορία αὕτη πρέπει νὰ ἦναι πολὺ μᾶλλον παρηγορητικὴ εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐνδεεῖς. Ἄν ἦναι τινὲς ἐξ ὑμῶν, ἀγαπητοί μου νέοι! πτωχοὶ, ἢ καταντήσωσι ποτὲ εἰς πτωχικὴν κατάστασιν, τότε πρέπει νὰ ἐνθυμοῦνται, ὅτι καί; „Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἦτον πτωχὸν παιδίον — καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἅγιος

αὐτοῦ ἐπίτροπος καὶ ἐπιμελητὴς, καὶ ἡ Μαρία, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ἀγιωτάτη πασῶν τῶν γυναικῶν, ἦσαν ἄνθρωποι πάμπτωχοι! — καὶ παρηγορεῖσθε μὲ τοῦτο, ὅτι ὑπάρχει βεβαια καὶ ἄλλο τι καλλειότερον, παρὰ τὸν πλοῦτον!

8. Οἱ Ποιμένες παρὰ τὴν φάτνην.

Περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτός, ἐν ᾧ ὅλοι ἐν Βηθλεὲμ ἐκοιμοῦντο, ἦσαν καὶ ὀλίγοι τινὲς ποιμένες ἔξυπνοι ἔξω εἰς τοὺς ἀγρούς ἀυλιζόμενοι, νυκτερεύοντες καὶ φυλάττοντες φυλακὰς τῆς νυκτός εἰς τὰ ποιμνία των. Οὗτοι ἦσαν καθαρῶς καὶ ἀγαθῆς ψυχῆς ἄνθρωποι — ἥσυχοι καὶ φαιδροὶ καθὼς ὁ Οὐρανός, ὅς τις περιεκύκλωνε τὰς ὠραίας ἐκείνας πεδιάδας — εἰρηνικοὶ, καθὼς τὰ ἀρνία των — πλήρεις δηλαδὴ εὐκρινείας καὶ ἀπλότητος, καθὼς ὁ ἄγροικος βίος — γέμοντες ἀβωότητος καὶ ἀγκαρδίου εὐσεβείας, καθὼς ὁ Δαβὶδ, ὅς τις ἐποίμανε ποτε εἰς τούτοις τοὺς ἰδίους τόπους τὰ πρόβατά του.

Οὕτως αὐτῶν γρηγορούντων εἰς τὸ σκότος πλησίον ἀλλήλων, ἰδοὺ, ἐξαίφνης ἐπέση ἐπ' αὐτοὺς Ἄγγελος Κυρίου μετὰ δόξης οὐρανοῦ καὶ λαμπρότητος πολλῆς. Ἀμέσως περιέλαμψεν αὐτοὺς οὐρανόλαμπρότης — ἤγουν λάμψις καθαρὰ καὶ φωταυγής, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας ἐσκοτίσθησαν ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα· αὐτοὺς δὲ κατέλαβε παρευθὺς φόβος καὶ τρόμος. Ἄλλ' ὁ Ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτοὺς μὲ θείαν εὐπροσηγορίαν καὶ ἰλαρότητα: „Μὴ φοβεῖσθε! Διότι ἰδοὺ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. Σήμερον τὴν νύκτα ἐτέχθη ὑμῖν ἐν πόλει Δαβὶδ Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος! Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, δι

ου γνώσεσθε αὐτόν: Εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.“

Καὶ ἐξαίφνης εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν, καθ' ἣν εἶπε ταῦτα ὁ Ἄγγελος, ἐφάνη πλήθους ἀπειρῶν ἁγίων Ἀγγέλων ἐξ οὐρανοῦ, αἰνοῦντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων: „Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.“

Πῶς δέικνυτο οἱ Ποιμένες, ὅταν ἔλαμψε διὰ μιᾶς ὅλος ὁ περὶ αὐτοὺς τόπος ἀπὸ οὐράνιου φωτός, καὶ ἀντήχησεν ἀπὸ τὰς μελωδίας τῶν Ἀγγέλων, τοῦτο φαντασθῆτε το μόνι σας ἀγαπητοί μοι νέοι! ἂν ἤμπορῆτε! διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ ἄνθρωπος τὴν χαρὰν των.

Οἱ μὲν Ἄγγελοι ἀπῆλθον εἰς τὸν οὐρανὸν, ἡ δὲ νύξ καὶ τὸ σκότος ἀποκατεσάθησαν πάλιν εἰς τὴν προτέραν των κατάστασιν. Οἱ Ποιμένες εὐρέθησαν μόνι, καὶ ὁ πρῶτος των λόγος, τὸν ὁποῖον εἶπον πρὸς ἀλλήλους, ἀφ' οὗ συνῆλθον ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ τὸν τρόμον, ἦτον: „Ὡς ὑπάγομεν ἕως εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ἐν αὐτῇ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἐγνώρισεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος.“ Ἰπῆγαν μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν Βηθλεὲμ, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολλὰ γνωστὸν εἰς αὐτοὺς σπήλαιον, ὅπου εὔρον τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν παναγίαν Θεοτόκον, καὶ εἶδον (βοηθείᾳ τυχὸν ἀμυδροῦ τινος φωτός, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε τὸ σπήλαιον) τὸ χαριέστατον πάντων βρέφος, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Μὲ μεγάλην χαρὰν των τὰ εὐρήκων ὅλα, ἀκριβῶς οὕτω, καθὼς τοὺς προσεῖπεν ὁ Ἄγγελος. Προσῆγγισαν εἰς τὸ βρέφος μὲ βαθὺ σέβας, καὶ θεωροῦντες αὐτὸ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν δὲν ἠδύνατο νὰ χορτάσῃσι, βλέποντές το.

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐθαύμαζον, βλέποντες, ὅτι ἡ γέννησις τοῦ οὐρανοῦ παιδός, τὴν ὁποίαν ἐνόμιζον, ὅτι αὐτοὶ μόνι τὴν ἤξευραν, εἶναι ἤδη γνωστὴ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους, οἵτινες ἦσαν διόλου ἄγνωστοι εἰς αὐτοὺς.

Ἄλλὰ πόσον μεγάλη καὶ ἀπερίγραφτος ἔπρεπε νὰ ἦτον ἡ χαρά των καὶ ἐκπληξις, ὅταν ἐδιηγηθῆσαν εἰς αὐτοὺς οἱ ποιμένες τὴν ὁποίαν εἶδον περὶ τοῦ παιδίου τούτου ἐμφάνειαν! Ἀφ' οὗ εἶδαν ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὅτι τὰ τοῦ παιδὸς πάντα εἶναι γνωστὰ καὶ εἰς αὐτοὺς, ἔλαβαν θάρρος καὶ ἐδιηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους των ὅσα τοῖς εἶπεν ὁ Ἄγγελος, διὰ τὸ ὁποῖον ἔχαιρον πάντες χαρὰν ἀπερίγραφτον καὶ ἀνεκφρασον.

+ Καὶ οὕτω βλέπομεν λοιπὸν, ὅτι δὲν εἶναι ὁ χρυσὸς, οὔτε ὁ ἄργυρος, οὔτε ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιώματος, οὔτε ἡ τιμὴ, οὔτε τὰ πολυτοίκιλα καὶ νόσιμα βρώματα καὶ ποτὰ τὰ κυρίως προξενοῦντα τὴν μεγίστην χαρὰν εἰς τὸν ἄνθρωπον μέσα. Εἰς τὸν σταῦλον ἠσθάνθησαν ὁ Ἰωσήφ, ἡ Θεοτόκος Μαρία καὶ οἱ Ποιμένες τοιαύτην χαρὰν, ὁποίαν μήτε λαμπρὰ παλάτια, μήτε ἄλλα γῆνα ἀγαθὰ, ὅσα καὶ ἂν φαντασθῆτις, ἠδύναντο νὰ προξενήσωσιν εἰς αὐτοὺς. Ἡ ἐν Θεῷ χαρὰ ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς οὐρανὸν τὸ σκοτεινὸν σπήλαιον.

Οἱ Ποιμένες ὑπέσρεψαν πάλιν ὀπίσω δοξάζοντες, καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν διὰ ὅλα, ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον. Αὐτοὶ διέδωσαν ἀμέσως καὶ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο εἰς ἄλλους — καὶ πάντες οἱ ἀκούοντες περὶ τῶν λαλουμένων ὑπ' αὐτῶν ἐθαύμαζον. Ἡ δὲ Μαρία Ἐφύλαττε πάντα τὰ ῥήματα τῶν ποιμένων εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ ἐσκέπτετο περὶ αὐτῶν.

Ἀγαπητοίμου νέοι! Καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐντυπώσωμεν βαθέως εἰς τὴν καρδίαν μᾶς τὴν ἱστορίαν ταύτην, καθὼς καὶ ἡ Μαρία, καὶ νὰ σκεφθῶμεν καλῶς περὶ αὐτῆς,

Πρὸ πάντων ἠμποροῦμεν ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης νὰ κρίνωμεν, ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τῷ ὄντι τὸ πλεον ἀξιόλογον καὶ τερπνὸν ἀπ' ὅσα εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς ἀγίας Γραφῆς ἕως τώρα ἀπαντήσαμεν.

Οὕτω μεγαλοπρεπῶς, καθὼς ἡ μεγάλη αὕτη σωτηρία, ἢ τόσον μεγάλη χαρὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἀνηγγέλθη ἀκόμη κανὲν συμβεβηκὸς εἰς τὸν κόσμον. Ὁλας ὁ οὐρανὸς κλίνει τρόπον τινα πρὸς τὴν γῆν, κατέρχεται πλῆθος ἀπειρου ἀγίων Ἀγγέλων, καὶ συχαίρουσι τὴν γῆν, καὶ ἐν τῆς δοξολογίας αὐτῶν καὶ ὑμνωδίας ἀντηχεῖ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ.

Δεύτερον, διὰ τί ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς συμβεβηκὸς, τοσοῦτον ἄξιον τῆς ἡμετέρας προσοχῆς, μέγα ἐν ταύτῳ καὶ τερπνόν. Τοῦτο μᾶς τὸ λέγουσιν οἱ ἴδιοι Ἀγγελοι.

Ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὴν γῆν, διὰ τὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, τὰ ὀμβροφόρα νέφη, καὶ τὸ ὠραῖον οὐράνιον τόξον, τὰ χόρτα καὶ τὰ ἄνθη, τὰ φύλλα καὶ οἱ καρποὶ, οἱ σάχυες, καὶ αἱ σαφυλαὶ ἀληθινὰ μᾶς ἀναγγέλλουσι μὲν τὴν εὐμένειαν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Πατρὸς, τὴν καθαρωτάτην εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, μᾶς ἐφάνη αὕτη ἡ φιλανθρωπία του πλεον καλήτερα καὶ καθαρώτερα, παρ' ὅτι ἠμπόρουν τὰ τὴν ἰδῶσιν οἱ ὀφθαλμοί μας ἐξασερώτερα.

Ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ τὰ φέρῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἰρήνην — ἡγουν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ κακὸς ἄνθρωπος ζῆ εἰς παντοτινὴν ἐσωτερικὴν διχόνοιαν καὶ ἀσυμφωνίαν μὲ τὸν Θεόν, μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ τὸν ἴδιον ἐαυτόν του. Αὐτὸν τὸν ἀξιοθρήνητον πόλεμον θέλει τὰ παύσῃ ὁ Ἰησοῦς, θέλει, λέγω, τὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὰ ἠμπορέσῃ καὶ αὐτὸς τὰ νικήσῃ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν εἰς τὸ ἁμαρτάνειν κλίσιν, καὶ οὕτω τὰ ἀπολαύσῃ πάλιν τὴν ἐ-

νότητα μετὰ τοῦ Θεοῦ, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ χριστιανῶν καὶ μετὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπάρξεως. Θέλει νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τοιαύτην μακαριότητα, τὴν ὁποίαν ἡ γῆ αὕτη, ὅσον ὠραία, ὅσον πλουσία καὶ ἂν ἦ-
ναι, δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν.

Ἡ σωτηρία αὕτη, ἡ χαρὰ αὕτη δίδεται εἰς ἐκείνους μόνον τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ὀρθοφρονοῦσι, καὶ εἶναι ἀγαθῆς ψυχῆς ἄνθρωποι. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς πλουσίους καὶ δυνατοὺς τῆς χώρας ἐκείνης. Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐτίμων καὶ ἐλάτρευον μόνον τὸν χρυσόν, τὴν δόξαν, τὰς τιμὰς καὶ τὰς τοῦ σώματος ἡδονὰς. Εἰς τὸν εὐτελεῆ σαῦλον δὲν ἔβλεπον οἱ καλοὶ πλούσιοι οὐδὲν τοιοῦτον, διὰ τοῦτο καὶ οὔτε νὰ πιστεύσωσιν ἠδύναντο οὔτε νὰ χαρῶσιν. Ἐλυποῦντο μόνον καὶ ἐπικραίνοντο, ἔτι δὲν ἐφαίνετο περὶ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὔτε λαμπρόν τι οὔτε ἔνδοξον, καθὼς αὐτοὶ ἐφαντάζοντο. Οἱ δὲ πτωχοὶ Ποιμένες ἐξ ἐναντίας ἐτίμων καὶ ἐλάτρευαν μόνον τὸ καλὸν καὶ τίμιον. Ὁ χρυσὸς καὶ αἱ τιμαὶ ἦσαν εἰς αὐτοὺς πράγματα ἀδιάφορα καὶ μικροῦ λόγου ἄξια. Ἡ ψυχὴ των δὲν ἦτον διεφθαρμένη ἀπὸ τὰς ἡδονὰς καὶ τρυφὰς, ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοκρέπειαν, καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς τοῦ κόσμου ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας, διὰ τοῦτο ἠμπόρουν καὶ νὰ αἰσθάνωνται οὐρανια καὶ ἀνάλογον τῆς καρδίας των ψυχῆς χαρὰν. Ὡ, ἂν αἱ ψυχαί μας ὁμοιάζον μετὰ τὰς ἐδικὰς των ψυχὰς, τότε ἀναμφιβόλως ἠθέλαμεν ἠμπορεῖ καὶ ἡμεῖς νὰ χαίρωμεν, καθὼς καὶ αὐτοὶ. Καρδία γεμάτη ἀπὸ ποιμενικὴν ἀπλότητα ἠθέλεν αἰσθανθῆ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ χαρὰν ποιμενικὴν, καρδία δὲ γεμάτη ἀπὸ ἀγγελικὴν καθαρότητα ἠθέλεν αἰσθανθῆ καὶ αὕτη χαρὰν ἀγγελικὴν.

Ἄλλὰ καὶ τοῦτο ἀκόμη εἶναι καλὸν καὶ ὠραῖον τῷ ὄντι, ὅτι δηλαδὴ εἰς ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφιερῶθη ξεχωριστὴ ἑορτάσιμος ἡμέρα, ὡς τεκμήριον τῆς μεγάλης σωτηρίας, τὴν ὁποίαν ἔφερεν αὐτὴ ἡ γέννησις εἰς τὴν γῆν. Εἶθε τὸ λοιπὸν νὰ ἑορτάζωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας πάντοτε με χαρὰν ἀνεκλάλητον, καὶ μάλιστα οὕτω νὰ τὴν ἑορτάζωμεν, διὰ νὰ γένη ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τῆς ἡμετέρας σωτηρίας!

9. Παράσασις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν ναόν.

Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Μωϋσέως ἔπρεπεν ὅλοι οἱ γονεῖς νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν ναὸν πρὸς τὸν Θεὸν τὸ πρωτότοκον αὐτῶν ἀρσενικὸν παιδίον. Οἱ πλουσιώτεροι ἔπρεπε νὰ θυσιάζωσι πρὸς τούτοις καὶ ἐν ἀρνίον, οἱ δὲ πτωχότεροι μόνον ἐν ζεῦγος περισερῶν. Διὰ τί δὲ εἰσῆξεν ὁ Θεὸς τὴν συνηθειαν ταύτην, τὸ ἠκούσατε ἤδη, ἀγαπητοίμου νέοι! εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Μωϋσέως. Ἡ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐλευθέρωσις τῶν Ἰσραηλιτῶν, διὰ τῆς ἀφανίσεως παντὸς πρωτοτόκου τῶν Αἰγυπτίων, ἔπρεπε νὰ μένη διὰ τῆς συνηθείας ταύτης εἰς αἰδίον καὶ εὐγνώμονα μνήμην παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις.

Ὁ Θεὸς φέρεται ἀνθρωπίνως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθινὰ αὐτὸς δὲν χρειάζεται μίτη ἀρνία, μίτη περισερία, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ὅστις λησμονᾷ τόσον εὐκόλως καὶ τὸν Θεὸν του καὶ τὰ χρέη του, ἔχει χρεῖαν τοιαύτης τινοῦ αἰσθητῆς προσφορᾶς, ἢ ὁποία προσφερομένη ὑπ' αὐτοῦ, τὸν ἐνθυ-

μίξει εἰς τοῦτο· καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐδιώρισεν ὁ Θεὸς τοιαύτας συνήθειας. Συνήθειαι, αἱ ὁποῖαι μᾶς παρακινῶσι νὰ χαίρωμεν ἐν Θεῷ, καὶ νὰ εὐχαριστῶμεν αὐτὸν διὰ τὰς εὐεργεσίας του, εἶναι τόσον ἀξιοσέβαστοι, ὅσον καὶ ἀναγκαῖαι. Ἄν δὲν ὑπῆρχον τοιαῦται συνήθειαι, οἱ ἄνθρωποι ἀναμφιβόλως ἤθελαν ἀποβαρβαρωθῆ διόλου.

Ἡ Μαρία ὅμως δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ ἐκτελέσῃ καὶ αὐτὴ τὴν συνήθειαν ταύτην· διότι ὁ νόμος οὗτος ἦτον μόνον διὰ κοινὰς μητέρας καὶ κοινὰ παιδιά διωρισμένος. Καὶ αὐτὴ ἦτον μήτηρ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι μὴ ἤξεύροντες τίποτε ἀκόμη περὶ τοῦτου εὐκόλως ἠδύναντο νὰ σκανδαλισθῶσι διὰ ταύτην τοῦ νόμου τὴν παράβασιν. Προσέτι ἐπειδὴ ἡ Μαρία ἦτον παραπολὺ ταπεινὴ, δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ καὶ ἰδιαίτεραν τινα ἐξαίρεσιν, καὶ ἐπειδὴ ἦτον παραπολὺ ὑπήκοος, δὲν ἤθελε νὰ φανῇ, ὅτι δὲν ἐκπληροῖ καὶ κατὰ γράμμα τὴν Θεῖαν ἐντολήν. Τὸ πρῶτον τῆς βῆμα, μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ τῆς, ἔγινε πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

Ἀγαπητοίμου νέοι! Ἴδετε τὴν κυρίαν Θεοτόκον: Ὅς τις σέβεται καὶ τιμᾷ ἐν ἀληθείᾳ τὸν Θεόν, εἰς αὐτὸν εἶναι πασα ἀφορμὴ, καὶ ἡ πλεον μικρὰ, ἱερά. Ὁ τοιοῦτος δὲν θέλει ποτὲ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ φανῇ, ὅτι δὲν ἐκτελεῖ ταύτην του τὴν πρὸς Θεὸν τιμὴν καὶ τὸ σέβας φανερά. Ὅς τις δὲ ἀγαπᾷ τῷ ὄντι τοὺς ἀθρώπους, αὐτὸς προσέχει μεγάλως, μὴν τύχη καὶ δώσει κακὸν παράδειγμα εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς παραμικρᾶς του ἀμελείας ἢ καταφρονήσεως τοῦ Θεοῦ νόμου, διὰ νὰ ἀμελήσωσι ἢ νὰ καταφρονήσωσι καὶ αὐτοὶ τὸν νόμον. Ὡ, καὶ νὰ ἦτον τοῦτο τὸ ἀξιομίμητον, Θεοσεβὲς καὶ φιλάνθρωπον φρόνημα κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀθρώπους!

Μὲ ποῖον σέβας καὶ μὲ ποῖαν εὐλάβειαν ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν ἡ Μαρία, μὲ ποῖαν κατανευγμένην καρδίαν ἐπρόσφερε τὴν πρώτην φοράν εἰς τὸν ναὸν τὸν πρωτότοκόν της

υιόν, μὲ ποίαν ἀνεκφρασον χαρὰν εὐχαρίσει τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὁποίαν εὔρε χάριν νὰ γένη μήτηρ τοιούτου τέκνου, δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ μήτε νὰ τὸ φαντασθῶμεν, πολλῶ δὲ μᾶλλον νὰ τὸ ἐκφράσωμεν!

Εὐχόμεθα μόνον νὰ ἐμφανίζονται πάντοτε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ μὲ παρόμοια αἰσθήματα, νὰ εὐχαρισῶσι τὸν Θεὸν διὰ τὰς πρὸς αὐτοὺς εὐεργεσίας του κατὰ παρόμοιον τρόπον!

Ἡ πάναγνος Παρθένος ἐπρόσφερε καὶ τὴν διωρισμένην Φυσίαν. Μ' ὅλον ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Σολομῶντος, τῶν πλέον μεγαλητέρων βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ, ἦτον ὅμως τόσο πτωχή, ὥστε δὲν ἠδύνατο μήτε ἐν ἀρνίον νὰ προσφέρῃ εἰς Φυσίαν. Πολλαὶ ἄλλαι μητέρες ἤθελαν βέβαια ἐντραπῆ, ἐὰν ἦσαν εἰς τὸν τόπον της, νὰ προσφέρωσι τὴν Φυσίαν τῶν πτωχῶν· ἀλλ' ἡ Μαρία δὲν ἐντράπη παντελῶς, νὰ δεῖξῃ δημοσίως τὴν πτωχείαν της. Ὅθεν ἐβυσίασε καθὼς αἱ πτωχόταται τῶν Ἰσραηλιτισσῶν γυναικῶν, ζεῦγος περισερῶν.

Καὶ ἡ μικρὰ αὕτη περίσασις εἶναι ἀξιοθαύματος καὶ διδακτικῆ. Ἦμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ αἰτίαν εἰς πολλοὺς ὠφελίμους σοχασμούς. π. χ.

„Ὁ Θεὸς ἐζητεῖ παρὰ μὲν τῶν πλουσίων ἀνθρώπων ἐν ἀρνίον, παρὰ δὲ τῶν πτωχῶν ἐν ζευγάριον περισερῶν. Ἀξιόλογον τῇ ἀληθείᾳ σύμβολον, ὅτι ὁ Θεὸς ζητεῖ τόσα μόνον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὅσα δύναται νὰ δώσῃ. Ἄν ὁ Θεὸς σοὶ ἔδωκε μεγάλον νοῦν, μεγάλην περιουσίαν, ὑπόληψιν κ. τ. λ. εἶσαι ὑπόχρεως νὰ κάμῃς καὶ πολλὰ καλὰ διὰ τούτων· ἂν δὲ σοὶ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς μικρὰ δῶρα, τότε κάμε καὶ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς, πιζῶς, καὶ τότε κάμνεις ἐνώπιον εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ

ὄμματα τέσον πολὺ, ὅσον καὶ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἔχει μεγάλα δῶρα, καὶ κάμνει μεγάλας πράξεις.“

„Ὁ Θεὸς ἐμβλέπει μόνον εἰς τὴν καρδίαν. Τὸ ζεῦγος τῶν περισερῶν τοῦ ταπεινοῦ πτωχοῦ εἶναι πλέον εὐπρόσδεκτον καὶ εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν, παρά τὰ ἀρνία τοῦ ὑπερηφάνου πλουτίου.“

„Ἡ Μαρία εἶναι λαμπρὸν καὶ ἐξαιρετὸν παράδειγμα ἀληθινῆς ταπεινότητος, ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως καὶ ἀναπαύσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται κατάστασις. Ἡ πτωχεία δὲν ἤθελεν εἶναι εἰς πολλοὺς τόσον μεγάλη βίασινος, ἐὰν αὐτοὶ δὲν ἦσαν τόσον ὑπερήφανοι. Οὐτε ὁ πλούτος φέρει τιμὴν, οὔτε ἡ πτωχεία ἀτιμίαν. Μόνη δὲ ἡ ἀρετὴ εὐγενίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ μόνη ἡ κακία ἀτιμάζει τοὺς ἀνθρώπους.“

Ἴδετε, ἀγαπητοῖμου νέοι! πῶς καὶ μετὰ χιλιάδας χρόνων γίνεται εἰς ἡμᾶς αἰτία τόσων ἀγαθῶν σοχασμῶν καὶ αἰσθημάτων ἢ ἀκρίβεια, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξεν ἡ ἀειπάρθενος Μαρία πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐξωτερικῆς συνηθείας!

Ἄς σᾶς ἦναι λοιπὸν καὶ τώρα, ἀγαπητοῖμου νέοι! αἰ εἰσαχθεῖσαι καλαὶ καὶ ὠφέλιμοι τῆς ἐκκλησίας μας συνηθείαι ἱεραὶ καὶ ἄγιοι! Καὶ ἐάν ποτε ἤθελε σᾶς ἔλθειτε εἰς τὸν νοῦν (ὅταν μὲ τὸν καιρὸν αὐξηθῆτε καὶ γενῆτε μεγάλοι, καὶ διαφέρετε περισσότερον ἴσως τῶν ἄλλων κατὰ τε πῆν σύνεσιν καὶ ὑπόληψιν) ὅτι δὲν ἔχετε πλέον χρεῖαν, νὰ σᾶς ἐνθυμίση τις τὸν Θεόν καὶ τὰ ἱερά σας πρὸς αὐτὸν χρέη διὰ τινος ἐξωτερικῆς συνηθείας, ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἐπιτελοῦντες καὶ σεβόμενοι αὐτάς, ἠμπορεῖτε νὰ ἐνθυμίσητε ἄλλους εἰς τοῦτο διὰ τοῦ καλοῦ σας παραδείγματος, καὶ νὰ συνεισφέρητε οὕτω πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν. Καὶ ποῖος δὲν ἤθελε κάμει τοῦτο μετὰ χαρᾶς, ἐν ᾧ ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἐπιβλαβὲς, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον;

Ἄλλὰ καὶ πρὸς ἑσᾶς τοὺς ἰδίους θέλει ἔχει τοῦτο καλὰ ἐπακολουθήματα. Εἰς αὐτὴν τὴν Μαρίαν, τὴν καθαρὰν καὶ ἁγίαν Ψυχὴν, ἐπροξένησε βέβαια ἢ εἰς τὸν ναὸν εἰσοδός τῆς ζωῆς τῆς καρδίας τῆς κατάνυξιν, καὶ ἐκτὸς τούτου τὴν ἀντάμειψε καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦτο, καθὼς θέλετε τὸ ἀκούσει ἀκολούθως, μὲ μίαν καθ' ὑπερβολὴν μεγάλην χαρὰν καὶ παρηγορίαν, ἕως εἰς τοὺς ἐσχάτους χρόνους τῆς ζωῆς τῆς.

10. Ὁ Ἰησοῦς ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Συμεών.

Ἡ εἰς τὸν ναὸν παράσασις τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἦτον μεγάλη καὶ λαμπρὰ πρᾶξις. Καὶ ἂν ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἦτον παραπολύ ἀνόσιος, ὥστε νὰ μὴ ἤμπορεῖ νὰ αἰσθάνεται μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, ἢ ἡμέρα αὕτη ἔπρεπε νὰ γένη χαρᾶς ἑορτὴ εἰς ὅλον τὸν Ἰσραὴλ. Ἀλλ' οἱ Ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς εἶδον μὲν τὸ παιδίον Ἰησοῦν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ εἰς τὸν Θεὸν προσφερόμενον, ἀλλὰ τὸ ἐθεώρησαν ὡς συνηθισμένον καὶ ἀπλοῦν παιδίον, καὶ μὴτε ἐπαρατήρησαν κατ' ἐν τῶν ὅσα μεγάλα καὶ θαυμασὰ ἐκεῖ συνέβησαν.

Συνέβη δὲ καὶ τότε, ὅτι συμβαίνει ἴσως καὶ τώρα, ὅταν π. χ. ἄνθρωπος ἀνόσιος καὶ βέβηλος ἀναγινώσκη τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν ἱστορίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὗτος θέλει εὔρει εἰς αὐτὴν μόνον κοινὰ καὶ συνήθη πράγματα, ὄχι μεγάλα, ὄχι θεῖα, καὶ διὰ τί; διότι καὶ αὐτὸς εἶναι κοινὸς καὶ εὐτελής ἄνθρωπος, καὶ διότι τοῦ λείπουνσι τὰ καθαρὰ καὶ φωτισμένα ὄμματα, ὁ μέγας δηλονότι καὶ θεῖος νοῦς.

Μ' ὄλον ὅτι συνέβη τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἑξαίσιον συμβεβηκὸς χωρὶς τινα κρότον, χωρὶς τινος ἑξωτερικῆς λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας, μὲ ὄλον τοῦτο ἐδόξασεν αὐτὸ τοσοῦτον ὁ Θεὸς, καὶ μάλιστα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε καὶ εἰς τοὺς πλεον μωροὺς φαίνεται, ὅτι εἶναι ἄξιος καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐξῆ σεβάσμιόστις καὶ ἱεροπρεπῆς γέρον, ὀνόματι Συμεῶν, ἄνθρωπος καθ' ὑπερβολὴν δίκαιος καὶ εὐλαβῆς, προσδοκῶν καὶ αὐτὸς μὲ μέγαν πόθον τὴν παραμυθίαν τοῦ Ἰσραὴλ, ἤγουν τὸν Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτῷ. Τοῦτο τὸ πνεῦμα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν θείαν ἐπαγγελίαν, ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνει, πρὸ τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.

Ἐν ᾧ ἀκόμη ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ διέτριβον μετὰ τοῦ παιδίου εἰς τὸν ναὸν, ἦλθε καὶ ὁ Συμεὼν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὀδηγούμενος· ἦλθε, λέγω, ὁ Συμεὼν εἰς τὸν ναὸν, ἀλλὰ δὲν ἤξευρεν ἀκόμη διὰ τί ἦλθε, καὶ μάλιστα κατὰ ταύτην τὴν ἀσυνήθιστον ὥραν.

Πολλάκις ἴσως ἠκούσατε, ἀγαπηταί μου νέοι! ὅτι πρέπει νὰ πείθεταιίτις εἰς τὰ θεῖα παραγγέλματα. Ὅθεν εἰάν διδότε προθύμως ἀκρόασιν εἰς ὅλα τὰ προφανῶς καλὰ καὶ τίμια, νὰ ἦσθε βέβαιοι, ὅτι δὲν ἀντέστητε παντελῶς εἰς κατὰ τὸ θεοῦ παράγγελμα.

Εὐθύς λοιπὸν ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν ὁ Συμεὼν εἰς τὸν ναὸν εἶδε τὸ παιδίον Ἰησοῦν, καὶ ἐγνώρισεν ἐν αὐτῷ παρευθὺς, μὲ μεγάλην του χαρὰν, τὸν μέλλοντα Σωτῆρα τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ εὐλαβῆς γέρον ἔδραμεν ἀμέσως πρὸς τὸ παιδίον, τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἐφώνησε, τὰ ὄμματά του πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀτενίσας: „Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου, Δέσποτα! κατὰ τὸ ῥῆμα σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοιμάσας κατὰ πρόσωπον

πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ!“

Ὡραῖον τῷ ὄντι θέαμα, ἀγαπητοί μου νέοι! νὰ βλέπη τις τὸν Συμεῶν, αὐτὸν τὸν πολιὸν τὰς τρίχας πρεσβύτην δεχόμενον εἰς τὰς γηραλαίας τους ἀγκάλας μὲ τὴν φιλοσοργίαν τὸ παιδίον Ἰησοῦν, καὶ χαίροντα μεγάλως διὰ τοῦτο! Ἀπ' αὐτὸ μαυβάνομεν, ὅτι ὁ Συμεῶν ἦτον πολλὰ φιλάφρων καὶ ἀξίερανος γέρων! Καὶ ὅσα αὐτὸς ἐξεφώνησε, βασιάζων τὸ παιδίον, τὸν δεικνύουν τάρα ἐξαιρέτα ὡς παράδειγμα τοῦ ἐντελοῦς λατρευτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἀληθινοῦ φίλου τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸς εἶναι ὅλος προσκύνησις, σεβασμὸς, εὐχαρίστησις καὶ πίστις εἰς τὸν Θεόν. Ὁμιλεῖ μὲ τοσαύτην ἀπλότητα, καὶ μὲ τοσαύτην θαρράλεότητα μὲ τὸν Θεόν, ὡς νὰ ὀμιλῇ μὲ τὸν πλεόν πιστὸν τῆς καρδίας του φίλον. Ἄλλᾳ καὶ ὁ Θεὸς ὀμιλεῖ μὲ αὐτὸν οὕτως, καὶ ἀκούει τὴν φωνήν του, τὴν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του λαλοῦσαν, καὶ πείθεται εἰς αὐτὴν μετ' ἄκρας προθυμίας. Τὸ πᾶν, ἦγον ζῶν καὶ θάνατον, παραδίδει μὲ ἡσυχίαν καὶ χαρὰν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐχει μεγάλην καὶ ἀληθῶς καλὴν καρδίαν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους! Ἡ ἀγάπη του εἶναι ὡς ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη· εἶναι χωρὶς τινα ἰδιωφέλειαν· συμπεριλαμβάνει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· χαίρει διὰ τὴν χαρὰν τῶν ἄλλων, διὰ τὰς ἐρχομένας τῆς σωτηρίας ἡμέρας, ἂν καὶ δὲν ἐλπίζῃ νὰ τὰς ἰδῇ. Ὅχι μόνον τὸ γένος του, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐθνικοὺς αὐτοὺς, ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, τὸν κόσμον ὅλον, σφίγγει τρόπον τινα μὲ μακρὰν ἐκτεταμένας ἀγκάλας φιλανθρωπῶς εἰς τὴν καρδίαν του!

Πότον αὐξάνει καὶ ἐκτείνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ λατρεία καὶ προσκύνησις, καὶ τὴν γεμύ-

ζει ὅλην ἀπὸ θεϊαν ἀγάπην! Πόσον ἅγιος, πόσον δίκαιος εἶναι ὁ Θεός, ὅς τις ἐπρόκρινε νὰ γνωστοποιήσῃ τὸν υἱὸν του εἰς ἓνα τοιοῦτον ἄνδρα, παρὰ εἰς ἄλλους, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἦτον ἀπειρος!

Ὅτι εἶπεν ὁ Συμεὼν περὶ τοῦ Ἰησοῦ, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσωμεν καλῆτερα· διότι λέγει πολλὰ μὲ τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις: δόξαν τοῦ Ἰσραὴλ, φῶς τῶν ἐθνῶν, σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν (παραβαλλόμενον μὲ ὅλους τοὺς μεγάλους καὶ ἁγίους ἄνδρας, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἕως τώρα ὁ λαὸς οὗτος) ὡς μὴ ἔχοντα ἄλλον ὅμοιον. τὸν θεωρεῖ ὡς τὴν ἄκραν καὶ μόνην δόξαν, ὡς τὴν κορῶναν, λέγω, τοῦ λαοῦ τούτου. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶναι διὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐθνικούς, ὅτι διὰ τὸν κόσμον ὅλον εἶναι ὁ ἥλιος· βλέπει εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὴν σωτηρίαν πάντων, ἐν κοινὸν ἀγαθὸν διὰ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι, ἐπομένως καὶ ἡμεῖς, ὡ τῆς χαρᾶς! ἔχομεν μέρος.

Πόσον βαθέως αἰσθάνεται τὰ ὅσα λέγει! Αὐτὸν μόνον νὰ ἰδῆ ὡς παιδίον, τοῦ εἶναι ἡ μεγίστη τῆς ζωῆς του χαρὰ. Ἡ καρδιά του εἶναι τόσον γεμάτη ἀπὸ τὴν χαρὰν ταύτην, ὡς ὁ σύμπας κόσμος τοῦ εἶναι οὐδέν. Τώρα ἀποθνήσκει μετὰ χαρᾶς! Τίνος καρδίαν δὲν πρέπει νὰ γεμίσῃ ὁ φιλόανθρωπος οὗτος γέρον μὲ σέβας καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Ἰησοῦν;

II. Προφητεία τοῦ Συμεῶν περὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ θεοτόκος Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐθαύμασαν καταπολλὰ, ὅτι ἐγνώρισε τὸ θεῖον αὐτῶν παιδίον γέρον ξένος ἀνθρώπος, τὸ ἔλαβε τόσον φιλοφρόνως εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ εἶπε περὶ αὐτοῦ τόσα μεγάλα πράγματα. Ἀλλ' ἤδη ἔσπεψε καὶ πρὸς αὐτοὺς ὁ Συμεῶν, ὁ σεβάσμιος καὶ αἰδέσιμος πρεσβύτης, ὅς τις ἦτον ἐγγὺς τοῦ θανάτου, καὶ εὐλόγησε τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου, καὶ μάλιστα τὴν Παρθένον αὐτοῦ μητέρα. Ὅλην τὴν μέλλουσαν ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν του ὁ θεοφώτις ἀνὴρ Συμεῶν, ἤγουν τὴν ὑψωσιν καὶ ταπεινώσιν αὐτοῦ. Προεῖδεν ἐν πνεύματι, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἀειπάρθενον Ἰμαρίαν θέλουσιν ἔλθει μεγάλαί θλίψεις. Ὅθεν εἶπε πρὸς αὐτὴν μὲ περίλυπον καὶ συμπαθητικὸν βλέμμα:

„Ἰδοὺ, οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί!“ *

*) Ἡ λέξις Πτώσις σημαίνει, ὅσας ἀπαντᾷται εἰς τὴν ἀγίαν Γραφήν, ἀμάρτημα, ἀνάστασις δὲ μετάνοιαν καὶ λύτρωσιν ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν, (Πρὸς Ῥωμ. 14, 4.) Ἦτον λοιπὸν ἡ γνώμη τοῦ Συμεῶν αὕτη: Ὁ Ἰησοῦς θέλει δοῦσαι εἰς μερικὸς τῶν Ἰουδαίων αἰτίαν εἰς τὸ νὰ ἀμαρτήσουν· καὶ εἰς ἄλλους (μεταξὺ τῶν ὁποίων συναριθμοῦνται καὶ οἱ ἔθνηκοί, καθὼς εἰς ἐδ. 23. γίνεται ὀφθαλμὸν) αἰτίαν πρὸς μετάνοιαν, (1. Πέτρ. 2. 6. 8.) — Ὅτι τοῦτο ἠκολούθησε βεβαίως, τὸ ἠξυῦρομεν ἀπὸ τῆς ἱστορίας τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅτι ὁμοίως δὲν εἶναι ἀ-

σαν, καὶ μάλιστα (τὸ ὅποσον εἶναι βέβαια πολὺ ἀξιοσημείωτον) θερμότερα, καὶ ὅλοι οἱ κακοὶ ἐξ ἐναντίας τὸν ἐμισοῦσαν σφοδρότερα. Καὶ καθὼς μανθάνει τις νὰ διακρίνη τὸν ἀληθινὸν ἀπὸ τὸν ψευδῆ χρυσὸν διὰ τῆς βασανίτιδος λίθου, οὕτω φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ κακοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς ἦτον τῷ ὄντι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς εἰς σωτηρίαν, τοῖς δὲ κακοῖς εἰς πτώσιν. Ὅσοι ἀγαθοὶ ἐπροσκολλήθησαν εἰς αὐτὸν, ὡμολόγουν, ὅτι εὖρον ἐν αὐτῷ ἀνέκφραστον μακαριότητα, ἤγουν νέαν ζωὴν· οἱ δὲ κακοὶ δὲν ἐδοκίμασαν ταύτην τὴν μακαριότητα. Τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος τῶν ἔγινεν εἰς αὐτοὺς αἰτία πώσεως καὶ ὀλέθρου· καθότι τὸ μῖσος ἐαντίον ἐκείνου, ὅστις ἦτον ἡ περιοχὴ πάσης ἀγάπης, δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχη ἄλλα ἐπακολουθήματα.

Καὶ τώρα ἀκόμη, ἀγαπητοίμου νέοι! εἶναι ὁ Ἰησοῦς βασανίτις λίθος τῶν καρδιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν διακρίνεται τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν. Καὶ τώρα εἶναι εἰς μὲν τοὺς ἀγαθοὺς πρὸς σωτηρίαν, εἰς δὲ τοὺς κακοὺς (καὶ τοῦτο ἐξ ἰδίας αὐτῶν αἰτίας) πρὸς πτώσιν καὶ ἀπώλειαν. Ἀλλ' εἶθε καὶ ἡ καρδιά ἡμῶν, δοκιμαζομένη διὰ τῆς βασανίτιδος ταύτης λίθου, τοῦ Χριστοῦ, νὰ φανῇ εὐδόκιμος ἐνώπιον αὐτοῦ! εἶθε νὰ αἰσθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς τοῦλάχισον μίαν εἰλικρινῆ καὶ καθαρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς μετάνοιαν καὶ διόρθωσιν! Καὶ τότε, τότε μόνον, θέλομεν κερδήσει καὶ ἡμεῖς τὴν ἐξ ὅλης καρδίας αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην, καὶ θέλομεν εὐρεῖ ἐν αὐτῷ τὴν σωτηρίαν.

12. Ἄννα ἡ Προφῆτις.

Εν ᾧ ἀκόμη ὠμίλει ὁ Συμεὼν, ἦλθε καὶ ἡ Ἄννα εἰς τὸν ναόν. Αὕτη ἔμεινε χήρα εἰς τὸ ἄνθος ἀκόμη τῆς ἡλικίας τῆς. Εὐθύς δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός τῆς ἀπηρνῆθη ὅλας τὰς τρυφὰς καὶ ἡδονὰς τοῦ κόσμου, καὶ ἔκαμεν ἔργον ἰδίου τῆς ἐπιλοΐκου ζωῆς τῆς τὴν ἀσκησιν τῆς ἀρετῆς. Ἐξήτει ἐν Θεῷ μόνον τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσίν τῆς. Εἰς κανὲν ἄλλο μέρος δὲν εὔρισκε τόσῃν εὐχαρίσῃσιν, ὅσῃν εὔρισκε, νὰ διατρίβῃ εἰς τὸν ναόν. Ἡμέραν καὶ νύκτα κατεγίνετο εἰς προσευχὴν καὶ νηστειάν· καὶ ὅσον αὐξηρὰ ἦτον πρὸς ἑαυτήν, τοσοῦτον ἡμερος καὶ συγκαταβατικῆ ἦτον πρὸς τοὺς ἄλλους, (καθὼς εἶναι καὶ πᾶς ἀληθινὰ ἀγαθὸς ἄνθρωπος). Ἡ φερμὴ ἐν Θεῷ χαρά τῆς ἔκαμε καὶ αὐτὴν φιλόφρονα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἦτον ἐπιεικὴς, ἔμπειρος εἰς τὸ νὰ παρηγορῇ, σοφὴ, καὶ θεοφώτιστος διδάσκαλος τῶν ἀνθρώπων, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἦτον προφῆτις. Εἰς ταύτην τὴν διαγωγὴν ἐπέμενε σταθερῶς ἕως εἰς τὸ ἔσχατον αὐτῆς γῆρας, καὶ ἦτον τῷ ὄντι ἤδη εἰς ἡλικίαν ὀγδοήκοντα τεσσάρων χρόνων.

Τέκνα μου! Ὁ ἐνθερμος οὗτος ζῆλος, καθ' ὃν ἡ Ἄννα κατεγίνετο εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀγαθοῦ, δὲν πρέπει τῷ ὄντι νὰ καταισχύνη ἡμᾶς; Αὕτη ἐνήσεν ὀλοκλήρους ἡμέρας, καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν πολλάκις οὔτε τὴν παραμικρὰν τοῦ κόσμου ἡδονὴν νὰ σερηθῶμεν! Αὕτη διέτριβε προσευχομένη πολλάκις καὶ ὅλας τὰς ὥρας τῆς νυκτός, ἡσχολεῖτο ἀδιακόπως μὲ εὐχαρίσῃσιν τῆς μεγάλῃν εἰς ἱεράς καὶ μακαρίους θεωρίας, εἰς ἡμᾶς δὲ φαίνεται παραπολύ, καὶ εἰάν ἐν μόνον τέταρτον τῆς ὥρας ἀφιερῶσωμεν εἰς θεωρίαν καὶ ἀναμνησιν

τοῦ Θεοῦ! Αὕτη ἔμεινε πιστή, καθ' ὅλην τὴν τὴν ζωὴν, ἀφ' οὗ μίαν φοράν ἔκαμεν ἀπόφασιν, καὶ ἡμεῖς λησμονοῦμεν πολλάκις ἀμέσως, τὴν παρελθοῦσαν ὥραν ἀπεφασίσσαμεν. Εἰς πολλοὺς μάλις ἀνθρώπους θέλει φανῆ ὁ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ζῆλος τῆς παραπολὺ αὐστηρὸς, ὑπέρμετρος καὶ ὑπερβολικὸς. Πλὴν καὶ εἰς αὐτῆς τῆς εὐτελεστάτης τέχνης τὴν τελειότητα δὲν ἔμπορεῖ νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος χωρὶς ἐπίμονον καὶ διηνεκῆ πόνον καὶ ἀδιάλειπτον προσπάθειαν, ἣ δὲ ἀρετὴ εἶναι τι ὑψηλότερον καὶ ἐνδοξότερον, ὥστε χωρὶς μεγάλην σπουδὴν, καὶ κόπον πολὺν δὲν δύναται νὰ φθάσῃ τις εἰς αὐτήν.

Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν ἀγίαν Προφήτιδα ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ τὴν χάριν, τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν μέλλοντα Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων πρὸ τοῦ θανάτου τῆς. Ἡ χαρὰ τῆς περὶ τοῦ πλέον ἀξιεράστου πάντων τῶν παιδῶν παιδίου ὁμοίαζε μὲ τὴν χαρὰν τοῦ Συμεῶν. Ἄρχισε καὶ αὐτὴ, καθὼς καὶ ἐκεῖνος, νὰ ὑμνῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεόν. Ἐκήρυξεν εἰς ὅλους, ὅσους ἐγνώριζεν, ὅτι ἐπρόσμενον καὶ αὐτοὶ τὸν Σωτῆρα, τὴν μεγάλην ταύτην καὶ χαροποιὰν εἶδησιν. Αἱ ἔσχαται τῆς ζωῆς τῆς ἡμέραι ἦσαν φαιδρότητος καὶ ἰλαρότητος πλήρεις, ἡσυχος καὶ παρηγορημένη, καθὼς καὶ ὁ Συμεῶν, προσεῖδε καὶ αὐτὴ τὸν θάνατόν τῆς, τὸ ὁποῖον χαρίζεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μόνον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους.

Ἀγαπητοῖ μου νέοι! Ὁ Συμεῶν καὶ ἡ Ἄννα μᾶς παριστάνονται ἐνταῦθα ὡς καθαρὸς καὶ λαμπρὸς καθρέπτης, ἐν ᾧ βλέπομεν τὰς ἀνατιρρήτους ταύτας ἀληθείας: Ὅτι ὁ Θεὸς γνωρίζεται μόνον εἰς ἐκείνους, ὅσοι τὸν ζητοῦσι, καὶ φανεροῦνται εἰς ὅλους ἐκείνους, οἳ τινες εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ καθαροὶ τὴν καρδίαν. Ὅς τις λατρεύει καὶ τιμᾷ ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεόν, αὐτὸς πληροφορεῖται κάλλις, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀνταποδοτῆς ἐκείνων, ὅσοι κάμνουσι τὸ θέλημά του τὸ ἅγιον. Αὐτὸς ἀποκαλύπτει εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους

ἄνθρώπους τὴν φιλανθρωπίαν του. Χαροποιεῖ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι εἶναι ἐπιδεικτικοὶ τῆς ἑαυτοῦ χαρᾶς. Ἡ ἀρετὴ φέρει εἰς πάντα καιρὸν ὠραίους καὶ ὠφελίμους καρπούς. Αὐτὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ βλέπῃ ἀπὸ τώρα ἀκόμη τὸν θάνατον κατὰ πρόσωπον, καὶ νὰ μὴ τρομάξῃ οὔτε νὰ ὠχριάσῃ ἀπ' αὐτόν. Τὸ θάρραλέως καὶ ἀφόβως ἀποθνήσκειν, νομιζέται καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ὡς βραβεῖον μιᾶς καλλίστης, ἀγαθῆς καὶ ἐναρέτου ζωῆς.

Καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶναι κάλλιστον τῆς Ἄννης προτέρημα, ὅτι: Μετέδιδε τὴν θείαν αὐτῆς χαρὰν προθύμως καὶ εἰς ἄλλους, δὲν ἠνάγκαζεν ὅμως κανένα εἰς τοῦτο. Ὡμίλει περὶ τῆς χαρᾶς ταύτης μόνον μὲ ἐκείνους, οἵτινες εἶχαν κλίσιν καὶ προθυμίαν εἰς τοῦτο. Εἶθε καὶ ἡμεῖς νὰ πράττωμεν πάντοτε ὅλα μας τὰ ἔργα μὲ τοιαύτην σοφίαν καὶ φρόνησιν, διότι οὕτω κάμνει, (καθὼς καὶ ἡ παροῦσα ἰσορία μᾶς τὸ δεικνύει) καὶ αὐτὸς ὁ ἅγιος Θεός. Μόνον εἰς τοὺς ὅσοι ἔχουν καθαρὰν καὶ ἀγαθὴν ψυχὴν γνωστοποιεῖ ὁ Θεὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ βουλευμάτα του· εἰς δὲ τοὺς ἀνοσίους καὶ βεβήλους μένουσιν αὐτὰ ὡς κεκρυμμένα καὶ ἀνεξερεύνητα μυστήρια.

13. Οἱ ἀπὸ Ἀνατολῶν Μάγοι.

Ὁ Ἰησοῦς ἐγενήθη, καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας τὸν ἔφεραν οἱ γονεῖς του εἰς τὸν ναόν, καὶ τὸν παρέστησαν εἰς τὸν Θεόν. Μόνον ὀλίγοι τινες ἀγαθῆς ψυχῆς ἄνθρωποι ἐχάρησαν κρυφίως δι' αὐτόν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ τόπου, οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς καὶ ὁ πολὺς ὄχλος δὲν ἤξευραν ἀκόμη τίποτε περὶ

αὐτοῦ. Τώρα δὲ ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ καὶ εἰς αὐ-
 τοὺς τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ του δημοσίως καὶ μεγαλοπρεπῶς,
 χωρὶς ὅμως νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς αὐτοὺς καὶ ὅλον τὸ μυστήριον,
 τὸ ὁποῖον μήτε νὰ ἐννοήσωσιν εἴδιναντο, μήτε ὁ νοῦς των νὰ
 τὸ χωρέσῃ ἠμπόρει. Τὸ ἕκαμε δὲ κατά τινα πολλὰ θαυμά-
 σιον τρόπον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐκλάμπει ἡ σοφία καὶ ἀγαθότης
 αὐτοῦ ἐπίσης πρῶως καὶ φιλανθρώπως.

Ἐξαίφνης ἦλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τόπον μα-
 κρυνὸν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου κείμενον, τρεῖς
 ἄνδρες σοφοὶ, μάγοι λεγόμενοι. Οὗτοι, ἐπειδὴ (κατά τινα
 παλαιὰν παράδοσιν) κατήγοντο ἐκ γένους βασιλικοῦ, ὀνομά-
 ζονται καὶ παρά τισι τῶν ὑμνογράφων: Περσῶν βασιλεῖς.
 Τὰ ξένα καὶ ἀλλότρια ἐνδύματα, ἡ δόξα καὶ εὐσχημοσύνη,
 μὲ τὴν ὁποίαν ἐφάνησαν ἐκεῖ, ἡ μεγάλη ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν
 εἶχον εἰς τοὺς πεπαιδευμένους τῆς Ἀνατολῆς ἤγειραν εἰς τὸν
 λαὸν τῆς Ἰουδαίας θάμβος καὶ ἔκστασιν. Ἀλλ' ἡ αἰτία τῆς
 μακρᾶς αὐτῶν ὁδοπορίας ἤγειρε μεγαλητέραν ἐκπληξιν. Ἡ
 πρώτη των ἐρώτησις, ἀφ' οὗ ἐφθασαν ἐκεῖ, ἦτον: „Ποῦ ἐσιν
 ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἰδομην γὰρ αὐτοῦ τὸν
 ἀστέρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἦλθομεν προσκυνῆσαι αὐτόν.“
 Ἡ εἰδήσις περί τινος νεογεννήτου βασιλέως διεδόθη παρευθὺς
 εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλ' εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ἰου-
 δαίας εἶχεν ἄλλως πως τὸ πρᾶγμα, καὶ ὄχι καθὼς εἰς τοὺς
 εὐσεβεῖς ἐκείνους ποιμένας, τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς τῆς Βη-
 θλεὲμ τὰ ἐαυτῶν πρόβατα ποιμαίνοντας, διόλου, λέγω, ἄλ-
 λέως, παρὰ καθὼς εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους καὶ χρησοὺς ἀν-
 θρώπους, τοὺς διατρίβοντας νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὸν ναὸν
 τοῦ Κυρίου. Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀκούσας τὴν περὶ τοῦ νεο-
 γεννήτου βασιλέως ἔρευναν τῶν Μάγων, ἐταράχθη, καὶ πᾶ-
 σα ἡ Ἱερουσαλήμ μετ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἦτον ὑπερήφανος ὡς
 ὁ Ἐωσφόρος, καὶ φίλαρχος εἰς ὑπερβολὴν, ἐφοβήθη, μήπως

χάση τὸν θρόνον του. Οἱ Ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς δὲν εἶχαν μὲν καλὴν συνείδησιν, ἀλλ' εἰς τὰς καρδίας των ὑπῆρχεν ἡ πρόγνωσις καὶ πληροφορία, ὅτι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ προσδοκωμένου μεγάλου βασιλέως θέλουσιν ἔχει τιμὴν καὶ δύναμιν μόνον ἢ ἀλήθεια καὶ ἡ ἀρετὴ· διὰ τοῦτο ἐφοβοῦντο καὶ ἔτρεμον. Οὕτω τρομάζει καὶ τρέμει ὁ κακὸς ἄνθρωπος, ὅπου ὁ ἐνάρετος καὶ ἀγαθὸς χαίρει καὶ ἀγάλλεται.

Ὁ δὲ Ἡρώδης ἐπειδὴ ἐζήτηε ἐν τοσοῦτῳ νὰ βοηθηθῆ, ἔκαμεν ἀμέσως καὶ ἀπόφασιν· ἡ δὲ ἀπόφασίς του ἦτον αὕτη: Νὰ δεῖξῃ δηλαδὴ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον τὸ πλεον μέγα σέβας πρὸς τὸν νεογέννητον βασιλέα, καὶ κυρίως ἐν τῷ κρυπτῷ νὰ καιροφυλακτῆ, διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἐπρόσβαξε λοιπὸν ἀμέσως νὰ συναχθῆ τὸ ὑψηλὸν συμβούλιον, ἤγουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐπισημότεροι γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπρότεινε ταύτην τὴν ἐρώτησιν: „Ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται;“ Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον: „Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται παρὰ τῷ προφήτῃ Μιχαῖα: Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν ταῖς ἡγεμονικαῖς πόλεσι τοῦ Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἄρχων, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραὴλ, καὶ αἱ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.“

Μετὰ ταῦτα ἐκάλεσεν ὁ Ἡρώδης κρυφίως τοὺς Μάγους πρὸς ἑαυτόν· καὶ ἐν πρώτοις ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς μεγάλην φιλοφροσύνην καὶ ὑποδοχὴν, ἔπειτα τοὺς ἐξέτασεν ἀκριθῶς περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ ἀστὴρ. Οἱ δὲ καλοκάγαθοι οὗτοι ἄνδρες εἶπαν εἰς αὐτόν τὴν ἀλήθειαν. Μετὰ τοῦτο τοὺς ἔπεμψεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, λέγων: „Πορευθέντες, ἀκριθῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου. Ἐπειδὴν δὲ εὔρητε αὐτὸ, ἀπαγγελάτε μοι, ὅπως καὶ ἐγὼ πορευθεῖς, προσκυνήσω αὐτό.“

Τέκνα μου! Δὲν πρέπει νὰ βδελυχθῆτε ἐξ ὅλης σας ψυχῆς καὶ καρδίας μίαν τοιαύτην πονηρὰν προσποίησην, μίαν τοιαύτην οὐτιδανὴν ὑπόκρισιν;

Οἱ Μάγοι ἐκίνησαν ἀμέσως νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἡ ὁποία δὲν ἀπέιχε πολὺ μακρὰν (ἕως δύο περίπου ὥρας) ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀναμφιβόλως ἠγέρθησαν τώρα εἰς αὐτοὺς διάφοροι ἀμφιβολίαι· ἐπειδὴ εἰς τὴν μητρόπολιν δὲν εἶχε κανεὶς εἶδῃσιν περὶ τοῦ νεογεννήτου βασιλέως, καὶ μάλιστα εἶχον τόσῃν μικρὰν φροντίδα περὶ αὐτοῦ, ὥστε ἔπρεπε νὰ συγκροτηθῇ μέγα συνέδριον καὶ νὰ γένη ἐρώτησις περὶ τοῦ, Ποῦ ὁ Χριστὸς ἐμελλε νὰ γεννηθῇ· καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἔμαθαν, πάλιν δὲν ἐκινήθη κανεὶς, μήτε βασιλεὺς, μήτε ἱερεὺς, μήτε ἐκ τοῦ λαοῦ κανεὶς, νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἀναζήτησίν του. Μάλιστα δὲ ἡ περὶ αὐτοῦ εἶδησις ἐπροξένησε τρόμον καὶ ἐκπληξιν ἀντὶ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως· οἱ Μάγοι μόνον ἐφρόντιζον περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀναμφιβόλως εὐρίσκοντο καὶ ἄνθρωποι, οἵτινες τοὺς ἐπερίπαιζαν, καὶ τοὺς ἐνόμιζαν ὡς τρελλοὺς, ἢ, ὡς ἤθελεν εἰπεῖτις σήμερον, τοὺς ἐσοχάζοντο ὡς φανητιῶντας, (ὡς ἀνθρώπους δηλαδὴ ἀρρώστους κατὰ τὴν φαντασίαν, καὶ νομίζοντας ἐαυτοὺς ὑγιεῖς). Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἐχάρησαν διὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον εἶδησιν, καὶ ὑπῆγαν μακρύτερα. Πῶς ὁμως ἔπρεπε νὰ εὕρωσι τὴν οἰκίαν, ἢ πῶς ἤθελαν γνωρίσει τὸ παιδίον, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἤξευραν. Ἄλλ' ἐν ᾧ ταῦτα διανοοῦντο, ἰδοὺ, διεσκορπίσθησαν, Θεοῦ εὐδοκία, τὰ ὁποῖα νέφη ἐκάλυπταν ἕως τώρα τὸν οὐρανὸν, καὶ οἱ Μάγοι εἶδον πάλιν ἐξαίφνης τὸν ἄστέρα, ἰσάμενον ἐν τῷ οὐρανῷ. Τοῦτο μάλιστα τὸ οὐράνιον σημεῖον ἐφαίνετο, ὅτι ἐπροπορένετο αὐτῶν, καὶ ἔλθὸν ἐσάθη ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου ἦτον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὡς νὰ ἤθελε νὰ τοὺς εἰπῇ: „Ἐνταῦθα εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε!“ Ἡ δὲ αὐτὸ χαρὰ τῶν Μάγων ἐσάθη ἀπερίγραπτος καὶ ἀνεκφραγος.

Εἰσῆλθον λοιπὸν εἰς τὴν πτωχικὴν ἐκεῖνην κατοικίαν, καὶ εὔρον ἐκεῖ τὸ παιδίον, καὶ Μαρίαν, τὴν μητέρα αὐτοῦ. Ἡ πτωχεῖα των δὲν τοὺς ἐτάραξε διόλου, διότι αὐτοὶ ἤξευραν νὰ ἐκτιμῆσωσι τὸν ἐκεῖ εὐρισκόμενον Χριστὸν καλῆτερα παρὰ τὸν κλοῦτον. Ἡ καθαρὰ καὶ ἁγία ἀθωότης, ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς, ἡ ἀπερίγραπτος ἀγαθότης ἣτις ἐξήστραπτε πανταχόθεν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου, τὸ ἀξίερασον καὶ ἀξιαγάπητον τοῦ χαριτωμένου βρέφους Ἰησοῦ, ἐσήκωσε πλέον ἀπ' αὐτοὺς πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Ὅθεν Ἐκλιναν παρευθὺς τὰ γόνατά των ἔμπροσθεν τοῦ παιδίου, καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτὸ, ἔπειτα ἤνοιξαν τοὺς θησαυρούς των, καὶ ἐπρόσφεραν εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.

Ἐκαμαν ἴσως τοῦτο, ἐπειδὴ ἦτον συνήθεια εἰς τὸν τόπον των νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς βασιλεῖς δῶρα· ἀλλὰ τὰ πρὸς τὸν Ἰησοῦν δῶρα των εἶχαν καὶ ἄλλην ἀνωτέραν καὶ ὑψηλοτέραν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἀναμφιβόλως δὲν ἐσοχάσθησαν τότε οὔτε αὐτοὶ οἱ Μάγοι. Τὰ δῶρα ἐσήμαινον τὴν μέλλουσαν τοῦ παιδίου ἀξίαν καὶ εἰς τί ἦτον διορισμένον· τὸν χρυσὸν ἀπέδιδαν μόνον εἰς τοὺς βασιλεῖς· λίβανον δὲ ἐπρόσφερον εἰς θυσίαν πρὸς τὸν Θεόν· καὶ μὲ τὴν σμύρναν ἐβαλάμωναν τὰ σώματα τῶν ἀποθαμμένων.

Ὡ πόσον μακάριαι ἦσαν αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας διέτριψαν οἱ Μάγοι, συνομιλοῦντες περὶ τοῦ Θεοῦ παιδίου μετὰ τῆς παναγίας Παρθένου! Ποίαν τάχα χαρὰν ἠσθάνθη ἡ Μαρία διὰ τὴν ἔλευσιν τοιούτων σεβασμίων καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἦλθον ἀπὸ τόσον μακρυνὸν τόπον μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ προσκυνήσωσι τὸν υἱὸν τῆς; Πῶς ἄραγε εὐχαρισησαν ὅλοι τὸν Θεόν, τὸν ἐλεήσαντα οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ χαρίσαντα εἰς αὐτοὺς τοιοῦτον οὐράνιον δῶρον; Ἐχάρισαν βέβαια χαρὰν ἀνεκλάλητον, καὶ χαρὰν μάλιστα τοιαύτην,

εἴαν αἰσθάνονται μόνον οἱ πιεζέοντες σταθερῶς εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὴν ἀνεκφραστον αὐτοῦ ἀγαθότητα!

Τελευταῖον δὲ ἀφ' οὗ ἐνύκτωσεν, ἀπήλθον οἱ Μάγοι νὰ ἀναπαυθῶσι. Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν τὸ πρῶτ' εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ἐπιστρέψωσι πάλιν πρὸς τὸν Ἡρώδη, ὡς ἀπὸ Φρίαμβον ἐπιστρέφοντες, διὰ νὰ μεταδώσωσι καὶ εἰς αὐτὸν τὴν χαράντων. Ἀλλ' ὅσον κεκρυμμένον ἦτο τὸ φονικὸν βούλευμα τοῦ Ἡρώδου ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἄλλο τόσον ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν Θεόν. Ἴσως ἐσκοποῦσε νὰ φονεύσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους Μάγους ὁ Ἡρώδης, διὰ νὰ κρύψῃ τὸν φόνον τοῦ παιδίου, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ μὲ τοῦτο πᾶσαν ἄλλην περαιτέρω περὶ αὐτοῦ εἰδήσιν. Πλὴν ὁ Θεὸς εἰδοποίησε τὸν σκοπὸν τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς εὐσεβεῖς τούτους ἄνδρας τὴν νύκτα εἰς τὸ ὄνειρον, καὶ τοὺς ἐπρόσβαξε νὰ μὴν ἐπιστρέψωσι πλέον ὀπίσω εἰς τὸν Ἡρώδη. Καθεὶς ἐξ αὐτῶν τῶν τριῶν Μάγων εἶδε τὸ αὐτὸ ὄνειρον εἰς τὸν ὕπνου του· ἐκ τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ καταλάβωσιν, ὅτι τὸ ὄνειρον τοῦτο δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ συνειθισμένα ὄνειρατα· ἐπειδὴ τὸ εἶδαν καὶ οἱ τρεῖς ταυτοχρόνως. Ὑπήκουσαν λοιπὸν εἰς τὴν Θεῖαν ταύτην προσαγῆν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν δαξάζοντες τὸν Θεὸν περὶ τῆς εὐτυχοῦς εὐδοώσεως τῆς ὁδοιπορίας των, καὶ περὶ τῆς ἀντιλήψεως, τὴν ὁποίαν δεικνύει ὁ Θεὸς πρὸς τὸ παιδίον τοῦτο.

† Καὶ ἐκ ταύτης τῆς Ἱστορίας μαυθάνομεν κατὰ πρῶτον, ἀγαπατοί μου νέοι! πολλὰ Θεῖα πράγματα. Ὁ Θεὸς ὄχι μόνον εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐμφανίζεται, ὅσοι ἔχουσιν ἀγαθὴν προαίρεσιν, καὶ φρονοῦσι καλῶς, ἀλλ' ἐμφανίζεται πρὸς τούτοις καὶ εἰς καθέκαστον ἄνθρωπον τοιαυτοτρόπως, ὡς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ αἰσθανθῇ οὗτος εὐκολώτατα. Οἱ εὐσεβεῖς ποιμένες εἶχαν

ἀκούσει ἄλλοτε, ὅτι ἐνεφανίσθησαν ποτὲ Ἄγγελοι εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ Ἰακώβ, τοὺς καὶ αὐτοὺς ποιμένας ὄντας, διὰ τοῦτο ἐνεφανίσθη καὶ εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς διὰ τῶν Ἄγγέλων. Οἱ ἐξ Ἀνατολῶν Μάγοι ἠσυχολοῦντο κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἀστρονομίαν· ὅθεν ἐμφανίσθη ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς διὰ λαμπροῦ ἐν οὐρανῷ ἀστέρος. Ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐζήτει νὰ εὕρῃ τὴν σοιτηρίαν του ἐν ταῖς ἀγίαις Γραφαῖς· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἐγνωστοποίησεν εἰς αὐτοὺς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ διὰ τῆς προφητείας ἐνός τῶν Προφητῶν. Ὁ Θεὸς εἶναι καρδιογνωστῆς· ὅθεν ὡς τοιοῦτος εἶδε καὶ ἐγνώρισεν εἰς μὲν τὰς καρδίας τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ὀνομάζομεν Μάγους, ἀγαθὰ φρονήματα, τὰ ὁποῖα βέβαια τοὺς ἔκαμναν ἀξίους, νὰ ἴδωσι καὶ νὰ γνωρίσωσι τὸν υἱόν του, εἰς δὲ τὴν καρδίαν τοῦ δολίου καὶ πονηροῦ Ἡρώδου ἀνεκάλυψε τὸ ἀσεβέςατον βούλευμα, τὸ ὁποῖον ἦτο: νὰ φονεύσῃ τοῦτον τὸν υἱόν του. Ὁ Θεὸς ματαιώνει τὰ κακὰ τῶν ἀσεβῶν βουλεύματα. Ὁ Ἡρώδης ἐζήτει νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον Ἰησοῦν, καὶ μὲ τοῦτο ἔμελλε νὰ συμβοηθήσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος, διὰ νὰ εὕρουν καὶ οἱ Μάγοι τὸ παιδίον, καὶ προφητεία, πρὸ πολλοῦ λησμονηθεῖσα, νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀνθρώπων δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑψηλοῦ Συνεδρίου, καὶ πρὸς τούτοις νὰ παραθάρρυνθῶσι τοῦλάχισον οἱ ἀγαθώτεροι τοῦ λαοῦ διὰ νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἂν καὶ δὲν ἦσαν ἀκόμη τόσοι καλοὶ καὶ ἀξιοί, ὥστε νὰ ἴδωσι τὸν μέλλοντα Σωτῆρα. Ὁ Θεὸς εἶναι ἰσχυρὸς καὶ κραταῖος ὑπερασπιστὴς τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων. Οὗτοι οἱ εὐγενεῖς καὶ καλοὶ ἄνδρες, οἱ Μάγοι, ὀλίγον ἔλειψε νὰ τρέξουν ἀφ' ἑαυτῶν, χωρὶς νὰ τὸ ἤξεύρουν, εἰς τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τοὺς ἐλύτρωσε, καὶ τοὺς ἐπέστρεψε πάλιν ἐν εἰρήνῃ ὑγιεῖς εἰς τὴν πατρίδα των. Αὐτὸς φανεροῦται ὡς Κύριος πάσης τῆς Κτίσεως. Ὅλα, ὅ-

λα, λέγω, μικρά καὶ μεγάλα, τὴν κίνησιν τῶν ἀσέφων, τὰ βουλεύματα τῶν κακῶν, καὶ, (τὸ ὁποῖον ἄλλως εἶναι τὸ πλέον ἀσήμενον) αὐτὰ τὰ ὄνειρατα ἀκόμη περιλαμβάνει μὲ ἓν μόνον βλέμμα, καὶ τὰ διευθύνει ὅλα πρὸς τὸν κάλλιστον σκοπόν.

Καὶ αὕτη ἡ Ἰστορία πρέπει νὰ μᾶς κάμη ἐν νέου σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν τὸ παιδίον Ἰησοῦν. Ἄγγελοι ἐμήνυσαν τὴν γέννησίν του. Ἄσῆρ τοῦ οὐρανοῦ ὀδηγεῖ τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του. Τὰ πλέον πολυτιμα, ἀπ' ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ, δηλαδὴ χρυσόν, λίθον καὶ σμύρναν, προσφέρουσι τώρα εἰς αὐτόν. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἐνασχολοῦνται τρόπον τινα, εἰς τὸ νὰ δοξάσωσιν αὐτόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. — Πτωχοὶ καὶ ἀπλοῖκοὶ ποιμένες, καὶ ἄνδρες σοφοὶ ἐξ ἡγεμονικῆς καταγωγῆς κλινοῦσι γόνυ ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Ὅποῖον τερπνότατον σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον πῖντες οἱ ἄνθρωποι, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, ἀμαθεῖς καὶ πεπαιδευμένοι θέλουσιν ἔχει μέρος! — Ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης εἰς τὸν κόσμον ἐλεύσεώς του ἐμφανίζεται ὄχι μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἔθνικοὺς. Δεῖγμα τρανώτατον, ὅτι αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, νὰ ἐνώσῃ ἀμφοτέρους, Ἰσραηλίτας δηλαδὴ καὶ ἔθνικοὺς εἰς ἓν ἔθνος ἓν, καὶ νὰ κάμη ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μακαρίους! — Ὁ Βασιλεὺς τοῦ τόπου, καὶ οἱ Ἰερεῖς τοῦ λαοῦ δὲν ἀξιοῦνται, νὰ ἴδωσι καὶ νὰ γνωρίσωσιν αὐτόν ὡς παιδίον. Ωραιότατη διδασκαλία, ὅτι μήτε τὸ βασιλικὸν διάδημα, μήτε ἡ ἱερατικῆς σολῆ ἔχουσι χωρισόν τι δικαίωμα, νὰ εὐνοοῦνται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγελοι τὸ προεῖπαν, μόνη

ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἐπιδεκτικὸν καὶ τῆς αὐτοῦ γνώσεως, καὶ τῆς ἐν αὐτῷ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης!

Οἱ ἐξ Ἀνατολῶν Μάγοι εἶναι κάλλιστον παράδειγμα τοῦ: ὅποιοι ἀγαθοὶ ἄνδρες ὑπῆρχον ἀνέκαθεν μεταξὺ καὶ αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν. Ὅχι μόνον πιεεύουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς διοικεῖ καὶ τὴν κίνησιν αὐτὴν τῶν ἀσέρων, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν ἀδιαφορεῖ περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ ὅποιοι ἐκατοίκησάν ποτε εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν (καὶ δι' ἄλλων ἴσως μέσων, τὰ ὅποια μόνος ὁ Θεὸς οἶδεν) ἔφθασαν καὶ διεδόθησαν καὶ εἰς τοὺς Πέρσας αὐτοὺς αἱ παλαιαὶ προφητεῖαι περὶ μέλλοντός τινος κοσμοκράτορος, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ ὁποίου θέλει ἀνωλάμψει καὶ ἀνθήσει σοφία καὶ ἀρετὴ, ἡ δὲ κακία καὶ ἀδικία θέλει ἀφανισθῆ ἀπὸ πάντων τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Αἱ προφητεῖαι αὗται (καὶ ἐξαιρέτως ἴσως οἱ λόγοι οὗτοι: „Ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰούδα, καὶ βασιλεὺς ἐξ Ἰσραὴλ ἐλεύσεται!“) κάμνουσιν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἐχουσι φρονήματα ὀρθὰ περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, περὶ ἀληθείας καὶ ἀρετῆς. Λυποῦνται εἰς ἄκρον διὰ τὴν ὁποίαν βλέπουσι περὶ αὐτοὺς ἀβλιότητα τῶν ἀνθρώπων. Εὐχονται νὰ μὴ μείνη διὰ παντὸς τὸ ἀνθρώπινον Γένος εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ κακίαν, ἀλλὰ νὰ γενῆ ἔλεος εἰς αὐτό. Ἐλπίζουσιν εἰς τὸν Θεόν, ὅτι δὲν θέλει ἀφήσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ καταβυθισθῶσι διόλου εἰς τὴν πλάνην, κακίαν καὶ ἀβλιότητα. Πιεεύουσιν εἰς τὰς προφητείας. Ὁ ἀσυνήθης ἐν οὐρανῷ ἄστῆρ — περὶ πλεον δὲ τὸ οὐράνιον ἐν τῇ καρδίᾳ των φῶς — δηλοῦσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προφητειῶν τούτων. Ἡ γέννησις τοῦ ἐπηγγελμένου βασιλέως γεμίζει τὰς καρδίας των ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐλπίζουν, ὅτι θέλουν ἀξιωθῆ νὰ ἰδοῦν καὶ τὰς λαμπρὰς ἡμέρας τῆς θείας αὐτοῦ διοικήσεως, εὐχονται καὶ ἐπιθυμοῦν, ὡς τί ὡραία εὐχὴ, τί καλὴ ἐπιθυμία! νὰ ἴδωσι καὶ αὐτὸν ὡς παι-

δίων. Ἐπιχειρίζονται μακρυνὴν ὁδοιπορίαν, καὶ οὔτε ἕξοδα φοράζονται, οὔτε τὰς μεγάλας δυσκολίας καὶ δυσχερείας τοῦ δρόμου, ἀλλὰ μένουσιν ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίσιν. Παντελῶς δὲν ταραπτονται, ὅτι εἶναι οἱ μόνοι, οἵτινες ἐρωτῶσιν ὡς ξένοι ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Ἰουδαίας περὶ τοῦ νεογενήτου βασιλέως. Μένουσι πισοὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἅπαξ ἔφθασαν νὰ γνωρίσωσιν ἀλήθειαν, ἂν καὶ ὀλίγον φροντίζουσι περὶ αὐτῆς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ Ἱερεῖς. Ἀληθινὰ, αὐτοὶ ὡς ἔθνικοι, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσωσι κάποια πράγματα τόσον καλὰ καὶ ὀρθὰ, ἡσθάνοντο ὅμως μὲ ὅλον τοῦτο ἐπίσης καλῶς, καθὼς ὁ Συμεὼν καὶ ἡ Ἄννα. Ἐπίξενον μὲ τὴν καρδίαν των, καὶ ἦσαν ὅμοιοι μὲ ἐκείνους κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ φρονήματα· διὰ τοῦτο ηὐδόκησε καὶ ὁ Θεὸς εἰς αὐτούς, νὰ ἴδωσι τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν τὴν εἶδον ὁ Συμεὼν καὶ ἡ Ἄννα.

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς εἶναι φεῦ! παράδειγμα τῆς ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος εἰς τὴν πίσιν. Ἐχουσι τὰς ἀγίας Γραφὰς εἰς τὰς χεῖρας· κάθηται πλησίον τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς θέλει πηγᾶσει καὶ διαδοθῆ ἐπὶ τῆς γῆς ἡ εὐλογία, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἀντλοῦσιν ἐξ αὐτῆς· ἠξεύρου νὰ ἐρμηνεύωσι τὰς ἀγίας Γραφὰς ἄριστα, ἀλλ' ἀδιαφοροῦσι διόλου περὶ τῶν ὅσα αὐταὶ λέγουσι. Διορίζουν καὶ τὸν τόπον, ὅπου μέλλει νὰ γεννηθῆ ὁ Σωτῆρ, καὶ αὐτοὶ δὲν κινουσι τὸν πόδα των, νὰ ὑπάγουν πρὸς αὐτόν. Θεωροῦσι μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἔπαρσιν τοὺς ἔθνικοὺς, τοὺς ἀποσρέφονται, τοὺς βδελύττονται καὶ τοὺς καταφρονοῦσι. Καὶ ὅμως οἱ ἔθνικοὶ ἀπὸ ξένους καὶ μακρυνοὺς τόπους εὐρίσκουσι τὸν Σωτῆρα, τὸν προσκυνοῦσι, χαίρουσι χαρὰν ἀνεκκλάλητον, διότι τὸν βλέπουσι, καὶ οἱ Ἱερεῖς δὲν ἠξεύρου ἀκόμη βεβαίως (καὶ τοῦτο ἀναμφιβόλως πρὸς δικαίαν τιμωρίαν τῆς ὑπερηφάνειας αὐτῶν καὶ ἀλαξουσίας) ὅτι ἐγεννήθη. Οὔτε ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ μου

νέοι! ἄς μὴν ὁμοιάσωμεν μὲ τοὺς ἱερεῖς τούτους· ποτὲ νὰ μὴ μισῶμεν, ποτὲ νὰ μὴ καταφρονῶμεν ἔθνικόν· ἄς μεταχειρισθῶμεν εὐγνωμόνως καὶ ἐπωφελῶς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μᾶς ἐκοίνωσε περὶ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ θελήματος γινώσιν· ἄς ρυθμίσωμεν πιεῶς τὸν βίον μας κατ' αὐτήν, καὶ ἄς ἐλπίζωμεν μετὰ χαρᾶς, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ἀνατελεῖν καὶ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἔθνικοὺς (ὅσοι εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ σκότος τῆς περὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἀμαθείας) ἀξέρα φωτὸς, ὅστις θέλει διασκιδάσει τὴν ἀμάθειάν των ταύτην, καὶ θέλει τοὺς ὀδηγήσει εἰς σωτηρίαν.

Ὁ Ἡρώδης εἶναι λυπηρὸν παράδειγμα, τοῦ πόσον διατρέφουσι καὶ κατασκοτίζουσι ὅλην τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου ἡ φιλαρχία, ἢ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἰδιοφέλεια, καὶ εἰς ποίας τρομερὰς πράξεις δύναται ταῦτα τὰ αἴσχιζα πάθη νὰ τὸν παρασύρῳσιν. Ὁ Ἡρώδης πιεθεύει, καὶ δὲν πιεθεύει. Δίδει εἰς τὰς προφητείας τόσην πίσιν, ὥστε ἐξ αὐτῶν λαμβάνων ἀφορμὴν, ἀποφασίζει τὸν φάνον τοῦ Ἰησοῦ, καὶ πάλιν δύσπιστέ εἰς αὐτὰς τόσον, ὥστε ἐλπίζει εὐκόλως νὰ ματαιώσῃ τὰς αἰωνίους τοῦ Θεοῦ ἀποφάσεις καὶ βουλάς. Τὸ βασιλικόν του διαδῆμα εἶναι τὸ πᾶν εἰς αὐτόν. Ἡ χύσις τοῦ αἵματος ἀθώου βρέφους δὲν τῷ εἶναι τίποτε, μόνον νὰ ἠμπορέσῃ νὰ σώσῃ τὴν κορῶνα του. Τὸ πᾶν νὰ χαθῇ, καὶ μόνου αὐτὸς νὰ σωθῇ. Ὁ ἀφανισμὸς τοῦ καλλίστου δώρου τοῦ Θεοῦ, τοῦ πολυτιμωτάτου κειμιλίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁ οὐρανός, τὸ νὰ συγχύσῃ τὴν ἀγγελικὴν χαρὰν τῷ εἶναι εὐτελὲς καὶ παραμικρὸν πρᾶγμα, μόνον, ἂν ἦναι δυνατὸν, νὰ ζήσῃ αὐτὸς ἀκόμη ὀλίγους χρόνους εὐτυχῶς. Ποῶς δὲν πρέπει νὰ τρομάξῃ ἀπὸ τοιαῦτα φρονήματα;

Εἶθε νὰ ἐννοήσητε, ἀγαπητοί μου νέοι! ὁποία εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ εἶναι πρὸς ἡμᾶς ἢ ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ φανέρωσις αὐτοῦ! Εἶθε δὲ καὶ νὰ ἐνθυμῆσθε πάντοτε τὴν εὐεργεσίαν ταύτην τοῦ Θεοῦ μετ' εὐγνωμοσύνης, καὶ νὰ αἰσθάνεσθε τοιαύ-

την πάντοτε χαρὰν, ὅποιαν ἠσθάνθησαν καὶ οἱ Μάγοι, ἰ-
θόντες τὸ παιδίον Ἰησοῦν!

14. Ἡ εἰς Αἴγυπτον φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ,

Οἱ ἀπ' Ἀνατολῶν Μάγοι ἀνεχώρησαν, καὶ ὁ Ἡρώδης ἐ-
πρόσμενεν ἀκόμη ἐν τοσοῦτῳ ἀνυπομόνως τὴν πρὸς αὐτὸν ἐ-
πιστροφῆντων· ἀλλ' εἶδε τελευταῖον, ὅτι εἰς μάτην προσμέ-
νει. Ἦκουσεν, ὅτι οἱ Μάγοι ἐπέσρεψαν πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν
πατρίδα των δι' ἄλλης ὁδοῦ, καὶ ὄχι μόνον ἔξω φρενῶν ἀπὸ
τὸν θυμὸν του ἔγινε, ἀλλὰ καὶ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἀπόφα-
σιν ἔκαμε, νὰ φονεύσῃ ὅλα τὰ ἐν Βηθλεὲμ καὶ τὰ εἰς τὰ
περίχωρα αὐτῆς παιδιὰ ἀπὸ δύο χρόνων καὶ κατωτέρω. Καὶ
τοιουτοτρόπως (καθὼς αὐτὸς ἐνόμιζε) δὲν θέλει ἀποφύγει τὸ
μισητὸν εἰς αὐτὸν παιδίον τὸν διὰ ξίφους θάνατον.

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ δὲν ἤξευραν παντάπασιν, ὁ-
ποῖος θρῆνος ἐπαπεῖλει τὴν ἡσυχον καὶ εἰρηνικῆν των καλύ-
βην. Οὔτε ἐφαντάζοντο, ὅτι τὸ παιδίον των, τὸ ὁποῖον ἔκοι-
μάτο τόσον ἡσυχά, τόσον γλυκὰ ἦτον εἰς κίνδυνον θανάτου.
Ἐν εἰρήνῃ, χωρὶς δηλαδὴ φροντίδα καὶ μέριμναν, χωρὶς κανένα
φόβον ὑπῆγαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀναπαυθῶσιν· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠγγρύ-
πει δι' αὐτούς. Αὐτὸς ὡς καρδιογνώστης εἶδε τὰ κρύφια καὶ
φονικὰ βουλευμάτα τοῦ Ἡρώδου, τῶν ὁποίων ἰδέαν κανεὶς
ἀκόμη ἄνθρωπος δὲν εἶχε· Αὐτὸς, ὁ πάντοτε πιστὸς φύλαξ
καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ἀθωότητος, ἐφύλαξε καὶ αὐτούς. Ἐφά-
νη εἰς τὸν Ἰωσήφ κατ' ὄναρ Ἄγγελος Κυρίου, λέγων πρὸς
αὐτόν: „Ἐγερθεὶς, παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ μεῖνον ἐκεῖ, ἕως ἂν εἶπω

σοι. Μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.“

Ὡ πόσον τρομερὸς ἔπρεπε νὰ ᾔηται εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἰς τὴν παναγίαν Παρθένον ὁ δρόμος οὗτος! Ἐξαφνα, εἰς τὴν σκοτεινωτάτην νύκτα, χωρὶς νὰ ἀποχαιρετήσωσιν οὔτε κἀν τοὺς πλέον οἰκείους των συγγενεῖς, ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψωσι καὶ πατρίδα, καὶ φίλους, καὶ συγγενεῖς καὶ ὅλα! Ὁ δρόμος τοὺς ἔφερεν εἰς Αἴγυπτον διὰ μέσου τῆς φοβερωτάτης καὶ τρομερωτάτης ἐρήμου. Καὶ αὐτὴ ἡ Αἴγυπτος ἔπρεπε νὰ κατατρομάξῃ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἐπειδὴ οἱ προπάτορές των ἔπαθαν καὶ ὑπέφεραν τόσα καὶ τόσα δεινὰ εἰς αὐτήν. Πλὴν ἡ ὑποταγὴ καὶ ὑπακοὴ εἰς τὰ προσάγματα τῆς Θεῆας Προνοίας, καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεσπέσιον αὐτῶν παιδίον, ἔκαμνεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ δυσκολώτατα εὐχολα.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Πόσα ἔπαθε καὶ ἔδοκίμασε τὸ παιδίον Ἰησοῦς εἰς τὴν τρυφερωτάτην του ἀκόμη ἡλικίαν! Ἐγεννήθη εἰς τὸν σαῦλον, ἡ σκληρὰ καὶ τραχεῖα φάτνη ἦτον ἡ πρώτη αὐτοῦ κλίνη, αἰμοδόρον θηρίον, ἤγουν ὁ ἀσπλαγχνος τύραννος Ἡρώδης, ζητῶν νὰ πῆ τὸ αἷμα του, τὸ ἀποδιώκει ἐκ τῆς ἰδίας του πατρίδος. Ὡ τέκνα! Εὐχαρισεῖτε τὸν Θεόν, ὅτι ἠμπορεῖτε νὰ ζῆτε ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ μὴ παραπονεῖσθε, ἐὰν δὲν τὰ ἔχετε ὅλα ἐν ἀφθονίᾳ, καὶ ἂν δὲν γίνωνται ὅλα, καθὼς τὰ θέλετε.

Ὁ Ἰησοῦς ἦτον ἤδη εἰς ἀσφάλειαν. Ἄλλ' ἔξαφνα ἤλθον εἰς τὴν Βηθλεὲμ οἱ παρὰ τοῦ Ἡρώδου ἀποσαλλέντες φωνεῖς, καὶ ὄρμησαν μὲ γυμνὰ σπαθία εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄρπαζον τὰ ἀθῶα παιδία ἀπὸ τὰς ἀγκάλας καὶ τοὺς κόλπους τῶν μητέρων των. Ὡ τέκνα! ἄς εὐφωμεν τώρα τὰ ὄματά μας, διὰ νὰ μὴ ἴδωμεν, πῶς τὰ ἀθῶα ἐκεῖνα παιδάκια, μὲ τὸ γάλα ἀκόμη εἰς τὸ σῶμα, πλέουσι τώρα εἰς τὸ ἴδιόν των αἷμα, καὶ πῶς ἐθρήνην αἱ καταλυπημέναι μητέ-

ρες των, πῶς ἔλαιον αἱ δυσυχησμένοι, πῶς ἐκόπτοντο καὶ δὲν ἤθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ παρηγορηθῶσι!

† Μετὰ τρόμου καὶ φρίκης πρέπει πάλιν νὰ μάθωμεν ἐκ τῶν εἰρημένων, πόσον σιληρὸς γίνεται ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἀγαπᾷ ἄλλο τι εἰμὴ τὸν ἑαυτὸν του μόνον· ὅθεν ἄς ἀνανεώσωμεν πάλιν καὶ ἐνταῦθα τὴν σωτηριώδη ἀπόφασιν, ὅτι θέλωμεν ἐξαλείφει ἐκ τῶν καρδιῶν μας τὴν ἰδιωφέλειαν, τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν φιλαρχίαν· Διότι ἤθελεν εἶναι μεγίστη τῶν οὐτι αὐθάδεια καὶ τόλμη, τὸ νὰ πισεύωμεν, ὅτι μόνον ἡμεῖς ἐγεννήθημεν εἰς τὸν κόσμον χωρὶς τῶν κλίσεων τούτων, ἢ εἰς ἡμᾶς μόνους δὲν δύνανται νὰ ἦναι ἐπικίνδυνα τὰ τοιαῦτα πάθη· ὄχι! ὅποιος δὲν ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὰ δυσμενῆ καὶ πολέμια ταῦτα πάθη, ἢμπορεῖ εὐκόλως νὰ προχωρήσῃ καὶ περαιτέρω, ὥστε νὰ κάμνη καὶ τοὺς πλέον ἀθῶους ἀνθρώπους νὰ χύνωσι πικρὰ δάκρυα, ἢ νὰ τοὺς χύσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ ἴδιόν των αἷμα. Πλέον ὀλέθριος καὶ πλέον ἐπικίνδυνος παρά τὸ ἀγριώτατον τοῦ δάσους αἰμοδόρον θηρίον εἶναι ὁ φιλαυτος, ὁ ὑπερήφανος καὶ φιλαρχος ἄνθρωπος!

Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἔζησεν ὀλίγους μόνον χρόνους μετὰ τὴν φρικτὴν ἐκείνην καὶ αἱματώδη του πράξιν· τέλος πάντων ἔφθασε καὶ εἰς αὐτὸν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου· ἀπέθανε· καὶ ἡ μὲν κορῶνα του ἔμεινεν ὀπίσω εἰς τὴν γῆν· αὐτὸν δὲ ἐπράσμενεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν κριτήριον αὐστηρότατον, διὰ νὰ τὸν κρίνῃ δι' ὅσα δάκρυα ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ πᾶσαν ρανίδα αἵματος, τὸ ὅποῖον ἔχυσεν ἐπὶ γῆς.

Τι ὠφελήθη τώρα ὁ Ἡρώδης ἀπὸ τὰς πονηρὰς καὶ κακὰς του πράξεις; Καὶ τί ὠφελεῖται τελευταῖον ἀπ' αὐτὰς πᾶς κακὸς καὶ πονηρὸς ἄνθρωπος;

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔφθασαν εὐτυχῶς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀλλὰ καθὸ καλοὶ πατριῶται ἐπεθύμουν βέβαια ἐκ φυγῆς καὶ καρδίας νὰ ἐπιτρέψωσι πάλιν εἰς τὴν ἀγαπητῆν των

πατρίδα, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἤξευραν παντελῶς τί γίνεται.
 Ἄλλ' ἰδοὺ, φαίνεται πάλιν ἕξαφνα Ἄγγελος Κυρίου εἰς τὸν
 Ἰωσήφ κατ' ὄναρ; καὶ λέγει πρὸς αὐτόν: „Ἐγερθεῖς! παρά-
 λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου πάλιν
 εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ζωὴν τοῦ
 παιδίου.“ Τόσον πιστὰ ἐφύλαξε τὸν λόγον του ὁ Ἄγγελος! Ὁ
 Ἰωσήφ ἐσηκώθη παρευθύς, ἔλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέ-
 ρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ.

Ἄλλὰ μόλις ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος του, καὶ
 ἀμέσως τὸν κατατρόμαξε ἄλλη τρομερὰ εἰδήσις. Ἀρ-
 χέλαος, ὁ υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος Ἡρώδου, ἔγινε βασιλεὺς
 ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ Ἰωσήφ ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν
 Βηθλεὲμ, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ἴσως πρέπον καὶ ἀρμόδιον, ὅτι ὁ διά-
 δοχος τοῦ θρόνου τοῦ Δαβὶδ πρέπει νὰ ἀνατραφῇ καὶ εἰς τὴν πό-
 λιν τοῦ Δαβὶδ· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτήν· ὅθεν εὐρί-
 σκετο εἰς ἀπορίαν, μὴ ἤξεύρων τί νὰ κάμῃ καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ. Ἄλ-
 λά, καθὼς ἕως τώρα ὠδηγήθη δις ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου εἰς τὸ πρακ-
 τίον, οὕτω καὶ τώρα πάλιν διδάσκεται ὑπ' αὐτοῦ τὴν τρί-
 την φοράν κατ' ὄναρ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας,
 τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξε παρευθύς.

Καὶ οὕτως ἦλθον πάλιν ἦτε ἀπείρανδρος Παρθένος καὶ
 ὁ Ἰωσήφ μετὰ πολυχρόνιον τέλος πάντων ἀπουσίαν ὀπίσω εἰς τὴν
 πατρίδα των. Ἄλλὰ μὲ πόσῃν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, κρα-
 τοῦντες ἤδη καὶ τὸ παιδίον Ἰησοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας των, ἐμ-
 βῆκαν εἰς τὴν πτωχικὴν των οἰκίαν, ὅπου ἤλπιζον, ὅτι
 δύνανται πλέον νὰ τρέφωνται ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἀταραξίᾳ ἀπὸ
 τὰ ἔργα τῶν χειρῶν των, ἐπιμελούμενοι τὴν ἀνατροφὴν τοῦ
 παιδίου, τὸ ὁποῖον ἐνεπισεύθη εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς, τοῦτο ἡμ-
 πορεῖτε μόνοι σας νὰ συμπεράνητε. Τοιοῦτοτρόπως λαμβάνου-
 σι καὶ ὅλα τὰ δευτὰ τέλος, καθὼς καὶ μετὰ τὰ νέφη καὶ τὴν

πολυχρόνιον βροχήν ἀρχίζει πάλιν νὰ φαίνεται καὶ νὰ λάμπη εἰς τὸν καθαρὸν οὐρανὸν ὁ λαμπρὸς ἥλιος.

Ἡ Ἰστορία αὕτη μᾶς δίδει τελευταῖον ἀφορμὴν διπλῆς τινος θεωρίας περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Προνοίας. Εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ παιδὸς Ἰησοῦ ἐκ τῶν διωγμῶν καὶ σκευωριῶν τοῦ Ἡρώδου φαίνεται ἐναργῶς ἡ πατρικὴ τοῦ Θεοῦ κηδεμονία. Ὁ Συμεὼν ἔπρεπε νὰ προσέπη τινα τῶν δεινῶν τούτων εἰς τὴν παρθενομήτορα Θεοτόκον, διὰ νὰ μὴ τῆς ἔλθωσιν ὅλα ἕξαφνα, ἀλλὰ νὰ ἦναι ὅπως οὖν προετοιμασμένη εἰς αὐτὰ, ἔχουσα ὀλίγην αὐτῶν προῤυσάρχουσαν ιδέαν. Οἱ ἀπ' Ἀνατολῶν Μάγοι ἔπρεπε νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Θεόπαιδα Ἰησοῦν χρῆσθον καὶ ἄλλα πολύτιμα δῶρα, μὲ τὰ ἑποῖα ἠδυνήθησαν οἱ πτωχοὶ γονεῖς νὰ κάμωσι τὴν τόσον πολυέξοδον ὁδοιπορίαν. Ἡ αὕτη θεία Πρόνοια, ἡ ὁποία ἐπαγρύπνει ποτὲ διὰ τὸ παιδίον Μωϋσῆν, εὐρισκόμενον ἐν τῇ θίβῃ, ἐπαγρύπνει καὶ τῶρα διὰ τὸ παιδίον Ἰησοῦν, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Εἰς τὴν σφαγὴν δὲ καὶ τὸν φόνον τῶν λοιπῶν παιδίων δὲν φαίνεται μήτε τὸ παραμικρὸν ἔχνος τῆς θείας Προνοίας. Ἦτον εὐκολώτατον εἰς τὸν Θεὸν νὰ ματαιώσῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸν φονικὸν σκοπὸν τοῦ Ἡρώδου· ἀλλὰ διὰ τί τῶρα παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ καταδικασθῶσιν ὑπὸ τοῦ τυράννου τὰ ἄθῶα βρέφη εἰς τοιοῦτον ἐπώδυνον θάνατον;

† Ἀγαπητοί μου νέοι! Ὅλα τὰ συμβεβηκότα τῆς ἱστορίας τῆς ἀγίας Γραφῆς μᾶς ἔδειχναν ἕως τῶρα, ὅτι ὅλα τὰ κακὰ, ὅσα συνέβησαν κατὰ καιροὺς εἰς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνδρας εἶχαν καλὸν σκοπὸν, δηλαδὴ συνέβαλλον πρὸς καλὸν αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀκόμη. Τῶρα ἀπαντῶμεν ἕξαφνα ἐν συμβεβηκός, περὶ τοῦ ὁποῦ δὲν δυνάμεθα νὰ αποφασίσωμεν τίποτε, διὰ τί τάχα παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ γένη τὸ τοιοῦτον, ἤγουν ὁ ἄωρος τόσων παιδίων φόνος. Ὁ Θεὸς θέλει διὰ τούτου νὰ μᾶς φέρῃ καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ

ἀκόμη μακρύτερα εἰς τὴν Πίζιν. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ μάθω-
 μεν ὅτι: „Ἄν καὶ ὅλα τὰ κακὰ συμβάλλουσι πρὸς τὸ ἴδιόν
 μας καλόν, δὲν δυνάμεθα ὅμως τοῦτο νὰ τὸ ἐννοήσωμεν εἰς
 ὅλα τὰ ἐπὶ γῆς δευιά. Μερικὰ ἀνυπόφορα κακὰ μᾶς φέρουσι
 καὶ ἐδῶ ἀκόμη εἰς τὴν γῆν γλυκεῖς καρπούς· ἄλλα δὲ εἶναι
 κόκκοι σπόρων, οἱ ὅποιοι σπείρονται μόνον ἐδῶ, διὰ νὰ φερι-
 σθῶσιν εἰς ἄλλην καλητέραν ζωήν.“ Ἐὰν λοιπὸν, ἀγαπη-
 τοί μου νέοι! καὶ τώρα ἀκόμη ἔρχεται εἰς ἡμᾶς κανὲν κακόν,
 περὶ τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα παντελῶς νὰ καταλάβωμεν,
 διὰ τί ὁ πανάγαθος Θεὸς παραχωρεῖ νὰ γίνεταί τὸ τοιοῦτον,
 τότε ἅς πιστεύωμεν ὅτι τώρα ἀκόμη οὔτε βλέπομεν
 οὔτε καταλαμβάνομεν, καὶ ἅς προσκυνῶμεν, ἅς δοξάζωμεν
 τὴν ὑψηλὴν τοῦ Θεοῦ σοφίαν καὶ ἀπειρον ἀγάπην, καὶ τότε
 ἀκόμη, ὅταν αὐτὴ μᾶς ἦναι διόλου ἀκατάληπτος, ἕως
 οὗ τέλος πάντων νὰ ἴδωμεν καὶ νὰ καταλάβωμεν αὐτὴν ἐκεί.

15. Ὁ δωδεκαετῆς Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ.

Ὁ Ἰησοῦς ἠῤῥξανεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἰωσήφ παρὰ τῇ μητρὶ
 του κατοικοῦσαν εἰς Ναζαρέτ· ἦτον ἀξιαγάπητον παιδίον, καὶ
 πλήρες Θείας χάριτος· ὡς παιδίον ἀκόμη ἦτον δυνατὸς ἐν
 πνεύματι καὶ πλήρης Θείας σοφίας. Ἄλλ' ἡ Θεία του κα-
 ταγωγή ἦτον εἰσέτι κεκρυμμένη καὶ ἀγνώριστος εἰς τοὺς ἀνθρώ-
 πους· ὅλοι τὸν ἐνόμιζον κοινῶς ὡς υἱὸν τοῦ τέκτονος. Πλὴν
 αὐτὸς καὶ ὡς παιδίον ἔδειξεν, ὅτι ὁ Ἄγγελος δὲν τὸν ὠνόμα-
 σε ματαίως πρὸ τῆς γεννήσεώς του ἀκόμη, υἱὸν τοῦ ὑψί-
 σου. Ἡ περὶ τούτου μικρὰ ἰσορία εἶναι ἐν ταύτῳ καὶ ὠραία
 καὶ νόσιμος, καθὼς ἡ χρυσῆ αὐγὴ, ἡ ὁποία ἀναγγέλλει τὴν
 λαμπρὰν καὶ ὠραίαν ἡμέραν.

“Ο Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ὑπήγαιναν κατ’ ἔτος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα. Ὅτε δὲ ἐγενεὶ ὁ Ἰησοῦς δώδεκα ἐτῶν, τὸν ἔλαβον καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μαζύ των· ὁ δρόμος μὲ ὄλον ὅτι ἦτον μακρὺς, δύσκολος καὶ ὀχληρὸς, ἐπροξέεινε ὅμως εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀπερίγραπτον χαρὰν. Πόσον ἠδύνετο καὶ πόσον ἐτέρπετο ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἔβλεπεν ὅλους τοὺς δρόμους κατασκευασμένους ἀπὸ ἀνθρώπων παντὸς γένους, οἵτινες ὑπήγαιναν ὅλοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ἐκεῖ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ! Ὅποια τάχα αἰσθήματα ἠγέρθησαν εἰς τὴν ψυχὴν του, ὅταν εἶδε μακρόθεν τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν περικαλῆ αὐτῆς ναόν; Ὅποιαν ἄράγε ἐτύπωσιν τὸν ἔιαμεν, ὅταν ἐμβῆκεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ναόν, ἐν ᾧ ποτὲ προσήχθη ὡς παιδίου εἰς τὸν Θεόν, τώρα δὲ πρώτην φοράν ὡς ἔφηθος ἦδη καὶ νεανίας; Ἐλησμόνησε βέβαια ὄλον τὸν περὶ αὐτὸν κόσμον· ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἦτο πλήρης σοχασμῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε περὶ τοῦ πατρός του καὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ὀρισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο διωρισμένος νὰ ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ἦτον ὅλος εὐσέθεια, ὅλος προσκύνησις, ὅλος χαρὰ καὶ εὐχαριστία, ὅλος ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Αἱ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς παρῆλθον· καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα των ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ πλεον ζήλωται κατὰ τὴν πίσιν Ἰσραηλῖται, μόνος δὲ αὐτὸς δὲν ἠμπόρει ν’ ἀφήσῃ τὸν ναόν· ἔμενεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ μάλις (μὲ ὄλον ὅτι ἡ λαμπρὰ αὕτη πόλις εἶχε καὶ ἄλλα πολλὰ ἀξιοθέατα) πάντοτε σχεδὸν εἰς τὸν ναόν.

Οἱ γονεῖς του εἶχαν κινήσει πλεον διὰ τὴν πατρίδα· εἰς τὸν δρόμον δὲ παρετήρησαν, καὶ εἶδον ἑξαφνα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὅστις χωρὶς τὴν ἄδειάν των δὲν ἀπεμακρύνετο ποτὲ ἀπ’ αὐτοῦς, ἔλειπεν· ἐνόμιζον ὅμως, ὅτι εἶναι εἰς τὴν συ-

γοδίαν· διότι ἤξευρον κάλλιστα, ὅτι ἤμποροῦν νὰ ἀφεθῶσιν ὅλως εἰς τὴν σύνεσιν αὐτοῦ καὶ ἀρετὴν, χωρὶς νὰ ἀκο-
λουθήσῃ τίποτε ἐναντίον τοιαῦτα σοχαζόμενοι, ἐπεριπάτησαν
μιάς ἡμέρας δρόμον· Τὸ δὲ βράδυ ἀφ' οὗ ἔφθασαν,
ὅπου ἔμελλον νὰ καταλύσωσιν, ἠρώτησαν εὐθύς ὅλους
τοὺς ἐκεῖ πρότερον ἐλθόντας συγγενεῖς καὶ γνωστοὺς περὶ
αὐτοῦ· πλὴν δὲν τὸν εὔρισκον πούποτε, ἀλλὰ μῆτε οἱ συνο-
δοιπόροι, ὅσοι ἦλθον ἐκεῖ πλέον ἀργότερα, ἤξευρόν τι περὶ
αὐτοῦ. Ὅποιος τρόμος διὰ τοὺς γονεῖς! Ὅποια τρομερὰ
μέριμναι καὶ φροντίδες ἠγέρθησαν τώρα εἰς τὰς καρδίας αὐ-
τῶν! ἤξευρον ὅτι, καὶ ἐν ᾧ ἦτον ἀκόμη μικρὸν παιδίον,
ἐπεβουλεύοντο τινὲς τὴν ζωὴν του. Ἴσως, ἔλεγον ἐν ἑαυτοῖς,
ἀνεκάλυψαν τώρα τέλως πάντων τὸ παιδίον οἱ ἐχθροὶ! ὅθεν καὶ
μὲ μεγάλην ἀγωνίαν τῆς ψυχῆς των ἐπέσρεψαν πάλιν καὶ οὐ
δύω εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰς ὅλους τοὺς δρόμους τῆς μεγά-
λης ταύτης πόλεως τὸν ἐζήτουν, ἠρώτων πανταχοῦ περὶ αὐ-
τοῦ τὸ ἀπαντώμενον ὑπ' αὐτῶν ἀπειράριθμον πλῆθος τῶν ἀνθρώ-
πων· ἀλλ' ἐξημέρωσε καὶ ἡ τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς των, καὶ
ἡ ἀγωνία τῆς ψυχῆς των ἠῤῥξανε πᾶσαν σιγμὴν· δὲν ἤξευραν
πλέον μῆτε ποῖον νὰ ἐρωτήσωσι, μῆτε ποῖον νὰ συμβουλευ-
θῶσιν· τέλος πάντων ὑπῆγαν καὶ εἰς τὸν ναόν, διὰ νὰ ἰκε-
τεύσωσιν ἐκεῖ θερμοῶς τὸν θεόν, καὶ ἐν ταύτῳ (ἂν καὶ
τὸ ἔκαμναν καθ' ὅλον τὸν δρόμον) νὰ τὸν παρακαλέσωσι, διὰ
νὰ τοὺς συμβουλεύσῃ τὸ πρακτέον, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ εἰς τὴν
ἀνάγκην ταύτην. Καὶ ἐκεῖ, ὦ μακαρία ὥρα! βλέπει ἡ Μαρία ἐν
τῷ ἱερῷ τὸν Ἰησοῦν καθήμενον μεταξὺ τῶν διδασκάλων,
ἀκούοντα αὐτοὺς, ἔρωτῶντα, καὶ ἀποκρινόμενον εἰς τὰς ἐρω-
τήσεις των. Πλῆθος ἀνθρώπων ἦτο περὶ αὐτὸν συνηθροισμένον·
ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι εἰς αὐτὸν· ὅλοι αὐ-
τὸν ἔβλεπαν, καὶ ὅλοι ἤκουον προσεκτικῶς πᾶν ῥῆμα ἐξερχό-
μενον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα ἐφαι-

νετο ζωγραφισμένον τὸ θαύματος· εἰς ὅλων τὰς καρδίας ἦσαν ἐγχευόμενοι χρησαὶ ἐλπίδες· ἐν ἐνὶ λόγῳ, πάντες δὲ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐξίσταντο ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ τῇ σοφίᾳ τοῦ θαυμασίου καὶ ἀνηκούστου τούτου παιδίου· καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ γονεῖς του, ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν.

Ἡ δὲ μήτηρ του, τῆς ὁποίας ἡ εὐαίσθητος ψυχὴ ἐδοκίμασεν εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας τόσην λύπην καὶ πίκραν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ λησμονήσῃ παρευθὺς τὴν μεγάλην της περὶ αὐτοῦ μέριμναν. „Τέκνον μου!“ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἴδου ὁ πατήρ σου, καὶ γὰρ ὀδυρόμενοι ἐζητοῦμεν σε.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη ἠλαρώς καὶ φιλοφρόνως πρὸς αὐτούς: „Τί ὅτι ἐζητεῖτε με; Οὐκ ἤδείτε, ὅτι (καὶ τοῦτο τὸ ἔλεγε μετ' ἐμφάσεως) ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;“

Ἀγαπητοί μου νέοι! Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἰησοῦ πρέπει νὰ μᾶς ἦναι ἀξιοσημεῖοι, ἐπειδὴ εἶναι οἱ πρῶτοι, οἵτινες ἐσημειώθησαν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἢ νὰ εἶπω καλῆτερα, εἶναι οἱ μόνοι λόγοι, οἵτινες μᾶς ἔγιναν γνωστοὶ ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἰσορίας. Ἡ διδασκικωτάτη ὁμῶς αὐτῶν περιοχὴ πρέπει νὰ μᾶς τοὺς κάμῃ ἐτι ἀξιολογωτέρους· διότι αὐτοὶ εἶναι τῶ ὄντι παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ μᾶς ἦναι ἀντιπολλῶν, καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς δεικνύει ἀριετὰ, πόσον πλήρεις σοφίας καὶ συνέσεως ἔπρεπε νὰ ἦσαν ὅλαι του αἱ ἀποκρίσεις.

Τοὺς λόγους τούτους ἠμποροῦμεν ἐν πρώτοις οὕτω νὰ ἐννοήσωμεν: „Παιδίον, τὸ ὁποῖον τυχὸν δὲν εὐρίσκεται παρὰ τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσι, δὲν πρέπει νὰ τὸ ζητήσῃ τις ἀλλοῦ που, εἰμὴ εἰς τοὺς διδασκάλους, ἢ ἐν τῶ ναῶ.“ Καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀπολογηθῇ καὶ νὰ ἀθωωθῇ φρονιμώτερα εἰς τοὺς γονεῖς του, ἐν ταύτῳ δὲ νὰ παρακινήσῃ καὶ τὰ παιδιά, διὰ νὰ ὑπάγωσι προθύμως

εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, παρὰ μὲ τὴν πρὸς τὴν μητέρα του σοφωτάτην ἀπόκρισιν.

Ἄλλ' οἱ λόγοι οὗτοι ἔχουσι καὶ ἄλλην ἀκόμη πολὺ ὠραιωτέραν, καὶ σπουδαιότεραν ἔννοιαν. Μὲ αὐτοὺς ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δεῖξῃ πρώτην φοράν τὴν μέλλουσάν του δόξαν. Ἡ πρὸς τοῦτο ὥρα ἦτον ἤδη ἢ πλεον εὐτυχες ἔρα. Ὅλαι αἱ περιβάσεις συνέτρεξαν θεία εὐδοκία εὐτυχῶς. Ὁ Ἰησοῦς ἦτον τώρα εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἀρχίζει τις νὰ συναριθμῆται εἰς τοὺς ἐφήβους. Τώρα πρώτην φοράν ἦλθε μὲ τοιαύτην ἡλικίαν εἰς τὸν ναόν. Ἦτον ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Πάσχα. Ἡ κοινὴ προσοχὴ ὅλων τῶν διδασκάλων καὶ τοῦ λαοῦ ἦτον εἰς αὐτὸν προσηλωμένη, ἢ κατάνυξις καὶ ὁ θαυμασμός, ὅτι ὁ Θεὸς ἐχάρισεν εἰς τοιοῦτον παιδίον τόσην σοφίαν, ἦτον γενικός. Ὅλοι ἐσοχάζοντο, ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο πρέπει νὰ γενῆ καμμίαν φοράν μέγας ἄνθρωπος. Ἡ δὲ Μαρία ὠνόμασε τώρα κατὰ πρῶτον τὸν Ἰωσήφ πατέρα του. Ταύτην τὴν περίεασιν ἤρπασεν ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς, καὶ, ὀνομάζων τὸν ναὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς του, ἐσήμανε μὲ τρόπον, ὅτι: „Εἶναι υἱὸς Θεοῦ“.

Πόσον ὠραῖον καὶ διδαικτικὸν εἶναι καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὅς τις ἐμελλέποτε νὰ κατασταθῆ διδάσκαλος ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ νὰ πράξῃ ἔργα ὑπερβαύμασα καὶ ὑπερφυῆ, τὰ ὁποῖα ἦτον δυνατὸν νὰ γένωσι πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἔδειξε τόσον πρόωγα δαίγματα μεγάλα τῆς σοφίας, καὶ σέβας καὶ ὑποταγὴν μεγαλητέραν πρὸς τὸν οὐράνιον του Πατέρα, μὲ ὅλον ὅτι ἐτίμα ἐπίσης τόσον τρυφερά καὶ τοὺς γονεῖς του. Ὡ τέκνα! Ὅποιον κάλλισον παράδειγμα σᾶς δίδει ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς τοῦ, ὅτι πρέπει καὶ σεῖς πλεον ν' ἀρχίσετε, διὰ νὰ γίνεσθε σοφοὶ καὶ ἀγαθοὶ νέοι, εἰάν θέλετε νὰ γενῆτε καὶ μὲ τὸν καιρὸν σοφοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες! Ἄλλὰ πῶς ἡμποροῦμεν νὰ τιμήσωμεν ἀξίως καὶ ἱκανῶς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ὡς παιδίον ἀκόμη τέσον με-

γάλως ἐδόξασε, καὶ ἐφόρτισεν ἤδη ὡς νέον μὲ τοιαύτην σοφίαν καὶ χάριν, ἡ ὁποία ἦτον ἀξία τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς;

Ὅλα ταῦτα δὲν ἐνόουν βέβαια οἱ γονεῖς του τότε ἀκόμη τόσον καθαρὰ καὶ καλά. Αὐτοὶ δὲν ἐκατάλαβαν μὲν τοὺς λόγους τούτους, ἠσθάνοντο ὅμως, ὅτι ἐγκρύπτεται μεγάλη ἐννοια εἰς αὐτούς. Κατ' ἐξοχήν δὲ ἡ μήτηρ του, ἡ ὁποία καθ' ὅλα τὰ συμβάντα εἶναι τὸ πλέον κάλλιστον παράδειγμα τῆς σκέψεως καὶ τοῦ σοχασμοῦ, διατήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα καλῶς εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ ταῦτα καλῶς, δὲν ἦτο βέβαια μακρὰν.

Εἶθε καὶ σεῖς, ἀγαπητοῖμου νέοι! νὰ διατηρῆτε εἰς τὴν καρδίαν σας πάντα λόγον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον δὲν ἐννοεῖτε τώρα ἀμέσως, καὶ νὰ σκέπτεσθε περὶ αὐτοῦ! Διότι θέλει βέβαια προκύψῃ ποτὲ ἡ ἐννοια αὐτοῦ εἰς φῶς, καθὼς ἐκβαίνει τελευταῖον ἐκ τοῦ κλεισμένου κάλυκος (κόμβου) καὶ τὸ τριαντάφυλλον.

16. Ὁ Ἰωσήφ ἢ Μαρία καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἡ ἡ ἀγία ἐν Ναζαρέτ οἰκογένεια.

Ο Ἰησοῦς ἐπέστρεψε πάλιν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἤγειρε μεγάλου θαυμασμόν, εἰς τὴν ἡσυχον καὶ πτωχικὴν ἐν Ναζαρέτ κατοικίαν τῶν γονέων του. Ἐνταῦθα διεπέρασε τοὺς χρόνους τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας κειχυμμένος καὶ ἀγνώριστος. Αὐτὸς καὶ οὕτω ζῶν εἶναι εἰς ἐσᾶς, ἀγαπητοῖμου νέοι! κάλλιστον καὶ ἀξιομίμητον παράδειγμα. Ἀλλὰ, προτοῦ νὰ θεωρήσωμεν τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἀκριβέστερα καὶ λεπτομερέστερα, ἅς ρίψωμεν ἐν βλέμμα ἀκόμη ἐπάνω εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς γονεῖς του· διότι,

καθὼς ὁ Ἰησοῦς εἶναι τὸ πλεον ἐξαίρετον παράδειγμα τῆς νεότητος! οὕτως εἶναι ὁ Ἰησοῦς, ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ὅλοι ὁμοῦ ὠραιότατῃ εἰκῶν μιᾶς ἁγίας οἰκογενείας, καὶ σεις ἀγαπητοίμου νέοι! θέλετε μάθει τώρα, ἐκ τῆς ἁγίας ταύτης ἱστορίας ἅχι μόνον ἀπλῶς ὅτι θέλει σᾶς εἶναι σωτήριον καὶ χρήσιμον εἰς τὴν νεότητά σας, ἀλλὰ καὶ ὅλα, ὅσα θέλουν σᾶς εἶναι ὠφέλιμα εἰς ὅλους σας τὸν βίον.

Ἄς ἔμβωμεν, ἀγαπητοίμου παῖδες! νοερώς μὲ βαθὺ σέβας εἰς τὴν εὐτελεῆ οἰκίαν τῶν τριῶν ἁγιωτάτων καὶ ὁμοῦ συζησάντων ὑποκειμένων. Ἐνταῦθα δὲν εὐρίσκομεν κανέν σπάνιον, κανέν λαμπρὸν καὶ πολυτελές· τὰ ἐνδύματά των εἶναι πτωχικά, τὰ οἰκιακά των σκευὴ εὐτελεῆ· ὁ Ἰωσήφ ἀσχολεῖται εἰς πᾶς ἐργασίας τοῦ ἐπαγγέλματός του· ἡ Θεοτόκος Μαρία εἰς τὰ καθήκοντά της· ὁ δὲ Ἰησοῦς προητοιμάζετο εἰς τὸ ζάδιον τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ Θείου ἐπιχειρήματος· αὐτὸς συμβοηθεὶ τὸν τροφέα του πατέρα εἰς τὰ ἔργα του· αὐτοὶ δὲν ἐκτελοῦσι θαύματα, αὐτοὺς δὲν περιβάλλουσι χρυσαῖ ἀκτῖνες. Ἄλλ

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία, οἱ γονεῖς τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι καὶ οἱ δύο πλήρεις τῆς ἐκ καρδίας πρὸς Θεὸν λατρείας. Γνωρίζουσι τὸν Θεόν, τὸν ἀγαπῶσι, καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν. Αὐτὸς εἶναι ἡ μεγίστη των εὐφροσύνη καὶ χαρὰ· ὅλας των τὰς πράξεις, ὅλους των τοὺς λόγους, ὅλα των τὰ διανοήματα τὰ διευθύνουσι ἀκριβέστατα κατὰ τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα. Εἰς τὸν διατεταγμένον καιρὸν ὑπάγουσι προθύμως εἰς τὸν ναόν· ἔχουν πάντοτε τὸν Θεὸν εἰς τὸν νοῦν των· καὶ τὴν παραμικρὰν χαρὰν αἰσθανόμενοι, καὶ πᾶν δῶρον τοῦ Θεοῦ, ἔσω καὶ μικρότατον, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ μικρὸν τμήμα τοῦ ἄρτου, ὅταν τὸ ἀπολαμβάνουσι, ἀτενίζου μετ' εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεόν· Ἄλλὰ καὶ ἐν ᾧ ἀσχολοῦνται ἀκόμη εἰς τὰ ἔργα των αὐτὸν ἔχουσι πάντοτε εἰς τὸν νοῦν των· καὶ τὴν μὲν χεῖρα ἔχουσι εἰς τὸ ἔργον, τὴν δὲ καρδίαν εἰς τὸν Θεόν.

Μετὰ δὲ τὴν κατάπαυσιν ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας διέτριβον βέβαια καὶ πολλὰς τῆς νυκτὸς ἡσυχίας ὥρας ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ, συνομιλοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ εἶναι ὄντως κάλλιστον παράδειγμα τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἐκ τῆς κατωτέρας τῶν ἀνθρώπων τάξεως καὶ καταστάσεως. Εἶναι καλὸς, εὐπειθὴς καὶ πρόθυμος ὑπὴκοος. Ὁ ἐξουσιαστὴς τοῦ εἶναι ἐθνικὸς δηλ. Καῖσαρ εἰδωλολάτρης. Πολλοὶ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἅγιοι Ἰσραηλῖται ἐγόγγυζον κατὰ τῶν διαταγῶν καὶ προσαγῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἰωσήφ ὑποτάσσεται εἰς αὐτὰς μὲ εὐχαρίστησιν· Αὐτὸς εἶναι προσέτι καὶ καλὸς πολίτης. Εἶναι εἰς ὑπερβολὴν ἡσυχος, μετριόφρων καὶ εἰρηνικὸς ἄνθρωπος· καὶ μὴ ὅλον ὅτι ἔδειξε πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς τασαύτας μεγάλας χάριτας, πάλιν οὔτε τοῦτο δὲν τὸν κάμνει εἰς τὸ παραμικρὸν ὑπερήφανον· ἡ ἀγαθὴ τοῦ φύσις δὲν τὸν συγχωρεῖ νὰ λυπήσῃ κανένα· ὡς καὶ εἰς ἐκείνους, παρὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ νομιζῆ ἑαυτὸν πολλὰ ὑβρισμένον καὶ ἠπατημένον, δεικνύει τὴν μεγίστην συμπάθειαν καὶ εὐσπλαγχνίαν. Ὁ Ἰωσήφ εἶναι πρὸς τοῦτοις ἐπιμελής, ὑπομονητικὸς, εἰλικρινὴς καὶ δίκαιος τεχνίτης. Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου τοῦ τρώγει τὸν ἄρτον του. Χωρὶς τινος γογγυσμοῦ ἐκτελεῖ τὸ ἐπίκουρον καὶ ἐργῶδες του ἐπιτήδευμα. Δὲν ζητεῖ περισσότερα ἀπὸ ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους δουλεύει, παρ' ὅσα εἶναι δίκαιον· Πόσον δὲ ἀγαθὸς καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος ἦτον αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ τὸ βλέπομεν καὶ ἐκ τούτου, ὅτι εἶχεν ἐκλέξει νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα του τὴν παρθένον Μαρίαν· Εἰς τὴν ἐκλογὴν του δὲν ἀπέβλεψεν οὔτε εἰς χρυσόν, οὔτε εἰς πλοῦτον οὔτε εἰς ἄλλα προτερήματα· ἀλλὰ μόνον εἰς ἀθωότητα, ἀρετὴν εὐσέβειαν καὶ ὁσιότητα. Ἐκλεξε τὴν εὐγενεσάτην καὶ χρηστοθεσάτην πασῶν τῶν γυναικῶν. Ὡ πόσον φρα-

ὕμῳς ἤξευρε νὰ οἰκονομῇ καὶ τὰ τῆς οἰκίας του· ἀπὸ αὐ-
τὸν ἦσαν μακρὰν τὰ ἄγρια ἐκεῖνα καὶ αἰσχρὰ πάθη τῆς
μέθης, τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ ἀχαλινώτου θυμοῦ!

Ἡ Θεόνημος Μαρία εἶναι καὶ κατὰ τὸν
οἰκειακὸν βίον ἡ χαριεστὰ καὶ προσκυνητὴ εἰ-
κὼν πασῶν τῶν ἀξιεράστων γυναικείων ἀρε-
τῶν. Καὶ ἐνταῦθα φαίνεται ὡς νὰ εἶναι σεσωματωμένη αὐ-
τὴ ἡ ταπεινότης, ἡ πραότης, ἡ ἰλαρότης καὶ ἡ ἀ-
γαθότης· Ποτὲ δὲν ἐμόλυνεν ἀπρεπῆς λόγους ἀκαθάρτης
χείλη. Ποτὲ δὲν παρεμόρφωσε θυμὸς ἢ ἄλλότι τοιοῦτον
μεμπτὸν πάθος τὸ ἰλαρότατον καὶ οὐράνιον τῆς πρόσωπον. Πρὸς
ἔλους τοὺς ἀνθρώπους φέρεται εὐμενῶς, συμπαθητικῶς καὶ
εὐσπλαγχνικῶς· Ἐτελεῖ μετ' ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς
τὰ ἔργα τοῦ οἴκου της· Δὲν ἐντρέπεται νὰ πράττῃ καὶ αὐτὰ
τὰ πλέον εὐτελεῖ πρὸς τὴν οἰκονομίαν ἀποβλέποντα ἔργα· ὅμως
καὶ τὰ εὐτελέστατα ἔργα ἤξευρε νὰ τὰ κάμνῃ τίμια καὶ εὐγενῆ
διὰ τῆς εὐταξίας, καθαρότητος καὶ ἀκριβείας, καὶ νὰ τὰ ἀγιάξῃ
τρόπον τινα διὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀναβλέψεως·
Αὐτὴ δὲν ἀγαπᾷ τὸν μάταιον καλλωπισμὸν· ὄθεν οὔτε χρυσὸς,
οὔτε μαργαριτάρια, οὔτε πορφύρα ἀποτελοῦσι τὸν ζολισμὸν
της, ἀλλὰ (τὸ ὅποσον εἶναι ἀσυγκρίτως πολυτιμώτερον) αἰ-
δῶ, κοσμιότης, καὶ μετριοφροσύνη. Πόσον δὲ ἀπεί-
ρως μακρὰν ἦσαν ἀπ' αὐτὴν οἱ ἄστεργοι τρόποι, αἱ παράκαιροι
φλυαρίαι, αἱ δυσφημίαι καὶ ὄλαι αἱ ἀσυμπαθεῖς συκοφαντίαι
κατὰ τοῦ πλησίον της, τοῦτο δὲν ἔχει χρεῖαν τῆς ἡμετέρας
ὑπομνήσεως.

Ἄμφότεροι, ὅτε Ἰωσήφ καὶ ἡ παναγία Περθένης, ζῶσι
πρὸς ἀλλήλους ἐν μακρῇ ὁμοιοῖα καὶ συμφωνίᾳ. Ποτὲ δὲν
ἐκούονται εἰς τὴν οἰκίαν των ἄγριοι καὶ βάρβαροι λόγοι, πο-
τὲ δὲν μολύνεται αὐτὴ οὔτε κἂν ἀπὸ μικρὸν ἄσorgen
καὶ ἐχθροπαθὲς βλέμμα. Ἡ καλύβη των εἶναι κατοικία τῆς εἰ-

ρήνης, διὰ τοῦτο ἤξιώθη καὶ τῆς τῶν Ἀγγέλων ἐπισκέψεως καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιβλέψεως. Ἡ ἀνατροφή τοῦ παιδίου των εἶναι ἡ μέγιστη καὶ κυριωτάτη τῆς ψυχῆς των φροντίς· Διδάσκουσι τὸ χαρίεν τοῦτο παιδίον (ὡς ἄνθρωπον) πᾶν ἀγαθὸν καὶ θεάρεστον. Ὅταν ὑπάγωσι, παραδείγματος χάριν, εἰς τὸν ναόν, εἶναι καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. Αὐτὸς εἶναι ἡ μέγιστη αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς χαρὰ. Ἄν καὶ εἶναι πάμπτωχοι, εὐχαριστοῦνται ὅμως εἰς τὴν πτωχείαν των. Πλοῦτος των εἶναι ἡ θεοσέβεια καὶ ψυχὴ εὐχάριστος καὶ ἀτάραχος. Οὔτε τὰ κακὰ δὲν τοὺς ἔλειπαν· Τώρα πρέπει νὰ ἀποδημήσωσιν εἰς μακρυνὸν τόπον, καὶ μάλιχα εἰς τοιοῦτον καιρὸν, καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ δοκιμάσωσιν ἀπείρους δυσκολίας καὶ δυσχερείας· Τώρα νὰ ξενυκτίσωσιν εἰς τὸν σαῦλον· ἄλλοτε πάλιν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὸν τόπον των· καὶ ἄλλοτε νὰ νομίζωσιν, ὅτι κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὸ τιμαλφέστατον αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς κειμήλιον. Ἄλλ' εἰς τὸν Θεὸν πιεζέοντες καὶ πειθόμενοι, ὑποφέρουσι γενναίως καὶ ἐν ὑπομονῇ, ἔτι δὲ καὶ μετὰ θάρρους καὶ σταθερότητος τὰ κακὰ ταῦτα. Ἠξεύρουσιν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐγκαταλείπει τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν — καὶ τοῦτο τοὺς τὸ δεικνύει, σώζων αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης.

Πόσον καλὸν ἤθελεν εἶναι, εἰάν πᾶσα οἰκογένεια ἐφρόνει καὶ ἔζη οὕτως! Καὶ ἂν πολλὰ οἰκογένεια δὲν ἀπολαμβάνουν τὰ αὐτὰ καλὰ, αἰτία τούτου εἶναι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί. Διότι ὁ Θεὸς φέρει ἐπὶ ταύτου ὡς παράδειγμα τὴν ἀγίαν ταύτην οἰκογένειαν, διὰ νὰ βλέπωσιν οἱ ἄνθρωποι, πόσα ἀγαθὰ ἠμπόρουν νὰ ἀπολαύσουν, καὶ πόσον ἀγαθοὶ ἠδύναντο νὰ γένουν, εἰάν μόνον ἤθελον τοῦτο ἀπὸ καρδίας.

17. Ὁ Ἰησοῦς ὡς παιδίον καὶ νεανί-
σκος, τὸ παράδειγμα τῆς νεό-
τητος.

Ἀγαπητοῖ μου νέοι! Ἐσεῖς ἠκούσατε ἕως τώρα περὶ πολ-
λῶν ἀγαθῶν καὶ χρησῶν παιδίων· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς — ὃ δι-
πλώσατε τώρα τὴν προσοχὴν σας, ἐπειδὴ ὀμιλοῦμεν περὶ τοῦ
καλλίστου διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους παραδείγματος — ὑπερέ-
βη ὅλα. Αὐτὸς, ὡς ἄνθρωπος, ἦτον θεοσεβής, ὅσιος, μέ-
τριος, μὲ ὑψηλὰ τοῦ πνεύματος χαρίσματα προικισμένος,
μὲ γλυκὴ τῆς ἀθωότητος χρῶμα ἐξολισμένος πλέον, παρὰ
τὸν νέον Δαυιὴλ. Ἡδύνετο καὶ ἔχαιρε χαρὰν πλέον θερμὴν
πλέον εὐγενῆ, παρὰ τὴν χαρὰν τοῦ μικροῦ ποιμένος Δαβὶδ,
εἰς τὰ λαμπρὰ τοῦ Θεοῦ ἔργα, εἰς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου,
εἰς τὸν κατασερισμένον καὶ εὐδίων οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν ὠραιό-
τητα τοῦ ἔαρος. Ἦτον εὐσεβέστερος, εὐπειθέστερος καὶ εἰλι-
κρινέστερος τοῦ νέου Σαμουὴλ. Καὶ ὅσον ἀξιαγάπητος καὶ
ἀξιέρατος ἦτον ὁ μικρὸς Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον ἐπροσκύνησαν
ἐν ὄνειρῳ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ δράγματα τῆς γῆς, ἄλ-
λο τόσον, καὶ πολὺ περισσότερον ἦτον ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον
ἐπροσκύνησαν (καὶ μάλιστα ὄχι ἐν ὄνειρῳ) ἀλλὰ κατὰ τὴν
ῥῆσιν τῆς γεννήσεώς του οἱ Ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς! —

Ἡ ὅλη τῆς νεότητός του ἱστορία περιλαμβάνεται εἰς τοὺς
ἑξῆς ὀλίγους λόγους, διὰ νὰ ἡμπορῆτε εὐκολώτερα νὰ τὴν ἐν-
θυμηθεῖτε: „Ὁ Ἰησοῦς προεκοπτε σοφία καὶ ἡλι-
κία, καὶ χάριτι παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις.“

Ὡσαύτως: Καὶ ἦν ὑποτασσόμενος τοῖς γονεῦ-
σιν αὐτοῦ. Οἱ λόγοι οὗτοι ἔπρεπε νὰ γραφῶσι μὲ χρυ-
σᾶ γράμματα. Ἄντοι περιέχουσι δι' ἐσᾶς, ἀγαπητοί μου νέοι!
τὰ πλέον διδακτικὰ καὶ χρήσιμα μαθήματα. Ἄς τοὺς θεω-
ρήσωμεν λοιπὸν ὀρθῶς, καὶ καθῶς πρέπει.

Αὐτὸς Προέκοπτε σοφία. Ἡ σοφία, περὶ τῆς
ὁποίας ἐνταῦθα γίνεται λόγος, εἶναι ὑψηλότερόν τι καὶ θεϊό-
τερον. Ὑπάρχουσι διάφορα πράγματα, τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις
εἶναι κατὰ πολλὰ ὠφέλιμος, ἢ κατὰ πολλὰ
τερπνὴ καὶ ἡδονικὴ, παραδείγματος χάριν: τὸ ἀναγι-
νῶσκειν, τὸ γράφειν, τὸ ἀριθμεῖν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σχεδιάζειν,
καὶ ἡ μουσικὴ ἄλλ' ἡ γνῶσις τούτων δὲν λέγεται ἀκόμη σο-
φία. Εἶναι ἄλλαι πολλαὶ ἀναγκαῖαι γνώσεις καὶ τέχ-
ναι, εἰς ἐκάστην τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐνασχολῶνται πάντο-
τε μερικοὶ ἢ πολλοὶ ἄνθρωποι, διὰ νὰ συντηρῆται ὁ κό-
σμος. Παραδείγματος χάριν: ἡ Γεωργικὴ, τὰ βαναυσικὰ
ἐργόχειρα καὶ αἱ μαθήσεις. Ἄλλὰ μήτε ταῦτα ἀκόμη εἶναι σο-
φία. Εἶναι λοιπὸν ἀληθῆς σοφία ἡ γνῶσις τοῦ Ἄριστου,
τοῦ Καλλίστου, τοῦ Ἱερωτάτου, τὸ ὁποῖον δύναται
ποτε νὰ ἤξεύρη ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει πᾶς ἄν-
θρωπος νὰ ἤξεύρη, ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ, ἡ γνῶσις
τοῦ πρὸς τί εἴμεθα διωρισμένοι, καὶ ἡ γνῶ-
σις τῶν ἡμετέρων χρεῶν καὶ καθηκόντων. Ἄν-
θρωπος, ὅστις δὲν ἤξεύρει τίποτε περὶ αὐτῶν, μήτε θέλει
νὰ μάθῃ τίποτε, αὐτὸς, καὶ ἐπιτηδειότατος χειροτεχνίτης,
καὶ ἄριστος τεχνίτης, καὶ καθ' ὑπερβολὴν πεπαιδευμένος καὶ
ἐν ἧτον, εἶναι ἄφρων καὶ μωρός. Ἄνθρωπος δὲ, ὅστις ἤξεύρει
τοῦτο, ὅστις ἤξεύρει, παρὰ τίνος ἔλαβε τὸ εἶναι ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ, πρὸς τί τέλος ἐγεννήθη αὐτὸς κυρίως καὶ ζῆ ἐ-
πὶ τῆς γῆς, καὶ τί πρέπει νὰ κάμῃ κυρίως ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, διὰ
νὰ γένη τέλειος ἄνθρωπος, αὐτὸς εἶναι τῶ ὄντι σοφός. Ἡ

σοφία αὕτη εἶναι ἐπίσης εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους (καὶ εἰς τὸν ἐπὶ θρόνου βασιλέα, καὶ εἰς τὸν γεωργὸν, τὸν ὀπισθεν τὸν ἀλετρίου) ἀναγκαία. Ἡ σοφία αὕτη εἶναι τὸ ἀναγκαιότατον καὶ τὸ ἀξιολογώτατον ἀντικείμενον, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἤξει ἕρῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπομένως δὲ καὶ τὸ πρῶτον, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ μάθῃ ἐν παιδίῳ. Κατὰ ταύτην τὴν σοφίαν ἐπρόκοπτε καὶ ὁ Ἰησοῦς. Εἰς αὐτὰς τὰς γνώσεις τὸ νὰ αὐξάνῃ, ἦτον τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον. Διὰ τοῦτο καὶ ἔχαιρε, συναναστροφόμενος μὲ τοὺς διδασκάλους, τοὺς ἤκουε προθύμως καὶ τοὺς ἠρώτα. Εἰς τὴν σοφίαν ταύτην νὰ φθάσητε καὶ αὐτὴν νὰ ἀποκτήσητε, πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἡ ἐδική σας θερμότερα εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία, ἀγαπητά μου τέκνα! Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάγητε προθύμως καὶ μετὰ χαρᾶς εἰς τοὺς διδασκάλους σας, νὰ τοὺς ἀκούητε μετὰ προσοχῆς, καὶ νὰ τοὺς ἐρωτᾶτε ἀφόβως, ὅταν δὲν καταλαμβάνητε τίποτε καλῶς. Ἀλλὰ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ἀκούητε καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μὲ εὐχαρίστησιν, ὅστις θελεῖ ὀμιλήσει πολλάκις πρὸς ἐσᾶς εἰς τὴν Ἰσραὴλ ταύτην. Διότι αὐτὸς, ὅστις, καὶ ὡς παιδίον ἀκόμη, ἦτο πλήρης σοφίας, ἔγεινε καὶ εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ μέγιστος τῆς σοφίας διδάσκαλος. Μόνον ἐν αὐτῷ δύναται νὰ ἐκ πληρωθῇ κάλλιστα ἡ πρὸς τὴν σοφίαν ὀρθὴ καὶ καλὴ ἐπιθυμία.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς Προέκοπτεν ἐν ἡλικίᾳ. Ὅσῳ περισσώτερον δηλαδὴ ἐπρόβαινεν εἰς τὴν ἡλικίαν, τοσούτω φρονιμώτερος, θεαρεστότερος καὶ ἀξιαγαπητότερος ἐγίνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐκάσῃν ἡμέραν ἐπρόκοπτε κατὰ τὴν σύνεσιν καὶ φρόνησιν· ἐκάσῃν ἡμέραν ἐγίνετο ἀξιώτερος μεγαλητέρας τοῦ Θεοῦ εὐαρεσῆσεως διὰ τῆς εἰς τὴν ἀρετὴν προκοπῆς του· ἐκάσῃν ἡμέραν ἤυξανε ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων. Τὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθῆ καὶ εἰς ἐσᾶς, ἀγαπητά μου τέκνα! Εἶναι τῷ ὄντι θαυμαστὸν, πῶς

ἡμέραν ἐξ ἡμέρας μεγαλύνετε ἀνεπαισθήτως ἕως οὗ τέλος πάντων λαμβάνετε διὰ τῆς αὐξήσεως τὸ τέλειον καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον φυσικὸν μέγεθος· Εἶναι θαυμασὸν, πῶς ὁ νοῦς σας γίνεται καθ' ἡμέραν δυνατώτερος, εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀλήθειαν· πῶς ἡ καρδιά σας γίνεται καθ' ἡμέραν ἰκανωτέρα καὶ ἐπιδεικτικωτέρα χαρᾶς παντὸς ἀγαθοῦ, καλοῦ καὶ εὐγενοῦς· πῶς πᾶσαν ἡμέραν ἀποκτᾶτε περισσοτέραν δύναμιν εἰς τὸ εὐαγγεῖον καὶ πράττετε τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον γνωρίζετε ὡς τοιοῦτον καὶ ἀγαπᾶτε. Πόσον λυπηρὸν ἄραγε ἦθελεν εἶναι, ἐὰν τὸ παιδίον ἀντὶ νὰ μεταχειρίζεται πᾶσαν νέαν τῶν δυνάμεων του αὐξήσιν πρὸς καλόν, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ δίδονται αὐταὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, τὰς μεταχειρίζεται πρὸς κακόν; Τάχα δὲν εἶναι καὶ τοῦτο λυπηρὸν, ἐάν τις ἦθελεν ἀναγκασθῆ νὰ εἰπῇ (μὴ ὅλον ὅτι ἔχομεν καὶ τὰ ζωντανὰ ταῦτα παραδείγματα) περὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ παιδίου, ὅτι: "Ὅσον πλέον προβαίνει εἰς τὴν ἡλικίαν, τοσοῦτον μᾶλλον καὶ χειροτερεύει; Ἀλλὰ Σεῖς, ἀγαπητά μου τέκνα! Θέλετε ἀγωνισθῆ βέβαια νὰ γένητε ὅμοια μὲ τὸ παιδίον Ἰησοῦν μᾶλλον, παρὰ μὲ ἄλλό τι τοιοῦτον ἀξιοδάκρυτον παιδίον.

Ἐπρόκοπτε καὶ χάριτι παρὰ Θεοῦ. Μόνον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀληθῶς καλόν, ὠραῖον καὶ εὐγενές, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἅγιον, εἶναι καὶ ἀρετὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἐπρόκοπτε εἰς πᾶσαν ἀρετήν. Δὲν εὐχαρισεῖτο μόνον νὰ ἤξεύρῃ πολλὰ καλά, ἀλλ' ἐπραττεν ἐν ταύτῃ καὶ ἐκεῖνα, ὅσα ἤξευρε. Πᾶν ὅ,τι εἶναι κακόν, ἐπιβλαβές, ἀγενές, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἀνόσιον, τοῦτο εἶναι καὶ μισητὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἦτον καθαρὸς, ὡς ἄνθρωπος, ἀπὸ πᾶσαν κακὴν κλίσιν καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀμαρτίαν. Ὁ Θεὸς, ὅστις ἔβλεπε καὶ τὰ ἐνδότατα τῆς καρδίας του, δὲν εἶδεν ἐν αὐτῇ κανὲν ἐναντίον, οὔτε κανὲν λογισμόν, ὅστις δὲν ἦτον ὀρθός· Κατ' ἐξοχὴν ὁμοῦς ἐσέβετο ὀρθότατα καὶ καθαρώτατα

τὸν Θεόν, τὸν Πατέρα του τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τοῦτο ἡμ-
πορεῖτε νὰ τὸ ἐνοήσητε καλῆτερα, ἀγαπητά μου τέκνα! διὰ
μιας παραβολῆς. Ποῖον παιδίον ἀγαπῶσιν οἱ γονεῖς περισσό-
τερον, καὶ μάλιστα κατὰ δικαίον λόγον; Δὲν ἀγαπῶσι βέ-
βαια ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοὺς τιμᾷ, τοὺς ἀγαπᾷ, τοὺς πεί-
θεται, καὶ πράττει ὅ,τι ἡμπορεῖ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτοὺς χα-
ρὰν, τοὺς εὐχαρισεῖ ἐκ καρδίας διὰ ὅλα, καὶ δὲν ἔχει εἰς κανένα
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου τσαούτην πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην,
εἰμὴ μόνον εἰς τοὺς ἀγαπητούς του γονεῖς; Καθὼς λοιπὸν ἀγα-
πᾶται ἐν καλὸν καὶ χρηστὸν παιδίον ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, τοιου-
τοτρόπως ἠγαπᾶτο καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν οὐράνιον του Πατέρα.
Ἦτον δηλαδὴ πλήρης σεβασμοῦ καὶ αἰδοῦς, πλήρης ἀγάπης
καὶ ὑπακοῆς, πλήρης πίστεως καὶ ἐλπίδος, καὶ πλήρης εὐ-
γνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ὅλα ταῦτα τὰ καλὰ πρὸς
τὸν Θεὸν αἰσθήματα ὀνομάζομεν μ' ἓνα λόγον εὐσέβειαν. Ἡ
ἀληθὴς αὕτη εὐσέβεια, ἣτις εἶναι κατ' ἀλήθειαν ἀρετὴ καλὴ
εὐγενὴς καὶ ἱερὰ, ἔκαμνε τὸ παιδίον Ἰησοῦν τόσο ἀξιαγάπη-
τον παρὰ τῷ Θεῷ. Ὡ, εἶθε καὶ σεῖς, ἀγαπητά μου τέκνα!
νὰ γεννηθῆτε τόσο εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετα! Ποῖος δὲν θέλει νὰ ᾔ-
ναι παρὰ τῷ Θεῷ ἀξιαγάπητος;

Ἐπρόκοπτε χάριτι καὶ παρὰ ἀνθρώποις.
Καὶ τοῦτο τί σημαίνει, ἡμπορεῖτε πάλιν μόνοι σας νὰ τὸ κα-
ταλάβητε, ἀγαπητοί μου παῖδες! Σκεφθῆτε μόνον ὀλίγας σιγ-
μὰς: Ποῖον παιδίον ἀγαπῶσιν τῷ ὄντι οἱ καλοὶ ἄνθρωποι;
Ἦμπορεῖ τις νὰ ἀγαπᾷ παιδίον, τὸ ὁποῖον εὐκολὰ ἀρχίζει
τὰς ἀγρίας φωνὰς ἀπὸ τὸν θυμὸν του, τὸ ὁποῖον φεύδεται,
κλέπτει, διαφθείρει ὅλα, ἔχει εἰς τὸ σῶμα του πάντοτε βδε-
λυκτὰς βλασφημίας, λυπεῖ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, βασα-
νίζει ἀνθρώπους καὶ ζῶα καὶ πράττει ὅλα τὰ αἰσχρὰ πράγ-
ματα; Ὁχι! Θέλετε εἰπεῖ βέβαια. Εἰς τοιαῦτον παιδίον δὲν
εὐρίσκει κανεὶς καμμίαν εὐχαρίστησιν. Ὅς τις καὶ ἂν τὸ ἰδῆ, θέ-

λει τὸ κλαύσει. Ἴδού! ἐκ τούτου ἤμπορεῖτε εὐκόλως νὰ καταλάβητε, διὰ τί τὸ παιδίον Ἰησοῦς ἦτον τόσο ἀξιαγάπητον. Ἦτον δηλαδὴ πρὸς τοὺς πάντας ἀνθρώπους αὐτὴ ἡ ἀγάπη καὶ ἀγαθότης. Ἡ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὴν ψυχὴν του, δοξάζει τρόπον τινα τὸ πλήρες χάριτος καὶ ἀθωότητος πρόσωπόν του. Αὐτὸ ἔλαμπε ἀπὸ οὐρανίαν εὐμένειαν καὶ πραότητα, καὶ οὔτε θυμὸς, οὔτε ἄλλο τι πολέμιον πάθος τὸ ἐδυσμόρφωσε ποτέ. Ποτὲ δὲν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ σῶμα του ψεῦθος, ἢ κακὸς λόγος, ὅσάκις ἤμπορει νὰ προξενήσῃ εἰς ἀνθρώπον τινα χαρὰν, ἢ νὰ κάμῃ καμμίαν χάριν, τὸ ἔκαμνε βέβαια μετὰ χαρᾶς. Ἐίδεν ἀναμφιβόλως μὲ εὐχαρίστησίν του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὸ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ τροφὴν τεμμάχιον τοῦ ἄρτου, καὶ ἂν αὐτὸς ἐδοκίμαζε διὰ τούτο πεῖναν! Ποτὲ δὲν ἐλύπησεν ἀνθρωπίνην καρδίαν· ἀλλ' οὔδὲ τὸ παραμικρὸν ζῶντιον ἤθελε ποτὲ νὰ λυπήσῃ ἢ νὰ βλάβῃ. Ποτὲ δὲν ἐπροξένησεν εἰς κανένα τὴν παραμικρὰν βλάβην. Ἦμπορεῖτε τάχα νὰ σοχασθῆτε περὶ αὐτοῦ, ὅτι κατεπάτησε ποτὲ, ὡσὰν παιδίον καὶ αὐτὸς, κανὲν χορταράκιον, ἢ ὅτι ἀπέκοψε κανὲν φύλλον δένδρου διὰ πονηρίαν ἢ αὐθάδειαν; Κυττάξατε, ἀγαπητά μου τέκνα! καὶ σεῖς ἤμπορεῖτε νὰ γενῆτε τοιοῦτοι! Οὕτως ἀξιαγάπητοι πρέπει νὰ ἦσθε καὶ σεῖς! Καὶ τάχα δὲν προκρίνετε νὰ ἦσθε κάλλιον ἀξιαγάπητα παιδιά, παρὰ βδελυκτὰ καὶ ἀξιομίσητα τέκνα;

Ὁ Ἰησοῦς ἦν ὑποτασσόμενος τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ. Εἶναι βέβαια φανερόν, ὅτι τὸ ἄριστον παιδίον, ὁ ἀξιαγάπητος νεανίας ἐπραττε πᾶν ὅ,τι ἤθελον οἱ γονεῖς του, ποτὲ δὲν τοὺς ἐλύπει, πάντοτε τοὺς ἐπροξένει χαρὰν· πλὴν ἐπειδὴ ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ὑποταγὴ εἶναι τὸ πρῶτιστον καὶ κυριώτερον τῶν παιδίων χρέος παρ' ὅλα τὰ ἄλλα καθήκοντα, διὰ ταῦτο καὶ σημειοῦμεν τοῦτο ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα.

διότι καὶ ἐκτὸς τούτου εἶναι καὶ εἰς ἑσᾶς ὠφέλιμον καὶ δι-
 δακτικόν· τινὲς δὲ (μάλις α ὄχι μικραὶ περιστάσεις) κά-
 μνουσι τοῦτο τὸ ὠραῖον καὶ διδακτικὸν παράδειγμα τοῦ
 Ἰησοῦ εἰς ἑσᾶς πλέον ὠραῖαν καὶ διδακτικόν. Ὁ Ἰωσήφ ἦτον
 ἐπιμελητὴς καὶ τροφεὺς τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὅμως ὑπήκουε καὶ
 ἐπειθετο εἰς αὐτὸν, καθὼς καὶ εἰς τὴν γνησίαν του μητέρα. Ὁ
 Ἰησοῦς ἦτον διωρισμένος εἰς ἀνώτερόν τι, καὶ ὄχι διὰ
 νὰ γένη τέκτων, καὶ ὅμως ἐβούληται τὸν τροφέα του εἰς τὸ ἔρ-
 γον, διὰ νὰ εὐκολύνῃ εἰς αὐτὸν τὸ σκληρὸν ἐργόχειρόν του,
 καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ πορισμὸν τοῦ ἐπίουσιου ἄρτου. Ὁ Ἰησοῦς διω-
 δασκαετὴς ἤδη ὡν ὑπερέβαινε τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς κατὰ τὴν σύνεσιν
 καὶ φρόνησιν, καὶ ὅμως ἐπειθετο εἰς αὐτούς, ἕως οὗ τελευταῖον
 ἔγινε τριακονταετὴς, καὶ τὸν ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ μέγα τῆς ἀπο-
 λυτρόσεως τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ
 ἐγκαταλείψῃ τὴν πτωχικῆν των κατοικίαν. Ἐῖθε νὰ ἐνθυμῶνται ὅ-
 λα τὰ παιδιά τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐξαίρετως ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα
 δὲν φέρονται φιλοφρόνως πρὸς τοὺς πατέρας ἢ τροφέας των· καὶ
 ὅσα χωρὶς νὰ ἦναι ἄξια νὰ καρδήσωσι τι ἀφ' ἑαυτῶν, κατανα-
 λίσκουσιν ἀνοήτως καὶ ἀσώτως τοὺς ἰδρωτάς τῶν γονέων των·
 ἢ ὅσα, ἀφ' οὗ μεγαλώσωσιν ὀλίγον, περιπαίζουσι ἢ καταφρο-
 νοῦν τοὺς ἰδίους των γονεῖς, καὶ ζητοῦσι μὲ παντοίους τρό-
 πους νὰ ἀποτινάξωσι τὴν πρὸς αὐτούς ὑποταγὴν ὡς ἀνυπόφε-
 ρόν τινα ζυγόν!

Δὲν θέλουσι βέβαια φανῆ ἄτοποι ὀλίγα ἀκόμη τι-
 νες σημειώσεις διὰ τὴν ὠριμωτέραν νεο-
 λαίαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδιδάσκετό καὶ τὴν βαναυσικὴν
 τὴν τοῦ τροφέως του τέχνην. Τοῦτο ποιήσας εὐγέ-
 μισεν οὕτως εἰπεῖν τὴν ἐργοχειρίαν· ἔδειξε διὰ τοῦ παρα-
 δείγματός του τὸ ἀξιότιμον καὶ σεβάσμιον αὐτῆς. Ποῖος πλέον
 θέλει ἐντραπῆ, διὰ νὰ γένη χειρουργός ἢ τεχνίτης, ἀφ' οὗ

αὐτὸς ὁ ἴδιος υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐβάστασεν εἰς τὰς χεῖρας του τὴν τεχτονικὴν ἀξίνην; Καὶ ἡ πλεον εὐτελής, ἡ πλεον καταφρονητὴ χειρουργασία τῶν μισθωτῶν ἐργατῶν εἶναι ἀσυγκρίτως τιμιωτέρα, παρὰ τὴν εὐγενικὴν ἀργίαν καὶ ὀκνηρίαν. Ποῖος δὲν θέλει (ἦτοι διὰ τοῦ νοῦς, ἢ διὰ τῆς χειρὸς) νὰ ἐργάζηται προθύμως, ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς συζητεῖ πολλά καλὰ διὰ τοῦ παραδείγματός του τὴν φιλοποιίαν; Ἡ ἐργασία ἀπομακρύνει ἐν πρώτοις τρεῖς εἰς ἄκρον μεγάλους καὶ κακοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας, δηλ. τὴν ἀηδίαν τοῦ ἀέργου καιροῦ, τὴν δικαίαν ὑπὸ τῆς ὀκνηρίας προσρχομένην πτωχείαν, καὶ τὰς κακὰς καὶ ἀπρεπεῖς πράξεις, τὰ ὅποια ὅλα προσέρχονται ἀπὸ τὴν ἀργίαν. Ἡ ἐργασία συμβάλλει πολὺ πρὸς τὴν ὑγίειαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς. Ὁ ἀργὸς καὶ ὀκνηρὸς ἄνθρωπος ὁμοιάζει μὲ ἐγχεώρητον χωράφιον, εἰς τὸ ὅποιον δὲν φυτρώνει ἄλλο, εἰ μὴ ἀκανθαὶ καὶ τρίβολοι, ἀνωφελῆ χόρτα (ζιζάνια) καὶ φαρμακερὰ φυτά.

Ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὁ μετριοφρονέστατος νεανίας. Εἶχε μεγάλα τοῦ νοῦς προτερήματα, ἀν τὸν θεωρήσωμεν ὡς ἄνθρωπον. Ἄλλ' ὅμως δὲν ἤθελε νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς αὐτὰ, οὔτε νὰ τοὺς προέχη, ἀλλ' οὔτε νὰ τοὺς ἀμαυρόνη. Ἦθελε νὰ μεταχειρίζεται τὰ μεγάλα του χαρίσματα πρὸς τι ὀψηλότερον καὶ καλῆτερον. Εὐχαρισεῖτο νὰ τὸν θεωροῦν οἱ ἄνθρωποι (τὸ ὅποιον καὶ κινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς μεγάλην κατάνυξιν, βλέποντα τὴν μεγάλην του ταπεινώσιν!) ὡς ἀπλοῦν τέκτονος υἱόν· ἦτον ἀσυγκρίτως συνετώτερος, παρὰ τοὺς διδασκάλους τῆς Ναζαρέτ· ἔβλεπε περὶ ἑαυτὸν πλῆθος ἀνωφελῶν καὶ μωρῶν συνηθειῶν· ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν γῆν ἄλλην νέαν καὶ καλητέραν μορφήν, καὶ ὅμως δὲν ἐπιχειρίζετο τὸ μέγα τοῦτο ἔργον εἰς τὸν καιρὸν τῆς νεανικῆς του ἡλικίας· ἠσύχαζε, δὲν ἐκατηγόρει κανένα, δὲν ἐπαίριπαιζεν οὔτε τὸν παραμικρὸν, δὲν ἐμά-

χετο μὲ κανένα οὔτε ἐναντιοῦτο εἰς τινά. Ἐφύλαττε κλεισ-
 μένην ἐν ἑαυτῷ τὴν φρόνησιν καὶ σύνεσιν του, ἕως αὐ-
 τέλος πάντων κατὰ τὸ τριακοσὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του τὸν πα-
 ρέστησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ θέατρον τοῦ κόσμου. Ὅποια ἀξιό-
 λογος διδασκαλία διὰ τοὺς νέους καὶ τὰ παιδιά (καθότι
 καὶ αὐτὰ καμμίαν φοράν κυριεύονται ἀπὸ ζῆλον πρὸς διόρθω-
 σιν) τὰ ὅποια πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ μάθωσι βασιμίως μιᾶς μόνης
 ἐπισήμης τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ σοιχεῖα, θέλουσι νὰ φανῶσι διορ-
 θωταὶ τοῦ κόσμου. Τοιαῦτα ἀδιάκριτα καὶ ἄτακτα παιδιά εἶ-
 ναι λυπηρὸν καὶ ἐλκεϊνὸν θέαμα! Ἡ ἀδιακρισία φερεῖ καὶ αυ-
 τῶν τῶν ἐξαιρέτων προτερημάτων τὴν λαμπρότητα καὶ ἀξίαν.
 Καὶ καθὼς ἡ αἰδὼς καὶ σεμνότης εἶναι πολυτιμώτατος μαργα-
 ρίτης εἰς τὸν σέφανον τῆς παρθενικῆς ἀρετῆς, οὕτως ἡ νηφά-
 λιος σωφροσύνη ἐπιτίθησι τὴν κορῶναν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς
 ἀρετὰς τοῦ νέου.

~~~~~

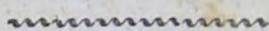
Μαροδίου Διαφάνου
 Ἰωάννου Κασσι

Τόμ. Β΄.

1878

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΠΟΛΙ-
ΤΕΙΑΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

18. Ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ Ἐρήμῳ.

Ὁ καιρὸς, καθ' ὃν, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐμελλε πλεονεξία παρρησιασθῆ φανερά εἰς τὸν κόσμον, καὶ νὰ ἐπιχειρησθῆ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἦτον ἤδη ἐγγύς. Ὁ Ἰωάννης ἔπρεπε (καθὼς καὶ πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἀκόμη προσέειπεν ὁ Ἄγγελος) νὰ προετοιμάσῃ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Σωτῆρος.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης διεπέρασε τοὺς χρόνους τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας μεμονωμένος διόλου, καὶ μεμακρυσμένος παντάπασι ἀπὸ τοὺς θορύβους, τὰς ταραχὰς καὶ τὴν διαφθορὰν τοῦ κόσμου, ζῶν εἰς τὰς ἡσυχούς ἐρημίας, καὶ προετοιμάζων ἑαυτὸν (διὰ τῆς ἄκρας εἰς τὰ πάντα ἀποχῆς καὶ ἐγγρατείας, διὰ τῆς καταδαμάσεως τῆς σαρκὸς καὶ διὰ τῆς προσευχῆς καὶ θεωρίας εἰς τὸ μέγα ἔργον, πρὸς ὃ ἐκλήθη). Ἦδη δὲ λαβὼν θείαν προσαγῆν πρὸς ἐπιχείρησιν τοῦ ἀξιωματός του, ἐκβαίνει ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἔρχεται εἰς τὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνου, ἵπου ἐσύχναζαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν φθάσει τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἰς μεγάλην διαφθορὰν, καὶ ἦτον χρεία τάρτα δραστηρίου καὶ αὐστηροῦ διδασκάλου, διὰ νὰ τοὺς ταραξῆ καὶ νὰ τοὺς ἐκπλήξῃ ὀλίγον καὶ ὡς τοιοῦτος ἐφάνη τῷ ὄντι ὁ Ἰωάννης. Πολυτέλεια καὶ μαλακότης εἰς τὰ ἐνδύματα, ἀφθονία, περιττότης καὶ ἀσωτία

εἰς τὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ ἦσαν τὰ πρῶτα αἷτια τῆς διαφθορᾶς ὅθεν ἔπρεπε καὶ μόνη ἡ θεωρία τοῦ σεβασμιωτάτου καὶ ἱεροπρεπεστάτου τούτου διδασκάλου νὰ κηρύττῃ ἀπλότητα, λιτότητα, μετριοσύνη καὶ νηφαλιότητα. Ὁ Ἰωάννης ἐφόρει (κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων Προφητῶν) ἐν τραχὺ φόρεμα ἐκ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ· ἔτρωγε δὲ τοιαύτας τροφάς, ὁποίας εὑρίσκειν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ κατ' ἐξοχὴν μέλι ἄγριον, καὶ (τὸ ὅποιον εἰς ἡμᾶς μὲν εἶναι ἀσυνήθιστον, εἰς τοὺς πτωχοτέρους ὅμως ἀνθρώπους τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη συνηθίζομενον, ἂν καὶ εὐτελὲς φαγητὸν) εἶδος τι μεγάλων ἀκρίδων· τὸ δὲ ποτόν του ἦτον καθαρὸν ὕδωρ ἐκ τῶν πηγῶν. Ποτὲ δὲν ἐγεύθησαν τὰ χεῖλη του οἶνον, ἢ ἄλλο τι δυνατὸν καὶ δριμύ ποτόν. Ἴσως δὲ καὶ ἀντὶ κατοικίας εἶχε κανὲν σπήλαιον εἰς τοὺς βράχους τῆς ἐρήμου.

Ὁ βίος οὗτος τοῦ Ἰωάννου θέλει σᾶς φανῆ ἴσως, ἀγαπητοί μου νέοι! πολλὰ σκληρὸς καὶ αὐστηρὸς. Ἄλλ' ὀλίγον μόνον ἂν θελήσετε νὰ σκεφθῆτε, θέλετε ὁμολογήσει καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι εὐθύς, ὅτι: Τὸ νὰ ἡμπορέσῃ τις νὰ ἀπαρνηθῆ ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους ἀνάσεις, τοῦτο εἶναι μέγα πρᾶγμα. Θαυμαστὸν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ὅταν παρατηρήσωμεν, πόσον ὀλίγον χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ ζῆ ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐφροσύνῃ, φθάνει μόνον νὰ ᾔναι κανεὶς μέτριος καὶ ὀλιγαρκής· αὐτὸ ἐξήτησε νὰ κάμῃ καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τοὺς τότε Ἰσραηλίτας ἐπαισθητόν. Ὁ τοιοῦτος βίος τοῦ Ἰωάννου ἦτον πρὸς ἐτι καὶ εἰς τὸ πρὸς ὃ ἐκλήθη μέγα ἔργον κατὰ πάντα ἀνάλογος καὶ κατάλληλος. Διότι ἰδέτε! ὁ ἅγιος οὗτος ἀνὴρ ἐξέρησεν ἐπίτηδες τὸν ἑαυτόν του πάσης περιττῆς τροφῆς καὶ ἀνάσεως σωματικῆς, διὰ νὰ ᾔναι ἐλεύθερος ὁ νοῦς του νὰ καταγίνεται περισσότερον εἰς μεγάλους καὶ θεῖους σοχασμούς· διὰ νὰ μὴ ἔχῃ χρῆμα πλεονέκτου, νὰ δεχθῆ παρά τινας ἀνθρώπου κανὲν δω-

ρον, καὶ διὰ τὴν ἐμπορῆν ἐπομένως νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν πάντοτε ἐλευθέρως καὶ παρρησίᾳ· διὰ τὴν γενῆ εἰς πάντα ἄνθρωπον φανερόν, ὅτι δὲν ἀγωνίζεται ὑπὲρ ἄλλου τινος ἐπιγείου πράγματος, τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον ἀποβλέποντος, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῶν ἀνθρώπων.

Πρέπει τὸ λοιπὸν νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν μέγα τοῦτον διδάσκαλον, ὅστις ἐδίδασκε τὴν ἀρετὴν μὲ τσιαύτας φυχίας, προθύμως καὶ μετὰ προσοχῆς!

Ὁ Ἰωάννης ἄρχισεν ἤδη, νὰ κηρύττῃ εἰς ὅλα τὰ περὶχωρα τοῦ Ἰορδάνου φανερὰ καὶ νὰ λέγῃ: „Μετανοεῖτε ἡγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.“ Οἱ δύο οὗτοι λόγοι ἦσαν τὸ κεφάλαιον καὶ ἡ περίοχὴ τῶν διδαχῶν του, τὰς ὁποίας θέλομεν ἀκούσει παρευθὺς πλατύτερον. Ἐκείνους, ὅσοι ἔδιδον ἀκρόασιν εἰς ταύτην τὴν διδαχὴν, καὶ ἄρχιζαν νὰ μετανοῶσιν ἐκ καρδίας, τοὺς ἐβάπτιζεν ὁ Ἰωάννης· τὸ ἐξωτερικὸν δὲ ὕδατος πλύσιμον ἦτον ὡραῖον σύμβολον, ὅτι οἱ βαπτιζόμενοι πρέπει νὰ καθαρισθῶσι καὶ ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας.

Ἄλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἰωάννου περισσοτέραν ἰσχὺν καὶ τόνον, ἦσαν αἱ προρρήσεις τῶν ἀρχαίων Προφητῶν. Ὡς τοιοῦτον ἐκήρυξεν αὐτὸν ὁ Ἡσαΐας, λέγων μὲ τὴν ὡραίαν του συμβολικὴν γλῶσσαν: „Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας ποιεῖται τὰς τρίβους αὐτοῦ. Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται (κατασκαφήσεται). Τὰ σιολιὰ ἔσαι εὐθεῖα, καὶ αἱ τραχεῖαι ὁδοὶ ἔσονται λεῖαι. Καὶ τότε ὄψονται πάντες ἄνθρωποι τὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοῦ.“

Πῶς τάχα διέκειντο τὴν καρδίαν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν ἤκουον ἀναγινωσκομένους τοὺς λόγους τούτους εἰς τὰς κατὰ Σάββατον συναλεύσεις των, καὶ ἐπληροφороῦντο ἤδη, ὅτι τῷ ὄντι ἡ φωνὴ αὕτη ἀκούεται τώρα ἐν τῇ ἐρήμῳ; Καμμίαν ἀμ-

φιβολίαν δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχουν, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη παρασκευὴ καὶ ἐτοιμασία γίνεται παρὰ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν· καὶ ὅτι ἡ μεγίστη πασῶν τῶν ἐπαγγελιῶν, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πατέρας αὐτῶν, θέλει πληρωθῆ ἰσχυρὰ ἐν τῷ ὄλιγῳ.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ φωνὴ αὕτη δὲν ἀπέβλεπε μόνον τὴν σωτηρίαν τῶν τότε Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμετέραν μέχρι τῆς σήμερον. Καὶ ἐσεῖς τὴν ἀκούετε τώρα, ἐν ᾧ ἀναγινώσκετε ταῦτα. Ὡσεὶς νὰ ἐδίδατε καὶ σεῖς ἀκρόασι εἰς ταύτην τὴν φωνήν. Διότι καὶ ἕως τῆς σήμερον ἀκόμη ἰσχύει πολὺ τὸ ἐξῆς: „Μόνον εἰς τὸν κατ' ἀλήθειαν καὶ εἰλικρινῶς μετανοοῦντα, εἰς αὐτὸν μόνον, λέγω, εἶναι καὶ τώρα ἀκόμη ἐγγὺς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ!“

19. Ὁ Ἰωάννης διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ μετανοήσωσιν οἱ ἄνθρωποι.

Ἡ παρουσία τοῦ Ἰωάννου ἐκίνησε τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ὅχι μόνον οἱ κάτοικοι τῆς περιχώρου τοῦ Ἰορδάνου, ἀλλ' ὅλη σχεδὸν ἡ Ἱερουσαλήμ, ἢ μᾶλλον ὅλη ἡ Ἰουδαία ἤρχετο πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπὸ αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας των.

Ἦλθαν δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ πολλοὶ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι. Οἱ Φαρισαῖοι εἶχαν συζητήσει μεταξύ των ἐν εἶδος ἀδελφότητος, ἢ ἐν τάγμα. Ὡσαύτως καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι ἐσύζητον ὅλοι τρέποντινα μίαν ἑταιρείαν. Οἱ Φαρισαῖοι ἦ-

θάν δεισιδαίμονες, καὶ ἄνθρωποι κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἅγιοι· ἀντὶ νὰ φυλάττωσι καὶ νὰ σέβωνται τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ἐφύλαττον μόνον πλῆθος μικρῶν καὶ οὐδαμινῶν συνηθειῶν, τὰς ὁποίας αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐπενόησαν, καὶ ἐνόμιζον τοῦτο ὡς ἀγιότητα. Οἱ δὲ Σαδδουκαῖοι ἦσαν ἐξεναντίας ἄπιστοι, καὶ ἐπειδὴ μετὰ τῆς ἀπιστίας συγκατοικεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ πονηρία, ἔπεται, ὅτι ἦσαν καὶ πονηροί.

Οἱ Φαρισαῖοι λοιπὸν καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι δὲν εἶχαν τὰ ὀρθὰ ἐκεῖνα φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦντο εἰς τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας· οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζον Φρησκείαν μόνον τὴν τῶν ἐξωτερικῶν συνηθειῶν τήρησιν, εἰδοῦσαζον, ὅτι εἰάν ὑπάγουσι μόνον ἐκεῖ, καὶ πλυθοῦν ὀλίγον ἐξωτερικῶς με ὕδωρ, ἐγίνοντο ὅλως καθαροί. Μετάνοιαν δὲ (ἐσωτερικὴν δηλαδὴ τῶν πεπραγμένων μεταμέλειαν) ἐσοχάζοντο, ὅτι δὲν εἶχαν χρεῖαν. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἦτον ἐξάπαντος, καὶ χωρὶς τῆς μετανοίας, δι' αὐτοὺς, ἐπειδὴ ἦσαν τέκνα ἐνὸς μεγάλου καὶ ἁγίου ἀνδρὸς, τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ. Οἱ δὲ Σαδδουκαῖοι, οἵτινες ἐτίμων γενικῶς τὴν Φρησκείαν καὶ τὴν ἀρετὴν μόνον διὰ ἐπίγεια συμφέροντα, ἤθελαν μὲν νὰ βαπτισθῶσιν, ἀλλ' ἴσως διὰ νὰ νομίζωνται μόνον φρόνιμοι, καὶ ὅτι ἔχουν ἀκριβῆ γνῶσιν καὶ πείραν τοῦ κόσμου. Ἐσοχάζοντο, ὅτι εἰν ἐνδεχόμενον νὰ συμβῆ καμμία μεγάλη μεταβολὴ εἰς τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ τότε ἠμπορεῖ νὰ ἦναι δι' αὐτοὺς ἐπιβλαβὲς, εἰάν δὲν συγκατέβαινον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν τελετὴν ταύτην τοῦ βαπτίσματος.

Βλέπων λοιπὸν ὁ Ἰωάννης ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν, τοὺς τοὺς κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἁγίους, κατὰ δὲ τὴν καρδίαν διεφθαρμένους ἀνθρώπους, εἶπε με ἀδυσώπητην αὐστηρότητα πρὸς αὐτοὺς (μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἄνδρες ἔγκριτοι καὶ ἐπιφανεῖς) τοὺς ἐξῆς πικροὺς λόγους.

„Γεννήματα ἐχιδνῶν! Τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν (κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον) ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; — Ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας!“

Ἁγιότης, ἡ ὁποία συνίσταται μόνον εἰς ἐξωτερικὴν σεμνοπροσωπίαν, εἰς ἔθιμα ἀσήμαντα καὶ εἰς προσποιημένην εὐσέβειαν, ἡ, ἀγιότης μὲ δολιότητα καὶ πανουργίαν τὸ ἴδιον συμφέρον ἀποβλέπουσα, αὐτὴ ὁμοιάζει μὲ τὸ ποικίλον τῶν ὀφιδίων δέρμα, ὑποκάτω τοῦ ὁποίου κρύπτεται φαρμάκιον καὶ θάνατος. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι πρέπει ν' ἀλλάξωσι διόλου τὰ φρονήματά των, καὶ τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς ἀλλαγῆς των πρέπει νὰ δεῖξωσι καὶ ἐμπράκτως.

„Καὶ μὴ λέγετε πάντοτε καθ' ἑαυτοὺς Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ! Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι: Ὁ Θεὸς δύναται καὶ ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.“

Ὁ Θεὸς δὲν σᾶς ἔχει χρεῖαν, καὶ (καθὼς μάλιστα εἶσθε τώρα) εἶν' ἀδύνατον νὰ σᾶς παραδεχθῆ εἰς τὴν βασιλείαν του. Ἐσεῖς εἶσθε ἀκόμη πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὰ φρονήματα τοῦ Ἀβραάμ, σᾶς λείπει πολὺ, διὰ νὰ ὀνομασθῆτε καὶ ὄντως τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ μάλιστα τόσον πολὺ, ὅσον καὶ οἱ ἀναίσθητοι οὗτοι λίθοι δύνανται νὰ ὀνομασθοῦν τέκνα τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Θεὸς δὲν δεῖχεται τοιούτους λιθοκαρδίους εἰς τὴν οὐράνιόν του βασιλείαν. Ἦθελε προκρίνει νὰ δώσῃ καλῆτερα εἰς τοὺς λίθους τούτους ζωὴν, παρὰ νὰ κάμῃ ἐστᾶς κληρονόμους τῆς βασιλείας του.

„Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται. Πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκοπήσεται, καὶ εἰς πῦρ βληθήσεται.“

Τὸν ἀδιόρθωτον καὶ ἀμετανόητον ἀμαρτωλὸν δὲν προσμένει ἄλλο, εἰμὴ φθορὰ καὶ ἀπώλεια· ὅσον ἡ ἐκκοπὴ εἶναι πλησίον τοῦ ἀκάρπου δένδρου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ρίζαν κεῖται ἡδη ἡ ἀξίνη, τοσοῦτον πλησίον τῆς θείας δίκης.

εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις εἶναι ἀνωφελής, καὶ δὲν κάμνει κανὲν καλόν. Ὁ τοιοῦτος καρμίαν ζηγμὴν δὲν εἶναι ἀσφαλῆς ἀπὸ τῆν θείαν ὀργήν.

Βλέπετε, ἀγαπητοῖμου νέοι! ὅτι ὁ Ἰωάννης ἐδίδασκεν ὅλως κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων Προφητῶν, δηλαδὴ συντόμως, ἐμφαντικῶς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν παραβολαῖς. Τὰς παραβολὰς του ἐλάμβανεν ἀπὸ τοιαῦτα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα εἶχαν πρὸ ὀφθαλμῶν οἱ ἀκροαταίτου. Τί ἄλλο ἤμπορει τις νὰ ἴδῃ εἰς τὴν ἔρημον, παρὰ λίθους, ἄκαρπα δένδρα, καὶ τυχὸν καὶ ὀφίδια. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐκήρυττεν ὅλη ἡ περὶ αὐτὸν φύσις μετάνοιαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὡ τέκνα μου! Ἐὰν εὐρίσκειται κανὲν ἀκόμη ἀπὸ ἐσᾶς, τὰ ἔποϊον ἀγαπα τὸ ψεῦδος, τὴν ὑπόκρισιν, καθὼς ὁ ὄφις, ἢ εἶναι ἀκόμη σιληρὸν καὶ ἀναίσθητον πρὸς τὸ καλόν, ὡς λίθος, ἢ ἐξερρημένον ἀπὸ καλοὺς καρποὺς, ὡς κατάξηρον δένδρον, ἃς ἀρχίσῃ, δι ἀγάπην Θεοῦ! εὐθύς τώρα νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ διορθωθῇ· διότι ἐν τοιοῦτον παιδίον, καθὼς καὶ πᾶς τις ἄλλος ἀμαρτωλὸς ἐν γένει, μόνον δι ἀξίας, ἀληθινῆς καὶ ταχείας μετανοίας εὐρίσκει πάλιν σωτηρίαν καὶ συγχώρησιν!

~~~~~

20. Ὁ Ἰωάννης διδάσκει, πῶς πρέπει νὰ μετανοῶσιν οἱ ἄνθρωποι.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας αἰτίας τῆς διαφθορᾶς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἦτον καὶ ἡ ἰδιοφέλεια, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πηγάζουσα σκληροτηθς καὶ ἀσπλαχνία πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ πλουσιος ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν σεσωρευμένων του ἀγαθῶν, τὰ ἅποια ἦτο

ἐφυλαττεν ἄχρησα, ἢ κατεδαπάνει ἀσώτως. Ὁ δὲ πτωχὸς ἦτον ἐνδεδυμένος ἄθλια ῥάκη, κατατηκόμενος καὶ ἀπολλύμενος σχεδὸν ὑπὸ τῆς πείνας. Ὁ Ἰωάννης λοιπὸν ἔλαβε τὰς διδασκαλίας του ἐξ αὐτῆς τοῦ πράγματος τῆς φύσεως. Ἐτύπησε δὲ τὸ κακὸν εἰς τὴν ρίζαν του.

Ὅταν ἤδη ὁ λαὸς ἦτον ἐκπεπληγμένος ἀπὸ τὰς διδασκὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπεθύμει πλέον ἀπὸ καρδίας τὴν διάρβωσίν του, ἤρῳτα τὸν Ἰωάννην, λέγων: „Τί οὖν ποιήσομεν;“ ὁ δὲ Ἰωάννης ἀποκριθεὶς, εἶπεν: “ Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότω τὸν ἓνα τῷ μὴ ἔχοντι. Καὶ ὁ ἔχων βρώματα πλείονα τῶν ὧν χρεῖαν ἔχει, ποιεῖτω ὁμοίως.“ Πολλοὶ ἄνθρωποι ἠκολούθησαν τὴν διδασκαλίαν του ταύτην, διὰ τῆς ὁποίας διεδόθη ἐκ τῆς ἐρήμου εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου μεγίστη εὐλογία· ἐγένετο χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις μεταξὺ τῶν πτωχῶν, ἐπειδὴ ἀπήλαυσαν ἀμέσως καὶ τοὺς καρποὺς τῶν εὐεργετικῶν τούτων διδασκαλιῶν. Πόσον δὲ ἀπὸ καρδίας εὐχαρίστησαν οὗτοι τοὺς εὐεργέτας των, τοῦτο δὲν ἔχει βέβαια χρεῖαν ὑπομνήσεως.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἴσως φαίνεται τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ Ἰωάννου ὑπερβολὴ εἰς ἰδιωφελεῖς καὶ σκληροκαρδίου ἀνθρώπους. Ἀλλ' ἰδέτε! ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἐπίτηδες εἰς μερικοὺς ἀνθρώπους περισσότερα τῆς γῆς ταύτης ἀγαθὰ, εἰς ἄλλους δὲ ὀλιγώτερα, παρ' ὅσα ἐχρειάζοντο, καὶ ἐνεφύτευσεν ἐπὶ ταύτου τὴν κλίσιν πρὸς τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν αἴσθησιν τῆς εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, διὰ νὰ ὑπάρχωσι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων αἱ ὠραῖαι αὗται ἀρεταί. Καὶ τί ἄλλο σαφέστερον, ἀπλούστερον, καὶ ἐν ταύτῳ ὠραῖον καὶ εὐγενές, παρὰ τὸ, ὅστις ἔχει πολλὰ, νὰ μεταδίδῃ ἐξ αὐτῶν μέρος καὶ εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας; Ἀλλὰ ποῖον ἄλλο εἶναι καὶ δικαιότερον, παρὰ τὸ, ὁ πτωχὸς εὐεργετούμενος, νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ὁμολογῇ εὐλίκεν

νῶς τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εὐεργεσίαν, καὶ νὰ δεικνύῃ πρὸς τὸν εὐεργέτην του, ὅσον δύναται, εὐγνωμοσύνην;

Καθὼς ὁ Ἰωάννης ἐνουθέτει καὶ παρεκίνει ὅλον τὸν λαὸν νὰ ἀποβάλλωσι τὰ δεσπόζοντα αὐτῶν ἑλαττώματα, οὕτως ἐνουθέτει καὶ παρεκίνει ταυτοχρόνως καὶ ἐκάστην ἀνθρώπων τάξιν, νὰ διορθώσῃσι τὰ ἰδιαίτερα αὐτῶν ἑλαττώματα.

Ἡ ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ὁ Ἰωάννης διὰ τῶν διδασκαλιῶν του εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων πρὸς διόρθωσιν, ἦταν γενική. Ἀπ' ὅλας τὰς τάξεις καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀνθρώπων ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν, διὰ νὰ βαπτισθῶσιν· ὡς καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ διὰ τὰς ἀδικίας καὶ καταδυναστείας των δυσφημούμενοι ὡς ἀσεβέστατοι ἄνθρωποι, οἱ τελῶναι λέγω, καὶ στρατιῶται. Οἱ τελῶναι, οἱ ὅποιοι πολλάκις ἀπήτουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὑπὲρ τὸ διωρισμένον, ἠρώτων αὐτόν: „Διδάσκαλε! Τί ποιήσομεν;“ Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίνετο: „Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.“ Οἱ δὲ στρατιῶται, οἱ ὅποιοι ἦσαν κατὰ πολλὰ ἄγριοι καὶ βάρβαροι ἄνθρωποι, μεμφόμενοι καὶ κατηγοροῦντες πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους, μὴ εὐχαριστούμενοι εἰς τὰ ὅσα ἐλάμβανον ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν, ἠρώτων αὐτόν: „Τί ποιήσομεν καὶ ἡμεῖς;“ Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε πρὸς αὐτούς: „Μηδένα δικασέσθητε (τρομάξητε), μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκείσθε τοῖς ὀφωνίοις ὑμῶν (δηλ. εἰς τὸν ὁποῖον λαμβάνετε μισθόν).“

Ἐκ τούτων δυνάμεθα εὐκόλως νὰ συμπεράνωμεν, τί ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Ἰωάννης, π. χ. εἰς τοὺς ὀκνηροὺς, εἰς τοὺς πολυπότας, εἰς τοὺς ἀσελεγεῖς, εἰς τοὺς θυμώδες, καὶ τί εἰς τὰ ἀπειθῆ, περήκον καὶ ἀμελῆ παιδία. Οὕτως εὐκόλως δυνάμεθα πρὸς τούτοις νὰ καταλάβωμεν, ὅτι ἡ ἀληθὴς μετάνοια εἶναι ἀπλοῦν πρᾶγμα, δηλαδή: „Νὰ διορθόνται κα-

αἰεὶς, καὶ πρὸ πάντων νὰ ἀποβάλλῃ τὰ κυριεύοντα αὐτὸν ἐλάττωματα.“

Ἀγαπητά μου τέκνα! πρέπει νὰ ἤξεύρετε, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεὸς ἔξελε τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ παρασκευάσῃ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰς διδασκαλίας του εἰς τὸ νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν Ἰησοῦν ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν. Πρὸς τούτοις ἠυδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ σημειωθῶσιν αἱ διδασκαλαὶ αὗται καὶ εἰς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον πρὸς ἡμετέραν διδασκαλίαν. Ὅστις λοιπὸν δὲν ἀκολουθεῖ αὐτάς, ἢ ὅστις δὲν ἐπεμελήθη μὲ ὅλα του νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ διορθώσῃ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐλάττωμα, αὐτὸς δὲν εἶναι ἀκόμη ἀληθῆς τοῦ Ἰησοῦ μαθητής. Καὶ τί λέγω; οὔτε εἰς τὸν δρόμον δὲν εἶναι ἀκόμη τοῦ νὰ γένη μαθητής τοῦ Ἰησοῦ, ἔσω καὶ βαπτισμένος, καὶ χιλιάκις ἂν ὀνομάξῃ Κύριόν του καὶ διδάσκαλον τὸν Ἰησοῦν. Πρέπει νὰ ὑπάγῃ ἀκόμη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἐκεῖ νὰ κάμῃ ἀρχὴν, διὰ νὰ γίνῃται καλλήτερος ἄνθρωπος, καὶ νὰ διορθώνεται. Μόνον ἡ εἰλικρινὴς καὶ σπουδαία προσπάθησις πρὸς διόρθωσιν εἶναι λαμπρὸς Ἀγγερινὸς τῆς σωτηρίας. Εἰς ὅποιον ὁ ἀσὴρ οὗτος δὲν ἀνέτειλεν ἀκόμη, αὐτὸν δὲν θέλει φωτίσει ποτὲ ὁ ἥλιος τῆς σωτηρίας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός!

21. Ὁ Ἰωάννης κηρύττει τὸν Χριστόν.

Ἔως τώρα δὲν εἶχε προφέρει ἀκόμη ὁ Ἰωάννης τὴν λέξιν „Χριστός“. Ὁ μέγας διδάσκαλος, ὁ πεφωτισμένος οὗτος καθηγητὴς ἤξευρε δηλ. ὅτι: Οὗτινος ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι κα-

Φαρά ἀπὸ κακίας καὶ πάθῃ, ἐκείνου καὶ ὁ νοῦς δὲν εἶναι ἀρ-
 κετὰ καθαρὸς, νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ χωρέσῃ τὴν ἀλήθειαν. "Ο-
 ποιὸς ἀκόμη δὲν ἐπεμελήθη μὲ ὄλα του, νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ
 τὰς ἀμαρτίας, αὐτὸς, εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν πιστεύει, πῶς ἔχει
 χρεῖαν ἐνὸς Σωτῆρος, καὶ μῆτε τὸν μέλλει περὶ αὐτοῦ. Διὰ
 τοῦτο καὶ ὁ Ἰωάννης δὲν ὠμίλει κατ' ἀρχάς περὶ ἄλλου τι-
 νος, εἰμὴ περὶ μετανοίας καὶ διορθώσεως.

Τώρα δὲ, ὅτε ἤρχισαν οἱ ἀκροαταὶ του νὰ μετανοῶσι
 καὶ νὰ διορθώνωνται, ἠγέρθη εἰς αὐτούς καὶ ἡ πρὸς τὸν Χρι-
 στὸν ἐπιθυμία ἀφ' ἑαυτῆς. Καὶ, ἐπειδὴ εἶχαν μέγα σέβας πρὸς
 τὸν Ἰωάννην, ἐνόμιζαν, καὶ τὸ ἔδειξαν ἀκόμη, ὅτι ἠμπορεῖ
 νὰ ᾄῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος Χριστός.

Ἐν ᾧ διελογίζοντο τοιαῦτα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἀ-
 πεκρίθη ὁ Ἰωάννης, καὶ εἶπεν: „Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος,
 ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς μηδὲ τὰ ὑποδήμα-
 τα βασιᾶσαι, (δηλ. ὁ πλέον μικρὸς αὐτοῦ δοῦλος εἶμαι
 ἐγώ).“

Ἐνταῦθα βλέπομεν, ἀγαπητοί μου νέοι! πόσον σέβας εἶ-
 χεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ πόσον ἠγωνίζετο, νὰ
 ἐμπνεύσῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας! Ἄλλὰ Πῶς ἄ-
 ρά γε ἐφαντάζοντο ἐκ εἴνον, περὶ τοῦ ὁποίου ὠμίλει ταιουτο-
 πρῶπως ἄνθρωπος τοιοῦτος, ὁποῖος ἦτον ὁ Ἰωάννης; Εἶθε
 τὸ πρὸς Χριστὸν αὐτοῦ σέβας νὰ ρίξωθῇ καὶ εἰς τὰς ἡμε-
 τέρας ψυχάς!

„Ἐγὼ,“ (εἶλεγε περαιτέρω ὁ Ἰωάννης) „βαπτίζω ὑμᾶς
 ἐν ὕδατι, (διὰ νὰ σᾶς προετοιμάσω μὲ τοῦτο εἰς μετάνοιαν),
 Αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.“

Τὸ ὕδωρ καθαρίζει μόνον τὰς ἐξωτερικὰς κηλίδας. Πε-
 ρισσότερον δὲν ἠμπόρεσε νὰ κατορθώσῃ ὁ Ἰωάννης διὰ τῶν
 περὶ μετανοίας διδαχῶν του, μ' ὅλον ὅτι ᾄσαν εἰς ἄκρον
 εὐφροεῖς καὶ ἰσχυραί. Τὸ δὲ πῦρ διακαθαρίζει διόλου,

ἀναλύει, ἀναπλάττει, καὶ εἶναι τὸ δρασιμώτερον καὶ ἐνεργητικώτερον πάντων τῶν γηϊνῶν στοιχείων. Ἔτι μᾶλλον ἰσχυρωτέρα εἶναι ἢ οὐρανία πρὸς τὸ καλὸν δύναμις, τὴν ὁποίαν θέλει νὰ μᾶς μεταδώσῃ ὁ Χριστός. Τούτου τοῦ οὐρανοῦ καὶ δρασιμοῦ πυρὸς, ἵνα, κατὰ τὸν Ἰωάννην εἶπω, ἔχουσι χρεῖαν οἱ ψυχροὶ καὶ περὶ τὰ θεῖα ἀδιάφοροι ἄνθρωποι!

„Αὐτός,“ (ἐπρόσθεσεν ἀκόμη ὁ Ἰωάννης) „ἔχει τὸ πτύον (τὸ φτυᾶρι) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέσῳ.“

Ὅτι ὁ Ἰωάννης μὲ τὸν σῖτον εἰς τὴν ωραίαν του ταύτην γεωργικὴν παραβολὴν ἐννοεῖ τοὺς ὄντως καλοὺς ἀνθρώπους, καὶ μὲ τὸ ἄχυρον (τὸ ὁποῖον κατὰ μὲν τὸ ἐξωτερικὸν φαίνεται ὡς σίτος, τὸ δὲ ἐσωτερικόν του εἶναι χωρὶς κόκκον) τοὺς κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἀγαθοὺς, καὶ περιπλέον τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, τοῦτο ἐννοεῖται ἀφ' ἐαυτοῦ του, ἀγαπητοί μοι νέοι! καὶ δὲν εἶναι χρεῖα νὰ σοῦς τὸ εἶπῶ ἐγὼ. Ἐρωτήσατε ὁμῶς ἐαυτοὺς: Ἄραγε εἰς τὴν τάξιν τοῦ σίτου ἀνήκετε, ἢ εἰς τὴν τοῦ ἀχύρου; ὡς ἤθελεν εἶναι τρομερὸν τῇ ἀληθείᾳ πρᾶγμα, ἂν ἠθέλατε εἶσθαι μόνον ἄχυρον, καὶ ἐδοκιμάξετε ποτὲ τὴν αὐτὴν καὶ σεῖς τοῦ ἀχύρου τύχην!

Περὶ σόττερα δὲν εἶπε πρὸς τὸ παρὸν ὁ Ἰωάννης περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ἐὰν καὶ ἡμεῖς μάθωμεν ἐν τοσοῦτῳ μὲ τοὺς ἀκροατάς του τόσον μόνον, ὅτι: Ὁ Χριστός εἶναι ἄξιος τοῦ θερμότητος καὶ τοῦ βαθυτάτου ἡμῶν σεβασμοῦ, ὅτι θέλει νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ κάλλιστον τοῦ οὐρανοῦ δῶρον. (Εἰς τὸ ὁποῖον ὁμῶς λαμβάνουσι μέρος μόνον οἱ μετ' ἐπιμελείας καταγιγνώμενοι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώποι) τοῦτο θέλει μᾶς εἶναι ἀρκετὸν πρὸς τὸ παρὸν. Καὶ καθὼς ὁ Ἰωάννης ἐξήγησεν ἀνωτέρω τὸ

„Μετανοεῖτε“ ἀρκετὰ διεξοδικῶς, οὕτω γίνεται ἱκανῶς φανερόν διὰ τῶν ὅσων λέγει ἐνταῦθα περὶ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐντὸς ὀλίγου ἐρχομένου βασιλέως, καὶ τὸ „Ἠγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.“ ἕως οὗ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ταῦτα σαφέστερον ἢ ἰσορία προχωροῦσα.

22. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ο Ἰωάννης, μὲ ὅλον ὄτι ἐκήρυττε τὸν ἐρχόμενον Σωτήρα τοῦ λαοῦ μετὰ πάσης πεποιθήσεως, καὶ βεβαιότητος, δὲν ἐγνώριζεν ὅμως ἀκόμη τὸν Ἰησοῦν προσωπικῶς. Ἀλλ' ὁ Θεὸς, ὅς τις τὸν ἔσειλε, νὰ βαπτίξῃ ἐν ὕδατι, καὶ νὰ ἐμφυτεύῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τὴν πρὸς τὴν μετάνοιαν καὶ βελτίωσιν αὐτῶν ἐπιθυμίαν, εἶπε καὶ πρὸς αὐτόν: „Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον, καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτος ἐστὶν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ, (ὁ μεταδίδων δηλαδὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν δύναμιν τοῦ ἀληθοῦς βελτίους γενέσθαι).“

“Ὅτι προεῖπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰωάννην ἐκπληρώθη κάλις. Ἐν ᾧ ἐβαπτίζετο πᾶς ὁ λαὸς, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας πρὸς τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ καθὼς ὁ λαὸς διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου ἐπροσκαλεῖτο εἰς τὴν μετάνοιαν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, οὕτως ἔπρεπε νὰ καθιερωθῇ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰπαρρήσιᾳ διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ νὰ γένη ἐ-

πειτα Σωτήρ τῶν μετανοούντων ἀμαρτωλῶν, καὶ βασιλεὺς τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας.

Ἐκ τῆς μορφῆς τοῦ Ἰησοῦ ἐξέλαμπεν ἀφείκτως οὐρα-
νία πραότης καὶ θεία μεγαλειότης· διότι μόνη αὐτοῦ ἤθεω-
ρία ἔκαμεν εἰς τὸν Ἰωάννην βαθυτάτην ἐντύπωσιν καὶ ἐνέρ-
γειαν. Ἀμέσως διεπέρασεν εἰς τὴν ψυχὴν του ὡς ἀσραπὴ ὁ
σοχασμὸς, νὰ εἰπῇ καθ' ἑαυτόν: „Οὗτος (καὶ οὐδεὶς ἄλλος)
εἶναι ὁ Χριστός. „Ὅθεν καὶ με βαθύτατον σέβας διεκώλυεν
αὐτόν ὁ Ἰωάννης καταβαίνοντα εἰς τὸν ποταμὸν, νὰ βαπτι-
σθῇ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν: „Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω
ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με:“

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης ἐπροσάχθη καὶ ἐπέμφθη παρὰ Θεοῦ
εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ βαπτίσῃ· ὅθεν ἦτον θέλημα Θεοῦ νὰ
βαπτισθῇ καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑπ' αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἀπεκρίθη καὶ
ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν τὰ ἑξῆς: „Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει
ἔσιν ἡμῖν, πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην (δηλ. νὰ ὑποταχθῶ-
μεν εἰς πᾶσαν τοῦ Θεοῦ διαταγὴν)“. Τότε ἐνδίδει ὁ Ἰωάν-
νης, καὶ ὁ Ἰησοῦς βαπτίζεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην
ποταμὸν.

Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος,
καὶ προσευχήθη· καὶ ἰδοὺ ἀνεφύθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ
εἶδε τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περισερᾶν καταβαῖνον σωματικῶς εἶδει,
καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῶν
οὐρανῶν λέγουσα: „Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
εὐδόκησα, (ἦγουν ἐπανεπαύθην, καὶ ἔχω εὐχαρίστησιν)!“

Ἀγαπητοί μου νέεσι! Εἰς τὸ οὐράνιον τοῦτο φαινόμενον
ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἴδαμεν εἶναι ὅλα μεγάλα καὶ θαυμαστά.
Τίποτε δὲν εἶναι περιττόν, ὡς καὶ τὸ πλεον μικρὸν ἔχει με-
γάλην σημασίαν.

Ὁ οὐρανὸς ἀνεφωγμένος, εἶναι λαμπρὸν καὶ με-
γαλοπρεπὲς σύμβολον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι οὐράνιον δῶρον,

ὅτι κατήλθεν ἐκ τῶν οὐρανῶν, διὰ νὰ κατεβάσῃ τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς οὐράνια αἰσθήματα, νὰ ἀνοίξῃ πάλιν εἰς αὐτοὺς τὸν οὐρανὸν, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ μόνοι διὰ τὰς ἁμαρτίας των ἔκλεισαν.

Αὐτὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὐρανοῦ παριστάνει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀγαπητόν του υἱόν, εἰς τὸν ὁποῖον εὐδοκεῖ, ἡγουν ἔχει μεγάλην εὐχαρίστησιν. Ποῖος ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ τιμᾷ καὶ νὰ ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ποῖος δὲν πρέπει νὰ χαίρῃ εἰς ἐκεῖνον, ὅς τις ἦναι εὐδοκία καὶ μόνη χαρὰ τοῦ Θεοῦ;

Ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, φαίνεται εὐθύς ἐξ ἀρχῆς φανερούμενος εἰς τὸν κόσμον, ὡς κάλλιστον παράδειγμα τῶν ἀνθρώπων. Πλήρης ὅλος ὑπακοῆς ὑποτάσσεται μετὰ χαρᾶς εἰς πᾶσαν τοῦ Θεοῦ διαταγὴν, καὶ ἐκπληρώνει ὡς καὶ τὰ μικρότατα τῆς ἀρετῆς καθήκοντα. Ὁ ἀγαπητότατος υἱὸς τοῦ Πατρὸς εἶναι ἐνταύτῃ καὶ εὐπειθέστατος. Ἀπὸ βαθυτάτην ταπεινώσιν γεμάτος γίνεται, αὐτὸς ὁ μέγιστος τῶν ἀνθρώπων, ὅμοιος μὲ τοὺς μικροτάτους, βαπτίζεται καὶ αὐτὸς καθὼς καὶ αὐτοὶ, δὲν θέλει νὰ ἦναι μῆτε τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνώτερος. Πλήρης υἱϊκῆς πίστεως καὶ θάρρους ἐρχίξει τὴν φανεράν του ζωὴν μὲ προσευχὴν, καὶ εἰς τὴν θερμὴν αὐτοῦ καὶ θάρραλέαν προσευχὴν ἀνοίγονται οἱ οὐρανοὶ.

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατέρχεται ἄνωθεν ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν. Βασιλεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς ἐχρίοντο μὲ ἔλαιον, ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ μέγας ἀρχιερεὺς, ὁμοίου ἄλλον μὴ ἔχων, χρίεται μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὕτως καθισροῦται εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον. Μάθετε ἐκ τούτου, υἱοὶ μου! ὁποῖαν μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἐννοιαν φανερόνει τὸ ὄνομα Χριστός!

Ἡ ἐμφάνειά τῆς κατερχομένης περισερίᾳς σωματικῆς εἶθε, εἶναι ἀξία ἰδιαίτερης σημειώσεως.

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ἰδῇ, ἦτον χρεῖα ὁρατοῦ σημείου, διὰ νὰ γένη γνωστὴ ἡ κατάβασις αὐτοῦ. Καὶ ὑπάρχει ἄλλη χαριεστέρα καὶ σημαντικωτέρα εἰκὼν εἰς ὅλην τὴν φύσιν, παρὰ τὴν τῆς καταπιετομένης ἡμέρου περισερᾶς; Καθαρὸς, πρᾶος, εὐλικρινής, ἦγουν χωρὶς ἀπάτην, ἀβῶος, ἀπλοῦς καὶ ἀκέρατος ὡσεὶ περισερὰ, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἀκεῖνος, ὅστις ἔχει Πνεῦμα Θεοῦ παρ' αὐτοῦ. Καὶ τοιοῦτος ὑπῆρχεν ὁ Ἰησοῦς. Τοιοῦτοι πρέπει νὰ γένωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ μεταδώσῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς.

Ἄλλ' ἠμπορεῖ νὰ ἔχη καὶ ἄλλην σημασίαν ἡ χαριεστρα αὕτη ἐμφάνεια. Ἀπὸ τὸν καιρὸν, ἀφ' οὗ ἔφευγεν ἡ περισερὰ εἰς τὸν Νῶε διὰ τοῦ θάλλοντος κάρφους τῆς ἐλακίης τὴν πρῶτην εἶδησιν τοῦ ἐκ τῆς ἠθικῆς καταστροφῆς σωθέντος κόσμου, καὶ τὴν ἐλπίδα ἄλλου καλλειότερου γένους ἀνθρώπων, θεωρεῖται πλέον αὕτη ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἕως τῆς σήμερον ἀκόμη, ὡς κάλλιπον σύμβολον τῆς ἐλπίδος, καὶ ὡς ἄγγελος τῆς εἰρήνης καὶ χαρᾶς. Μετὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τὸν ὁποῖον κατέβη ἡ ἡμέρος καὶ ἀβῶα περισερὰ, ἀνέτειλε ταυτοχρόνως εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ εὐκταιστάτη πασῶν τῶν ἐλπίδων ἐλπίς, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει σώσει τὸν κόσμον (κατὰ τινα θαυμασιώτερον, παρὰ ἐπὶ τοῦ Νῶε, τρόπον) ἐκ τῆς ἠθικῆς καταστροφῆς, καὶ θέλει πλάσει νέον καλλειότερον γένος ἀνθρώπων. Εἶτε νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ἐλπίς αὕτη καὶ εἰς ἡμᾶς!

23. Ὁ Ἰησοῦς πειράζεται ὑπὸ τοῦ διαβόλου.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καὶ νὰ καταλάβωμεν ὀρθῶς καὶ καλῶς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ὠραιότητα ταύτης τῆς θαυμαστῆς ἱστορίας, τὴν ὁποίαν μέλλομεν νὰ ἀναγνώσωμεν τώρα, πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα ὀπίσω εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Παραδείσου. Ἀδὰμ, ὁ πρῶτος ἀνδρῶπιος, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ βιογραφίας ἤξεύρετε, ἐξάβη, φεῦ! πρῶτος ἁμαρτωλός, καὶ προπάτωρ ὀλοκλήρου γένους ἁμαρτωλῶν. Ὅλοι οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἦσαν ἁμαρτωλοὶ καθὼς καὶ αὐτός. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔπρεπε νὰ ἀποκαταστήσῃ πάλιν τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους ἀγαθοὺς, καὶ νὰ γένη πρῶτος καλυτέρας γενεᾶς ἀνθρώπων. Καθὼς λοιπὸν ὁ πρῶτος ἁμαρτήσας Ἀδὰμ εἶναι καθρέπτῆς, εἰς τὸν ὁποῖον βλέπομεν ὅλοι ἐαυτοὺς, ὁποῖοι εἴμεθα, οὕτως ἔπρεπε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ γένη παράδειγμα ἀνθρώπων νέων, τελείων καὶ ὅλως καθαρῶν ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ νὰ γένη, μὲν ἓνα λόγον, παράδειγμα τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον μᾶς δεικνύει, ὁποῖοι πρέπει νὰ ἦμεθα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἦτον μὲν τέλειος Θεός, ἀλλὰ καὶ τέλειος ἀνθρώπος. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀρετὴ ἤμπορεῖ μόνον διὰ πειρασμῶν νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ τελειοποιηθῇ. Ὅθεν καθὼς ὁ Ἀδὰμ ἐπειράχθη ἐν τῷ Παραδείσῳ καὶ ἐπαρακινήθη εἰς ἁμαρτίαν, οὕτως ἔπρεπε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ πειραχθῇ τώρα μάλιστα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἀνθρώπος. Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πειρασμοῦ τῶν Προπατόρων μας ἴδαμεν, πῶς ὁ ἀνθρώπος καταντᾷ εἰς ἁμαρτίαν· ἢ δὲ

ἔσφορα τοῦ πειρασμοῦ τοῦ Ἰησοῦ μᾶς δείχνει, πῶς ὁ ἄνθρωπος φθάνει εἰς τὴν ἀρετὴν.

Εὐθύς ἀφ' οὗ καθιερώθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην εἰς τὰ ἐνδοτάτα τῆς ἐρήμου, ἀχθεῖς ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος. Τὸ μέρος τοῦτο περιγράφεται ὡς πολλὰ ἄγριον καὶ φρικῶδες. Ὁ Ἰησοῦς ἦτον αὐτοῦ περικυκλωμένος ἀπὸ πέτρας κρημνώδεις καὶ ἀποτόμους, καὶ ἀπὸ ἔρημα καὶ γυμνά ὄρη. Κανείς ἄνθρωπος δὲν ἐφαίνεται εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἀλλὰ μόνον ἄγρια θηρία διέτριβον ἐκεῖ. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν ἐρημον διέτριψεν ὁ Ἰησοῦς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Εἰς αὐτὸ τὸ μακρὸ διάστημα ὑπέφερον αὐτὸς τοὺς τρόμους, τὰ δεινὰ καὶ τὰς δυσχερείας τούτου τοῦ τόπου· ἐκεῖ προσήχετο, ἐσκέπτετο, καὶ ἐνήσειε, διὰ νὰ προετοιμασθῇ εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιωρίσθη μέγα ἔργον.

Ἀφ' οὗ ἐνήσεισεν ὁ Ἰησοῦς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν ὁ Σατανᾶς. Αὐτὸ τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἐκρήμισε καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους εὐθύς μετὰ τὴν πλάσιν εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἀθλιότητα. Τώρα δὲ ἤθελε πάλιν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀθλιότητος σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἠπάτησεν ὑπὸ τὸ σχῆμα ταῦ ὄψεως· τώρα δὲ ἔλαβεν ἄλλην μορφήν, ἣ ὁποία ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἐπιτηδαιοτάτη πρὸς ἀτέλειαν τοῦ κακοῦ του σκοποῦ. Ὑποκρινόμενος ἴσως Ἄγγελόν τινα τοῦ οὐρανοῦ, δόξη καὶ μεγαλοπρεπείᾳ κεκοσμημένον, ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν. Εἰς τὴν ἐρημον δὲν ὑπῆρχε βέβαια κανὲν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ τὸν ἐλκύσῃ εἰς ἀμαρτίαν, καθὼς εἰς τὸν Παράδεισον. Δὲν εὐρίσκετο δένδρον, ἔλκον διὰ τῆς ωραιότητος τῶν καρπῶν του τὴν ὄρασιν. Ἀλλ' ὁ Σατανᾶς ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς πέτρας, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὁποίαν εἶχε κατὰ νοῦν, ἀπάτην. —

Ὁ Ἰησοῦς, προτοῦ ἀκόμη νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν ἔρημον, ἐκηρύχθη καὶ ἐμαρτυρήθη παρῶσιν ὡς υἱὸς Θεοῦ. Τώρα δὲ ἀφ' οὗ ἐνήψευσσε τόσας ἡμέρας, ἀρχισε τέλος καὶ ὡς ἄνθρωπος νὰ βασανίζεται ἀπὸ σφοδρὰν πείναν. Παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἐκείτοντο μερικαὶ πέτραι· ἐκ τούτων λαμβάνει εὐθὺς ἀφορμὴν ὁ δόλιος καὶ πονηρὸς Διάβολος, καὶ ἐπινοεῖ τὸν πειρασμόν. Ὅθεν μὲ ὑποκριτικὸν σέβας σταθεῖς ἐμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ προσποιημένην συμπάθειαν, ὡς νὰ ἦτον Ἄγγελος εἰς βοήθειαν αὐτοῦ ἀλθῶν: „Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γέωνται.“

Ὁ Ἰησοῦς ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος παρορμώμενος. Ἦτον θέλησις τοῦ Πατρὸς διὰ νὰ νηστεύσῃ τώρα· τῆς δὲ θαυματουργίας τὸ χάρισμα ἐδόθη εἰς αὐτὸν πρὸς καθαίρεσιν μόνου τῆς ἀνθρωπίνης ἀβλιότητος, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Πατρὸς του τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ χάρισμα τοῦτο εἰς ἄλλο τι. Αὐτὸς πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅς τις τὸν ἔφερεν εἰς ταύτην τὴν ἄκαρπον καὶ ἀνυδρον ἐρημίαν, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ τὸν διασώσῃ ἐνταῦθα καὶ χωρὶς ἄρτου. Ἐπίστευεν, ὅτι καὶ μόνου μὲ ῥῆμα Θεοῦ ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ· διὰ τοῦτο καὶ εἶπε πρὸς τὸν Διάβολον: „Γέγραπται (ἐν τῇ Θεῖᾳ δηλ. Γραφῇ) ὅτι, οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι, ἐκπορευομένῳ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Θεοῦ.“ Καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὑπερενίκησεν ὁ Ἰησοῦς τὸν πρῶτον πειρασμόν.

Ἄλλ' ὁ Σατανᾶς ἐτόλμησεν εὐθὺς μετὰ ταῦτα νὰ κάμῃ καὶ ἄλλον δευτέρου πειρασμόν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἐλπίζων, ὅτι θέλει τὸν ἀπατήσῃ μὲ τὸ ἀκόλουθον. Αὐτὸς εἶδεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔχει σταθερὰν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὅτι ἐπιμένει ἀκλονήτως εἰς τοὺς λόγους τῆς ἁγίας Γραφῆς,

καὶ εἰς τὴν ὑψηλὴν τῶν λόγων τούτων ἔννοιαν· ὅθεν ἀπεφά-
 σισε νὰ τὸν δοκιμάσῃ εἰς μεγάλην τιμὰ ἐπὶ τὸν Θεὸν πε-
 ποιῶσιν· ἀλλὰ διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸν πειρασμόν του, (ὡ
 τῆς δουλειότητος!) κάποιον εὐσεβῆς πρόσχημα, ἐπιφέρει
 ἀκόμη καὶ τινὰς λόγους ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς. Ἐφερε λοιπὸν
 τὸν Ἰησοῦν ὁ Διάβολος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν
 αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον (τὴν πλεον ὑψηλὴν γωνίαν) τοῦ Ἱε-
 ροῦ. Ἀπὸ τοῦτο τὸ τρομερώτατον ὕψος ἐφαίνετο πολλὰ κα-
 λὰ ἡ ἐκτεταμένη καὶ μεγάλη πόλις Ἱερουσαλήμ. Τότε ὁ Σα-
 τανᾶς, ἐν μορφῇ Ἀγγέλου, λέγει πρὸς αὐτόν: „Εἰ υἱὸς εἶ
 τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ, ὅτι τοῖς
 Ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν
 πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου· Ἐπὶ χειρῶν ἀρουσίσει, μήποτε προσ-
 κόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.“ Τῆς ῥήσεως ταύτης ἡ ἀνα-
 φορὰ ἐγένε κατὰ πολλὰ εὐσόχως· καὶ ἤθελε τῷ ὄντι νομίσει
 τις, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀλλέως δὲν ἠδύνατο νὰ δεῖξῃ καλῆτερα
 ὅτι εἶναι ὁ ἀληθῶς παρὰ Θεοῦ πεμφθεὶς, καὶ ὁ ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ καταβὰς βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, εἰμὴ ἐὰν ὑπὸ Ἀγγέ-
 λων φερόμενος καὶ βασιζόμενος κατέβαινεν ὡς ἐκ τῶν νεφε-
 λῶν ἐπάνω τῆς μητροπόλεως τοῦ βασιλείου.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦλθε, διὰ νὰ κάμῃ θαύματα μόνον
 πρὸς τέρψιν τῆς περιεργείας τοῦ λαοῦ ἢ πρὸς ἐκπληξιν αὐ-
 τοῦ· ἀλλ' εἶχε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν
 ὁποῖον ἐπέμφθη. Ὅλα τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔκαμε μετέπει-
 τα, ἦσαν γενναῖαι καὶ ἐν ταύτῳ εὐεργετικαὶ πράξεις τῆς φι-
 λανθρωπίας καὶ εὐποιΐας· διὰ τοῦτο ἀπέδειξε καὶ τὴν ἀνοη-
 σίαν καὶ μωρίαν τοῦ ζητήματος τούτου δι' ἄλλης πάλεν ῥή-
 σεως τῆς ἁγίας Γραφῆς, λέγων: „Γέγραπται, ὅτι οὐκ ἐκ-
 πειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.“ Μόνον ὅταν εὐρισκόμεθα εἰς
 ἀναποφεύκτους κινδύνους, ἢ εἰς τοιοῦτους κινδύνους, εἰς τοὺς
 ὁποῖους ἐμβαίνομεν, ἐκπληροῦντες τὰ χρέη καὶ τὰ καθήκοντά

μας, ἤμποροῦμεν νὰ ἐλπίσωμεν εἰς τὴν βοήθειαν καὶ σιέ-
πην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγίων αὐτοῦ Ἀγγέλων. Χωρὶς ὅμως
ἀνάγκην νὰ κινδυνεύωμεν τὴν ζωὴν μας, ἐλπίζοντες εἰς τὴν
βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τοῦτο εἶναι θρασύτης μεγίστη, καὶ ἀσε-
βημα φρικτόν! Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον διέφυγε καὶ τὸν δευ-
τερον τοῦτον πειρασμόν.

Ἄλλ' ὁ Σατανᾶς καὶ μὲ ὅλα ταῦτα πάλιν δὲν ἤσυχασε· ἐπεχειρίσθη παρευθὺς καὶ ἄλλον τρίτον πειρασμόν. Ὅ-
λα, ὅσα δύνανται νὰ τυφλώσωσι καὶ νὰ ἀπατήσωσι τὸν ἀνθρω-
πον, δηλ. τὴν λαμπρότητα τῶν μεγίστων τιμῶν καὶ ἀξιο-
μάτων, τὴν κτῆσιν πολυαρίθμου πλούτου, τὴν δύναμιν πρὸς
ἀπόλαυσιν ὅσων ἐμπορεῖ νὰ σοχασθῆ τις ἡδονῶν, ὅλα τὰ θέλ-
γητρα τοῦ κόσμου, μᾶλλον δὲ τὸν κόσμον ὅλον πλήρη ἀπατηλῶν
πραγμάτων μεταχειρίζεται ὁ Διάβολος εἰς πειρασμόν. Ἐπῆ-
ρε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἀνέβασεν εἰς ὄρος ὑψηλόν, τὸ ὅποιον
εἶχε πλατυτάτην καὶ λαμπροτάτην θεωρίαν· μὲ ἐν βλέμμα
ἠμπόρει τις νὰ ἴδῃ ἀπ' ἐκεῖ πολλὰ βασίλεια τῆς γῆς, τὴν
λαμπρότητα αὐτῶν, τὰς λαμπράς καὶ μεγαλοπρεπεῖς πόλεις
αὐτῶν, τὰς καρποφόρους πεδιάδας αὐτῶν καὶ τοὺς πλευστοὺς πο-
ταμούς. Οἱ ἀνθρώποι ἐπίσενον κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ὅτι
τὰ μεγάλα βασίλεια ἔχουσι φύλακα ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους
Ἀγγέλους· ὅθεν ὡς τοιοῦτος ἠθέλησε τώρα νὰ νομισθῆ ὁ
Σατανᾶς. Καὶ ἀφ' οὗ ἔδειξεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὅλας ταύτας
τὰς λαμπρότητας καὶ δόξας, εἶπε τελευταῖον πρὸς αὐτόν·
„Ἰδοὺ! Ταῦτα πάντα (ἤγουν ὅλας ταύτας τὰς βασι-
λείας καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν) θέλω σοὶ δώσει (διότι ὅλα
ἔναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου παραδεδομένα, καὶ ἠμπορῶ νὰ τὰ
δώσω εἰς ὅποιον θέλω) ἐὰν πεσῶν προσκυνήσῃς
μοι.“ οἱ λόγοι οὗτοι ἐφάνερωναν τῷ ὄντι δαίμονα τοῦ ἄ-
δου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη μετὰ σπουδαίας καὶ δικαίας ἀγα-
γακτικῆσεως καὶ εἶπεν· „Ἰπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ! Γέγραπται

Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.“ Κεραυνὸς ἦσαν διὰ τὸν Σατανᾶν οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἰησοῦ· ἐπειδὴ ἔδειχναν ὅλην τὴν συγχαμερότητα τῶν προσφορῶν καὶ προβλημάτων του· διὰ τοῦτο καὶ ἔφυγεν ὅλος ἐκ πεπληγμένους καὶ ἔντρομος.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἡ ἱστορία αὕτη περιέχει διδασκαλίας ὠφελίμους διὰ ἑσᾶς, αἱ ὁποῖαι ἠμποροῦν νὰ σᾶς χρησιμεύσουν καθ' ὅλον σας τὸν βίον ὡς ὁδηγοὶ, τοῦ νὰ φυλάττεσθε ἀβλαβεῖς ἀπ' ὅλους τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κίνδυνον εἰς τὴν ἀρετὴν σας. Τὸ ὄραϊον τοῦ Ἰησοῦ παράδειγμα μᾶς δεικνύει ἐν αὐτῇ τὸν μόνον δρόμον πρὸς τὴν ἀγιότητα.

Ἐν πρώτοις μανθάνομεν ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι, διὰ νὰ γένωμεν ἅγιοι, πρέπει νὰ ὑπερνικήσωμεν πολλοὺς πειρασμούς. Ὁ ἴδιος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπειράχθη. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ λυπόμεθα, ἢ νὰ ἐντροπώμεθα, ὅταν πίπτωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς πειρασμούς. Πᾶς ἄνθρωπος πρέπει νὰ πειραχθῇ· τοῦτο εἶναι θέλημα Θεοῦ· διότι καθὼς χωρὶς πόλεμον δὲν ἀποκτάται ἡ νίκη, οὕτω καὶ ἡ ἀρετὴ χωρὶς πειρασμὸν. Ὁ Ἰησοῦς ἐπειράχθη, ἀφ' οὗ ὀλίγοντι προτῆτερα εἶδε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον. Καὶ ἡμεῖς, ἂν καὶ ἡ καρδιά ἡμῶν εὐρίσκεται πολλάκις πλήρης οὐρανίων αἰσθημάτων, πρέπει μὲ ὅλον τοῦτο νὰ φυλαττώμεθα μὲ πολλὴν προσοχὴν ἀπὸ τοὺς πειρασμούς. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν, ὅτι ἐγίναμεν πλέον ἀρκετὰ ἀγαθοὶ καὶ καλοὶ, διὰ τὸ ὅποιον καὶ δὲν εἴμεθα ὑποκείμενοι εἰς πειρασμούς. Ὁ Ἰησοῦς ἐπειράχθη, ἀφ' οὗ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου. Ἡ σκέπη καὶ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μᾶς εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ νὰ νικήσωμεν, ἀλλὰ τὸν πόλεμον δὲν μᾶς τὸν ἀφαιρεῖ. Πρέπει καὶ ἡμεῖς ἀπὸ μέρος μας νὰ προσπαθῶμεν. Ὁ Ἰησοῦς ἐν βραχεῖ

χρόνῳ ἐπειράχθη τρίς. Καὶ ἡμεῖς ἐὰν νικήσωμεν καὶ ἅπαξ καὶ δὶς δὲν πρέπει μ' ὅλον τοῦτο νὰ πισεύωμεν, ὅτι εἴμεθα πλέον ἐλεύθεροι ἀπὸ τοὺς πειρασμούς. Ὁλος ὁ βίος τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου εἶναι κυρίως πόλεμος παντοτινὸς κατὰ τοῦ κακοῦ.

Δεύτερον μανθάνομεν, ποίους πειρασμούς ἔχομεν κατεξοχήν νὰ ὑπερνικήσωμεν. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι ὀλίγην πίσιν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς αὐτοὺς γίνονται εὐκολα πειρασμοὶ αἱ περὶ ζωοτροφιῶν φροντίδες. Δὲν ζητοῦσι τὴν ἀπαλλαγὴν καὶ σωτηρίαντων παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ζητοῦσι ν' ἀποκτήσωσι τὰ πρὸς τροφῆν των διὰ τῆς ἀπάτης, τῆς κλοπῆς καὶ τῶν αἰσchrῶν ἔργων. Πωλοῦσι διὰ σμικρὸν καὶ εὐτελὲς πρᾶγμα τιμὴν, χρησότητα καὶ ἀβωότητά των. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι πάλιν τολμηρὰν εἰς τὸν Θεὸν πίσιν. Ἐμπίπτουσι ἐκουσίως καὶ χωρὶς ἀνάγκην εἰς πειρασμούς, ἐλπίζοντες, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει τοὺς ἀφήσει ν' ἀπολεσθῶσιν. Ἡ ζωὴ παντάπασι ἀτάραχοι ἐν ἀμαρτίαις, καὶ ἔπειτα ἐλπίζουσι ἀκόμη κατ' οὐρανίαν μακαριότητα. Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι πράττουσιν ἐπίσης μωρῶς καὶ ἀνοήτως, καθὼς καὶ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἤθελε κρημισθῆ ἐκουσίως εἰς κανὲν βάραθρον, ἐλπίζων, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὸν λυτρώσει διὰ τινος τῶν Ἀγγέλωντου. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπομακρύνονται διόλου ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ τυφλόνονται ἀπὸ τὰς ματαιὰς τιμᾶς, ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ καὶ ἀπὸ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. Τιμῶσι τὰ γήινα ταῦτα ἀγαθὰ περισσότερον παρὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ νομίζουσι, ὅτι εὐρίσκουσι εἰς αὐτὰ περισσοτέραν μακαριότητα, παρὰ εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸν, τὴν μόνην πηγὴν πάσης ἀληθινῆς μακαριότητος.

Τρίτον μανθάνομεν, πῶς ἡμποροῦμεν καλῆτερα νὰ ὑπερνικήσωμεν τοὺς πειρασμούς. Πρέπει νὰ ἀφιερῶνουμε

εἰς τὸ μέγιστον καὶ ἀναγκαιότατόν μας ἔργον, ὁλ. εἰς τὴν περὶ τοῦ ἀγαθοῦ γύμνασιν, ὠρισμένον τινα καιρὸν, καθὼς ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἰησοῦς διέτριψε τεσσαράκοντα ἡμέρας ὀλομόναχος μετὸν Θεὸν συνών. Πρέπει καὶ ἡμεῖς προσευχόμενοι νὰ ἐνισχυώμεθα, διὰ νὰ μὴ παρασυρῶμεν ἀπὸ τὸν θόρυβον τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὸν χεῖμαρον τῆς φθορᾶς καὶ ἀπωλείας Ἄραγε εἶναι πολὺ, νὰ ἀφιερῶνται τοῦλάχιστον οἷς ἢ τρεῖς τῆς ἡμέρας ἐν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς τὸν Θεόν; Ὁ Ἰησοῦς ὑπερεῖτο ἐν τῇ ἐρήμῳ ὄχι μόνον τροφῶν, ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν ἡδονῶν καὶ εὐθυμιῶν τοῦ κοινωνικοῦ τοῦτου βίου. Τάχα δὲν πρέπει καὶ ἡμεῖς ἐνίοτε νὰ ἐγκρατευώμεθα καὶ ἀπὸ τὰς συγχωρημένας ἡδονὰς καὶ εὐθυμίας, διὰ νὰ συνεθίζωμεν οὕτω νὰ ὑπερνικῶμεν εὐκολότερον καὶ τὴν εἰς τὰς μὴ συγχωρημένας κλίσιν; Ἡ εἰς τόσον τρομερὸν τόπον διατριβὴ τοῦ Ἰησοῦ εἶχε μεγάλας δυσχερείας. Καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ γυμναζώμεθα, διὰ νὰ ὑποφέρωμεν δυσχερείας, ἵνα διὰ τούτου γένωμεν καρτερώτεροι καὶ σταθερώτεροι εἰς τὸν κατὰ τοῦ πονηροῦ πόλεμον. Ὁ Ἰησοῦς ἐμελέτησεν ἀναμφιβόλως ἐπὶ τῆς εἰς τὴν ἐρημον μακρᾶς του διατριβῆς ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς ἁγίας Γραφῆς. Καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν εἰς τὰς πρὸς ἡσυχίαν μας ὥρας τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, ὅσοι μᾶς κινῶσι μάλιστα καὶ μᾶς καταλύγουσι περισσότερο, καὶ νὰ τοὺς φυλάττωμεν εἰς τὴν καρδίαν μας ὡς θησαυρὸν, διὰ νὰ τοὺς ἔχωμεν πάντοτε ἐτοιμοὺς ἐν καιρῷ πειρασμοῦ, διὰ νὰ ἡμπορῶμεν νὰ ἐπιστηριζώμεθα εἰς αὐτούς. Καθὼς ὁ Ἰησοῦς, καὶ πειραζόμενος, ἄρχισε νὰ γίνεσθαι τὸ παράδειγμα τῆς ἀξιομιμήτου ἀρετῆς, οὕτω πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ γινώμεθα ὅμοιοι μετὰ τὸ λαμπρὸν τοῦτο τῆς ἀρετῆς του παράδειγμα.

Εὐθύς ἀφ' οὗ ἀφῆκεν ὁ Σατανᾶς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφυγεν, ἦλθον οἱ ἄγγελοι καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν, ἀναγγέλλοντες καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν εὐδοκίαν καὶ τὴν τοῦ οὐρανοῦ μετοχὴν. Ἐχαιρον καὶ ἠγάλλοντο διὰ τὴν κατὰ τοῦ Σατανᾶ νίκην αὐτοῦ. Ποίαν μακαριότητα ἠσθάνετο τώρα ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὗ ὑπερνίκησε τὸν πειρασμόν; πολὺ βέβαια διαφορετικὰ ἦτον διατεθειμένη ἢ ψυχῆτου, παρὰ τὴν τοῦ Ἀδάμ ἐκείνου, ὅς τις ἐνίκηθη ἀπὸ τὸν πειρασμόν. Ἡ ἁμαρτία ἔκαμεν εἰς τὸν Ἀδάμ ἄδην τὸν Παράδεισον· ἡ κατὰ τοῦ πειρασμοῦ νίκη τοῦ Ἰησοῦ ἔκαμεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐρημον οὐρανοῦ.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Τώρα εἰσθε ἀκόμη ἀθῶα, ἀκόμη εὐρίσκεσθε μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας· ἀλλὰ καὶ σεῖς θέλετε πέσει ποτὲ εἰς πειρασμούς, καὶ τότε ἀναπολεῖτε εἰς τὸν νοῦν σας τὴν ἰσορίαν ταύτην. Ἡ ὥρα τοῦ πειρασμοῦ εἶναι ὥρα κρίσιμος· εἶναι ὥρα τῆς μεγάλης ἐκλογῆς μεταξὺ ἀρετῆς ἢ κακίας, οὐρανοῦ ἢ κολάσεως, Θεοῦ ἢ Σατανᾶ. Ὅστις ἐκλέγει τὴν κακίαν, γίνεται ἀποστάτης τοῦ Θεοῦ, καὶ προσκυνητῆς τρόποντινα τοῦ Σατανᾶ. Φλογερὸς ἄδης (τοῦτ' ἔστιν ἢ κακὴ συνείδησις) ἐξάπτει καὶ καταφλέγει τὴν καρδίαν του. Ἄλλ' ὅστις μένει πιστὸς εἰς τὴν ἀρετὴν, αὐτὸν προσκυνοῦσι καὶ οἱ ἄγγελοι. Οὗτοι προσφέρουσιν (ἂν καὶ ἔρχωντα, ἀοράτως πρὸς ὑπηρεσίαν του) σέβας πρὸς αὐτόν. Ἡ ψυχὴ του γεμίζει ἀπὸ ἀγγελικὴν χαρὰν, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ του ἔχει ἀπὸ τώρα ἀκόμη προαισθήματα τοῦ οὐρανοῦ. Ποῖος ἤθελε παραβλέψει ὅλα ταῦτα διὰ μίαν στιγμὴν προσκίρου ἡδονῆς; Ποῖος πρόπει νὰ διζάξῃ ἀκόμη εἰς τὴν μεταξὺ Θεοῦ ἢ Σατανᾶ, οὐρανοῦ ἢ ἄδου, ἐκλογὴν;

24. Πρεσβεία τῶν Ἀρχιερέων πρὸς τὸν Ἰωάννην. (Λουκ. 1, 15-)

Ἐν ᾧ διέτριβεν ἀλόμῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μεμακρυσμένους τόπους τῆς ἐρήμου εἶχαν ὅλοι τὴν προσοχὴν καὶ τὰ ὄμματα τῶν εἰς τὸν Ἰωάννην προσηλωμένα. Ἀλλ' ἡ περὶ αὐτοῦ γνώμη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦτον εἰς ὅλους ἡ αὐτή. Οἱ περισσώτεροι, καθὼς ἠξέεύτε, ἐνόμιζαν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· ἄλλοι δὲ, ὅτι εἶναι ὁ Ἠλίας, περὶ τοῦ ὁποίου ἄδειτο, ὅτι θέλει ἔλθει εἰς τὸν κόσμον, προτοῦ νὰ φανῇ ὁ Χριστός· καὶ ἄλλοι πάλιν τὸν ἐσοχάζοντο ὡς μέγαν Προφήτην.

Οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ τὸν ἐθεώρουν μὲ πᾶντη διαφορετικὰ ὄμματα. Ὁ Ἰωάννης ἄρχισε νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ βαπτίζῃ χωρὶς νὰ δώσῃ πρότερον εἰς αὐτοὺς εἶδησιν περὶ τοῦ σκοποῦ του ἢ νὰ τοὺς ζητήσῃ εἰς τοῦτο τὴν αἰτίαν, ὅθεν ἠγανάκτησαν πολὺ. Ὁ λαὸς ὅμως εἶχεν αὐτὸν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν· αἱ διδασκαλίαι τοῦ ἠρεσκον καὶ εὐδοκίμου τὰ μέγιστα, ὅθεν καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία συνέρρεε καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν· τὸ ὁποῖον ἠγείρε καὶ τὸν φθόνον αὐτῶν κατ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἐκατηγόρησε τοὺς Φαρισαίους πολλὰ πικρά, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πολλὰ πικρότερα, παρὰ τοὺς Τελῶνας καὶ τοὺς φανεροὺς κακούργους καὶ ἀμαρτωλοὺς, τὸ ὁποῖον ἠγγίσε τὴν φιλοτιμίαν καὶ ὑπερηφάνειάν των, καὶ τοὺς ἔκαμεν ἀδυσωπήτους καὶ ἀδιαλλάκτους ἐχθροὺς του.

Κατ' ἀρχὰς ἐζήτησαν νὰ τοῦ βλάβωσι τὴν παρά τῷ λαῷ ὑπόληψίν του, καὶ μάλιστα μὲ τοιοῦτον τρόπον, καθὼς

δὲν ἤρμοξε καθόλου εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἤθελαν νὰ νομίζωνται ἅγιοι. Πρὸς κατόρθωσιν τούτου ἐμεταχειρίσθησαν τὴν κοινήν καὶ συνήθη ἐπιβουλὴν ἀδυνάτων καὶ παθητικῶν, δηλ. διέσπειραν κατ' αὐτοῦ διάφορα φεύματα. Ἐλεγαν π. χ. ὅτι, ἐπειδὴ διατρίβει μόνος εἰς τὴν ἔρημον, καὶ δὲν τρώγει τὰ συνήθη τῶν ἀνθρώπων βρώματα, μαίνεται καὶ κρατεῖται ὑπὸ τοῦ Διαβόλου. Ἀλλ' ἡ διαβολὴ αὕτη ὀλίγον κατόρθωσε. Ἡ ὑπόληψις τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν τοῦ ὄχλου συβρόη ὄχι μόνον δὲν ἤλαττώθη, ἀλλὰ καὶ ἤυξανε σχεδὸν καθημέραν.

Τελευταῖον ἀπεφάσισαν, νὰ ζεῖλωσι παρρησίᾳ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσωσι κατ' εὐθείαν προσωπικῶς: Ποῖος εἶναι, καὶ ἐν ποίᾳ δυνάμει τοιαῦτα πράγματα ποιεῖ. Ἦλπιζον ἴσως, ὅτι δὲν θέλει ἠξεύρει ἢ ἀποκριθῆτι ὀρθόν, ἢ, ἐπειδὴ ἕως τῶρα δὲν ἔκαμε κανὲν θαῦμα, δὲν θέλει ὀνηθῆ νὰ ἀποδείξῃ ἀρκούντως καὶ ἀποχρῶντως τὰ λεγόμενά του, καὶ οὕτω θέλει χάσει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν παρατῶ λαῶν ὑπόληψίν του.

Ἦλθον λοιπὸν οἱ ἀπεσαλμένοι Ἱερεῖς πρὸς τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν Ἰορδάνην, ὅπου εἴλκυσε πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἢ ἔλευσις μιᾶς τόσον λαμπρᾶς πρεσβείας. Οἱ Ἱερεῖς ἐπρότειναν ἀμέσως τὴν ἀκόλουθον ταύτην ἐρώτησιν πρὸς αὐτόν: „Σὺ, τίς εἶ;“ Καὶ ὁ Ἰωάννης, χωρὶς νὰ εἰπῆ ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν· ἀπεκρίθη δηλ. εἰς τὴν ἐρώτησίν των σταθερὰ, ἐλεύθερα καὶ φανερά: „Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός“ εἰπὼν. Οἱ δὲ Ἱερεῖς τὸν ἠρώτησαν πάλιν: „Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ;“ καὶ ἀπεκρίθη: „Οὐκ εἰμὶ!“ Πάλιν τὸν εἶπαν: „Ὁ Προφήτης, εἶ σύ (καθὼς σὲ σοχάζονται;“) Καὶ αὐτὸς Ἀπεκρίθη: „Οὐκ εἰμὶ.“ Τότε τὸν εἶπαν: „Τίς οὖν εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δώμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; Τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;“ Ὁ δὲ εἶπεν: „Ἐγὼ εἰμι φωνὴ (μόνον) βοῶσα ἐν τῇ ἐρήμῳ: Ἐτοιμάσατε

τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου! — καθὼς προσέειπεν Ἡσαΐας ὁ Προφήτης·

Οἱ ἀπεσαλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων, ἄρα ἦσαν ἄνθρωποι πονηροὶ καὶ δόλιοι· διὰ τοῦτο καὶ εἶπαν τελευταῖον πρὸς αὐτόν: „Εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστός, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ Προφήτης, τί οὖν βαπτίζεις;“

Καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἐρώτησίν των ταύτην καὶ εἶπεν: „Εγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· (Τὸ βάπτισμά μου εἶναι συμβολικῆτις μόνον πρόσκλησις εἰς κάθαρσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, εἰς προετοιμασίαν τῆς ἐλεύσεως ἄλλου τινος ἀνωτέρου ὑπὲρ ἐμέ. Καὶ εἶναι ἄραγε παράνομον, τὸ νὰ νουθετῇ τις, καὶ νὰ προτρέπη τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν; διὰ τὰ κέρμητις τοῦτο, δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἦναι Προφήτης.) Αὐτὸς δὲ, ὁ προσδοκώμενος, μέσον ὑμῶν ἔσηκεν ἤδη, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· ὁ πολὺ πρότερον ἔμπροσθέν μου γενόμενος, ὀπίσω μου ἔρχεται, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω τὸν ἱμᾶντα τοῦ ὑποδήματος.“

Ὡραιώτερα καὶ ἀξιολογώτερα δὲν ἠμπορεῖ ὁ Ἰωάννης ν' ἀποκριθῇ. Ὁ ποῖα ἀξιεῖρας ταπεινώσεις! Ἔως τώρα δὲν ὠμίλει τίποτε περὶ ἑαυτοῦ, καὶ ἤδη, ὅτε ἀπαιτεῖται παρὰ τῶν ἀρχηγῶν του νὰ φανερώσῃ ἀφεύκτως τὰ περὶ ἑαυτοῦ, ἐκλέγει τὰς πλεον μετριωτάτας φράσεις, καὶ αὐτὸ τὸ ὀλίγον ὅ,που εἶπεν, δὲν τὸ λέγει αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλὰ φέρει ἄλλον, τὸν Προφήτην, ὁμιλοῦντα περὶ αὐτοῦ. Ὁ ποῖον σέβας πρὸς τὸν Χριστόν! Θέλει νὰ μὴν ἦναι αὐτὸς τίποτε ἔμπροσθεν εἰς τῶν ἀνθρώπων τὰ ὄμματα, καὶ μόνον πρὸς τὸν Χριστόν θέλει νὰ σρέψωσιν ὅλοι τὴν προσοχήν των. Δὲν θέλει νὰ τιμηθῇ αὐτὸς, ἀλλὰ μόνος ὁ Χριστός. Ὁ ποῖα σοφία, ὁ ποῖα ἀκρίβεια εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπαγγέλματός του! Ἀναπολεῖ εἰς τοὺς Ἰερεῖς μίαν παλαιὰν προφητείαν, ἣ ὁποῖα ἔπρεπε βέβαια νὰ ἦναι γνωστὴ

εἰς αὐτοὺς ὡς Γραμματεῖς. Τοὺς ἀναφέρει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας αὐτῆς, τὴν ὕσον οὐκ ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου τὴν ὁδὸν ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ ἐτοιμάσῃ τώρα. Καὶ τί ἄλλο καλῆτερον ἠμπόρει νὰ εἶπῃ, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ περιέργους νὰ συλλογισθῶσι καλῶς περὶ τῶν ἀποκρίσεών του; Τί ἠδύνατο τώρα ὀρθῶ τῷ λόγῳ νὰ πράξωσιν, εἰμὴ νὰ προσμένωσιν, ἂν τῷ ὄντι θέλῃ ἔλθῃ εὗτος, τὸν ὁποῖον ἐκήρυττεν ὁ Ἰωάννης; Μόνῃ ἢ ἔλευσις αὐτοῦ ἠμπόρει νὰ ἀποφασίστῃ, ἂν τῷ ὄντι ἢ πρόρρησις τοῦ Ἰωάννου ἦναι ἀληθινή.

Ἄλλὰ μήτε ἡ ἄκρα τοῦ Ἰωάννου ταπεινώσις, μήτε τὸ σεβασμιον τοῦ χαρακτήρος του, μήτε αἱ σοφαὶ αὐτοῦ ἀποκρίσεις, αἱ ὁποῖαι βεβασιότατα δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ στόμα μαινομένου καὶ δαιμονιζομένου ἀνθρώπου, ἦσαν ἱκανὰ νὰ κινήσωσι καὶ νὰ πείσωσι τοὺς ἱερεῖς. Ἀφ' οὗ μίαν φοράν συνηρπάγησαν ἐναντίον του, τίποτε πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς δυσωπήσῃ. Τὸ κατὰ τοῦ Ἰωάννου πολίτευμά των δεικνύειτι ἄγριον καὶ ὠμόν· σκληραὶ καὶ βραχεῖαι ἦσαν αἱ πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεις των· καὶ τώρα, μὴ ἠξεύροντες τί νὰ εἰπῶσιν ἐναντίον του, σιωπῶσι διόλου. Τὸ νὰ βαπτισθῶσιν ὑπὸ αὐτοῦ, νὰ δώσωσιν ἀκρόασιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Προφήτου, νὰ προετοιμασθῶσιν εἰς τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, αὐτὰ μήτε τοὺς ἐρχονται παντελῶς εἰς τὸν νοῦν, διὰ τοῦτο καὶ χωρὶς νὰ εἰπῶσι πρὸς τὸν Ἰωάννην μήτε λόγον καὶ, δεικνύοντα σέβας πρὸς αὐτὸν, ἀναχωροῦσιν ὡσάν ζῶα ἀπ' ἐκεῖ. Πόσον ἀποσκληρύνουσι καὶ φαρμακόνουσι τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἀλαζονία καὶ ὁ φθόνος!

Δὲν δυνάμεθα νὰ παρατρέξωμεν μίαν ἄλλην ἀκόμη ἰδιαιτέραν καὶ θαυμασίαν τῆς Θεῆς Προνοίας οἰκονομίαν, ἣ ὁποία φαίνεται εἰς τὴν ἰσορίαν ταύτην· Ἦθελε νομίσει τις βεβαίως ἔτι ἦτον πρεπωδέσερον, ἐὰν ὁ Χριστὸς ἐκηρίττετο παρ-

ρησία καὶ δημοσίως εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως, καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἔρημον. Ναί, πλὴν εἰς τοιοῦτους Ἱερεῖς ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῇ ὁ Θεὸς τὸν κήρυξιν ταύτην; δὲν ἤθελαν αὐτοὶ ἐναντιωθῆ με ἕλαστων τὰς δυνάμεις εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε διδάξει εἰς τὸν ναὸν περὶ αὐτοῦ; Ἄλλο λοιπὸν δὲν ἔμεινεν, εἰμὴ νὰ φύγη εἰς τὴν ἔρημον τὸ φῶς καὶ ἡ ἀλήθεια, τὰ ὁποῖα δὲν εὔρισκον εἰς τὸν ναὸν τόπον. Καὶ πόσον ὠραία καὶ σημειώσεως ἀξία δὲν εἶναι ἡ κατὰ τοιοῦτον ἀφελῆ καὶ φυσικὸν τρόπον ἐκπλήρωσις τῆς προφῆσεως τοῦ Προφήτου „φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ!“

Ἄλλ' ἔκαμε τελευταῖον ὁ Θεὸς τὴν προκήρυξιν τοῦ Ἰωάννου περὶ τοῦ ἐγγύς Σωτῆρος τόσον μεγαλοπρεπῆ καὶ λαμπρὰν, καθὼς καὶ εἰς ἐγένετο αὕτη ὄχι ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ. Καὶ καθὼς ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος ἔγενε γνώσῃ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ εἰς ὅλον τὸ Συνέδριον κατὰ τινα μεγαλοπρεπῆ καὶ λαμπρὸν τρόπον, οὕτω μεγαλοπρεπῶς καὶ λαμπρῶς ἐδηλώθη τώρα εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ ἐγγύς ἔλευσις τοῦ Λυτρωτοῦ. Καὶ τὴν πρώτην φοράν καὶ τὴν δευτέραν τοὺς ἀνέφεραν εἰς τὰ ἰπὸ τῶν Προφητῶν λαληθέντα. Οὕτως ἔλαβον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι αἰτίαν ἰκανὴν εἰς τὸ νὰ σκεφθῶσι, καὶ νὰ γένωσι, χωρὶς νὰ τὸ ἐξεύρωσιν οὔτε νὰ τὸ θέλωσιν, ὄργανα εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γένη ὁ λαὸς προσεκτικὸς εἰς τὴν ἐγγύς σωτηρίαν. Πόσον σοφὸς καὶ πόσον ὁμοιος εἶναι πάντοτε ὁ Θεὸς πρὸς ἑαυτὸν εἰς ὅλας του τὰς οἰκονομίας!

25. Ὁ Ἰωάννης δεικνύει τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν λαόν.

Εν ᾧ ὁ Ἰωάννης εἶχε πλεον τελειώσει τὸ ἔργον του, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς αὐτοὺς τὴν ἔλευσιν τοῦ Θεοῦ βασιλέως, εὐθύς τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅταν ἐσέκετο πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ περὶ τὸν Ἰωάννην, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐθις πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἰδὲν ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον καὶ λέγει εὐθύς (βέβαια μὲ χαρούμενον βλέμμα) δεικνύων αὐτὸν μὲ τὴν χεῖρα: „Ἴδε! Οὗτος ἐστὶν ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου! Οὗτος ἐστὶν, περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον: „Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθεν μου γέγονεν (ἤγουν μὲ ὑπερβαίνει), ὅτι πρῶτος μου ἦν. Καὶ γὰρ οὐκ ἤδην αὐτὸν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ αὐτὸς εἰς τὸν Ἰσραὴλ, ἦλθον ἐγὼ, ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων.“ Καὶ ἐν ταύτῳ ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν λαὸν πόθεν ἐγνώριζε τόσον ἀκριβῶς καὶ καλῶς τὸν Ἰησοῦν. Ἐδιηγῆθη τὴν ὁποίαν εἶδεν οὐρανίαν ἐμφάνειαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμαρτυρήθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ὡς υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Πόσον ὠραία περιγράφει ὁ Ἰωάννης τὸ ἦθος τοῦ Ἰησοῦ, τὴν ἰσορίαν τῆς ζωῆς του, τὸν ὀρισμὸν καὶ σκοπὸν τῆς ἐπὶ γῆς διατριβῆς του, μὲν ἔν μόνον παράδειγμα, τοῦ ἀμνοῦ!

Καθὼς ὁ ἀμνὸς εἶναι τὸ πλεον ἡμέρον καὶ ἀθῶον μεταξὺ τῶν τετραπόδων, οὕτως ἦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸ παράδειγμα τῆς ἀθωότητος, τῆς πραότητος καὶ τῆς ὑπομονῆς. Ἡ ἰσορία του δὲν μᾶς διηγεῖται ἄλλο, εἰμῆ, ὅτι ὅλα τὰ

ὑπέφερεν ἐν ὑπομονῇ, ὅτι ὑπέμενε πάσχων, καὶ ἅτι ἔχυνε τὸ πανάχραντόν του αἷμα, σιωπῶν, χωρὶς τινὸς γογγυσμοῦ· Ὁ Ἰησοῦς ἔπρεπε νὰ θυσιασθῆ, καθὼς ὁ ἀμνὸς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἔσφαζον κατ' ἔτος οἱ Ἰσραηλῖται εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἐλευθερώσεώς των, διὰ νὰ σωθῶσιν ὄχι μόνον οἱ Ἰσραηλῖται, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῆς τρομερωτάτης πασῶν τῶν αἰχμαλωσιῶν, ἐκ τῆς δουλείας, λέγω, τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἤμποροῦμεν νὰ σοχασθῶμεν ἄλλό τι καταλυτικώτερον καὶ θαυμασιώτερον, παρὰ „τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀμνὸν, τὸν σφραγιαζόμενον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας παντός τοῦ εἰς τὴν ἁμαρτίαν καταβεβυθισμένου κόσμου;“

ὦ τέκνα μου! Ἐσεῖς προφέρετε συχνάκις τοὺς λόγους τούτους: „Ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.“ Στοχασθῆτε ὅμως τί σημαίνουν αὗται αἱ λέξεις· Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νὰ τὰς ἐννοήσωσιν ὀρθῶς, ἐὰν ἤθελαν νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των, καὶ νὰ ἐλπίζωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὁ κόσμος ἤθελε γενεῖ πάλιν Παράδεισος τῆς πρώτης ἀθωότητος.

26. Οἱ πρῶτοι τρεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Τῆ ἐπαύριον ἐσέκετο πάλιν ὁ Ἰωάννης παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Εἶχε πολλοὺς παρ' αὐτῷ μαθητάς, τοὺς ὁποίους ἐδίδασκεν ἰδιαιτέρως, καὶ τοὺς ἐμάνθανε κατ' ἐξοχὴν, πῶς νὰ προσεύχωνται, καὶ νὰ νησεύωσιν ἐν ταύταις Δύω ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων ἔτυχε νὰ παρευρίσκωνται

πλησίον του, ὅτε διέβαιναν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ παρῆρσιάσῃ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἐπανελάβε πάλιν τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησε χθὲς λόγους, καὶ εἶπεν: „Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ!“

Οἱ δύο ἐκεῖνοι μαθηταὶ εἶχαν μεγαλωτάτην ἔφεσιν νὰ γνωρίσωσι τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπὸ πλησίον ἀκριβέστερα. Ἀλλ' ὅσον μεγάλη καὶ θερμὴ ἦτον ἡ ἔφεσις των αὕτη, τόσον μέγα ἦτον καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας των. Ὅθεν ἡσύχως, περίφοβοι καὶ πλήρεις εὐλαθείας, ἠκολούθησαν κατόπιν αὐτοῦ. Ἡ καρδιά των ἐπάλλετο, ὅταν ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ ὀμιλήσωσι. Τότε γραφεὶς πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, τοὺς λέγει μὲ θείαν φιλοφροσύνην καὶ ἰλαρότητα: „Τί ζητεῖτε;“ Ἀπὸ τὸ γλυκύ του βλέμμα καὶ ἀπὸ τὴν πραεῖαν του φωνὴν ἔλαβαν θάρρος, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Διδάσκαλε! ποῦ κατοικεῖς;“ Μὲ τοιαύτην σεμνότητα καὶ κοσμιότητα ἐφανέρωσαν τὴν γνώμην των, ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσι μίαν φοράν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπειδὴ μετέδιδε πάντοτε περισσότερον, παρ' ὅσοντις ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ, λέγει καὶ πρὸς αὐτοὺς εὐμενοῦς καὶ φιλοφρόνως: „Ἐρχεσθε καὶ ἴδετε!“ Πλήρεις χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ὑπῆγαν μαζί του εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου διέτριβε, καὶ ἔμειναν παρ' αὐτῷ ὅλην τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Εἷς ἐκ τῶν δύο τούτων μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου ὀνομάζετο, ὡς καὶ ὁ διδάσκαλός του, Ἰωάννης. Οὗτος ὁ μαθητής, ὁ ὀνομαζόμενος Ἰωάννης, συνέγραψε, γέρον ἤδη ὢν, τὴν ἰστορίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀναφέρει περιστατικῶς τὸ συμβᾶν τοῦτο, κάμνων μάλισα τὴν σημείωσιν, καὶ λέγων: „Ὡρα δὲ ἦν ὡσεὶ δεκάτη.“ Τόσον ζωηρὰ ἔμεινεν εἰς τὴν μνήμην του ἡ στιγμή αὕτη!

Ὁ δὲ ἄλλος μαθητὴς, ὁ ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας, εἶχεν ἓνα ἀδελφόν, Σίμωνα καλούμενον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔφερεν εὐθὺς τὴν χαροποιὰν ταύτην εἰδήσιν: „Εὐρήκαμεν, λέγων, τὸν Μεσίαν, τοῦτ' ἔστι τὸν Χριστόν!“ Ὁ Σίμων μόλις ἤκουσε τοῦτο, καὶ ἐφλογίσθη εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀξίεπαινον καὶ ἀξιομίμητον ἐπιθυμίαν, τοῦ νὰ ἴδῃ ὀλίγωρα τὸν Ἰησοῦν καὶ ὁ Ἀνδρέας ἔφερεν αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας εἰς τὸν Σίμωνα, εἶπε (διὰ νὰ τὸν δείξῃ, ὅτι, καὶ προτοῦ ἀκόμη νὰ τὸν ἰδῇ ποτε, τὸν γνωρίζει): „Σὺ εἶ Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάν, σὺ κληθήσῃ ἀπὸ τοῦ νῦν Πέτρος! (Τοῦτ' ἔστιν: Ἀνὴρ ὡς πέτρα σερεά).“

Μὲ τούτους λόγους τούτους παρεδέχθη ὁ Ἰησοῦς, ὁ Θεῖος Βασιλεὺς, τὸν Πέτρον εἰς τὸ βασιλείον του· διότι τὸ πάλας ἔδιδεν ὁ κύριος τὸ ὄνομα εἰς τὸν δοῦλον, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανεν. Αὐτὸς πρὸς τούτοις ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἐγνώριζε πᾶσαν κερυμμένην τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν καὶ ἤξευρε νὰ τὴν ἐγειρή, ἔδωκεν εἰς τὸν Πέτρον, νὰ καταλάβῃ μὲ τὸ νέον τοῦτο ὄνομα καὶ πρὸς τι τὸν ἐδιώρισεν εἰς αὐτὸ τὸ βασιλείον του. Ὅθεν ὁ Πέτρος ἔμεινεν ἀπὸ τοῦ νῦν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἰδέτε πόσον εὐμενῶς καὶ φιλοφρόνως ἐδέχθη ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἄνδρας τούτους ὡς μαθητάς του, μὴ ὅλον ὅτι ἦσαν πτωχοὶ ἀλιεῖς! Πόσον χαριέντως δεικνύει παρευθὺς εἰς τοὺς πρώτους τούτους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι πλησιάζουν εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν ἀφίνει χωρὶς ἀνταμοιβὴν ὅτι πρὸς ἀγάπην αὐτοῦ, ἢ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἢ διὰ σέβας πρὸς τὴν ἀρετὴν κάμνομεν! Ἀληθινὰ τώρα δὲν ἠμποροῦμεν πλέον νὰ τὸν ἰδῶμεν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἀλλ' ὅμως προσπαθήσατε ἐν τοσοῦτῳ νὰ τὸν γνωρίσητε τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν ἰσορίαν του ταύτην, καὶ τοῦτο θέλει προξενήσει εἰς τὴν ψυχὴν σας σιγμὰς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, τὰς ὁποίας θε-

λετε συναριθμῆ μετὰ τῶν μεκαριωτάτων τῆς ζωῆς σας
 σιγμῶν.

27. Φίλιππος καὶ Ναθαναήλ.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν ἠθέλησαν ὁ Ἰησοῦς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Γα-
 λιλαίαν, καὶ καθ' ὁδὸν ἀπήντησε τὸν Φίλιππον. Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώ-
 ριζεν, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Καὶ
 καθὼς ἡμεῖς βλέπομεν μέσα εἰς ἕνα καθαρὸν καὶ διαυγῆ ῥύακα ὄ-
 λας τὰς πέτρας, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς πλέον μικρὰς, οὕτως ἔβλε-
 πε καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς
 ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς του. Ἰδεν, ὅτι ὁ Φίλιππος εἶχε πολλὰ
 καλὴν καὶ ἀγαθὴν καρδίαν, καὶ ὅτι δὲν ἦτον ἀνάξιος τοῦ νὰ ἦναι
 μαθητῆς του· διὰ τοῦτο καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἀκολού-
 θει μοι!“

Ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὅλος αὐτόχρημα ἀγάπῃ· ἦτον πλή-
 ρης ἀπὸ ὑπὲρ ἄνθρωπον πραότητα καὶ ἰλαρότητα! „Ἄν κανεὶς
 εἶχε φρόνημα ὀρθὸν διὰ τὰ θεῖα, καὶ εἰς μόνον λόγος, ἐν
 μόνον βλέμμα τοῦ Ἰησοῦ ἦτον ἰκανόν, νὰ συνδέσῃ καὶ νὰ
 προσκολλήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον ἀναποσπάσως εἰς αὐτόν.
 Διὰ μόνον τὸν λόγον: „Ἀκολούθει μοι!“ ἐγένεν ἀμέσως ὁ Φί-
 λιππος ὁπαδὸς καὶ μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ!

Ὁ Φίλιππος εἶχεν ἕνα φίλον, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ν α.
 θ α ν α ἡ λ, καὶ ὁ ὁποῖος ἦτον ἄνθρωπος πλήρης φόβου Θεοῦ
 καὶ καλοκάγαθίας. Ἀμφότεροι ἀνεγίνωσκον ἀσμένως τοῦ
 Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν τὰ συγγράμματα. Ἀμφοτέρων
 αἱ καρδίαι κατεφλέγοντο ἀπὸ ἐφρουρῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα· ὠμι-
 λούσαν συχνάκις πρὸς ἀλλήλους περὶ αὐτοῦ. Ὅθεν ἐπειδὴ

ἤξευρεν ἀδιστάκτως ὁ Φίλιππος πόσον ἤθελε χαροποιήσῃ τὸν φίλον του Ναθαναήλ ἢ εἰδήσις περὶ αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος, ἔδραμε ταχέως πλήρης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως πρὸς αὐτὸν, ὡς νὰ εὗρῃκε πολυτιμώτατόν τι κειμήλιον.

Ἄγαπητοί μοι νέοι! Τί ἄλλο καλῆτερον καὶ ὠραιότερον, παρὰ τὴν φιλίαν ἐκεῖνην, ἣτις δὲν προέρχεται οὔτε ἀπὸ ἰδιωφέλειαν, οὔτε ἀπὸ ἐπιθυμίαν γηίνων ἡδονῶν, ἀλλ' ἀπὸ οὐράνιον φρόνημα καὶ αἰσθημα τὰ αὐτὰ αἰσθανομένων καρδιῶν; Πόσον καλὸν, πόσον ὠραῖον δὲν εἶναι, ὅταν ἔχη τις φίλον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ μεταδίδῃ ἀφόβως τὰ ἱερὰ τῆς καρδιάς του αἰσθήματα, καὶ ὁ ὁποῖος ἔπειτα φροντίζει καὶ ἐπιμελεῖται, διὰ νὰ προάγῃ καὶ τὸν φίλον του ἐπὶ τὸ βελτιώτερον, καὶ νὰ προξενῇ πάντοτε εἰς αὐτὸν ὄχι χαρὰν πρόσκαιρον, ἀλλὰ χαρὰν, τὴν ὁποίαν θέλει ἐντροφᾶ αἰωνίως! Ὅστις εἶναι ἀγαθὸς καὶ χρησὸς, καθὼς ὁ Φίλιππος, ἐκεῖνος εὕρισκει βέβαια ὀλίγωρα καὶ ἓνα Ναθαναήλ.

Ὁ Ναθαναήλ διέτριψε κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν ἱκανὸν διάστημα καιροῦ ὑποκάτω μιᾶς συκῆς. Αἱ συγμαὶ αὗται τῆς διατριβῆς του ἦσαν ἀναμφιβόλως δι' αὐτὸν πολλοῦ ἀξίαι καὶ σπουδαῖαι· τὸ δὲ, διὰ τί; — ἡ ἰσορῖα δὲν μᾶς λέγει τίποτε. Χωρὶς ὅμως ἀμφιβολίαν προσήνεχτο βέβαια ἐκεῖ εἰς μοναξίαν εὕρισκόμενος καὶ παρὰ μόνου τοῦ Θεοῦ βλεπόμενος, διὰ τὸ ὁποῖον ἔγινε καὶ ἡ πρὸς τὸν Σωτῆρα ἔφεσις του, ἣτις ἐπλήρωσε πάντοτε τὴν καρδίαν του, διαφερόντως ζωηροτέρα καὶ θερμότερα.

Εὐθύς μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς συκῆς ἀναχώρησιν τοῦ Ναθαναήλ εὕρισκει αὐτὸν ὁ Φίλιππος, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν μετὰ μεγάλης χαρᾶς: „Ὁν ἔγραφε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ Προφῆται εὗρήκαμεν. Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ.“

Ἡ Ναζαρέτ ἦτον μικρόν τι καὶ εὐτελές πολίχνιον, τὸ ὅποιον εἶχε κακὴν ὑπόληψιν. Καμμίαν φοράν δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ ἀσημάντου τούτου πολιχνίου εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους· καὶ μήτε ἐφάνη ποτε εἰς αὐτὸ μέγας ἄνθρωπος. Μετ' ὀλίγον θέλομεν ἀκούσει καὶ ἐν παράδειγμα, ὅτι εἰς τὴν μικρὰν ταύτην πόλιν ἐκατοικοῦσαν πάντοτε ἄνθρωποι μικρόφρονες καὶ ἐμπαθεῖς. Ὄθεν εἶπε καὶ ὁ Ναθαναὴλ ὅτι εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν του: „Ἐκ Ναζαρέτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι;“

Ἐδῶ ἐβιάσθη παραπολύ ὁ Ναθαναὴλ εἰς τὴν κρίσιν του· Ἐπειδὴ ἡ Ναζαρέτ ἦτον εἰς κακὴν ὑπόληψιν, ἐνόμισεν, ὅτι εἶναι πλέον ἀδύνατον νὰ προέλθῃ ἐξ αὐτῆς μέγα τι καὶ καλόν. Ἄλλ' ἠπατήθη μεγάλως· Ὁ Φίλιππος ὅμως, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία κατεφλέγετο ἀπὸ οὐρανίαν χαρὰν, οὐδόλως προσμένων μίαν τοιαύτην προληπτικὴν ἀπόκρισιν, δεικνύει εἰς αὐτὸν μὲ μεγάλην πραότητα τὴν ἀπάτην καὶ πλάνην του, λέγων τὸ ἐξῆς μόνον πρὸς αὐτόν: „Ἐρχου καὶ ἴδε.“ Καὶ ὁ Ναθαναὴλ ὑπήκουσε παρευθὺς εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Φιλίππου καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ ὑπήγγεν ἀμέσως μὲ αὐτόν, διὰ νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ποτὲ νὰ μὴ κρίνητε περὶ ἀνθρώπου τινός, τὸν ὅποιον δὲν γνωρίζετε· οὔτε νὰ ἐπαινῆτε οὔτε νὰ κατηγορῆτε τινα ἀπλῶς μόνον διότι εἶναι π. χ. ἐκ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς πόλεως, ἐκ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς τάξεως τῶν ἀνθρώπων· διότι οὕτως ἐμπορεῖτε εὐκόλα ἢ ἀδικήσετε καὶ νὰ βλάψητε τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐάν ποτε ἐβιάσθησε εἰς τὰς κρίσεις σας, μὴ ἐπιμένητε πεισματικῶς εἰς τὴν ὁποίαν ἐτυχεν ἅπαξ νὰ συλλάβητε γνώμην. Ὑπακούσατε εἰς τοὺς φρονίμους φίλους, ὅταν σᾶς διορθώσωσι· διότι καὶ ὁ Ναθαναὴλ ἤθελε

ξημιωθῆ τὰ μέγιστα καὶ σερηθῆ μεγάλην σωτηρίαν, εἰάν ἐπέ-
μενεν εἰς τὴν πρόληψίν του.

Ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἔχαιρε, βλέπων ἀγαθοὺς καὶ ἀδό-
λους ἀνθρώπους, ἀφ' οὗ εἶδε τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον
πρὸς αὐτὸν, λέγει: „Ἴδε! Ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος
οὐκ ἔστι!“

Ὁ Ναθαναὴλ ἐξεπλάγη διὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ
μετριοφρονῶν περὶ ἑαυτοῦ, ἐνόμιζεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος τοι-
οῦτου ἐπαίνου. Καὶ ἴσως ἤθελεν ὑπολάβει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐ-
ζητεῖ νὰ τὸν ἐλκύσῃ εἰς ἑαυτὸν διὰ τῶν ἐπαίνων τούτων, εἰάν
δὲν ἤξευρεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν τὸν εἶχε ἰδεῖ ἀκόμη. Ὅθεν,
χωρὶς νὰ ὑποπτευθῆ ἐν τοιοῦτον, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν:
„Πόθεν μὲ γινώσκεις;“

Ὁ Ἰησοῦς ἐμεταχειρίζετο πάντοτε ὠφελίμως μὲ θαυ-
μασιωτάτην σοφίαν πᾶσαν περίσσειαν, καὶ εἶδιδε πάντοτε καὶ
πανταχοῦ ἐπιτυχεστάτας ἀποκρίσεις. Μὲ βλέμμα, τὸ ὁποῖον
ἔπρεπε νὰ διαπεράσῃ τὰ βάθη τῆς καρδίας τοῦ Ναθαναὴλ,
εἶπε πρὸς αὐτὸν: „Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ
τὴν συκῆν, εἰδόν σε.“

Ὁ Ναθαναὴλ ἐθαύμασεν· ἀλλ' εὐθὺς ἐφωτίσθη
ἡ ψυχὴ του, καὶ εἶδεν, ὅτι αὐτὸς, ἔμπροσθεν τοῦ ὁ-
ποίου ἴσεται, εἶναι καρδιογνώστης, καὶ ἐπομένως γινώσκει
τὰ πάντα. Ὅθεν μὲ κατανευγμένην καρδίαν καὶ πλήρης σε-
βασμοῦ ἐφώνησε: „Διδάτκαλε! Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ! Σὺ
εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ!“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἐπειδὴ
πιστεύεις, ὅτι εἶπον σοι: εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς· μείζω
τούτων ὄφει.“ — Ναί, „Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν!“ (ἐπρό-
σθεσεν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς, βλέπων καὶ τοὺς λοιπούς) „ἀπ' ἄρ-
τι ὄφειθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωρότα, καὶ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ

Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.“

“Ὅ,τι εἶπεν ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς περὶ τῶν Ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνεωρότου οὐρανοῦ, ἐγένετο ἤδη ἐπὶ τῆς γεννήσεώς του, ἐπὶ τοῦ βαπτίσματός του, καὶ μετὰ τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ πειρασμὸν του. Πῶς δὲ καὶ μετὰ ταῦτα ἀκόμη κατέβαινον ἐπ’ αὐτὸν οἱ Ἄγγελοι, καὶ ὁ οὐρανὸς ἠνοιέτο, τοῦτο θέλει μᾶς τὸ δεῖξει ἡ ἱστορία ἀκολούθως.

Ὁ Ἰησοῦς ὠνόμαζεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μὲ τοῦτο τὸ ὄνομα ὀνομαζόμενος, ἔχαιρε καθ’ ὑπερβολήν. Ἰσοδυναμεῖ δὲ τοῦτο μὲ τὸ, ἄνθρωπος (καὶ μάλιστα ἄνθρωπος πτωχὸς καὶ εὐτελής). Μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ ἐνδόξων ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα ἔδωκαν εἰς αὐτὸν οἱ Προφῆται, εὐρίσκεται καὶ τοῦτο, καὶ ἀπὸ ὅλα τοῦτο τὸ μετριώτατον ἔκλεξε, καὶ οὕτως ἠρέσκετο νὰ ὀνομάζεται.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἀπ’ ὅλην ταύτην τὴν διήγησιν μανθάνομεν ἐν πρώτοις, ποῖοι ἄνθρωποι ἠμποροῦν νὰ ἦναι φίλοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰλικρινεῖς καὶ εὐσεβεῖς ψυχαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι χωρὶς ψεῦδος καὶ δόλον, ἔχουν βέβαια κλίσιν καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτόν. “Ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν, ἐκεῖνος καὶ προσκολλᾶται εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Ναθαναὴλ μᾶς παριστάνεται ὡς κάλλιψον τῆς καλοκάγαθίας, τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἀδόλου ψυχῆς παράγειμα. “Ὡ πόσον χαίρομεν, ὅταν βλέπωμεν εἰλικρινῆ καὶ ἀδόλον ἄνθρωπον! Πόσον ἠδονικὸν εἶναι, ὅταν ἠμπορῇ κανεὶς νὰ εἰπῇ περί τινος: „Εἰς αὐτὸν δὲν εὐρίσκεται μήτε ράνις αἵματος δόλου!“ Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ γένωμεν καὶ ἡμεῖς ἄξιοι, διὰ νὰ ἀκούσωμεν ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς ἀληθείας τὴν καλὴν ταύτην μαρτυρίαν!

Ὁ Ἰησοῦς εἶναι τῶν καρδιῶν γνώσης. Τί ὠφελεῖ, νὰ ὑποκρίνεται τις ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ φαίνεται

καλήτερος παρ' ὅ,τι εἶναι; Ὑπάρχει τις βέβαια, ὅστις διορᾷ καὶ τὰ πλεον κρύφια τῶν καρδιῶν μας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἤμποροῦμεν νὰ κρύψωμεν κανένα διαλογισμόν. Ὅστις ἤμπορεῖ νὰ σοχάζεται τὸ τὰ πάντα βλέπον ὄμμα αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἔχη αἰτίαν νὰ φοβῆται ἢ νὰ ἐντρέπηται, ἐκεῖνος βέβαια εἶναι τῶ ὄντι εὐτυχής, ἀγαθὸς καὶ μακάριος!

Σημειόνομεν προσέτι ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Ναθαναὴλ ὠνομάζετο καὶ Βαρβολομαῖος, καὶ ἦτον ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

28. Ὁ ἐν Κανᾶ γάμος.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγένετο γάμος ἐν Κανᾶ, πόλει μικρᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦτον παροῦσα εἰς τὸν γάμον καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ οἱ νυμφευόμενοι ἦσαν συγγενεῖς ἢ ἄλλως πως γνώριμοι αὐτῆς. Ὁ Ἰησοῦς ἦλθε καὶ αὐτὸς κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν Κανὰν, καὶ εὐθὺς ἀφ' οὗ ἤκουσαν τοῦτο οἱ νυμφευόμενοι, ἐπροσκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὸν γάμον καὶ ὅλους τοὺς μαθητάς του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς (ὁ ὀμιλητικώτατος καὶ εὐπροσηγορώτατος, ὅστις δὲν ἤμπορει ποτὲ ν' ἀποβάλλῃ κανενὸς ἀνθρώπου τὴν παράκλησιν) ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν πρόσκλησίν των, καὶ ὑπῆγε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὸν γάμον,

Ἄγαπητοί μοι νέοι! Οἱ νυμφευόμενοι οὗτοι εἶχαν ἀναμφιβόλως μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὸν Ἰησοῦν, διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον ἐλθόντες ἀξιότιμοι καὶ δεκτοὶ εἰς αὐτούς. Ἡ χαρά των ἦτον, ὡς φαίνεται, κατὰ πάντα καθαρὰ καὶ ἀθῶα, διὰ τοῦτο ἐτόλμησαν νὰ

προσκαλέσωσιν εἰς συμμετοχὴν αὐτῆς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἔθε- νὰ ἦναι καὶ ἡ χαρὰ ἡμῶν τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ ἀπαξιῶνῃ νὰ παρευρίσκηται καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς!

Τόσον ὁ νυμφίος ὅσον καὶ ἡ νύμφη φαίνεται, ὅτι δὲν ἦσαν πολλὰ πλούσιοι. Ἡ τούλάχισον διότι παρευρέθησαν πολλοὶ φίλοι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἶχαν φροντίσει τὰ ἀναγκαῖα, ἔγινεν ἐξ αἰτίας τούτου ἔλλειψις οἴνου πρὸ καιροῦ. Τοῦτο ἐπροξένησε βέβαια μεγάλην λύπην εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ καλοὺς ἀνθρώπους. Ἐπειτα ἦτον καὶ ὀλίγη ἐντροπὴ εἰς αὐτοὺς, νὰ εἴπωσι πρὸς τοὺς εἰς τὸν γάμον ἐλθόντας φίλους: Δὲν ἔχομεν πλέον οἶνον. Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁποία ἐπρόσθεεν ἐπιμελῶς ὡς ἄλλη μήτηρ καὶ οἰκοδέσποινα διὰ νὰ μὴ ταραξῆ τίποτε τὴν χαρὰν τῆς ἐσιάσεως, ἐπαρτήρησεν εὐθύς, ὅτι ἐτελείωσεν ὁ οἶνος. Πολλαὶ ἄλλαι γυναῖκες ἤθελαν ἴσως γελάσει χαιρετικάκως δι' αὐτὸ — αὐτὴ ὅμως ἐπροσπάθησεν εὐθύς νὰ διορθώσῃ τὴν ἔλλειψιν· καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Οἶνον οὐκ ἔχουσι!“

Ἀγαπητά μου τέκνα! Στοχασθῆτε πόσῃν πεποιθήσιν εἶχεν ἡ ἀειπάρθενος Μαρία πρὸς τὸν Ἰησοῦν! οὔτε καὶ ῥητῶς δὲν τὸν ἐπαρακάλεσεν εἰς τοῦτο· διότι εἴξευρεν, ὅτι εἶναι ἀρκετὸν, νὰ εἴπῃ τις μόνον εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάγκην, καὶ εὐθύς τὴν θεραπεύει. Πόσῃν ἀγάπην εἶχεν ἡ κυρία Θεοτόκος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους! Καὶ ἡ παραμικρὰ τῶν ἄλλων ἀνάγκη τὴν ἐκίνει εἰς συμπάθειαν, καὶ, ὅπου αὐτὴ δὲν ἠμπόρει νὰ βοηθήσῃ, ἐπροσπάθει διὰ τῆς μεσιτείας της νὰ παρέξῃ εἰς τοὺς δεομένους τὴν βοήθειαν. Ἄλλ' εἴθε καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὅλην μας τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ νὰ ἦμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους συμπαθεῖς καὶ φιλόανθρωποι.

Ὁ δὲ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ὅς τις εἶχεν ἄλλα ὑψηλότερα κατὰ νοῦν, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Θεραπεία τῆς ἔλλειψως τοῦ οἴνου ἦτον παραμικρὸν πρᾶγμα, ἀπεκρίθη: „Γύναι! τί ἐμοὶ καὶ σοὶ (μέλει τούτου); — Οὕτω ἦκει ἡ ὥρα μου. (Ἀκόμη δὲν εἶναι καιρὸς εἰς τοῦτο).“ Ἡ ἀπόκρισις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ ἐφάνη σχεδὸν ὡς ἄρνησις τῆς παρακλήσεώς της. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους, ἐκύτταξε τὴν μητέρα του μὲ τόσην φιλοφροσύνην καὶ ἡμερότητα, ὥστε αὕτη τὸν ἐνόησεν εὐθύς. Εἶδεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς προσμένει τὴν πρέπουσαν εἰς τοῦτο ὥραν. Ἐν τοσοῦτῳ δὲ εἶπεν ἡ Θεοτόκος μὲ μητρικὴν πρόνοιαν καὶ φροντίδα πρὸς τοὺς Διακόνους: „Ὅτι ἂν λέγη ὑμῖν ποιήσατε.“

Ἀγαπητά μου τέκνα! Δὲν εἶναι βέβαια ἐναντίον τῆς ἐννοίας τῶν λόγων τούτων, τοὺς ὁποίους εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς Διακόνους, ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἐρρέθησαν καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. Ἡ παναγία Παρθένος ἦτον ἰσχυρὰ πεπληροφορημένη ὅτι, ὅσα ἂν λέγη ὁ Ἰησοῦς, ὅσα ἂν προσάξῃ, εἶναι σοφὰ, εἶναι καλὰ, εἶναι δίκαια. Ἦθελε λοιπὸν αὐτῇ, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος πείθεται εἰς αὐτὸν κατὰ πάντα χωρὶς τινος δισταγμοῦ. Τοῦτο φανερόνουςιν οἱ ἀξιόλογοι οὗτοι λόγοι: „Ὅτι ἂν λέγη ὑμῖν, ποιήσατε.“ Ἄς ἐντυπώσωμεν, τέκνα μου ἀγαπητά! τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν καρδίαν μας, οἱ ὅποιοι εἶναι ἄξιοι νὰ γραφῶσι μὲ χρυσᾶ γράμματα. Δὲν δυνάμεθα ἄλλως καλῆτερα νὰ τιμήσωμεν τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰ μὴ κάμνοντες ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς μᾶς λέγη.

Εἰς τὸ ἐκατὲ ἐσιατόριον (τραπεζαρεῖον) ἦσαν ἕξ σάμνοι λίθιναι. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐμεταχειρίζοντο εἰς τὰ δεῖπνα των μεγάλην καθαριότητα. Πρὸ τῆς τραπέζης καὶ ματὰ τὴν τράπεζαν ἐνιπτου τὰς χεῖρας των. Πινάκια, ποτήρια καὶ ὅλα τῆς τραπέζης τὰ σκεύη ἔπρεπε πάντοτε νὰ ᾖναι καθαρὰ καὶ λαμπρά. — Ἡ

συνήθεια αὕτη, ἣτις σολίζει περισσότερον τὸ δεῖπνον παρά πᾶσαν ἄλλην πολυτέλειαν, εἶναι πανταχοῦ ἀξία συστάσεως. Ἐκάστη τῶν ἐξ παρακειμένων ἐκεῖ σαμνῶν ἐχώρει δύο ἢ τρία μέτρα.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς Διακόνους: „Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος.“ Τοῦτο ἐφάνη βέβαια εἰς αὐτοὺς παράξενον. Ἐλειπεν οἶνος, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσαξε νὰ φέρουں ἀκόμη ὕδωρ. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ ὑπήκουσαν παρευθὺς εἰς τὴν προσαγῆν του, καὶ ἐγέμισαν τὰς σάμνας ἕως ἄνω. Μετὰ ταῦτα λέγει πρὸς αὐτοὺς: „Αὐτλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ ἐξ αὐτοῦ.“ Τοῦτο ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ἔτι πλέον παράξενον. Ἀλλὰ πάλιν διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα του σέβας ἐκαμαν κατὰ τὴν προσαγῆν του.

Ὁ ἀρχιτρίκλινος ἐγεύθη τὸ νομιζόμενον ὕδωρ, καὶ εὐρῆκε νοσιμωτατον οἶνον. Δὲν ἤξευρε παντάπασι τί ἀκολούθησε. Ὅθεν θαυμάζων ἐκράζε τὸν νυμφίον, καὶ ἔλεγεν (ἴσως διὰ νὰ τὸν ἐπαινέσῃ μὲ λεπτόν τινα καὶ ἀσεῖτον τρόπον): „Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθητι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ δὲ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.“

Πόσον ἐθαύμασαν καὶ ἀπόρησαν ἐν πρώτοις οἱ Διάκονοι, οἱ ὁποῖοι ἤξευραν πρῶτοι, πόθεν προῆλθεν ὁ οἶνος οὗτος, καὶ ὕστερον ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἐκεῖ διὰ τὸ πρῶτον τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ θαῦμα, εὐκόλως ἠμπορεῖ πᾶς τις νὰ τὸ σοχασθῆ.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Τὸ κατὰ τὸ φιλικόν τοῦτο συμπόσιον πολίτευμα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τόσον μέτριον καὶ ἡμερον, τόσης σοφίας καὶ ἀγαθότητος πλήρες, ὥστε μήτε νὰ τὸ περιγράψωμεν δυνάμεθα, μήτε ικανῶς νὰ τὸ ἐξετάσωμεν καὶ νὰ τὸ θαυμάσωμεν ἠμποροῦμεν.

Πόσον φιλόανθρωπον καὶ προσφιλὲς δὲν εἶναι καὶ τοῦτο, ὅτι ἐδέχθη ὁ Ἰησοῦς τὴν πρόσκλησιν τῶν νυμφευομένων νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς γάμους τῶν, καὶ νὰ παρευρεθῆ εἰς τὸ φιλικόντων συμπόσιον! Ὁ Ἰησοῦς ἦτον φιλοπροσήγορος καὶ χαρίεις διδάσκαλος. Ἡ θρησκεία, τὴν ὁποίαν διδάσκει, δὲν ἀπαγορεύει καμμίαν ἀνώαν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην. Ἡ ἀρετὴ τοῦ δὲν εἶναι πρᾶγμα συννεφές οὔτε σκυθρωπὸν. Ποῖος δὲν πρέπει ν' ἀκούῃ μετὰ χαρᾶς τοιοῦτον διδάσκαλον;

Πόσον ὠραία, πόσον καλὴ ἦτον ἡ εὐχαρίστησις, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἀνταμείβει τοὺς νεονύμφους διὰ τὴν πρόσκλησίν των. Πόσον ἀπέχει ἀπὸ τὸ νὰ πράττῃ τι εἰς μάτην! Πόσον εὐκαιρὸν δῶρον ἦτον ὁ οἶνος οὗτος! Πόσον νόσιμα τοὺς ἐξιπάζει μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην χαρὰν! Ποῖος λοιπὸν δὲν θέλει κατὰ τὸν ὠραῖον καὶ ἐλευθέριον τοῦτον τρόπον νὰ εὐχαριστήσῃ, νὰ δώσῃ καὶ νὰ χαροποιήσῃ ἄλλους καθὼς καὶ ὁ Ἰησοῦς;

Ὅποια ἀφιλοκερδῆς καὶ εὐεργετικὴ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἄνθρώπους! Διὰ νὰ παύσῃ τὴν πεῖναν τοῦ δὲν ἠθέλησε νὰ μεταβάλλῃ τοὺς λίθους εἰς ἄρτους, καὶ διὰ νὰ χαροποιήσῃ τοὺς ἄλλους, μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον.

Ὅποια μετριότης, ἔχων τοιαύτην δύναμιν! Γεμίσατε τὰς ὑδρίας, λέγει μόνον, ἀντλήσατε ἐξ αὐτῶν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ! Οὔτε λόγον περὶ τοῦ, τί θέλει νὰ κάμῃ, ἢ τί ἔκαμεν, δὲν ἐκβάλλει ἀπὸ τὸ σῶμα του. Μετὰ τὴν ἀφέλειαν, καὶ μετὰ πόσον ἀνεπιτήδευτον μεγαλοπρέπειαν ἐνεργεῖ τὸ μέγιστον ἔργον, καὶ μάλιστα, χωρὶς τινος κρότου, καθὼς ἡμεῖς τὰ πλεον κοινὰ καὶ συνήθη πράγματα.

Πολλὰ ἀξιόλογος εἶναι καὶ ἡ διδασκαλία, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εὐθύς διὰ τοῦ ἔργου τούτου εἰς τοὺς νεονύμφους, πῶς ν' ἀρχίσουν τὴν οἰκονομίαν τῆς οἰκίας των. Ἐκ νέου ἐνισχυθέντες οὗτοι εἰς τὴν πρὸς Θεὸν πίσιν ἐσοχάζοντο βέβαια ὅτι: „Ἐκεῖνος, ὅστις θίδει τὸ περιττὸν, δὲν ἠμπορεῖ τάχα νὰ δώ-

ση καὶ τὸ ἀναγκαῖον;“ Διὰ τοῦτο ἀνέμενον καὶ αὐτοὶ τὰς μελλούσας φροντίδας καὶ χρείας τῆς οἰκίας των χωρὶς καμμίαν δειλίαν.

Ἄποια παρηγορία ἦτον τελευταῖον ἡ θαυμασὴ αὐτῆ βοήθεια ἐν καιρῷ ἀνάγκης πρὸς τὴν μητέρα του, τῆς ὁποίας τὴν οἰκίαν ἔπρεπε τώρα ἂ ἀφήσῃ πλέον, ἀρχίζων τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπέμφθη! Μὲ τοῦτο ἔδωκεν εἰς αὐτὴν πρὸς ἀποχαιρετισμὸν τρόποντινα νέαν δαίξιν, ὅτι καὶ ἀφ’ οὗ αὐτὸς ἀναχωρήσῃ, αὐτὴ δὲν θέλει ἔχει ποτὲ ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων.

Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ ἄλλοτι περισσότερον, παρὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἔλλειψιν μόνον τοῦ οἴνου, ἢ αὐξήσῃ καὶ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὴν χαρὰν καὶ εὐθυμίαν τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τοὺς ἀναπαύσῃ ἀπὸ τὰς γῆινους φροντίδας διὰ τοῦ δώρου τούτου, ἡμεῖς δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ φαντασθῶμεν ἄλλην καλητέραν καὶ εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας καταλληλοτέραν πράξιν, παρὰ τὸ θαῦμα τοῦτο τὸ ἐκτελεσθὲν μεταξὺ ἀγαθῶν φίλων, διὰ τοῦ ὁποίου ἔβαλε καὶ τέλος εἰς τὸν κατ’ οἶκον ἰδιωτικὸν του βίον.

Ἄλλ’ ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε καὶ ἔτι πλέον. Διὰ τοῦ θαύματος τούτου ἔκαμε τὴν ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ του βίου εἰς τὴν δημοσίαν πολιτείαν του μετάβασιν. Ἄρχισε νὰ ἀποκαλύπτῃ καὶ νὰ φανερόνῃ τὴν δόξαν του.

Ὁ Ἰησοῦς ἐφάνέρωσε πρῶτον, ὅτι εἰς τοὺς γάμους ἦτο παρῶν ἄλλοστις ἀνώτερος παρὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ Ἠλίαν, τοὺς μεγαλητέρους ἀπεσαλμένους καὶ Προφῆτας τοῦ Θεοῦ, ὅτι πάρεσι δηλ. αὐτὸς ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Πατρὸς. Ὁ Μωϋσῆς ἔδωκε διὰ θείας προσαγῆς εἰς τὸν λαὸν ὕδωρ ἐκ πέτρας. ὁ Ἠλίας διὰ τῆς ἐπτάκις πρὸς θεὸν δεήσεώς του κατέβασε βροχὴν ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ οἱ δύο ἐβοήθησαν εἰς καιρὸν ὀλεθρίου ἀνδρίας τὴν πυρπολοῦσαν ἀνομβρίαν. Ὁ Ἰησοῦς με-

ταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μ' ἐν μόνον νεῦμα ἀπὸ μεγάλην αὐτοῦ ἀγαθότητα. Καὶ ἡμπόρει καλῆτερα εἰς τοιοῦτον εὐχαρι δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον εὐλαβεῖς ἄνθρωποι ἐτίμων τὸν Θεὸν ὡς Ποιητὴν τοῦ παντός καὶ τοῦ οἴνου, γὰρ φανερώση ἑαυτὸν ὡς υἱὸν αὐτοῦ τοῦ Ποιητοῦ, ὅστις καθ' ἕκαστον ἔτος παρασκευάζει ἐκ τῆς δρόσου καὶ τῆς βροχῆς εἰς τὴν σαφυλὴν τὸν οἶνον;

Ὁ Ἰησοῦς ἐφάνερασε δεῦτερον, ὅτι ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν, νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν θείαν αὐτοῦ ἀγάπην, νὰ ἐξευγενίσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς κάμῃ μακαρίους. Ὅποιαν νέαν καὶ ἀνεκφρασον χαρὰν ἔπρεπε νὰ δοκιμάσωσιν ὅλοι οἱ ἐκεῖ παρόντες, οἱ ὁποῖοι ἕως τώρα ἦσαν ἐκπεληγμένοι μόνον καὶ κατανευγμένοι τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ ἰλαρότητος καὶ φιλοφροσύνης, ὅταν εἶδαν τὰ ἔχνη τῆς χρηστότητος καὶ πραότητος τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἀκτίνας τῆς δόξης αὐτοῦ, ὅταν ἐγνώρισαν λέγω, ὅτι ὁμοιομενῆς υἱὸς τοῦ Θεοῦ κάθεται μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὅταν ἤδη ἠσθάνθησαν τοῦ Θεοῦ τὴν παρουσίαν; Ἀναμφιβόλως τὸ ἐξιατόριον μετεβλήθη εἰς ναὸν λατρείας τε καὶ προσκινήσεως τοῦ Θεοῦ! Οὕτως εἰσήγεν ὁ Ἰησοῦς τὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία περιορίσθη μόνον εἰς τὸν ναὸν (καὶ μήτε εἰς αὐτὸν πλέον δὲν ὑπῆρχεν) εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων! Ἡ τρυφερωτάτη ἀγάπη, μὲ τὴν ὁποίαν συγκατέβη εἰς αὐτοὺς ὁ μονογενῆς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκαμε μὲ αὐτοὺς φίλιαν, ἔπειτα δὲ καὶ ἡ περιέσασις, ὅτι ἐκτέλεσεν αὐτὸς τὸ πρῶτον του θαῦμα ἐν ᾧ ἐτελεῖτο ὁ γάμος ἔπρεπε βέβαια νὰ φέρῃ εἰς τὴν μνήμην των τοὺς ἠδεις τούτους λόγους τοῦ Προφήτου: „Καθὼς νεανίας νυμφεύεται τὴν παρθένον, οὕτω θέλει νυμφευθῆ καὶ σὲ ὁ ἐλεήμων· καὶ καθὼς χαίρει ὁ νυμφίος διὰ τὴν γυναῖκα του, οὕτω θέλει χαρῆ καὶ δι' ἐσὲ ὁ Θεός σου.“ Ὅποῖον ὠραῖον

σύμβολον τῆς ὑψηλῆς τοῦ Ἰησοῦ κλήσεως ἢ τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον μεταβολή, καὶ ἡ ὑψωσις τῆς γῆϊνης αὐτῶν χαρᾶς εἰς οὐρανίαν! Ἐκατάλαβαν ἐκ τούτων, ὅτι δι' αὐτοῦ οἱ ἀδύνατοι ἄνθρωποι θέλουσι γενεῖ δυνατοί, δι' αὐτοῦ τὰ ἄψυχα καὶ ἄπνοα θέλουσι γενῆ ἔμψυχα καὶ ἔμπνοα, καὶ τὰ ἀνθρώπινα θεῖα.

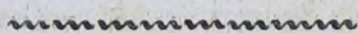
ὦ τέκνα! Ποῖος δὲν πρέπει νὰ θαυμάσῃ τὴν σοφίαν ταύτην, ἢ ὁποία ἐν ὀλίγοις διδάσκει τόσον πολλά; Τὴν ἀγάπην ταύτην, ἣτις τόσον πολυειδῶς παρηγορεῖ καὶ χαροποιεῖ; Τὴν δύναμιν, ἣτις καὶ αὐτὰ τὰ μέγιστα ἐπιτελεῖ χωρὶς τινος παραμικροτάτου κόπου; Ποῖος δὲν πρέπει ν' ἀγαπᾷ τὸν Ἰησοῦν, νὰ τ' ἐλατρεύῃ, νὰ τὸν προσκυνῇ καὶ πρὶν ν' ἀρχίσῃ ἀκόμη νὰ πολιτεύεται δημοσίως καὶ φανερῶς εἰς τὸν κόσμον;

Π Ρ Ω Τ Ο Ν Ε Τ Ο Σ .

τῆς ἐν τῷ κόσμῳ φανεραῖς πολι-
τείας τοῦ Ἰησοῦ.

29. Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ Ναῶ.

Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἦτον, καθὼς ἤ-
ξεύριστε, ἡ πρώτη καὶ μεγίστη ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Αὕτη ἡ ἑορ-
τὴ ἐπανηγυρίζετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν μητρόπολιν τῆς Ἰου-
δαίας καὶ πάσης ἰσραηλιτικῆς γῆς, μετὰ μεγάλης παρατάξεως
καὶ μεγαλοπρεπειᾶς. Χιλιάδες ἀνθρώπων, ὅλοι δηλ. οἱ Ἰσραη-
λῖται ἔτι δὲ καὶ πολλοὶ εὐλαβεῖς ἔθνηκοι ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἐ-
θνῶν ἐσυναθροίζοντο ἐνταῦθα, διὰ νὰ προσκυνήσωσι τὸν
Θεὸν ἐν τῷ Ἱερῷ. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦτον ἤδη ἐγγύς, καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς, ὅστις ἐτίμα καὶ ἐφύλαττε πᾶσαν καλὴν συνήθειαν τοῦ
ἔθνους του, ὑπήγε καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ Ναὸς ἦτον μεγαλοπρεπεστάτη οἰκοδομή. Τρία μεγάλα
καὶ εὐρύχωρα προαύλια ἔφερον τὸν ἄνθρωπον εἰς αὐτόν. Εἰς τὸ
πρῶτον τῶν προαυλίων ἦτον ἄδεια νὰ εἰσέρχωνται ἄνθρωποι
ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. Ἀλλ' ὁ τόπος οὗτος τῆς συναθροί-
σεως τῶν ἐκ πανταχοῦ τῆς γῆς προσκυνητῶν τοῦ Θεοῦ ἔγινε τώ-
ρα (ποῖος ἤθελε τὸ πιεσεῖς;) τόπος πωλήσεως καὶ ἀγορά-
σεως τετραπόδων ζώων διὰ τὴν ἐφεξῆς αἰτίαν. Οἱ πλού-
σιοι Ἰσραηλῖται ἐθυσίαζον ἐν τῷ Ναῶ βόας καὶ πρόβατα, οἱ

δὲ πτωχοὶ περιφεράς. Ὅλοι αὐτοὶ, πλούσιοι δηλ. καὶ πτωχοὶ εἶχον χρεῖαν καὶ μικρῶν νομισμάτων πρὸς πληρωμὴν ἄλλων διαφόρων μικρῶν πραγμάτων. Εἰς δὲ τοὺς ἀπὸ μακρυνοὺς τόπους ἐρχομένους Προσκυνητὰς ἦτον πολὺ εὐκόλον καὶ ἀναπαυτικόν, ἐὰν ἠμπόρουν νὰ ἀγοράζουσιν τὰ εἰς θυσίαν ἀναγκαῖα ζῶα (θύματα) πλησίον τοῦ Ναοῦ, καὶ νὰ ἀλλάζωσι μεγάλα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα λαμβάνοντες μικρά. Οἱ Ἱερεῖς, οἵτινες κατεφρόνουσαν μὲ μεγάλην ὑπερηφάνειαν τοὺς ἐθνικοὺς, καὶ ἐν ταῦτῳ ἐκυριεύοντο ἀπὸ φυλαργυρίαν ἄκραν, παρεχώρησαν τὸν τόπον τοῦτον εἰς τοὺς ζωοπώλας καὶ τραπεζίτας (σαράφιδες) ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ πληρώνουν εἰς αὐτοὺς δόσιμον, διὰ νὰ ἦναι ὁ τόπος οὗτος ἀγορά.

Ἄφ' οὗ ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτὸ τὸ προαύλιον τοῦ Ναοῦ, εὐθύς μὲ ἐν βλέμμα εἶδε τὸν θόρυβον τῶν πολλῶν χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ ζώων, τὰς ἀγέλας τῶν βοῶν καὶ τῶν προβάτων, τοὺς περιφεροπωλητὰς καὶ κερματιστὰς (σαράφιδες). Τοῦτο τὸν ἐλύπησε κατὰ πολλὰ, ὅτι οἱ καλοὶ ἐθνικοὶ, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ἀπὸ τόσους μακρυνοὺς τόπους, δὲν εὔρισκον οὔτε εἶχαν ὀλίγον ἤσυχον τόπον, διὰ νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ προσευχηθῶσιν εἰς τὸν Θεὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ. Ὅθεν ἀναφεν ἀπὸ ζῆλον ὁ Ἰησοῦς, βλέπων βεβηλούμενον τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν κερματιστῶν καὶ φιλοκερδῶν πωλητῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε φραγγέλιον (μάσιγα) εἰς τὰς χεῖρας του, ἄρχισε νὰ διώκῃ ἔξω τοῦ Ναοῦ τοὺς πωλοῦντας τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα μαζί μὲ τὰ ζῶα τῶν αὐτῶν. Ἐρρίψε κάτω μὲ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα τὰς τραπέζας τῶν κερματιστῶν καὶ ἔχυσε τὰ χρήματά των κατὰ γῆς, λέγων πρὸς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιφεράς: „Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν!“ — ἔπειτα ἐφώνησε μεγάλη τῆ φωνῇ: „Μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου, οἶκον ἐμπορίου!“

Πᾶς ἰδιώτης ἄνθρωπος, ὅστις, χωρὶς νὰ ἔχῃ πολιτικόν τι ἀξίωμα καὶ χωρὶς μάλις νὰ ἔχῃ περὶ αὐτὸν πλῆθος

ἐπισημίων ἀνθρώπων πρὸς φύλαξίν του, ἐὰν ἤθελε τολμή-
 ση νὰ κάμῃ ἐν τοιοῦτον, ἀναμφιβόλως ἦτον εἰς προφανέστα-
 τον τῆς ζωῆς του κίνδυνον. Οἱ τῶν ζώων πωληταὶ καὶ κερμα-
 τισαί, οἱ ὅποιοι ἐπλήρωναν ἀρκετὰ διὰ νὰ ἔχωσι τὸ δικαίω-
 μα νὰ πραγματεύωνται ἐκεῖ, κατήντησαν βέβαια εἰς μανίαν
 καὶ ἀποσασίαν (τὸ ὅποιον εἰς ἀνθρώπους φιλοκερδέεις δὲν εἶ-
 ναι σπάνιον). Ἀλλ' εἰς τὸν Ἰησοῦν κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐ-
 ναντιωθῇ. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε πάντας. Σέβας καὶ
 ἐκπληξίς διεπέρασε τὰς ψυχὰς ὄλων. Καὶ εἰς ὀλίγας στιγμὰς
 ἐκαθαρίσθη διόλου ὅλος ἐκεῖνος ὁ μέγας τόπος, καὶ ἀπεκατε-
 ράθη πάλιν ἡσυχος. Τοιαύτην δύναμιν εἶχεν ὁ Ἰησοῦς ἐπάνω
 εἰς ὄλους, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀγριωτάτας ψυχὰς! Τῷ
 ὄντι βασιλικὴ ἀξία καὶ θεῖα μεγαλοπρέπεια ἐλάμπει ἀπὸ τὸ
 πρόσωπόν του!

Ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται! Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠμπό-
 ρει νὰ δείξῃ ἀξιολογώτερα εἰς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ μάλι-
 σα εἰς τοιαύτας περιστάσεις ποῖος εἶναι καὶ διὰ τί ἦλθεν,
 εἰμὴ δι' αὐτῆς τῆς φανερώσεως πράξεως. — Αὐτὸς δεικ-
 νύει ἐνταῦθα ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ. Ἡ πρώτη φο-
 ρά, καθ' ἣν ἔρχεται εἰς τὸν Ναὸν, ἀφ' οὗ ἐκηρύχθη παρὰ τοῦ Ἰω-
 ἀννου ὡς υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφανερώθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν λαὸν,
 εἶναι αὕτη ὅθεν τί ἄλλο ἀπλούστερον παράδειγμα ἠμπόρει νὰ
 δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἶναι υἱὸς ἀληθινὸς τοῦ Θεοῦ,
 εἰμὴ νὰ φερθῇ ἐνταῦθα ὡς εἰς ἰδιὸν του κτῆμα, καὶ νὰ ὀνομάσῃ
 τὸν Ναὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς του; — Ὁ Ἰησοῦς δεικνύει,
 ὅτι ἦλθε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μεγάλην τῶν ἀνθρώ-
 πων διαφθοράν, καὶ νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ πάλιν
 εἰς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθινὴν τοῦ Θεοῦ λα-
 τρείαν. Ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου προσεῖπεν ὁ Ἰωάννης: „Καὶ
 διακαθαριεῖ τὸν ἄλωνα αὐτοῦ,“ βλέπει τὸν Ναὸν βεβηλούμενον.
 Ὅθεν τί ἄλλο ἀρμοδιώτερον ἔπρεπε νὰ κάμῃ, παρὰ νὰ καθα-

ρίση τὸν Ναὸν ἀπὸ βεβήλους καὶ ἀνοσίους ἀνθρώπους, καὶ ἐν ταύ-
 τῷ νὰ δώσῃ παράδειγμα εἰς ὅλους, ὅτι μισεῖ καὶ βδελύττεται καθ
 ὑπερβολὴν πᾶν κακὸν, καὶ ὅτι δὲν ὑποφέρει εἰς τὸ βασιλείον του
 οὔτε τὰ προφανῆ κακὰ οὔτε τὰς καταχρήσεις; Ἐν ταύτῳ
 δὲ μᾶς δίδει ὁ Ἰησοῦς νὰ καταλάβωμεν, ὅτι ἦλ-
 θεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ νὰ φανερώσῃ εἰς
 ὅλα τὰ ἐπὶ γῆς ἔθνη τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς του
 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἐπιτελεῖ τὴν πρώτην του πρᾶξιν, ἀφ' οὔ
 ἄρχισε νὰ πολιτευῆται φανερά, ὅχι εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν, εἰς
 τὸν ὁποῖον εἰσῆρχοντο μόνον οἱ Ἰσραηλίται, ἀλλ' εἰς τὸ
 προαύλιον, τὸ ὁποῖον ἦτο κοινὸν καὶ εἰς τοὺς Ἰσραηλί-
 τας καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς. Ἡ δύναμις τῆς πρώτης
 ταύτης πράξεως τοῦ Ἰησοῦ μᾶς ἐγείρει δικαίως εἰς θαυμα-
 σμόν· ἀλλὰ δὲν πρέπει ὡσαύτως νὰ θαυμάσωμεν καὶ τὴν
 σοφίαν, δι' ἧς ἔδειξεν εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην τόσην μεγα-
 λόνοιαν καὶ τόσην εὐλωπτίαν;

Ἀφ' οὔ ἐδίωξεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν Ναὸν ὅλους τοὺς
 πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας, καὶ ἐξέκετο ἤδη ἀτάραχος εἰς
 τὸν ἥσυχον τοῦ προαυλίου τόπον, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰε-
 ρεῖς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων Ἰουδαίων, οἵτινες
 δὲν ἠδύναντο αὐτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ν' ἀρνηθῶσι τὴν ἀπλουςιάτην καὶ
 σαφeszάτην ταύτην ἀλήθειαν ὅτι: „Ο οἶκος τοῦ Θεοῦ δὲν πρέ-
 πει νὰ ἦναι οἶκος ἐμπορίου.“ Ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ παρέδραμον ἐν
 σιωπῇ μὲ πανουργίαν, μὴ θέλοντες νὰ παραχωρήσωσιν εἰς
 τὸν Ἰησοῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐμποδίσσεως τοῦ νὰ βεληλοῦ-
 ται ὁ Ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἠρώτησαν: „Τί σημεῖον δεικ-
 νύεις ἡμῖν, (ὅτι ἔχεις πληρεξουσιότητα) ἵνα ταῦτα ποιῆς;“
 Ὅσον φρόνιμοι ἐνόμιζον ὅτι εἶναι οἱ Ἰερεῖς, τοσοῦτον μωρὰ ἦτον
 ἡ εἰρημένη αὐτῶν ἐρώτησις· διότι ὁ Ἰησοῦς ἀπέδειξεν ἤδη ἰκανώτα-
 τα διὰ τῆς πράξεως του ταύτης, ὅτι ἔχει παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν,
 νὰ κάμῃ πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατα εἰς πάντα ἄλλον. Καὶ

αὐτοὶ βέβαια οἱ ἴδιοι ἐθαύμασαν ὄχι ὀλίγον, ὅτι ἠμπόρουν νὰ κάμῃ τοιοῦτον τι· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἠξίωσε μὲ ὅλον τοῦτο ἀποκρίσεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους ἐξῆς λόγους: „Λύσατε τὸν Ναὸν τοῦτον (δεικνύων ἅμα ἑαυτὸν) καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.“

Τοὺς λόγους τούτους δὲν ἐκαταλάμβανον αὐτοὶ πρὸς τὸ παρόν. Ἐνόμιζαν, ὅτι λέγει τῷ ὄντι περὶ τοῦ Ναοῦ καὶ ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ καὶ ἄλλα ἀκόμη μεγαλῆτε-
τερα πράγματα. Ἡ ἀποδίωξις τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόν-
των ἐκ τοῦ προαυλίου ἐνέπνευσεν εἰς τὴν καρδίαν των σέβας· καὶ δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ τὸν ἐρωτήσωσι τί περισσότερον· ἀλλ' εἶπον μόνον μὲ σχῆμα δισαγμοῦ καὶ μὲ σκωπτικὸν τό-
νον: „Τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ Ναὸς οὗ-
τος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;“ — Καὶ μὲ
τοὺς λόγους τούτους ἀνεχώρησαν μὲ ἀγανάκτησιν καὶ δυσά-
ρεσκειάν των ἐκεῖθεν.

Ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται! Ἡ πρώτη αὕτη δημοσίᾳ ἀπόκρισις τοῦ Ἰησοῦ μᾶς δεικνύει, πόσης σοφίας ἦσαν πλή-
ρη ὅσα αὐτὸς ἔλεγεν. Ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησε νὰ ὑποδείξῃ εἰς
τοὺς Ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀμφίβαλλον, ἂν αὐτὸς ἔχη τὸ δικαίω-
μον παρὰ Θεοῦ, νὰ προσάξῃ εἰς τὸν Ναὸν, τὴν ἐκ Θεοῦ
ἐλευσίαν του. Ἐσυνείθιζε πάντοτε, νὰ λαμβάνῃ πα-
ραβολὰς ἐξ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια εἶχαν πρὸ ὀφ-
θαλμῶν των οἱ ἄνθρωποι, πρὸς τοὺς ὁποίους ὠμίλει. Τώρα
λοιπὸν εὐρίσκετο εἰς τὸν Ναὸν· ὅθεν τί ἄλλο καλῆτερον καὶ
ὠραιότερον ἠμπόρει νὰ εἶπη, εἰμὴ νὰ ὀνομάσῃ τὸ σῶμα του
Ναὸν, τοῦτ' ἔστι: κατοικίαν Θεοῦ; Μὲ τὴν αἰνυγματώδη κατάλυ-
σιν τοῦ Ναοῦ τοὺς ἀπέδειξε πολλὰ καθαρά πρῶτον τὴν θείαν
αὐτοῦ ἀποσολὴν, καὶ δεύτερον τὴν τριήμερον αὐτοῦ ἐξανά-
στασιν. Ὅτι ἔλεγε περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ Ναοῦ, προεσήμαι-
νε τὸν θάνατόν του, καὶ ὅτι δὲ περὶ τῆς ἐγέρσεως αὐτοῦ,

τὴν ἐκ νεκρῶν του ἀνάστασιν. Μόνον τὸ περιστατικόν, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει λέγων: ἐν τρισὶν ἡμέραις, παριστάνει σαφέστατα, ὅτι δὲν μένει πλέον καμμία ἀμφιβολία, περὶ τοῦ τί ἐννοοῦσε μὲ τὰς λέξεις ταύτας. Πόσα λοιπὸν δ' ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης, τῆς ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ναοῦ ληφθείσης; Ποῖος ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἄλλην προπωδεζέραν καὶ ἀναλογωτέραν παραβολῆς ἔκφρασιν; Οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τόσης ὑψηλῆς ἀπλότητος, ἀφελείας καὶ βαθυνοίας πλήρεις, τόσον ἀκριβεῖς εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν των, ὅσον εἶναι φανερά καὶ εὐκατάληπτα τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα Ποιήματα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν φύσιν. Ποῖος πλέον δὲν πρέπει νὰ προσφέρῃ σέβας βαθυτάτον εἰς πάντα λόγον, ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ;

Βλέπομεν προσέτι εἰς τὴν ἰσορίαν ταύτην, πόσον ἀπαρέσκεται καὶ δυσαρεσεῖται ὁ Ἰησοῦς, ὅταν μολύνωμεν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ δι' ἀπρεποῦς καὶ ἀναιδοῦς πολιτεύματος. Ἴδου μὲ πόσῃν αὐσηρότητα ἐτιμώρησε τοὺς βεβηλοῦντας τὸν Ναὸν ἐκεῖνος, ὅς τις εἶναι αὐτόχρημα ἡ πραότης καὶ ἰλαρότης! Πρέπει λοιπὸν νὰ ζήκεσθε ὦ ἀγαπητοίμου νέοι! εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι οἶκος τοῦ Θεοῦ, πάντοτε εὐσχημόνως, κοσμίως καὶ καθῶς πρέπει νὰ ζήκεται τις εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ τιμᾶται τὸν ἐκεῖ Ἅγιον τῶν Ἁγίων μὲ τὸ ἅγιόν σας πολιτεύμα! Μὴ ἐπισύρητε διὰ τῆς ἀπροσεξίας σας τὴν δυσαρέσκειαν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ Ἰησοῦ ἐπάνω σας! Πόσον λυπηρὸν ἠθελεν εἶναι, εἰν ἐφερώμεθα εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τόσον ἀναξίως, ὥστε νὰ ὀπλισθῇ καθ' ἡμῶν μὲ τὸ φραγγέλιον (μάστιγα) ἡ χεὶρ ἐκείνη, ἥτις εἶναι πρόθυμος νὰ μᾶς εὐλογῇ ἐνταῦθα!

30. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις ἐπὶ
τῆς πηγῆ τοῦ Ἰακώβ.

Ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Ναζαρέτ. Ὁ δρόμος του ἐγίνε διὰ τῆς χώρας τῶν Σαμαρειτῶν, ἡ ὁποία ἐσύσθηε τὸ πάλαι βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τώρα ὠνομάζετο Σαμάρεια κατὰ τὸ ὄνομα τῆς παλαιᾶς μητροπόλεως Σαμαρείας. Ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν Σιχάρ, ἣτις ὠνομάζετο τὸν παλαιὸν καιρὸν Συχέμ, καὶ ἦτις μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι γνωσὴ καὶ εἰς τὴν ἰσορίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐκεῖ πλησίον ἦτο καὶ τὸ ὑπόσατικόν, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν υἱὸν του Ἰωσήφ. Ἐνταῦθα ἦτον προσέτι καὶ ἐν πηγάδιον, τὸ ὁποῖον ὠρυξε ποτὲ ὁ Ἰακώβ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο πηγάδιον τοῦ Ἰακώβ. Πλησίον τῶν πηγαδίων ἐφίτευσον τὸ πάλαι σκιερὰ δένδρα καὶ εἶχαν καθίσματα κτισμένα πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἐκεῖ ἐρχομένων. Σχεδὸν ἦτο μεσημέριον, καὶ ὁ Ἰησοῦς κοπιασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκάθισε καὶ αὐτὸς πλησίον τοῦ πηγαδίου· οἱ δὲ μαθηταίτου ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν, διὰ ν' ἀγοράσωσι τροφάς.

Ἐν ᾧ ἐκάθητο ὁ Ἰησοῦς μόνος πλησίον εἰς τὸ πηγάδιον, ἦλθεν ἐκ τῆς πόλεως κάποια γυνὴ Σαμαρεῖτις, διὰ νὰ ἐπάρη νερόν. — Οἱ Ἰουδαῖοι, καθὼς ἤξεύρετε, εἶχον παλαιὸν καὶ ἀδιάλλακτον εἰς τὰς καρδίαις των μίσος κατὰ τῶν Σαμαρειτῶν, καὶ μητε χαιρετισμοῦ ἠξίωνε ποτε Ἰουδαῖος Σαμαρεῖτην. Ἐνόμιζον μέγα ἀμάρτημα νὰ φάγωσιν Ἰουδαῖοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου, ἢ νὰ πῶσιν ὕδωρ ἐκ τῆς αὐτῆς σάμνας, ὅπου ἔτρωγον ἢ ἔπινον Σαμαρεῖται· Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔκρινε δίκαιον τὸ μίσος τοῦτο, ἀν καὶ τῶ ὄντι οἱ Σαμαρεῖται εἶχαν

πολλάς περὶ Θεοῦ ἐσφαλμένας δόξας· Αὐτὸς ἐμίσει μόνον τὴν ἀπάτην καὶ ἀμαρτίαν, οὐδέποτε ὅμως καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. Ὅθεν λέγει μὲ ἰλαρότητα καὶ εὐμένειαν πρὸς τὴν γυναῖκα: „Δὸς μοι πιεῖν!“

Ἡ γυνὴ ἐθαύμασε μὲν εἰς τὴν εὐμενῆ καὶ προσφιλεῖ ταύτην ὁμιλίαν τοῦ Ἰησοῦ μετ' αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ δυναμένη νὰ κρύψῃ τὸν θαυμασμόν της λέγει πρὸς αὐτόν: „Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὕσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος;“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς μετέφερεν εὐθύς τὴν ὁμιλίαν του εἰς ἄλλό τι ὑψηλότερον· ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν περίεσσαν ἤθελε νὰ διδάσκη τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπὸ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἤντλει κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἡ γυνὴ, ἔλαβεν ἀμέσως ἀφορμὴν, νὰ τὸ μεταχειρισθῆ εἰς παραβολήν, ὅθεν λέγει πρὸς αὐτήν: „Ἐὰν ἤξευρες ὁποῖαν σωτηρίαν σοὶ ἐτοιμάζει τώρα ὁ Θεὸς, καὶ ποῖος εἶναι ὁ λέγων σοι: Δὸς μοι πιεῖν! Ἐσὺ ἤθελες παρακαλέσει αὐτόν, διὰ νὰ σοὶ δώσῃ ὕδωρ ζῶν.“

Ἡ γυνὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, τί ἐσήμαινε τοῦτο· ὅθεν λέγει πρὸς αὐτόν ὅλη ἔκθαμβος: „Κύριε! Ἐσὺ οὔτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ εἶναι βαθύ· πόθεν λοιπὸν θέλεις λάβει τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μήπως εἶσαι σὺ μείζων τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ τοῦτο, καὶ ἔπει καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ ἀπ' αὐτό;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπιμένων εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ὕδατος, ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν: „Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου θέλει διψῆσαι πάλιν· ὅστις δὲ πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον θέλω δώσει ἐγὼ εἰς αὐτόν, ἐκεῖνος δὲν θέλει διψῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄλλὰ τὸ ὕδωρ, ὅπερ δώσω εἰς αὐτόν γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος, ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.“

Ἄγαπητοῖμου ἀναγνώσαι! Ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ εἰς ἐ-
 σαῶς, ὅτι ἠκολούθησεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα ταύτην. Οἱ λόγοι
 οὔτοι τοῦ Ἰησοῦ, ἀν καὶ εἶναι σαφεῖς, ἐνδέχεται ὅμως νὰ
 σαῶς φαίνωνται σκοτεινοί. Οὔτοι δὲ σημαίνουσι τὸ ἐξῆς: Κα-
 θὼς ὁ διψασμένος ἐπιθυμεῖ ψυχρὸν ὕδωρ, οὕτω καὶ πᾶς ὄχι
 διόλου ἐξ ἀμελείας διεφθαρμένος ἄνθρωπος ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἐ-
 πιθυμίαν, εἰς τὸ νὰ γένη σοφός, ἀγαθός καὶ μακάριος,
 καὶ ταύτην τὴν πνευματικὴν δίψαν ὑπόσχεται ἐνταῦθα νὰ σβύ-
 σῃ ὁ Ἰησοῦς. Ὅτι εἶναι τὸ ψυχρὸν τῆς πηγῆς ὕδωρ εἰς τὸν
 ὑπὸ δίψης κατατηκόμενον κατὰ τὰς θερμοτάτας ὥρας τοῦ
 μεσημερίου, τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς
 ἀμαθεῖς, μεταννοοῦντας καὶ ἀπαραμυθήτους
 ἀνθρώπους. Θέλει ν' ἀνοίξῃ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν καρδίαν ἀνε-
 ξάντλητον πηγὴν τῆς ἀληθείας, ἀγιότητος καὶ μα-
 καριότητος. Καὶ τί ἄλλο καλῆτερον ἤμπορούσαμεν
 νὰ ἐπιθυμήσωμεν;

Ἄλλὰ τόσον ὑψηλὰ δὲν ἐδύνατο ἀκόμη νὰ ὑψωθῇ τὸ
 πνεῦμα ταύτης τῆς γυναικός. Ἐνόμιζε πάντοτε, ὅτι ὁ λόγος
 εἶναι περὶ ἀληθινοῦ, θαυμασίου τινος ὕδατος· καὶ λέγει
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Κύριε! δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ
 διψῶ ποτὲ, μήτε ἔρχωμαι ἐδῶ, διὰ νὰ ἀντλῶ.“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκλεξεν ἄλλόν τινα τρόπον ὅλως διόλου ἀ-
 προσδόκητον εἰς αὐτήν, διὰ νὰ κάμῃ τὸ πρᾶγμα σαφές· δηλ.
 εἶπε πρὸς αὐτήν: „Ὑπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλ-
 θε ἐδῶ!“ Ἡ δὲ γυνὴ ἀπεκρίθη: „Οὐκ ἔχω ἄνδρα.“ Καὶ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτήν: „Ἀληθῶς εἶπας: οὐκ ἔχω ἄνδρα!
 Ἐπειδὴ πέντε ἄνδρας ἔλαβες ἕως τῆς ὥρας, καὶ ἐκεῖνον, τὸν
 ὁποῖον ἔχεις τώρα, δὲν εἶναι ἀνὴρ σου· τοῦτο τὸ εἶπες ἀλη-
 θινά.“

Ὁ λόγος οὗτος τὴν ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῇ περισσότερον.
 Ἐτρόμαξεν ἡ ἀθλία, ὅτι ὁ ξένος οὗτος διδάσκαλος, τὸν

ὅποιον δὲν εἶδεν ἄλλοτε, ἠξέυρει τὴν ἰσορίαν τῆς ζωῆς της, καὶ ὅλα τὰ κρύφια πταίσματα καὶ ἀμαρτήματά της. Ἐρυθρίωσα καὶ κάτω βλέπουσα (ὡς νὰ ἐσέκατο ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τοῦ τὰ πάντα εἰδότης) ἐσέκετο βέβαια καὶ ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. Ἐντράπη ἢ ταλαίπωρος καὶ ἐμετανόησε τόσον διὰ τὰς πεπραγμένας της ἀμαρτίας, ὥστε δὲν ἐδύνατο πλεον νὰ προφέρῃ ἄλλο, εἰμὴ τοὺς ἐξῆς τούτους λόγους: „Κύριε! θεωρῶ ὅτι προφήτης (ἄνθρωπος δηλ. ἅγιος καὶ παρὰ Θεοῦ ἠγαπημένος) εἶσαι.“ Διὰ τῶν λόγων τούτων ὄχι μόνον τὸ σέβαστης ἔδειξεν ἡ Σαμαρεῖτις πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' ὠμολόγησεν ἐν ταύτῳ εἰλικρινῶς καὶ μετ' αἰδοῦς, ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὅτι αὐτὴ εἶναι γυνὴ ἀμαρτωλός.

Ὁ Ἰησοῦς ἐνέβλεψεν εἰς τὴν καρδίαν της. Εἶδε τὴν μετάνοιαν, τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν διόρθωσίν της, διὰ τοῦτο δὲν τῆς λέγει οὔτε λόγον πρὸς ἔλεγχον καὶ τιμωρίαν της· ἐπειδὴ αὐτὸς πρὸς τοὺς μετανοοῦντας ἀμαρτωλοὺς ἦτον ὅλως ἀγάπη καὶ φιλανθρωπία· Ἐδείκνυε πανταχοῦ, ὅτι δὲν ἦλθε διὰ νὰ κρίνῃ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς σώσῃ καὶ νὰ τοὺς καταστήσῃ μακαρίους.

Ἡ χρῆσ' αὐτῆς γυνὴ εἶχεν ἀκόμη καὶ ἄλλην ἀπορίαν εἰς τὴν ψυχὴν της, δηλ. ἀμφίβαλλε περὶ πράγματος, τὸ ὅποιον δι' αὐτὴν ἦτον μέγα καὶ ἀξιόλογον. Πρὸ πολλῶν ἤδη αἰώνων ἠγέρθη μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν λογομαχία περὶ τοῦ, ποῖος εἶναι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὅποιον εὐαρεσεῖται περισσότερον νὰ προσκυνῆται ὁ Θεός. Οἱ Σαμαρεῖται ἠκοδόμησαν ἑαυτοῖς, καθὼς ἠξέυρετε, ἴδιον αὐτῶν ναὸν ἐπὶ τοῦ πλησίον τῆς πόλεώς των ὄρους. Οἱ Ἰουδαῖοι ἔλεγον, ὅτι μόνον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρέπει νὰ προσκυνῆται ὁ Θεός, καὶ κατηδάφισαν ἐπομένως διὰ τοῦτο τὸν ναὸν τῶν Σαμαρειτῶν. Τὸ ὄρος τοῦτο μὲ τὰ ἐρείπια τοῦ κατεδαφισθέντος ναοῦ ἦτον ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς των· ἠπαλαιὰ λογομαχία ἐξακολού-

θεῖτο ἀδιακόπως μὲ νέαν σφοδρότητα. Ἡ γυνὴ ἔδωκε μεγάλην πίσιν εἰς τὸν ἄγνωστον Προφήτην. Ἐσοχάζετο, ὅτι αὐτὸς ὅστις ἤξεύρει ὅλα τῆς τὰ κρύφια, ἤμπορεῖ νὰ λύσῃ καὶ τὴν ἀπορίαντῆς· ὅθεν ἄρχισεν ἐκ νέου νὰ λέγῃ: „Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ ἐπροσκύνησαν (τὸν Θεόν). Ἐσεῖς οἱ Ἰουδαῖοι λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις εἶναι ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ προσκυνῆτε τὸν Θεόν· (ποῖος τάχα ἔχει δίκαιον;)“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε: „Γύναι! πίσευσόν μοι! ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις θέλετε προσκυνῆσαι τὸν Πατέρα· Ἐσεῖς δὲν ἤξεύρετε ποῖον προσκυνεῖτε (ἤγουν δὲν γνωρίζετε ἀκόμη τὸν Θεόν ὀρθῶς). Ἡμεῖς ὅμως ἤξεύρομεν, ποῖον προσκυνοῦμεν (μόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐδόθη ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ)· Διότι ἡ σωτηρία (ἤγουν ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου) ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔρχεται (ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους θέλει διαδοθεῖ εἰς ὅλην τὴν γῆν ἡ ἀληθῆς γνῶσις καὶ λατρεία τοῦ Θεοῦ.) Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤλθε σχεδὸν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θέλουν προσκυνῆσαι τὸν Πατέρα ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· ἐπειδὴ καὶ ὁ Πατὴρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.“

Ἰδέτε, ἀγαπητοί μου νέοι! πῶς φυλάττει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς τὸν λόγον του· Τῷ ὄντι δίδει εἰς τὴν Σαμαρείτην ἀληθινὸν ὕδωρ ζωῆς. Ὡ ὕψος οὐρανίων διδασκαλιῶν! Ὁλοὶ οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ προσκυνῶσι τὸν Θεόν ἐν πνεύματι. Ὁ Θεὸς εἶναι Πατὴρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἐπομένως καὶ τῶν Σαμαρειτῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων. Πνεῦμα εἶναι ὁ Θεός, ἀόρατος καὶ πανταχοῦ παρὼν· ὅθεν καὶ ναὸς ἀληθινὸς τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ᾗ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ προσκυνῶμεν τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο ἤμποροῦμεν πανταχοῦ νὰ τὸ κάμνωμεν. Ἡ προσκύνη

σις καὶ λατρεία τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ᾔηται ἀλήθεια. Ὁ νοῦς πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ἡ καρδιά νὰ αἰσθάνεται, καὶ ἡ πράξις νὰ βεβαιώη ὅτι λαλεῖ τὸ σῶμα. Ὅστις ὀνομάζει Πατέρα του τὸν Θεόν, καὶ δὲν τὸν τιμᾷ, δὲν τὸν ἀγαπᾷ, δὲν ἐλπίζει εἰς αὐτὸν, δὲν πείθεται εἰς αὐτὸν, καθὼς τὸ εὐπειθὲς τέκνον εἰς τὸν πατέρα του, ἐκεῖνος δὲν τὸν προσκυνεῖ ἐν ἀληθείᾳ. Ἡ προσκύνησις τοῦ τοιούτου εἶναι πλάνη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, εἶναι ψεῦμα, εἶναι ὑπόκρισις.

Ἡ Σαμαρεῖτις ἀκροάζετο μὲ προσοχὴν πᾶν ῥῆμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἐφαντάζετο τῶρα μὲ κατάνυξιν τὸν καιρὸν, καθ' ὃν θέλει ἔλθει ὁ Ἰησοῦς, καὶ διαδώσει πανταχοῦ τὴν ἀληθινὴν τοῦ Θεοῦ προσκύνησιν. „Ἡξούρω (ἔλεγεν ἡ γυνή), ὅτι Μεσίας ἔρχεται, ὃ λεγόμενος Χριστός. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θέλει μᾶς τὰ ἀναγγελεῖ ὅλα.“ Ἡ καλὴ Σαμαρεῖτις δὲν ἠξούρω πόσον πλησίον ἦτο τῆς μεγάλης ταύτης εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν ἤλπιζε!

Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτήν: „Ἐγὼ εἶμι ἐκεῖνος, ὃ λαλῶν μετὰ σοῦ.“

Ἡ γυνὴ ἐχάρη πολὺ περισσότερον δι' αὐτὸ, παρ' ὅτι ἤθελε χαρῆ εἶναι εὑρισκε τὸν μέγιστον χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρόν. Δὲν εἶχε λέξεις νὰ ἐκφράσῃ τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμόν της· ἡ καρδιά της κατεφλέγετο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, τοῦ νὰ φέρῃ ὅσον τάχιον καὶ εἰς τοὺς συμπατριώτας της ταύτην τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν. Ἀπὸ τὴν χαράν της ἀφῆκε τὴν σάμναν της εἰς τὸ πηγάδιον, ἔδραμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους: „Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὅστις εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποίησα· (κυττάξατε!) μήπως εἶναι οὗτος ὁ Χριστός;“

Ἀγαπητοί μου ἀναγνώσαι! Τόσον σαφῶς, τόσον καθαρῶς δὲν εἶπεν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς εἰς κανένα ἕως τῶρα ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσίας, καθὼς τὸ εἶπεν εἰς ταύτην τὴν πτωχὴν

καὶ εὐτελῆ γυναῖκα, ἢ ὁποῖα ἐκτὸς ὅτι ἦτον αἰρετικὴ, ἦτο καὶ ἀμαρτωλός. Διὰ τί δὲ ἐξάβη πρώτη αὐτῆ εὐτυχῆς καὶ ἤκουσε τοῦτο ἀπὸ τὸ ζῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὄχι οἱ ἀρχιερῆς, ὄχι οἱ γραμματεῖς, ὄχι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας, τοῦτο εὐκόλως ἤμπορεῖτε νὰ καταλάβετε. Οὗτοι ἐνόμιζον ἤδη ἑαυτοὺς σοφοὺς, φρονίμους, ἀγίους καὶ ικανῶς εὐδαίμονας. Ἡ ὑπερηφάνειά των ἐσκήρυνε τὴν καρδιάν των πρὸς πᾶσαν νοουθεσίαν, παραίνεσιν καὶ διόρθωσιν. Ἡ δὲ γυνὴ αὕτη ἐξ ἐναντίας, ἂν καὶ ἦτον πάντῃ ἀμαθῆς καὶ ἀδίδακτος, ὅμως ἐπεθύμει ἐκ καρδίας τὴν ὀρθοτέραν διδασκαλίαν. Ἦτον ἀμαρτωλός, ἀλλ' ἐγνώριζε τὰς ἀμαρτίας της, τὰς ὠμολόγει, καὶ ἐζήτηει τὴν διόρθωσίν της. Ἦτον εἰλικρινῆς δηλ. χωρὶς τινος δόλου ἢ ὑποκρίσεως. Ἠγάπα τοὺς συμπολίτας της. Ἠλπίζε καὶ ἔχαιρεν ὑπερβαλλόντως, ὅτι θέλει ἔλθει τώρα ὁ Χριστός. Ἡ ὀρθὴ προσκύνησις καὶ λατρεία τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτον εἰς αὐτὴν πρᾶγμα ἀδιάφορον. Εἶχεν αἴσθησιν τῆς ἀληθείας. Ἐκ τούτου προήρχετο καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς καιροὺς, (τὸ ὁποῖον βέβαια δὲν θέλει ταράξει τὸ πρὸς τὸν Ἰησοῦν σέβας σας) ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἀνθρώπων κατεφρόνουσιν αὐτὸν, καὶ δὲν ἤθελαν ν' ἀκούσωσι τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ζῶμα του, ἢ ὡς ἄνθρωποι, ἀληθινὰ ὄχι τόσο ἐπιφανεῖς, τιμιώτεροι ὅμως καὶ καλῆτεροι ἐπίσταντο ἐκ καρδίας εἰς αὐτὸν, καὶ εὔρισκον εἰς αὐτὸν τὴν σωτηρίαν των. Ἡμεῖς δὲ ἀγαπητοῖμου νέοι! ὡς ὁμοιωθῶμεν κάλλιον μὲ τοὺς τιμιωτέρους καὶ καλητέρους ἀνθρώπους, καὶ ὡς ἡμεῖς σῶφρονες, κόσμιοι, χρησοὶ, φιλομαθεῖς καὶ εἰλικρινεῖς, προσπαθοῦντες καὶ φροντίζοντες πάντοτε διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας. Ταπεινὸν φρόνημα, καὶ θέλησις ἀγαθὴ φέρει τὸν ἄνθρωπον ἀσφαλέςατα καὶ εὐκολώτατα εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας.

31. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Σαμαρεῖται.

Εν ᾧ ἀκόμη ὁμιλεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν Σαμαρείτιδα, ἦλθον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς πόλεως, φέροντες μετ' ἑαυτῶν καὶ τὰς ὁποίας ἠγόρασαν τροφάς· Ἐθαύμασαν, ὅταν τὸν εἶδαν, νὰ ὁμιλῇ μετὰ γυναῖκα Σαμαρεῖτιν. Διότι ὅσον καὶ ἂν ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ καλοὶ ἄνθρωποι οἱ μαθηταί, μ' ὅλον τοῦτο ἦσαν καὶ αὐτοὶ ὀλίγον μολυσμένοι ἀπὸ τὸ κοινὸν ἐκεῖνο πρὸς τοὺς Σαμαρείτας μῖσος, καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιπάθειαν, τὰ ὅποια ἔφθασαν πλέον νὰ νομιζῶνται ὡς πρῶτισαι ἀρεταὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ καλοῦ Ἰσραηλίτου. Ἦσαν πολλὰ περίεργοι ἢ ἀκούσωσι: „Τί ἐλάλει μετ' αὐτῆς;“ Ἡ ἐρώτησίς των αὕτη ἐφαίνετο σχεδὸν ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη των· ἀλλὰ τὸ πρὸς τὸν Ἰησοῦν σέβας των ἦτον τόσον μέγα, ὥστε δὲν ἐτόλμα κανεὶς νὰ τὸν ἐρωτήσῃ. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ ἔφεραν εἰς αὐτὸν ἐν σιωπῇ διὰ νὰ φάγῃ.

Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔχαιρε ποτὲ τόσο, ὅσον ὅταν εὑρίσκει καρμίαν ψυχὴν, δεχομένην οἰκιοθελῶς καὶ προθύμως τὴν ἀλήθειαν. Ἐπρόβλεπεν, ὁποία εὐτυχῆ καὶ μακάρια ἐπακολουθήματα ἔμελλε νὰ ἔχῃ ἢ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος ὁμιλίας του. Ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς του καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἐπλήρωναν τὴν καρδίαν του· ὅθεν οὔτε ἐφρόντιζεν πλέον περὶ τροφῆς· Ἐχώρτασεν ἤδη εἰς πλησμονὴν ἀπὸ οὐράνια αἰσθήματα.

Οἱ μαθηταὶ δὲν ἤξευραν παντελῶς, τί συνέβη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰησοῦ· ὅθεν τὸν παρεκύνουν, λέγοντες: „Διδάσκαλε, φάγε!“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἐγὼ ἔχω νὰ φάγω βρῶσιν (φαγητὸν), τῆς ὁποίας

ἔσεῖς δὲν ἠξεύρετε.“ Τώρα συνέβη εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι πρὸ ὀλίγου συνέβη καὶ εἰς τὴν Σαμαρείτιδα· διότι μὴ ἐννοοῦντες τὰ λεγόμενα, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους: „Μήπως τῷ ἔφερε κανεὶς κ' ἔφαγε;“ Ἀλλὰ τελευταῖον λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς φανερά: „Ἐμὸν βράῃμα εἶναι νὰ ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με, καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον αὐτοῦ.“ Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη ἐξήγησις ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς θαυμασμόν. Ἐκατάλαβαν μὲ εὐχαρίστησίν των, ὅτι ὁ Ἰησοῦς προτιμᾷ πολὺ περισσότερον τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα, παρὰ τὸ τρώγειν καὶ πίνειν· καὶ ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ χρέους του εἶναι εἰς αὐτὸν ἡ καθημερινὴ τροφή καὶ ἀπόλαυσις.

Τὰ παραδείγματα καὶ αἱ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐλήφθησαν ἐκ τῶν βιωτικῶν πραγμάτων· ὅθεν εἶναι τόσο σαφὴ καὶ τόσο καθαρά, ὥστε καὶ τὸ μικρὸν παιδίον ἠμπορεῖ νὰ τὰ ἐννοήσῃ. Καθὼς λοιπὸν δὲν λησμονεῖτε, ἀγαπητοῖμου ἀναγνώσται! νὰ φάγητε καὶ νὰ πῖντε, οὕτω δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε διὰ νὰ κάμνετε καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν πεινᾶτε πολὺ, καὶ σᾶς κρᾶζουν εἰς τὸ γεῦμα, τότε χαίρετε ὄχι ὀλίγον· ὅθεν ὅσον ἐπιθυμητὸν εἶναι εἰς τὸν πεινασμένον τὸ φαγητὸν, τόσο ἀγαπητὸν καὶ ἐπιθυμητὸν πρέπει νὰ ἦναι καὶ εἰς ἐσᾶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Προσέτι ἠξεύρετε πολλὰ καλά, ὅτι καθὼς ἡ βρώσις καὶ πόσις εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι τὸν ἐνδυναμώνει καὶ τὸν ζωογονεῖ, οὕτως ὠφέλιμον καὶ ζωογονητικὸν εἶναι εἰς ἡμᾶς, καὶ ὅταν ποιῶμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις λαμβάνομεν καὶ νέας δυνάμεις πρὸς τὸ ποιεῖν τὸ ἀγαθόν. Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ δίδει τρόπον τινα εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν ἀληθινὴν μορφήν.

Ὁ Ἰησοῦς βλέπει ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν τοὺς Σαμαρείτας, οἱ ὅποιοι, ἀκούσαντες τοὺς λόγους τῆς γυναικούς, ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν ἴδωσι. Τώρα ἤθελε νὰ

παρακινήσει τοὺς μαθητάς του, τοὺς γήϊνα ἀκόμη φρονοῦντας, διὰ νὰ συνεργήσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ ὅποιον ἐξ οὐρανοῦ ἐπέμφθη ἔργον, καὶ νὰ ὑποδεχθῶσι εὐνοϊκῶς καὶ φιλοφρόνως τοὺς Σαμαρείτας. Τὰ πλούσια χωράφια τῶν πέριξ κειμένων τόπων ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἀφορμὴν, νὰ κάμη τοῦτο καὶ ἐδοῦ πάλιν συμβολικῶς. Ὅθεν εἶπε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὸν ἀγαπητὸν καὶ συνήθη εἰς αὐτὸν παραβολικὸν τρόπον: „Ἔσεἰς οἱ ἴδιοι δὲν λέγετε, ὅτι εἶναι τετράμηνος, καὶ ὁ φερισμὸς ἔρχεται; ἐγὼ ὁμως σᾶς λέγω: Ἴδου, ἐπάρατε (σηκώσατε) τοὺς ὀφθαλμοὺς σας, καὶ θεάσασθε (κυττάξατε) τὰς χώρας ταύτας (τοῦτο εἰπὼν ἔδειχνε τοὺς ἐρχομένους Σαμαρείτας) ὅτι λευκαὶ εἰσι (ἤγουν ὄριμα) πρὸς φερισμόν ἤδη. Καὶ ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὸν φερισμόν τοῦτον μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ὥσε καὶ ὁ σπεύρων χαίρη, καὶ ὁ φερίζων!“—

Ὁ Ἰησοῦς παρομοιάζει ἐνταῦθα τὸ μέγα καὶ ὑπερβαύμασον ἔργον τοῦ ἀξιωματός του, πρὸς τὸ ὅποιον ἐκλήθη, (δηλ. νὰ κάμη τοὺς ἀνθρώπους ἐχέφρονας, ἀγαθοὺς καὶ μακαρίους) μὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν χωραφίων. Ἠξεύρετε πόσον ὠραῖον καὶ τερπνὸν θέαμα εἶναι τὸ καλῶς γεωργημένον καὶ καλλιεργημένον χωράφιον, εἰς τὸ ὅποιον δὲν βλέπομεν ζιζάνια, ἀλλὰ μόνον εὐφωροτάτους σάχυας! Οὕτως ἔπρεπε διὰ τῆς προσπαθήσεως καὶ ἐπιμελείας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ νὰ γένη ὅλη ἡ γῆ τρόπον τινα ἐν χωράφιον, εἰς τὸ ὅποιον βλασάνει, ἀνθεὶ καὶ ὀριμάζει μόνον τὸ ἀγαθὸν καὶ καλόν. Ὡ πόσον χαρίεν καὶ νόσιμον εἶναι τοῦτο! — Ἴδετε καὶ σεῖς πολλάκις βέβαια, πῶς ἐργάζονται οἱ ἀνθρωποι ἔξω εἰς τὰ χωράφια, π. χ. εἰς τὸν καιρὸν τοῦ φέρουσ, χωρὶς νὰ ἀποκάμωσι, καὶ πῶς κοπιάζουσι, νὰ κερδήσουν τὰ πρὸς τροφήν των ἀναγκαῖα ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των· ἀλλὰ μὲ πολὺ περισσότερον κόπον καὶ πόνον ἠργάζοντο ὁ Ἰησοῦς, οἱ Μαθηταὶ του καὶ ἄπειροι ἄλλοι ἅγιοι ἄνδρες, διὰ νὰ φερίσωσι

καὶ συνάξωσι καὶ ἐξ ἡμῶν ἀφθότους καρπούς τῆς ἀρετῆς καὶ μακαριότητος. Ἦναι λοιπὸν δίκαιον, ἀγαπητοῦ μου νέοι! νὰ φαίνεται, ὅτι ἔγιναν εἰς μάτην οἱ ὑπὲρ ἡμῶν ὅλων τούτων κόποι καὶ μόχθοι;

Ἦλθεν λοιπὸν οἱ Σαμαρεῖται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐσυνόχθησαν περὶ αὐτὸν μὲ σεβας καὶ εὐλάβειαν· διότι μόνον τὸ βλέμμα του (συνωδευμένον μὲ ἐκείνην τὴν σεβασμιότητα καὶ χάρι^{τι}) ἦτον ἰκανὸν νὰ ἐκλύσῃ πρὸς ἑαυτὸν ὅλων τὰς καρδίας. Εὐθύς τὸν ἐπαρακάλεσαν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς· καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὅστις διὰ τὴν μεγάλην του ἀγαθότητα, δὲν ἠμπόρει ν' ἀποβάλλῃ κανενὸς ἀνθρώπου τὴν παράκλησιν, ἐδέχθη προθύμως τὸ πρόβλημά των, εμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας, καὶ τοὺς ἐδίδασκεν ἀδιακόπως. Ἡ διδασκαλία του ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν Σαμαρειτῶν. Ὁ καταφρονητικὸς καὶ ὑπεροπτικὸς τρόπος, μὲ τον ὁποῖον ἐφέροντο πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἰουδαῖοι, τοὺς εἶχε ξερεώσει εἰς τὰς περὶ θρησκείας πλάναις των καὶ ἀπάταις· ἀλλ' ἡ πραότης καὶ εὐμένεια τοῦ Ἰησοῦ τοὺς ἔκαμε νὰ δεχθῶσι μετὰ χαρᾶς τὴν ὀρθὴν περὶ Θεοῦ γνώσιν. Ἐπίβησαν πολλοὶ εἰς αὐτόν· ἐτι δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ Σαμαρεῖται οικειώθησαν καὶ ἐφιλιώθησαν ὁπασοῦν πρὸς ἀλλήλους. Τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μίσος καὶ ἡ βαθέως ριζωμένη ἀποστροφή, τὴν ὁποίαν ἔτρεφον Ἰουδαῖοι καὶ Σαμαρεῖται παλαιότεν ἀναμεταξύ των, ὅλα ταῦτα ἐξέλιπον, καὶ ἦνωσε τὰς διηρημένας καρδίας ἢ εἰς τὸν Ἰησοῦν πίσις.

Οὕτω δεικνύει ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς εὐθύς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ διδασκαλικοῦ του ἐπαγγέλματος, ὅτι ἦλθεν εἰς τον κοσμον, διὰ νὰ συνάξῃ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς ἀνθρώπους ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ νὰ ἀφανίσῃ τὸ πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν θρησκευτικὸν μίσος, ἀλλ' ὄχι νὰ τὸ αὐξήσῃ, νὰ τὸ σβύσῃ, ἀλλ' ὄχι νὰ τὸ ἀνάψῃ! Ποῖος λοιπὸν δὲν θέλει νὰ ὁμοιωθῇ μᾶλλον μὲ τὸν Θεῖον, μὲ τὸν γλυκὺν καὶ φιλόανθρωπον Ἰη-

σοῦν εἰς τὸ πρὸς ἄλλοπίστους καὶ ἄλλοθρήσκους πολίτευμά του, παρὰ μὲ τούς ὑπεροπτικούς, ὑψηλόφρονας καὶ ἀπανθρώπους Ἰουδαίους;

Εἰς τὸ τέλος ὁμολόγησαν οἱ Σαμαρεῖται τὴν τοῦ Ἰησοῦ θεϊότητα, εἰπόντες μεγαλοφώνως πρὸς τὴν γυναῖκα, ἣ τις ἔφερεν εἰς αὐτούς τὴν πρώτην περὶ αὐτοῦ εἶδῃσιν: „Ἦδη πιεσόμεν ὄχι πλέον διὰ τὴν ἐδικήν σου μαρτυρίαν, ἀλλὰ διότι: ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸν ἠκούσαμεν. Τώρα γνωρίζομεν, ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.“

Οἱ λόγοι οὗτοι μᾶς δεικνύουν κάλλιστα καὶ τὴν ὁδὸν, διὰ τῆς ἧς ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἀληθῆ πρὸς Χριστὸν πίσιιν. Ἐσεῖς τώρα πιεσεύετε, ἀγαπητοί μου νέοι! εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐπειδὴ σᾶς βεβαιώνουν καὶ σᾶς πληροφοροῦν καλοὶ καὶ εἰλικρινεῖς ἄνθρωποι, (οἱ γονεῖς σας δηλ. καὶ διδάσκαλοί σας), ὅτι εὗρον αὐτοὶ τὴν σωτηρίαν των εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀκόμη ἀρχὴ τῆς εἰς Χριστὸν πίσεως. Ἐὰν ὅμως καταπειθόμενοι ἀπὸ τοιαύτας βεβαιώσεις καὶ μαρτυρίας, προβαίνετε καὶ σεῖς πρὸς τούτοις δι' ἀγάπην αὐτοῦ καθημέραν ἐπὶ τὸ βέλτιον, ζητοῦντες παντοίῳ τρόπῳ νὰ γνωρίσητε αὐτὸν ἀκριβέστερα· ἐὰν, λέγω, ἀναγινώσκητε προσεκτικῶς τὰς διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀκούετε ὡσαύτως μὲ προσοχὴν τότε ἠμπορεῖτε νὰ πιεσεύση ἀδιστάκτως, ὅτι τῶ ὄντι αἰσθάνεσθε πλέον σέβας μέγα πρὸς αὐτὸν καὶ ἀγάπην ἀληθινὴν· καὶ τοῦτο εἶναι ἀληθινὰ μεγάλη πρόοδος εἰς τὴν πρὸς Χριστὸν πίσιιν. Ὅταν κάμνετε τὰς διδασκαλίας του κανόνα τῆς ζωῆς σας, ὅταν ἐκπληρόνετε αὐτὰς πιεσῶς καὶ ἀκριβῶς, τότε πιεσεύετε εἰς αὐτὸν ὄχι δια παρακινήσεως ἄλλων, ἀλλ' ἐξ ἰδίας ἐσωτερικῆς πληροφορίας. Αἱ ὑποσχέσεις καὶ ἐπαγγελίαι του θέλουν πληρωθῆ εἰς ἐσᾶς· Ἐσεῖς θέλετε πληροφορηθῆ, ὅτι ἡ διδασκαλία του εἶναι αἰτὴ ἡ ἀλήθεια, καὶ αὐτὸς ὁ ἀληθινὸς

Σωτήρ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τοῦτο ἔπειτα εἶναι ὡς ἔφανος, ἡ
πλήρωσις δηλ. καὶ τελείωσις τῆς Πίστεως.

32. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ βασιλικὸς ὑ-
πουργὸς ἐν Καπερναοῦμ. *Υἱοὶ .4, 46*

Μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Σιχάρ
καὶ ἦλθε τελευταῖον εἰς τὴν Γαλιλαίαν· Οἱ Γαλιλαῖοι ὑ-
πεδέχθησαν αὐτὸν ἀσμένως· διότι ἦσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν
Ἱερουσαλήμ ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ εἶδαν τὰ ὅσα ἐποίησεν ἐκεῖ ὁ
Ἰησοῦς. Ἡ φήμη τῆς ἐλεύσεώς του διεδόθη παρευθὺς εἰς ὅ-
λην τὴν χώραν.

Εἰς τὴν Καπερναοῦμ (μίαν τῶν ἐπισημοτέρων καὶ πο-
λυανθρωποτέρων τῆς Γαλιλαίας πόλεων) ἔζη κατ' ἐκεῖνον τὸν
καιρὸν κάποιος βασιλικὸς ὑπῆρέτης, ὅστις ἦτο παρὰ τῷ λαῷ
εἰς μεγάλην ὑπόληψιν. Αὐτὸς μάλιχα ἔφερεν (ἐπειδὴ ἦτον
ἴσως ἑπαρχος ἢ ὑποβασιλεὺς) καὶ τίτλον βασιλέως. Πλὴν
οὔτε αὐτοὶ οἱ λαμπρότατοι τίτλοι δὲν δύνανται νὰ μᾶς φυ-
λάξωσιν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς ἀσθενείας. Ὁ υἱὸς τοῦ βασι-
λικοῦ τούτου ὑπῆρέτου ἠσθένει βαρέως, καὶ εἰς πᾶσαν σιγμὴν
ἐπρόσμεναν τὸν θάνατόν του.

Ὁ περίλυπος οὗτος πατήρ ἀκούσας ἤδη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς
ἦλθε πάλιν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὐρί-
σκειται τῷ ὄντι ἐν Κανᾷ (ἡ ὁποία ἀπέειχε τῆς Καπερναοῦμ
μιᾶς ἡμέρας δρόμον) ἔδραμεν εὐθὺς ἐκεῖ, καὶ φθάσας μίαν
ὥραν μετὰ τὴν μεσημβρίαν, παρεκάλει τὸν Ἰησοῦν ἐπιπόνως,
νὰ ὑπάγῃ μετ' αὐτοῦ εἰς Καπερναοῦμ, καὶ νὰ θεραπεύσῃ
τὸν υἱόν του, ὅστις ἔπνεε σχεδὸν τὰ λοιπθια.

“Ολοι οί ἐκεῖ παρευρισκόμενοι ἔβλεπον εἰς τὸν Ἰησοῦν, τί θέλει κάμει. Τινὲς δὲ μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἐσοχάζοντο ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἔλεγον: Ἐάν δυναθῆ νὰ βοηθήσῃ τὸν πνέοντα τὰ λοισθια νέον, τότε θέλομεν τὸν νομίζει καὶ ἡμεῖς ὡς μέγαν τινὰ καὶ θεῖον.” Ἄλλοι δὲ ἐνόμιζον ὡς βέβαιον, ὅτι δὲν εἶναι πλέου καμμία βοήθεια ἱκανὴ νὰ σώσῃ τὸν τελευτῶντα ἀσθενῆ. Καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ ἀσθενοῦς ἐσοχάζετο, ὅτι εἶναι ἀνόγη τώρα μάλιστα νὰ καταβῆ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Καπερναοὺμ διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν κακῶς ἔχοντα υἱὸν του· διότι ἂν ἡ ἀνάγκη δὲν τὸν ἐβίαζε τρόπον τινὰ, νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, δὲν ἤθελε βέβαια κάμει ταύτην τὴν ὁδοιπορίαν. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ἐάν δὲν ἰδῆτε σημεῖα καὶ τέρατα, δὲν πιστεύετε.“

Ὁ κατατεθλιμμένος καὶ λελυπημένος πατὴρ μόλις ἤκουσε τὴν πραεῖαν ἐπιτίμησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐνθυμήθη τὸν υἱὸν του, τὸν ὁποῖον ἄφησε κατακείμενον ἐπὶ κραβάτου, τὸν δρόμον τῆς ἄλλης ζωῆς τρέχοντα. Ἐπιθυμῶν δὲ ὡς πατὴρ τὴν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν λελυτρωμένον ἀπὸ τὸ φόμα τοῦ ἄδου νὰ ἰδῆ, ἐπανέλαβε πάλιν τὴν παρακάλεσίν του πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν: „Ἐλθε, Κύριε! πρὶν ἀποθάνῃ ὁ υἱός μου!“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε μὲ πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν: „Ἰπαγε! διότι ὁ υἱός σου ζῆ.“ Ὁ λόγος οὗτος (ἐκφωνηθεὶς μὲ θεῖαν μεγαλειότητα, εὐμένειαν καὶ πεποίθησιν) ἐφάνη εἰς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς ὡς φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ πρὸς αὐτὸν λαληθεῖσα: “Ὅθεν πισεύσας εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ἔδραμε παρευθὺς πλήρης χαρᾶς καὶ ἐλπίδος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καθ’ ὁδὸν ἤδη ἀπήντησαν αὐτὸν οἱ δούλοι του, κράζοντες μετὰ ἀγαλλιάσεως πρὸς αὐτόν: „Ὁ υἱός σου ζῆ! καὶ εἶναι ὑγιής!“

Ὁ πατὴρ ἠρώτησεν ἀμέσως τοὺς δούλους περὶ τῆς ὥρας, καθ’ ἣν ὁ υἱός του ἀνέλαβε· καὶ αὐτοὶ τὸν εἶπον:

„Χθὲς μίαν ὥραν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός· (εἰς μίαν σιγμὴν ἀπεσπίασθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ φέρμη).“
 Μὲ χαρὰν καὶ θαυμασμόν ἐκατάλαβεν ὁ πατήρ, ὅτι ἦτον ἐκείνη ἡ ἰδίᾳ σιγμῇ, καθ' ἣν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ὁ υἱός σου ζῆ!“ Ὡσαύτως καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλικοῦ ὑπηρέτου ἐκατάλαβαν μὲ θαυμασμόν των, ὅτι: Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔγινεν ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη καὶ ἐξαίτιος βοήθεια τοῦ ἀσθενοῦς. Ὅθεν ἐπίστευτε καὶ αὐτὸς, καὶ ὅλη αὐτοῦ ἡ οἰκία εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἀγαπητοῖ μου ἀναγνώσται! Ἡ λέξις *πιστεύω* ἀπαιτεῖ ἐδῶ ἀφεύκτως μίαν μικρὰν ἐξήγησιν καὶ διασάφησιν.

Πιστεύειν ἐνταῦθα σημαίνει, τό: Ἡδὴ ἐβεβαιώθησαν ὅτι, ὁ Ἰησοῦς εἶναι παντοδύναμος! Λέγει λόγον (καθὼς ὁ Θεὸς εἰς τὴν Δημιουργίαν τοῦ Παντός): Ὁ υἱός σου ζῆ! — καὶ αὐτὸς τῶ ὄντι ἀναλαμβάνει καὶ ζῆ. Ἐκ τούτου ἐβεβαιώθησαν ὅτι, ὁ Ἰησοῦς εἶναι πανταχοῦ παρών! Μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἀρκετὰς ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὸν κοιτῶνα τοῦ πάσχοντος, (ἀλλ' ἐν πνεύματι παρὼν εἰς τὸν κράθβατον τοῦ ἀσθενούντος) ἐνεργεῖ ὁμῶς καὶ ἐκεῖ ἡ παντοδυναμία του ἀκατανόητα. Ἡδὴ ἐγνώρισαν ὅτι, ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ φιλανθρωπότατος καὶ συμπαθητικώτατος Σωτήρ, πλήρης ἐπιεικείας καὶ πραότητος. Τὸν κινεῖ εἰς συμπάθειαν ὁ πόνος τοῦ ταλαιπώρου πατρὸς, καὶ δὲν ἀποβάλλει οὔτε τὸν κατὰ τὴν πίεσιν ἀσθενῆ.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ βλέπωμεν ἐν τῶ Ἰησοῦ τὸ παντέλειον ἀπαύγασμα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, τοῦ πανταχοῦ παρόντος καὶ παναγάθου;

Πιστεύειν ὁμῶς ἐδῶ σημαίνει καί τι ἀκόμη περισσώτερον· δηλ. ὅτι: Εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ἔγινε μεγάλη μεταβολή. Πρῶτερον ἐλάλουν εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν ἐπὶ τραπέζης μόνον (πρὸς διατριβὴν ἴσως τοῦ καιροῦ) παρὶ τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ, ὅστις ἐτέλεσεν ἐν Ἱερουσαλήμ τοσαῦτα μεγάλα πράγματα. Τώρα ὁμως ἀπεφάσισαν ὅλοι συμφώνως, νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν πλησιέστερα, νὰ τὸν ἀκούσωσι, καὶ νὰ ἀκολουθήσωσι τὴν διδασκαλίαν του. Ἦδη ἄρχισαν νὰ λαλοῦν ἐπιτραπέζης περὶ θείων πραγμάτων, νὰ μεταχειρίζονται τὸν καιρὸν φρονιμώτερα, καὶ νὰ ἦναι εὐεργετικώτεροι πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς. Ἀπὸ τὴν πλουσίαν ταύτην καὶ μεγάλην οἰκίαν ἐξωρίσθη τώρα πᾶν τὸ ἐκεῖ ἐπικρατοῦν ἐλάττωμα, π, χ, ἡ καταφρόνησις πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ εὐθελεῖς, ἡ ἀσωτία καὶ πολυτέλεια, ἡ φθορὰ τῶν ἡθῶν καὶ ἡ ἀκολασία. Ἐσοχάζοντο τὸν Ἰησοῦν ὄχι πλέον ὡς ἀπλοῦν ἐπίτροπον καὶ πληρεξούσιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐσέβοντο ἀκόμη καὶ ὅλους αὐτοῦ τοὺς λόγους ὡς ἀποφθέγματα καὶ λόγους τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπετάσσοντο μετὰ χαρᾶς εἰς αὐτούς.

Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοῖμου νέοι! δὲν πρέπει δικαίῳ τῷ λόγῳ τὸ αὐτὸ νὰ πράττωμεν;

33. Πρώτη Διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ναζαρέτ.

(Λουκ. 4, 14)

Τελευταῖον ἐπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁδοιπορίας του εἰς τὴν πατρίδα του Ναζαρέτ· καὶ εὐθύς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Συναγωγὴν κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἡ Συναγωγὴ αὕτη ἦτον τόπος συναθροίσεως, ὅπου ἐσυνάζοντο κατὰ πᾶν σάββατον οἱ Ἰουδαῖοι, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν Κυριακὴν εἰς τὰς ἐκκλησίας. Ἀφοῦ συνήχθησαν ὅλοι, ἐσηκώθη ὁ Ἰησοῦς ἐπάνω, διὰ νὰ δεῖξη, ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναγνώσῃ τι. Ἡ φήμη τῶν πράξεών του

εἶχεν ἐξαπλωθῆ ἕως εἰς τὴν Ναζαρέτ. Ὄθεν τῷ ἐνε-
 χείρισαν παρευθὺς τὸ βιβλίον Ἡσαΐου, τοῦ προφή-
 του, τὸ ὁποῖον ἀνοίξας, εὗρεν (εὐδοκίᾳ Θεοῦ) τὴν
 ἀξιοσημείωτον καὶ ἀξιωματικώτερον ἐκείνην περικοπήν, ἣτις
 ἦτον περὶ αὐτοῦ γεγραμμένη. Ταύτην ἄρχισεν ἀμέσως
 νὰ ἀναγινώσκη μεγαλοφώνως καὶ καθαρά μὲ τὴν γλυ-
 κείαν του φωνήν, λέγων: „Πνεῦμα Κυρίου εἶναι
 ἐπ' ἐμέ. Αὐτὸς μὲ ἔχρισε καὶ μὲ ἀπέστειλε, διὰ
 νὰ φέρω εἰς τοὺς πτωχοὺς χαροποιᾶν ἀγγε-
 λίαν, νὰ θεραπεύσω τὰς συντετριμμένας καρ-
 διας, νὰ κηρύξω εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἄφε-
 σιν καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀνάβλεψιν, νὰ ἐ-
 λευθερώσω τοὺς κατατεθλιμμένους, καὶ νὰ
 κηρύξω ἐν ἑαυτῷ (χρόνον) Κυρίου δεκτόν.“ Με-
 τὰ ταῦτα ἔκλεισε τὸ βιβλίον, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην,
 καὶ ἐκάθισε. Ὅλον τῶν εὕρισκομένων ἐν τῇ Συναγωγῇ οἱ
 ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀπενίζοντες εἰς αὐτόν· καὶ τότε ἄρχισε νὰ λέγῃ
 πρὸς αὐτούς: „Σήμερον ἐπληρώθη ἡ γραφή αὕτη, τὴν ὁ-
 ποίαν μὲ τὰ ἰδιάσας ὤτα ἠκούσατε!“ Καὶ τοῦτο τὸ ἀπέδει-
 ξεν αὐτὸς εἰς τὴν διεξοδικωτέραν αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ὁμιλίαν.

Ἡ ὁμιλία αὕτη, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς εἰς
 τὴν Συναγωγὴν μὲ τὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς περὶ αὐτοῦ προφη-
 τικῆς ῥήσεως, ἐπειδὴ δὲν ἐσημειώθη εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν
 Εὐαγγέλιον, δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς ἡμᾶς. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως
 δύναται πᾶς τις ἀφ' ἑαυτοῦ του νὰ καταλάβῃ τὴν θαυμαστὴν
 ἐννοίαν τῆς ἀνωτέρω προφητικῆς ῥήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν περι-
 γράφει ὁ Προφήτης τὸ ἔργον καὶ ἐπάγγελμα τοῦ Σωτῆρος.
 Εἰς ἓνα τυφλὸν κανεὶς δὲν δύναται νὰ εἰπῇ λόγον τόσον ἐπι-
 θυμητὸν, ὡς: Βλέπε πάλιν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου! Εἰς ἐκεῖ-
 νον δὲ, ὅστις εἶναι πληγωμένος, δὲν δίδεται
 πολυτιμώτερον δῶρον, ὡς εἶναι τὸ καταπραϋντικὸν καὶ

ιαματικὸν βάλαμον. Εἰς τὸν αἰχμάλωτον, ὅστις χρό-
 νους πολλοὺς δὲν εἶδεν οὔτε ἥλιον οὔτε ἄσρα, καὶ ὅστις ἐξ
 αἰτίας τῶν βαρέων τοῦ ἀλύσεων εἶναι κατατραυματισμένος, ἤ-
 θελεν εἶσθαι κατ' ἀλήθειαν εἰς αὐτὸν ταῖς νοιάται εἰδήσεις τὸ
 ἐξῆς: Ἔσο ἐλεύθερος, ἡ θύρα τῆς φυλακῆς σου εἶναι ἀνοικ-
 τή! Ἦλθε λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἰησοῦς, ὁ Χριστὸς Κυ-
 ρίου, καὶ ἀπεσαλμένος παρὰ Θεοῦ, διὰ τὴν φωτίση
 τοὺς ἀνθρώπους, οἱ τινες εἶναι τυφλοὶ, ἀπαίδευτοι καὶ μο-
 ροὶ κατὰ τὸ λογικόν, τὰ τοὺς ἐλευθερώση ἀπὸ τὰς
 ἀλύσεις τῶν ἁμαρτιῶν, ἡγουν ἀπὸ τὰς κακὰς ἐπιθυμίας καὶ συ-
 νηθείας· τὰ φεραπέυση τὰς κακίας τῶν ψυχῶν των καὶ τὰς
 πληγὰς τῆς συνειδήσεώς των, ἡγουν τὰ φέρη εἰς αὐτοὺς ἄφειση,
 χάριν καὶ σωτηρίαν. Ὅτι ἡ ἐννοια τῆς προειρημένης ῥήσεως ἔχει
 οὕτως, ἀπέδειξε τοῦτο ἰκανώτατα ὁ Ἰησοῦς διὰ μέσου ὄλων αὐ-
 τοῦ τῶν λόγων καὶ πράξεων. Ὁλη του ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἄλλο,
 εἰμὴ ἀδιάκοπος ἐκπλήρωσις τῆς ὀπισθεν προφητικῆς ῥήσεως.

Ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς μᾶλλον ὡς θεῖαν
 χάριν ἔχων, παρὰ ὡς ἄνθρωπος, προικισμένος μὲ τὰς χάρι-
 τας τῆς ἐπιτήτου παιδείας· διότι μὴ ὄλον ὁποῦ καὶ οἱ ἀκροαταὶ
 του ἦσαν διεφθαρμένοι κατὰ ψυχὴν καὶ σῶμα, καὶ διέ-
 κηντο ἐχθρικῶς πρὸς αὐτὸν, εὐαρεσοῦντο ὅμως, καὶ
 δὲν ἠδύνατο τὰ θαυμάσωσι κατ' ἀξίαν τοὺς χαρίεντας
 καὶ πλυκεῖς λόγους, τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τοῦ σώματος αὐ-
 τοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο διήρκεσε μόνις ἐν ὅσῳ αὐτὸς ἐλάλει· καὶ πα-
 ρεθυὺς ἔλαβε πάλιν ἐν ἑαυτοῖς ἡ κακῆ των φύσις (ἡ ἀλαζονεία
 των δηλ. καὶ ὁ φθόνος) ὑπεροχὴν· Ἐπειδὴ εἶδον τὸν Ἰησοῦν ἀ-
 νατραφέντα καὶ ἀυξήθέντα εἰς τὴν καλύβην ἐνὸς κοινοῦ χειροτεχ-
 νίτου, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν οἱ πλειότεροι τούτων πλουσιώτεροι
 καὶ περιβλεπτότεροι παρ' αὐτὸν, δὲν ἤθελαν τὰ τὸν πιεζύσω-
 σιν ὡς υἱὸν Θεοῦ. Αὐτοὶ δὲν ἐγνώριζον καμμίαν ἄλλην με-
 γαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα εἰς τὸν κόσμον, παρὰ πλού-

τον καὶ ἡδυπάθειαν. Ὅθεν διαλογίζοντο εἰς τὰς καρδίας των, λέγοντες: „Τί; Αὐτὸς θέλει νὰ ὑπερέχη ἡμῶν; Οἱ συγγενεῖς του ζῶσιν ἐν πτωχείᾳ, καὶ αὐτὸς θέλει νὰ φαίνεται μέγας; Τῷ ὄντι ἡμεῖς ἠκούσαμεν νὰ λέγωσι πολλὰ περὶ τῶν πράξεών του· ἀλλ' ἂν ὅλα ταῦτα εἶχον οὕτως, αὐτὸς ἔπρεπε πρῶτον νὰ βοηθήσῃ ἑαυτὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς του, ἔπειτα νὰ κάμῃ καὶ ἐδῶ τὶ παρόμοιον!“ Ὁ Ἰησοῦς ἐκατάλαβε τοὺς διαλογισμοὺς των, καὶ τοὺς ἐπληρόφορησεν ἐκ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας τῶν Ἰσραηλιτῶν, διὰ τὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοιαύτας θαυμασὰς πράξεις, λέγων: „Βέβαια θέλετε μὲ εἰπεῖ τὴν παραβολὴν ἐκείνην; Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτὸν! Ἡμεῖς ἠκούσαμεν τὰς μεγάλας σου πράξεις, τὰς ὁποίας ἔκαμες εἰς τὴν Καπερναοῦμ. Κάμε λοιπὸν καὶ ἐδῶ εἰς τὴν πατρίδα σου τὰ ὅμοια. Ἐγὼ δὲ σᾶς λέγω, ὅτι: Κανεὶς προφήτης δὲν εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν πατρίδα του. Διότι (ἐπ' ἀληθείας σᾶς λέγω) καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἥλιου, ὅταν ἐκλείσθῃ ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, καὶ ἦτον εἰς ὅλην τὴν γῆν πείνα μεγάλη, εὐρίσκοντο μὲν πολλαὶ χῆραι μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀλλὰ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐσάλθη ὁ Ἥλιος, εἰμὴ εἰς Σάρεπτα, πόλιν τῆς Σιδῶνος, πρὸς γυναικὰ χῆραν. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου εἰς τὸν Ἰσραὴλ, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰμὴ Νεεμὰν, ὁ Σύρος.“ —

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἐν τῇ Συναγωγῇ, ἐθύμωσαν ἀπαξάπαντες καθ' ὑπερβολὴν, καὶ κατήντησαν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς λύσσαν. Ὁ φθόνος των καὶ ἡ ἀλαζονεία των εἶχαν φθάσει εἰς ἔσχατον βαθμὸν. Ὅθεν ἐσοχάζοντο, λέγοντες καθ' ἑαυτούς: „Πῶς; Αὐτὸς νὰ συγκριθῇ μὲ τὸν Ἥλιον καὶ Ἐλισαίε; Αὐτὸς νὰ παραβάλλῃ ἡμᾶς, τοὺς ὀρθοδόξους, μὲ τοὺς ἐθνικοὺς, τοὺς Σιδωνίους καὶ Σύρους;“ — Ἀμέσως τὸν ἠμπόδισαν νὰ μὴν ὁμιλήσῃ πλέον, σοχαζόμενοι, ὅτι ὁ ὑποκρι-

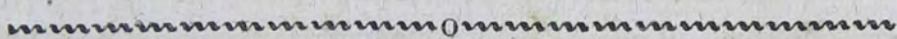
νόμενος αὐτῶν ζῆλος πρὸς τὴν θρησκείαν θέλει τάχα δικαιολογήσει τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν φθόνον των, καὶ οὕτω τὰ δύο ταῦτα μισητά των πάθη θέλουν λάβει σχῆμα δικαιοσύνης καὶ νομιμότητος. Πάντες οἱ ἐν τῇ Συναγωγῇ σηκωθέντες ἐναντίον αὐτοῦ μετὰ κραυγῶν ἀγρίων καὶ θορύβων, ἔξωσαν καὶ ἀπέδιώξαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Συναγωγῆς καὶ ἀπὸ τῆς πόλιος των, καὶ τὸν ἔφερον ἕως εἰς τὴν ἀπόκρημνον κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅπου ἦτον οἰκοδομημένη ἡ πόλις, διὰ νὰ τὸν κρημνίσωσιν ἐκεῖθεν κάτω. Ὁ δὲ Ἰησοῦς μὴ ὄλον ὅτι εὐρίσκετο ἤδη εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἄδου, ἐσράφη ὅμως ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ περιεπάτει ἀναμεταξύ των μὲ τοιαύτην μεγαλοπρέπειαν δόξαν καὶ ἡσυχίαν, ὥστε ἔμειναν, ἐναντίον τῆς θελήσεώς των, ἀπὸ σέβας καὶ ἐκπλήξιν ὡς ἀπολιθωμένοι, καὶ τότε τοὺς ἄφησε νὰ σέκωνται ἐκεῖ ἔκθαμβοι ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους.

Ἴδате πάλιν ἐδῶ, ἀγαπητοῖμου νέοι! παράδειγμα πολλὰ ἐξαισίον τοῦ, πόσον τὰ πάθη ταῦτα κατατυφλώνουσι τὸ λογικὸν τῶν ἀνθρώπων! Οἱ χαμερπεῖς οὗτοι καὶ καὶ οὐτιδανοὶ ἄνθρωποι, οὔτινες ἤθελον νὰ φονεύσωσι τὸν προσκυνητὸν θεᾶνθρωπον Ἰησοῦν, ἐφαντάζοντο, ὅτι εἶναι καλῆτεροι καὶ εὐαρεσώτεροι εἰς τὸν Θεόν, παρά ἡ ἐν Σάρεπτα χήρα καὶ Νεεμάν ὁ Σύρος, ἐπειδὴ οὗτοι ἦσαν ἐθνικοὶ, καὶ αὐτοὶ ὀρθόδοξοι Ἰουδαῖοι. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τοιαύτην διαφθορὰν καὶ τύφλωσιν!

Μάθετε ἐντεῦθεν, ὅτι, πᾶς ὁ ὑπὲρ πίσεως ζῆλος, ὅστις καταντᾷ εἰς μῖσος, καταδιωγμὸν, ταραχὴν, ἐπανάστασιν, καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ φονευθῆ τις, δὲν εἶναι ἀληθινὸς ὑπὲρ Θεοῦ ζῆλος, ἀλλὰ κυρίως εἶναι ἀλαζονεία, ἰσχυρογνωμία, αὐθάδεια, μάλισα εἶναι φρικτὴ ὑπόκρισις. Ἐάν ποτε εἰς τὴν ζωὴν σας εὐρεθῆτε μεταξὺ ἀνθρώπων, οὔτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πίσεως ἀγωνίζονται καθ' ἓνα τοιοῦτον ταραχώδη καὶ ἐπαναστατικὸν τρόπον νὰ ἐναντιωθῶσι (π. χ. εἰς μίαν

διάταξιν ἐκκλησιαστικῆς ἢ πολιτικῆς ἐξουσίας) μὴ θελήσητε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ λάβητε μέρος εἰς τοὺς ἐπιβλαβεῖς τοῦτους σκοπούςτων, μηδὲ ὁμοιωθῆτε μὲ τὸν ἀνόητον καὶ μαυιώδη λαὸν τῆς Ναζαρέτ.

Μάθετε ἀκόμη καὶ τοῦτο ἐδῶ, ὅτι ὁ κακὸς ἄνθρωπος βλάπτει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτὸς ἑαυτόν. Ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἐπεθύμει πρῶτον εἰς τοὺς συμπολίτας του, οἵτινες τῷ ἦσαν οἱ πλησιέστεροι, νὰ φέρῃ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ φέρῃ εἰς ὅλον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔγιναν αἴτιοι νὰ ξερηθῶσι τὴν μεγάλην ταύτην εὐτυχίαν. Αὐτοὶ δὲν ἔβλαψαν ἄλλόν τινα περισσότερον (ἐν ᾧ ἤθελον νὰ βλάψωσι τὸν Ἰησοῦν) ὅσον τὸν ἴδιον ἑαυτόν τους.

34. Ἡ πλουσία ἄγρα τῶν ἰχθύων.

(Λουκ. 5, 1-11, Ματθ. 4, 18-22)

Ὁ Ἰησοῦς ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ἦλθεν εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, τὴν ὁποίαν (διὰ τὸ μέγεθός της) ὠνόμαζον καὶ Θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. Ἡ χώρα, ἣτις περιέκυκλωνε τὴν λίμνην, ὁμοίαζε μὲ εὐαυθῆ κῆπον εὐθυμίας. Ὁλόγυρα εἰς τὰ ἀνθοῦντα, καὶ καρποφόρα περειαγιάλια ἦσαν κτισμέναι πλῆθος πολυανθρώπων πόλεων καὶ χωρίων· διὰ τοῦτο καὶ συνηθροίσθησαν ἀμέσως περὶ τὸν Ἰησοῦν ἄπειροι ἄνθρωποι, διὰ τὴν πληθύν τῶν ὁποίων ἔγινε μεγάλη σενοχωρία. Ὅλοι ἦσαν πλήρεις ἀξιομιμήτου ἐπιθυμίας, νὰ ἀκούσωσι μετὰ προσοχῆς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τὰ ἔκαμνει ὅλα του τὰ ἔργα μὲ εἰσχημοσύνην καὶ ἀξίαν. Εἰς τὴν ἄκραν τῆς λίμνης ἐξέκοντο δύο πλοιά-

ρια· τὸ ἐν ἦτον τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀνδρέου, τὸ δὲ ἄλλο τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰακώβου, σίτινες εἶχον ἐκβῆ πρό ὀλίγου ἀπὸ τὰ πλοιάριάτων, καὶ ἐκαθάριζαν τὰ δίκτυα. Ὁ Ἰησοῦς ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοιάριον τοῦ Πέτρου, καὶ ἐπαρεκάλεσεν αὐτὸν φιλικῶς, νὰ ἀπομακρυνθῆ ὀλίγον ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἀμέσως ὁ Πέτρος ἀπεμακρύνθη (μῦθον ὅτι κατεγίνετο καὶ εἰς τὸν καθαρισμόν τῶν δικτύων) με μεγαλωτάτην προθυμίαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκάθισε· καὶ ὁ λαὸς ἔμεινεν εἰς τὸ περιαιγιάλιον. Παρευθὺς ἔγινε πανταχοῦ σιωπὴ καὶ εὐταξία, ἐν ᾧ πρό ὀλίγου ἦτο μέγας θόρυβος. Τόσον καλὰ καὶ εὐτακτα διέταξεν ὁ Ἰησοῦς τὰ πάντα με δύο μόνον λόγους!

Ὁ δὲ Ἰησοῦς καθήμενος εἰς τὸ πλοιάριον, ἐδίδασκεν ἐκεῖθεν τὸν λαόν, καὶ ἀφ' οὗ ἔπαυσε διδάσκων, εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον: „Προχωρήσατε εἰς τὸ βάθος τῆς λίμνης, καὶ ρίψατε τὰ δίκτυά σας εἰς ἄγραν!“ Ὁ δὲ Πέτρος ἀπεκρίθη: „Διδάσκαλε! Ὁλην τὴν νύκτα ἐκοπιάσαμεν, καὶ δὲν ἐπιάσαμεν τίποτε· καὶ διὰ τὸν λόγον σου πρέπει νὰ ρίψω πάλιν τὸ δίκτυόν εἰς τὴν λίμνην.“

Ἀγαπητοί μου νέοι! Δύο πράγματα πρέπει ἐξαιρέτως νὰ μᾶς ἀρέσωσιν εἰς τὸν Πέτρον· πρῶτον ὅτι, Αὐτὸς ἦτον ἀκούρατος ἐργάτης. Τὸ νὰ ἐργάζεται τις δι' ὅλης τῆς νυκτός, νὰ ξερῆται τοῦ γλυκοῦ ὕπνου, νὰ ὑπομένῃ φύχος καὶ ὑγρασίαν, καὶ τέλος ὅλα ταῦτα εἰς μάτην, τοῦτο ἦτον πολλὰ σκληρόν! Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμε μετὰ προθυμίας. Δεύτερον ὅτι, Ὁ Πέτρος εἶχεν ἀπεριόριστον πίσειν καὶ ἐλπίδα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Αὐτὸς ἤξευρεν, ὅτι ἡ ἀφεγυγῆς νύκτα εἶναι ἐπιτηδαιοτέρα εἰς τὴν ἀγραν τῶν ἰχθύων, παρὰ τὴν ἡμέραν. Ὅθεν κατὰ τὴν γνώμην του ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ὀλιγωτέρας ἐλπίδας, τοῦ νὰ πιάσωσιν ὀφάρια εἰς αἰ-

ἑρίαν ἡμέραν, παρά εἰς τὴν ἀφειγῆ νύκτα. Μὲ ὅλον τοῦτο ἐπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ. Ἄς προσπαθοῦμεν τέκνα μου! νὰ γένωμεν καὶ ἡμεῖς ὅμοιοι μὲ τὸν Πέτρον καὶ κατὰ τὰ δύο ταῦτα (κατὰ τὴν φιλοπονίαν δηλ. εἰς τὰς τοῦ ἐπαγγελματός μας ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν τελείαν πίσιν καὶ ἐλπίδα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν!)

Ὁ δὲ Πέτρος προχωρήσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς λίμνης, ἔρριψε τὸ δίκτυον· καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἐκλείσθη εἰς αὐτὸ τόσον πλῆθος ἰχθύων, ὥς ἀρχισε νὰ σχίζεται τὸ δίκτυον. Ὄθεν ἔκαμαν ἀμέσως νεῦμα εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον (οἳ τινες ἦσαν εἰς τὸ ἄλλο πλοιάριον) νὰ ἔλθουν πρὸς αὐτούς, διὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ σύρῳσιν ἔξω τὸ δίκτυον· οἱ δὲ παρευθὺς ἦλθον, καὶ ἐγεμίσθησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα ἕως ἄνω ἀπὸ ὀφάρια, ὥς ἀρχισαν νὰ βυθίζωνται ἀπὸ τὸ βάρος. Ἀφ' οὗ εἶδε τοῦτο ὁ Πέτρος, ἐκατάλαβε (μὲ ὅλον ὅτι δὲν εἶχε τὸ κατάλαβε ἕως τώρα) ὅτι: Αὐτός, εἰς τὸν ὅποιον ἔδωκεν ὁ Θεὸς τσαύτην δύναμιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀπλοῦς ἄνθρωπος, ὡς οἱ λοιποί. Λοιπὸν ὅλος ἐκθαμβος, καὶ κατακυρσωμένος ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τῆς μεγαλειότητος τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σοχαζόμενος προσέτι τὴν ἰδίαν του ἀναξιότητα, προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἔκραξε: „Κύριε! Ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ· διότι εἶμαι ἀνὴρ ἁμαρτωλός!“

Ποῖον δὲν πρέπει, ἀγαπητοί μου νέοι! νὰ κινήσῃ εἰς κατάνυξιν καὶ θαυμασμὸν ἡταπεινοφροσύνη τοῦ Πέτρου; Ὁ πρῶτος του σοχασμὸς, ὅταν εἶδε τὴν ἐξαίσιον καὶ πλουσίαν ἄγραν τῶν ἰχθύων, ἦτον ὁ ἐξῆς ὅτι: „Δὲν εἶναι ἄξιος νὰ συνδιάγῃ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ νὰ εὐλογῆται τοιοῦτρόπως παρ' αὐτοῦ.“ Οὕτως ἔπρεπε νὰ ἦναι καὶ δι' ἡμᾶς πᾶσα ἀγαθοεργία τοῦ Θεοῦ μία προτροπὴ εἰς διόρθωσιν καὶ βελτίω-

σίν μας. Πᾶσα ὄρωρὰ τοῦ Θεοῦ (ὁ ἄγρός πλήρης ἀσαχύων, οἱ λειμῶνες πλήρεις χόρτων καὶ ἀνθέων, τὸ δένδρον μὲ καρποὺς καταφορτωμένον) μᾶς λέγει τρόπον τινά: „Ἀνθρώπε! ὁ Θεὸς εἶναι εὖνους καὶ ἴλεως πρὸς ἐσέ· ὅθεν οὔτε σὺ δὲν πρέπει νὰ κάμνης σεαυτὸν ἀνάξιον τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου!“

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον, ὅστις ἔτρεμε, καὶ ἦτον γονατισμένος εἰς τοὺς πόδας του: „Μὴ φοβοῦ! Ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλεις ἀγρεύει πλεον ἀνθρώπους· (Τοῦτ' ἔστι: πλήθη ἀνθρώπων θέλεις εἰσάγει εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ!) Καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς, οἵτινες ἐσέχοντο ἐκεῖ ὀλόγηρα παρομοίως ἐμφοβοὶ καὶ ἔντρομοι, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πολλὰ φιλικῶς: „Ἀκολουθεῖτε μοι! Ἐγὼ θέλω σᾶς κάμει εἰς τὸ ἐξῆς ἀλιεῖς ἀνθρώπων!“ Ὅθεν ἀφ' οὗ ἔστυραν ἔξω τὰ πλοιάρια τῶν εἰς τὴν ξηρὰν, ἄφησαν τὰ δίκτυα καὶ ὅσα εἶχον καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

Πόσον ἀξιοπροσκύνητος καὶ ἀξιαγάπητος φαίνεται καὶ εἰς ταύτην τὴν διήγησιν ὁ Ἰησοῦς! Μὲ πόσῃ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ χαροποιεῖ τοὺς κατακουρασμένους καὶ λελυπημένους ἀνθρώπους! Πόσον μεγαλοπρεπῶς βραβεύει τὴν παραμικρὰν χάριν, τὴν σμικροτάτην, λέγω, ζήτησιν τὴν γενομένην διὰ τὸ θέλημά του! Πόσον φιλανθρώπως παρηγορεῖ καὶ καθησυχάζει τὸ μετανοῦντα! Πόσον ἐνδόξως τιμᾷ τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ προσκαλεῖ εἰς ὑψηλότερον ἀξίωμα ἐκεῖνον, ὅστις καὶ τοῦ μικροτάτου ἀξιώματος νομίζει ἑαυτὸν ἀνάξιον! Μὲ πόσον ἀνυπερήφανον μεγαλειότητα φέρεται! Οὔτε ἐδῶ δὲν λέγει κανένα λόγον περὶ τῆς ἀξιοθαυμάσου εὐεργεσίας, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τοὺς ἀλιεῖς τούτους· Ἀγαθοποιεῖ, καθὼς εἰς τὴν φύσιν ὁ Θεὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ἀόρατος δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια φανεροῦται μόνον δι' εὐεργεσιῶν.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ὑψηλότερον σκοπὸν, παρὰ τὸ νὰ δείξῃ μόνον εἰς τοὺς πτωχοὺς τούτους ἀλιεῖς μίαν προσωρινὴν εὐεργεσίαν. Ὅλαι αἱ πράξεις αὐτοῦ ἔχουσιν ἐν τέλος, τὴν σερέωσιν δηλονότι μιᾶς θείας βασιλείας ἐπὶ τῆς γῆς. Αὐτὸς ἤθελε νὰ συνάξῃ παρ' ἑαυτῶ ἑταιρείαν μαθητῶν, οἵτινες ἔπρεπε νὰ ᾔναι πάντοτε περὶ αὐτὸν, νὰ ἀκούωσιν ἀδιαλείπτως τὰς διδασκαλίαις του, νὰ βλέπωσιν ἀδιακόπως τὸ παράδειγμά του, ἔπειτα φωτισμένοι καὶ ἐμψυχωμένοι ἀπὸ αὐτὰ, νὰ γένωσι συνεργάται τοῦ ὑπὲρ ἄνθρωπον αὐτοῦ ἔργου, τοῦ σκοπὸν ἔχοντος τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' εἰς τοῦτο ἦτον πρὸ πάντων ἀναγκαῖον, νὰ παραιτήσωσι πλέον δόλου τὴν φαρμακικὴν τῶν τέχνην, τὸ ὁποῖον βέβαια ἤθελε τοὺς τρομάξει πολύ. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τούτου πολλὰ εὐκολον. Ἐδειξεν εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ μὴ φροντίζωσι πλέον περὶ γηϊνῶν πραγμάτων, ὅτι εἶναι ἱκανὸς διὰ νὰ τοὺς θρέψῃ, καὶ ἔλεξεν εἰς τοῦτο κατάλληλον εἰς τὴν ἰδίαν τῶν τέχνην θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ κάμῃ εἰς ἀλιεῖς ἀνθρώπους μεγίστην ἐντύπωσιν. Μάλιστα τοὺς ἔδωκε νὰ καταλάβουν διὰ τῆς ὑπὲρ πᾶσαν αὐτῶν προσδοκίαν πλουσίας ἄγρας τῶν ἰχθύων μὲ τρόπον συμβολικόν, ὅτι καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἔργα τῶν θέλουσιν ἔχει τοιαῦτα καλὰ ἀπακολουθήματα. Πόσον σοφῶς καὶ ἰσχυρῶς ἤξευρεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐνεργεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων! Πόσον ἀνθρώπινα καὶ ἅμα θεῖα εἶναι ὅσα αὐτὸς πράττει!

35. Διατριβὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν
Καπερναοῦμ.

Λουκ. 4, 31 - Ματθ.

Ο Ἰησοῦς εἰσῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πόλιν Καπερναοῦμ, ἣτις ἔκειτο παρὰ τὴν λίμνην, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κατοῦν οἱ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας, καὶ ἔκλεξε τὴν πόλιν ταύτην ὡς τόπον ἀρμόδιον τῆς διατριβῆς τοῦ, ἀντιτῆς ἐχθρικῆς καὶ φθονερᾶς ἐκείνης Ναζαρέτ. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εὐρισκόμενος, ὑπῆγε παρευθὺς εἰς τὴν Συναγωγὴν, καὶ ἐδίδασκε. Τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς διδασκαλίας του ἦτον τώρα (εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ διδασκαλικοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος) μόνον τοῦτο: „Μετανοεῖτε· διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ἐγγύς!“ Ὅλοι ἐξεπλάγησαν διὰ τὴν διδασκαλίαν του· καθότι οἱ λόγοι του εἶχαν ἰσχὺν καὶ ἐμφασιν.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Εἶναι πολλὰ ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἄρχισε τὸ διδασκαλικόν του ἐπάγγελμα μὲ τὸ πρὸς μετάνοιαν λαμπρὸν καὶ πανηγυρικὸν κήρυγμα, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης. Ὁ Ἰησοῦς ἐπεσφράγισε τρόπον τινα τὴν ἀλήθειαν μὲ τοὺς λόγους τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἔδειξε μὲ τοῦτο ἐξαίρετα καὶ ἐμφαντικώτατα, ὅτι ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἀρχίσῃ πάντοτε ἀπὸ ἀληθινῆν καὶ ἀνυπόκριτον τῆς καρδίας διόρθωσιν.

† Διὰ τῆς λέξεως βασιλεία τῶν οὐρανῶν ποτὲ μὲν ἐννοοῦσι τὴν θεϊαν ἐτοιμασίαν, διὰ τῆς ὁποίας θέλει νὰ φέρῃ πάλιν ἡ Ἰησοῦς εἰς ὑποταγὴν τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀποστατήσαντας ποτὲ ἀπ' αὐτὸν ἀνθρώπους, ποτὲ δὲ ὅλον τὸ πλῆθος ἐκείνων, οἵτινες πιστεύουσιν ἀληθῶς εἰς τὴν Ἰησοῦν καὶ ὑποτάσσονται εἰς τὸν Θεὸν (εἰς τὴν ἀλήθειαν δηλ. καὶ εἰς

τὴν ἀρετὴν) ἀνυποκρίτως, καὶ τοὺς ὁποίους προσμένει ἔπειτα εἰς ἐκείνην τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἢ οὐράνιος βασιλεία. Ἀλλ' ὅτι καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες δὲν προσπαθοῦσι περὶ τῆς ἑαυτῶν βελτιώσεως, ἀποκλείουσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆν οὐράνιον ἐκείνην βασιλείαν, τοῦτο εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφοβολίας, καθὼς καὶ ὁ ἥλιος, ὅταν φέγγῃ, δὲν ἀμφιβάλλει τις περὶ τοῦ φωτός αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Συναγωγῆς ὑπῆγεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου καὶ Ἀνδρέου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου καὶ Ἰακώβου, ὅπου εὔρον τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου πάσχουσαν ἀπὸ σφοδρὸν πυρετόν. Εὐθὺς ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν, ἐδιηγήθησαν ὁ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ πυρετοῦ τῆς πενθερᾶς τῶν, καὶ τὸν ἔπαρα κάλεσαν ἐν ταύτῳ νὰ τὴν βοηθήσῃ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑπῆγε πλησίον αὐτῆς, τὴν ἐπίασεν ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐπρόσβαξε τὸν πυρετὸν νὰ ἀφήσῃ τὴν γυναῖκα, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! τὴν ἄφησε παρευθὺς ὁ πυρετός. Ἡ δὲ σηκωθείσα ἀμέσως, ὑπηρετεῖ τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν τράπεζαν καθημένους.

Τὴν μικρὰν ταύτην διήγησιν συνοδεύει πάλιν ὠραιότης μεγάλη καὶ ἀφορμὴ πρὸς κατάνυξιν καὶ θαυμασμόν. Ὁ Ἰησοῦς φαίνεται καὶ ἐδῶ ὡς ὁ αὐτὸς ρύσης καὶ βοηθός πλήρης δυνάμεως καὶ ἀγάπης. Ὅπου ποτε ἔθετε τὸν πόδα τοῦ, ἤρχετο χαρὰ καὶ σωτηρία. Ὁ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας εἶναι ἀξιολίμητον παράδειγμα τῆς πρὸς τὴν πενθερὰν τῶν υἱικῆς αὐτῶν ἀγάπης καὶ τῆς εἰς τὸν Ἰησοῦν πίστεως καὶ ἐλπίδος. Ἡ δὲ γηραιὰ αὐτῶν πενθερὰ, ἣτις ὑπηρετεῖ αὐτοὺς ἐπὶ τραπέζης πλήρης φιλοφροσύνης, ἰλαρότητος καὶ προθυμίας (τὸ ὁποῖον ἦτο βέβαια ἀξιοθέατον) εἶναι παράδειγμα τῆς εὐγνωμοσύνης.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εὐ-
 εργεσίαν εἶχεν ὑψηλότερον καὶ ἀξιολογώτερον σκοπόν. Κα-
 θὼς ἡ ἀπροσδέητος καὶ ἐξαισίος ἄγρα τῶν ἰχθύων παρεκίνη-
 σε τὸν Πέτρον, νὰ γένη παντοτινὸς καὶ ἐνθερμος ὀπαδὸς τοῦ
 Ἰησοῦ, οὕτως ἔκαμε βέβαια καὶ ἡ ἐξαισίος αὕτη ἴασις τὴν
 πενθεράν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς προθύμους, ν' ἀφήσωσι
 μετὰ χαρᾶς τὸν Πέτρον διὰ νὰ γένη μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ.
 Ποῖος δὲν θέλει νὰ γένη μετὰ χαρᾶς μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ὅς-
 τις μᾶς κάμνει καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλοῦ τόσον γλυκεῖαν
 καὶ εὐκόλον;

Ἡ ἀκοὴ καὶ εἰδήσις τῆς πράξεως ταύτης τοῦ Ἰησοῦ ἔ-
 καμε μέγαν κρότον εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Τὴν ἑσπέραν, ὅταν
 ἐβασίλευσεν ὁ ἥλιος, ἔφερον πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει τοὺς ἀ-
 σθενεῖς τῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, (ἐπειδὴ κατὰ τὴν διδασκαλίαν
 τῶν Φαρισαίων δὲν ἦτο συγκεχωρημένον νὰ γίνεταί πλεον
 ἐνωρὶς τοιοῦτον ἔργον τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου). Ὁληὴ ἡ
 πόλις συνηθροίσθη ἔξω τῆς θύρας τοῦ Πέτρον, καὶ ὁ Ἰησοῦς
 ἐπέθετεν εἰς ἕκασον ἀσθενῆ τὴν χεῖρα του, ὅς τις ἀμέσως ἐ-
 θεραπεύετο, ὁποιαυδήποτε ἀσθένειαν καὶ ἂν εἶχε. Καθὼς ὁ
 εὐγενὴς, ἐλευθέριος καὶ φιλόθρωπος ἀνὴρ χαίρει, ὅταν μοι-
 ράξη δῶρα εἰς τοὺς πτωχοὺς μὲ τὴν ἰδίαν του χεῖρα, οὕτως
 ἔχαιρε καὶ ἡ χεὶρ τοῦ Ἰησοῦ μεταδίδουσα πνευματώτα ὑγίειαν
 καὶ ζωὴν εἰς τοὺς πάσχοντας!

Καὶ οἱ ὀλίγοι οὗτοι σίχοι παριστάνουν εἰς τοὺς ὀφθαλ-
 μούς μας, οὕτως εἰπεῖν, μίαν μεγάλην καὶ ὠραίαν εἰκό-
 να: Ὁ Ἰησοῦς, περικυκλωμένος ἀπὸ πλῆθη
 κακῶς ἐχόντων ἀνθρώπων, (πόσον κινεῖ καὶ τοῦ-
 το τὴν καρδίαν τοῦ Θεοῦ!) βοήθει ὅλους, καὶ κα-
 νένα δὲν ἀποδιώκει. Ὅποια ἀγάπη! Ὅποια δύναμις!
 Ποῖος δὲν πρέπει νὰ ἔχη τὰς ἐλπίδας του εἰς αὐτόν! Ποτὲ
 δὲν ἀποκάμνει νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθόν. Ἡ εὐερ-

γενική αὐτοῦ ἀγάπη ὁμοιάζει μὲ τὸν ἥλιον, ὅς τις δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀγαθοποιεῖ ἀδιακόπως τὸν ἄνθρωπον, τοῦ δὲ Ἰησοῦ πρὸς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος διάφοροι εὐεργεσίαι δὲν πάνου, οὔτε καὶ ὅταν ὁ ἥλιος δύσῃ. Ποῖος δὲν θέλει νὰ γένη ὁμοιος μὲ αὐτὸν κατὰ τὴν ἀκάματόν του ἐνέργειαν καὶ δραστηριότητα, τὴν ἀποβλέπουσαν πάντοτε πρὸς τὸ καλὸν τῶν ἀνθρώπων;

36. Ἡ διὰ τῆς Γαλιλαίας ὁδοιπορία τοῦ Ἰησοῦ.

Ματθ. 1, 25-39. Λουκ. 5, 42-43. Ματθ. 4, 23-25

Χθὲς ἕως μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἀγαθοποιεῖ ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. Σήμερον, ἐν ᾧ μόλις ἀκόμη ἐπέλαμψαν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς αὐγῆς, ἄφησε τὴν πόλιν ταύτην. Ἡ φύσις (καὶ μάλιστα τὸ πρωῖ) ὁμοιάζει μὲ ἕνα + περικαλῆ Ναὸν τῆς θεότητος. Αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν ἀνθρώπων ὑφοῦνται καὶ διαδίδονται ὡς θυμίαμα. Ὁ αὐγερινὸς (εἰσοφόρος) ἀκτινοβολεῖ ὡς λαμπάδα ἐνώπιον τοῦ ἁγιαστηρίου τοῦ Ναοῦ, καὶ πανταχοῦ κατακυριεύει ἀξιόλογος καὶ εὐφρόσυνος ἡσυχία. Τὰς πρῶτας ταύτας ὥρας τῆς ἡμέρας ἀφιέρωνε πάντοτε ἡ Ἰησοῦς εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν καὶ τώρα ἐξήτησε πάλιν καὶ ἠῦρεν ἔξω τῆς πόλεως τὸ πόνον ἡσυχον καὶ μοναχικόν, ὅπου ἐπροσευχήθη.

Δὲν ἔπρεπεν ἄραγε καὶ ἡμεῖς νὰ ἀφιερώνωμεν τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, ἡγουν τὰς χρυσαῖς ὥρας τῆς αὐγῆς εἰς τὸν Θεόν; Ἡ προσευχή καὶ ἡ περὶ ἱερῶν καὶ θείων πραγμάτων γινομένη τὴν αὐγὴν θεωρία δίδει δύναμιν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ὅλης ἡμέρας ἠθελεν εἶσθαι βέβαια μεγάλη ζημία εἰς ἡ-

μας, εἰν διήγωμεν ἀμελῶς ἢ ἐκοιμώμεθα τὰς χρησιμωτάτας ὥρας τῆς ἡμέρας, τὰς ὁποίας ἠδυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς εὐτυχίαν καὶ εὐχαρίστησιν τῆς ζωῆς μας! —

Ἡ ὀλίγη διατριβὴ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἡ ταχεῖα ἀπ' αὐτῆς ἀναχώρησις τοῦ Ἰησοῦ ἔγινε πολλὰ ἐπαισθητὴ εἰς τοὺς ἑκατοίκους. Αἱ μεγάλαι καὶ ὑπερφυεῖς πράξεις τοῦ Ἰησοῦ ἔβαλαν εἰς ἀσχολίαν ὅλας τὰς ἀγαθὰς καὶ ἐναρέτους ψυχὰς. Ἐξύπνησαν πάντες πολλὰ πρωΐ, καὶ ἡ πόλις ὅλη ἦτον εἰς κίνησιν καὶ ἀντήχει ἀπὸ τοὺς πρὸς αὐτὸν ἐπαίνους· ἐπειδὴ κανεὶς ἀκόμη ἐκ τῶν Προφητῶν δὲν ἐκτέλεσε τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἀγαθοποιὰ θαύματα. Ὅλοι ἐζήτουν τὸν Ἰησοῦν, καὶ καθεὶς ἤθελε νὰ τὸν ἰδῆ, νὰ τὸν θαυμάσῃ καὶ νὰ τὸν περιεργασθῆ. Ἀλλὰ ταῦτα θέλων καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἀποφύγη, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔγκατέλιπε τόσον ὀλίγωρα τὴν πόλιν.

Κυττάξατε πόσον ὀλίγον ζητεῖ ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων! Αἱ ἀγαθοεργίαι, τὰς ὁποίας ἔκαμνεν εἰς τοὺς χρεῖαν τούτων ἔχοντας, δὲν τὰς ἔκαμνε πρὸς ἀρέσκειαν καὶ εὐχαρίστησιν αὐτῶν, ἀλλὰ τὰς ἔκαμνε μόνον διὰ τὴν σωτηρίαν των. ὦ, εἶθε νὰ ἠσθανόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ νὰ ἐμιμώμεθα τὸ ἥσυχον καὶ πρᾶον τοῦτο φρόνημα τοῦ Ἰησοῦ! εἶθε νὰ ἦμεθα τόσον μετριόφρονες, ταπεινοὶ, μακρὰν ἀπὸ ταραχὰς καὶ πομπώδεις θορύβους, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὸ καλὸν, καθὼς καὶ αὐτός!

Ὁ Πέτρος, καὶ μετ' αὐτοῦ πλῆθος πολὺ ἀνθρώπων, εὔρον τέλος πάντων αὐτόν, καὶ τὸν ἔκραξαν ἀμέσως, λέγοντες: „Ὅλοι σὲ ζητοῦσι!“ Μετὰ δὲ τοῦτο ἔσπευσαν καὶ τὸν ἐπαρακάλεσαν: Νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὸν πόλιν των. Αὐτὸς ὅμως, ὅστις εἶχε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν μέγαν του ἀκοπὸν, καὶ ὅστις ἠγάπα ἐπίσης ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν αὐτὴν ἀγάπην, εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἐγὼ πρέπει νὰ

κηρύξω καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ καὶ δι' αὐτὸ ἐσάληθα.“ Καὶ ταύτην λοιπὸν τὴν εὐεργετικὴν ὁδοιπορίαν μάλιστα, τὴν μεγαλοπρεπεστάτην, λέγω, καὶ εὐεργετικωτάτην, ἣτις ἐγένετο, ἀφ' οὗ ὑπάρχει ὁ κόσμος, ἐπιχειρεῖ τώρα ὁ Ἰησοῦς.

Ἦρχετο λοιπὸν ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, καὶ ἔκαμνε πανταχοῦ ὅτι καὶ εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἔκαμνε. Ἐδίδασκε πανταχοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς, καὶ ἐκήρυττε τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐθεράπευε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μελακειάν (ἀσθενεῖαν) τῶν ἐν τῷ λαῷ εὐρισκομένων ἀσθενῶν. Ἡ οὐρανία σοφία, ἣτις ἔρρετο ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἡ θεία ἀγάπη, μετὴν ὁποῖαν ὑπεδέχετο τοὺς πάντας, ἡ ἀπεριόριστος δύναμις, μετὴν ὁποῖαν ἐβόηθει τοὺς δεομένους τῆς ἑαυτοῦ βοηθείας, εἴλκυε πάντας πρὸς ἑαυτόν. Πανταχοῦ συνώδευον αὐτὸν πολυάριθμα πλήθη λαῶν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἡ φήμη του ἐκτάθη εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ εἰς ὅλας τὰς γειτνιαζούσας ἐπαρχίας.

Ὅλους τοὺς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀσθενεῖς, ὅλους τοὺς ἐνοχλουμένους ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, οἷον τυφλοὺς, κωφοὺς, χωλοὺς, ἀλάλους, δαιμονιζομένους, σεληνιαζομένους, παραλυτικούς, ἔφερον πρὸς αὐτὸν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ αὐτὸς τοὺς ἀθεράπευεν ὅλους μετὸν παντοδύνομόν του λόγον· Ζωὴ καὶ υἰγεία ἔρρετο ἐξ αὐτοῦ. Ὅπου ἔφετε τὴν πόδα του, ἀπ' ἐκεῖ ἔφευγον τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ἐχάνοντο οἱ ὄδυρμοὶ καὶ αἱ ταλαιπωρίαι. Τὰ ἔχνη του ἐσάλαζον οὕτως εἰπεῖν εὐλογίαν καὶ ἴασιν· Εἰς ἀναριθμητὰ τέκνα ἐχαρίσθησαν οἱ ἀσθενεῖς γονεῖς των, καὶ αἱ ἀσθενεῖς μητέρες των. Ἀναριθμητοὶ γονεῖς εἶδον πάλιν ἐκ νέου ἀναζωοῦμενα τὰ ἐκ τῆς ἀσθενείας μαραμμένα τέκνα των· Εἰς ἀναριθ-

μήτους ὀφθαλμοὺς ἤσραπτον καὶ ἐφαίνοντο δάκρυα τῆς ἐσω-
τερικωτάτης χαρᾶς καὶ τῆς θερμοτάτης εὐχαριστίας.

ὦ ἀγαπητοί μου νέοι! Ἐὰν ὑποθέταμεν τὴν Θεότητα
περιερχομένην καὶ πολιτευομένην ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ ἐπὶ τῆς
γῆς, ποῖος δύναται νὰ εἰπῇ, ὅτι τοῦτο ἠμπόρει νὰ γένη κατ'
ἄλλον ἄρμοδιώτερον καὶ φιλανθρωπότερον
τρόπον, παρὰ νὰ φανερωθῇ ὁ Θεὸς εἰς ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν;

37. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους διδαχὴ τοῦ
Ἰησοῦ.
Ματθ. 5.

Ὅταν ποτε εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πλῆθος πολὺ λαοῦ συ-
νηγμένον εἰς ἓν, ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἓνα λόφον, καὶ ἐ-
κάθισε. Ἐκεῖ πλησίον του ἐσάθησαν ἀπὸ τὰ δύο μέρη καὶ οἱ
μαθηταίτου· κάτωθεν αὐτῶν ἐσέκοντο τὰ πλῆθη τῶν λαῶν,
καὶ ἐκύτταζαν τὸν Ἰησοῦν. Μεταξὺ τοῦ πολυαριθμοῦ τούτου
κλήθους κατεκυρίευσεν ἡσυχία μετὰ προσοχῆς, τὴν ὁποίαν ἰδὼν
ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἄρχισε νὰ διδάσκη τοὺς λαοὺς.

Ὅποια ὠραία καὶ χαρίεσσα θεωρία, νὰ βλέπη τις
τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπαίθρου
οὐρανοῦ περικυκλωμένον πάντοθεν ἀπὸ τὰ λαμπρὰ καὶ μεγα-
λαπρεπῆ αὐτοῦ ποιήματα, διδάσκοντα τοὺς ἀνθρώπους, ἡ-
γουν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ! Οὐρανὸς καὶ ἡγῆ ἦσαν τρόπον τινα
Ναὸς δι' αὐτὸν μεγαλοπρεπῆς, καὶ θρόνος διδασκαλικὸς, ἄ-
ξιος τοιοῦτου διδασκάλου.

Κατ' ἀρχὰς ἐπρότεινεν ὁ Ἰησοῦς κάποια σύντομα προ-
βλήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν καθὼς τὰ μαργαριτάρια, χω-

ρίς τινος ξιλβούσης λαμπρότητος, ἀλλὰ καλῶς θεωρούμενα εἶναι μεγαλητέρας τιμῆς ἀξία.

„Μακάριοι,“ (εἶπεν) „οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.“

Διὰ τῆς λέξεως, πτωχοὶ τῷ πνεύματι, (ἤγουνκατὰ τὴν φέλησιν) ἐννοεῖ ὁ Ἰησοῦς πρῶτον ἐκεῖνους τοὺς πτωχοὺς, οἵτινες εὐχαριστοῦνται χωρὶς γογγυσμὸν εἰς τὴν πτωχείαν των, εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἐδιώρισεν ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες, μὴ ἐπιθυμοῦντες περισσότερα ὑπάρχοντα, χαίρουσι πολὺ περισσότερον ὅτι ἔχουν ὀλίγα ἐκ τῶν γηίνων ἀγαθῶν. Δεύτερον ἐκεῖνους τοὺς πλουσίους, τῶν ὁποίων ἡ καρδία δὲν εἶναι ὅλως διόλου προσηλωμένη εἰς τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ τὸν θεωροῦν μόνον ὡς μέσον τοῦ νὰ κάμνωσι πάντοτε καλὰ, καὶ οἵτινες εἶναι ἔτοιμοι πᾶσαν ξιγμὴν, εἰάν εἶναι φέλημα Θεοῦ, νὰ τὸν χάσωσι· Τρίτον ὅλους ἐκεῖνους τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες διὰ ὑψηλοτέρους καὶ μεγαλητέρους σκοποὺς, χάριν τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἀρνοῦνται ὅλα τὰ γήινα ἀγαθὰ, καθὼς π. χ. οἱ Ἀπόστολοι ἠρνήθησαν καὶ ἀφῆσαν ὅλα, διὰ νὰ ἀκολουθήσωσι μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι λοιπὸν μόνον ἐκεῖνος ὁ ἀνθρώπος, ὅστις προτιμᾷ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ἀσυγκρίτως περισσότερον, παρά τὰ γήινα, δύναται νὰ γένη μέτοχος τῆς οὐρανίου βασιλείας, τοῦτο, μοὶ φαίνεται, δὲν χρειάζεται καμμίαν διασάφισιν.

Κατ' ἄλλους ἐννοεῖ ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς λέξεως, πτωχοὶ τῷ πνεύματι, τοὺς ταπεινοὺς, οἵτινες συναισθάνονται ἀφ' ἑαυτῶν, ὅτι τοὺς λείπουν ἀκόμη πολλὰ ἀγαθὰ ὑψηλοτέρου εἶδους, ἤγουν ἡ ὄντως σοφία καὶ ἀρετή. Καὶ αὕτη ἡ ἐξήγησις εἶναι πολλὰ διδακτικὴ. Τὸ νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀτελειότητά μας εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν τελειότητα. Ἡ Ἀληθὴς καὶ ἐγκάρδιος ταπεινοφροσύνη εἶναι τρόπον τινὰ ἡ πύλη, δι' ἧς μόνως δύναμεθα νὰ εἰσέλθωμεν

εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· (τὴν βασιλείαν τῆς ἀληθείας καὶ ἀρετῆς.)

„Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.“

Ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ ἀφορᾷ μὲν πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἳ τινες ὑπομένουσι τὰς δυσυχίας εἰς ταύτην τὴν ζωὴν μὲ ὑπομονὴν, κυρίως ὅμως ἀποβλέπει πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους δὲν λυπεῖ οὔτε πρόσκαιρος ζημία, οὔτε πόνος τις σωματικὸς, οὔτε καμμία ἐπίγειος δυσυχία τόσον, ὅσον τοὺς λυπεῖ ὁ σοχασμὸς τῶν ἀμαρτιῶν των. Τοιαύτη λύπη εἶναι προάγγελος ἐρχομένης χαρᾶς. Καθὼς ἡ ἐπὶ τῶν ἀνθέων κειμένη τῆς πρωΐας δρόσος προμηνύει ωραίαν ἡμέραν, οὕτως βλέπει καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐκεῖνος, ὅστις δέεται γεμάτος μὲ δάκρυα διὰ πεπραγμένας ἀμαρτίας, ἀμέσως τὴν παρηγορίαν τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸν θέλει αὐγάσει ἀφεύκτως ὅτον τάχιον ἢ μεγάλη ἡμέρα τῆς αἰδιότητος καθαρὰ καὶ ἀνέφελος.

„Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.“

Ἐκεῖνοι, οἳ τινες εἶναι κύριοι τοῦ θυμοῦ των, καὶ δὲν ἀνακατώνονται παντάπασιν εἰς διαφορὰς καὶ κρισολογήματα, δὲν λαμβάνουσι ποτὲ μέρος εἰς μελετωμένας ἐπαναστάσεις, οἳ τοιοῦτοι ὀλίγον θέλουν ἐνοχληθῆ ἀπὸ ἄλλους. Αὐτοὶ θέλουν κατοικεῖ πάντοτε εἰρηνικῶς εἰς τὰς οἰκίας καὶ καλύβας των μεταξὺ τῶν καρποφόρων των δένδρων. Παρόμοιοι ἄνθρωποι ἀπολαμβάνουν περισσότερον ἤσυχον καὶ ἀθώαν χαρὰν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, παρὰ ὁ ἀνήσυχος καὶ ἄσκοπος καταπορητής. Ναί, τοιοῦτοι θέλουν γενεῖ ποτε μέτοχοι τῆς μετὰ θάνατον ἐκείνης μακαρίας καὶ ἐπηγγελμένης γῆς!

„Μακάριοι οἱ πεινῶντες, καὶ διψῶντες τῆς δικαιοσύνης· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.“

Ὁ Θεὸς δὲν ἐνεφύτευσεν εἰς τὴν ψυχὴν μας σφαλερά

τινα ἢ ματαίαν ὁρμήν. Αὐτὸς, ὅστις μᾶς ἔπλασε τοιούτους, ὥστε νὰ πεινώμεν καὶ νὰ διψῶμεν, ἔπλασεν ὡσαύτως φαγητὰ καὶ ποιτά. Αὐτὸς, ὅστις ἔθεσεν εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς ψυχῆς μας τὴν εὐγενεστέραν πείναν καὶ δάψαν τὴν ἀποβλέπουσαν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ὀρθοῦ καὶ καλοῦ, πῶς ἡμπόρει ν' ἀφήσῃ αὐτὴν ἀκαταπράυντον καὶ ἄσθεσον; Εἶθε νὰ ποθῶμεν καὶ ἡμεῖς πάντοτε ἐξ ὅλης μας ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν δικαιοσύνην (τὴν τιμιότητα δηλ. χρησιότητα καὶ τὴν ἀρετὴν) καθὼς ὁ διψασμένος, ὅστις εὐρίσκειται εἰς ἄνθρωπον ἐρημίαν, ἐπιθυμεῖ ἄρτον καὶ ψυχρὸν ἀπὸ πηγῆν ἐξηντημένον ὕδωρ!

„Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.“

Οὕτινος ἡ καρδιά εἶναι ὀχυρὸν καὶ ἀσφαλὲς καταφύγιον ὅλων τῶν θλιβομένων καὶ ταλαιπωρουμένων, ἐκεῖνος, ὅταν ἔλθῃ ποτὲ εἰς ἀνάγκην, θέλει εὖρει ὡσαύτως καρδίας συμπαθεῖς καὶ χεῖρας βοηθητικὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν. Μάλιστα, αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεὸς, ὅστις ἀποδίδει ἐκάσῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, θέλει κάμει εἰς αὐτὸν ὅ,τι καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλους ἔκαμε, καὶ θέλει δεῖξει εἰς αὐτὸν τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος, τοῦ ὁποίου χρεῖαν ἔχομεν ἀπαξῶπαντες.

„Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.“

Καθαρὰ (ὄχι μόνον ἀπὸ αἰσχροῦς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κάθε σπινθηρα ὑπερηφανείας, φθόνου, ψεύδους καὶ πάσης κακῆς ἐπιθυμίας) εἶναι ἡ καρδιά μας τότε, ὅταν τολμῶμεν νὰ ἀπενίζωμεν τὰ ὄμματά μας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν (ἤγουν ὅταν τολμῶμεν νὰ κυττάζωμεν θαρράλῶς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἀγαθὰ πνεύματα) χωρὶς νὰ ἐρυθριῶμεν. Ὅστις ἔχει τιαυτὴν καθαρὰν καρδίαν, ἀποκτᾷ ἐδῶ εἰς τὴν γῆν πλεον ὀρθὴν καὶ πλεον καθαρὰν γινῶσιν τοῦ

Θεοῦ, ἕως οὐ νὰ ἴδῃ αὐτὸν ἐκεῖ καθαρώτερα πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Μόνον ἡ καθαρὰ πηγὴ εἶν' ἐν ταυτῷ καὶ διαυγῆς ὡς ὁ κρύσταλλος, καὶ μόνον ἐν αὐτῇ κατοπτρίζεται ἡ χαρίεσσα εἰκὼν τοῦ ἡλίου. Καὶ μόνον ὡσαύτως ἡ καθαρὰ ψυχὴ εἶναι λαμπρὸν κάτοπτρον τῆς Θεότητος.

„Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ (κατ' ἀλήθειαν) υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.“

Εἰρήνη (ἤγουν νὰ εἶναί τις σύμφωνος μὲ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του, μὲ τοὺς συμπολίτας του, καὶ μὲ τὸν Θεόν) εἶναι ἡ μεγίστη ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχία. Ὅστις λοιπὸν ἔχει τὴν εἰρήνην ταύτην ἐν ἑαυτῷ, καὶ ζητεῖ νὰ τὴν προξενῇ ἢ νὰ τὴν διατηρῇ καὶ μεταξύ τῶν ἄλλων, αὐτὸς εἶναι τῷ ὄντι Ἄγγελος Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι ἀληθῆς υἱὸς ἐκείνου, ὅστις εἶναι Θεὸς τῆς εἰρήνης, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ μονογενὴς υἱὸς ἦλθεν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην ταύτην εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τοιαῦτα τέκνα τοῦ Πατρὸς θέλουν τὰ δεχθῆ ποτε καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πατρὸς μὲ μεγάλην δεξιῶσιν.

„Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.“

Πάντες οἱ ὄντως καλοὶ ἄνθρωποι καταδιώκονται ἀπὸ τοὺς κακοὺς καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους. Ὅστις λοιπὸν θέλει νὰ εἶναι τῷ ὄντι καλὸς πρέπει καὶ μὲ ὅλους τοὺς διωγμοὺς, νὰ μένη πιστὸς καὶ ἀδιάσπαστος ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, καὶ δι' αὐτὴν νὰ ἦναι ἕτοιμος, νὰ καταφρονῇ πᾶσαν ἀνθρωπίνην τιμὴν καὶ πᾶσαν πρόσκαιρον εὐτυχίαν. Τὴν τοιαύτην ἀρετὴν, ἣτις εἶναι ὅλως διόλου καθαρὰ ἀπὸ πᾶσαν ἰδιοφέλειαν καὶ ἀπὸ πᾶσαν ματαιίαν φιλοδοξίαν, προσμένει ἐν τοῖς οὐρανοῖς ζῆψις μὲ λαμπρότατον διάδημα.

Καὶ ἐπειδὴ προεἶδεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οἱ μαθηταὶ τοῦ κατ' ἐξοχὴν, οἵτινες ἐξέκοντο τότε περὶ αὐτὸν, θέλουν καταδιωχθῆναι φρικτῶς ἀπὸ τοῦς κακοῦς καὶ φαύλους ἀνθρώπους, ἐπρόσθεθεσα καὶ τοῦτο ἀκόμη: „Μακάριος ἐσὲ (ἐσεῖς δηλ.) ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ διώξωσι, καὶ εἰπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ! Χαίρετε, καὶ ἀγαλλιᾶσθε! ὅτι ὁμισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Οὕτω γὰρ ἐδίδωξαν καὶ πρὸ ὑμῶν τοῦς Προφῆτας (τοῦς σοφωτάτους καὶ ἀγιωτάτους ἀνδρας τοῦ Θεοῦ).“

Ἀγαπητοῖ μου νέοι! Ἄς ρίψωμεν ἀκόμη ἐν βλέμμα ἐπάνω εἰς ὅλας ταύτας τὰς ὡραίας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ!

Ὅποιαν λαμπρὰν καὶ ζωηρὰν εἰκόνα τῆς ἀγιοτήτος παριστάνει εἰς τὰ εἰρημένα ὁ Ἰησοῦς μὲ πολλὰ ὀλίγας λέξεις! Ὅποιαν ἀέναον πηγὴν τῆς μακαριότητος μᾶς ἀνοίγει εἰς τὰς ἰδίας ἡμῶν καρδίας! Ὅποιος ἄνθρωπος ζῆ οὕτως, ἦγουν ὅστις εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ πᾶσαν πρὸς τὰ γῆϊνα ἀγαθὰ ἐπιθυμίαν, ὅστις ἔχει ἐσωτερικὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ εἶναι ἡσυχος καὶ ὑπομονητικὸς εἰς τὰς θλίψεις, πρᾶος καὶ ἡμερος πρὸς τοῦς συναδελφούς του Χριστιανοῦς, καὶ ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὸ καλόν, ὅστις εἶναι συμπαθητικὸς καὶ ἐλεήμων, ἄμεμπτος καὶ ἀνέγκλητος, χωρὶς δόλον καὶ ψεῦδος, εἰρηνικὸς, ἕτοιμος νὰ ὑποφέρῃ τὰ πάντα δι' ἀγάπην τοῦ καλοῦ, ὁ τοιοῦτος ἄραγε δὲν εἶναι ἀξιαγάπητος καὶ ἀξιολάτρευτος; Ὁ τοιοῦτος ἀπολαμβάνει καὶ τοῦς καλοῦς τῶν καλῶν του τούτων προτερημάτων καρπούς, ζῆ τῶ ὄντι ἡσυχῶς, εὐχαριστημένος καὶ παρηγορημένος εἰς πάντα!

Ἐντυπώσατε λοιπὸν τοῦς ὡραίους, συντόμους καὶ ἀξιοσημειωτέους τούτους λόγους τοῦ Ἰησοῦ βαθεῶς εἰς τὸ ταμίον τῆς μνήμης σας, καὶ ἐθυμείσθε πάλιν αὐτοῦς εἰς τὸν πρέποντα καὶ ἀρμόδιον καιρόν. Ὅταν, π. χ. ἐπ-

θαναθῆτε, ὅτι ἀρχίζετε νὰ κατακυριεύησθε ἀπὸ πλεονεξίαν, θυμὸν, ἢ ἐπιθυμίαν εἰς κακὰς καὶ θανατηφόρους ἡδονὰς, τότε ἀναπολεῖτε: „Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, Μακάριοι οἱ πραεῖς, Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ!“ καὶ ἐνθυμούμενοι τοὺς τρεῖς τούτους μακαρισμοὺς, πολιτεύεσθε καὶ κατ' αὐτούς. Διὰ τὸν μικρὸν τοῦτον κόπον, τοῦ νὰ ἔχητε δηλ. τοὺς εἰρημένους ἐννέα μακαρισμοὺς ἐγγεγραμμένους ζωηρὰ εἰς τὴν μνήμη σας, θέλουσιν σὰς ἀντιβραβεύσει ἐν καιρῷ τὰ καλὰ τῆς ἐκτελέσεως τούτων ἐπακολουθήματα. Ὅλαι αἱ μεγάλαι καὶ καλαὶ αὗται ἐπαγγελίαι, τὰς ὁποίας δίδει ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν παροῦσαν καὶ μέλλουσαν ζωὴν εἰς ἐκείνους, οἵτινες πολιτεύονται κατὰ τὰς διδασκαλίαις ταύτας, θέλουσι πληρωθῆ εἰς ἑσᾶς. Ἐσεῖς θέλετε ἀρχίσει νὰ γνωρίζητε βαθμηδὸν καθαρώτερα τὸν Θεὸν, θέλετε ἀρχίσει νὰ γίνεσθε βαθμηδὸν εὐγενέστεροι καὶ χρηστότεροι, πλέον αὐτάρκεις καὶ πλέον ἡσυχοί, θέλετε εἶσθαι ἐκεῖ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ πλήρεις γνώσεως Θεοῦ, πλήρεις παραμυθίας, πλήρεις δυνάμεως, καὶ θέλετε ἀπολαμβάνει τὴν αἰωνίαν μακαριότητα, μὲ τὴν ὁποίαν παραβαλλόμεναι καὶ αὐταὶ αἱ μέγισται τῆς παρούσης ζωῆς εὐτυχίαι δὲν εἶναι οὔτε καὶ σκιαὶ ὡς πρὸς αὐτήν.

38. Ἑρμηνεῖα εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ.

Ενθυμεῖσθε βέβαια ἀκόμη, ἀγαπητοίμου νέοι! τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, τὰς δέκα αὐτοῦ ἐν-

τολάς! Διὰ σειρᾶς ὑψηλῶν καὶ ἐν μέρει ἐξαισιῶν πράξεων προητοίμασεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην καὶ πολλοῦ ἀξίαν συγμῆν. Διὰ τρομερωτάτων τῆς φύσεως συμβεβηκότων, δι' ἀσραπῶν δηλ. βροντῶν καὶ σεισμῶν, τὰ ὁποῖα μόνον ἦσαν ικανὰ, νὰ κάμωσι μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς ἀγρίας καὶ βαρβάρους ψυχὰς, ἐκηρύχθησαν εἰς αὐτοὺς αἱ ἐντολαί.

Τὰς αὐτὰς ἐντολάς ἐξήγησε τῶρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς χρηστοτέρους τῶν ἀπογόνων ἐκείνων τῶν παλαιῶν Ἰσραηλιτῶν ἐδῶ ἐπάνω εἰς ἄλλο ὄρος, εἰς τὴν ὠραίαν καὶ ἀνθηφόρον ἐπαρχίαν τῆς ἐπηγγελμένης γῆς. Ἀναρίθμητοι, ἐπίσης εὐεργετικά καθὼς καὶ ἐξαισίαι πράξεις εἶχαν γεμίσει τὰς καρδίαις των ἀπὸ ἀγάπην, ἐλπίδα καὶ πίσιν πρὸς αὐτὸν, καὶ τοὺς ἔκαμαν ἐτοιμοὺς, νὰ ἐκπληροῦσι τὰς ἐντολάς ταύτας καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν σημασίαν. Περὶ αὐτὸν ὅμως δὲν βλέπομεν κανὲν φοβερόν· διότι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὅλος εὐμένεια, ὅλος οὐρανία πραότης καὶ φιλανθρωπία.

„Μὴ νομίσητε,“ (εἶπεν, ἐπειδὴ οἱ τότε τῆς Γραφῆς πονηροὶ ἐρμηνευταὶ ἐζήτουν νὰ προσάψωσι καὶ τοῦτο εἰς αὐτὸν) „μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω (ἀναιρέσω) τὸν Νόμον ἢ τοὺς Προφήτας! Ὁχι, δὲν ἦλθον, νὰ τὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ τὰ πληρώσω (νὰ τὰ φέρω δηλ. εἰς τὴν τελειότητά των.) Ναί, σᾶς βεβαιῶνω! Εὐκολώτερον εἶναι νὰ παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, παρὰ νὰ μεταβληθῇ ἢ νὰ μείνῃ ἀνεκπλήρωτον εἰς τὸν νόμον ἐν ἰῶτα, ἢ μία κεραία (ἡγουν ὑποδιαστολή). Ὅστις λοιπὸν ἀθετήσῃ μίαν μόνον τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ ἄλλέως τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὸς εἶναι ἀποβεβλημένος καὶ ἀπερρίμμενος ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ὅστις ὅμως διδάσκει καὶ ποιεῖ τὰς ἐντολάς, ἐκεῖνος θέλει ὀνομασθῆ μέγας ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Διότι ἰδοὺ, σᾶς λέγω, εἰάν δὲν ὑπερβῆτε τοὺς Φαρισαίους

καὶ τοὺς Γραμματεῖς κατὰ τὴν δικαιοσύνην, δὲν θέλετε εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.“

„Εσεῖς ἠκούσατε, ὅτι ἔρρέβη εἰς τοὺς ἀρχαίους : Οὐ φονεύσεις· διότι ὅστις φονεύει, ἐκεῖνος πίπτει εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικασῶν. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω ὅτι: Πᾶς ὁ ὀργιζόμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀδίκως καὶ ἀναιτίως (ἢ καὶ καθ' ὅποιουδήποτε ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του), αὐτὸς εἶναι ἤδη ἄξιός νὰ προσκαλεσθῆ καὶ νὰ κατακριθῆ ἐνώπιον τοῦ κριτηρίου· (ὁ τοιοῦτος δηλ. πράττει τόσον μέγα ἀμάρτημα, καθὼς οἱ φονεῖς, τοὺς ὁποίους καταδικάζει τὸ κριτήριον εἰς θάνατον). Ὅστις ὀνομάσει τὸν ἀδελφόν του εὐτιδανόν, εὐτελέστατον (ἤγουν, τὸν κακολογήσει), αὐτὸς εἶναι ἄξιός, νὰ κατακριθῆ ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν Συνέδριον (ὁ τοιοῦτος δηλ. πράττει μεγαλύτερον ἀμάρτημα, παρὰ τ' ἄλλα, διὰ τὸ ὅποιον κανὲν ἀπὸ τὰ μικρὰ κριτήρια δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ, εἰμὴ μόνον τὸ ὑψηλὸν Συνέδριον, τὸ ὅποιον ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ καταδικάσῃ τὸν πταίτην εἰς σκληροτέραν ποινὴν θανάτου (ἤγουν τοῦ νὰ λιθοβολῆται). Ὅστις δὲ ὀνομάσει τὸν ἀδελφόν του μωρὸν (τὸ ὅποῖον ὄνομα συνειθίζον τὸ πάλαι νὰ δίδωσι μόνον εἰς τοὺς ἀθέους) ἐκεῖνος εἶν' ἄξιός τῆς γεέννης τοῦ πυρὸς (τῆς σκληροτέρας πασῶν τῶν ποινῶν).“

„Ἐὰν θέλῃς νὰ προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, (ἤγουν, ὅταν ἀποφασίσῃς νὰ προσφέρῃς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἄρτον, ἢ οἶνον, ἢ κηρία ἢ ἔλαιον, ἢ ἄλλο τι) καὶ σοῦ ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, (ἤγουν, ἐνθυμηθῆς, ὅτι ἐζημίωσας τὸν πλησίον σου καὶ μεγάλην καὶ μικρὰν ζημίαν) ἄφες ἐκεῖ ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου τὸ δῶρόν σου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθαι (εἰρήνευσον) μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἔπειτα ὑπάγε, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.“

„Φιλίωνου παρευθὺς μὲ τὸν ἀντίδικόν σου (ἐχθρόν σου), καὶ μάλις ἐν ᾧ εἶσαι ἀκόμη εἰς τὸν δρόμον, διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ κριτήριον· διότι ἀλλέως ἤμπορεῖ αὐτὸς νὰ σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς εἰς τὸν ὑπρέτην, αὐτὸς δὲ νὰ σὲ κλείσῃ εἰς τὴν φυλακὴν. Καὶ τότε σὲ βεβαίονω, ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ δὲν ἤμπορεῖς νὰ ἐξέλθῃς προτῆτερα, ἕως οὗ δὲν ἀποδώσῃς καὶ τὸ τελευταῖόν σου λεπτόν.“

„Μὴ ἐναντιώνεσθε εἰς τοὺς πονηροὺς καὶ κακοὺς ἀνθρώπους· (ἤγουν, μὴ θέλετε νὰ ἐκδικῆσθε ὁμογενὴς ὁμογενῆ διὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ συμβιβάζεσθε μόνοι.) Μὴ λαιδορῆσθε πρὸς ἀλλήλους, μὴ δὲ φιλονεικῆτε διὰ παραμικρὰ πράγματα. Ἄλλ' ὅστις (τῶν ὁμογενῶν σου), σὲ ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα (διὰ νὰ τὸν κάμῃς νὰ ἐντραπῇ ἢ ἐπομένως νὰ παύσῃ ἀπὸ τὸν θυμὸν) σρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἀρισεράν· καὶ ὅστις σὲ ἀνάγει εἰς κριτήρια, διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἐπανωφόριόν σου, ἀφες εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἐσωφόριόν σου. Ὅστις σὲ βιάζει, νὰ περιπατήσῃς μετ' αὐτοῦ μέλιον ἐν, ὑπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.“

„Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, εὐλογεῖτε (καλολογεῖτε) ἐκείνους, οἱ τινες σᾶς καταρῶνται, ἀγαθοποιεῖτε ἐκείνους, οἱ τινες σᾶς μισοῦν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἀδικούντων, καὶ διωκόντων ὑμᾶς. Οὕτως ἂν κάμνετε, εἶσθε τῶ ὄντι τέκνα τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅστις ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.“

„Διότι, εἰ μὴ ἀγαπᾶτε ἐκείνους, οἱ τινες σᾶς ἀγαποῦν, τίνα μισθὸν ἔχετε ἐκ τούτου; Δὲν κάμουν τὸ αὐτὸ καὶ οἱ τελῶναι; (Αὐτοὺς ἐσοχάζοντο οἱ Ἰσραηλίται ὡς τοὺς πλέον σκληροκαρδίους ἀνθρώπους). Καὶ εἰ μὴ ἀσπάξῃσθε μόνον τοὺς ἀδελφοὺς σας (δηλ. τοὺς πλέον πλησιεστέρους σας συγγενεῖς) τί ἄλλο περισσότερο κάμνετε ἐσεῖς; Δὲν κάμουν τὸ αὐτὸ

καὶ οἱ ἔθνικοι (οἱ εἰδωλολάτραι δηλ. οἷτινες πολ-
 λά ὀλίγον γνωρίζουσι τὸν Θεόν); Γίνεσθε λοιπὸν τέλειοι,
 καθὼς εἶναι τέλειος καὶ ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
 νοῖς!“

Ἄγαπητοί μου νεοὶ! Ὅποιαν μεγάλην ἔννοιαν
 μᾶς προτείνει ὁ Ἰησοῦς εἰς ταύτας τὰς ἐντο-
 λὰς, τὰς ὁποίας μᾶς ἐξήγησεν ἐδῶ!

Δὲν εἶναι μόνον ὁ φόνος ἐμποδισμένος εἰς τὰς ἐντολὰς, (ἡ
 θηριωδεςάτη ἐκείνη ὀρμὴ τοῦ μίσους, τὸ μέγα κατὰ τῆς ἀγάπης
 ἀμάρτημα.) Ἡ ἐχθρική καὶ σατανική διάθεσις τῆς ψυχῆς, ἣ-
 τις τελευταῖον φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τοιαύτας φρικτὰς πρά-
 ξεις, καὶ ἡ ὁποία εἶναι κυρίως ἐκεῖνο, ὅτι παρακινεῖ τὸν
 φονεὰ νὰ γένη φονεὺς, εἶναι ἐπίσης ἀξία τιμωρίας εἰς τοὺς
 ὀφθαλμοὺς τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ φο-
 νεύωμεν, νὰ ὀργιζώμεθα ποτὲ θανατηφόρος, ἀλλ' οὔτε καὶ
 νὰ κακολογῶμεν ἢ νὰ κατακρίνωμεν τινά. Ἡ καρδιά μας πρέ-
 πει νὰ εἶναι καθαρὰ ἀπὸ θυμὸν καὶ μῖσος· βάρβαρος καὶ ὑβρι-
 σικὸς λόγος πρέπει ν' ἀπέχη τόσον μακρὰν ἀπ' τὰ χεῖλη μας,
 ὅσον ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆν γῆν. Πρέπει νὰ κάμνωμεν
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους τόσα καλὰ, ὅσα καὶ ὁ πλεόν ἀδίκος ἄν-
 θρωπος ἤθελε μᾶς ζητήσῃ. Ἀπὸ μεγάλην καὶ ὑπερπερισ-
 σεύουσαν ἀγαθότητα πρέπει νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι, ὄχι μόνον
 βήματα τινά, ἀλλὰ μάλις (ὅπου ἤμπορεῖ νὰ τελειώσῃ μὲ
 τὴν παρουσίαν μας μέγα καλὸν, ἢ νὰ ἐμποδισθῇ μάχη τις ἢ φι-
 λονεικία) μίλια μακρὰν νὰ ὑπάγωμεν μετ' αὐτῶν. Τὴν κα-
 λοκάγαθίαν μᾶλλον πρέπει νὰ προκρίνωμεν, παρὰ τὸν ἐπὶ
 τοῦ σώματος χιτῶνα. Τὰς φιλονεικίας δὲ καὶ τὰς ἔριδας μὲ
 μικρὰς, οὐτιδανὰς καὶ ὀργίλας ψυχὰς πρέπει νὰ θεωρῶμεν
 ὡς μεγαλητέραν ὑβρίν, παρὰ τὸ ράπισμα εἰς τὸ πρόσωπον.
 Ἐάν τις ἤθελε μᾶς λυπήσῃ ποτὲ, ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἴσου-

χάτωμεν προτίτερα, προτοῦ νὰ τοῦ τὸ ἀποδώσωμεν μὲ μίαν μας πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίαν.

Καὶ ἐάν τις ἐπεμελεῖτο νὰ ζῆ οὕτως, ἄρα γε δὲν ἠθέλαμεν θεωρεῖ καὶ σέβεσθαι τὸν τοιοῦτον ὡς ὑψηλοτέρας οὐσίας ἄνθρωπον; Πλὴν καὶ ἐὰν μὲ ὅλα ταῦτα ἠθελαν εὐρεθῆ πάλιν τόσον βάρβαροι καὶ ἀναίσθητοι ἄνθρωποι, ὡς καταχρώμενοι τὴν ἀγαθότητά του, νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι καὶ τὸ ὁποῖον ἔνδυμα ἔχει, δὲν ἠθελε τάχα εἶναι εἰς αὐτὸν μεγαλητέρα ἀντιπληρωμὴ τῆς ζημίας ἐνὸς χιτῶνος ἢ πλήρης τοσοῦτων εὐγενῶν φρονημάτων καρδία του, καὶ ἡ συνειδήσις του ὅτι ἔπραξεν ὀρθῶς;

Ὅποίας ἰσχυρὰς καὶ οὐρανίᾳς ὁρμᾶς, εἰς τὸ νὰ ἐκπληρῶμεν τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἐντίθεισιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν!

Αὕτη μόνη ἡ ἀγάπη μᾶς κἀμνει ἀληθῆ τῷ ὄντι ἀπεικονίσματα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς μᾶς προβάλλει εἰς παράδειγμα τὴν θερμοτάτην ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνδράποους, καὶ μᾶς διδάσκει νὰ βλέπωμεν αὐτὴν πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν φύσιν, δηλ. καὶ εἰς τὸν ἀκτινοβολοῦντα ἥλιον καὶ εἰς τὴν μικρὰν ρανίδα τῆς δρόσου. Πᾶσα ἀκτίνα τοῦ ἡλίου, (διὰ τῆς ὁποίας ὀριμάζουσιν οἱ καρποὶ) πᾶσα ρανίς τῆς δρόσου καὶ τῆς βροχῆς, κειμένη ἐπὶ τῶν ἀνθέων καὶ λουλουδιῶν, πρέπει μᾶς εἶναι κῆρυξ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, καὶ προτροπὴ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον μας ἀγάπην. Ὅλαι αἱ πράξεις μας καὶ τὰ διανοήματά μας πρέπει νὰ ἦναι εὐεργετικά, τερπνά, καθὼς ἥλιος· ὁ τρόπος τοῦ πολιτεύματός μας πρέπει νὰ ἦναι διηνεκές μαλέτημα εὐεργεσιῶν, καὶ εὐφροσύνης παρεκτικόν, καθὼς ἡ βροχὴ τοῦ ἔαρος· ἐν ἐνὶ λόγῳ πρέπει νὰ εἴμεθα τέλειοι, καθὼς εἶναι καὶ ὁ Θεός.

Τοιαύτη ἀγάπη πρὸς πάντας ἀθρώπους, καὶ πρὸ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς, μᾶς ἀποκαθιστᾷ τῷ ὄντι ἀληθ.

Θεῖς λατρευτὰς τοῦ Θεοῦ. Τὸ ὕψιστον ὄν λατρεύεται προσφύεσθαι καὶ πρεπωδέσθαι, ὅταν ἡμεῖς φρονῶμεν τὰ τοῦ Θεοῦ, παρὰ ὅταν προσφέρωμεν εἰς αὐτὸ μεγάλας θυσίας. Ὅστις δὲν ἔχει τὰ θεάρεστα καὶ ἀνθρωπάρεστα ταῦτα φρονήματα, αὐτὸς ματαίως προσπαθεῖ νὰ φανῇ εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν διὰ θυσιῶν καὶ δώρων. Πᾶσα ἐξωτερικὴ λατρεία χωρὶς καρδίαν πλήρη ἀγάπης πρὸς πάντα ἀπλῶς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους φωτίζει ὁ ἥλιος, εἶναι βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ προσφέρεται θυσία γινομένη ἀπὸ ἀδιάλλακτον καρδίαν. Ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ᾗναι οἶκος εἰρήνης, ὅπου οἱ ἄνθρωποι, (ἐπειδὴ ζῶσιν εἰς τὸν πολυτάραχον καὶ πολυμέριμον τοῦτον βίον, καὶ καταντῶσι πολλάκις καὶ μάλιστα τόσον εὐκολα εἰς ἔχθραν) φιλιοῦνται πάλιν πρὸς ἀλλήλους, καὶ γίνονται ἀδελφοὶ εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐξήγησις τῆς ἐντολῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς διηρμήνευσε πολλὰ ἐξαίρετα, ἠμπορεῖ νὰ προσαρμοσθῇ εὐκολὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς· ἐπειδὴ ὅ,τι εἶπε περὶ τῆς ἐντολῆς ταύτης, τοῦτο ἀρμόζει καὶ εἰς τὰς ἄλλας· ἀλλὰ καὶ αὐτὰς δὲν τὰς παρέτρεξε διόλου.

Κατὰ τὴν σαφεστάτην διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, δὲν εἶναι ἱκανὸν τὸ νὰ μὴ εἴμεθα παραδεδομένοι εἰς τὴν ἀσέλγειαν· Αὐτὸς ἀπαγορεύει ἐπίσης αὐστηρῶς τὸ ἀναιδέες βλέμμα, καὶ τὴν μὴ καθάραν καὶ ἀθώαν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας, καθὼς καὶ τὴν αἰσχροὴν πράξιν.

Δὲν εἶναι ἱκανὸν μόνον νὰ μὴ κλέπτωμεν, νὰ μὴ ἀποσερῶμεν τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὸ ἰδικόντων· Ὁ Ἰησοῦς προσάξει φανερά, λέγων: „Δὸς εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ζητεῖ παρὰ σοῦ, καὶ μὴ ἀποσραφῆς τὸν θέλοντα, νὰ δανεισθῇ ἀπὸ σοῦ.“

Δὲν εἶναι ἱκανὸν τὸ νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶμεν ποτὲ ἐπὶ κριτηρίου ἢ νὰ μὴ ὀμνύωμεν ὄρκον ψευδῆ (τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ φρικτότατον ἀμάρτημα κατὰ τοῦ τιμίου χαρακτῆρος καὶ τῆς πίστεως, κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος.) Ὁ Ἰησοῦς λέγει: „Ὁ λόγος σας πρέπει νὰ ἦναι τό: „Ναὶ, Ναὶ! καὶ Οὐ, Οὐ!“ Πᾶς λόγος, ἐρξερχόμενος ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, πρέπει νὰ ἦναι αὐτοαλήθεια. Ὅταν ἡ καρδιά μας λέγῃ: Ναὶ, πρέπει καὶ τὸ στόμα μας νὰ λέγῃ: Ναὶ. Ὅταν ἡ καρδιά μας λέγῃ: Οὐ, πρέπει καὶ τὸ στόμα μας νὰ λέγῃ: Οὐ. Στόμα καὶ καρδιά πρέπει νὰ ἦναι διαπαντὸς σύμφωνα πρὸς ἄλληλα. Ἡ τιμιότης καὶ δικαιοσύνη μας πρέπει νὰ ἦναι τόσο ἀκλόνητος καὶ σταθερὰ, ὥστε τὸ Ναὶ μας, νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὄρκος ἀληθέστατος.

Εἶθε νὰ ἐτίμουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὰς θείας ταύτας, ὠραίας καὶ εὐεργετικὰς διδασκαλίας, καὶ νὰ τὰς ἐκπλήρουν ἐν ταύτῳ ἀκριβῶς! Ὅποιος τότε χρυσοῦς αἰὼν διὰ τὸν κόσμον ὅλον! Εἰρήνη καὶ ὁμόνοια ἤθελε συνοικεῖ εἰς πᾶσαν οἰκίαν καὶ καλύβην, ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι, οἵτινες παραπικραίνουσι καὶ ἐνοχλοῦσι τὴν ζωὴν τῶν διὰ σατανικῶν καὶ ἐχθρικῶν φρονημάτων, ἤθελον ἀπολαμβάνει νέαν, καὶ ἄγνωστον ἕως τῶρα εἰς αὐτοὺς μακαριότητα. Ὅλη ἡ οἰκουμένη ἤθελεν ὁμοιάζει μὲ οἶκον, κατοικούμενον ἀπὸ τέκνα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, τοῦ Πατρὸς δηλονότι τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τὸ χαρῖεν καὶ ἀδιάφθορον χρῶμα τῆς ἀθωότητος ἤθελε σολίζει τὰ πρόσωπα ὅλων τῶν νεανίσκων καὶ νεανίδων, καὶ κανὲν πικρὸν δάκρυον δὲν ἤθελε πλέον χύνεσθαι ἐξ αἰτίας τῶν μαυλισῶν καὶ ἀπαταιῶνων. Ὁ ὁδοιπόρος ἤθελε κάμνει τὴν ὁδοιπορίαν του ἀσφαλῶς, χωρὶς νὰ φοβῆται λησὰς. αἱ ἐξουσίαι δὲν ἤθελον ἔχει φυλακὰς εἰς τοὺς δρόμους. Ἡ παλαιὰ πισότης, τιμιότης καὶ εὐλικρίνεια, διὰ τῶν ὁποίων ἐφημίζοντο μάλιστα οἱ προπάτορές μας, ἤθελεν εἶναι σολισμὸς

καὶ παράδειγμα ἄλων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Εἶθε νὰ μιμηθῶ-
 μεν ἡμεῖς οἱ ἀπογονοὶ ἐκείνων τοὺς προγόνους μας αὐτοὺς
 κατὰ τὴν φιλομάθειαν, ἀρετὴν, ὁμόνοιαν ἀνδρείαν καὶ
 σοφίαν!

39. Αἱ Τρεῖς τῆς ἀρετῆς γυμνασῖαι.

Νησειά, προσευχὴ καὶ ἐλεημοσύνη ἐθεωροῦντο
 ἔκπαλαι ὡς ἀξιόλογοι γυμνασῖαι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τριῶν
 μας κυρίων χρεῶν, τὰ ὅποια ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς
 τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, καθὼς καὶ
 τῶ ὄντι εἶναι. Ἡ ἐλεημοσύνη κρατεῖ πάντοτε τὴν καρδίαν
 μας εἰς διηνεκῆ εὐνοίαν πρὸς τοὺς πάσχοντας. Ἡ νησειά
 ἀποσερεῖ τρόπον τινὰ τὴν τροφὴν ἀπὸ τὰς τῆς σαρκὸς κλίσεις καὶ
 θανατώνει τὰς κακὰς ἐπιθυμίας καὶ ὁρμάς. Ἡ δὲ προσευχὴ
 (ἀκατάπαυστος οὔσα ἀνάμνησις τοῦ Ἀγιωτάτου τῶν Ἁγίων,
 καὶ ἀδιάλειπτος μετ' αὐτοῦ συναναστροφὴ) μᾶς ἀγιάζει καὶ
 μᾶς ἐμψυχύνει νὰ φρονῶμεν οὐράνια. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰη-
 σοῦς τὰς μὲν γυμνασῖας ταύτας ἐσύζησε φανερά, ἀπὸ δὲ τὴν
 φιλοδοξίαν καὶ ὑπόκρισιν ἀπέτρεψε τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ
 ἀφαιροῦσι πᾶσαν τιμὴν καὶ ἀξίαν ἀπὸ τὸ καλόν.

„Προσέχετε“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „νὰ μὴ κάμνετε τὰ κα-
 λάσας ἔργα ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι·
 Διότι ἀλλέως εἰς ματὴν ἐλπίζετε τὴν ἀπόδοσιν καὶ τὸν μισθὸν
 αὐτῶν ἀπὸ τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.“

„Ὅταν δίδῃς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς αὐτὴν εἰς τὰς
 Συναγωγὰς καὶ πλατείας, καθὼς τὸ κάμνουν οἱ ὑποκριταί,
 διὰ νὰ δοξασθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· διότι ἐν ἀληθείᾳ

οὐ τοιοῦτοι ἄλλο παρά τοῦτο δὲν ἔχουν νὰ ἐλπίζουν. Ἄν δὲ θέλῃς νὰ δώσῃς ἐλεημοσύνην, πρόσχε νὰ μὴ ἤξεύρῃ οὔτε κἂν ἡ ἀριστερά σου τί κάμνει ἡ δεξιὰ σου, διὰ νὰ μὲνῃ ἡ ἐλεημοσύνη σου ἀπόκρυφος, καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει σοὶ τὸ ἀποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.“

Πόσον συντρίβεται καὶ καταλύγεται ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ ἀπὸ τὴν τρυφερὰν ταύτην διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ! Ἡ πρὸς ἄλλους ἡμῶν βοήθεια καὶ εὐεργεσία πρέπει νὰ γίνεται τόσον μυσικὰ, ὥστε οὔτε αὐτὴ ἡ ἀριστερά μας χεὶρ, ἥτις εἶναι ἡ πλεον ἄμεσος συνεργὸς καὶ βοηθὸς τῆς δεξιᾶς, δὲν πρέπει νὰ ἤξεύρῃ τίποτε περὶ αὐτῆς, καὶ εἰάν ἤθελεν ἔχῃ ὀφθαλμοὺς καὶ ὠτιά. Ἡ ἐν τῷ κρυπτῷ γινομένη εὐεργεσία πρῶτον μὲν φυλάττει πάντοτε τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας ἀγάπην καθαρὰν ἀπὸ κενοδοξίαν, καὶ δεύτερον δὲν προξενεῖ καὶ εἰς τοὺς λαμβάνοντας αὐτὴν ἐντροπήν. Μάλιστα αὐτὸς ὁ κόσμιος καὶ φρόνιμος τρόπος τοῦ δίδειν ἐλεημοσύνας εὐεργετεῖ περισσότερον τὰς φιλοτίμους οἰκίας, αἱ ὁποῖαι ἐπτώχευσαν, παρά αὐτὰ τὰ προσφερόμενα δῶρα. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μεγαλαυχεῖ εἰς τὰς εὐεργεσίας του, καὶ τὰς ἐνθυμίζει πάντοτε εἰς τοὺς λαβόντας αὐτάς, ὅστις ζητεῖ παντοτινὰς εὐχαριστίας ἀπ' αὐτοὺς, εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ εὐεργετικὸν καὶ κόσμιον φρόνημα τοῦ Ἰησοῦ.

„Ὅταν νησεύητε, μὴ γίνεσθε σκυθρωποὶ, καθὼς οἱ ὑποκριταὶ, οἵτινες ἀφανίζουσιν (ἀσχημίζουσιν) ἐπίτηδες τὰ πρόσωπά των, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νησεύουν. Τῇ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ὅτι εἰς αὐτοὺς αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι ὄλος ὁ μισθός. Σὺ δὲ, ὅταν νησεύῃς, ἀλειψαί τὴν κεφαλὴν σου (τὸ ὁποῖον ἐσυνεΐθιζαν νὰ κάμνωσι κατὰ παλαιὰν τοῦ τόπου συνήθειαν εἰς τὰ συμπόσια) καὶ νίψαι τὸ πρόσωπόν σου, διὰ νὰ μὴ φανῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι νησεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν Πατέρα σου μόνον, ὅστις καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ εἶ-

ναι παρών· Ὁ δὲ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει σοὶ τὸ ἀποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.“

Καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους βλέπομεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θέλει νὰ ᾗναι εὐθυμοὶ καὶ φαιδροὶ οἱ λατρευταὶ τῆς ἀρετῆς. Ὅς τις νομίζει, ὅτι, διὰ νὰ εἶναι τινὰς ἐνάρετος, πρέπει νὰ διάγῃ περίλυπος, νὰ ἔχῃ κρεμασμένην τὴν κεφαλὴν του, νὰ παραμελῇ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ σώματός του, καὶ νὰ καταφρονῇ τὴν εὐπρέπειαν, ὁ τοιοῦτος ἀπατάται παραπολύ. Ὁ ἴδιος Ἰησοῦς χριστὸς ὀνομάζει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες κάμνουσι τοῦτο, ὑποκριτάς. Αὐτὸς βδελύττεται πᾶσαν τεχνητὴν λύπην, πᾶν σκυθρωπὸν πρόσωπον, πάντα δυσάρεστον τρόπον πολιτεύματος. Αὐτὸς συνιστᾷ εὐπρεπῆ ἦθη καὶ ἔθιμα, ἡγουν καθαριότητα, φαιδρὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ὅμως πρέπει νὰ ᾗναι ἀντανάκλασις μιᾶς καθαρᾶς καὶ εὐτάκτου καρδίας.

„Ὅταν προσεύχησθε, μὴ κάμνητε καὶ σεῖς, καθὼς οἱ ὑποκριταί, οἵτινες ἀγαπῶσι νὰ ζέκωνται εἰς τὰς Συναγωγὰς καὶ Γωνίας τῶν πλατειῶν, καὶ ἐκεῖ νὰ προσεύχωνται, διὰ νὰ βλέπωνται καλὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι προσεύχονται. Τῇ ἀληθείᾳ, σᾶς λέγω, ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν ἔχουσι κανένα μισθόν. Σὺ δὲ, ὅταν θέλῃς νὰ προσευχηθῆς, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖον σου (κατοικίαν σου), κλεῖσε τὴν θύραν, καὶ προσεύξου ἐκεῖ εἰς τὸν Πατέρα σου, ὅς τις εἶναι παρών ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ τὸ ἀποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.“

Πόσον ἀνεκφράξως εὐεργετικὴ εἶναι καὶ αὕτη ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ δι' ἡμᾶς! Ὁ Ἰησοῦς μᾶς δείχνει καὶ ἐδῶ ἀσφαλὲς καταφύγον, τὸ ἥσυχον δηλ. καὶ μοναχικὸν ταμεῖον, ὅπου πρέπει νὰ ζητῶμεν τὴν ἀπὸ τὰς τρικυμίας τοῦ βίου λύτρωσίν μας. Εἶθε νὰ συναγώμεθα εἰς τὰ ταμεῖα μας πολλάκις τῆς ἡμέρας μετὰ τὰς ἡδονὰς καὶ τύρβας

τοῦ κόσμου, νὰ παρρησιάσωμεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μάλιστα ὅταν ὑποφέρωμεν θλίψεις καὶ ξενωχωρίας· νὰ ἐνδυναμώνωμεν ἑαυτοὺς ἐκ νέου εἰς τοὺς ὁποίους μέλλομεν νὰ ἀπαντήσωμεν πειρασμοὺς πρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν καὶ εἰς τὸν κατὰ τοῦ κακοῦ πόλεμον! Ὅποιον θάρρος! ὁποῖαν εὐλογίαν θέλει μᾶς προξενεῖ τοῦτο· Ὅποιον κατασκευτικὸν καὶ εὐάρεστον θέημα εἰς τοὺς Ἀγγέλους καὶ εἰς τὸν Πατέρα τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις προσεύχεται οὕτως ἐν τῷ κρυπτῷ!

Δι' ἐκείνους δὲ, οἵτινες πράττουσι κακὸν ἀντὶ καλοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ, λέγομεν μόνον τοὺς ἐξῆς λόγους: Ὅτι καλὸν γίνεται ἀφανῶς καὶ ἀγνώστως εἰς τὸ ταμεῖον, βραβεύεται δημοσίως, ἀλλὰ καὶ τὸ κακὸν ὅπου γίνεται ἐκεῖ, θέλει τιμωρηθῆ καὶ αὐτὸ δημοσίως.

40. Ἡ ὀρθὴ καὶ εὐπρόσδεκτος προσευχή.

Κοντὰ εἰς τὴν ἀνωτέρω διδασκαλίαν, περὶ τοῦ πῶς νὰ προσευχώμεθα, ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς καὶ μίαν ἄλλην ἐκτεταμένην διδασκαλίαν, ἣτις εἶναι μὲν σύντομος, ἀλλὰ πλουσία κατὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ θείαν περιοχὴν. Αὐτὸς ἐδίδασκεν ὅτι: Πρέπει ν' ἀποδίδωμεν εἰς τὸν Θεὸν, τὸν Ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τὸ πλεον τρυφερὸν ὄνομα ἀπ' ὅλα τὰ ἐνόματα, τὸ ὄνομα, λέγω, τοῦ Πατρὸς, καὶ νὰ λαλῶμεν μετ' αὐτοῦ μὲ τοιαύτην καρδίαν καὶ πεποιθήσιν, καθὼς ὁ υἱὸς λαλεῖ μὲ τὸν Πατέρα του. Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς ἔχομεν χρέος νὰ τοὺς θεωρῶμεν ὡς τέκνα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς, (ἤγουν νὰ τοὺς

νομιζόμεν ὡς ἀδελφούς μας καὶ ἀδελφάς) καὶ ὅλους νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν τόσον, ὥστε προσευχόμενοι νὰ μὴ ζητῶμεν τίποτε ἀπὸ τὸν Θεὸν μόνον διὰ ἡμᾶς, ἀλλὰ νὰ εὐχόμεθα ἐξ ὅλης μας ψυχῆς καὶ καρδίας, νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὅ,τι καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ δώσῃ ἐπιθυμοῦμεν. Ἡμεῖς ἠμποροῦμεν πρὸς τούτοις νὰ τὸν παρακαλῶμεν καὶ περὶ γηγῆνων ἀγαθῶν, κατ' ἐξοχὴν ὅμως πρέπει νὰ παρακαλῶμεν αὐτὸν τὸν Δοτῆρα πάντων τῶν καλῶν, περὶ ἀγαθῶν εἰδους ὑψηλοτέρου. Πᾶσα προσευχὴ πρέπει νὰ ἦναι γύμνασις τῆς υἱϊκῆς ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, τῆς τρυφεραῆς ἀδελφικῆς πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀγάπης, τῆς τελειότητος καὶ τῆς ἐπὶ τὰ βέλτιον προκοπῆς μας.

„Ὅταν προσεύχησθε“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „μὴ βαπτολογῆτε, καθὼς οἱ ἐθνικοὶ, οἵτινες σοχάζονται, ὅτι μὲ τὴν πολυλογίαν των θέλουσιν εἰσακουσθῆ. Μὴ ὁμοιωθῆτε μὲ αὐτούς! Διότι ὁ Πατήρ σας ἠξεύρει πρίων πραγμάτων χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ νὰ τὸν παρακαλέσητε ἐσεῖς περὶ αὐτῶν.“

„Οὕτω πρέπει νὰ προσεύχησθε: Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς! Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου! Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου! Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς! Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον, δός ἡμῖν σήμερον! Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν! Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ! Ἀμήν. (γένεοιτο!“)

„Ἐὰν δηλαδὴ“ (ἐπρόσθεσε καὶ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς) „συγχωρῆτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματα αὐτῶν, (σφάλματα) θέλει συγχωρήσει καὶ εἰς ἐσᾶς ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ Οὐράνιος τὰ παραπτώματά σας. Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρῆτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὔτε ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος θέλει συγχωρήσει τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν.“

Ἀγαπητοί μου νέοι! ἡ Θεία αὕτη καὶ οὐρανία προσευχή, με τὴν ὁποίαν προσηύχοντο καὶ προσεύχονται πάμπολλα μιλλιόνια ἄνθρωποι εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς δύο περίπου χιλιάδας χρόνους, ἐξηγήθη πολλάκις (καθὼς δὲν ἀμφιβάλλω) εἰς ἑσᾶς. Ὅθεν παραλείπω πᾶσαν ἄλλην ἐξήγησιν, καὶ προσθέτω ἐδῶ μόνον δύο σημειώσεις!

Ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησε διὰ τῆς προσευχῆς ταύτης νὰ ἐγείρῃ εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὴν καλὴν ἐπιθυμίαν, τὸ νὰ προσπαθοῦν δηλ. ὅλοι καθ' ἡμέραν διὰ νὰ γίνουσι ἅγιοι. Ἡ Φιλοδοξία ὅμως, τὰ κυριεύοντα ἡμᾶς ψυχικὰ πάθη, καὶ ἡ ῥέπουσα πρὸς τὸ κακὸν θέλησις μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ ζῶμεν ὁσίως, Θεοφιλῶς καὶ Θεαρέτως. Διὰ τοῦτο μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς νὰ προσευχώμεθα καθ' ἡμέραν θερμῶς καὶ ἀπὸ καρδίας λέγοντες: "Ὁ ἅγιος σου, Κύριε! εἰς ἑσὲ μόνον πρέπει δόξα καὶ τιμὴ! Ἐλθὲ ἡ βασιλεία σου! ἤγουν σὺ, ὦ Θεέ! κυβέρνα καὶ ὁδήγε ἡμᾶς. εἰς ἑσὲ πρέπει νὰ ὑπακούωσιν ὅλαι μας αἱ κλίσεις καὶ ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι καθὼς καὶ οἱ ὑπήκοοι εἰς τὸν βασιλέα των! Ἐλθὲ τὸ θέλημά σου, ἤγουν τὸ θέλημα μόνου τῆς ὑπερτάτης σοφίας καὶ ἀγαθότητος!" "Ὡ τί ὠραῖον πρᾶγμα ἤθελεν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ἐὰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι προσήυχοντο οὕτω καὶ με τοιοῦτον ζῆλον! Τότε ἤθελον εἶναι ὅλοι ἄγγελοι κατὰ τὴν ἀγιάτητα, καὶ ἡγῆ ἄλλος οὐρανός!"

Ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησε διὰ τῆς προσευχῆς ταύτης νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὴν μακαρίαν ἐκείνην ἐλπίδα, εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμοῦν ὅλοι νὰ γένουσι μακάριοι. Φροντίδες ὅμως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἔλεγχος τοῦ συνειδότου διὰ πεπραγμένης ἁμαρτίας, ἀδιάκοπος πόλεμος με τοὺς πειρασμούς, καὶ ἔπειτα αἱ λοιπαὶ θλίψεις τῆς γῆς μᾶς ἐμποδίζουν, νὰ ζῶμεν εὐχαρίστως καὶ ἡσύχως. Διὰ τοῦτο μᾶς διδάσκει ὁ Ἰησοῦς: "Ὅτι δὲν πρέπει νὰ φροντίζω·

μεν διὰ τὴν αὐριον, οὔτε πῶς νὰ ἐπισωρεύσωμεν πλοῦτον ἐπάνω εἰς πλοῦτον, οὔτε πῶς νὰ συνάξωμεν πολλῶν χρόνων τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ νὰ εὐχαριστοῦμεθα μόνον μετὸν ἐπιούσιον ἄρτον, πλὴν καὶ τοῦτον νὰ προσμένωμεν πλήρεις πεποιθήσεως ἀπὸ τὸν οὐράνιον μας Πατέρα. Πρέπει νὰ ἱκετεύωμεν καθ' ἡμέραν τὸν Θεὸν πλήρεις ὄντες μετανοίας ὑπὲρ ἁφέςεως τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἀλλὰ ταυτοχρόνως νὰ δείχνωμεν καὶ τὰς προόδους τῆς βελτιώσεώς μας μάλισα ἐν ᾧ ἀκόμη προσευχόμεθα· πρέπει νὰ συγχωρῶμεν ὅλους, οἳ τινες μᾶς πταίουσιν, ἐκ καρδίας, καθὼς πᾶς τις ἐπιθυμεῖ νὰ συγχωρήσῃ καὶ αὐτὸν ὁ Θεός. Πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν μὲ πεποίθησιν ὅτι διὰ τῆς βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ Θεοῦ θέλομεν νικήσῃ ἀφεύκτως ὅλους τοὺς πειρασμοὺς, ἐὰν ἄλλως καὶ ἡμεῖς τὸ θέλομεν. Ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ ἐλπίζωμεν ἐλευθέρωσιν ἀπὸ τὰ βάρηνα τοῦ κόσμου τούτου, λύτρωσιν ἀπὸ τοὺς ὀδυρμοὺς καὶ ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας, καὶ ἐὰν ὄχι πάντοτε εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀφεύκτως ὅμως εἰς τὴν μέλλουσαν. Ὅποιαν μακαριότητα, ὅποιαν παραμυθίαν δι' ὅσα μᾶς ταραττοῦσι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἔπρεπε νὰ μᾶς προξενῇ ἡ προσευχὴ αὕτη, ἐὰν ἐξήρχετο πάντοτε ἀπὸ τὸ ἐσώτερον μιᾶς καρδίας γεμάτης ἀπὸ ἐλπίδα πρὸς τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα!

Ἡ ὀρθὴ λοιπὸν προσευχὴ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἐκείνη ἡ οὐρανια ἐπιθυμία, τὸ νὰ λατρεύεται καὶ νὰ προσκυνῆται ὁ Ἅγιος τῶν Ἁγίων δι' ἀγιότητος, ἡγουν εἶναι ὁ μόνος ποθητὸς καὶ φιλόανθρωπος πόθος, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν ἀβλιότητα, καὶ νὰ γένωσι μέτοχοι τῆς ἀληθοῦς μακαριότητος! Ὅλαι αἱ μάταιαι καὶ ἀνόητοι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιθυμίαι ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὴν προσευχὴν ταύτην. Ὅθεν πῶς εἶναι δυνατόν

να μὴ εἰσακούσῃ ὁ οὐράνιος Πατὴρ τοιαύτην προσευχὴν, γι-
νομένην ὄχι διὰ μάταια πράγματα, ἀλλὰ διὰ τὰ πλεον κα-
λήτερα καὶ τερπνότερα, χωρὶς τῶν ὑποίων οὔτε ἅγιοι ἡμ-
ποροῦμεν να γίνωμεν οὔτε μακάριοι;

41. Ἡ μόνη εἰς τὸν ἄνθρωπον πρέ- πουσα φροντίς.

Τὰ μέρη, ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς, ἦσαν καθ' ὑπερβο-
λὴν ὠραῖα καὶ ἀνθηφόρα. Πανταχοῦ ἔβλεπε κανεὶς ἀφθονίαν καὶ
περιουσίαν Θείας εὐλογίας. Πᾶς βουνὸς καὶ λόφος (καὶ ἐκεῖ
ἀκόμῃ ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς) ἦσαν ἐξεφανωμένα μὲ πρα-
σινίζοντα δένδρα, ἐπὶ τῶν φυλλοφόρων αὐτῶν κλωναρίων
ἐκελάδουν πλήθη ἀναριθμήτων πτηνῶν. Τὸ μεγαλοπρεπὲς
καὶ εὐώδες κρίνον, τὸ ὅποῖον εἶναι ζολισμὸς τῶν κήπων μας,
ἦνθαι ἐκεῖ ὡς κοινὸν τῶν πεδιάδων ἄνθος εἰς τόσον πλῆθος,
ὥστε ἐμεταχειρίζοντο τοὺς καυλοῦστων εἰς τὸ να θερμαίνωσι
τὰς κατοικίας των. Ἐκεῖ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν
φυτρωμένα μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὠραῖα αὐθῆ. Καὶ μὲ ὅλα
ταῦτα ἔπρεπε πάλιν να βλέπῃ ὁ Ἰησοῦς περὶ αὐτὸν εἰς ταύ-
την τὴν πλουσίαν καὶ ὠραίαν γῆν τόσοις μεμφιμοίρους
ἀνθρώπους, οἵτινες ὄχι μόνον παντελῶς δὲν προσεῖχον εἰς ὅ-
λας ταύτας τὰς ὠραιότητας τῶν ποιημάτων τοῦ Θεοῦ, ἀλ-
λά καὶ τὸ πρόσωπόν των ἦτον ἀσχημισμένον ἀπὸ τὰς πρὸς
τὸ ζῆν φροντίδας, διότι δὲν εἶχον ἄλλην τινα μεγαλητέραν
μέριμναν, παρὰ πῶς να συνάγωσι θησαυροὺς χρυσίου, οἵ-
τινες καλῶς θεωρούμενοι ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἦσαν πρὸς κανέν

ώφελιμοί, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀφήρπαζε τελευταῖον ἀπ' αὐτοὺς ὁ θάνατος. Οἱ μεταξὺ τούτων καλῆτεροι ἤθελόν ἀκόμη νὰ ἐνώσωσι καὶ τὴν εἰς τὸν πλοῦτον ἐπιθυμίαν των μὲ τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς.

“Ὅθεν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς διὰ τὸν ἑαυτὸν σας ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώληκες καὶ σκωρία τοὺς ἀφανίζουσι, καὶ ὅπου κλέπται τοὺς κατασκάπτουσι καὶ τοὺς κλέπτουσι. Θησαυρίζετε δὲ μᾶλλον διὰ τὸν ἑαυτὸν σας θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου μήτε σκωρία μήτε σκώληκες τοὺς ἀφανίζουσι, καὶ ὅπου κλέπται οὔτε νὰ τοὺς ἀνασκιάψωσι δύνανται οὔτε νὰ τοὺς κλέψωσι.“

„Διότι ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ καρδιά σας. (Ὅστις ζητεῖ τὴν σωτηρίαν του μόνον εἰς τὰ ἀγαθὰ ταύτης τῆς γῆς, αὐτὸς ἔρπει μὲ τοὺς σοχασμούς του καὶ εἰς τὸν κονιορτὸν τῆς γῆς, ἤγουν φρονεῖ γῆϊνα. Ὅστις δὲ ζητεῖ τὴν σωτηρίαν του εἰς τὸν Θεόν, αὐτὸς ὑψοῦτα ὑπεράνω τῶν ἁσέρων, ἤγουν φρονεῖ θεῖα καὶ οὐράνια.“)

„Κανεῖς δὲν ἠμπορεῖ ποτε νὰ δουλεύῃ εἰς δύο κυρίους· διότι ἤτοι τὸν ἓνα θέλει μισήσει καὶ τὸν ἄλλον ἀγαπήσει, ἢ τοῦλάχιστον τοῦ ἓνὸς μόνον τὰς προσαγὰς θέλει ἐκτελεῖ, καὶ τοῦ ἄλλου παραμελεῖ. Ὡς δὲν ἠμπορεῖτε νὰ δουλεύητε ταυτοχρόνως εἰς τὸν Θεόν, ἔπειτα νὰ ἔχητε ἐν ταύτῳ καὶ σφοδρὰν εἰς τὸ πλουτεῖν ἐπιθυμίαν.“

„Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω: Μὴ μεριμνᾶτε (μὲ τόσῃν σενοχωρίαν) διὰ τὴν ζωὴν σας, ἤγουν περὶ τοῦ τί νὰ φάγητε, καὶ νὰ πίνητε, μήτε διὰ τὸ σῶμα σας, πῶς νὰ τὸ ἐνδύσητε. Δὲν εἶναι τιμιώτερον ἢ ζωὴ ἀπὸ τὴν τροφήν, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ἐνδύμα; (Καὶ ἰὰφ οὗ ὁ Θεὸς σᾶς ἔδωκε τὸ μεγαλύτερον, ἤγουν τὴν ζωὴν, πῶς ἔστι εἶναι δυνατόν νὰ σᾶς περιήσῃ τὸ μικρότερον, δηλ. τὴν τροφήν;“)

„Θεωρήσατε τὸ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ! Αὐτὰ οὔτε σπει-
ρουν, οὔτε θερίζουν, οὔτε συνάγουν εἰς ἀποθήκας, καὶ με ὅ-
λον τοῦτο τρέφει αὐτὰ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος! Δὲν εἴσθε
σεῖς πολὺ διαφορετικώτεροι ἀπ' αὐτά“;

„Θεωρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ! Αὐτὰ οὔτε ἐργάζον-
ται, οὔτε κλώθουν. Καὶ με ὅλον τοῦτο σᾶς λέγω ὅτι: Μή-
τε Σολομῶν ἐκείνος ὁ θαυμάσιος με ὅλην του τὴν δόξαν καὶ σο-
φίαν δὲν ἦτο τόσον λαμπρὰ ἐνδεδυμένος, καθὼς ἐν ἀπ' αὐτά. Ἐὰν
λοιπὸν ὁ Θεὸς ἐνδύῃ τόσον ὠραία τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις
εἶναι σήμερον, καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς τὴν κάμινον, (φοῦρνον)
τάχα εἰς ἑσᾶς, ὦ ὀλιγόπιστοι! δὲν θέλει κάμει τοῦτο ὁ Θεὸς πο-
λὺ περισσότερον;“

„Μὴ μεριμνᾶτε λοιπὸν με τὴν τσοχοχωρίαν, καὶ μὴ
ἔρωτᾶτε πάντοτε, λέγοντες: Τί νὰ φάγωμεν; Τί νὰ πίνω-
μεν; Τί θέλομεν ἐνδύθῃ; Ταῦτα πάντα εἶναι (ἄθλια καὶ
χαμερπεῖς) φροντίδες τῶν ἐθνικῶν. Ἐπειδὴ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ
οὐράνιος ἤξεύρει, ὅτι χρειάζεσθε ὅλα αὐτά. (Καὶ τοῦτα
σᾶς εἶναι ἱκανόν)“!

„Ἡ ποῖος ἀπὸ ἑσᾶς με ὅλας του τὰς μερίμνας ἡμπορεῖ
νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ φυσικὸν τοῦ σώματός του ἀνάστημα μίαν
σπιθαμὴν; Ἐὰν λοιπὸν δὲν εἴσθε ἱκανοὶ μήτε τὸ παραμικρὸν
νὰ κάμητε, οὔτε καὶ μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς σας λευκὴν ἢ
μαύρην, πῶς μεριμνᾶτε τόσον πολὺ περὶ τοῦ μεγαλητέρου“;

„Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δι-
καισύνην αὐτοῦ (ἡγουν τὴν ἀρετὴν τῆς δικαιοσύνης, ἣτις ἀρέσκει
εἰς αὐτὸν) καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ θέλουν σᾶς προσεθῆ.“

„Μὴ μεριμνᾶτε πρὸς τούτοις οὔτε διὰ τὴν αὔριον!
Ἐπειδὴ ἡ αὔριον ἡμέρα θέλει μεριμνήσει αὐτὴ περὶ ἑαυτῆς.
Πᾶσα ἡμέρα ἔχει ἱκανὰς τὰς θλίψεις της.“

Ἄγαπητοί μου νέοι! Ὅλα ἡ αἰ ὠραῖαι καὶ παρηγορητι-
καὶ αὐταὶ διδασκαλίαι τοῦ Ἰησοῦ εἶναι σαφεῖς καὶ καθαραὶ

καθώς ἡ σαγὼν τῆς δρόσου. Ἡμεῖς λοιπὸν πρέπει ἀκόμη νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ καταλάβωμεν καλῶς τὴν μεγάλην ἀληθειαν ὅτι: Τὸ νὰ προσπαθῆ τινὰς νὰ γένη ἀνάρετος, τοῦτο εἶναι ἡμόνη εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀξία φροντίς, αἱ δὲ λοιπαὶ ἄλλαι φροντίδες, τὰς ὁποίας ἔχει διὰ γήινα πράγματα, εἶναι ἀνωφελεῖς, βασανιστικαὶ, ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἀναξιαὶ εἰς τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

Ἄλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς μιᾶς ταύτης καὶ πολλοῦ ἀξίας ἀληθείας μᾶς διδάσκει ἀκόμη ἐνταῦθα καὶ ἄλλο ὁ Ἰησοῦς: πῶς πρέπει νὰ θεωρῶμεν τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, καὶ τί μέγα καὶ ὠραῖον πρέπει νὰ μανθάνωμεν ἐκ τῆς θεωρίας τούτων.

Τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ μᾶς εἶναι καθρέπτῃς τῆς Θεογνωσίας. Ὅχι μόνον ἡ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομὴ τοῦ οὐρανοῦ, ἣτις φαίνεται καθ' ἡμέραν ἐξολισμένη μὲ πλήθη ἄσρων ὡς μὲ ἀδάμαντας, ἀλλὰ καὶ τὸ σμικρότατον ἄνθος, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ὑπὸ τῶν ποδῶν μας καταπατούμενον χορταράκιον· ὄχι μόνον τὰ ἀναρίθμητα πλήθη τῶν τοσοῦτων ἐμφύχων κτισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ σμικρότατον πτηνὸν εἶναι ἔργον ἀξιοθαύμασον τῆς παντοδυναμίας καὶ σοφίας τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ παραβληθῆ οὔτε τὸ τεχνικώτατον ἀριστούργημα τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης. Ὅλον τὸν ὄργανισμὸν τῆς φύσεως παρατηροῦντες, ἀνακαλύπτομεν πανταχοῦ ἔχνη τῆς φιλανθρώπου ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Κάθε μικρὸν πτηνὸν εὐρίσκει τὴν τροφήν του: κάθε λουλουδάκιον τὴν ὀλίγην δρόσον ὅπου τοῦ χρειάζεται. Ὁ Θεὸς δὲν λησμονεῖ οὔτε τὸ σμικρότατον τῶν κτισμάτων του· Ἐπρεπε λοιπὸν, ὅσάκις ἐβλέπαμεν τοὺς κορυθαλοὺς ὑψουμένους εἰς τὸν οὐρανὸν, νὰ συναυφοῦται καὶ ἡ καρδιά μας πλήρης σεβασμοῦ εὐχαριστίας, εὐγνωμοσύνης καὶ ἐλπίδος! Ὅλα (καὶ αὐτὸ τὸ σμικρότατον

άνθος) ἔπρεπε νὰ μᾶς εἶναι ἑλατήριον, διὰ νὰ μᾶς κινεῖ ἀδιαλείπτως εἰς ἐνθύμησιν τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Ποιητοῦ καὶ ἐπομένως εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ.

Τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ μᾶς εἶναι σχολεῖον τῆς ἀρετῆς. Αὐτὰ μᾶς διδάσκουν τὸ μεγαλεῖον τῆς δόξης καὶ τιμῆς τοῦ ἀνθρώπου. Μ' ὅλον ὅτι καὶ τὰ ἄνθη εἶναι ὠραῖα καὶ ποικίλα κατὰ τὸ χρῶμα καὶ σχῆμα, καὶ ἐκπνέουν ἡδυάτην εὐωδίαν· μ' ὅλον ὅτι καὶ τὰ πτηνὰ γεννῶνται εἰς τὸν κόσμον, προικισμένα ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ μεγάλην εὐφυΐαν καὶ ἐπιδεξιότητα εἰς τὸ νὰ τρέφονται, νὰ φυλάττωνται ἀπὸ πᾶσαν προσβολὴν ἐναντίαν, νὰ κατασκευάζωσι πολλὰ τεχνικὰ τὰς φωλεὰς των· μ' ὅλον ὅτι καὶ οἱ λάρυγγες τούτων ὑπερπλουτοῦσιν ἀπὸ ἀξιάκουσα καὶ τερπνότατα ἄσματα, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, τὸ τιμιώτατον τῶν θείων δημιουργημάτων, ὑπερβαίνει καὶ αὐτὰ, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἄψυχα καὶ ἔμψυχα κτίσματα τῆς γῆς κατὰ τὴν ὠραιότητα τῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν διευθυμένης μορφῆς του, καὶ περισσότερον διὰ τῶν χαρισμάτων καὶ προτερημάτων τοῦ πνεύματός του, ἤγουν διὰ τῆς λογικῆς ψυχῆς του, διὰ τῆς αἰσθητικῆς κρίσεως, τὴν ὅποιαν ἔχει, νὰ διακρίνῃ ὅλα τὰ ἀντικείμενα, ποῖα δὲ ἔξ αὐτῶν εἶναι μεγαλοπρεπῆ, ὠραῖα καὶ καλὰ, καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τῆς λογικῆς του ψυχῆς, ἥτις τὸν κάμνει ἱκανὸν, νὰ γνωρίζῃ τὸν Ποιητὴν τοῦ παντός. Ποῖος δὲν πρέπει νὰ χαίρῃ, νὰ εὐχαρῆ τὸν Θεὸν ἔξ ὅλης του ψυχῆς καὶ καρδίας, ὅτι τὸν ἔδωκεν ὠραίαν ἀνθρωπίνην μορφήν, λογικὸν καὶ αἰσθήσεις, τὰ ὁποῖα διαπρέπουσι μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον; Ὡ πόσον λυπηρὸν ἦθελεν εἶναι, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος μὲ ὅλας του τὰς πνευματικὰς δυνάμεις ὠμοιάζε μὲ τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἄλλην φροντίδα παρὰ νὰ ζητῇ τὴν τροφήν του ἐπάνω εἰς ταύτην τὴν γῆν! Πόσον λυπηρὸν ἦθελεν εἶναι, ἐὰν ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι

καὶ τὰ διανοήματα τῶν ἀνθρώπων δὲν ἀπέβλεπον εἰς ἄλλο, εἰμὴ πῶς νὰ φάγῃσι καὶ νὰ ἐνδυθῶσι λαμπρῶς, (διὰ τὸ ὅποσον ἤθελαν γένοι ἀφεύκτως πολὺ κατώτεροι παντὸς ἀνθους καὶ χόρτου τοῦ ἀγροῦ).

Τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ μᾶς ἦναι πηγὴ ἀθώων ἡδονῶν. Ὀλόγυρα εἰς τὴν χαμηλὴν καὶ χωρικὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ ἀνθοῦσι τοιαῦται ὠραιότητες, λαμπρότερας τῶν ὁποίων οὔτε αὐτὰ τὰ παλάτια τῶν βασιλέων δὲν δύνανται νὰ ἐπιδείξωσι, π. χ. ἡ ἀνθοῖσα μηλέα ἢ ἡ τριανταφυλλιά. "Ὅ,τι ὁ πλούσιος πρὸς σολισμὸν τοῦ ἐνδύματός του καὶ τῆς κατοικίας του ἀγοράζει μὲ χρήματα πολλὰ (τὰ λαμπρῶς δηλονότι κεντημένα ὑφάσματα καὶ τὰς ζωγραφίας) ταῦτα ὅλα εἶναι ἀδύνατα καὶ ἄβλια ἀπομιμήματα ἐκείνων, ὅσα ὀπτωχὸς δύναται νὰ ἔχη καθ' ἡμέραν πλέον ζωηρότερα καὶ ὠραιότερα ἐκ χειρὸς Θεοῦ. Ἄλλ' εἶναι ἀληθές, ὅτι μόνον ὁ προσεκτικὸς ὀφθαλμὸς βλέπει ταύτας τὰς ὠραιότητας, μόνον ἡ καθαρὰ καρδία ἢμπορεῖ νὰ τὰ χαίρεται. "Ὅστις δὲ ἔχει καὶ τὰ δύο ταῦτα, αὐτὸς ἔχει πολὺ καθαρωτέραν καὶ εὐγενεστέραν χαρὰν ἐπὶ τῆς γῆς, παρ' ὅ,τι ἢμποροῦσαν νὰ προξενήσουν εἰς αὐτὸν τοιαύτην χαρὰν κιθῶτια (σεντούκια) γεμάτα ἀπὸ χρυσίον.

~~~~~

42. Ἀξιομνημόνευτος διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ φερώμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ὅλας τὰς διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν κυρίως εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ φερώμεθα πρὸς πάντας ἀπλῶς τοὺς ἀν-

θρώπους, συνῆψεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἐξῆς σιμαντικώτατον γνωμικόν, εἰπὼν: „Πάντα, ὅσα ἂν θέλετε, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ταῦτα ποιεῖτε καὶ ὑμεῖς αὐτοῖς ὁμοίως.“ „Τοῦτο“ (ἐπρόσθεσεν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς), „εἶναι τὸ κεφάλαιον τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν.“

Ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται! Ἡ ἀξιολογότης τοῦ γνωμικοῦ τούτου ἀπαιτεῖ ἀναγκαίως, νὰ ἀφιερώσωμεν εἰς αὐτὸ ἕνα χωριστὸν παράγραφον. διότι περιεχει (δι' ὅλους τοὺς ἄνθρώπους) ἐντελές καὶ πλήρες κεφάλαιον ὁλων τῶν χρεῶν πρὸς πάντας ἀπλῶς τοὺς πλησίον μας ἄνθρώπους.

Ἀπὸ τὸ γνωμικὸν τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ ἡμποροῦν ἐν πρώτοις ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ μάθωσι, τί χρεωσοῦν εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ τὸ μικρότατον παιδάριον, (τὸ ὁποῖον μόλις ἀκόμη ἀρχίζει νὰ λαλῇ,) ἡμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ γνωμικοῦ τούτου, καὶ νὰ γένη δι' αὐτοῦ προσεκτικὸν εἰς τὰ μικρά του χρέη. Ἄς ἐρωτήσῃ κανεὶς π. χ. ἐν παιδάριον, τὸ ὁποῖον ἔχει κατατύχην ἔμπροσθεν τοῦ ἐν πινακίον γάλακτος, ἢ τὴν χεῖρα του γεμάτην ἀπὸ ὠραῖα ἄνθη, καὶ ἄς τοῦ εἰπῇ: „Ἀγαπητόν μου παιδίον! Ἴδου! ἐὰν ἐσύ ἦσουν τώρα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὔτε γάλα ἔμπροσθεν του, οὔτε ἄνθη εἰς τὴν χεῖρα του, τί ἤθελες ἐπιθυμεῖ;“ Καὶ αὐτὸ θέλει ἀποκριθῆ ἀμέσως: „Νὰ συμφάγω καὶ ἐγὼ μετ' αὐτοῦ, καὶ νὰ συμμηθέξω ἀπὸ τὰ ὠραῖα του λουλούδια!“ Ὡς ἐὰν τὸ παιδάριον τοῦτο ἤθελεν εἶναι ἄλλως καλόκαρδον, βέβαια ὀχι μόνον θέλει κινηθῆ εἰς συμπάθειαν διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, ἀλλὰ θέλει μεταδώσει μετὰ χαρᾶς ἀπ' ὅσα ἔχει καὶ εἰς τὸ ἄλλο παιδάριον.

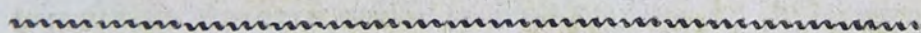
Τοῦτο τὸ γνωμικὸν τοῦ Ἰησοῦ μᾶς διδάσκει δεύτερον, τίνος πράγματος εἴμεθα χρεῶσαι εἰς τοὺς ἄλλους ἄνθρώπους. Τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προξενεὶ λύπας τινὰς εἰς τοὺς ἀγαθοὺς γονεῖς του, ἄς ἐρωτήσῃ

μόνον τοῦ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἄς εἰπῆ: „Ἐὰν ἐγὼ ἦμουν εἰς τὸν τόπον τοῦ πατρός μου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχω πᾶσαν μου ἔνθεσιν (δαγκαματιάν) φωμίου ἐκ νηπιότητος, τοῦ ὁποίου δῶρον εἶναι πᾶσα κλωσὴ τοῦ ἐνδύματός μου, ὅστις διὰ νὰ με ἀναθρέψῃ καλῶς καὶ τιμίως εἰργάζετο ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου του καὶ ὑπερεῖτο πολλῶν ἡδονῶν, καὶ ὅστις τώρα ἐξ αἰτίας μου δοκιμάζει τόσας λύπας· ἐὰν ἐγὼ ἦμουν εἰς τὸν τόπον τῆς μητρός μου, ἥτις ὑπέφερε τόσα καὶ τόσα ἐξ αἰτίας μου, ἥτις ἔμεινεν ὀλοκλήρους νύκτας ἄγρυπνος, ἥτις ἐλυπεῖτο νὰ φάγῃ αὐτὴ, διὰ νὰ τὸ δώσει εἰς ἐμὲ, καὶ ἥτις τώρα χύνει τόσα πικρὰ δάκρυα δι' ἐμὲ, ἐὰν, λέγω, ἦμουν ἐγὼ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν βεβαίως δὲν ἤθελα προσμένει ἀχαρισίαν, ἀπειθείαν, καὶ καταφρόνησιν ἀπὸ τὰ τέκνα μου.“ Αἱ ἀποκρίσεις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας εἶναι τόσον εὐκολαί, ὥστε ἤθελεν εἶναι περιττὸν νὰ τὰς προσθέσωμεν ἐδῶ. Ὅθεν ἕκαστον παιδίον ἦμπορεῖ νὰ εὕρῃ καὶ νὰ καταλάβῃ εὐκολα εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ, τί χρέος ἔχει πρὸς τοὺς γονεῖς του, πάππους του, διδασκάλους του, ἀδελφούς του, συγγενεῖς του, ὑπηρέτας, γείτονας, ξένους, ἀσθενεῖς, ἐνδεεῖς καὶ εἰς τὸν ἔξωθεν τῆς θύρας ἰσάμενον φωμοζητητήν.

Πρὸς τούτοις ἦμποροῦμεν νὰ μάθωμεν ἀπὸ τὸ γνωμικὸν τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἧ α, ὅσων εἴμεθα εἰς τοὺς ἄλλους χρεῶσαι. Ἐσὺ, ὅτις τώρα ἀναγινώσκεις τὸ κεφάλαιον τοῦτο, δὲν ἐπεθύμεις τάχα νὰ φέρονται πρὸς ἐσὲ οἱ ἄνθρωποι εὐνοϊκῶς, φιλοφρόνως, εἰλικρινῶς, ἐλεημόνως καὶ ἐλευθερίως; Δὲν σὲ λυπεῖ, ὅταν ἄλλοι ἐξ ἐναντίας φέρονται πρὸς ἐσὲ κακοτρόπως, ὅταν σὲ βλέπουν μὲ καταφρονητικὸν ὄμμα, σὲ κακομεταχειρίζονται, σὲ κλέπτουν, σὲ ἐγγίξουν εἰς τὴν τιμὴν, ἢ καὶ μόνον ἐὰν σὲ ὑποπτέουνται; Ἴδου, ὅτι ἀγαπᾷς νὰ κάμουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἰς ἐσὲ, τοῦτο κάμνε καὶ σὺ εἰς αὐτούς.

*Ὡς οἱ ὀλίγοι οὗτοι λόγοι τοῦ Ἰησοῦ σὲ διδάκουν ἀγαθότητα, φιλοφροσύνην, πραότητα, αγαθοεργίαν, εὐλικρίνειαν, μεγαλοφυχίαν, μ' ἓνα λόγον πᾶσαν θεάρεσον καὶ ἀνθρωπάρεσον ἀρετήν.

ὦ ἀγαπητοίμου νέοι! Δὲν ἔπρεπε νὰ κάμητε ἀπόφθεγμα καὶ κανόνα τοῦ πολιτεύματός σας τὸ ὥραϊον τοῦτο γνωμικὸν τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι σόσον διδακτικόν, τόσον σαφές καὶ τόσον εὐμνημόνευτον καὶ εὐκατέργασον; Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσετε μετὰ χαρᾶς τὸ ὥραϊον καὶ εὐκόλον μέσον: „Τὸ νὰ ὑποθέτετε δηλ. τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ εὐρίσκεται πᾶσαν σιγμὴν εἰς τὴν ἰδίαν σας καρδίαν γεγραμμένον, τίνας χρεῶσαι εἴσθε εἰς τοὺς ἄλλους;“ Βέβαια! ἂν κάμνετε τοῦτο, ὄχι μόνον θέλετε γένει προσφιλέστατοι καὶ κοσμιώτατοι σύντροφοι εἰς τὴν κοινωνικὸν βίον, ἀλλὰ τῶ ὄντι καὶ εὐγενεῖς, μεγαλόφυχοι, ἐλευθέριοι καὶ φιλόθρωποι.

43. Ὅτι πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν τὰς διδασκαλίαις τοῦ Ἰησοῦ.

Διαφόρους διδασκαλίαις, τὰς ὁποίας ἐπανάλαβεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἄλλας περιστάσεις διεξοδικώτερα, θέλετε τὰς ἀκούσει, ἀγαπητοίμου νέοι! εἰς τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια. Τώρα δὲ ἀκούσατε τοῦτο μόνον ἐδῶ, πᾶσον ζωηρὰ καὶ ἐμφαντικὰ μᾶς προτρέπει ὁ Ἰησοῦς περὶ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του, εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῶμεν πιστῶς ὅλας του τὰς διδασκαλίαις. Διότι αἱ κάλλισται καὶ ὠφελιμώταται διδασκαλίαι, τὰς ὁποίας ἔφερεν οὐρανόθεν εἰς ἡμᾶς αὐτὰς ὁ ἴδιος

εὐδὸς τοῦ Θεοῦ, δὲν ἤθελον μᾶς ὠφελῆσαι κατ' οὐδὲν, εἰάν
δὲν τὰς ἐκπληρώναμεν καθὼς αὐτὸς μᾶς παραγγέλλει!

Πρὸ πάντων ἐνουθέτει ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀνθρώπους νὰ προ-
σέχουν ἀπὸ τὰ κακὰ παραδείγματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐ-
ξοκέλλουν κατ' ἐξοχὴν εἰς διαφόρους ἀμαρτίας οἱ νέοι καὶ καταν-
τῶσιν ἐν τέλει εἰς παντοίας ἀνοησίας καὶ ἀτοπίας, δικαιολογού-
μενοι μὲ τὸ ὅτι: Καὶ ἄλλοι κάμνουσι τὰ ἴδια. Ὁθεν εἶπεν
ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς: „Επιμελήθητε, νὰ εἰσέλθητε διὰ τῆς
ρενῆς πύλης. Διότι ἡ πύλη εἶναι πλατεῖα, καὶ εὐρύχωρος
ἡ ὁδὸς, ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ οἱ εἰσέρχόμενοι
δι' αὐτῆς εἶναι πολλοί. Στενὴ δὲ εἶναι ἕξ ἐναντίας ἡ πύλη,
καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀ-
λίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.“

Ὡσαύτως παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς νὰ φυλαττώμεθα ἀπὸ
τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς σο-
φίας ἢ τῆς θεοσεβείας διαδίδουσι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων
ψευθεῖς διδασκαλίας, ἀπισίαν ἢ δεισιδαιμονίαν, καὶ
ἀφαιροῦσιν ἀπ' ἐκείνους (οἵτινες δίδουν ἀκρόασιν εἰς αὐτοὺς)
ἀθωότητα καὶ ἀρετὴν, χαρὰν καὶ μακαριότητα: „Προσέχε-
τε (εἶπεν) ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφήτας, οἵτινες ἔρχονται πρὸς
ἑσᾶς μὲ ἔνδυμα προβάτων, καὶ ἔσωθεν εἶναι λύκοι ἀρπακτι-
κοί. Ἀπὸ τοὺς ἰδίους των καρποὺς θέλετε τοὺς γνωρίσει.“
Ἀπὸ ἀνθρώπους λοιπὸν, οἵτινες ὁμιλοῦσι μὲν καλὰ, ζῶσι δὲ
πονηρὰ, ἀπὸ διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι μᾶς φαίνονται καλαί,
ὅμως κυρίως φέρουσι κακοὺς καρποὺς, πρέπει παντὶ τρόπῳ
νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ αὐτάς.

„Ὅχι πᾶς ἓνας“ (ἐξηκολούθησε, λέγων ὁ Ἰησοῦς)
„ὅστις μοὶ λέγει: Κύριε, Κύριε! θέλει εἰσέλθει εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὅστις ποιεῖ τὸ θέλημα τοῦ
Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Πολλοὶ θέλουν εἰπεῖ κατ' ἐκείνην
τὴν ἡμέραν (ἡγοῦν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως) πρὸς ἐμέ:

Κύριε! Κύριε! δὲν ἐπροφητεύσαμεν εἰς τὸ ὄνομά σου, δὲν ἐκβάλαμεν δαιμόνια ἐν τῷ ὀνόματί σου, δὲν ἐνεργήσαμεν μεγάλας καὶ ἐξαισίους πράξεις ἐν τῷ σῷ ὀνόματι; Ἀλλ' ἐγὼ θέλω τοὺς εἰπεῖ φανερά: Δὲν σῶς ἐγνώρισα ποτὲ (διὰ μαθητάς μου). Ἀποχωρήσατε ἀπ' ἐμοῦ πάντες, οἱ ἐργασάμενοι τὴν ἀνομίαν.“ Ἐκ τούτων μαθαίνομεν, ὅτι μόνον ἡ καλὴ διαγωγή καὶ ἀκαλὸς τρόπος τοῦ ζῆν εἶναι τὸ ἀξιοπιστότερον σημεῖον τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐναρέτου ἀνθρώπου. Τὸ νὰ ζῆτινάς εὐαρέσως εἰς τὸν Θεὸν εἶναι τὸ μόνον (ἀπ' ἕσα δύναται νὰ φέρῃ εἰς ἔκθασιν ἀνθρωπίνῃ δύναμις), μάλιστα περισσότερο ἀπὸ τὸ προφητεύειν, δαιμόνια ἐκβάλλειν καὶ δυνάμεις (θαύματα) μεγάλας ποιεῖν.

„Ἐκαστον λοιπὸν“ (ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν ὁμιλίαν του), ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ ἀκολουθεῖ αὐτοὺς, θέλω τὸν ὁμοιώσει μὲ ἄνδρα φρόνιμον, ὅστις οἰκοδόμησε τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τὴν πέτραν. Κατέβη ἡ βροχὴ, ἦλθον οἱ ποταμοί, ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν εἰς τὴν οἰκίαν του ταύτην, ἀλλ' αὐτὴ μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἔπεσε· καθότι ἦτο θεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν. Ἐκείνον ὅμως, ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ ἔπειτα δὲν τοὺς ἀκολουθεῖ, αὐτὸν θέλω τὸν ὁμοιώσει πάλιν μὲ ἄνδρα μωρὸν, ὅστις οἰκοδόμησε τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τὴν ἄμμον. Κατέβη ἡ βροχὴ, ἦλθον οἱ ποταμοί, ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἦτις μὲ τὸ νὰ μὴ εἶχε θεμελίαν, ἔπεσε, καὶ ἡ πτώσις της ἔγινε μεγάλη καὶ τρομερά!“ Ἡ ἐκτέλεσις λοιπὸν τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι τὸ μόνον ἀλλοτρήτον καὶ ἐπὶ τὴν πέτραν θεμελιωμένον θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ ἐποικοδομήσωμεν τρόπον τινὰ τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀγιότητός μας καὶ μακαριότητος.

Πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν διδαχὴν ταύτην τοῦ Ἰησοῦ ἐξεπλήττοντο σφόδρα· ἐπειδὴ ποτὲ δὲν εἶχαν ἀκούσει

τοὺς προκομμένους των Γραμματεῖς νὰ διδάσκωσι τοιαῦτα. Περισσότερον ὅμως ἐθαύμαζον τὸν τρόπον (ἤγουν τὴν ὑψηλὴν ἀξίαν καὶ πεποιθήσιν) μὲ τὸν ὁποῖον ἐξεφώνει τὰς διδαχάς του. Καθὼς καὶ εἰς τὰς γενομένας ὑπ' αὐτοῦ πολλὰς καὶ μεγάλας πράξεις ἐφαίνετο δύναμίς τις ὑπὲρ ἄνθρωπον, οὕτως ἔλαμπε καὶ εἰς τοὺς λόγους του ὑψηλὴ καὶ θεία σοφία. Ἦτον ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὴν πληρεξουσιότητα εἰς τὸ διδάσκειν παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· τὸ ὁποῖον ἐφανέρωναν ἐξαιρέτως οἱ ἐμφαντικώτατοι καὶ μὲ ἐξουσίαν λεγόμενοι αὐτοῦ λόγοι εἰς διαφόρους περιστάσεις ἐκφωνηθέντες: „Ἐγὼ σὰς προσάξω· Ἐγὼ θέλω σὰς τὸ εἰπεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως!“ καὶ ἄλλα παρόμοια· ἀπὸ τὰ ὁποῖα γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐσάλη παρὰ Θεοῦ ὡς διδάσκαλος μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς νομοδότης καὶ ὡς πληρεξούσιος κριτῆς τῶν ἀνθρώπων, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ πέμπτον καὶ ἕβδομον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. Διὰ τοῦτο καὶ μεταξὺ τοῦ ὄχλου, τοῦ ἀκούοντος τὸν Ἰησοῦν, κατεκυρίευσεν πάντοτε σιωπὴ μετὰ σεβασμοῦ, καὶ φρίκη ἱερά.

Εἶθε ὦ ἀγαπητοί μου νέαι! νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μας καρδίας μέρος τι τῆς μεγάλης ταύτης εὐαισθησίας τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ἰησοῦ! Εἶθε νὰ εὐρίσκητε καὶ σεῖς χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν εἰς τὰς θείας ταύτας διδασκαλίας! Καὶ ἂν ἀγαπᾶτε καὶ σεῖς ἄλλως τὸ καλὸν, θέλετε ἀρχίσει ἀπὸ τῶρα νὰ ἐργάζεσθε καὶ νὰ γυμνάζεσθε τὸ ἀγαθόν.

~~~~~

Ματθ. 5, 1-4. Ματθ. 1, 40-45. Λουκ. 5, 12-16

44. Ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ.

Ματθ. 5, 5-13

Ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν διὰ τῆς Γαλιλαίας ὁδοπορίαν του, ἐπλησίασε πάλιν εἰς τὴν πόλιν Καπερναοῦμ,

τὴν ὁποῖαν, καθὼς ἤξεύρομεν, εἶχεν ὡς ἄλλην του πα-
 τρίδα. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἦτο διωρισμένος φρουράρ-
 χης κάποιος ῥωμαῖος ἑκατόνταρχος, τοῦ ὁποῖου ὁ δοῦλος,
 καθ' ὑπερβολὴν παρ' αὐτοῦ ἀγαπώμενος, ἔκειτο βαρέως ἀ-
 σθενῶν. Ὁθεν εὐθὺς ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὁ ἑκατόνταρχος, ὅτι ὁ
 Ἰησοῦς εἶναι πάλιν εἰς τὰ μέρη τῆς Καπερναοῦμ, ἀπέσειλε
 τινὰς τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρα-
 καλῶν αὐτὸν, νὰ λάβῃ τὸν κόπον καὶ νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ θερα-
 πεύσῃ τὸν δοῦλον του. Οἱ ἀπεσαλμένοι ἔφθασαν εἰς τὸν Ἰησοῦν,
 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν θερμότατα, λέγοντες πρὸς τοῖς ἄλλοις
 ὅτι: „Εἶναι καὶ ἄξιος, νὰ τοῦ κάμῃς τὴν χάριν ταύτην· διότι
 καὶ τὸ ἡμετέρον ἔθνος ἀγαπᾷ, καὶ Συναγωγὴν δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐ-
 ξόδων μᾶς οἰκοδόμησε.“ Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἐπο-
 ρεύθη τὴν αὐτὴν στιγμήν μὲ αὐτούς.

Ἀμέσως ὁ ἑκατόνταρχος ἀφ' οὗ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰη-
 σοῦς ἔρχεται, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν τινὰς ἐκ τῶν φίλων του,
 νὰ εἰπωσι πρὸς αὐτόν: „Κύριε! μὴ λάβῃς τὸν κόπον νὰ ἔλ-
 θῃς πρὸς ἐμέ! διότι δὲν εἶμαι ἄξιος ἵνα εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν
 σέγγην μου· μάλιστα δὲ διότι σοχάζομαι τὸν ἑαυτόν μου
 ἀνάξιον νὰ παρησιασθῶ ἔμπροσθέν σου, (δὲν ἔκρινα καὶ εὐλογον
 οὔτε νὰ ἔλθω πρὸς σέ). Σὺ δὲ δύνασαι ἐν τοσοῦτῳ μ' ἔνα σου
 μόνου λόγου νὰ ὑγιάνῃς τὸν δοῦλον μου.“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὔτε
 κατεπέισθη οὔτε ἐμποδίσθη ἀπὸ τὰ εἰρημένα.

Ἐν ᾧ πλέον ἦτο πολλὰ πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ
 ἑκατοντάρχου, ἐβγῆκεν ὁ ἴδιος, ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθέν του
 καὶ εἶπε: „Κύριε! δὲν εἶμαι ἱκανὸς, ἵνα μου ὑπὸ τὴν σέγγην
 εἰσέλθῃς· εἰπὲ μόνου λόγου, καὶ ὁ δοῦλος μου θέλει ὑγιάν-
 νει· καθότι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος (μ' ὅλον ὅτι εἶμαι ἑ-
 κατόνταρχος καὶ ὑπὸ ἐξουσίαν), ἔχω ὅμως ὑπ' ἑμαυτὸν
 στρατιώτας, καὶ λέγω εἰς τοῦτον: Ὑπάγει! καὶ ὑπάγει· καὶ
 εἰς τὸν ἄλλον: Ἐρχου! καὶ ἔρχεται· καὶ εἰς τὸν δοῦλον μου:

Κάμε τοῦτο! καὶ τὸ κάμνει. (κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύνασαι καὶ σὺ πολλὰ εὐκόλα νὰ προσάξῃς ὅλα τὰ πλήθη τῶν ἀσθενειῶν, ὡς θέλεις, καὶ αὐτὰ ὑπακούουσιν εἰς τὴν προσαγῆν σου).“

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ γραφεῖς εἶπε πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα αὐτὸν ὄχλον: „Τῆ ἀληθείᾳ! Οὔτε εἰς τὸν Ἰσραὴλ δὲν εὔρον τόσῃν πίσυν. Καὶ σᾶς λέγω ἀκόμη ὅτι: Πολλοὶ θέλουν ἔλθει ἀπὸ Ἀνατολῶν καὶ Δυσμῶν (ἡγουν ἀπὸ τοὺς τόπους τῶν ἐθνικῶν) καὶ συγκαθίσει μετὰ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θέλουν ἐκβληθῆ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου εἶναι κλαυθμὸς καὶ βρυγμὸς (τρίξιμον) τῶν ὀδόντων.“

Πρὸς τὸν ἐκατόνταρχον ὁμοῦς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ὑπαγε· καὶ γεννηθήτω σοι, καθὼς ἐπίστρευσας!“ Ὡ τοῦ θαύματος! τὴν ἰδίαν ὄραν ἰατρούθη ὁ δοῦλος του, μάλισα δὲ τὴν ἰδίαν σιγμῆν. Οἱ δὲ φίλοι, τοὺς ὁποίους ἔσειλεν ὁ ἐκατόνταρχος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀμφίβαλον ἀκόμη, ἂν τῷ ὄντι ἰατρούθη ὁ δοῦλος. Ὁθεν ἐπέστρεψαν μὲ μεγάλην περιέργειαν εἰς τὸν οἶκον, καὶ εὔρον μὲ θαυμασμόντων τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ὁ Ἰησοῦς φέρει ἐδῶ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους Ἰσραηλίτας ὡς παράδειγμα τῆς πίστεως ἄνδρα, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἐθεώρουν ὡς ἄπιστον. Πολλοὶ βέβαια τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐθαύμασαν εἰς τοῦτο (καὶ ἴσως φαίνεται καὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς ἰδίους παράξενον). Πλὴν κυττάξατε: Ὁ ἐκατόνταρχος αὗτος, μ' ὅλον ὅτι ἦτον ἐθνικὸς, ἦτον ὁμοῦς ἀνὴρ τῷ ὄντι εὐγενὴς καὶ ἀξιοσέβαστος. Ἐδειξε μεγάλην εὐσέθειαν καὶ εὐλάβειαν πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν! Εὐθύς ἀφ' οὗ ἐγνώρισεν ὀλίγον τὴν ἀγίαν πίσυν τῶν Ἰσραηλιτῶν, τόσον ἐνθουσιάσθη καὶ κατενύγη ἀπὸ τὴν ὀρθότητα καὶ ἀξιολογότητα αὐτῆς.

ὥς οἰκοδόμησεν ἀμέσως δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐξόδων καὶ σχολῶν, ἤ-
 γουον Συναγωγὴν, ὅπου καθεῖς ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τὴν διδαχθῆ.
 Αἱ πράξεις τοῦ Ἰησοῦ κάμνουν τόσην ἐντύπωσιν εἰς τὴν καρδίαν
 του, ὥς τὸν θεωρεῖ ὡς πληρεξούσιον ἐπίτροπον τοῦ Θεοῦ, ἐλ-
 πίζει εἰς τὴν παντοδυναμίαν, ἀγαθότητα καὶ πανταχοῦ παρου-
 σίαν του, καὶ δεικνύει εἰς αὐτὸν βαθύτατον σέβας. Πόσον πλή-
 ρης θερμῆς ἀγάπης εἶναι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους!
 Ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ πλουτήσῃ ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους τῆς
 πόλεως Καπερναοῦμ, φρουράρχης ὧν διωρισμένος εἰς
 ταύτην τὴν ὑποτελῆ χώραν, τοῦτο μὲν ἔκρινε παντάπασιν ἀ-
 παίσιον εἰς ἄνθρωπον τίμιον καὶ ἐνάρετον, ἐξώδευε δὲ μὲ
 γενναιοφυχίαν πολλὰ μεγάλην ποσότητα χρημάτων διὰ νὰ
 κτίσῃ πρὸς καλὸν τῶν ἐγκατοίκων τούτων Συναγωγὴν. Αὐ-
 τὸς, ὁ πλούσιος καὶ περίβλεπτος ῥωμαῖος, ἔκαμε διὰ ἓνα
 πτωχὸν (ἄχρησον πλέον δοῦλον) τόσῃ, ὥς οὔτε διὰ τὸν ἰ-
 δίον του υἱὸν δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ περισσότερα. Οἱ πλειότε-
 ροι Ἰσραηλῖται, μὲ ὅλον ὅτι εἶχαν καλητέραν καὶ ὀρθοτέραν
 γνώσιν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἐφρόνουν ὅμως καθὼς ὁ ἔθνικὸς οὗτος
 ῥωμαῖος.

Ἐκ τούτων βλέπομεν, ὅτι πῖς εἰς ὀρθὴ εἶναι τι με-
 γαλῆτερον καὶ ὑψηλότερον, παρ' ὅτι συνήθως τὸ σοχάζονται
 τινές. Πάντα, ὅσα ἐφάνέρωσε καὶ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός, νὰ
 τὰ νομίζει τις ἀληθῆ, τοῦτο μὲν εἶναι τὸ πρῶτον καὶ ἀναγκ-
 καιότατον, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκόμη ἱκανόν· διότι ὅποιος πι-
 σεύει ὀρθῶς, αὐτὸς πρέπει καὶ νὰ φρονῇ θεῖως καὶ οὐρανίως
 (ἢ καρδία του δηλ. πρέπει νὰ εἶναι ὅλως διόλου εἰς τὸν
 Θεὸν καὶ εἰς τὰ θεῖα πράγματα προσηλωμένη) πρέπει νὰ εἶναι
 πλήρης σεβασμοῦ, πλήρης ἐλπίδος, πλήρης θεληματικῆς πρὸς
 τὸν Θεὸν ὑπακοῆς. Ὅστις πιστεύει ὀρθῶς, αὐτὸς πρέπει καὶ νὰ
 ἐκπληροῖ ἀκριβοῶς πάντα τὰ τοῦ ἐπαγγελλομένου του χρέη, πρέ-
 πει νὰ ἦναι πλήρης ἀγάπης, πλήρης μεγαλοφυχίας καὶ εὐ-

σπλαγχνίας πρὸς πάντας ἀπλῶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ξένους καὶ ὑποκειμένους, οὐδενὸς ἐλαχίστου ἐξαιρουμένου. Ἡ αἴσθησις πρὸς τὸ θεῖον πρέπει νὰ διαπερνᾷ καὶ νὰ ἐμφυχώνει ὅλην αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ νὰ τὸν κάμνη ἐπιτήδειον καὶ ἐνεργητικὸν πρὸς ὅλα τὰ καλά. Αὐτὰ τὰ βάσιμα φρονήματα τῆς καρδίας εἶναι κυρίως ὁ σπόρος τῆς ὀρθῆς πίστεως. Ὅστις ἤξεύρει λέξεις μόνον ἀπ' ἔξω, λέγει Ναὶ μὲ τὸ σῶμα ὅταν τὸν ἐρωτοῦν περί τινος θείου λόγου, ἀλλὰ δὲν συλλογίζεται τί σημαίνει, δὲν προσπαθεῖ νὰ τὸν ἐννοήσῃ, δὲν φροντίζει παντελῶς ἀφ' οὗ τὸν μάθη, καὶ νὰ τὸν βάλλῃ εἰς πράξιν, αὐτὸς ἔχει μόνον τὸν φλοιὸν, ἤγουν τὸν φλοῦδαν, ἀλλὰ τοῦτο εἰς τί τὸν ὠφελεῖ χωρὶς τοῦ ἐσωτερικοῦ σπόρου;

45. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Παραλυτικός.

Ματθ. 2, 1-12. Λουκ. 5, 17-26.

Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν εὐρίσκειτο πάλιν εἰς τὴν Καπερναοῦμ· εὐθὺς δὲ ἀφ' οὗ ἐγινε γνωστὸν, ὅτι εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν, συνηθροίσθη ἐν τῷ ἅμα τότε πλῆθος ἀνθρώπων, ὥστε ἐγεμίσθη ἡ οἰκία, καὶ δὲν εὐρίσκον πλέον τόπον νὰ σταθῶσιν οὔτε ἔξω τῆς θύρας, διότι ὁ δρόμος ἦτον πολλὰ στενός καὶ δὲν τοὺς ἐχώρει.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἐθεράπευε τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους εἰσέφερον πρὸς αὐτὸν μὲ θεῖαν δύναμιν. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων παρόντες, οἱ τινες ἦλθον ἀπ' ὅλα τὰ χωρία τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας, καὶ ἀπ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ παρατηρήσουν ἴσως εὔρουν τι ἐπιλήψιμον εἰς αὐτὸν, καὶ ἐπομένως νὰ τὸν διαβάλουν εἰς τὸ

λαὸν διὰ τὴν χάσιν τὴν ὑπέληψιν τοῦ· Ὅθεν ἐκάθητο ἐκεῖ καὶ εἶ-
χον ὅλοι τὸ ὄξύ των καὶ βάσκανον βλέμμα εἰς αὐτὸν προσηλωμέ-
νον. Τὸν Ἰησοῦν ὁμοίως δὲν ἔμελλε παντάπασι περὶ τούτου,
ἀλλ' ἐξηκολούθη ὡς Θεὸς ἰσχυρὸς, νὰ διδάσκει καὶ νὰ θε-
ραπεύῃ.

Ἐν τούτοις ἐπλησίασαν τέσσαρες ἄνδρες εἰς τὸν ὁποῖον
εὕρισκετο ὁ Ἰησοῦς οἶκον, οὔτινες ἔφερον πρὸς αὐτὸν ἄνδρα τινὰ
παραλυτικόν, κείμενον ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ κραββάτου, καὶ εὕρι-
σκόμενον εἰς τοιαύτην ἐλθεινὴν κατάσασιν, ὥς οἱ βασιάζοντες μὲ
κανένα ἄλλον τρόπον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν φέρωσιν ἐκεῖ·
Ἐδοκίμασαν παντοιοτρόπως ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκίας, ἵσως
ἠμπορέσουν νὰ διασχίσωσι τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ φέ-
ρωσιν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὄντα εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλ' ἐξά-
θη ἀδύνατον! καθότι ὁ ὄχισμὸς καὶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦ-
τον μέγα.

Τότε ἐσοχάσθησαν ἄλλο οἱ βασιάζοντες τὸν παραλυτι-
κόν. — Τὰ ὀσπήτια εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἦσαν ἀλλέως οἰκο-
δομημένα, παρὰ τὰ ἡμέτερα. Ἡ ζέγη τῶν ἰσραηλιτικῶν ὀ-
σπητίων ἦτον ὅλως ἐπίπεδος, καθὼς καὶ τὸ ἔδαφος μιᾶς κα-
τοικίας, εἰς τρόπον ὥς ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ περιέρχεται ἐπ'
αὐτῆς ἀκινδύνως. Ἡ ζέγη πρὸς τούτοις ἦτον κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον κατασκευασμένη, ὥς εὐκόλως ἠμποροῦσε νὰ σηκω-
θῇ καὶ νὰ μείνωσιν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὰ ἀνοικτά.
Ὅλη ἡ οἰκία ἦτον περικυκλωμένη μὲ περίφραγμα, καὶ
ἐξωθεν εἰς τὸ πλάγιον αὐτῆς μέρος ἦτον ἡ ἀναβάθρα (σκά-
λα). Ἀνάβησαν λοιπὸν οἱ τέσσαρες ἄνδρες τὸν ἀσθενῆ ἐπάνω
εἰς τὴν ζέγην, καὶ ἐξεσκέπασαν ἴσια ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου
κάτωθεν ἦτον ὁ Ἰησοῦς, ἔπειτα τὸν κατέβασαν ἐπὶ κραββά-
του μὲ τέσσαρα σχοινία κάτω, ὥς ἦλθε κατ' εὐθὺ εἰς τὴν
μέσσην τῆς συνελεύσεως παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸν Ἰησοῦν δὲν ἔκακοφάνη παντελῶς διὰ τὴν φορτικὴν αὐτὴν αὐθάδειαν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τὸν ἔφερον. Ἐκινήθη μάλιστα εἰς συμπάθειαν, βλέπων τὴν πίσιν καὶ ἐλπίδα των. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξ ἐναντίας καὶ Γραμματεῖς δὲν ἔλαβον οὔτε τὴν παραμικρὰν συμπάθειαν εἰς τὸν ἀσθενῆ· διότι ἐσοχάζοντο πᾶσαν ἀσθένειαν ὡς δικαίαν τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν. Ὁ ἀσθενὴς, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν καρδίαν δὲν ἠδύναντο νὰ ἴδωσιν, ἐπομένως οὔτε νὰ ἤξεύρουν, ἂν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπέσυρεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ἀθλιότητα καὶ δυσυχίαν ταύτην, ἣτον κατὰ τὴν γνώμην των ὁμολογουμένως ἀμαρτωλός. Ὁθεν ἔρριπταν καὶ ἐπ' αὐτὸν καταφρονητικὰ καὶ ἀγανακτικὰ βλέμματα.

Ὅσον προπετής καὶ τολμηρὰ ἦτον ἡ γνώμη αὕτη τῶν Φαρισαίων, τόσον τὸ ἐπέτυχαν ἐδῶ εἰς τὸν συμπερασμὸν των. Τῷ ὄντι ὁ ἀσθενὴς οὗτος ἔκαμε μόνος του τὸν ἑαυτὸν του ἄθλιον καὶ ταλαίπωρον διὰ τὰς ἀσωτείας καὶ ἀσελγείας του. Ἀλλ' αἱ ἀμαρτίαι του ἔβλητον τὴν ψυχὴν ταύτην διπλασίως τὴν καρδίαν του· ἐπειδὴ τόσον ἐντράπη, τόσον ἐμετανόησε τὰς ἀμαρτίας του, ὥστε ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς συνειδήσεώς του ἔλησμόνησε σχεδὸν καὶ τοὺς πόνους τῆς ἀσθενείας του, μὴ ὄλον ὅτι ἦσαν ἀνυπόφοροι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὅστις ἔβλεπεν εἰς τὴν καρδίαν του, εἶδε τὴν πίσιν καὶ τὴν μετάνοιάν του, καὶ εἶπε μὲ μεγάλην φιλανθρωπίαν πρὸς αὐτὸν: „Θάρσει, Τέκνον! Ἀφένονται σοι αἱ ἀμαρτίαι.“

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, διολογίζοντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔλεγον: „Τίς εἶναι οὗτος, ὃς τις λαλεῖ τοιαύτας βλασφημίας; Τίς ἄλλος δύναται νὰ συγχωρῇ ἀμαρτίας, παρὰ μόνος ὁ Θεός;“ Ὁ Ἰησοῦς ἐκατάλαβε τοὺς διαλογισμούς των, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Διὰ τί διαλογίζεσθε πονηρὰ εἰς τὰς καρδίας σας; Τί εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἰπῇ κανεὶς εἰς τὸν παραλυτικόν:

Ἐφέωνται σου αἱ ἁμαρτίαι! ἢ νὰ εἰπῇ: Ἐγειρε, καὶ περιπάτει;“

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀρνηθῶσιν, ὅτι καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο διὰ νὰ γένη, χρειάζεται θείαν δύναμιν. Αὕτη ἡ ἀσθένεια, καὶ κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν καὶ τῶ ὄντι, ἦτον καρπὸς, ἤγουν ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ καταλάβουν, ὅτι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐξουσίαν, νὰ θεραπεύῃ τοὺς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν προερχομένας ἀσθενείας, εἰς αὐτὸν βέβαια ἔδωκε καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ καὶ αὐτὰς τὰς ἁμαρτίας. Ὅπου ἡ ἐκ τῆς ἁμαρτίας πληγὴ ἐθεραπεύθη, εἶναι φανερὸν ὅτι ἐσυγχωρήθη πρότερον ἡ ἁμαρτία. Τοῦτο ἦτον φανερὸν. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντεῖπωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, οὔτε πάλιν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ δίκαιον, ἐσιώπησαν διόλου καὶ ἐβουβάθησαν.

Τελευταῖον διέλυσε μόνος του ὁ Ἰησοῦς τὴν σιωπὴν τῶν Φαρισαίων, εἰπὼν: „Διὰ νὰ γνωρίσητε ὅμως, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας (καὶ ἀμέσως ἐγράφη πρὸς τὸν παραλυτικὸν) λέγω σοὶ: Ἐγειρε, ἔπαρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ἕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου!“ Τὴν ἰδίαν ξιγμὴν ἐσηκώθη ὁ ἀσθενὴς ἐνώπιον πάντων, ἐπῆρε τὸν κράββατον εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν.

Ἐκπασίς καὶ θαυμασμὸς κατεκυρίευσεν πάντας. Φρίκη μετὰ σεβασμοῦ ἐπλήρωσεν ὅλων τὰς ψυχάς, καὶ εἶπον: „Τοῦτο εἶναι ἀνήκουσον! Ποτὲ δὲν εἶδαμεν ἀκόμη εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν τοιοῦτον τι!“ Ἐξαιρέτως δὲ ἐδόξαζον τὸν Θεόν ὅτι ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοιαύτην τινὰ δύναμιν ὅχι μόνον τὰς ἁμαρτίας νὰ συγχωροῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν προερχόμενα κακὰ ἐπακολουθήματα νὰ θεραπεύουν.

Ἀγαπητοῖμου ἀναγνώσαι! Εἰς τὸν παραλυτικὸν τοῦτον, ὅστις ἔκαμνεν αὐτὸς ἑαυτὸν δυσυχῆ διὰ τῶν ἀμαρτιῶν, βλέπομεν τὴν ζωηρὰν εἰκόνα τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Τὸ κατάκριμα τῶν ἀμαρτιῶν του καταθλίβει καὶ καταβαρύνει αὐτὸν ὡσάν μέγα ὄρος. Ἡ ἐνθύμησις τῶν πεπραγμένων κακουργιῶν του περιτρώγει τὴν καρδίαν του ὡσάν μία φαρμακερὰ ἔχιδνα. Οὕτω παριστάνει πάντοτε ἡ συνειδήσις τὸ πταῖσμα ἐκάστου ἁμαρτωλοῦ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ κατάκριμα μόνον του τὸν καταδικάζει. Κανὲν πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὴν ἱεράν ταύτην φωνὴν τῆς συνειδήσεως διὰ νὰ σιωπήσῃ. Ὁ ἀσθενὴς οὗτος αἰσθάνεται μὲ τρόμον τὰ κακὰ ἐπακολουθήματα τῆς ἀμαρτίας. Οἱ πόνοι, οἵτινες ἐβασάνιζον ὅλα του τὰ μέλη, εἶναι τὸ ὀλιγώτερον. Τὸ χειρότερον εἶναι, ὅτι κεῖται ἐπὶ κραββάτου παράλυτος, καὶ ἀνεπιτήδειος διόλου πρὸς πᾶσαν καλὴν πρᾶξιν. Οὔτε χεῖρα δύναται πλέον νὰ κινήσῃ, οὔτε βῆμα μόνος του νὰ κάμῃ. Οὔτε ἡ ἐκ καρδίας μεταμέλεια, οὔτε τὰ θερμότατα δάκρυα ἤμποροῦν νὰ βάλωσιν εἰς τὸν τόπον τὸν χαμένον καιρὸν, τὰς καταδαπανηθεῖσας δυνάμεις, καὶ τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῶν κακῶν παραδειγμάτων ζημίαν. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρίσκηται ἄνθρωπος καθαρὸς διόλου ἀπὸ ἀμαρτίας, ἐπειδὴ τοῦτο (τὸ μὴ εὐρίσκεισθαι δηλ. ἄνθρωπον ἀνευ ἀμαρτίας) εἶναι τὸ φρικτότερον πάντων τῶν κακῶν ἐλάττωμα ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος: διὰ τοῦτο βλέπομεν εἰς τὸν παραλυτικὸν τοῦτον καὶ τὴν ἐδικήν μας εἰκόνα, καὶ τὴν εἰκόνα πάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ἰησοῦς παριστάνεται εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ὡς Σωτὴρ τῶν ἁμαρτωλῶν (ὡς τοιοῦτος δηλαδή, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὴν ἐξουσίαν, νὰ συγχωρῇ ἀμαρτίας, καὶ νὰ διορθώσῃ τὰ ὀλέθρια τῆς ἀμαρτίας ἐπακολουθήματα μὲ τὴν σωτη-

πρίαν. Ἐκεῖνος, ὅστις πλήρης ἀγάπης καὶ οἰκτιρισμῶν λέγει πρὸς τὸν ἀμαρτωλὸν (ὁ ὁποῖος ἔκειτο πρὸ τῶν ποδῶν του ἀπηλπισμένος καὶ ἀπαρηγόρητος) τὸν εὐφρόσυνον λόγον, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ ἀγαθοποιήσῃ καὶ νὰ εὐφράνῃ τὴν ψυχὴν του περισσότερον, παρὰ τὸ ἀναφυκτικὸν βάλσαμον μίαν ἀλγεινὴν καὶ πεφλογοισμένην πληγὴν, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ εἴπῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς: Θάρσει, υἱέμου! Θάρσει θυγάτηρ μου! ἀφέωνταί σου αἱ ἀμαρτίαι! Ἐκεῖνος, ὅστις ἀνεξωποιοῖσε διὰ τῆς πλαστικῆς του παντοδυναμίας τὸ διὰ τῶν ἀμαρτιῶν καταφθαρέν σῶμα τοῦ δυσυχοῦς τούτου παραλυτικοῦ μὲ τὸν ἐξῆς πανσθενῆ λόγον του: Ἐγχεῖραι, καὶ περιπάτει! ἢμπορεῖ νὰ ἐξάλειψῃ καὶ τὰ κακὰ ἐπακρολουθήματα τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν. Ὅτι ὁ λόγος τοῦ Ἀγγέλου πρὸ τῆς γεννήσεως ἀκόμη τοῦ Ἰησοῦ ἐμήνυε περὶ αὐτοῦ, τοῦτο ἀποδεικνύει τῶρα ἐν ἔργῳ ὁ ἴδιος.

Τί ἄλλο ἐπιθυμητότερον καὶ χαριέστερον ἢμπορούσαμεν νὰ σοχασθῶμεν; Ποῖος πλέον ἤθελε ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν του εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἢτις τὸν κάμνει ἄβλιον καὶ δυσυχῆ σῶματι καὶ ψυχῇ; Ποῖος δὲν πρέπει νὰ σραφῇ καὶ νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν Ἰησοῦν, καθὼς ἐκεῖνος ὁ παραλυτικὸς μὲ καρδίαν γέμουσαν ἀπὸ μεταμέλειαν καὶ ἐλπίδα; Ποῖος ἤθελεν ἀπορρίψει τοιαύτην σωτηρίαν, καθὼς οἱ Φαρισαῖοι ἐκεῖνοι διὰ τῆς ὑψηλοφροσύνης καὶ σκληροκαρδίας των; Ποῖος δὲν ἤθελε νὰ δοξάζῃ καὶ νὰ ὑμνῇ τὸν Θεὸν μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου λαοῦ, ὅτι μᾶς ἐχάρισεν ἐν τῷ Ἰησοῦ τοιοῦτον κραταῖον Σωτῆρα; —

46. Ἡ Θυγάτηρ τοῦ Ἰαείρου καὶ ἡ ἀσθενὴς γυνή.

Ο Ἰησοῦς ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ματθαίου, τὸν ὁποῖον τότε πρῶτον ἐκάλεσεν εἰς μαθητὴν του. Ἐν τούτοις ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀνήρτις, ἄρχων μιᾶς Συναγωγῆς, ὀνομαζόμενος Ἰαείρος. Οὗτος εἶχε θυγατέρα δωδεκαετῆ, ἣτις ἔπνεε τὰ λοιίσθια. Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, εὐθὺς ἀφ' οὗ τὸν εἶδε, καὶ τὸν ἐπαρακάλει ἱκετικῶς, λέγων: „Ἡ θυγάτηρ μου ἀποθνήσκει! Ἐλθέ εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἵνα ἐπιθῆς ἐπ' αὐτὴν τὴν χεῖρα σου, καὶ ἡ θυγάτηρ μου θέλει ζῆσει. (ἤγουν θέλει μείνει ἐν τῇ ζωῇ).“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς σηκωθείς παρευθὺς, ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, συνοδευόμενος μάλιστα ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ ἀπὸ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ.

Μεταξὺ τοῦ λαοῦ εὐρίσκετο καὶ μία γυνή, ἡ ὁποία ἦτον ἄρρωστος δώδεκα χρόνους. Αὕτη ἔπαθε καὶ ἐδοκίμασε πολλὰ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἰατρῶν. Μάλιστα κατεδαπάνησεν ὅλην τὴν περιουσίαν, καὶ ὄχι μόνον δὲν ὠφελήθη παντελῶς ἀπὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔγινε καὶ χειρότερα. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι εἰς τὴν χώραν των, ἠγέρθη εἰς τὴν καρδίαν της ἡ ἐλπίς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς βεβαίως θέλει τὴν ἰατρεύσει! Ἀπὸ γυναικίαν ὅμως δειλίαν καὶ αἰδῶ ἐντρέπετο νὰ φανερώσῃ ἢ ἀθλία τὴν ἀσθενείαν της δημοσίως ἐνώπιον τόσου λαοῦ. Ὅθεν πλήρης σταθερᾶς ἐλπίδος εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐσοχάσθη καὶ εἶπε κατ' ἑαυτήν: „Ἐὰν μόνον ἐγγίσω τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, θέλω ἰατρευθῆ βέβαια!“ Ἐπρέξε λοιπὸν κατόπι τοῦ Ἰησοῦ, διεπέρασε μὲ πολλὸν κόπον μεταξὺ τοῦ

λαοῦ, ἐπλησίασεν ἀπ' ὀπισθεν εἰς αὐτόν, καὶ ἤγγισε πολλὰ ἤσυχά μὲ τὸν δάκτυλόν της τὸ ἱμάτιόν του, διὰ τὸ ὁποῖον ἤσθάνθη ἀμέσως ἑαυτὴν ὑγιῆ.

Αὕτη ἐνόμιζεν ὅτι, ἐπειδὴ ἔκαμε τοῦτο πολλὰ μυσικᾶ, δὲν τὴν εἶδε καὶ κανεῖς, διὰ τοῦτο ἤθελε νὰ φύγη ἀπ' ἐκεῖ. Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυτατόν νὰ μείνῃ τι κρυφόν ἀπὸ τὴν Ἰησοῦν; Αὐτὸς ἦτον ἐκεῖνος, ὅστις ἐγνώρισε τὰ διανοήματα τῆς καρδίας της καὶ τὴν ἰάτρευσε. Αὐτὸς λοιπὸν καὶ γραφεῖς πρὸς τὸν ὄχλον, εἶπε: „Τίς μοῦ ἤγγισε τὸ ἱμάτιον;“ Κανεῖς δὲν ἔλεγεν ὅτι τὸ ἔκαμε· καὶ κανεῖς δὲν ἐπαρτήρησε τί συνέβη. Ὁ Πέτρος ἕμως καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ εἶπον: „Διδάσκαλε! Δὲν βλέπεις, ὅτι ὁ ὄχλος σὲ συνθλίβει καὶ σὲ ξενοχωρεῖ ἀπ' ὅλα τὰ μέρη; ἀλλ' ἐρωτᾶς ἀκόμῃ, τίς σοῦ ἤγγισε τὸ ἱμάτιον;“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε: „Βέβαια μὲ ἤγγισε κάποιος· ἐπειδὴ ἐγὼ ἔκατάλαβα ὅτι ἐξῆλθε δύναμις παρ' ἐμοῦ ἱαματικῆ.“ Καὶ ἐν ταύτῳ περιέβλεπεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ ἰδῇ τὴν τοῦτο ποιήσαν, μ' ὅλον ὅτι ἦτον πολλὰ γνωστῆ εἰς αὐτόν. Ἀφ' οὗ εἶδεν ἡ γυνὴ, ὅτι ἡ πράξις της εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνῃ κρυφῆ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Τόσον ὁμῶς ἐτρόμαξεν, ὥστε ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον της. Πλὴν ἡ εὐμένεια τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἐνεθάρρυνε, καὶ τῆς ἐπῆρε πάντα φόβον ἀπὸ τὴν καρδίαν της· ὡμολόγησε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· ἐδειγήθη ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, διὰ τί ἤγγισε τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου του, καὶ ὅτι τὴν ἰδίαν σιγμὴν ἰατρεύθη.

Μίαν τοιαύτην ἀγαθὴν ψυχὴν, ἣτις ἦτο πλήρης εὐγενοῦς ἀπλότητος καὶ εἰλικρινείας, δὲν ἠδύνατο βέβαια ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀποπέμψῃ χωρὶς ἰλαροῦ βλέμματος καὶ παρηγορητικοῦ λόγου, ὅθεν εἶπε πρὸς αὐτήν: „Θάρσει, θύγατερ! ἡ πίσις σου σὲ ἔσωσε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην· καὶ ἔσο ὑγιῆς (εἰς τὸ ἐξῆς) ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. (ἦγουν ἀπὸ τὸ πάθος, εἰς τὸ ἁποῖον ἦσουν ὑποκειμένη).“ Αὐτὸ τὸ βλέμμα, καὶ οἱ λόγοι οὗτοι

τοῦ Ἰησοῦ τῆς ἦσαν βέβαια περισσώτερον, παρά αὐτῆ ἡ εὐεργεσία. Διότι ταύρα ἀνεχώρησεν ἡ ἀθλία εἰς τὸν οἴκου της χαίρουσα καθ' ὑπερβολὴν, ὅτι ἔλαβεν ἐντελῶς τὴν υἱεὶάν της.

Ἐν ᾧ ἀκόμη ἐλάλει ὁ Ἰησοῦς, ἔρχονται παρά τοῦ Ἀρχισυναγώγου τινὲς τῶν ὑπηρετῶν, καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν: „Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε! καὶ μὴ συγχύξης πλέον τὸν διδάσκαλον.“ Οἱ λόγοι οὗτοι ἦσαν ἀναμφιβόλως κεραυνὸς εἰς τὸν λυπημένον πατέρα· ἔμεινεν ὁ δυσυχὴς ἐκστατικὸς ἀφ' οὗ ἤκουσε τοῦτο. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν: „Μὴ φοβοῦ! Πίστευε, καὶ ἡ θυγάτηρ σου θέλει σωθῆ.“

Ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος τῆς συναγωγῆς, ἀλλὰ δὲν ἀφῆκε κανένα νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτήν, εἰμὴ μόνον τὸν Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τὸν Πατέρα τῆς κόρης. Εὗρε τὴν οἰκίαν ὅλην τεταραγμένην καὶ συγχυσμένην, καὶ πάντας κλαίοντας καὶ θρηνοῦντας αὐτήν. Πρὸς τούτοις εὗρεν ἀκόμη ἐκεῖ καὶ τοὺς αὐλητὰς, αὐλοῦτας (κατὰ τὴν τότε συνήθειαν) πένθιμα ἄσματα, καὶ τὰς θρηνοῦσας γυναῖκας, ἀδούσας τὰ νεκρικὰ των μέλη. Τότε ὁ Ἰησοῦς (ἐπειδὴ ἠγάπα τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἐμίσει καθ' ὑπερβολὴν τοὺς θορύβους καὶ τὰς συγχύσεις), ἀφ' οὗ εἶδε τοὺς θρήνους τούτους, εἶπε: „Διὰ τί κάμνετε τόσον θόρυβον; Παύσατε ἀπὸ τοῦ νὰ κλαίετε, καὶ ἀναχωρήσατε ὅλοι ἀπ' ἐδῶ· τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανε· ἀλλὰ κοιμᾶται.“ Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἄρχισαν νὰ τὸν περιπαιζοῦν οἱ ἄνθρωποι, ἐπειδὴ καὶ ἦσαν καλὰ πληροφορημένοι, ὅτι τὸ κοράσιον ἀπέθανε. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσαξε μὲ σοβαρότητα νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπ' ἐκεῖ οἱ βάρβαροι οὗτοι καὶ ἀναίσθητοι ἄνθρωποι, οἳ τινες ἐπερίπαιζον τὸν λόγον σοφοῦ καὶ μεγάλου διδασκάλου (διότι δὲν τὸν ἐκαταλάμβανον) καὶ οἳ τινες ἐτόλμων νὰ γελοῦν εἰς τὸ οἶκημα, ὅπου ἔκειτο τὸ λείψανον. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησαν ὅλοι, ὑπῆγεν ὁ Ἰησοῦς ὅπου ἔκειτο τὸ λείψανον τοῦ κορασίου· ἔλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ

τὸν πατέρα μόνον καὶ τὴν μητέρα τῆς κόρης, καὶ τοὺς τρεῖς μαθητάς του, οἵτινες ἐφρόνουν καλῆτερα παρὰ τοὺς λοιπούς.

Ἄγαπητοί μου νέοι! Ἐσεῖς εἶδατε βέβαια ἕως τώρα λείψανον παιδίου τινός, τὸ ὁποῖον ἦνθει πρὸ ὀλίγου μὲ πλεον μεγάλην ὠραιότητα παρὰ τὸ τριαντάφυλλον! Ἐνθυμείσθε βέβαια ἀκόμη, πόσον κίτρινον ἐφαίνετο τὸ λείψανον τοῦτο, πῶς ἔκειτο εἰς τὸ νεκροκράββατον ἄλαλον καὶ ἀκίνητον, καὶ πόσον φρίκτὸν ἦτον τὸ τοιοῦτον θεῶμα εἰς ἐσᾶς. Ἐὰν ταῦτα παρασήσετε εἰς τὴν φαντασίαν σας, ἡμπορεῖτε καὶ τώρα νὰ φαντασθῆτε, ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἤθελε σᾶς κάμει, ἐὰν εὐρίσκεσθε εἰς τὴν κατοικίαν ἐκείνην, ὅπου ἔκειτο ἡ κόρη ψυχρὰ καὶ ἀκίνητος, ἡμπορεῖτε πρὸς τοῦτοις καὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ συνοδεύσητε νοερῶς ἐκεῖ εἰς τὸ οἶκημα τῆς τελευτησάσης κόρης.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασεν εἰς τὸ λείψανον τῆς ἀποθανούσης. Παρ' αὐτὸ ἐσέκετο ὁ μὲν πατὴρ πλήρης ἐγκαρδίου πόνου, ἡ δὲ μήτηρ μὲ κλαυθμηρὸν πρόσωπον καὶ δακρυρρόουντας ὀφθαλμούς. Φόβος καὶ ἐλπίς ἐμάχοντο εἰς τὴν καρδίαν των. Ὡσαύτως καὶ οἱ μαθηταὶ ἐπρόσμεναν μὲ τρόμον καὶ ἀγωνίαν τὸ ἀποθησόμενον· καὶ τώρα μὲν ἔβλεπον εἰς τὸν Ἰησοῦν, τώρα δὲ εἰς τὸ λείψανον. Τελευταῖον ἐπίασεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν νεκρὰν κόρην, καὶ εἶπε μὲ πραότητα καὶ ἡσυχίαν, ὡσάν νὰ ἤθελε νὰ τὴν ἐξυπνίσῃ ἀπὸ τὸν ὕπνον: „Κόρη! Ἐγὼ σοὶ λέγω, ἐγέρθητι!“ καὶ παρευθὺς ἐσηκώθη ἡ κόρη, καὶ ἐπεριπάτει.

Ὁ φόβος, ὁ κατακυριεύσας τοὺς πάντας, ὅταν ἐκινήθη ἡ ἀποθαμμένη κόρη, ὅταν ἐσηκώθη καὶ ἐπεριπάτησεν, ἡ χαρὰ τῶν γονέων, ὅταν ἴδαν πάλιν ἔμπροσθέν των τὸ πρὸ ὀλίγου μὲ τὸ κίτρινον χροῶμα τοῦ θανάτου τέκνον των ζωντανόν, καὶ μὲ τὴν ὠραιότητα ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν εἶχε

καὶ ὅταν ἦτον ὑγιᾶς, ἢ εὐφροσύνη, ὅταν εἶδαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κόρης ἀναβλέφαντας, οἱ ὁποῖοι πρὸ μιᾶς συμμῆς ἦσαν ἀκόμη θολεροὶ καὶ ἐσθυμένοι τρόπον τινὰ, ἢ ἡδονὴ μὲ τὴν ὁποίαν ἤκουσαν πάλιν τὰς λέξεις: ὦ Πάτερ! ὦ Μῆτηρ! ἀπὸ τὰ χεῖλη, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζαν διὰ παντὸς κλεισμένα, αὐτὰ ὅλα εἶν' ἀδύνατον νὰ περιγραφθῶσι. Μόνον ἐκεῖνη ἢ μήτηρ, ἣτις ἐσάθη ποτὲ μὲ κατατεθλιμμένην καὶ ἀπαρηγόρητον καρδίαν εἰς τὸ νεκροκράββατον κανενὸς ἀγαπητοῦ τῆς υἱοῦ, δηλ. ἡσθάνθη ἀπερίγραπτον θλίψιν εἰς πᾶσαν ἀγωνιώδη ἀναπνοὴν τοῦ μικροῦ καὶ πολυποθῆτου τῆς παιδαρίου, τὸ ὁποῖον ἐμάχετο μὲ τὸν θάνατον, ἕως οὗ τέλος πάντων ἦλθε καὶ ἡ τελευταία, ἢ τελευταία, λέγω, τῆς παραδόσεως τοῦ πνεύματός του ἀναπνοή, ἐκεῖνη μόνον ἢ μήτηρ δύναται νὰ αἰσθανθῇ ὀλίγον τὴν χαρὰν τῶν γονέων τούτων, ὅταν συχασθῇ τὴν κατάσασίν των.

Πόσον ὑπερεξεπλήττοντο πάντες διὰ τὴν τοιαύτην δύναμιν, ἢ ὁποία ἦτον ἱκανὴ νὰ ἐγείρη καὶ αὐτοὺς τοὺς νεκροὺς! Ποίους ὕμνους ἀπέδωκαν ἐπομένως πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ γονεῖς τῆς ἀνασηθείσης κόρης, καὶ πάντες οἱ τὴν ἀνάσασιν αὐτῆς ἰδόντες, τοῦτο ἤμπορεῖτε μόνοι σας νὰ τὸ φαντασθῆτε. Ἄλλ' ὃ Ἰησοῦς μετέφερε τὴν προσοχὴν των εἰς ἄλλά τι. Ἀπὸ τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς ἀνασάσεως τῆς θυγατρὸς των ἐλησμόνησαν οἱ γονεῖς ὅτι: Τὸ κοράσιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔβαλε τίποτε εἰς τὸ σῶμα του τόσον καιρὸν, καὶ τὸ ὁποῖον τώρα ἦτον κατὰ πάντα ὑγιᾶς, πρέπει ἀξ' ἅπαντος καὶ νὰ πεινᾷ. Ὅθεν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς (ὡσάν τάχα νὰ μὴν συνέβη κανένα χωριστὸν καὶ θαυμάσιον συμβεβηκὸς), νὰ δώσωσι φαγητὸν εἰς τὸ κοράσιον διὰ νὰ φάγη. Πρὸς τούτοις τοὺς ἐπρόσαξε καὶ πολλὰ αὐσηρὰ νὰ μὴ εἰπωσι τίποτε περὶ τοῦ τί ἠκολούθησεν ἐκεῖ. Ἡ φήμη ὅμως τῆς θαυμαστῆς καὶ με-

γάλης ταύτης πράξεως διεδόθη παρευθὺς εἰς ὅλα τὰ περίξ-
τῆς ἐπαρχίας ἐκεῖνης.

Ἀγαπητοῖ μου νέοι! Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην φαίνεται
σαφέστατα, ὅτι εἰς τὸν Ἰησοῦν ἠνώθη ἡ θεία μεγαλειό-
της μετὰ τὴν ἀνθρωπίνην πραότητα! Πόσον μέγας
καὶ ἀξιολάτρευτος φαίνεται καὶ ἐδῶ εἰς τὴν
θεῖαν αὐτοῦ Μεγαλειότητα.

Αὐτὸς εἶναι ὁλος παντοδυναμία. Τὸ θέα-
μα καθ' ἑαυτὸ τοῦ Θανάτου προξενεῖ εἰς τοὺς ἀνθρώπους κρυ-
ρὰν φρίκην· ὁ δὲ Ἰησοῦς πιάνει ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸ ψυχρὸν
κοράσιον, καὶ ἀμέσως ζωοποιεῖται! Εἶναι ὁλος ἀγάπη.
Ἐνεργεῖ τὸ πλέον μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς μόλις δυνάμεθα
να φαντασθῶμεν, ὄχι δι' ἄλλο, εἰ μὴ μόνον διὰ τὴν καταπαύσῃ τὸν
ἀπερίγραπτον θρήνον τῶν καταλυημένων γενητόρων. Δὲν
παραβλέπει ὅμως οὔτε τὸ παραμικρὸν, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ
να προξενήσῃ λύπην καὶ ἄλγος εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅπως
ἔμφροντις δυλονότι προσάξει, να δώσωσιν εἰς τὸ πεινασμέ-
νον κοράσιον τροφήν. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ καθαρῶ-
τάτη Ἀγιότης. Μεταχειρίζεται τὴν θεῖαν του δύνα-
μιν μόνον διὰ τὴν ἐγειρήν πῖσιν εἰς τὴν ἐξ ὕψους αὐ-
τοῦ κατάπεμψιν, ἐλπίδα εἰς τὴν παντοδύναμον καὶ εὐσπλαγ-
χντικὴν αὐτοῦ ἀγάπην, καὶ να φέρῃ διὰ τούτων τοὺς ἀν-
θρώπους εἰς ἀγιότητα. Δὲν θέλει να δείξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους
γηῖνας μόνον εὐεργεσίας· ἀλλὰ θέλει να τοὺς ὑψώσῃς φρο-
νήματα οὐράνια, ἡγουν να τοὺς κάμῃ διὰ τὴν φρονῶσιν οὐρανίως.
Ὅσον πλήρης ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν εἶναι πρὸς τοὺς πῖσιν
ἔχοντας, τοσοῦτον ἀποσρέφεται μετὰ κατηφῆ σοβαρότητα τοὺς
ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀνάδρους ἐμπαίκτας, οἵτινες καταφρο-
νοῦσιν καὶ δὲν τιμῶσιν τὸν λόγον του. Ποῖος δὲν πρέπει να προσφέ-
ρῃ εἰς αὐτὸν προσκύνῃσιν καὶ σέβας, να ἔχῃ τὰς ἐλπίδας του
πάντοτε εἰς αὐτὸν, καὶ να τὸν ὑπακούῃ;

Ἄξιόλογος καὶ ἀξιολίμητος εἶναι τῷ ὄντι ἡ μεγάλη φιλανθρωπία τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὴν ὁποίαν φέρεται.

Αὐτὸς εἶναι ὅλως ἀγάπη ὑπὲρ ἄλλων θυσιαζομένη. Ἀμέσως ἀφίνει τὸ γεῦμα καὶ ἔρχεται μετὰ πρῶτην παρακάλεσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχισυναγώγου. Ἡ ἀπόκρισις του εἶναι νὰ σηκωθῇ ἀμέσως, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸ ἀποθαμμένον κοράσιον. Καὶ ἡμᾶς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐμποδίζουμι ἡδονικὰ συναναστροφὰ, ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ προφθάσωμεν ἄλλους συναδελφούς μας ἀπὸ κανὲν κακὸν μετὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς βοήθειάν μας. Ἄς μὴ μᾶς φαίνεται ποτὲ ὀχληρὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ζητεῖ τὴν βοήθειάν μας. Τὸ εὐεργετῆν πρέπει νὰ μᾶς ᾔῃναι ἡ μεγαλητέρα χαρὰ, παρὰ ὅλα τὰ λαμπρότατα συμπόσια. Αὐτὸς εἶναι ἡ κοσμιωτάτη καὶ μετριωτάτη ταπεινοφροσύνη. Χωρὶς νὰ μεγαλύνῃ παντελῶς τὸ πρᾶγμα μετὰ ἐπιδεικτικούς λόγους, λέγει μόνον: Τὸ κοράσιον κοιμᾶται, καὶ ἔπειτα κράζει: Θύγατερ, ἐγέρθητι! ὡσὰν νὰ ἐκοιμᾶτο τῷ ὄντι καὶ τοὺς παρόντας μὲν ἀπαγορεύει αὐσηρῶς νὰ μὴ εἴπωσι τίποτε περὶ τούτου, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος εὐρέφει τὸν λόγον τοῦ ἀμέσως εἰς ἄλλο ἀντικείμενον. Παντελῶς δὲν προσέχει εἰς τοὺς ἐμπαιγμούς τῶν ἀνθρώπων! Μὲ ὅλον ὅτι ἠμπόρει νὰ καταισχύνη παρευθὺς διὰ τῆς κραταιᾶς του δυνάμεως ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἐπερίπαιζαν, καὶ νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν μεγαλειότητά του, ἐπροτίμησε καλῆτερα νὰ καλύψῃ τὴν λαμπρότητα τῆς δόξης του, καὶ νὰ ἐτελέσῃ τὸ μέγα καὶ ἀξιοθαύμαστον ἔργον τῆς ἀναστάσεως τῆς νεκρᾶς. Καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου νέοι! ἄς μὴ κάμνωμεν ποτὲ ἐπίδειξιν τῶν προτερημάτων μας· ἄς πολιτευώμεθα πάντοτε ἀξιεπαίνως, χωρὶς νὰ ζητῶμεν παντελῶς τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων, ἄς κάμνωμεν τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ κρυπτῷ, τοὺς

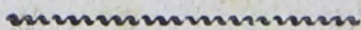
δὲ χλευασμοὺς καὶ ἐμπαιγμοὺς τῶν ἀνοήτων ὡς τοὺς καταφρονῶμεν.

Πρώτην ὅμως φοράν μᾶς δεικνύει ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς ὡς εἰς καθαρὸν καὶ ἰλαρὸν φῶς, καθὼς εἶναι τὸ φῶς τῶν πρώτων ἀκτίνων τῆς ἐξερχομένης αὐγῆς, μίαν ἀπὸ τὰς χαριεσέρας καὶ τερπνοτέρας ἀληθείας! „Τὸ κοράσιον καθεύδει!“ Ὁ λόγος οὗτος τοῦ Ἰησοῦς μᾶς ἐξηγεῖ τὴν ἔννοιαν ὅλης τῆς Ἰστορίας. Διὰ τοῦ χαρίεντος λειψάνου τοῦ μακαρίου καὶ ἀθώου κορασίου, τὸ ὁποῖον ἀπεμαράνθη εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, μᾶς διδάσκει ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν ἐξαίσιον πράξιν του νὰ θεωρῶμεν τὸν θάνατον ὡς γλυκὺν ὕπνον, αὐτὸν δὲ (τὸν Ἰησοῦν) ὡς ἐκεῖνον, ὅστις θέλει ἐξυπνήσει καὶ ἡμᾶς πάλιν ἀπὸ τοῦτον τὸν ὕπνον τοῦ θανάτου.

Ἦ πόσον χαρίεν σύμβολον: Ὁ θάνατος νὰ ᾔηται ὕπνος! Κανεὶς κουρασμένος δὲν φοβεῖται βέβαια τὸν ὕπνον· χαίρει δὲ μᾶλλον ὅταν πλησιάζει ὁ καιρὸς, διὰ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ. Τὸ ν' ἀποκοιμηθῇ ὁ κουρασμένος εἶναι πράγμα εἰς αὐτὸν ἐπιθυμητὸν καὶ γλυκὺ· τοιοῦτοτρόπως εἶναι γλυκὺς καὶ ὁ θάνατος εἰς τὸν ἀγαθὸν καὶ καλὸν ἄνθρωπον. Ὁ κοιμώμενος εἶναι ὡς ἀποθαμμένος· οὔτε βλέπει, οὔτε ἀκούει, οὔτε ἠξεύρει τίποτε πλεον περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ τοῦ κόσμου. Καὶ μὲ ὅλα ταῦτα παύει ὁ ἄνθρωπος μόνον πρὸς καιρὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ζῇ, διὰ νὰ ἀναζωοποιηθῇ ἔπειτα αἰωνίως. Οὕτω φέρει καὶ ὁ βαθὺς ὕπνος (ὁ θάνατος δηλ.) τὸν ἄνθρωπον εἰς μίαν καλητέραν ζωὴν· Ἡ ἔγερσις ἀπὸ ἀναπαυτικὸν ὕπνον εἶναι πολλὰ τερπνὴ· διότι τότε αἰσθάνεται κανεὶς τὸν ἑαυτόν του ὡς νεογενημένον· μὲ πόσῃν φαιδρότητα καὶ ἠδονῇν, μάλιστα δὲ καὶ μὲ περισσοτέραν θέλομεν ἐξυπνισθῇ καὶ ἡμεῖς ποτὲ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ θέλομεν ἀναζηθῇ ἀπὸ τὸν ὕπνον τοῦ θανάτου. Ἦ πόσον χάνει ὁ θάνατος ὅλα τὰ φοβερά καὶ

τρομακτικά του ιδιώματα εἰς ἐκεῖνον, ὅστις πιεθεύει εἰς τὸν Ἰησοῦν! Μάλισα εἰς τὸν προσκυνητὴν καὶ λάτριον τοῦ Ἰησοῦ φαίνονται καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πικρότατα καὶ τρομακτικώτατα τῆς φύσεως γλυκέα καὶ νόσιμα!

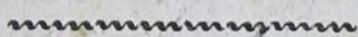
ὦ ἀγαπητοῖμου, νέοι! ἴσως ὅταν ποτὲ ἀρρώσθησατε, ἐτρέμετε ἀπὸ τὸν θάνατον, φοβούμενοι μήπως ἀποβάνετε! Πιθανὸν νὰ ἴδετε καὶ ἕως τώρα ἀποθνήσκοντα τινα ἠγαπημένον σας ἀδελφόν, ἢ ἀκριβῆ σας ἀδελφὴν, καὶ ἐχύνετε ἐπὶ αὐτοὺς καὶ σεῖς καὶ οἱ γονεῖς σας θερμὰ δάκρυα. Εἰς τὸ ἐξῆς λοιπὸν μὴ τρέματε πλέον ἀπὸ τὸν θάνατον! Μὴ λυπησθε πλέον τόσον πολὺ διὰ τὸν θάνατον τῶν ἠγαπημένων σας φίλων! Χωρὶς τρόμον, χωρὶς φόβον, μὲ καρδίαν πλήρη χρησῶν ἐλπίδων ἠμπορεῖτε ἀπὸ τὴν σήμερον νὰ θεωρῆτε τὸ ἀκίνητον καὶ ὠχρὸν πρόσωπον τῶν ἠγαπημένων σας νεκρῶν. Διότι καθὼς ὁ Ἰησοῦς ἀνέσθησε τὸ κοράσιον τοῦτου, οὕτω θέλει ἀναστήσει ποτε καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους! Καθὼς ἐχαροποίησε τὸν λυπημένον τοῦτον πατέρα τῆς νεκρᾶς κόρης καὶ τὴν κλαίουσαν αὐτῆς μητέρα, οὕτω θέλει χαροποιήσει ποτὲ καὶ ὅλους τοὺς γονεῖς, οἵτινες ἔχυσαν ἐπάνω εἰς τὸ μνήμα τῶν ἠγαπημένων των τέκνων θερμὰ δάκρυα.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ

τῆς ἐν τῷ κόσμῳ φανεραῆς πολι-
τείας τοῦ Ἰησοῦ.

47. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ τριάκοντα καὶ
οἰκτὼ ἔτη ἀσθενής.

Ἀγαπητοίμου ἀναγνώσαι! Τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὴν δευ-
τέραν ἑορτὴν τοῦ πάσχα μετὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ. Εἰς
τὴν Ἱερουσαλήμ συνηθροίζετο κατὰ τὴν συνήθειαν ἀναρίθμη-
τον πλῆθος ἀνθρώπων, ὅπου βέβαια διῆγον καλῶς τὸν και-
ρόντων οἱ ἄνθρωποι, καθὼς καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη συνήθως
διάγουσι καλὰ εἰς μεγάλας πόλεις διὰ τὴν συνδρομὴν εἰς αὐτὰς
πολλῶν ἀνθρώπων. Τὸν καιρὸν, καθ' ὃν οἱ προσκυνηταὶ δὲν διέ-
τριβον εἰς τὸν Ναὸν, κατεγίνοντο εἰς ἡδονάς. Πολλοὶ μάλιστα ἤρ-
χοντο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὄχι διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ἐκεῖ τὸν
Θεὸν, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ τρυφήσωσιν. Ἡ πόλις ἀντήχει ἀπὸ τὸν
φόρυβον τῶν ἀτάκτων καὶ ἀναισχύντων ἡδονῶν παντὸς εἶδους.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὅστις ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ
διὰ τὴν ἑορτὴν, ἔχαιρεν ἄλλως πως καλῆτερα καὶ κοσμιώ-
τερα, παρὰ τοὺς ἀτάκτους ἐκείνους. Αὐτοῦ τὸν εὐρίσκομεν
πάντοτε ὡς αἰεὶ τὸν ζητήσομεν ἐκεῖ, ὅπου κανεὶς πρέπει νὰ
ζητῇ τὸν συμπαθέστατον καὶ φίλτατον τῶν ἀνθρώπων,
ἡγουν εἰς τὰς κατοικίας τῶν πασχόντων. Ἀντὶ νὰ μᾶς
φυλάξῃ ὅμως ἡ ἰσορία πολλὰ παραδείγματα τῆς φι-
λανθρωπίας του, μᾶς ἐφύλαξε μόνον ἓν, εἰς τὸ ὁποῖον

βλέπομεν μὲ χαρὰν μας τὸν Σωτῆρα τῆς προσκαίρου καὶ αἰωνίου ἀθλιότητος, καθὼς καὶ ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις ὀδυνώμενος μόνος, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι εὐθύμουν, καὶ ἐγκαταλελειμμένος σχεδὸν ὑπὸ πάντων, εἶδε καὶ εὔρεν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὸν μόνον φίλον, παρηγορητὴν καὶ λυτρωτὴν του.

Παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ ἦτον μία ἰαματικὴ πηγὴ, ἣτις ἔτρεχεν εἰς λίμνην τινὰ (πιθανῶς εἰς τὴν λίμνην Σιλωάμ). Κατὰ διωρισμένους καιροὺς ἐκυμαίνετο τὸ ὕδωρ ταύτης τῆς λίμνης· διότι κατέβαιναν Ἄγγελοι Κυρίου ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ αὐτῆς. Ὅστις κατέβαινε μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐκεῖνος ἔθεραπεύετο ἀπὸ ὁποιανδήποτε ἀσθενείαν καὶ ἂν εἶχε. Ἡ λίμνη αὕτη ἦτον περικυκλωμένη ἀπὸ μίαν μεγάλην οἰκοδομὴν, ἣτις ὑφίστατο ἐπάνω εἰς πέντε ὑψηλὰς καμάρας, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Βηθεσδά, ἣτοι οἶκον τοῦ ἐλέους (ἢ διότι ἔδειχεν ἐδῶ ὁ Θεὸς κατὰ καιροὺς ἔλεος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ἴσως διότι οἰκοδόμησαν αὐτὴν ἄνθρωποι ἐλεήμονες). Εἰς ταύτην τὴν οἰκοδομὴν ἔκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν (φθισικῶν), οἵτινες ἐπρόσμεναν ὅλοι τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος.

Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν τούτων εὐρίσκετο καὶ κάποιος ἄνθρωπος, ὅστις ἦτον ἀσθενὴς τριάντα καὶ ὀκτὼ χρόνους. Τοῦτου ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, ἐγνώρισε παρευθὺς, ὅτι εἶναι πολλοὺς χρόνους ἀρρώστου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ μεγάλην ἐπιείκειαν: „Θέλεις νὰ γένης ὑγιής;“ Καὶ ὁ ἀσθενὴς ἀπεκρίθη: „Κύριε! ἄνθρωπον δὲν ἔχω, νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν (ἡγοῦν εἰς τὴν λίμνην), ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ· ἕως νὰ πλησιάσω ἐγὼ εἰς αὐτὴν, προλαμβάνει ἄλλος καὶ καταβαίνει εἰς τὸ ὕδωρ.“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν: „Ἐγείρε, ἔπαρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει!“ Καὶ

ὁ τοῦ θαύματος! τὴν ἰδίαν σιγμὴν ἠσθάνθη ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτὸν του ὑγιῆ. Ἐσηκώθη παρσευθὺς, ἐπῆρε τὸν κράββατὸν του καὶ ἐπεριπάτει, ὅλος χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἄρχισε νὰ συνάγεται πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ, ἀπεμακρύνθη ἀπ' ἐκεῖ μὲ τόσῃν ταχύτητά, ὥστε οὔτε ὁ θεραπευθεὶς δὲν ἠμπόρεσε νὰ πληροφορηθῆ περὶ τοῦ ὀνόματος του.

Ἀγαπητοίμου νέοι! Ὄταν σοχασθῶμεν, πῶς εἰσῆλθε νέα ζωτικὴ δύναμις εἰς τὸ καταδιεφθαρμένον σῶμα ἐνὸς τριάκοντα καὶ ὀκτῶ χρόνους ἀσθενοῦς μὲ μόνον ἓνα λόγον τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀποκατεσάθη ἀμέσως καθ' ὅλα ὑγιῆς ὡς νεοπλασμένος διὰ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ μᾶς κατακυριεύσῃ φρίκη ἱερὰ μετὰ σεβασμοῦ καὶ προσκυνήσεως. Τοῦτο ἀποδεικνύει σαφέστατα καὶ τὴν θείαν αὐτοῦ καταγωγὴν.

Ἐσωτερικὴ εἰς τὸν Ἰησοῦν πεποιθήσις, καὶ πόθος ἐκ καρδίας, τοῦ νὰ γένωμεν ὅμοιοι μὲ αὐτὸν κατὰ τὴν ἀγάπην, πρέπει νὰ πληρώνη τὴν καρδίαν μας μὲ χαρὰν, ὅταν βλέπωμεν, πῶς αὐτὸς μόνος του ζητεῖ νὰ εὕρητοὺς πάσχοντας, καὶ προσφέρει ἀπαρακάλεστος τὴν βοήθειάν του εἰς ἄνθρωπον, ὅστις οὔτε κἄν δὲν τὸν ἐγνώριζε, καὶ πρὸς τούτοις ἦτον καὶ ἀμαρτωλός.

Δὲν πρέπει νὰ χαίρωμεν, καὶ ἐὰν ἀκόμη ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἤθελον φέρεσθαι πρὸς ἡμᾶς τόσον σκληροῦς, καθὼς καὶ πρὸς τοῦτον τὸν παραλυτικὸν, ὅτι ὑπάρχεις, ὅστις μὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀγάπην καὶ δύναμιν ἔλεεῖ καὶ οἰκτείρει τοὺς πάντας; Δὲν πρέπει ὅμως καὶ ἡμεῖς νὰ ἤμεθα φιλόανθρωποι πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατ' ἐξοχὴν πρὸς ἐκείνους, οἳ τινες κατήντησαν εἰς δυσυχίαν καὶ ἀθλιότητα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν σφαλμάτων, καθὼς καὶ αὐτός; Ὁχι! Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἀναξενάζη κανεὶς δυσυχῆς καὶ ταλαίπωρος ἐξ αἰτίας μας,

καθὼς οὗτος ὁ παραλυτικὸς διὰ τοὺς σκληροκαρδίους συμ-
πολίτας του καὶ συναδελφούς του.

Καὶ ἡ μεγάλη αὕτη ταπεινοφροσύνη τοῦ Ἰησοῦ κινεῖ
ἐσαύτως τὸν ἄνθρωπον εἰς θαυμασμόν, ἐν ᾧ εἶχε τοσαύτην
καὶ τοιαύτην δύναμιν! Αὐτὸς ἤθελε νὰ γίνωνται αἱ ἀγαθοεργίαι
του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ κρυπτῷ. Αἱ εὐεργεσίαι του ἦσαν ὡς-
περ ἡ δρόσος, ἣτις πίπτει τὴν νύκτα, καὶ ἀναφύχει ἀνεπαισθή-
τως πᾶν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. Εἶθε νὰ ὁμοιάζου καὶ αἱ ἰδικαί μας
εὐεργετικαὶ πράξεις ὡς καὶ κατὰ τοῦτο ἀκόμη μὲ τὰς ἰδικάς του!

Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ὑγίανε τὸν ἀσθενῆ, ἦτον
Σάββατον. Ὅταν εἶδον οἱ ἄνθρωποι τὸν γνωστὸν εἰς αὐτοὺς ἀσθε-
νῆ ὑγιαίνοντα, σηκώνοντα τὸν κράββατόν του καὶ περιπατοῦντα
μὲ μεγάλην ἐλευθερίαν, ἠγανάκτησαν ὅλοι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν :
„Σήμερον εἶναι Σάββατον! ὅθεν δὲν σοὶ εἶναι συγχωρημένον, νὰ
σηκώνης τὸν κράββατόν σου.“ Αὐτὸς ὅμως ἀπελογήθη ὑπὲρ ἑαυτοῦ
συντόμως καὶ ἐμφαντικῶς, λέγων πρὸς αὐτούς : „Εκεῖνος, ὅστις
μὲ ἰάτρευσε, μοὶ εἶπεν : Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει!“
Καὶ τῷ ὄντι ἦτον εὐκόλον νὰ καταλάβωσιν ὅτι : Ἐκεῖνος,
ὅστις ἠμπόρεσε νὰ θεραπεύσῃ ἄνθρωπον τριάκοντα καὶ ὀκτὼ
χρόνους ἀρρώστον, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ τὴν δύναμιν, εἰς τὸ νὰ δώσῃ
τὴν ἄδειαν διὰ νὰ σηκώσῃ ἐν σαββάτῳ ἄνθρωπος τὸν κράββατον.
Μετὰ ταῦτα περίεργοι ὄντες νὰ μάθωσι περὶ τοῦ ἀνθρώπου
τούτου, τὸν ἠρώτησαν, λέγοντες : „Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐ-
τὸς, ὅστις σοὶ εἶπε : Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπά-
τει;“ Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς (καθὼς εἶπομεν)
ἀναχώρησεν ἀμέσως ἀπ' ἐκεῖ, δὲν ἤξευρε καὶ νὰ τοὺς τὸν εἰπῇ ἐξ
ὀνόματος. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως τὸν ἀπῆντησεν ὁ Ἰησοῦς εὐθύς
μετ' ὀλίγον εἰς τὸν Ναὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν : „Ἴδε! Ὑγιᾶς
γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρὸν τί σοι γένηται.“

Ὁ ἀσθενὴς οὗτος (καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀκόμη, οἱ
πολλοὶ ἐκείνοι ἀσθενεῖς εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο) ἐπέσυρε μόνος

του ἐφ' ἑαυτὸν τὴν μακροχρόνιον ταύτην ἀσθένειαν ἐξ
 αἰτίας τῆς κακῆς τῆς νεότητός του διαγωγῆς. Μία κατ'
 ἐξοχὴν σπουδαία καὶ οὐσιώδης διδασκα-
 λία διὰ τοὺς νέους! Τριάκοντα καὶ ὀκτώ χρόνοι πλή-
 ρεις ὀδυρμῶν καὶ ταλαιπωριῶν ἦσαν ὁμισθὸς ὀλίγων ὠρῶν ἀ-
 τάκτων καὶ ἐπιβλαβῶν ἡδονῶν. Εἶθε νὰ νοθετηθῶ-
 σιν οἱ νέοι ἐκεῖνοι, οἵτινες δὲν ἔχουν παντάπασι αἰσθησι-
 τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἀξιολογότητος τῆς ἀθωότητος καὶ
 τῆς ἀρετῆς, τούλάχιστον καὶ διὰ τῶν τοιούτων παραδειγμά-
 των! Εἶθε νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς νέους τούτους φιλόφρονες τῆς
 χεὶρ εἰς ἓν παρόμοιον νοσοκομεῖον, διὰ νὰ ἴδωσι καὶ ἐκεῖ μετὰ τοὺς
 ἰδίους των ὀφθαλμοὺς, ὁποῖον ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν κατερ-
 γάζεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ κακὸν φέρσιμον καὶ ἡ ἀσυνεσία,
 διὰ νὰ μάθωσι νὰ γνωρίζωσι τούλάχιστον ἀπὸ τὰ φοβερὰ καὶ ἐπώ-
 δυνα ἐπακολουθήματα τῆς ἀχαλιναγωγῆσias τὴν βδελυρίαν τῶν
 αἰσchrῶν ἡδονῶν!

Εὐθὺς ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὁ ἀσθενὴς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ,
 ἔδραμε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπεν ὅτι: ὁ ποιήτας αὐτὸν
 ὑγιῆ ὀνομάζεται Ἰησοῦς. Τοῦτο ἔκαμε πιθανῶς ὁ πρὸ ὀλί-
 γου παραλυτικὸς μετὰ καλὸν σκοπὸν, σοχαζομένος ὅτι: Ὅλοι θέ-
 λουν εὐχαρησῆσαι τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς εὐσπλαγ-
 χνίας καὶ τοῦ ἐλέους, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ μέ-
 σον αὐτῶν, καὶ ὅτι θέλουν χαρῆ δι' αὐτὸ, ἐπειδὴ ἀποκατεσάθη ἄν-
 θρωπος κατὰ πάντα ὑγιῆς, ὅστις ἦτον τόσους χρόνους ἀρρώστου.
 Ἄλλ' ἡ καρδία των ἦτον γυμνὴ παντάπασι ἀπὸ φόβου Θεοῦ
 καὶ φιλοφροσύνης. Ἐφύλαττον μόνον τὰ ἐξωτερικὰ ἔθιμα
 καὶ τὰς συνηθείας, τῶν ὁποίων τὴν ἐννοίαν καὶ τὸν σκοπὸν δὲν
 ἐκαταλάμβανον παντελῶς. Πλήρεις δολιότητος, μνησικακίας καὶ
 ἐκδικήσεως κατέτρεχον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐζήτουν νὰ τὸν φο-
 νεύσουν, ἐπειδὴ ἰάτρευσε ἐν σαββάτῳ ἄνθρωπον ἀσθενῆ.
 Ὁ Ἰησοῦς ἔμως, ὅστις ἦτο καλὰ πληροφορημένος περὶ

τούτου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὸν ἑξῆς μέγαν λόγον: „Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται (δηλονότι: ἀδιακόπως ἐργάζεται, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων) καὶ γὰρ ἐργάζομαι!“

Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ ἐμπεριέχουσι δι' ἡμᾶς ἀξιόλογον καὶ ὠφέλιμον διδασκαλίαν! Ἀδιακόπως ἐργάζεται ὁ Θεὸς διὰ τὸ καλὸν τῶν ἀνθρώπων. Τόσον τὰς Κυριακὰς, καθὼς καὶ τὰς καθημερινὰς ἡμέρας δίδουσι τὸ φῶς τῶν ἡλίου, ἡ σελήνης καὶ τὰ ἄστρα, πίπτει βροχὴ καὶ δρόσος, ῥέουσιν αἱ πηγαὶ, πρασινίζουν τὰ φυτὰ, ἀνθίζουν τὰ ἄνθη καὶ ὀριμάζουσι οἱ καρποί. Ἀδιακόπως, ἤγουν πρωτὶ καὶ ἐσπέρας, ἔπραττε καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἡ ὁρατὴ εἰκὼν τοῦ Πατρὸς, τὸ καλόν. Πρέπει λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἀδιακόπως νὰ ἐργαζώμεθα τὸ καλόν. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι χρεῖαν ἀνάσεως, πρέπει καὶ αἱ ἀνάσεις μας νὰ μὴ εἶναι ἄλλο, εἰμὴ φρονιμὴ προετοιμασία εἰς νέας καὶ ὠφελίμους ἐργασίας! Ἐξαιρετικῶς ὅμως ὅσοι δὲν εὐρίσκουσι καιρὸν τὰς καθημερινὰς, πρέπει τὴν Κυριακὴν, ἀντὶ νὰ κατεξοδεύωσι τὸν καιρόν των εἰς ἀπηγορευμένας καὶ ἐπιβλαβεῖς ἡδονὰς, νὰ τὸν ἐξοδεύωσι κάλλιον εἰς ἐπίσκεψιν ἀσθενῶν συμπολιτῶν των ἢ πασχόντων θυσυχῶν συναδελφῶν των, καὶ νὰ κάμνωσιν εἰς αὐτοὺς ὅτι καλὸν δύναται. Διότι τοῦτο μόνον, τὸ νὰ ἐπισκεπτόμεθα δηλ. τὰς χήρας καὶ τοὺς ὀρφανοὺς (καὶ ἄλλους πάσχοντας ἀνθρώπους) καὶ τὸ νὰ φυλαττώμεθα καθαροὶ ἀπὸ τὴν διαφθορὰν τοῦ κόσμου, εἶναι ἀληθῆς, καθαρὰ καὶ εὐπρόσδεκτος λατρεία ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν Πατρὸς.

48. Διάφορα μικρὰ μὲν, ἀλλὰ δι-
 δακτικὰ συμβεβηκότα.

Κάθε παραμικρὸν συμβεβηκὸς ἤξευρε νὰ τὸ κάμνη ὁ Ἰησοῦς διδακτικὸν καὶ ἀξιομνημόνευτον διὰ τινος ὠραίας ἐξηγήσεως καὶ παρατηρήσεως. Τὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀπαντῶμεν τώρα, θέλομεν τὸ συνοδεύσει καὶ μὲ ἄλλα τινὰ παραδείγματα διὰ νὰ βεβαιώσωμεν τὸν λόγον μας.

Ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ἐπέστρεψε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὀπίσω. Πορευόμενος δὲ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπέρασε τὸ Σάββατον ἀπὸ ἐν χωράφιον, ὅπου οἱ μαθηταίτου, ἐπειδὴ ἦσαν πολλὰ πεινασμένοι, ἔτιλλον (ἤγουν ἔκοπτον) σάχυας, διέθρυπτον (ἔτριβον) αὐτοὺς εἰς τὰς δύο χεῖρας των, καὶ ἔτρωγον τὸν σίτον, τὸ ὁποῖον παρετήρησαν τινὲς ἐκ τῶν Φαρισαίων. Ὁ Θεὸς ἀπηγόρευεν εἰς τὸν Νόμον πᾶσαν βαρεῖαν ἐργασίαν, γινομένην ἐν σαββάτῳ — καθὼς π. χ. τὸ ἀλωνίζειν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως θέλοντες νὰ φαίνωνται σοφώτεροι καὶ ἀγιώτεροι, ἐξήγησαν καὶ τὴν εἰς τὰς χεῖρας διέθρυψιν ἐνὸς ἀσαχύου ὡς ἀπηγορευμένην ἐργασίαν. Ὅθεν εἶπον πρὸς τοὺς μαθητάς: „Πῶς τολμᾶτε σεῖς νὰ κάμητε πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ γίνηται τὸ Σάββατον;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτοὺς πρὸς τοῖς ἄλλοις τοὺς ἐπομένους σοφοὺς καὶ ἀξιομνημονεύτους λόγους: „Ἐὰν ἠξέυρητε, τί σημαίνει: Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, δὲν ἐκαταδικάζετε τοὺς ἀναιτίους!“ „Σᾶς λέγω ὅμως,“ (ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο ἀκόμη) ὅτι, „Τὸ σάββατον ἐγένε διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον.“

Καθὼς καὶ ἡμεῖς δὲν ζῶμεν διὰ τὴν τρώγομεν, ἀλλὰ τρώγομεν, διὰ τὴν ζῶμεν, οὕτως πάλιν δὲν ζῶμεν διὰ τὴν τηρῶμεν μόνον ἔθιμα καὶ συνηθείας, ἀλλὰ τηροῦντες τὰ καλὰ ἔθιμα, τὴν ζῶμεν ὀρθῶς καὶ καλῶς. Ἡ Κυριακὴ, π. χ. εἶναι μία θαυμασὴ καὶ εὐεργετικὴ παρά τοῦ Θεοῦ διωρισμένη ἡμέρα πρὸς καλὸν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν πρέπει τὴν ἀναπαύεται κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῶν ἐργώδεις καὶ σιληρὰς ἐργασίας τῆς ἐβδομάδος, καὶ τὴν μεταχειρίζεται τὸν καιρὸν αὐτῆς εἰς τὸ τὴν καταγίνεται τὴν Κυριακὴν ὅλως διόλου εἰς οὐράνια καὶ θεῖα πράγματα. Ὅστις δὲ ἐσοχάζεται, ὅτι δὲν ἔμπορεῖ τὴν λατρείαν καλῆτερα τὸν Θεὸν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, τὴν Κυριακὴν, παρά διὰ μέσου τῆς ἀργίας, καθὼς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐκεῖνος προσφέρει εἰς εἰς αὐτὸν τοιαύτην τιμὴν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς τῶ ὄντι βδελύσσεται.

Ὁ Ἰησοῦς ἐκαλέσθη ποτὲ ἀπὸ ἑνὸς Φαρισαίου διὰ τὴν συμφάγη μετ' αὐτοῦ τὸ γεῦμα. Ὁ Φαρισαῖος οὗτος ἔπλυνε τὰς χεῖρας του πρὸ τοῦ γεύματος κατ' ἐπικρατοῦσαν παρά τοῖς Ἰσραηλίταις συνήθειαν, τὴν ὁποίαν ἐσοχάζοντο ὡς ἱερὰν, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ δὲν ἐσοχάζετο τοῦτο τόσον ἀναγκαῖον, τὸ παρέβλεψε. Ὅθεν ὁ Φαρισαῖος βλέπων τοῦτο (τὸ κατ' αὐτὸν ἄτοπον) μετ' ἐκπληξίας, διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων: „Διὰ τί δὲν νίπτεται οὗτος πρὸ τοῦ γεύματος;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκατάλαβε τοὺς διαλογισμοὺς του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἐσεῖς οἱ Φαρισαῖοι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου. Τὰ δὲ ἐσωτερικά σας εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀρπαγῆν καὶ ἀδικίαν. Ἄφρονες! Δὲν εἶναι ὁ ἴδιος, ὅστις ἐποίησε τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἐσωθεν; (καὶ ἐὰν λοιπὸν διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας φυλάττητε καθαρὸν τὸ ἔξωθεν, δὲν ἔπρεπε τὴν φροντίζετε περισσότερον, διὰ τὴν εἶναι καὶ τὸ ἐσωτερικόν σας καθαρὸν;) Δότε καλῆτερα ἀπ' ὅ,τι εἶναι εἰς

τὸ πινάκιον εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἰδοὺ: Πάντα θέλουν σᾶς εἶναι καθαρὰ (ἤγουν διὰ μέσου τούτου θέλετε ἀγιάζει περισσότερον τὰ συμπόσιά σας, παρά διὰ τῆς νίψεως τῶν χειρῶν).“

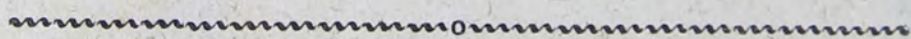
Εὐρίσκονται καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη πολλοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες χαίρουσι μὲν νὰ ἔχουν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας των, τὰς κατοικίας καὶ τὴν διάταξιν τῶν κατοικιῶν των καθαρὰν καὶ λαμπράν, ἀλλὰ παραμελοῦν τὸ ἐσωτερικόν των. Ὅσον τὸ ἐν εἶναι ἀξίεπαινον, τόσον τὸ ἄλλο εἶναι πολὺ ἀξιοκατηγόρητον. Οἱ ὀπισθεν ῥηθέντες λόγοι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀρμόζουσι κάλλιστα καὶ εἰς τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους. Τὸ κακοποιεῖν μολύνει περισσότερον τὰς χεῖρας, παρά ὁ κοινορτὸς καὶ ἡ ἀκαθαρσία. Διὰ τοῦτο πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ φροντίζωμεν περισσότερον διὰ νὰ ἔχωμεν καρδίαν καθαρὰν, παρά πρόσωπον καθαρὸν καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας πλυνόμενον.

Πιλάτος, ὁ ῥωμαῖος ἡγεμὼν, ἐπρόσαξε νὰ θανατώσῃ τινὰς Γαλιλαίους (ὅταν ἐπρόσφεραν θυσίαν εἰς τὸν Ναὸν) τοὺς ὁποίους ὑπωπτεύθησαν, ὅτι ἐξήτουν νὰ κάμουν ἐπαγνάσασιν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀνέμιξε τὸ αἷμα αὐτῶν μὲ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν των. Τινὲς τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐσοχάζοντο πονηρὰ περὶ τῶν δυσυχῶν τούτων, τῶν εἰς θάνατον καταδικασθέντων Γαλιλαίων, καὶ ἐχαιρεκάκου διὰ τὴν δυσυχίαν των, ἐδιηγήθησαν τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ αὐτὸς τοὺς ἀπεκρίθη: „Νομιζετε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι, ἐπειδὴ τάχα τοὺς ἐσυνέβη ταῦτο, ἦσαν ἀμαρτωλότεροι, παρά πάντας τοὺς λοιποὺς Γαλιλαίους; Σᾶς λέγω: Ὅχι! Ἄλλ' ἐὰν καὶ σεῖς δὲν διορθωθῆτε καὶ δὲν μετανοήσητε, θέλετε ἀπολεσθῆ ὅλοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.“

Σχεδὸν κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν συνέβη καὶ ἐν ἄλλο δυσύχημα. Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐπεσεν ὁ πύργος, ὅστις ἦτο πλησίον τῆς κολυμβήθρας Σιλωὰμ, καὶ ἐφόνευσε δεκαοκτῶ ἀνθρώπους. Ὅθεν εἶπε καὶ περὶ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς: „Ἡ νομιζέ-

τε, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτὼ ἄνθρωποι, ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἔπε-
 σεν ὁ πύργος τῆς Σιλωὰμ καὶ τοὺς ἐφόνευσεν, ἦσαν πλέον
 ἔνοχοι, πλέον ἁμαρτωλοὶ, παρὰ πάντας τοὺς λοιποὺς κατοίκους
 τῆς Ἱερουσαλήμ; Σᾶς λέγω: Ὁχι! Διότι καὶ σεῖς ἐὰν
 δὲν μετανοήσετε, πάντες θέλετε φονευθῆ παρομοίως.“

Ὡτω πρέπει κάθε παρόμοιον δυσυχῆς συμβεβηκός, ἀντὶ νὰ
 μᾶς δίδῃ αἰτίαν εἰς τὸ νὰ σοχαζώμεθα τοὺς ὑποπέσαντας εἰς κα-
 νὲν δυσύχημα ἀξίους καὶ ἐνόχους τῆς δυσυχίας, νὰ μᾶς προτρέπη
 κάλλιον εἰς διόρθωσιν καὶ μετάνοιαν. Ἐκαστος ἄς ἐρωτᾷ τὸν
 ἑαυτόν του καὶ ἄς λέγῃ: Ἐὰν οὕτως ἀπροσδοκίτως ἤρπαζό-
 μην καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸν θάνατον, τί ἤθελε μοῦ ἀκολουθήσει
 εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν; Ὅποιον τρόπον ἤθελον μοὶ προ-
 ξενήσει τὰ ἁμαρτήματά μου, ἐὰν ἐπαρρησιαζόμεν εἰς
 κρίσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς μεγαλοσύνης τοῦ Θεοῦ;
 Ἐκαστος λοιπὸν ἄς τύπη τὸ σῆθος του πλήρης μετανοίας, καὶ
 ἄς ἀποφασίζῃ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν, νὰ μὴ πράξῃ πλέον
 τοιαῦτα ἀξιοκατάκριτα ἁμαρτήματα. Καὶ οὕτως ἡ ἰδία δυσυ-
 χία κάποιων ἀνθρώπων θέλει γείνει εὐτυχία, μάλιστα δὲ μεγίστη
 σωτηρία πολλῶν.

49. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ξηρὰν τὴν χεῖ-
 ρα ἔχων ἀνὴρ.

Ἐπὶ τῆς μακρυῆς ὁδοιπορίας, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς εἰς
 τὴν Γαλιλαίαν, ἦλθεν ἐν ἄλλο Σάββατον εἰς μίαν Συναγωγὴν, καὶ
 ἐδίδασκε. Μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν ἐκάθητο καὶ κάποιος ἄνθρωπος,
 τοῦ ὁποίου ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦτον διόλου ξηρὰ καὶ μαραμένη.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἵ τινες ἦσαν τότε παρόν-
τες, παρετήρουν μὲ μεγάλην προσοχὴν τὸν Ἰησοῦν, ἂν καὶ τοῦ-
τον τὸν ἀσθενῆ ἔχη σκοπὸν νὰ θεραπεύσῃ τὸ Σάββατον, διὰ νὰ
προσάψωσιν εἰς αὐτὸν πρᾶξιν, ἣτις (κατὰ τὴν γνώμην των)
ἦτον ἀξιοτιμώρητος. Μάλιστα δὲ διὰ νὰ τὸν πλανήσωσι τοῦ-
λάχισον νὰ εἰπῇ τοιοῦτον τι, ἐπρότειναν εἰς αὐτὸν τὴν ἐφεξῆς ἐ-
ρώτησιν, προσποιούμενοι ὅτι ἐκ περιεργείας ἐκινήθησαν,
δηλ.: „Εἶναι συγχωρημένον, νὰ θεραπεύσῃ τις ἄνθρωπον
ἐν Σαββάτῳ;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς γνωρίσας τοὺς διαλογισμοὺς των, εἶπε
πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἶχε τὴν χεῖρα τοῦ ξηράν: „Ἐγει-
ραι, καὶ ἐσάθητι εἰς τὸ μέσον!“ Παρευθὺς ἐσηκώθη ὁ ἄνθρω-
πος καὶ ἐσάθη εἰς τὸ μέσον τῆς Συναγωγῆς. Πᾶς καλὸς ἄν-
θρωπος ἔπρεπε τώρα νὰ λάβῃ ὅπως οὖν συμπάθειαν εἰς τὸν
πτωχὸν τοῦτον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐφερεῖτο τῆς δεξιᾶς χειρὸς,
καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῆς τοῦ καθημερινοῦ τοῦ ἄρτου. Ὅλοι ὅμως οἱ
θεαταὶ ἦσαν περιέργοι νὰ ἴδωσιν, ὁποῖον τέλος μέλλει νὰ
λάβῃ ἢ ὑπόθεσις αὕτη.

Μετὰ ταῦτα γραφεῖς ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Γραμματεῖς
καὶ Φαρισαίους, εἶπεν: „Ἐχω καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς ἐρωτήσω τι!
Ποῖον εἶναι συγχωρημένον νὰ κάμῃ κανεὶς τὸ Σάββατον; Νὰ
ἀγαθοποιήσῃ ἢ νὰ κακοποιήσῃ, ψυχὴν νὰ σώσῃ, ἢ νὰ ἀφήσῃ
αὐτὴν διὰ νὰ χαθῇ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἀπάλειαν;“ — Ὅλοι
ἐσιώπησαν· διότι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀρνηθῶσιν ὅτι: Τὸ νὰ
σώσῃ τινὰς ψυχὴν ἀνθρώπου εἶναι καλῆτερον καὶ θεαρ-
στότερον, παρὰ νὰ ἀφήσῃ αὐτὴν διὰ νὰ χαθῇ ἢ νὰ μένῃ
εἰς δυσυχίαν καὶ ταλαιπωρίαν. Τοῦτο μάλιστα εἶναι κάκιστον
καὶ ἀντίθεον.

Ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ: „Ποῖος ἀπὸ ἐσᾶς,
ἔχων ἐν μόνου πρόβατον, δὲν ἐκβάλλει αὐτὸ ἀπὸ τὸν βόθυ-
νον (λάκκον) ὅταν τὸ Σάββατον πέσῃ εἰς αὐτόν; Λοιπὸν

τὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἶναι πολὺ καλῆτερος καὶ τιμιώτερος παρὰ τὸ πρόβατον, ἔπρεπε τάχα νὰ ἀφήσωμεν διὰ νὰ ταλαιπωρηθῆται;“ Ἄλλ' οὔτε πρὸς ταῦτα ἠμπόρου νὰ ἀντειποῦν, ὅτι δηλ. εἰάν ἐπιπτε κανέν αἰτῶν πρόβατον εἰς βόθυνον, δὲν ἤθελον τὸ ἐκβάλλη ἔξω τὸ Σάββατον, καὶ ὅτι δὲν διαφέρει πολὺ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πρόβατον· διὰ τοῦτο καὶ πάλιν ἐσιώπησαν.

„Ὡσε,“ (ἔκαμε συμπέρασμα ὁ Ἰησοῦς) „εἶναι συγχωρημένον νὰ κάμνη τιναὶς καλὸν τὸ Σάββατον;“ καὶ ταῦτα λέγων, ἐθεώρει αὐτοὺς ὅλους κύκλω τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον μὲ ἐρωτηματικὸν καὶ πλήρες τιμωρητικῆς σοβαρότητος βλέμμα, ἐτι δὲ καὶ μὲ βλέμμα πλήρες ἀνεκφράσου φιλανθρωπίας καὶ συμπαθείας. Αὐτοὶ ὅμως ἐιάθοντο ἐκεῖ ὡς ἄλαλοι· ἐπειδὴ, μὴ ὅλον ὅτι ἠσθάνοντο καλῶς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ Ἰησοῦς, δὲν τοὺς ἄφινεν ὅμως ἡ ἀλαζονεία των νὰ τὸ ὁμολογήσωσιν.

Περίλυπος ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν σκληροκαρδίαν των, ἐσφράφη πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐσέκετο ἀκόμη ἐκεῖ μὲ τὴν ἐξηραμένην καὶ ἀκίνητον χεῖρα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἐκτεινον τὴν χεῖρα σου!“ Τὴν αὐτὴν σιγμὴν ἐξέτεινεν ὁ ἄνθρωπος τὴν χεῖρα του, καὶ ἀπεκατεσάθη ἡ χεῖρ αὐτοῦ ὑγιής, καὶ σὺν καὶ ἡ ἄλλη.

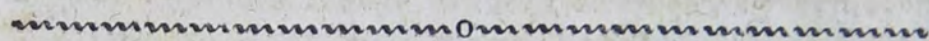
Τοιουτοτρόπως ἐφάνερωσε καὶ ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς ἑαυτὸν ὡς τὴν καθαρὰν σοφίαν, τὴν ἀπερίγραπτον ἀγάπην, καὶ τὴν θεῖαν παντοδυναμίαν.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἵτινες εἶχον σκοπὸν νὰ δυσφημήσωσι τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ κατησχύνθησαν τῶρα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ἐγιναν ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμόν. Ἄφησαν παρευθὺς τὴν Συναγωγὴν, καὶ συνεκρότησαν συμβούλιον κατ' αὐτοῦ, πῶς νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἐδειξε τοιαύτην εὐεργεσίαν εἰς ἄνθρωπον δυσυχῆ καὶ ἄθλιον, καὶ

ὅστις πρὸς αὐτοὺς οὔτε κἄν λόγον ψυχρὸν ἢ σκληρὸν δὲν ἐλάλησεν. Ὁ Ἰησοῦς ὁμοίως, εἰς τὸν ὁποῖον τὰ βουλευόμενα τῶν Φαρισαίων ἦσαν γνωστά, ἀναχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς, ἀγαπητοίμου ἀναγνώσαι! ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῶν Φαρισαίων πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶναι ἄξιός ἀποστροφῆς καὶ μίσους; Ἄλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρίσκωνται καὶ τινὲς μεταξύ σας ὅμοιοι μὲ ἐκείνους, ἢ νὰ ἦναι τοῦλάχιστον εἰς τὸν δρόμον διὰ νὰ γένουν εἰς πάντα ὅμοιοι μὲ αὐτοὺς; — — Δὲν παραφυλάττετε καὶ σεῖς κάποτε ἄλλους, διὰ νὰ τοὺς εὕρητε πράττοντάς τι (κατὰ τὴν ἰδέαν σας) ἀθέμιτον, διὰ νὰ ἔχητε ἔπειτα τὴν χαμερπῆ εὐχαρίστησιν, νὰ τοὺς κατηγορήσετε εἰς ἄλλους; Δὲν ζητεῖτε καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι πολλάκις νὰ πλανήσετε ἄλλους εἰς ἀτοπίας καὶ κακοηθείας, διὰ νὰ τοὺς κάμητε ἔπειτα μὲ τοῦτο γελοῖους καὶ μισητούς; Δὲν φέρεσθε καὶ σεῖς πολλάκις φοραῖς εἰς συμπαθῶς πρὸς δυσυχεῖς, ἀναπήρους, ἀσθενεῖς καὶ ἐκ φύσεως κολοβωμένους ἀνθρώπους, καὶ τοὺς περιπαίζετε μάλιστα διὰ τὰ ἀκούσιά των ταῦτα ἐλαττώματα; Δὲν βασανίζετε ἀθῶα ζῶα, δὲν φέρεσθε πολλάκις πρὸς τοὺς ἀνθρώπους σκληρότερα, παρ' ὅ,τι κινεῖς φέρεται πρὸς αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα; Δὲν λυπεῖτε καὶ σεῖς τοὺς γονεῖς σας, τοὺς διδασκάλους σας, ὅταν σᾶς νουθετῶσι πατρικῶς, σᾶς ἐλέγχουν ἀδελφικῶς διὰ τὰ ἐλαττώματά σας, π. χ. διὰ τὴν ἰσχυρογνωμίαν σας καὶ τὴν πεισματικὴν σας σιωπὴν, ἢ δὲν τρέφετε τάχα καὶ σεῖς κάποτε εἰς τὴν καρδίαν σας μῖσος ἄσπονδον κατὰ τῶν καλοθελητῶν σας; Δὲν φθονεῖτε ἄλλους συναδελφούς σας διὰ τὸ ἀξιαγάπητον αὐτῶν, ἢ γοῦν διὰ τὰς ἀρετάς των, διὰ τὴν ἐπιμελείαν των, διὰ τὴν ἐπιτηδειότητά των, ἐπειδὴ τοὺς προτιμοῦν οἱ πολλοὶ διὰ ταῦτα τὰ προτερήματά των; — Ταῦτα τὰ συνειθισμένα ἐλαττώματα τῆς νεότητος εἶναι ῥί-

ζαι μελλόντων αξιομισήτων κακῶν. Ὡ! ἐκριζώσατε καὶ ἀφανίσατε (ἀπὸ τῶρα ἀκόμη) τὰ βδελυρὰ ταῦτα πάθη ἀπὸ τὰς καρδίας σας! Ἀλλέως θέλετε γένοι ἐξ ἅπαντος κακοὶ ἄνθρωποι, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι οἱ Φαρισαῖοι, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν θέλει πλέον σᾶς κυττάζει ἀλλέως, εἰμὴ μὲ βλέμμα δυσάρεστον καὶ πλήρες λύπης καὶ ἀθυμίας.

50. Ἐκλογὴ καὶ ἕξαποσολὴ τῶν Ἀποστόλων.

Ἀφ' οὗ ἔφθασε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, συνηθροίσθησαν ἀμέσως περὶ αὐτὸν ἄπειρα πλήθη λαῶν ἀπ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἐπαρχίαν. Μάλισα, ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ ἕξαπλώθη ἕως εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα (τὰς παραλίους πόλεις τοῦ Ὠκεανοῦ) ἦλθε καὶ ἀπ' ἐκεῖ οὐκ ὀλίγον πλήθος λαοῦ Ὁ περὶ αὐτὸν ὄψισμός καὶ ἡ ξενοχωρὶα ἤρξανον προχωροῦντα Ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς δὲν ἐκύτταζον ἄλλο, εἰμὴ πῶς νὰ τὸν ἐγγίσωσι, διὰ νὰ γένωσιν ὑγιεῖς. Καὶ αὐτὸς τοὺς ἐθεράπευεν ὅλους! — — μ' ὅλον ὅτι μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκοντο καὶ ἀσθενεῖς κατὰ τὴν πίσιν, καὶ ἁμαρτωλοὶ κατὰ τὸ πολίτευμα. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος: „Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, καὶ λῖνον τυφόμενον οὐσβέσει.“ (Ἦγουν: ὁ Μεσίας δὲν θέλει συνθλάσει τὸ βεβλαμμένον ἤδη καὶ συντετριμμένον καλάμι (τοὺς Ἰουδαίους δηλ.), καὶ τὸ καπνίζον καὶ καϊόμενον λῖνον (ἤγουν φωτῖλι) δὲν θέλει ἀποσβύσει διόλου).“

Ποῖος, περίλυπος μὲν διὰ τὰς ἁμαρτίας του, ἔχων δ' ἔτι ἐν ἑαυτῷ σπινθῆρα μόνον καλοῦ, δὲν ἤθελεν ἐλπίζει

ὅπως εἰς τὸν Ἰησοῦν; Ἀλλὰ καὶ ποῖος δὲν πρέπει νὰ πρῆσπαθῇ διὰ νὰ γένη ὅμοιος μὲ αὐτὸν κατὰ τὸ εὐεργετικόν, πρᾶον, ἡμερον καὶ συμπαθὲς πολίτευμα, ἐξαιρέτως δὲ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐνδεεῖς ἀνθρώπους, καθὼς ἦτο καὶ αὐτός;

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἰσαμῆνους κατὰ σωροὺς, ἐμποδιζόντας ἀλλήλους διὰ τὸ πολυἀριθμον αὐτῶν, καὶ προθυμουμένους πάντας νὰ ἀκούσωσι τὴν διδασκαλίαν του, εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς (διότι ἦσαν ἐγκαταλελειμένοι καὶ διασκορπισμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα) καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του: „Ὁ μὲν θερῖσμός πολλὸς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. Παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν Κύριον τοῦ θερῖσμοῦ, διὰ νὰ στείλῃ εἰς τὸν θερῖσμόν του ἐργάτας.“ Καὶ οὕτως ἀποφασίσας νὰ κάμῃ νέαν ἐτοιμασίαν πρὸς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ, ἀνέβη τὸ ἑσπέρας ἐκείνης τῆς πολυσχόλου καὶ θορυβώδους ἡμέρας ἐπάνω εἰς ἓν ὄρος, ὅπου διενυκτέρευσεν ὅλην τὴν νύκτα προσευχόμενος εἰς τὸν Θεόν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εὗρισκε τὴν γλυκύτεραν καὶ ἀναπαυτικωτέραν ἀνεσιν μόνον ὅταν προσήυχετο. Πᾶσαν του ἐπιχείρησιν ἄρχιζε μὲ προσευχὴν. Διῆγεν ὁ λοκλήρους νύκτας προσευχόμενος, ἐπρότρεπε καὶ τοὺς μαθητάς του διὰ νὰ προσεύχωνται. Ἦμπορεῖ λοιπὸν νὰ ἦναι πιεσὸς ὀπαδὸς καὶ ἀληθὴς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖνος, ὅστις ἀμελεῖ τὴν προσευχὴν, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον φαίνεται ἡ προσευχὴ βάσανος καὶ ἐνόχλησις;

Ἀφ' οὗ ἐξημέρωσεν, ἔκλεξεν ὁ Ἰησοῦς δώδεκα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μαθητάς του, εἰς τοὺς ὁποίους ἠρέσκετο κατ' ἐξοχὴν, καὶ τοὺς ἐκάλεσε πρὸς ἑαυτὸν διὰ νὰ ἦναι πάντοτε μετ' αὐτοῦ. Τούτων τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα: Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ἰά-

κωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐ-
 τοῦ· Φίλιππος καὶ Βαρβολουμαῖος. Θωμᾶς καὶ
 Ματθαῖος ὁ Τελώνης. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου
 καὶ Λεβθαῖος, ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος. Σίμων ὁ Κα-
 νανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις καὶ ἐπρό-
 δωκεν αὐτόν. Οἱ ἑπτὰ πρῶτοι σᾶς εἶναι ἤδη πρὸ πολλοῦ
 γνωστοί· οἱ δὲ πέντε τελευταῖοι παριστάνονται τώρα πρώτην
 φοράν. Τούτους ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς ἀνὰ δύο δύο, ἐφοδιά-
 σας αὐτοὺς μὲ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν νὰ διδάσκωσι καὶ αὐτοὶ
 δημοσίως, καὶ νὰ ἰατρεύωσι τοὺς ἀσθενεῖς. Διὰ τοῦτο καὶ
 τοὺς ὠνόμασεν Ἀποστόλους, δηλ. ἀπεσταλμένους.

„Ἀπέλθετε“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς) „ἀλλ’
 ὄχι (κατὰ τὸ παρὸν) πρὸς τοὺς ἐθνικούς, οὔτε εἰς τὰς πό-
 λεις τῶν Σαμαρειτῶν, ἀλλ’ ὑπάγετε μᾶλλον πρὸς τὰ ἀπο-
 λωλότα πρόβατα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. Πορευόμενοι δὲ κηρύτ-
 τετε πανταχοῦ λέγοντες: Μετανοεῖτε, ὅτι ἤγγικεν ἡ
 βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε· λεπροὺς
 καθαρῖζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν
 ἐλάβετε, (ἤγουν τὴν δύναμιν τοῦ θεραπεύειν καὶ τῶν λ. π.)
 δωρεὰν καὶ σεῖς δότε.“

„Μὴ λάβητε μαζί σας εἰς τὸν δρόμον τίποτε, εἰμὴ μόνον
 μίαν ράβδον! Οὔτε χρυσὸν νὰ ἔχητε εἰς τὰς ζώνας σας οὔτε ἄρ-
 γυρον, οὔτε ἄλλο τι νόμισμα. Μὴ πάρητε πρὸς τοῦτοις μα-
 ζίστας μῆτε πῆραν (σακκαῦλι) μῆτε ἄρτον, μῆτε διπλὰ φορέ-
 ματα, μῆτε ὑποδήματα· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τῆς
 τροφῆς του.“

„Εἰς ὁποῖαν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε πρῶ-
 τον ποῖος εἶναι ἐκεῖ ἄξιος, διὰ νὰ καταλύσητε παρ’ αὐτῶ,
 καὶ εἰν εὐρεθῆτις ἄξιος, μέναιτε παρ’ αὐτῶ ἕως ὅτου νὰ
 ἐξέλθητε ἀπ’ ἐκεῖ. Ὄταν δὲ εἰσέρχεσθε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν
 οἰκίαν, λέγετε: Εἰρήνη εἰς τὸν οἶκον τοῦτον! Καὶ εἰν μὲν ὁ

οἶκος οὗτος εἶναι ἄξιος τῆς εὐλογίας ταύτης, θέλει εἰσελθεῖν ἢ εὐλογία εἰς αὐτόν. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι ἄξιος αὐτῆς, θέλει ἐπιστρέφει πάλιν ἢ εὐλογία σας εἰς τὸν ἑαυτὸν σας!“

„Καὶ ὅπου δὲν ἤθελαν σᾶς δεχθῆ, οὔτε τὸ κήρυγμά σας ἀκούσει, ἐξέρχεσθε ἀμέσως ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν πόλιν ἢ ἀπὸ τὸν οἶκον ἐκεῖνον, καὶ ἐκτινάξατε καὶ τὸν κονιορτὸν, τὸν κολληθέντα εἰς τοὺς πόδας σας, εἰς μαρτυρίαν ἐναντίον αὐτῶν (ὅτι ἐκάμετε εἰς μάτην ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἐπίκουρον ὁδοιπορίαν, ἢ ὅτι νομιζετε ἀνίερον καὶ ἀνόσιον τὸν τόπον των, καὶ δὲν θέλετε πλέον νὰ ἔχητε μὲ αὐτοὺς τὴν παραμικρὰν συγκοινωνίαν.) Τῇ ἀληθείᾳ, σᾶς λέγω: Εἰς τὴν γῆν Σύδομα καὶ Γόμορρά θέλει εἶσθαι ὑποφερτότερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, παρὰ εἰς ἐκεῖνην τὴν πόλιν.“

„Ἰδοὺ, σᾶς ἐξαποσέλλω ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Γίνεσθε λοιπὸν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις (ἤγουν προνοεῖτε καὶ προφυλάττεσθε), καὶ ἀκέραιοι (ἤγουν χωρὶς δόλου) ὡς αἱ περὶσεραί. (Διότι ὅποιος θέλει νὰ ἦναι φρόνιμος διὰ τὸ ἴδιόν του μόνον συμφέρον, καὶ ἀνόητος διὰ τὴν ξένην βλάβην, ὁ τοιοῦτος ὁμοιάζει μὲ τὸν φαρμακερὸν ὄφιν. Ὅποιος δὲ εἶναι ἀπλοῦς καὶ χωρὶς δόλου καθὼς ἡπερὶσερά, ἐν ταύτῳ ὅμως ἀνόητος καὶ ἄφρων, ὁ τοιοῦτος βλάπτει ἐπίσης καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους πολλούς. Ὅστις εἶναι τῷ ὄντι σοφὸς καὶ ἀγαθός, αὐτὸς ἐνόησει τὴν ἐπιδέξιον καὶ ἀγχίνου φρόνησίν του μὲ τὸν εἰλικρινῆ καὶ καθαρὸν σκοπὸν του).“

„Προσέχετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, διότι θέλετε μισηθῆ ἀπὸ πολλοὺς διὰ τὸ ὄνομά μου. Ἀλλ' ὁ μαθητὴς δὲν εἶναι ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου του, οὔτε ὁ δοῦλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου του. Ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ εἶναι εὐχαρισημένος, ἐὰν γένη καθὼς ὁ διδάσκαλός του, καὶ ὁ δοῦλος καθὼς ὁ κυριὸς του. Ἐὰν τὸν οἰκοδεσπότην (ἐμὲ δηλ.) ἐκακολόγησαν, πῶς μᾶλλον δὲν θέλουσιν κάμει τοῦτο εἰς τοὺς οἰκειοὺς αὐτοῦ;“

„Μὴ φοβῆσθε ἀπὸ ἐκείνων, οἵτινες φονεύουσι μὲν τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν δὲν δύνανται νὰ βλάψωσι! Φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον ἐκεῖνον, ὅστις δύναται νὰ παραδώσῃ εἰς κόλασιν καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα.“

„Δὲν παιλοῦνται δύο σρουθία (σπουριγίτια) διὰ ἐν λεπτόν (δηλ. διὰ μικροτάτην τιμὴν;) Καὶ ὅμως κανὲν ἀπ' αὐτὰ δὲν πίπτει κατὰ γῆς χωρὶς τὴν εἶδησιν καὶ θέλησιν τοῦ Πατρός σας. Μὴ φοβῆσθε λοιπόν! διότι πολὺ διαφέρετε σεῖς ἀπ' ὅλα ὁμοῦ τὰ σπουριγίτια, ὅσα καὶ ἂν εἶναι. Ὡς καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας εἶναι ἀριθμημέναι.“

„Ὅστις μὲ ὁμολογήσει (υἱὸν Θεοῦ) ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, αὐτὸν θέλω ὁμολογήσει καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς (ὡς ἐδικόν μου). Ὅστις ὅμως μὲ ἀρνηθῆ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐντραπῆ διὰ ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς λόγους μου, θέλω ἐντραπεῖ καὶ ἐγὼ δι' αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, καὶ δὲν θέλω τὸν γνωρίσει ὡς ἐδικόν μου.“

„Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα μᾶλλον ἐμοῦ, ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἦναι μαθητῆς μου. Ὅστις ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα περισσότερον ἐμοῦ, ἐκεῖνος εἶναι ἀνάξιος νὰ ὀνομάζεται μαθητῆς μου. Ὅποιος δὲν λαμβάνει τὸν σαυρὸν ἐπάνω του (ἤγουν ὅποιος δὲν εἶναι ἕτοιμος, νὰ ὑποφέρῃ δι' ἐμὲ ὅλα τὰ κακὰ καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον) καὶ δὲν ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, ὁ τοιοῦτος δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ.“

„Ὅποιος δέχεται ἐσᾶς, δέχεται ἐμὲ, καὶ ὅποιος δέχεται ἐμὲ, δέχεται τὸν ἀποσεΐλαντά με. Ὁ δεχόμενος Προφήτην εἰς ὄνομα Προφήτου (ἀπὸ σέβας πρὸς τὴν θείαν αὐτοῦ ἐξαποστολήν) αὐτὸς θέλει λάβει μισθὸν Προφήτου. Ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου (ἤγουν σεβαζόμενος τὴν ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην) οὗτος μέλλει νὰ λάβῃ μισθὸν δικαίου. Καὶ ὅστις προσφέρει ποτήριον μόνον ψυχροῦ ὕδατος εἰς ἓνα τῶν

μικρῶν, τῶν πιεσούντων εἰς ἐμέ (διότι εἶναι μαθητής μου).
Σᾶς λέγω τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι οὗτος δὲν θέλει χάσει τὸν μισθὸν
τῆς προσφορᾶς του.“

Ἄφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε τὰς ἐξαιρέτους ταύτας διδα-
σκαλίας, τὰς ὁποίας, ἀγαπητοί μου νέοι! πολλὰ εὐκολα
δύνασθε νὰ προσαρμόσητε καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοὺς σας, οἱ μὲν μα-
θηταὶ του ἐπορεύθησαν ἀνὰ δύο, καὶ ἐδίδασκον εἰς ὅλας τὰς
πόλεις καὶ κώμας, παρακινοῦντες καὶ συμβουλευόντες τοὺς
ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν, κηρύττοντες πρὸς τούτοις εἰς αὐ-
τοὺς, καὶ ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ φερα-
πέυοντες πολλοὺς ἀρρώστους· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖ-
θεν μὲ τοὺς ἐπιλοίπους μαθητάς του, καὶ ἐξήκολούθει νὰ δι-
δάσκη ἀδιακόπως εἰς τὰς πόλεις, ἀγαθοποιῶν καὶ εὐεργετῶν
τοὺς πάντας.

~~~~~

51. Ὁ νεανίσκος εἰς τὴν πόλιν, τὴν καλουμένην Ναῖν.

Ἴδου πάλιν, ἀγαπητοί μου ἀναγνώσαι! ἀπαντῶμεν ἐν συμ-
βεβηκός, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπλῆ μόνον διήγησις πρέπει νὰ πληρώσῃ
πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν μὲ ἐσωτερικὴν κατανύξιν καὶ με-
ιερὰ αἰσθήματα.

Ὁ Ἰησοῦς διερχόμενος διὰ τῆς Γαλιλαίας ἐπλησίασεν
εἰς κάποιον πολίχνιον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζετο Ναῖν. Μετ' αὐ-
τοῦ συνεπορεύοντο ἱκανοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν του καὶ πλῆθος πο-
λὺ τοῦ λαοῦ. Ὄταν δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως,
ἐξεκομίζετο ταυτοχρόνως καὶ τὸ λειψανον νεανίσκου τινός,
ἕστις ἦτον υἱὸς μονογενῆς εἰς τὴν μητέρα του, καὶ αὕτη πρὸς
τούτοις ἦτον χήρα. Ἡ ἀτεκνωθεῖσα καὶ ἐγκαταλελειμμένη

χήρα ἠκολούθη ὀπισθεν τοῦ νεκροφορείου κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη. Ὡσαύτως καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκ τῆς πόλεως, ὅσοι ἔλαμβάνον συμπάθειαν εἰς τὴν ἀξιοδάκρυτόν της κατάστασιν, συνεπορεύοντο καὶ αὐτοὶ μετ' αὐτῆς. Ταύτην ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς, εὐσπλαγχνίσθη, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν: (ἀλλὰ μὲ τόσῃν φιλοφροσύνην, μὲ ὅσῃν δὲν ἐκφωνήθησαν ἀκόμη οἱ λόγοι οὗτοι) „Μὴ κλαῖε!“ Καὶ μετὰ ταῦτα ὑπήγεν ὀπισθεν τοῦ νεκροφορείου. Ἐκεῖ κατενύγη εἰς ἄκρον, χωρὶς ὅμως νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα του οὔτε λόγον· διότι καρδία κατανευγμένη πολλὰ ὀλίγα ὁμιλεῖ. Ἦγγισε μόνον τὸ νεκροφορεῖον εἰς σημεῖον, ὅτι πρέπει νὰ σταθῶν αἰσθασύμενος αὐτό. Οἱ δὲ ἐννοήσαντες τὸ σημεῖον, ἐστάθησαν ἀκίνητοι. Παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις ἦτον συνήθεια νὰ μὴ κλείεται ἡ νεκροθήκη· ὅθεν καθεὶς ἡδύνατο νὰ βλέπῃ τὸν ἀποθαμμένον, κείμενον ἐπὶ τοῦ νεκροφορείου, σκεπασμένον μόνον μὲ τὰ νεκρικά σάβανα. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸ λείψανον: „Νεανίσκε! Σοὶ λέγω, Ἐγέρθητι!“ Καὶ ὡς τοῦ θαύματος! ἀνέζησε παρευθὺς ὁ νεκρὸς καὶ ἄρχισε νὰ λαλῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του. Ὁμοίως, ὅσοι ἦσαν παρόντες, κατεκυρίευσεν φόβος, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν μεγαλοφώνως, λέγοντες: „Προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν· καὶ ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο τὸν λαὸν αὐτοῦ!“ Ἡ φήμη τῆς θαυμαστῆς ταύτης πράξεως τοῦ Ἰησοῦ, διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὰ περὶχωρα.

Ἄς ἐξετάσωμεν μὲ ὀλίγας μόνον λέξεις, ἀγαπητοίμου ἀναγνώστῃ! τοῦτο τὸ συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν ἄνθρωπον κινεῖ εἰς συμπάθειαν, καὶ τόσον διδακτικὸν εἶναι, καὶ τὸν νοῦν ὑψώνει εἰς τὸ νὰ σοχάζεται καλλήτερα τὴν θείαν μεγαλειότητα.

Ὁ νεανίσκος ἐπὶ τοῦ νεκροφορείου εἶναι μὲν κατασκευαστικὸν καὶ συμπαθητικὸν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σπουδαῖον θέαμα, ἐξαιρέτως διὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν. Ἐν τοιοῦτον λεί-

φανον (καὶ ἄλαλον ἀκόμη) κράζει μεγαλοφώνως τρόπον τινα τὴν νεότητά καὶ τῆς λέγει: „Καμμία ἡλικία δὲν εἶναι ἀσφαλῆς ἀπὸ τὸν θάνατον. Καὶ οἱ νεανίσκοι ὑπόκεινται εἰς αὐτόν. Ὁ Θάνατος δὲν θέλει νὰ ἡξεύρη ἐρυθρὰς παρειὰς (κόκκινα μάγουλα) ἢ πολιὰς καὶ λευκὰς τρίχας. Καθὼς ὁ θεριζὴς μὲ τὴν ἄρπην εἰς τὰς χεῖρας θεριζέει χωρὶς καμμίαν διαφορὰν ἡμιανθισμένα καὶ ἐντελῶς ἀνθισμένα χόρτα, οὕτω καὶ ὁ θάνατος χωρὶς διαφορὰν θεριζέει νέους τε καὶ γέροντας. Διάγες λοιπὸν τὴν ζωὴν σοφῶς καὶ φρονίμως πρὸ τοῦ νὰ παρέλθῃ καθὼς τὸ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ. Καὶ τὸ ἀνθηρότατον πρόσωπον πρέπει νὰ μεταβληθῆ ποτε εἰς γῆν καὶ κονιορτόν. Αὐτὸ ὁμοιάζει μὲ τὸν χόρτον καὶ μὲ τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Ἄνεμος σφοδρὸς ἢ θερμὸς φυσᾷ, καὶ ἀμέσως ἀπομαραίνεται! Μὴ ὑπερηφανεύῃσαι λοιπὸν, ὡ νεανίσκε! διὰ τὸ ὠραῖον σου πρόσωπον. Στολισμὸς σου ἔσῳ μᾶλλον ἢ ἀθωότης καὶ πᾶσα ἀρετὴ, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ σοῦ ἀφαρπάσῃ οὔτε αὐτὸς ὁ θάνατος.“

Δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν εἰς τὴν διήγησιν ταύτην καὶ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς ὑπὲρ τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ, τοῦ ἀκμαίου νεανίσκου, ὅστις ἦτον ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς τῆς, καὶ τὸ σήριγμα τοῦ γηρατειῶν τῆς. ὦ θεέ! Ἄράγε εὐρίσκειται ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ὅστις δὲν ἔχυσε τοιαῦτα δάκρυα; Καὶ τίς ἡξεύρει ἀκόμη πόσοι θέλουν κλαύσει μὲ πικρὰ δάκρυα διὰ τὴν ζέρησιν τῶν συγγενῶν τῶν καὶ φίλων τῶν; ὦ! ποῖος ἡμπορεῖ νὰ φαντασθῆ μόνον ὅλα, ὅλα, λέγω, τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα χύνονται ἐπὶ τῆς γῆς ἐπάνω εἰς λείψανα ἡγαπημένων φίλων καὶ εἰς τάφους φιλτάτων τέκνων, χωρὶς νὰ ἀτενίσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῆ ἐξ ὅλης του ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν καὶ παρηγορίαν! Ποῖος ἡμπορεῖ νὰ παραμένῃ πλέον κοντὰ εἰς λείψανον ἢ νὰ περιέρχεται εἰς νεκροταφεῖα, χωρὶς νὰ

πληροῖ τὴν καρδίαν του ἐπιθυμία ἀσυγκρίτως καλητέρας ζωῆς, καὶ ἐπιθυμία δευτέρας ἀναβλέψεως εἰς ἐκεῖνον τὸν κόσμον;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παριστάνεται ἐνταῦθα ὡς ἐκεῖνος, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς θέλει ξηράνει ὅλα ταῦτα τὰ δάκρυα, θέλει μεταβάλει ὅλας τὰς λύπας καὶ πίκρας εἰς χαρὰν, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἀκόμη εἰςζωὴν. Ἐκεῖνος, ὅστις μετόψην φιλανθρωπίας ἐπαρηγόρησε τὴν μητέρα ταύτην, κράζει με μεγάλην ἐπιείκειαν καὶ πρὸς σέ, ὅστις κλαίεις τώρα διὰ τοὺς ἠγαπημένους σου φίλους: „Μὴ κλαίῃς! Ἐκεῖνος, διὰ τῆς παντοδυναμίου φωνῆς τοῦ ὁποίου ἀνέστη ὁ υἱός, θέλει ἐκφωνήσαι ποτὲ καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν νεκρῶν τὸν παντοδύναμον λόγον: „Ἐγέρθητι! Ἐκεῖνος, ὅστις ἀρρήτου εὐμενείας πλήρης ἔδωκε μόνος του τὸν υἱὸν εἰς τὴν μητέρα, θέλει ἀποδώσει πάλιν καὶ εἰς ἐσὲ ζωντανούς ἐκείνους, διὰ τοὺς ὁποίους χύνεις τώρα θερμὰ δάκρυα. Ἡ ἐξαίσιος αὕτη καὶ ὑψηλὴ πρᾶξις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀσφαλεσάτη βεβαίωσις πρὸς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Ὁ ἀγαθὸς λαὸς, τοῦ ὁποίου ἡ φυσικὴ συναίσθησις πρὸς τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀποσβεσθῆ διόλου ἀπὸ τὴν διαφθορὰν καὶ κακίαν τοῦ μεγάλου κόσμου ἠσθάνθη ὀρθότατα καὶ ἀκριβέστατα τὴν κυρίως ἔννοιαν τῆς εὐεργετικῆς ταύτης πράξεως τοῦ Ἰησοῦ. Ἦτον μὲν ἔργον φιλανθρωπίας, νὰ μεθέξωσι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ μήτηρ ἔλαβε χαρὰν, ἡ ἀνάστασις ὅμως τοῦ υἱοῦ τῆς τοὺς ἐκίνησεν ἔτι πλεον εἰς χαρὰν καὶ δοξολογίαν. Φόβος μέγας κατεκυρίευσεν πάντας. ἠσθάνθησαν, ὅτι Προφήτης μέγας ἐγγήγερται εἰς αὐτούς, καὶ πληρεξούσιος ἐπίτροπος τῆς Θεότητος, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εὐδόκησε νὰ βοηθήσῃ δι' αὐτοῦ ὄχι μόνον τὴν χήραν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ὅλον αὐτοῦ τον λαὸν, μάλιστα θέλει νὰ φέρῃ εἰς ὅ-

λην τὴν ἀνθρωπότητα σωτηρίαν μεγάλην, καὶ διὰ τοῦτο εὐχαρίστησαν καὶ ἐδόξασαν μεγαλοφώνως τὸν Θεόν. Δὲν πρέπει τάχα νὰ συμφωνήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν τῶν ταύτην;

52. Πρεσβεία Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

Ἰωάννης, ὁ μέγας αὐτός καὶ ἅγιος ἀνὴρ, ἔκειτο ἤδη (τὸ δὲ διὰ τί; θέλομεν τὸ ἀκούσει μετ' ὀλίγον) ἀδίκως εἰς τὴν φυλακὴν. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ὑπήγαιναν συχνάκις ἐκεῖ καὶ τὸν ἐπεσκέπτοντο, τῶν ἔφερον πρὸς τούτοις καὶ εἰδήσεις περὶ ὅλων ὅσα ἐποίει ὁ Ἰησοῦς. Δὲν ἤμποροῦσαν ὁμῶς κατ' οὐδένα τρόπον νὰ καταλάβουν, διὰ τί ὁ Ἰησοῦς, ὁ Σωτήρ τῶν ἀνθρώπων, ἀφίνει τὸν πρῶτον τοῦ ζηλωτῆν καὶ φίλον νὰ κατατήκηται ἀδίκως καὶ ἀναξίως εἰς τὰς ἀλύτους. Ἀλλὰ τοιαῦτα φρονοῦντες, εὐρίσκοντο εἰς μεγάλην ἀπάτην. Ὁ Ἰωάννης ἐζήτηε (τὸ ὅποσον φαίνεται πολλὰ καθαρά καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν του) νὰ ἠσυχάσῃ καὶ νὰ πληροφωρήσῃ ὄχι τὸν ἑαυτόν του περὶ τούτου, ἀλλὰ τοὺς μαθητάς του μόνον. Ὅθεν ἔσειλε δύο πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν: "Ἄν εἶναι αὐτός, ὅστις κατὰ τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ, μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, ἢ ἂν ἔχῃ ἄλλον νὰ προσμένῃ ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἄφησεν ὁ Ἰωάννης ὅλην τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸ νὰ δώσῃ ἐηλ. αὐτὸς ὁ ἴδιος πληροφορητικὴν ἀπόκρισιν περὶ τούτου εἰς τοὺς μαθητάς του.

Ὁ Ἰησοῦς ἦτο περικυκλωμένος, ὅταν ἔφθασαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωάννου, ἀπὸ μέγα πλῆθος πασχόντων

ἀνθρώπων. Καὶ ἦτον τῇ ἀληθείᾳ θεῶμα ἀξιοθέατον νὰ βλέπη κανεὶς πρῶτον τὸν Ἰησοῦν (τὴν εἰκόνα τῆς ζωῆς καὶ τῆς χάριτος) ἰσάμενον ἐκεῖ πλήρη μεγαλειότητος καὶ οὐρανοῦ φιλάνθρωπίας, δεῦτερον ἀνθρώπους ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, ἀνθρώπους λέγω, ὠχρούς καὶ διεσθαρμένους ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, θέλοντες ὅλοι νὰ διασχίσωσι μὲ κόπον τὸ πλῆθος, διὰ νὰ πλησιάσουν εἰς τὸν Ἰησοῦν· τρίτον νὰ βλέπη τις ἄλλους νὰ κείτονται εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ὅλοι νὰ ἐλπίζωσιν ἐπ' αὐτὸν, ὅλοι νὰ τὸν θεωροῦν ὡς κοινὸν φίλον των καὶ Σωτῆρα, καὶ ὅλοι νὰ προσμένουν ἀπὸ αὐτὸν βεβαίαν βοήθειαν!

Οἱ Πρέσβεις οὗτοι ἐπρόβαλαν τὴν ἐρώτησίν των εἰς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες: „Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ, καὶ σὲ ἐρωτᾷ δι' ἡμῶν: Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον πρέπει νὰ προσδοκῶμεν;“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἀπεκρίθη κανένα λόγον· διότι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐμποδισθῆ παντελῶς ἀπὸ τὸ θεῖον του ἔργον, δηλ. ἀπὸ τὸ νὰ θεραπεύη τὰς διαφόρους τῶν ἀνθρώπων ἀσθενείας. Ἐδῶ π. χ. ἐξέκετο τυφλὸς ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐν βλέμμα του μόνον ἐπ' αὐτὸν ἔδιδεν εἰς τὸν τυφλὸν τὴν ὄρασιν. Ἐκεῖ ἦτον ἄλλοσ τις κωφός, καὶ μὲ τὸνεῦμα του ἐλάμβανε τὴν δύναμιν τοῦ ἀκούειν. Εἰς τοὺς πόδας του ἔκειτο χωλός, καὶ εἰς μόνον λόγος τοῦ Ἰησοῦ ἔκαμνε τὸν χωλὸν νὰ σηκωθῆ ἐπάνω. Ἐκεῖ ὀλίγοντι μακρὰν ἀπ' αὐτὸν ἐξέκετο λεπρός, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐξέτεινε τὴν χεῖρα του, ὁ δὲ λεπρός ἐκαθαρίζετο ἀμέσως, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο ὡραῖον καὶ ἀθηρόν, καθὼς τῶν ὑγιεστάτων. Ὀλίγοντι προτῆτερα εἶχεν ἀνασήσει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἓνα νεκρόν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις εὐηγγελίζετο καὶ τὸ εὐαγγέλιον περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλον τὸ πλῆθος τῶν θεραπευομένων δυσυχῶν ἀσθενῶν.

Ἰσχυρὸν δὲ ἀφ' οὗ ἐδίδαξεν, ἰάτρους καὶ ἐπαρηγόρησεν ἄλλους τοὺς κακῶς ἔχοντας, ἐγράφη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς δύο

παρὰ τοῦ Ἰωάννου ἀπεσαλμένους μαθητὰς καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς: „Πορευθέντες, ἀπαγγείλατε εἰς τὸν Ἰωάννην ὅσα ἑδῶ εἶ-
δατε καὶ ἤκούσατε, εἶπατε ἔτι πρὸς αὐτὸν, ὅτι οἱ τυφλοὶ ἀνα-
βλέπουσιν, οἱ κωφοὶ ἀκούουσιν, οἱ χωλοὶ περιπατοῦσιν, οἱ
λεπροὶ καθαρίζονται, οἱ νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ ὅτι εἰς τοὺς
πτωχοὺς κηρύττεται ἡ χαροποιὰ ἀγγελία περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ Θεοῦ. Ἔτι δὲ καὶ ὅτι, (ἐπρόσθεσεν ἀκόμη καὶ τοῦτο,
διὰ τὴν νουθετήσῃ μὲ τρόπον ἰλαρὸν τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰω-
άννου) εἶναι μακάριος ἐκεῖνος, ὅστις δὲν σκανδαλισθῆ εἰς
ἡμέ.“

Αὕτη λοιπὸν ἦτον, ἀγαπητοῦ μου ἀναγνώστῃ! ἡ καλλι-
ση καὶ σεμνοτάτη ἀπόκρισις, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς
τοὺς παρὰ τοῦ Προδρόμου πεμφθέντας πρὸς αὐτὸν Μαθητὰς!
Δὲν ἀπεκρίθη μὲ λόγους εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Ἰωάννου· αἱ
πράξεις του ἐφάνέρωσαν: Τίς εἶναι, καὶ πρὸς τί ἦλθε· Δὲν
εἶπεν: Ἦλθα νὰ διδάξω τοὺς μὴ εἰδότας, ἀλλὰ τοὺς ἐδίδασκε
μὲ θεῖαν σοφίαν. Δὲν εἶπεν: Ἦλθα, νὰ ἐλευθερώσω τοὺς ἀν-
θρώπους ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα, ἀλλὰ τοὺς ἠλευθέρωνε τῶ ὄν-
τι ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα, καὶ παρίστανε τὸν ἑαυτὸν του ὡς σω-
τῆρα καὶ λυτρωτὴν πάσης νόσου καὶ πάσης ἀσθενείας.
Εἶθε νὰ ἐμιμούμεθα καὶ ἡμεῖς τὸν Ἰησοῦν χριστὸν, καὶ νὰ ἐ-
δείχναμεν, ὅτι εἴμεθα χριστιανοὶ ὄχι μὲ λόγους, ἀλλ'
ἐμπράκτως, διὰ πραγματικῆς δηλ. ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν
καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ κοσμιότητος, σωφροσύνης, ὑ-
πομονῆς καὶ δι' ἀσκήσεως πάσης ἀρετῆς, καθὼς τὸ ἔδειχνε
καὶ αὐτὸς πραγματικῶς, ὅτι εἶναι ὁ Χριστός.

Ἐνυπάρχει ὅμως εἰς τὰς πράξεις ταύτας τοῦ Ἰησοῦ
καὶ ἄλλη τις βαθυτέρα ἔννοια. Διὰ τῶν θαυμάτων τούτων
τῆς παντοδυναμίας καὶ ἀγάπης δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς,
ὅτι δύναται μόνον τὰς σωματικὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώ-
πων νὰ θεραπεύσῃ, ἀλλὰ διὰ τούτων ἔδειξε μὲ συμβολικὸν

τρόπον, καὶ τί θέλει νὰ ᾔηται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ὁρατὸν εἶναι εἰκὼν τοῦ ἀοράτου. Καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζουν μὲ τὰς τοῦ σώματος. Ἐχομεν καὶ παροιμίαν, τὴν ὁποίαν λέγομεν, ὅταν ἴδωμεν ἄνθρωπον τινα, ὅστις ἔχει ἀμβλὺ καὶ ἀνεπιτήδειον πνεῦμα: Αὐτὸς εἶναι τυφλὸς καὶ κωφὸς πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀκάθαρτος καὶ πλήρης πάσης κακίας, χωλὸς καὶ νεκρὸς πρὸς ὅλα τὰ καλά. Αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς τυφλοὺς τῷ πνεύματι, οἵτινες δὲν βλέπουν τὴν εὐμένειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν φύσιν, τὴν θεῖαν ὠραιότητα τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸ βάραθρον τῆς ἀπωλείας, εἰς τὸ ὁποῖον κρημνίζονται, θέλει νὰ φωτίσῃ ὁ Ἰησοῦς. Εἰς ἐκείνους δὲ, οἵτινες εἶναι πνευματικῶς κωφοὶ πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐνυπάρχουσαν εἰς τὴν καρδίαν των (συνείδησιν) καὶ εἰς τὰς ἁγίας Γραφάς, εἰς αὐτοὺς θέλει νὰ διδάξῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀληθείας. Αὐτὸς θέλει νὰ δώσῃ δύναμιν εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι πνευματικῶς κωφοὶ πρὸς πράξεις εὐγενεῖς, νὰ κάμνωσι τὸ καλὸν καὶ νὰ περιπατοῦσι τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Εἰς τὴν ψυχὴν, ἣτις φθειρέται καὶ ἀμορφοῦται περισσότερον διὰ τῶν ἁμαρτιῶν, παρὰ τὸ σῶμα ἐξ αἰτίας τῆς λέπρας, θέλει νὰ ἀποκαταστήσῃ πάλιν τὴν ἀληθῆ καὶ ζωηρὰν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι εἶναι ἀπονεκρωμένοι ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας καὶ παρανομίας, ἀπὸ τὰς λύπας καὶ ταλαιπωρίας πρέπει νὰ ἀναγεννηθοῦν ἐκ νέου δι' αὐτοῦ. Καὶ αὕτη ἡ τελεία ἀποκατάστασις τοῦ ὅλου ἀνθρώπου ἐν σώματι καὶ ψυχῇ εἶναι ὁ τελευταῖος καὶ μέγας σκοπὸς, διὰ τὸν ὁποῖον ἔσειλεν ὁ οὐράνιος Πατὴρ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸν Κόσμον.

Ἐν ᾧ ἐξέκετο τότε ὁ Ἰησοῦς ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τασοῦτων ἀνθρώπων, οἵτινες πρὸ ὀλίγου εὐρίσκοντο εἰς τοιαύ-

την ἀθλιότητα, καὶ τοὺς ὁποίους ἤδη ἐθεράπευσε κατὰ πάν-
 τὰ, εἶπεν ἀκόμη καὶ τοὺς ἀκολούθους ἀξιομνημονεύτους λό-
 γους πρὸς αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι εἶναι τῶ ὄντι πολυτιμώτατοι:

„Πάντα,“ (εἶπε) „μοὶ ἐπαραδόθησαν ἀπὸ
 τὸν Πατέρα μου. Ἐλθετε πρὸς με πάντες οἱ
 κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι! καὶ ἐγὼ θέλω
 σαῶς ἀναπαύσει! Ἐπάρατε τὸν ζυγόν μου ἐπά-
 νωσας, καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρᾶος εἰμὶ
 καὶ ταπεινὸς κατὰ τὴν καρδίαν! Οὕτω θέλετε
 εὔρει ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχὰς σας· διότι ὁ
 ζυγός μου εἶναι χρησὸς (ἦγουν ἐλαφρὸς καὶ
 πρᾶος) καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν.“

Ποῖος δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκφωνήσῃ ἐδῶ μὲ κατανευυγμένην
 καρδίαν: Ὡ Γλυκύτετε Ἰησοῦ! Φιλάνθρωπε καὶ εὐεργέτα
 μέγιστε τῶν ἀνθρώπων! οὐδὲν ἐξισοῦται μὲ τὴν ἄπειρον ἀγά-
 πην καὶ φιλανθρωπίαν σου, εἰμὴ ἡ δύναμις σου· διὰ τὸ φορ-
 τίον σου πρέπει πάντες ἡμεῖς νὰ φροντίζωμεν! Ποῖος πλέον, αἰ-
 σθανόμενος ἑαυτὸν ἀθλίως ἔχοντα, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίξῃ εἰς
 Σε; Ποῖος, φέρων ἕως τῶρα ἐπάνω του τὸν σιδηροῦν τῆς
 ἀμαρτίας ζυγόν, δὲν ἐπρόκρινε νὰ ἀναλάβῃ καλῆτερα τὸν
 χρησὸν καὶ ἐλαφρόν ζυγόν τῶν σωτηριωδῶν σου Ἐντολῶν
 καὶ νὰ πειθῆται κατὰ πάντα εἰς ἐσέ; Τίς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκολου-
 θῇ τὸ καλόν σου παράδειγμα, καὶ νὰ βαδίξῃ μετὰ χαρᾶς τὴν
 ὁδὸν (ἐπὶ τῆς ὁποίας προηγούμενος σὺ, ὀδηγεῖς καὶ ἡμᾶς)
 ἥτις μόνη φέρει τὸν ὀδεύοντα εἰς ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν;

53. Ἡ περὶ τοῦ Σπορέως παραβολῆ τοῦ Ἰησοῦ.

Ο Ἰησοῦς ἦλθε πάλιν εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· καὶ παρευθὺς συνήχθησαν περὶ αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ διαφόρων πόλεις· Αὐτὸς δὲ ἀναβάς εἰς ἓν πλοιάριον, ἐκάθησε, καὶ ὁ ὄχλος ὅλος ἐσέκετο περὶ τὴν λίμνην εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς: „Ἀκούετε:“ καὶ ἄρχισε, νὰ λέγῃ εἰς αὐτούς τὴν οὐρανίαν του διδασκαλίαν ἐν παραβολαῖς, διὰ νὰ ἀκούωσιν αὐτὴν προθυμώτερα, νὰ τὴν καταλαμβάνωσιν εὐκολώτερα, καὶ νὰ τὴν κατατέχωσι (διατηρῶσι) καλῆτερα εἰς τὴν μνήμην των.

Εὐτυχία μεγάλη ἤθελεν εἶσθαι εἰς ἡμᾶς, ἐὰν δὲν ἤμεθα συνηθισμένοι εἰς τοιαύτας ὠραίας παραβολὰς, γνωστὰς ἤδη εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὸν χωρικὸν καὶ οἰκιακὸν βίον, διὰ νὰ ἀκούσωμεν αὐτὰς τῶρα πρώτην φοράν! Πόσον ἤθελε μᾶς κινήσει εἰς κατάνυξιν καὶ θαυμασμὸν ἢ ἀφέλεια, ἢ σαφήνεια καὶ ἡ τερπνότης αὐτῶν! Ὅλη ἡ ἀπέραντος γῆ ἤθελε μᾶς εἶναι τότε ὡς βιβλίον τρόπον τινὰ ἀνοικτὸν μὲ πῖνακας καὶ εἰκόνας γεγραμμένον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελε μᾶς φαίνεται, ὅτι ἔγραψεν ὁ Θεὸς τὰς ὠραιότερας καὶ ὠφελιμωτέρας διδασκαλίας τῶν ἰδίων μας κυριωτέρων χρεῶν, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει πάλιν τῶρα ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ ἀναγινώσκωμεν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ.

„Ἐξῆλθέ ποτε Σπορεύς τις“ (ἄρχισε νὰ λέγῃ ὁ Ἰησοῦς) „εἰς τὸν ἀγρὸν, διὰ νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν ᾧ ἔσπερνε, ἄλλα μὲν σπειρία ἔπεσαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν, καὶ καταπατήθησαν, καὶ ἦλθον ἔπειτα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ

τὰ κατέφαγον· ἄλλα δὲ ἔπεσαν εἰς πετρώδεις τόπους, ὅπου εἶρον πολλὰ ὀλίγην, ἀλλ' ὄχι βαθεῖαν καὶ παχεῖαν γῆν. Ταῦτα ἐφύτρωσαν ἀμέσως· πλὴν ἀφ' οὗ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ ἐκαυματίσθησαν, ἐξηράνθησαν παρευθὺς, ἐπειδὴ δὲν ἦσαν βαθέως ῥιζωμένα. Ἄλλα πάλιν ἔπεσαν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀφ' οὗ ἠῦξησαν αἱ ἀκάνθαι, συνέπιξαν αὐτὰ, καὶ δὲν ἔδωκαν κανένα καρπὸν. Ἄλλα δὲ ἔπεσαν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἐφύτρωσαν, καὶ ἠῦξησαν, καὶ ἐκολλαπλάσιάζθησαν, καὶ ἔδωκαν καρπὸν ἄλλο μὲν τριάκοντα, ἄλλο δὲ ἐξήκοντα, καὶ ἄλλο ἑκατόν.“

Τῆς ὠραίας ταύτης παραβολῆς ἔχομεν καλλιξην καὶ ἐξαίρετον ἐξηγήσιν παρὰ τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ, διερμηνεύσαντος αὐτὴν, καὶ εἰπόντος: „Ὁ σπόρος σημεῖνει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὸς δὲ, ἐπὶ τὴν ὁποίαν ἔπεσεν ὁ σπόρος, τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, τοὺς ἀκούοντας, μὲν τὸν λόγον περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μὴ ἐννοοῦντας δὲ αὐτόν. Τότε ἔρχεται παρευθὺς ὁ ἐχθρὸς, τοῦτ' ἔστιν ὁ Διάβολος, καὶ ἀρπάζει τὸν σπαρέντα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λόγον, διὰ νὰ μὴ πισεύσωσι καὶ εὐρωσι σωτήριαν. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν σπαρεῖς σπόρος εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες, ὅταν ἀκούωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, μετὰ χαρᾶς δέχονται αὐτόν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφίνουσι νὰ ῥιζωθῆ εἰς τὰς καρδίας των. Ἐπειδὴ, εὐμετάβλητοι ὄντες, πισεύουσι μόνον πρὸς καιρὸν· εὐθὺς δὲ καθὼς συμβῆ εἰς αὐτοὺς καμμία συμφορὰ, ἢ ἐγερθῆ διωγμός τις ἐναντίον των διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔξαπατῶνται ἀμέσως, καὶ ἀφίστανται ἀπὸ τὴν πίσιν (ἤγουν ἀβετοῦσι αὐτὴν) ἐν καιρῷ τοιοῦτου πειρασμοῦ. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὼν σπόρος εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκουοῦσι μὲν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ βιωτικαὶ φροντίδες καὶ μέριμναι, (ἤγουν μάταιαι ἐπιθυμίαι τοῦ πλοῦτου, τῆς ἡδυπαθείας καὶ ἄλλων σαρκικῶν ἡδονῶν) βλασάνουσαι εἰς τὰς

καρδίας αὐτῶν, θανατοῦσι καὶ πνίγουσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καθὼς πνίγουσιν αἱ ἀκάνθαι τὸν βλαστὸν τοῦ σπόρου, καὶ δὲν καρποφορεῖ. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ἀγαθὴν γῆν πεσὼν σπόρος εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν καταλαμβάνουσι, τὸν κατέχουσι εἰς τὰς καρδίας των, καὶ καρποφοροῦσι μετ' ὑπομονῆς τοὺς καρποὺς τῆς ἀρετῆς, φέρων ὁ μὲν τριακονταπλάσιον, ὁ δὲ ἑξηκονταπλάσιον, ὁ δὲ καὶ ἑκατονταπλάσιον καρπὸν.“

Ἀγαπητοῖ μου ἀναγνώσαι! Τὸ νὰ τελεσφορῇ καὶ νὰ καρποφορῇ ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἡμῖν, ταῦτο ἔσω εἰς ἡμᾶς τὸ οὐσιωδέστερον καὶ κυριώτερον ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μεριμνῶμεν εἰς πάντα καιρὸν καὶ εἰς πᾶσαν στιγμήν! Ἄς τὸν ἀκούωμεν πάντοτε μετ' προσοχῆν! Μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς πᾶς κοῦφος καὶ ῥάθυμος λογισμὸς, ὅστις ἀφαρπάζει καὶ ἐκρίζωνει τρόπον τινὰ παρευθὺς ἀπὸ τὴν καρδίαν μας πάντα ἱαματικὸν καὶ σωτήριον λόγον, καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐκρίζωνουσι τοὺς μὴ καλῶς εἰς τὴν γῆν χωμένους σπόρους. Ἄς αὐξάνη ἀνεμπαδίως εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς μας ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ! Μακρὰν ἔσω πᾶσα ἰδιοτροπία καὶ ἰσχυρογνωμοσύνη, ἣτις δὲν ἀφίνει νὰ ῥιζωθῇ εἰς τὴν καρδίαν μας κανὲν καλὸν, καθὼς καὶ αἱ πέτραι, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται κρυμμέναι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἄς φυλάττωμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ· ἄς ἐκρίζωνωμεν καὶ ἄς ἐξαλείψωμεν ἀπὸ τὴν καρδίαν μας πᾶσαν μέριμναν, ἡδυπάθειαν, καὶ κλίσειν εἰς τὰς σωματικὰς καὶ γηϊνὰς ἡδονὰς, καθὼς ὁ γεωργὸς τὰς ἀκάνθας ἀπὸ τὸν ἀγρὸν του. Τότε θέλει φέρει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν ἑκατονταπλασίους τῆς ἀρετῆς καρποὺς. Ὡ πόσον εὐτυχῆ (καὶ κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ Θεοῦ) ἐπακολουθήματα θέλει φέρει τότε ὁ λόγος αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς! Ὡ πόσαι ἔ-

παινοι καὶ πόσα ἐγκώμια ἀπόκεινται εἰς τὸν φυλάττοντα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ προκόποντα ἐν αὐτῷ!

54. Ἡ παραβολὴ περὶ τοῦ Φερισμοῦ.

Εἰς ἄλλην τινὰ ἀπλὴν, χωρικὴν καὶ αὐτὴν παραβολὴν, παρέθηκε καὶ αὖθις ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτοὺς μίαν μεγάλην καὶ ωραίαν εἰκόνα, ἣ ὁποία παριστάνει εἰς ὀλίγους χαρακτῆρας ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπὶ γῆς οὐρανοῦ βασιλείας.

„Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν,“ (εἶπεν) „ὁμοιάζει μὲ ἄνθρωπον, ὅς τις ἔσπειρεν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ καλὸν σπέρμα. Καὶ ἐν ᾧ ἐκοιμοῦντο οἱ ἄνθρωποί του, ἦλθεν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, ἔσπειρε ζιζάνια ἀναμεταξὺ εἰς τὸν καλὸν σῖτον, καὶ ἔφυγεν ἀπ’ ἐκεῖ. Ἀφ’ οὗ δὲ ἐβλάσησαν τὰ γεννήματα, καὶ ἔκαμαν καρπὸν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζάνια. Προσῆλθον λοιπὸν οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Κύριε! Δὲν ἔσπειρας καλὸν σπέρμα εἰς τὸν ἀγρὸν σου, ἀλλὰ τὰ ζιζάνια πόθεν ἐφύτρωπαν;“ Ὁ δὲ οἰκοδεσπότης εἶπεν: „Ἐχθρὸς ἄνθρωπος ἐποίησε τοῦτο.“ Καὶ οἱ δοῦλοι εἶπον: „Θέλεις νὰ ὑπάγωμεν, διὰ νὰ ἐκριζώσωμεν αὐτά.“ „Ὁχι“ (ἀπεκρίθη αὐτὸς) „μήπως συνάζοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε μὲ αὐτὰ καὶ τὸν καλὸν σῖτον. Ἄφετε νὰ συναυξήσουν ἀμφοτέτερα ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Φερισμοῦ, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τοῦ θερούς, θέλω εἰπεῖ πρὸς τοὺς Φεριστὰς: Συνάξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, δέσατέτα εἰς δεμάτια, διὰ νὰ κατακαυθῶσι, τὸν δὲ σῖτον συνάξετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.“

Καὶ ταύτην τὴν παραβολὴν ἐξήγησε μόνος του ὁ Ἰησοῦς, λέγων: „Ὁ Σπείρας τὸ καλὸν σπέρμα, εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ὁ δὲ ἄγρὸς, εἶναι ὁ κόσμος οὗτος. Ὁ καλὸς σῖτος εἶναι οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· τὰ δὲ ζιζάνια εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ (ἡγουν τῆς κακίας). Ὁ ἐχθρὸς, ὁ σπείρας αὐτὰ, εἶναι ὁ Διάβολος, οἱ δὲ φερισαὶ εἶναι οἱ Ἄγγελοι· καὶ ὁ φερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος. Καθὼς λοιπὸν συνάγονται τὰ ζιζάνια, καὶ ρίπτονται εἰς τὸ πῦρ, διὰ τὰ κατακαυθῶσι, τοιουτοτρόπως θέλει ἀκολουθήσει καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλ. θέλει ἀποστείλει τοὺς Ἄγγέλους του, διὰ τὰ συνάξωσιν ἀπὸ τὴν βασιλείαν του πάντας τοὺς σκανδαλοποιοὺς καὶ παρανόμους ἀνθρώπους, καὶ τὰ τοὺς ρίψωσιν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς, ὅπου θέλει εἶναι κλαυθμὸς καὶ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Οἱ δὲ δίκαιοι ἐξ ἐναντίας θέλουν λάμψει ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς, καθὼς ὁ ἡλιος.“

Ἄς κάμωμεν τρεῖς μόνον σημειώσεις ἐπάνω εἰς τὰς ὥραιάς καὶ πολλὰ σαφεῖς ταύτας παραβολάς!

Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται δῆλον πρῶτον: Πόθεν προέρχονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ καλὰ καὶ τὰ κακά. Ὅλα τὰ καλὰ ἔρχονται παρὰ Θεοῦ. Ὅθεν ἄς θεωρῶμεν καὶ ἄς τιμῶμεν αὐτὰ ὡς θεῖα. Ὅλα δὲ τὰ κακά ἀπ' ἀρχῆς προέρχονται ἀπὸ τὸν Διάβολον: Ὅθεν ἄς φοβώμεθα καὶ ἄς ἀποσρεφώμεθα αὐτὰ ὡς διαβολικὰ καὶ σατανικά. Δεύτερον: Διὰ τί ὑποφέρει ὁ Θεὸς κοντὰ εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους τόσους καὶ τόσους κακοὺς. Πολὺ ἤθελε βλάψει τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους, εἰάν ὅλοι οἱ κακοὶ ἐξαλείφοντο ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Τινὰς τῶν πλέον ἐξαιρετῶν ἀρετῶν

(ἡγουν τὴν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μας ἀγάπην, τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὸ εὐδιάλλακτον) δυνάμεθα νὰ ἐπιδείξωμεν μόνον πρὸς τοὺς κακοὺς. Πᾶσα ἀρετὴ, ἥτις καὶ μετὰξὺ πολλῶν κακῶν παραδειγμάτων πράττεται ἀδιακόπως, λαμβάνει διὰ τούτου διπλὴν τὴν ἀξίαν. Τρίτον: Μανθάνομεν τὴν τερπνὴν καὶ ποθητὴν τύχην τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν τρομαρὰν τύχην τῶν κακῶν, τὸ ὅτι δηλ. οἱ μὲν κληρονομοῦσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ τὸ πῦρ τῆς αἰωνίου κόλασεως. Περὶ τούτων δὲν πρέπει νὰ εἴπωμεν ἄλλο τι, εἰμὴ τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπρόσθεσεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην: „Ὅστις ἔχει ὠτα νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ ταῦτα καλῶς. (Διλαδὴ: ἄς δεχῆται τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ ἄς πολιτεύηται κατ' αὐτοῦς.)“

55. Παραβολαὶ περὶ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως, τῆς ζύμης, τοῦ κεκρυμμένου θησαυροῦ ἐν τῷ ἀγρῷ, τοῦ μαργαρίτου καὶ τῆς σαγήνης.

„Μὲ τί“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „πρέπει νὰ ὁμοιάσωμεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἢ μὲ ποίαν παραβολὴν καὶ ὁμοίωμα νὰ τὴν παραβάλωμεν;“

„Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν,“ (ἔλεγεν αὐτός), „ὁμοιάζει μὲ κόκκον Σινάπεως, τὸν ὁποῖον λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος, καὶ σπείρει εἰς τὸν ἀγρόν του. Εἴν' ἀληθὲς, ὅτι μετὰ

ταξὺ πάντων τῶν σπερμάτων αὐτὸς εἶναι ὁ μικρότερος· ὅταν ὅμως ἄπαξ σπαρῇ εἰς τὴν γῆν, αὐξάνει, ὑψώνεται καὶ γίνεται μεγαλύτερον πάντων τῶν λαχάνων, ἐκφύει τοιοῦτους μεγάλους κλάδους, ὥστε ἔρχονται καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναπαύονται ὑπὸ τὴν σκιάν του.“

Καὶ εἰς ταύτην τὴν παραβολὴν ἐξεικονίζει ὁ Ἰησοῦς τὴν ἰσορίαν τῆς ἐπὶ γῆς θείας βασιλείας, ἢ τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἴδιον, τὴν ἰσορίαν τοῦ χριστιανισμοῦ. Αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτον πολλὰ μικρὸς, ἀλλ' εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἔγινε πολλὰ μέγας. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔκειτο ὡς βρέφος ἐσπαργανωμένον ἐν τῇ φάτνῃ, ἔχαιρον καὶ ἠλπίζον πολλὰ ὀλίγοι εἰς αὐτὸν, τῶρα δὲ ἔχει ἀναρίθμητα μελλίονια λατρευτῶν καὶ προσκυνητῶν σχεδὸν μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Καὶ ἡ παρομοίωσις αὕτη τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὰ εἰς τὴν ὀρωμένην φύσιν ποιήματα τοῦ Θεοῦ δεικνύει, ὅτι καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἀνήκει μεταξὺ τῶν θείων κτισμάτων, ἡγουν ὅτι ἔχει θείαν ἀρχήν.

Ἡ παραβολὴ αὕτη ἀρμόζει ἀκόμη εἰς καθ' ἓνα ἄνθρωπον, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν νεολαίαν. Ὅλα τὰ καλὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν πρώτοις εἶναι μικρὰ, καὶ ἔπειτα κατ' ὀλίγον γίνονται μεγάλα, ἐξ ὧν μορφοῦται καὶ σχηματίζεται ἡ ἀρετὴ. Πλὴν καὶ τὸ κακὸν φαίνεται εἰς τὴν ἀρχὴν μικρὸν καὶ μόλις αἰσθητὸν, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον γίνεται κακία μεγίστη. Φαντασθῆτε μόνον ὅλους ἐκείνους τοὺς ἄνδρας (τῶν ὁποίων ἡ νεότης μᾶς εἶναι ἤδη γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἰσορίαν τῆς παλαιᾶς Γραφῆς) οἵτινες διέπρεψαν εἰς παντοίας ἀρετὰς ἢ διαφόρους κακίας, ὅταν ἦλθον εἰς ἡλικίαν, καὶ τούτους ἐνθυμούμενοι μὴ παραμελήτε οὔτε τὸ παραμικρὸν καλὸν, φυλαττόμενοι μάλιστα με ὅλας σας τὰς δυνάμεις καὶ ἀπὸ τὸ παραμικρὸν κακόν. Πρέπει νὰ προσέχητε ἀκριβῶς εἰς τὸ μικρόν!

„Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς περαιτέρω, διὰ τὴν κάμη τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν καταληπτὴν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπλουστέρους ἀκόμη) „ὁμοιάζει μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει μια οἰκοκυρία, καὶ τὸ ἀνακατόνει εἰς τρία σάτα (ἤγουν κοιλὰ) ἀλεύρου, ἕως οὗ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ζυμωθῆ ὅλον.“

Τῆς παραβολῆς ταύτης τὴν προσάρμοσιν πρέπει νὰ κάμωμεν ἐπάνω μας! Καθὼς πολλὰ ὀλίγον προζύμιον διαπερᾶ ἀνεπαισθῆτως μεγάλην ποσότητα ἀλεύρου, ὥστε νὰ κατασκευασθῆ ἐξ αὐτοῦ νόστιμος ἄρτος, καὶ νὰ ἦναι ἔπειτα ἡ νόστιμος αὐτοῦ ὀξύτης ἐπαισθητὴ εἰς πᾶν μικρὸν ἡμέγα κομμάτιον ψωμίου, τοιοῦτοτρόπως πρέπει νὰ διαπερᾶ καὶ ὅλην ἡμῶν τὴν οὐσίαν τὸ οὐράνιον φρόνημα τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε πᾶς λόγος καὶ πᾶν ἔργον μας νὰ ἔχη πάντοτε ἐν ἑαυτῷ θεῖον τε καὶ οὐράνιον. Ἀλλὰ καὶ τὸ κακὸν διαπερᾶ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ὅλην τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου, εὐθύς ἀφ' οὗ δώσει εἰς αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος τόπον εἰς τὴν καρδίαν του, ἕως οὗ γένη τέλος πάντων ὁ πᾶς ἄνθρωπος ἀχρεῖτος καὶ διαφθαρῆ διόλου. Πόσον διδακτικὰς κάμνει εἰς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰς πλεον συνειθισμένας οἰκιακὰς ἐργασίας, δηλ. καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν κατασκευὴν τοῦ ἄρτου!

„Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν“ (εἶπεν ἀκολούθως ὁ Ἰησοῦς) „ὁμοιάζει μὲ θησαυρὸν, ὅστις εἶναι κεκρυμμένος εἰς ἕνα ἀγρόν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εὑρεῖ αὐτόν, τὸν σκεπάζει, καὶ ὑπάγει, πωλεῖ ἅλα του ὅσα ἔχει ἀπὸ τὴν χαρὰν, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρόν, (διὰ τὴν λάβην οὕτως εἰς τὴν ἐξουσίαν του καὶ τὸν κεκρυμμένον ἐκεῖ θησαυρόν).“

Αὕτη ἡ παραβολὴ μᾶς διδάσκει ὅτι: Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι τὸ τιμιώτερον καὶ πολυτιμώτερον κειμήλιον, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, εἶναι δηλ.

ὁ ἀληθινὸς Φησαυρὸς. Ὅστις δὲν χαίρει περισσότερον διὰ τὸν Φησαυρὸν τοῦτον, ἀλλ' εἰς σωροὺς χρυσίου καὶ ἀργυρίου, αὐτὸς παντάπασιν ἀκόμη δὲν τὸν ἐγνώρισεν. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι κεκρυμμένος εἰς τὸν ἀγρὸν Φησαυρὸς. Πολλοὶ ἀπρόσεκτοι καὶ κοῦφοι ἄνθρωποι τὸν καταπατοῦσι μὲ τὰ πόδας των. Καὶ μένον ὁ προσεκτικὸς φίλος τῆς ἀληθείας τὸν εὕρισκει. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι Φησαυρὸς κεκρυμμένος εἰς τὸν ἀγρὸν, τὸν ὁποῖον πρέπει πρῶτον ἢ ἀγοράσωμεν. Ὅστις δὲν εἶν' ἔτοιμος, νὰ Φυσιάσῃ ὅλα (ὅλας δηλ. τὰς ἀπηγορευμένας ἡδονάς, ὅλας τὰς ὀρέξεις καὶ κλίσεις πρὸς τὰ γήϊνα ἀγαθὰ, καὶ ὅλας τὰς ἀναπαύσεις τῆς παρούσης ζωῆς) ἐκεῖνος δὲν ἠμπορεῖ νὰ γένη κύριος τούτου τοῦ ἀγροῦ.

„Πάλιν“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ κάμῃ εἰς ἡμᾶς τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν ἔτι ἐπαισθητοτέραν κατ' ἄλλον τρόπον) „ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοία μὲ ἄνθρωπον πραγματευτὴν, ὅστις ζητεῖ νὰ εὕρῃ καλοὺς μαργαρίτας. Ὅταν οὗτος εὕρῃ ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην, ὑπάγει, καὶ πωλεῖ ὅλα ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τοῦτον τὸν μαργαρίτην.“

Ἀπὸ τοῦτον τὸν ἓνα μαργαρίτην, ἤγουν ἀπὸ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποῖαν μᾶς προτείνει ὁ Ἰησοῦς, δὲν ἠμπορεῖ λοιπὸν νὰ μεθέξῃ ἐκεῖνος, ὅστις ἀγαπᾷ καὶ προτιμᾷ περισσότερον τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ. Ἐὰν ὁ πραγματευτὴς οὗτος ἐπώλη μέρος μόνον τῶν σκευῶν τῆς οἰκίας του, τότε, οὔτε τὴν ἱκανὴν καὶ ἀρκοῦσαν εἰς ἀγόρασιν τούτου χρηματικὴν ποσότητα ἤθελε συνάξῃ, οὔτε τὸν πολύτιμον ἐπομένως μαργαρίτην ἤθελε δυνηθῆ ἢ ἀποκτήσῃ.

Πρὸς τούτοις μᾶς δίδει ἀκόμη ἡ παραβολὴ αὕτη καὶ τὴν πλέον ἀπλὴν καὶ κοινὴν διδασκαλίαν, παραγγέλλουσα εἰς ἡμᾶς: „Νὰ προτιμῶμεν πάντοτε τὸ εὐγενὲς περισσότερον, παρὰ τὸ ἀγενὲς καὶ οὐδαμινόν!“

Διδασκαλία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπεριέχονται μύρια ἄλλα ἐξαίρεται διδασκαλίας. Παραδ. χ. τὴν καθαρότητα ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἀρετὴν δὲν πρέπει νὰ ἀντικαταλλάττης μὲ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς γῆς! Μὴ δώσης ποτὲ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεώς σου διὰ βραχεῖαν καὶ πρόσκαιρον ἡδονήν! Καμμίαν φοράν νὰ μὴ παραμελῆς τὸ κύριόν σου ἔργον διὰ ἁσείας καὶ διασκεδαστικὰς μόνον διατριβάς! — —

„Τελευταῖον (ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς του) λέγων: „Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει μὲ σαγήνην (δίκτυον) ἣτις ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ συνάζονται εἰς αὐτὴν ἔπειτα πλῆθος παντὸς εἶδους ὀφθαρίων· ὅταν δὲ γεμισθῇ, σύρουσιν αὐτὴν ἔξω, κάθονται παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ συνάγουσι τὰ καλὰ ὀφάρια εἰς ἄγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ καὶ ἄχρεῖα ῥίπτουσι· Τοιοῦτοτρόπως θέλει γίνεαι καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. Οἱ Ἄγγελοι θέλουσι ἐξέλθει, καὶ διαχωρίσει τοὺς δικαίους ἀπὸ τοὺς πονηροὺς, τοὺς ὁποίους θέλουσι ῥίψει εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός, ὅπου ἔσαι ὁ καλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς (τρίξιμον) τῶν ὀδόντων.“

Φεῦ! ὅτι εὐρίσκονται καὶ τὴν σήμερον μεταξὺ τῶν ὀνομαζομένων χριστιανῶν πονηροὶ καὶ ἄχρεοὶ ἄνθρωποι. Μᾶς ἐνθυμίζει ὅμως ὁ Ἰησοῦς συχνάκις καὶ ἐμφαντικῶς τὸ τρομερὸν καὶ φρικτὸν τέλος τῶν τοιούτων. Εἶθε καὶ ἡμεῖς νὰ ἤμεθα ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἀγαθῶν καὶ δικαίων! Εἶθε νὰ μὴ λησμονῶμεν τόσον εὐκόλα ἐκεῖνο κἂν, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνθυμίζει ὁ Ἰησοῦς τόσον συχνά, ἡγουν τὴν τρομερὰν τιμωρίαν τῶν πονηρῶν καὶ φαυλοβίων ἀνθρώπων, διὰ νὰ διορθωθῶμεν καὶ νὰ γίνωμεν καλοὶ.

Ἐὰν, ὦ ἄνθρωπε! ἐνθυμῆσαι τὸν θάνατον, τὸ δικαστήριον, τὸν οὐρανόν, τὸν ἄδην, βεβαίως δὲν θέλεις ἁμαρτάνει τόσον εὐκόλα.

56. Διάφοροι μικραὶ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Εὰν τινὰς ἀναγινώσκη τὰς παραβολὰς τοῦ Ἰησοῦ μὲ προσοχὴν, εἶναι ὡσάν νὰ περιπατῇ εἰς ἓνα κῆπον γέμοντα ὠραίων καὶ εὐόσμων ἀνθέων καὶ νοσίμων καρπῶν. Ἐγὼ σοχάζομαι, ὅτι καὶ σεῖς, ἀγαπηταί μοι νέοι! φρονεῖτε οὕτως· ὁ θεὸς βεβαίως θέλετε χαρῆ, ἐὰν εὗρητε ἐδῶ (ὅσον εἶναι δυνατόν) συνηγμένας ὅλας τὰς μικρὰς παραβολὰς τοῦ Ἰησοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶνται ἔνθεν κἀκεῖθεν σκορπισμέναι εἰς τὸ ἱερόν Εὐαγγέλιον! Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἠμπορεῖτε καὶ νὰ τὰς διέλθητε εὐκόλως, καὶ νὰ τὰς ἐντυπώσητε εἰς τὴν μνήμην σας.

„Ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι λύχνος τοῦ σώματος· Ἐὰν ᾗναι ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς (ὑγιής), τότε ὅλον τὸ σῶμα σου εἶναι φωτεινόν. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ᾗναι πονηρὸς (ἄρρώστος), τότε καὶ ὅλον τὸ σῶμα σου εἶναι σκοτεινόν. Ὅθεν ἐὰν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ σοῦ εἶναι φῶς, εἶναι σκότος, πόσον μέγα πρέπει νὰ ᾗναι ἐκεῖ τὸ σκότος;“

Τὸ λογικὸν εἶναι τρόπον τινὰ ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς. Καθὼς λοιπὸν κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ σώματος δὲν ἠμπορεῖ νὰ βλαφθῇ τόσον εὐκόλα ὅσον ὁ ὀφθαλμὸς, τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει καὶ εἰς τὸ λογικόν. Βλάπτεται δὲ τὸ λογικὸν ἐξαιρέτως, ὅταν διαφθαρῇ ἡ ψυχὴ. Καὶ τότε παρακρίνει ὁ ἄνθρωπος τὰ πράγματα, ἤγουν σοχάζεται π. χ. ὅτι αἱ γῆναι καὶ σαρκικαὶ ἡδοναὶ τὸν κάμνουν εὐτυχῆ, ἐν ᾧ αὐταὶ τὸν κατασφαίνουσι τῷ ὄντι δυστυχῆ. Αὐτὸς

ἔχει εἰς τὰ ἔργα του κακοὺς καὶ ἀδίκοις σκοποῦς, π. χ. ἐν ᾧ σκοπεῖ νὰ πλουτήσῃ καὶ νὰ τιμηθῇ, εἰς τὸ τέλος πληροφορεῖται, ὅτι ἀπέτυχε διόλου τοῦ σκοποῦ, καθὼς καὶ ὁ τυφλὸς διὰ τὴν τυφλότητά του χάνει τὸν δρόμον.

„Οὐδεὶς ἀνάπτει λύχνον, διὰ νὰ βάλῃ αὐτὸν ὑποκάτω τινὸς μοδίου (κοιλοῦ). Ὅλοι, ἀφ' οὗ ἀνάψουν τὸν λύχνον, τὸν φέτουσιν ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν (κηροπήγιον, κανδηλιέρε) διὰ νὰ φέγγῃ εἰς ὅλους, ὅσοι εἶναι ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμβάτω καὶ τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσουσι τὸν Πατέρα ὑμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.“

Διὰ μέσου καλῶν καὶ τιμίων ἔργων, καὶ διὰ μέσου πολιτείας ἀμέμπτου δοξάζομεν τὸν Θεὸν καλλίτερα· δι' ἐνὸς δὲ καλοῦ καὶ φιλανθρώπου παραδείγματος συνεισφέρομεν περισσότερον εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν πλησίων μας καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπίδοσιν αὐτῶν.

„Μὴ ρίπτετε τοὺς μαργαρίτας σας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήπως αὐτοὺς μὲν καταπατήσωσι μὲ τοὺς πόδας των, σραφέντες δὲ κατασπαράξουσι καὶ σᾶς· (ἤγουν μὴ μεταδίδετε τὴν ἐπίγνωσιν τῆς θείας ἀληθείας καὶ τῶν ἱερῶν σας φρονημάτων εἰς κάθε ἀνόσιον καὶ ἀσεβῆ ἄνθρωπον)!“

Εἴθε νὰ προσπαθῶμεν διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς εὐγενὲς φρόνημα, τὸ ὁποῖον προκρίνει περισσότερον τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, παρὰ τοὺς πολυτίμους μαργαρίτας. Εἴθε νὰ μὴ γένωμεν ποτὲ διὰ μέσου εὐτελῶν καὶ ταπεινῶν φρονημάτων ὁμοιοὶ μὲ ἐκεῖνα τὰ ζῶα, τῶν ὁποίων ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι πάντοτε προσηλωμένος εἰς τὴν γῆν, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν κάμνουν ἄλλότι, εἰμὴ νὰ ἀνασκάπτωσι πάντοτε μὲ τὴν μύτην των τὸν βόρβορον τῆς γῆς, καὶ νὰ κυλίωται μέσα!

„Διὰ τί βλέπεις τὸ κάρφος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ τὴν δοκὸν, τὴ ὁποίαν ἔχεις σὺ εἰς τὸν ἐδικόν σου ὀφθαλμόν; Πῶς ἔμπορ εἶς νὰ εἰπῆς πρὸς τὸν ἀδελφόν σου: Ἄφες με, νὰ ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τὸν ὀφθαλμόν σου! ἐν ᾧ σὺ ὁ ἴδιος ἔχεις τὴν δοκὸν εἰς τὸν ὀφθαλμόν σου; Ὑποκριτά! ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἀπὸ τὸν ὀφθαλμόν σου, καὶ τότε δύνασαι νὰ παρατηρήσης, μὲ τίνα τρόπον θέλεις ἐκβάλει καὶ τὸ κάρφος ἀπὸ τὸν ὀφθαλμόν τοῦ ἀδελφοῦ σου!“

Πόσον ὀξέως καὶ ἐπιτυχῶς σημειώνει ἐνταῦθα ὁ Ἰησοῦς τὴν ἀνοησίαν παμπόλλων ἀνθρώπων, οἵτινες κακολογοῦσιν ἄλλους πολλάκις διὰ μικρότερα ἐλαττώματα, ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πράττουσιν ἑκατοντάκις, μάλιστα δὲ καὶ χιλιάκις μεγαλύτερα πταίσματα, καὶ εἶναι οὕτως εἰπεῖν καταγῶγια πάσης κακίας!

„Κανεῖς (ὅστις θέλει νὰ φαίνεται κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος) δὲν ράπτει εἰς ἔνδυμα παλαιὸν ἐμβάλωμα καινουρίου ρούχου· διότι καὶ τὸ καινούριον ρούχον εἰς μάτην κόπτει, καὶ τὸ νέον ἐμβάλωμα δὲν ἀρμόζει παντελῶς εἰς παλαιὸν ἔνδυμα. Πρὸς τούτοις καὶ ἐν ᾧ δὲν διαρκεῖ πολὺν καιρὸν τὸ νέον ἐμβάλωμα ἐπάνω εἰς τὸ παλαιὸν φόρεμα, γίνεται εἰς τὸ τέλος καὶ μεγαλύτερον τὸ σχῆμα τοῦ παλαιοῦ ἐνδύματος.“

Ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ πρέπει νὰ ἦναι ἐν ὅλον ὠραῖον καὶ ὀλομελές. Ὡσαύτως καὶ ὅλον τὸ πολίτευμα τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ἦναι καλὸν καὶ ἀνεπίληπτον, ὅμοιον μὲ νέον φόρεμα, κατασκευασμένον ἐξ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ρούχου. Ὅστις νομίζει ἑαυτὸν ἀγαθὸν καὶ καλόν, ἐπειδὴ κάμνει κάποια καλὰ, ὅστις π. χ. τώρα μὲν προσεύχεται καὶ μετ' ὀλίγον καταρᾶται, σήμερον μὲ ὅλην τὴν εὐσέβειαν νηγεύει καὶ αὔριον μεθύει, αὐτοῦ ἡ ἀρετὴ ὁμοιάζει μὲ τὸ ἄθλιον καὶ ρυπαρὸν ἐμβάλωμα.

„Μὲ ὅποιον μέτρον μετρεῖτε, μὲ τὸ αὐτὸ θέλει μετρηθῆ καὶ εἰς ἑσᾶς. Μὴ κρίνετε, διὰ καὶ μὴ κριθῆτε (τοῦτ' ἔστιν ἐὰν δὲν κρίνετε σεῖς τοὺς ἄλλους αὐστηρῶς, οὔτε σεῖς δὲν θέλετε κριθῆ μὲ αὐστηρότητα)· Μὴ καταδικάζετε, διὰ νὰ μὴ καταδικασθῆτε. Ἐὰν συγχωρῆτε τοὺς ἄλλους, θέλετε συγχωρηθῆ καὶ σεῖς· Δίδετε μὲ εὐχαρίστησιν, διὰ νὰ δοθῆ καὶ εἰς ἑσᾶς. Μέτρον καλὸν, πεπισμένον (ἤγουν πατημένον) καὶ σεταλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον θέλει χυθῆ (παρὰ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ) εἰς τοὺς κόλπους σας.“

Εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην δὲν πρέπει νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι, εἰμὴ τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ: „Μακάριοι εἶσθε σεῖς εἰ γινώσκοντες, ἐὰν ποιῆτε αὐτά!“

57. Ἄλλαι τινες μικραὶ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.

„**Ε**κασον δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ του γινώσκειται. Ἡ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ συνάξῃ ἀπὸ ἀκάνθας ξαφύλια, καὶ ἀπὸ τριβόλους σῦκα; Οὔτω φέρει κάθε δένδρον καλὸν καρποὺς καλοὺς, τὸ δὲ σαπρὸν καὶ κακὸν δένδρον φέρει καὶ αὐτὸ καρποὺς σαπροὺς καὶ πονηροὺς. Δὲν δύναται ποτὲ δένδρον ἀγαθὸν νὰ κάμῃ καρποὺς πονηροὺς, οὔτε πάλιν δένδρον κακὸν, νὰ κάμῃ καρποὺς καλοὺς. Πᾶν δένδρον, μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς τὸ πῦρ ρίπτεται.“

Ἐδῶ ἡμποροῦμεν νὰ μάθωμεν, πῶς πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ ἑαυτοὺς. Καθὼς οὔτε τὰ φύλλα μόνον, δὲν ἀποτελοῦν τὸ ἀγαθὸν δένδρον, οὔτω καὶ οἱ εὐσεβεῖς λό-

γαι δὲν κάμνουν τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνθρωπον. "Ὅσον τὰ ὠραῖα ἄνθη, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν μέσα των κανένα καρπὸν, ἡμποροῦν νὰ φανερώσουν δένδρον ἀγαθὸν, τόσον ἡμπορεῖ νὰ ἦναι καὶ νὰ ὀνομάζεται ἀγαθὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν βάλ- λει ποτὲ εἰς πράξιν τὴν καλήν του προαίρεσιν. Μόνον ἐκεῖνο τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον εἶναι καταφορτωμένον μὲ καλοὺς καρ- ποὺς, λέγεται δένδρον ἀγαθὸν, καὶ εἶναι καὶ θέαμα ὠραιότα- τον καὶ τερπνότατον!" Ὅστις λοιπὸν δὲν θέλει νὰ ἦναι ὅμοιος μὲ αὐτὸ, ἃς ἐνθυμῆται, τί εἶπεν ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ κακοῦ καὶ σαπροῦ δένδρου!

„Ποῖος ἀπὸ ἐσᾶς, ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, ὅταν χάσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀψίνει τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὑπάγει κατόπι τοῦ ἀπολωλὸτος, διὰ νὰ εὔρῃ αὐτό; Καὶ ὅταν τὸ εὔρῃ, ἐπαίρει αὐτὸ πλήρως χαρᾶς εἰς τοὺς ὄμους του, τὸ φέρει εἰς τὸν οἶκον του, καὶ ἀφ' οὗ συγκαλέσῃ ὅλους τοὺς φίλους καὶ γείτονάς του, λέγει πρὸς αὐτούς: Συγχάρητέ μοι! διότι εὔρον πάλιν τὸ πρόβατόν μου, τὸ ὁποῖον ἔχασα.“

Καθὼς ὁ καλὸς ποιμὴν ζητεῖ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, οὕτω ζητεῖ καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Καὶ καθὼς χαίρει ὁ ποιμὴν διὰ τὸ εὔρεθὲν πρόβατον, τοιουτοτρόπως χαίρει καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ὁ ἀμαρτωλὸς διορθοῦται καὶ μετανοῇ. Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις, ἐὰν ὁμοιάζεν ἕως τώρα μὲ ἓν πε- πλανημένον πρόβατον, δὲν ἤθελε νὰ ὁμοιάζῃ εἰς τὸ ἐξῆς μὲ τὸ ἀνευρεθὲν πρόβατον, τὸ ἐπὶ τῶν ὄμων τοῦ καλοῦ Ποιμέ- νος ἐπαρθέν;

„Ποῖα γυνή, ἔχουσα μόνον δραχμὰς δέκα, ἐὰν χάσῃ μίαν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀνάπτει λύχνον, καὶ δὲν σκουπίζει ὅ- λην τὴν οἰκίαν, ζητοῦσα ἐπιμελῶς, ἕως νὰ εὔρῃ τὴν δραχμὴν; Καὶ ὅταν εὔρῃ αὐτήν, συγκαλεῖ ὅλας τὰς φίλας καὶ τὰς γειτόνισσάς της, καὶ λέγει πρὸς αὐτάς: „Συγχάρητέ μοι! διότι εὔρον τὴν δραχμὴν, τὴν ὁποῖαν ἔχασα.“

Εἰς ταύτην, καθὼς καὶ εἰς τὴν προῤῥηθεῖσαν παραβολὴν, ἐπρόσθεσεν ἀκόμη καὶ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς: „Οὕτω γίνεται χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.“ Ἐν ᾧ λοιπὸν ζέκεται εἰς ἡμᾶς τὸ νὰ προξενῶμεν χαρὰν εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν μετάνοιάν μας, διὰ τί δὲν τὸ κάμνομεν μετὰ χαρᾶς;

„Ἐὰν κανεῖς ἀπὸ ἐσαῖς ἔχη δοῦλον, ὅστις τοῦ καλλιεργεῖ τὸν ἀγρὸν του, ἢ τοῦ βόσκει τὰ κτήνη του, καὶ ἔλθῃ οὗτος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν εἰς τὴν οἰκίαν, τάχα θέλει εὐχαρισῆσαι αὐτὸς ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ τὸν δοῦλον τοῦτον, διότι ἔκαμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε προσαχθῆ νὰ κάμῃ; Ἐγὼ σοχάζομαι, ὄχι. Οὕτω πρέπει καὶ σεῖς νὰ λέγετε, καὶ ἀφ' οὗ ἐκάμετε ὅλα, ὅσα ἐπροσάχθητε, ὅτι: „Ἡμεῖς εἴμεθα δοῦλοι ὀλίγου ἀξιοί· διότι δὲν ἐκάμαμεν ἄλλο τι περισσότερον, εἰμὴ ὅσον εἴμεθα χρεῶσαι.“

Αὕτη λοιπὸν ἡ παραβολὴ μᾶς διδάσκει, ὅτι ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ ὑπερηφανευώμεθα, ἀλλὰ νὰ εἴμεθα μάλισα ταπεινόφρονες καὶ κόσμιοι. Ἡμποροῦμεν πρὸς τούτοις νὰ μάθωμεν ἐντεῦθεν καὶ ἄλλο τι καλῆτερον. Ἐὰν ἓνα παιδίον ἠθέλην ἐκτελεῖ ἐκεῖνο μόνον τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπροσάχθη ῥητῶς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, καὶ δὲν ἐπεμελεῖτο νὰ πράττῃ καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔβλεπεν, ὅτι οἱ γονεῖς του ἀγαποῦν νὰ τὸ ἰδοῦν τελειωμένον, τάχα ἠθέλην εἶναι τὸ παιδίον τοῦτο ἀγαπητὸν καὶ εὐάρεστον κατὰ πάντα πρὸς τοὺς γονεῖς του; Οὕτω πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκτελοῦμεν μετὰ χαρᾶς ὄχι μόνον ἐκεῖνο τὸ καλὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον μᾶς παραγγέλλεται ῥητῶς καὶ αὐσηρῶς ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅλα τὰ καλά, ὅσα σοχάζομεθα, ὅτι ἀρέσκουν καὶ εὐαρεστοῦν εἰς τὸν Θεόν.

„Ἐκεῖνος ὁ δοῦλος, ὅστις ἠξεύρει τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του, καὶ δὲν πράττει κατ' αὐτὸ, θέλει δαρῆ πολλά. Ὁ δὲ δοῦλος ἐκεῖνος, ὅστις μὴ ἠξεύρων τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ἔπραξε τί παι-

θείας ἄξιον, αὐτὸς μέλλει νὰ δαρῆ μετριώτερον τοῦ πρώτου. Οὕτω θέλει ζητηθῆ καὶ ἀπὸ καθ' ἓνα πολὺ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη καὶ πολὺ, καὶ ὅσω περισσότερον ἐνεπισεύθη τις εἰς ἓνα, τόσω περισσότερον θέλει ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ.

Ἔσεῖς, ἀγαπητοί μου νέοι! ἀκούετε τώρα τὰς θείας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔχετε μίαν τύχην, τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἄλλοι δὲν ἔχουν. Πρέπει λοιπὸν καὶ νὰ ἐκτελήτε αὐτάς! Ἐὰν ὑπερβαίνητε ἄλλους κατὰ τὰς γνώσεις, ἔπειτα κατὰ τὰ καλὰ ἤθη εἴσθε κατώτεροι αὐτῶν, τότε γίνεσθε πολὺ περισσότερον ἀξιοτιμώρητοι, παρὰ τούτους.

„Τίς ἀπὸ ἐσῶς, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ πύργον, δὲν κάβεται προτιήτερα νὰ λογαριάσῃ τὴν δαπάνην τῆς οἰκοδομῆς, διὰ νὰ ἰδῆ, ἂν ἐξαρκῆ ἡ περιουσία του εἰς τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ πύργου; (Κάθε φρόνιμος κάμνει τοῦτο!) διότι, ἀφ' οὗ τεθῆ τὸ θεμέλιον, ἂν δὲν ἡμπορέσῃ νὰ φέρῃ εἰς τέλος τὴν οἰκοδομὴν, τότε ὅλοι οἱ θεωροῦντες τὴν ἡμι-κτισμένην οἰκοδομὴν, θέλουσιν ἐμπαίξει αὐτὸν, λέγοντες :

„Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἄρχισε νὰ οἰκοδομῇ πύργον, καὶ τώρα δὲν ἡμπορεῖ νὰ τελειώσῃ τὴν οἰκοδομὴν.“ Ἡ ποῖος βασιλεὺς θέλων νὰ πολεμήσῃ ἄλλον βασιλέα, δὲν σκέπτεται πρότερον, ἂν ἦναι ἱκανὸς νὰ ἀντισταθῆ μὲ τὰς δέκα του χιλιάδας εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἔρχεται ἐναντίον του μὲ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν. Ἐὰν δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἰδῆ, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς πρὸς ἐπιτέλεσιν τοιοῦτου ἐπιχειρήματος, ἀποσέλλει πρεσβείαν, ἐν ᾗ ἀκόμη ὁ ἐχθρὸς εἶναι μακρὰν ἀπ' αὐτὸν, καὶ πραγματεύεται τὴν εἰρήνην.

Ὅστις θέλει νὰ γένη ἀληθῆς μαθητῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦτ' ἔστιν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν αὐτοῦ ἀγαθὸς τῶ ὄντι ἄνθρωπος, αὐτὸς ἐπιχειρεῖ μεγαλύτερα ἔργα, παρὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐνὸς καλοῦ πύργου, ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἐνὸς θυσκόλου καὶ αἱματώδους πολέμου. Εἰς τοῦτο ἀπαιτεῖται

ἔρεθὰ ἀπόφασις, μεγάλη σκέψις καὶ κόπος, ἄρνησις τοῦ ἑαυτοῦ του (δηλ: ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τὰς γῆνας φροντίδας) Διὰ τοῦτο ἐπρόσθεσε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς παραβολὰς ταύτας τὸν μέγαν τοῦτον λόγον: „Οὕτως δὲν δύναται κανεὶς ἀπὸ ἑσᾶς, ὅτις δὲν ἀποτάσσεται (δὲν χωρίζεται) ἀπ' ὅλα, ὅσα ἔχει, νὰ γένη μαθητῆς μου.“

58. Περὶ προσευχῆς τρεῖς ἀκόμη ὥραϊαι παραβολαί.

Ο Ἰησοῦς ἐσυμβούλευσε ποτὲ τοὺς μαθητὰς του, νὰ προσεύχωνται μετὰ σπουδῆς καὶ ζήλου, λέγων: „Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Διότι πᾶς ὁ αἰτῶν, λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.“ Οἱ ἀπλοῖ οὔτοι, ἀλλὰ μεγάλης ἐννοίας περιεκτικοὶ, λόγοι τοῦ Ἰησοῦ ἐξηγοῦνται διὰ τῶν ἀκολούθων τριῶν παραβολῶν:

Ἡ πρώτη παραβολὴ εἶναι περὶ τοῦ παιδοῦ, τοῦ παρακαλοῦντος τὸν πατέρα του νὰ τῷ δώσῃ ἄρτον.

„Ποῖος πατήρ ἀπὸ ἑσᾶς“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς), ἤθελε δώσει εἰς τὸν υἱὸν του λίθον, ὅταν τοῦ ζητήσῃ ἄρτον, ἢ ἔταν ζητήσῃ ἰχθῦν, ἤθελε τῷ δώσει ὄφιν, ἢ ὅταν τοῦ ζητήσῃ αὐγὸν, ἤθελε τῷ δώσει σκορπίον; Κανεὶς βέβαια! Ἐὰν λοιπὸν ἐσεῖς, οἵτινες εἰσθε (ἀκόμη πολλὰ) πονηροὶ ἄνθρωποι, ἤξεύρετε (μὲ ὅλον τοῦτο) νὰ δίδετε εἰς τὰ τέκνα σας ἀγαθὰ χαρίσματα, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος θέλει δώ-

σει εἰς ἐκείνους Πνεῦμα ἅγιον (οἷτινες τὸν παρακαλοῦσι διὰ τοῦτο) ;“

Ἡ δευτέρα παραβολὴ εἶναι περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅστις ἔρχεται τὴν νύκτα, καὶ κρούει τὴν θύραν τοῦ φίλου του.

„Υποθεθείσθω“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „ὅτι εἰς ἀπὸ ἐσᾶς εἶχε φίλον, καὶ ἦρχετο τὸν καιρὸν τοῦ μεσονυκτίου πρὸς αὐτὸν, λέγων: „Φίλε! Δάνεισόν μοι τρεῖς ἄρτους· ἐπειδὴ τῶρα μοῦ ἦλθε φίλος τις ἀπὸ τὴν ὁδοπορίαν, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω τί νὰ δώσω νὰ φάγῃ.“ Καὶ ὁ ἔσω τῆς οἰκίας φίλος του τὸν ἀπεκρίνετο: „Μὴ με ἐνοχλῆς! διότι καὶ τὴν θύραν μου πλέον ἔκλεισα, καὶ τὰ παιδιὰ μου κοιμῶνται ἤδη μαζί μου εἰς τὴν κλίνην. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σηκωθῶ, διὰ νὰ σοὶ δώσω ἄρτους.“ Ἀλλ' ἂν ὁ ἔξωθεν τῆς θύρας ἰσάμενος φίλος δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ κρούῃ τὴν θύραν, τῇ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ὅτι: „Ἄν δὲν ἐσηκῶντο νὰ τὸν ἀνοίξῃ, διότι τὸν εἶχε φίλον, διὰ τὴν ἀναίδειάν του ὅμως (ἀδιαντροπίαν του) ἤθελε σηκωθῆ, νὰ τὸν δώσῃ ὅσα ἐχρειάζετο.“

“Ὅτι πρέπει καθεὶς νὰ προσεύχεται διηνεκῶς καὶ νὰ μὴ παύῃ ποτὲ, τοῦτο τό ἐδειξεν ὁ Ἰησοῦς ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἀκόλουθον τρίτην παραβολὴν περὶ τῆς καταθλιβομένης πτωχῆς χήρας, ἣτις ζητεῖ τὸ δίκαιόν της.

„Εἰς μίαν πόλιν“ (ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς) „ἦτον ἓνας κριτῆς, ὅστις οὔτε τὸν Θεὸν ἐφοβεῖτο, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους ἐντρέπετο. Εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ἦτον καὶ μίᾳ χήρα, ἣτις ἦρχετο καθ' ἡμέραν πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν ἐπαρακάλει, νὰ τὴν δικαιώσῃ κατὰ τοῦ ἀντιδίκου καὶ καταδυναστευτοῦ της. Ἀλλ' ὁ κριτῆς δὲν ἤθελε πολὺν καιρὸν νὰ τῆς κάμῃ ταύτην τὴν χάριν. Τελευταῖον ὅμως εἶπεν ὁ ἴδιος καθ' ἑαυτὸν: „Μ' ὄλον ὅτι οὔτε τὸν Θεὸν φοβοῦμαι, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους

ἐντρέπομαι, θέλω ὅμως βοηθήσει τὴν πτωχὴν ταύτην χήραν, διὰ τὰ λάβη τὸ δίκαιόν της, ἐπειδὴ παραπολὺ μὲ ἐνοχλεῖ. ἀλλέως ἕως τέλους θέλει μὲ κωφάνει διόλου μὲ τὰς δεήσεις της.“ „Ακούσατε“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „τί ὁ ἄδικος οὗτος κριτὴς εἶπεν; Πῶς λοιπὸν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε σώσει καὶ λυτρώσει τοὺς ἐκλεκτοὺς του, οἵτινες κρίζουσι νυκτὸς καὶ ἡμέρας πρὸς αὐτόν; Πῶς ἤμποροῦσε νὰ ἔχη τόσην μακροθυμίαν, ὥστε νὰ μὴ τοὺς βοηθήσῃ ὀγλίγωρα; Τῇ ἀληθείᾳ σὰς λέγω ὅτι: Θέλει τοὺς βοηθήσει πολλὰ ὀγλίγωρα.“

Ἀγαπητοὶ μου νέοι! Καὶ ἡ ἀνθρωπίνη καρδίᾳ εἶναι καθρέπτῃς τῆς φιλανθρωπίας καὶ εὐμενείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλα τὰ εἰς αὐτὴν ἐνυπάρχοντα καλὰ εὐρίσκονται ἀπείρως ἐνδοξότερα καὶ τελειότερα εἰς τὸν Θεόν. Ἄν ἡ καρδίᾳ ἐνὸς πατρὸς, τὴν ὁποίαν ἔπλασεν ὁ Θεός, ἤμπορῇ νὰ ἀποβάλλῃ τὴν δικαίαν παρακάλεσιν τοῦ υἱοῦ του, ἤμπορεῖ καὶ ἡ πατρικὴ καρδίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἣτις εἶναι ἀπείρως φιλανθρωποτέρα καὶ εὐσπλαγχνικότερα, παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ κάμῃ τοῦτο. Ἄν εἷς φίλος, ὅστις ὡς ἄνθρωπος εἶναι τόσον ἀσθενὴς εἰς τὴν φιλίαν του, καὶ εἰς τὸν ὅποιον ὁ δανεισμὸς τῶν ἄρτων εἶναι ὀχληρὸν πρᾶγμα, δὲν ἤμπορῇ νὰ ἀντισταθῇ μὲ ὅλα ταῦτα εἰς τὰς ἀδιακόπους δεήσεις τοῦ φίλου του, πῶς ἤθελεν ἤμπορέσει ὁ Θεός, ὁ μέγιστος φίλος τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὸν ὅποιον τὸ εὐεργετεῖν εἶναι μακαριότης νὰ κάμῃ τοῦτο; Ἄν ὁ πλέον σκληροκάρδιος ἄνθρωπος δὲν εἶναι τόσον ἀναίσθητος, ὥστε νὰ μὴ αἰσθανθῇ τὴν δύναμιν τῆς κατεπειγούσης παρακλήσεως, πόσω μᾶλλον ὁ Θεός, ὅστις εἶναι ἡ εὐτοαγάπη, δὲν ἤθελε κινηθῇ ἀπὸ τὴν ἐνθερμον δέησιν ἡμῶν, εἰς τὸ νὰ μᾶς δώσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον εἶναι τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἐναγκαλίον εἰς ἡμᾶς;

59. Μαγδαληνή ἢ μετανοήσασα ἁμαρτωλός.

Διὰ τὰς γείνη, ἀγαπητοὶ μου νέοι! ἡ ἀκόλουθος κατα-
 νυκτικὴ διήγησις εἰς πάντα σαφής, πρέπει νὰ προτάξωμεν
 μίαν μικρὰν σημείωσιν. Αἱ συνήθειαι, τὰς ὁποίας εἶχον οἱ
 Ἰσραηλίται εἰς τὰ συμπόσιά των, ἦσαν πολλὰ διαφορετικαί,
 παρὰ τὰς ἰδικὰς μας. Ὁ Ἰσραηλίτης οἰκοδεσπότης ὑπε-
 δέχετο πάντοτε τὸν ξένον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε χωριστὸν σέ-
 βας καὶ ἀγάπην, ὅταν ἔμβαιεν εἰς τὴν οἰκίαν, μὲ ἀσπα-
 σμὸν καὶ ἐναγκάλισμα. Οἱ κάτοικοι τούτου τοῦ θερμοῦ τό-
 που ἐφόρουσαν εἰς τοὺς πόδας των ἀντὶ ὑπόδημάτων πέλματα
 μόνον, τὰ ὁποῖα ἐδέοντο εἰς τοὺς πόδας των μὲ δέματα ἢ
 λωρία. Καὶ ἐπειδὴ οἱ πόδες ἐκονιορτίζοντο πολλὰ εὐκόλα,
 οἱ Ἰσραηλίται ἐσυνειβίζον, ὡς πολλὰ τὴν καθαριότητα ἀγα-
 πῶντες, νὰ πλύνουσι τοὺς πόδας τῶν προσκαλεσμένων πρὸ
 τῆς ἐνάρξεως ἀκόμη τοῦ συμποσίου, καὶ νὰ τοὺς καθαρίζουσι
 ἀπὸ τὸν κολληθέντα εἰς αὐτοὺς κονιορτὸν. Πρὸς τούτοις
 ἤλειφον καὶ τὴν κεφαλὴν τῶν ξένων μὲ ἔλαιον, ἢ, (εἰάν εἶ-
 χον τὸν τρόπον, καὶ ἤθελον μάλις νὰ δείξουσι εἰς αὐτοὺς χω-
 ριστὴν τιμὴν) μὲ πολύτιμον βάμμα, τοῦ ὁποῖου ἡ εὐωδία
 ὑπερβαίνει ὅλα τὰ εὐωδιαστικὰ βότανα, ὅσα ἡ πατρίς μας
 ἐκφέρει.

Φαρισαῖος δέ τις, ὀνόματι Σίμων, ἐπαρακάλεσε τὸν Ἰη-
 σοῦν, νὰ συμπάγῃ ἐκείνην τὴν ἡμέραν μετ' αὐτοῦ. Ὄθεν εἰ-
 σελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐκάθισεν εἰς τὴν
 τράπεζαν. Εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν ἔζη καὶ κάποια γυνὴ, ἥτις
 (ὡς ἁμαρτωλός) εἶχε κακὴν ὑπόληψιν. Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅμως,

καθ' ὃν ἤκουσε περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ καρδία τῆς ὑπερχειρίζεν ἀπὸ σέβας καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπὸ μετάνοιαν διὰ τὰ ἀμαρτήματά της. Αὕτη, εὐθύς ἀφ' οὗ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς τρώγει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου, ἔδραμε μετὰ σπουδῆς ἐκεῖ.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς τραπέζης εἰσῆλθε καὶ ἡ γυνὴ αὕτη εἰς τὸ οἶκημα, ὅπου ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Φαρσαῖος ἐκάθητο καὶ ἔτρωγον· Κατὰ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐτόλμησε νὰ παρρησιασθῆ, μόνον ἐπλησίασεν ὀπισθεν αὐτοῦ ἤσυχα, καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του. Λόγον ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ προφέρῃ, ἀλλ' ἔκλαιε καὶ ἔχυνε ποταμηδὸν δάκρυα, τὰ ὅποια ἔβρεχον τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ. Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ ἀμαρτωλὸς, ἄρχισε νὰ σφογγίξῃ πάλιν αὐτοὺς μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, καὶ νὰ τοὺς καταφιλή. Αὕτη πρὸς τούτοις εἶχε φέρῃ μαζί της εἰς ἓν ἀγγεῖον ἀπὸ ἀλάβασρον (πέτραν λευκοτάτην) πολύτιμον μύρον, τὸ ὅποιον ἔχυσεν ἐπάνω εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, μὴ τολμῶσα νὰ ἀλείψῃ μὲ αὐτὸ τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ δὲ Φαρσαῖος, ὅστις ἐφιλοξένιζε τὸν Ἰησοῦν, ἔβλεπε τοῦτο καὶ ἐσιώπα. Ἐσοχάζετο ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ φέρεται ἀλλέως πρὸς τοὺς ἀμαρτωλοὺς, παρὰ μὲ καταφρόνησιν καὶ ἀποστροφήν. Ὅθεν ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν: „Οὗτος, εἰν ἦτο Προφήτης, ἔπρεπε νὰ ἠξεύρῃ ἀφεύκτως, τίς καὶ ποία εἶναι ἡ γυνὴ αὕτη, ἣτις τὸν ψηλαφᾷ· διότι εἶναι τῶ ὄντι ἀμαρτωλὸς!“ Ἐκ τούτου ἄρχισεν ὁ Φαρσαῖος νὰ νομιζῆ τὸν Ἰησοῦν ὡς ἓνα τῶν τυχόντων ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰησοῦς ἐκατάλαβε τοὺς διαλογισμοὺς του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Σίμων! ἔχω τι νὰ σοὶ εἰπῶ.“ Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη: „Διδάσκαλε, εἰπέ!“ Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε: „Κάπποιος δανεισθῆς εἶχε δύο χρεωφειλέτας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὁ μὲν εἰς ἔχρεώσῃ εἰς αὐτὸν πενήτημοντα δηνάρια, ὁ δὲ ἄλλος πεν-

τακόσια. Καὶ ἐπειδὴ κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ τὸ χρέος του εἰς τὸν δανειστὴν (ὁ ὁποῖος ἠμπόρει νὰ πωλῆσῃ τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητά των κτήματα, διὰ νὰ λάβῃ τὸ χρέος, ἢ νὰ τοὺς βάλῃ εἰς τὴν φυλακὴν) ἀπεφάσισε καὶ τοὺς τὰ ἐχάρισε. Τί φοβάσῃσαι τώρα: Ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο θέλει ἀγαπήσει περισσότερον τὸν δανειστὴν;“ Ὁ δὲ Σίμων ἀπεκρίθη: „Υπολαμβάνω, ὅτι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχάρισε τὰ περισσότερα.“ Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ὁρθῶς ἔκρινας.“

Ὁ Φαρισαῖος δὲν ἤξευρεν ἀκόμη, τί ἤθελε νὰ φανερώσῃ ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἐν τοσοῦτω ὅμως ἐσφράφη πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Σίμωνα: „Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ οὔτε ὕδωρ μοι ἔδωκας νὰ πλύνω τοὺς πόδας μου· Αὕτη δὲ κατέβρεξε τοὺς πόδας μου μετὰ δάκρυά της, καὶ τοὺς ἐσφόγγισε πάλιν μετὰ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς. Σὺ οὔτε φίλημα δὲν μοι ἔδωκας· καὶ αὕτη, ἀφ’ ἧς ὥρας ἦλθε, δὲν ἔπαυσε νὰ καταφιλῇ τοὺς πόδας μου. Τὴν κεφαλὴν μου μετὰ ἔλαιον δὲν ἄλειψες· αὕτη δὲ μετὰ μύρον ἄλειψε τοὺς πόδας μου. Διὰ τοῦτο σοὶ λέγω, ὅτι: Τῆς ἐσυγχωρήθησαν αἱ πολλαὶ ἁμαρτίαι, καθότι καὶ ἡ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη της ἐσάθη μεγάλη. Εἰς ὅποιον ἐξ ἐναντίας συγχωροῦνται ὀλίγα ἁμαρτήματα, αὐτὸς (ἤξευρε) ὅτι καὶ ὀλίγον ἀγαπᾷ.“

Πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ἐσυγχωρήθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου.“ Τότε ἄρχισαν οἱ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν πρᾶπεξαν καθήμενοι νὰ λέγωσι καθ’ ἑαυτοὺς, σχεδὸν μεγαλοφώνως: „Ποῖος εἶναι αὐτὸς, καὶ τολμᾷ ἀκόμη νὰ συγχωρῇ καὶ ἁμαρτίας;“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς χωρὶς νὰ δώσῃ παντελῶς ἀκρόασιν εἰς τοὺς λόγους των, εἶπε μόνον περαιτέρω πρὸς τὴν γυναῖκα: „Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε, καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην.“

Πόσον πάλιν ἀξιαγάπητος φαίνεται καὶ εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ὁ Ἰησοῦς, ὁ Θεὸς τῶν ἀμαρτωλῶν φίλος! Μ' ὅλον ὅτι ἡ ἀμαρτωλὸς αὕτη ἦτο δυσφημισμένη καὶ καταφρονημένη, ὁ εὐσπλαχνὸς ὁμοῦ καὶ πολυέλεος Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν τὴν ἀποδιώκει· οὔτε λόγον ψυχρὸν δὲν τῆς λέγει διὰ τὰς ἀμαρτίας της· Κυττάζει τὴν παροῦσαν της μετάνοιαν, ἐπαινεῖ καὶ ἐγκωμιάζει τὴν πίσυντης, τὴν ἐλπίδα της, καὶ τὴν ἀγάπην της. Πλήρης χάριτος καὶ εὐμενείας τῆς συγχωρεῖ τὰ ἀμαρτήματά της, τῆς χαρίζει πάλιν τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεώς της. Τοιοῦτος (πλήρης δηλ. ἀγάπης) εἶναι καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς! Ποῖον δὲν πρέπει νὰ συγκινήσῃ καὶ νὰ κατανύξῃ ἡ ἀγάπη αὕτη; Ποῖος δὲν πρέπει νὰ πίπτῃ ἐν πνεύματι εἰς τοὺς πόδας του, καὶ νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν του, ἐν ᾧ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἄφεσις ἀποκαλύπτει τόσον ἐξαιρέτα τὴν πρὸς τοὺς ἀμαρτωλοὺς τοῦ Θεοῦ φιλάνθρωπον καὶ εὐσπλαχνικὴν ἀγάπην;

Ἡ Μαγδαληνὴ μᾶς εἶναι παράδειγμα τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀνυποκρίτου μετανοίας. Πλήρης πίστεως καὶ ἐλπίδος ἔρχεται πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Μὲ δάκρυα τῆς ἀπὸ καρδίας μετανοίας, δὲν τολμᾷ (φλογιζομένη ἀπὸ ἐντροπὴν) οὔτε κἂν νὰ προσβλέψῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ἡ καρδίᾳ της ἠλλοιώθη διόλου. Πρὸ ἐλίγου ἐλάτρευε καὶ ἠγάπα μάταια πράγματα, καὶ ἦτον ἔκδοτος ὅλως εἰς παντοίας ἀθεμίτους ἠδονάς. Τώρα δὲ εἶναι ἔλησέβας καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ἀγιώτατον τῶν Ἁγίων. Δεικνύει τὴν μεταβολὴν τῶν φρονημάτων της ἐμπράκτως. Μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, τὰς ὁποίας ἐσόλιζον ἴσως προτιήτερα μαργαριτάρια, ἐσφόγγιζε τώρα τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ. Τὰ εὐώδη μῦρα, ἀπὸ τὰ ὁποία εὐωδίαζε προτιήτερα ἢ κεφαλῆς της, μετα-

χειρίζεται τώρα, διὰ νὰ δειξῆ εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας της· Διορθώνει, ὅσον ἤμπορεῖ, τὸ ὀποῖον ἔδιδε προτήτερα σκάνδαλον. Δημοσίως ἠμάρτανε, δημοσίως καὶ μετανοεῖ. Ἡ δὲ διόρθωσίς της τελευταῖον ἦτον βεβαία καὶ σταθερά, δὲν ἦτο δηλ. σιγμαία προσβολή φαντασίας εἰς μετάνοιαν. Ἐμεινεν ἀπὸ τοῦ νῦν πιστοτάτη μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐγενεν ἀπὸ ἀμαρτωλοῦ γυναικὸς ἀγία τῶ ὄντι ψυχῆ. Τοῦτο εὐχαπηταί μου νέοι! ἠμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς, ὅταν θέλωμεν, νὰ κατορθώσωμεν.

Ἀπὸ τὸν Φαρισαῖον, ὅστις κατεφρόνει τὴν ἀμαρτωλὸν, καὶ τελευταῖον ἐπληροφορήθη μὲ θαυμασμόν του, ὅτι ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι τόσο δίκαιος καὶ τόσο καλὸς, καθὼς ἡ Μαγδαληνῆ, ἠμποροῦμεν νὰ μάθωμεν, ὅτι δὲν πρέπει οὔτε ἡμεῖς νὰ καταφρονῶμεν ποτὲ τοὺς σφάλλοντας ἀδελφούς μας χριστιανούς. Ἀλλέως ἠμποροῦμεν (ἂν ὄχι εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀφεύκτως ὅμως εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν, καθ' ἣν θέλουσιν ἀποκαλυφθῆ τὰ κρυπτά τῶν καρδιῶν παντὸς ἀνθρώπου) νὰ ἐντροπιασθῶμεν, καθὼς καὶ ὁ Φαρισαῖος ἐκεῖνος!

~~~~~

60. Κατάπαυσις τοῦ λαίλαπος
(ἀνεμοσροβίλου) ἢ ἐπιτίμησις τῶν
ὕδατων.

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πρὸς τὴν ἐσπέραν, σενοχωρούμενος ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ περὶ αὐτὸν μέγα πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του: „Ἄς περάσωμεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος

τῆς λίμνης.“ Ὅθεν ἀναβάς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον μετὰ τοὺς μαθητάς του, ἄφησαν τὸν ὄχλον παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν ξηρὰν, συνοδευόμενοι καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ πλοιάρια.

Ὁ Ἰησοῦς ἦτο πολλὰ κουρασμένος ἀπὸ τὰς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐργασίας του, τὰς γινομένας πρὸς καλὸν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἐπρόσμενον αὐτὸν νέαι ἐργασίαι εἰς τὸ πέραν μέρος τῆς λίμνης, ἀπεφάσισε καὶ ἐκάθισεν ὀπίσθεν εἰς τὴν πρύμνην τοῦ πλοιαρίου, ὅπου καὶ ἀνεπαύθη ὀλίγον ἐπίτινος προσκεφαλαίου.

Μὲ τοιαύτην σοφίαν καὶ φρόνησιν ἐμσταχειρίζετο ὁ Ἰησοῦς πᾶσαν σιγμὴν τῆς ζωῆς του διὰ νὰ ἀναλαμβάνῃ (ὡς ἄνθρωπος) νέας δυνάμεις πρὸς εὐποιΐαν καὶ εὐεργεσίαν τοῦ πλάσματός του.

Ἐν ᾧ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν ξηρὰν, ἔξαφνα ἐσηκώθη σφοδρὸς ἄνεμος εἰς τὴν λίμνην, καὶ τὰ κύματα προσβάλλοντα εἰς τὸ πλοιάριον, ἔμβαιναν μέσα. Τόσον ἐσκεπάζετο ἀπὸ τὰ ὕδατα, ὥστε ἄρχισεν ἐν τοσοῦτῳ νὰ γεμίζῃ. Ὅθεν ἅπαντες οἱ τῷ πλοιαρίῳ ἦτον εἰς μέγαν κίνδυνον νὰ πνιγῶσι· καὶ ὁ Ἰησοῦς μὲ ὅλα ταῦτα ἐκοιμᾶτο!

Ὁ δεσπότης Χριστὸς, κοιμώμενος εἰς εὐθραυστον πλοιάριον ἐν καιρῷ σφοδροτάτου καὶ τρομερωτάτου ἀνεμοσροβίλου, μᾶς εἶναι παράδειγμα ωραιότατον ψυχῆς ἡσυχου, τὴν ὁποίαν μᾶς χαρίζει ἡ ἀσκησις τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ σταθερὰ πρὸς Θεὸν ἐλπίς.

Οἱ δὲ μαθηταὶ ἀπὸ φόβου καὶ τρόμου κατακυριευμένοι, ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἐξύπνισαν, καὶ τὸν εἶπον: „Κύριε! Σῶσον ἡμᾶς! ἀπολλύμεθα. Δὲν σοὶ μέλλει, ὅτι πνιγόμεθα;“

Ὁ τοιοῦτος φόβος καὶ ἡ τοιαύτη δειλία τῶν μαθητῶν εἶναι πρᾶγμα ἀξιοκατηγόρητον. Τὰ δὲ, ὅτι κατέφυγον εὐθὺς

εἰς τὸν Ἰησοῦν (καὶ μὲ ὄλην των τὴν μικρὰν πρὸς αὐτὸν ἐλπίδα) τοῦτο πάλιν εἶναι ἀξίεπαινον καὶ ἀξιομίμητον.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς μὲ πραότητα καὶ ἰλαρότητα: „Διὰ τί, ὃ ὀλιγόπιστοι! φοβεῖσθε τόσον; Ποῦ εἶναι ἡ πίσις σας; Καὶ διὰ τί δὲν ἔχετε παντελῶς πίσιν;“

Καὶ οἱ λόγοι οὗτοι μᾶς διδάσκουσιν ὅτι: Ἐλλειψίς πίσεως, ἥτοι ἡ ἀπιστία κάμνει τὸν ἄνθρωπον περίφοβον, βαρύθυμον, ἀνησυχίας καὶ φροντίδων πλήρη. Ἡ εἰς τὸν Θεὸν δὲ καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πίσις ἀποκαθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἡσυχον, καὶ ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων εὐθυμον. Καὶ τοιούτοι θέλει ὁ Ἰησοῦς νὰ ἦμεθα.

Μετὰ ταῦτα ἐσηκώθη ὁ Ἰησοῦς ἐπάνω, καὶ ἐπρόσαξε τὸν λαίλαπα, λέγων πρὸς τὴν κυρταμένην θάλασσαν: „Σιώπα! Ἡσύχασε!“ καὶ παρευθὺς κατέπαυσεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἔγινεν εἰς τὴν θάλασσαν γαλήνη μεγάλη. Οὔτε φύλλον δὲν ἐκινεῖτο πλέον ἔξω εἰς τὸ περὶαιγιάλιον· Ἡ θάλασσα ἦτον ὡς καθαρὸς καθρέπτης.

Ὅ,τι ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε μὲ τοὺς λόγους, τοῦτο διδάσκει τώρα καὶ μὲ τὸ ἔργον: τοῦτ' ἔστι Πίσις καὶ Ἐλπίδα. Ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακούει ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσοπαραχῆ, δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς πάντα καιρὸν καὶ κίνδυνον, διότι ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ ἰσχύν· Ἐπακούει καὶ τὴν σήμερον εἰς τὰς δεήσεις μας, καθὼς ὑπήκουσε καὶ εἰς τὰς τῶν μαθητῶν· διότι σώζει τὴν αὐτὴν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην. Ὅστις ἐλπίζει σταθερὰ εἰς αὐτὸν, ἐκεῖνος δὲν πρέπει νὰ φοβῆται παντελῶς.

Ἀφ' οὗ εἶδον τὴν ἐξαίσιον ταύτην πράξιν τοῦ Ἰησοῦ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὄντες εἰς τὰ ἄλλα πλοῖα, οἵτινες ἐσώθησαν καὶ αὐτοὶ τότε ἀπὸ τὴν τρικυμίαν τῆς θάλασσης, ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἐθαύμασαν ἐν ταύτῳ. Σέβας βαθὺ κατεκυρίευσεν αὐτοὺς, καὶ ἔλεγον πρὸς

ἀλλήλους: „Τίς ἄραγε νὰ ἦναι οὗτος, ὅστις καὶ τὸν ἄνεμον καὶ τὴν θάλασσαν προσάξει, καὶ ὑπακούουσιν εἰς τὴν προσαγὴν του;“

Τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἤμπορεῖτε σεῖς οἱ ἴδιοι, ἀγαπητοίμου νέοι! νὰ δώσητε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας.

βι. Ἀξιομνημόνευτα ἀποφθέγματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς διαφόρους περιστάσεις.

Εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν ἔδιδεν ὁ Ἰησοῦς θεῖον καὶ ἀξιόλογον ἀπόκρισιν· εἰς πᾶσαν περίεσιν (καὶ ἀσήμαντος ἂν ἦτον) ὠδηγοῦσε τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὑψηλὰς καὶ οὐρανίας θεωρίας· Τινὲς τῶν ἀξιολόγων τούτων ἀποκρίσεών του ἐρρέθησαν ἴσως εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην. Καὶ θέλει βέβαια σᾶς χαροποιήσῃ πολὺ, ἀγαπητοίμου νέοι! ἐὰν εὕρητε ἐδῶ συνηγμένας (ὅσον ἐνδέχεται) καὶ τὰς λοιπὰς ἀποκρίσεις του, αἱ ὁποῖαι ἐμπεριέχονται εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Κάπποιος Νομικὸς ἦλθε ποτε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἐρωτῶν αὐτὸν, καὶ λέγων: „Διδάσκαλε! Ποία εἶναι ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολὴ εἰς τὸν Νόμον;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: „Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία μὲ αὐτὴν εἶναι: Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυ-

τόν. Μεγαλητέρα ἐντολή παρὰ τὰς δύο ταύ-
 τας δὲν εὐρίσκειται εἰς τὸν Νόμον· Ἐν ταύ-
 ταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ Νόμος καὶ
 οἱ Προφῆται κρέμανται.“

Μεταξὺ ὅλων τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ Ἰησοῦ τὸ παρὸν
 εἶναι βέβαια ἐν τῶν σημαντικωτέρων καὶ οὐσιωδεσέρων. Συν-
 τομώτερα καὶ καθαρώτερα εἶν' ἀδύνατον νὰ συμπεριληφθῇ
 τὸ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸ πρὸς τὸν πλησίον μας χρέος. Τοῦ-
 το πράττε, καὶ ἐκπληροῖς ὅλα, ὅσα ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ Προ-
 φῆται, ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ζητοῦσι.

Ἄλλος τις εἶπε πάλιν πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Κύριε! θέ-
 λω νὰ σοὶ ἀκολουθήσω· πλὴν δός μοι πρῶτον τὴν ἀδειαν,
 νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν μου, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσω τοὺς συγ-
 γενεῖς μου.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν τὸ
 λέγει μὲ ἀμετάθετον γνώμην, καὶ ὅτι οἱ συγγενεῖς του θέλουσιν
 τὸν ἐμποδίσαι, εἶπε πρὸς αὐτόν: „Κανεῖς, ὅστις πιάσει ἅπαξ
 μὲ τὴν χεῖρα του τὸ ἄροτρον, καὶ βλέπει πάλιν ὀπίσω, δὲν
 εἶναι ἀρμόδιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.“

Ὅποιος δὲν ἀρχίζει καὶ αὐτὸ τὸ παραμικρὸν ἔργον
 μὲ μεγάλην προθυμίαν, ἀλλὰ συλλογίζεται περὶ τῆς τούτου
 ἐπιχειρήσεως, ἐκεῖνος δὲν θέλει κατορθώσει πολὺ. Τοιοῦτο-
 τρόπως συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ὡς πρὸς τὰ κυριώτα-
 τα ἔργα, ὅες, τὴν ἀρετὴν, ἣτις μόνη μᾶς κάμνει ἀξίους
 καὶ ἐπιτηδεῖους τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Πάλιν πορευομένου ποτὲ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, ἦλθε
 πρὸς αὐτὸν κάποιος Γραμματεὺς, καὶ τὸν λέγει: „Διδάσκα-
 λε! Θέλω νὰ σοὶ ἀκολουθήσω, ὅπου ὑπάγῃς.“ Διότι ἐσο-
 χάζετο καθ' ἑαυτὸν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θέλει συζητήσει ἐντὸς ὀλίγου
 βασιλείον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τότε θέλει τὸν κάμει ὀλίγωρα πλού-
 σιον ἄνθρωπον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐγνώρισε τοὺς διαλογισμοὺς
 του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς

ἔχουσι, καὶ τὰ πνευμά του οὐρανοῦ κατα-
σκηνώσεις: ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει
ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι.“

Τόσον ἐκαταφρονοῦσεν ὁ Ἰησοῦς τὰ γήινα ἀγαθὰ! Τό-
σον καθαροὶ πρέπει νὰ ἦμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νὰ ζητοῦ-
μεν μόνον τὸ ἴδιον ὄφελος! Ὅς τις ἐκλέγει τὸ καλὸν ἀπὸ ἰδιω-
φέλειαν, ὅστις δὲν τιμᾷ αὐτὸ περισσότερο, παρ' ὅλα τὰ
ἄλλα, ὅστις δὲν ὑποφέρει ἐν καιρῷ ἀνάγκης νὰ γένη καὶ πτω-
χὸς διὰ τὴν ἀρετὴν, αὐτὸς δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἦναι μαθη-
τῆς τοῦ Ἰησοῦ.

Εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Διδάσκαλε!
Εἶπέ πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, νὰ δώσῃ καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἀναλο-
γοῦν μέρος τῆς πατρικῆς μου περιουσίας.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὅς-
τις δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ καταγίνεται εἰς χρημα-
τικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις, εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἀνθρωπε!
Τίς με κατέστησεν (εἰς τοιαῦτα πράγματα) δικαστὴν ἢ μερι-
στὴν ἐπάνω σας;“ Ταῦτα δὲ εἶπε καὶ πρὸς τοὺς δύο:
„Φυλάττεσθε μὲ μεγάλην προσοχὴν ἀπὸ πᾶ-
σαν πλεονεξίαν. Διότι κανεὶς δὲν ζῆ, ἐπειδὴ
ἔχει πολλὰ ἀγαθὰ.“

Μέγας τῷ ὄντι λόγος καὶ πολλὰ καταπεισιχός! Ἦμπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ ἦναι ὑπέρπλουτος, ἀλλ' εἰς ἄκρον μωρὸς, κα-
κὸς, ταλαίπωρος καὶ δυσυχής. Καὶ ἄλλος ἦμπορεῖ νὰ ἦναι
πάμπτωχος, ἀλλ' εἰς ἄκρον σοφὸς, φρόνιμος, ἀγαθὸς καὶ
ευχαριστημένος εἰς τὴν κατάστασίν του. Καὶ τοῦτο κυρίως ἀποτε-
λεῖ τὴν καλὴν καὶ εὐδαίμονα ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τῷ ὄντι, ὅστις
φρονεῖ οὕτως, ἐκεῖνος δὲν λυπεῖται παντελοῖς, εἰάν τυχὸν γε-
ρῆται πλοῦτου καὶ ὑπαρχόντων.

Καὶ ἄλλος τις εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Κύριε! Δὲν
εἶναι ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
τόν καὶ πρὸς ὅλους τοὺς περιεσῶτας: „Ἀγωνίζεσθε νὰ

εἰσέλθῃτε δια τῆς στενῆς πύλης. Διότι σᾶς λέγω: Πολλοὶ θέλουν ἐπιθυμήσει, νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ δὲν θέλουν τὸ κατορθώσει.“

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπέφυγε πάντοτε ὁ Ἰησοῦς ὅλας τὰς ἀτόπους καὶ περιέργους ἐρωτήσεις! Τοιοῦτοτρόπως ὠδηγοῦσε καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ κυρίως ἔργον, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸ μετέρχεσθαι, καὶ ἐκτελεῖν τὸ καλόν!

Μίαν φορὰν ἐπαρρησιάζετο ὁ Πέτρος ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τὸν ἠρώτησε, λέγων: „Κύριε! Ποσάκις πρέπει νὰ συγχωρῶ τὸν ἀδελφόν μου, εἰάν ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ; Τάχα ἕως ἐπτάκις;“ Αὐτὸς ἐνόμιζεν, ὅτι εἰάν κανεὶς συγχωρῇ τόσαις φοραῖς τὸν ἀδελφόν του, εἶναι σχεδὸν ὑπερβάλλουσα μεγαλοφυχία. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: „Σοὶ λέγω Πέτρε: Ὅχι μόνον ἕως ἐπτάκις νὰ τὸν συγχωρῆς, ἀλλ' ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά!“

Ἐνταῦθα βλέπομεν, ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ μένωμεν οὔτε μίαν στιγμὴν ἀδιάλλακτοι (ἀφιλίωτοι) μὲ τοὺς ἐχθρούς μας. Ὅσάκις καὶ ἂν ἤθελε μᾶς βλάψῃ κανεὶς ἐκ τῶν πλησίων μας ὁμογενῶν χριστιανῶν (ἔσω καὶ μεγάλως) ἐπειδὴ ἢ πρὸς ἡμᾶς βλάβη του δὲν ἔθελεν ἐπαναληφθῆ ποτὲ ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά! χρεωσοῦμεν τοσάκις νὰ συγχωρῶμεν αὐτὸν μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν. Πόσον εὐγενεῖς καὶ μακροθύμους ζητεῖ νὰ καταστήσῃ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀνθρώπους! Ποῖος δὲν ἔπρεπε νὰ θαυμάζῃ τοιαύτην καρδίαν, καὶ νὰ ἐπιθυμῇ διὰ νὰ τὴν ἔχῃ;

62. Ἐξακολούθησις τῶν ἀξιωμα-
 μονεύτων ἀποφθεγμάτων τοῦ
 Ἰησοῦ.

Ο Ἰωάννης εἶπε μίαν φοράν πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Διδάσκα-
 λε! Εἶδομέντινα, ἐκβάλλοντα δαιμόνια ἐν τῷ ὀνόματί σου,
 ἄνθρωπον, ὅστις οὔτε μὲ τὸ μέρος μας εἶναι, οὔτε σὲ μὲ ἡμᾶς
 ἀκολουθεῖ, καὶ ἐμποδίσαμεν αὐτόν.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπε-
 κρίθη: „Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἐμποδίσητε ἀπὸ τοῦτο. Διότι
 κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκτελοῦντας θαύματα ἐν τῷ
 ὀνόματί μου, δὲν θέλει δυνηθῆ ἄλλο τόσο ὀγλί-
 γωρα νὰ μὲ κακολογήσῃ. Ὅποιος δὲν εἶναι καθ
 ἡμῶν, αὐτὸς εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν.“

Ἐκ τῶν εἰρημένων μαθάνομεν, ὅτι, οὔτε ἡμεῖς δὲν πρῆ-
 πει νὰ ἐναντιούμεθα ποτὲ εἰς ἄνθρωπον, ὅστις δεικνύει ἐν ἔρ-
 γῳ, ὅτι λατρεύει τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐὰν ὁ τοιοῦτος δὲν ἤθελε
 συμφωνεῖ εἰς κάποια μὲ ἡμᾶς. Τοιαύτητις ἀκοινωνησιᾶ ἤθε-
 λε βεβαίως δυσαρεσῆσαι πολὺ περισσότερον τὸν Θεόν, παρά
 ἐκεῖνο εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸ ὅποιον ἴσως μόνον εἰς ἡμᾶς δὲν
 ἀρέσκει.

Ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο ποτε εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ
 τοῦ Ματθαίου καὶ συνέτρωγε μὲ πολλοὺς τελῶνας, θέλων
 νὰ διορθώσῃ αὐτοὺς μὲ τὸ μέσον τοῦτο τῆς καταδεικτικῆς ταύ-
 τῆς ἀγαθότητός του. Οἱ Φαρισαῖοι βλέποντες τοῦτο, ἐγόγγυζον
 κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς μαθητάς του: „Πῶς τολ-
 μαῖτε σεῖς καὶ ὁ διδάσκαλός σας νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε
 μὲ τελῶνας καὶ ἀμαρτωλοὺς;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀκούσας ταῦ-

κα, εἶπε πρὸς αὐτούς: „Δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἰατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Δὲν ἦλθον νὰ καλέσω τοὺς (νομιζομένους) δικαίους εἰς μετάνοιαν, ἀλλὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς.“

Πόσον φιλόανθρωπον καὶ τερπνὸν εἶναι καὶ τοῦτο δι' ἡμᾶς! Αἱ ἀμαρτίαι εἶναι ἀσθένεια τῆς ψυχῆς. Ὅ,τι πρᾶγμα δύναται νὰ μᾶς παροδηγήσῃ εἰς ἀμαρτίαν, πρέπει νὰ τ' ἀποφεύγωμεν, ὡς ἐν φαγητὸν, τὸ ὁποῖον μᾶς προξενεῖ ἀσθένειαν. Καθὼς ὁ ἄρρώστος ἐπιθυμεῖ τὴν ὑγείαν του, οὕτω πρέπει νὰ ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὴν διόρθωσίν μας. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἔμπειρος καὶ πρόθυμος ἰατρός. Ὅθεν τί ἄλλο καλῆτερον δυνάμεθα νὰ κάμωμεν, παρὰ νὰ ἐλπίζωμεν εἰς αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ὑπακούωμεν; Διότι καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἀκολουθεῖ τὰς παραγγελίας τοῦ ἰατροῦ, δὲν θέλει θεραπευθῆ ποτέ.

Κάποια γυνή, ἣτις ἤκουσε τὸν Ἰησοῦν διδάσκοντα, ἐκινήθη τόσον ἀπὸ τὴν διδαχὴν του, ὥστε μεταξὺ τοῦ λαοῦ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ μεγαλοφώνως καὶ νὰ μακαρίζῃ τὴν μητέρα, ἣτις ἔχει τοιοῦτον υἱόν. Ὁ δὲ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοὺς λόγους τῆς εἶπε: „Μακάριοι εἶναι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάττοντες αὐτόν.“

Ἡ κυρία Θεοτόκος εἶναι ἀξία νὰ ὑμνῆται καὶ νὰ μακαρίζηται καὶ διὰ τοῦτο πολὺ περισσότερον, διότι ἐπρωτίμα ἀπ' ὅλα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διότι εἶναι μήτηρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἐπειδὴ μόνον διότι ἤκουε καὶ ἐπλήρου πιεσῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐκλέχθη καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀσύγκριτον ἀξίαν, τὸ νὰ γένη μήτηρ τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ πάντων βασιλέως. Τὸ ἀκούειν λοιπὸν καὶ ἀκολουθεῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ πλεόν ἐντιμον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, καὶ

τὸ ὁποῖον μόνον μᾶς φέρει εἰς τὴν ἀληθινὴν μακαριότητα.

Ἐδίδασκε ποτὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο περὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἀκροάζετο μὲ προσοχήν. Τότε εἶπεν ἓνας πρὸς αὐτόν: „Ἰδοῦ! ἡ μήτηρ σου καὶ (καθὼς ἐσυνείθιζον τότε νὰ ὀνομάζουν καὶ τοὺς πλησιεζέρους συγγενεῖς) οἱ ἀδελφοί σου εἶναι ἔξω, καὶ θέλουν νὰ λαλήσουν μετὰ σοῦ.“ Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν: „Ποία εἶναι ἡ μήτηρ μου καὶ ποῖοι οἱ ἀδελφοί μου;“ Καὶ ἐν ταύτῳ περιβλεψάμενος κύκλῳ μὲ βλέμμα ἰλαρὸν τοὺς περὶ αὐτὸν καθήμενους ἀκροατὰς, ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν χεῖρα του, καὶ εἶπεν: „Ἰδοῦ! Οὗτοι εἶναι μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου. Διότι ὅστις ποιεῖ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἐκεῖνος εἶναι καὶ ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ μου.“

Δὲν δίδεται τρυφερωτέρα ἀγάπη, καὶ τοιαύτη, ὡς εἶναι ἡ πρὸς τὴν μητέρα, τὴν ἀδελφὴν, καὶ τὸν ἀδελφόν. Τόσον τρυφερῶς, μάλιστα καὶ πολὺ τρυφερώτερα ἀγαπᾷ ὁ Ἰησοῦς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες ποιοῦσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὶ τοῦ εἶναι συγγενεῖς κατὰ πνεῦμα. Πλησιεζέραν καὶ εὐγενεζέραν συγγένειαν παρὰ ταύτην, δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ.

Ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο ποτε ἀντικρὺ τοῦ γαζοφυλακίου (ἤγουν τοῦ κουτίου, ὅπου ἔρριπτε καθεὶς ὅσα προαιρεῖτο χρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἠγόραζον θύματα, καὶ τὰ ἐβυσίαζον εἰς τὸν Θεόν) καὶ ἐθεώρει, πῶς ὁ λαὸς ἔβαλλε νομίσματα εἰς αὐτό. Πολλοὶ πλούσιοι ἔρριπτον πολλὰ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. Κάποια ὅμως χήρα πτωχὴ ἐλθοῦσα καὶ αὐτῇ, ἔβαλε δύο λεπτὰ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ κάμνουσιν ἓνα κοδράντην (ἄσπρον). Τότε ἐπροσκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Σὺς βεβαιῶνω, ὅτι ἡ πτωχὴ αὕτη χήρα ἔβαλε περισσότε-

ρα εἰς τὸ γαζοφυλάκιον παρὰ τοὺς ἄλλους τούτους. Διότι ὅλοι ἐπρόσφεραν θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὴν χρηματικῆν των ταύτην καταβολὴν ἐκ τοῦ περισσεύματος· αὕτη δὲ ἔβαλεν ἐκ τοῦ ὑπερήματος αὐτῆς πάντα, ὅσα εἶχε διὰ τὴν οἰκονομήσῃ τὴν πτωχείαν της, ἡγουν ἔδωκεν ὅλην τὴν περιουσίαν της.“

Πόσον χαρῖεν καὶ παρηγορητικὸν εἶναι, ὅτι ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸ θεοσεβὲς φρόνημα τῆς πτωχῆς ταύτης χήρας! ἀλλὰ καὶ πόσον τερπνὸν εἶναι, ὅτι δὲν μένει ἀπ' αὐτὸν οὔτε τὸ παραμικρὸν καλὸν ἀπαρατήρητον, καὶ ὅτι δὲν ἀποβλέπει εἰς τὰ δῶρα, ἀλλ' εἰς τὴν καρδίαν τοῦ προσφέροντος. Ἡ καλὴ προαίρεσις, (ἡγουν ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἐλπίς, ἡ ἡγάπη) μὲ τὴν ὁποίαν δίδεται ἐν ἡμῖσι τοῦ λεπτοῦ φαίνεται περισσότερον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, παρὰ τὰ μεγάλα καὶ πλούσια δῶρα, τὰ ὅποια δίδονται μόνον ἀπὸ κενοδοξίαν, φιλοτιμίαν, καὶ ἀπὸ καρδίαν χωρὶς ἀγάπην. Πόσῃν παρηγορίαν προξενεῖ τοῦτο εἰς τοὺς πτωχοὺς! Πόσῃν νουθεσίαν εἰς τοὺς πλουσίους! Πόσον θάρρος καὶ γενναιοψυχίαν εἰς ὅλους!

Τινὲς τῶν Φαρισαίων εἶπον ποτε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν ἔρχεται μὲ ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα διὰ τὴν κάμην προσβολὴν εἰς τὰ ὄμματα. Ὅθεν οὔτε κανεὶς δὲν θέλει δυναθῆναι εἰπεῖν: „Ἰδοὺ, ὡςδε εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ!“ Ἡ „Ἰδοὺ, ἐκεῖ εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ!“ Διότι πρέπει νὰ ἡξεύρετε, ὅτι: Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ἦναι ἐσωτερικῶς εἰς τὰς ψυχὰς σας.“

Τὴν σημασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκλαμβάνει ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς + τὴν λέξιν „βασιλείαν τοῦ Θεοῦ“ εἶναι ἀναγκαῖα νὰ τὴν ἤξεύρου ὅλοι. Ἡ καρδιά ἐνὸς ἀδιορθώτου καὶ ἀμαπανοήτου ἀνθρώπου ὁμοιάζει μὲ ἐν βασιλείον, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς ἐπανάστασιν, (ὅπου ποτέ μὲν ἡ ἐπιθυμία αὐτῆ, ἄλλοτε δὲ ἐκείνη) παντοτε ὅμως κυριεύει ταραχῇ, ἀταξία καὶ ἀνησυχία. Εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου εἶναι ὑποκείμενοι ὅλοι οἱ σοχασμοὶ, αἱ ἐπιθυμίαι καὶ κλίσεις εἰς τὸν Θεόν, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν καρδίαν ταύτην διοικεῖ ὁ Θεός, ὑπὸ τὸ εὐμενὲς καὶ ἡπιον αὐτοῦ σκῆπτρον διαιωνίζει καὶ ἀνθεὶ τάξις, εἰρήνη καὶ χαρά. Ὅστις φέρει ἐν ἑαυτῷ τοιοῦτον θεῖον βασιλείον, εἶναι εὐτυχέστερος καὶ μακαριώτερος, παρὰ εἰάν εἶχεν ὅλας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου.

63. Θάνατος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ο βασιλεὺς Ἡρώδης, ὅστις ἐπρόσβαξε νὰ φονευθῶσι τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ, ἦτον, καθὼς ἤξεύρετε, πρὸ πολλοῦ ἀποθαμμένος. Ἐξῶν ὅμως ἀκόμη δύο υἱοὶ αὐτοῦ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ὠνομάζετο Ἡρώδης κατὰ τὸν πατέρα του, ὁ δὲ Φίλιππος. Αὐτοὶ δὲν ἦσαν πλέον βασιλεῖς, ἀλλ' ἡγεμόνες μόνον, διότι καθεὶς ἐξ αὐτῶν ἐξουσίαζεν ἐν μέρος τῆς πατρικῆς των βασιλείας. Ὁ Ἡρώδης ἦτον ἡγεμὼν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ὁ Φίλιππος τῆς Ἰουραίας. Μὲ ὅλον τοῦτο ὠνομάζοντο ἀκόμη βασιλεῖς ἀπὸ τοὺς αὐλικούς των καὶ κόλακας.

Οὗτος ὁ ἡγεμὼν Ἡρώδης ἐκάλεσε τώρα Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, τὸν ὁποῖον εἶχαν ἐγκωμιάσει πολλοὶ εἰς αὐτὸν ὡς θαυ-

μασὸν καὶ μέγαν ἄνδρα, καὶ τὸν ὅποιον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχον εἰς μεγάλην ὑπόληψιν. Ὁ Ἰωάννης ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθέν του, καὶ ἐξεφώνησεν εἰς αὐτὸν μίαν ἀπειλητικὴν διδαχὴν, ἐπιπλήττουσαν τὰ πολλά του παρανομήματα. Ὁ Ἡρώδης ἤκουσε τὴν διδαχὴν αὐτοῦ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐπεισθὴ εἰς αὐτὸν περὶ πολλῶν πραγμάτων.

Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ἐνυμφεύθη ὁ Ἡρώδης τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦτου, ὅστις ἔζη ἀκόμη. Διὰ τὸ παράνομον τοῦτο συνοικεσίον τὸν ἐπέπληξε καὶ τὸν ἤλεγξεν ὁ Ἰωάννης αὐσερῶς, λέγων τὰς του κατὰ πρόσωπον ὅτι: „Δὲν σοὶ εἶναι συγχωρημένον, νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου!“ Κατὰ τοῦτο ὅμως δὲν τὸν ὑπήκουσεν ὁ Ἡρώδης. Ἡ δὲ Ἡρωδιάς (οὕτως ὠνομάζετο ἢ ἄπισος γυνή) ἄρχισε νὰ ἐπιβουλεύηται τὴν ζωὴν τοῦ ἁγίου τούτου ἀνδρὸς ἀπὸ ταύτην τὴν στιγμήν.

Ἠγωνίζετο νὰ παρακινήσῃ τὸν Ἡρώδη, διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην. Ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν δὲν ἐκαταπαίθετο εἰς τοῦτο· διότι εἶχε μέγα τῷ ὄντι σέβας εἰς αὐτόν· ἦτον πρὸς τούτοις καὶ καλὰ πληροφορημένος, ὅτι: ὁ Ἰωάννης εἶναι δίκαιος καὶ ἅγιος ἀνὴρ. Μάλιστα, ὅταν ὁ Ἡρώδης ἐνέδωκε τελευταῖον εἰς τὰς κολακείας καὶ δεήσεις τῆς ἀσελγοῦς καὶ ἀχρείας γυναικὸς, καὶ ἀπεφάσισε τέλος νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν της, πάλιν δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν φονεύσῃ διὰ τὸν φόβον τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ τὸν εἶχεν ὡς Προφῆτην. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ἐπρόσβαξε νὰ τὸν πιάσωσι, νὰ τὸν βάλωσιν εἰς τὰς ἀλύσεις, καὶ νὰ τὸν ῥάψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἡ δὲ Ἡρωδιάς δὲν ἀφίστατο παντάπασι ἀπὸ τὸν ἀχρεῖον της σκοπὸν, μάλιστα δὲ εὐρήκε καὶ εὐκαιρίαν, διὰ νὰ τὸν ἐκτελέσῃ. Ὁ Ἡρώδης εὐόρταζε τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων του, καὶ ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ δεῖπνον ὅλους τοὺς αὐλικοὺς μεγιστάνας του, τοὺς χιλιάρχους, καὶ τοὺς πρώτους τῆς Γα-

λολαΐας. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ συμποσίου εἰσῆλθεν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρώδιαδος εἰς τὸ ὅποιον συνέτρωγον οἰκοδόμημα, ἐχόρευσεν ἐκεῖ, καὶ ἤρρεσεν εἰς ὅλους τοὺς συντραπεζίτας· εἰς δὲ τὸν Ἡρώδην ὑπερήρесе, καὶ ἀπὸ τῆν εὐχαρίστησιν ἔγινεν ὁ ἄθλιος ἔξω φρενῶν. Εὐθύς ἀφ' οὗ ἔλαβε τέλος ὁ χορὸς, ἔκραξεν ὁ ἡγεμὼν τὸ κοράσιον εἰς ἑαυτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτό: „Ζήτησον χάριν ἀπὸ ἐμὲ, ὅποιαν καὶ ἂν θέλῃς, καὶ θέλω σοὶ τὴν κάμει.“ Μάλισα (ἐπρόσθεσεν αὐτὸς καὶ τοῦτο ἀκόμη): „Ὅλα, ὅσα μοῦ ζητήσεις, θέλεις τὰ λάβει, ἕως τὸ ἡμῖσι τῆς βασιλείας μου!“ Καὶ ταύτην του τὴν ὑπόσχεσιν ἐπεβεβαίωσεν ἀκόμη μεθ' ὄρκου.

Τὸ δὲ κοράσιον ἐξῆλθε τὴν αὐτὴν σιγμὴν ἀπὸ τὸ ἐσινατόριον, καὶ ἠρώτησε τὴν ἔξω ἱσαμένην μητέρα του, λέγον: „Τί νὰ ζητήσω;“ Καὶ ἡ μήτηρ ἀπεκρίθη: „Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτισοῦ!“ Παρευθὺς εἰσῆλθε πάλιν τὸ κοράσιον εἰς τὸ οἶκημα, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἡρώδη: „Θέλω νὰ μοὶ δώσης τὴν σιγμὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ πινακίου τούτου, (τὸ ὅποιον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα της) τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτισοῦ.“

Ὁ Ἡρώδης ἐτρόμαξε, καὶ ἐλυπήθη καιρίως. Ἀλλὰ διὰ τὸν ὄρκον, τὸν ὅποιον ὤμοσεν ἐμπροσθεν εἰς τοὺς συντραπεζίτας, τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελε νὰ φανῆ παραβάτης, καὶ διὰ τὸ κοράσιον, τὸ ὅποιον δὲν ἀγαποῦσε νὰ λυπήσῃ, ἐκτέλεσεν ὁ ἀνόητος τὸ ζήτημα αὐτοῦ. Παρευθὺς ἔσειλε δῆμιον, προσάξας αὐτὸν, νὰ φέρῃ τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτισοῦ. Ὁ δὲ δῆμιος ἀπελθὼν, ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην, ὄντα εἰς τὴν φυλακὴν, ἔφερε τὴν αἵματωμένην του κεφαλὴν ἐπάνω εἰς τὸ πινακίον, καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸ κοράσιον, καὶ αὐτὸ πάλιν τὴν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του.

Ἄγαπητοί μου νεοί! Ὡ πόσον φρικτὴ καὶ τρομερὰ εἶναι ἡ ἰσορία αὕτη! Πλὴν ὅσον τρομερὰ εἶναι, τοσοῦτον εἶναι καὶ διδακτικὴ.

Τὸ πολίτευμα τοῦ Ἡρώδου μᾶς δίδει τὰς ἐπομένους ἐμφαντικωτάτας νοθεσίας:

Ἀφιέρωνε πάντοτε ὅλην σου τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ μὴ ἀφίνης ποτὲ νὰ φυτρώσῃ καὶ νὰ βλασφήσῃ εἰς αὐτὴν ἀπηγορευμένη τις ἐπιθυμία.

Ὁ ἡγεμὼν οὗτος δὲν ἦτο βέβαια χωρὶς αἴσθησιν τοῦ καλοῦ. Εἶχε σέβας εἰς τὸν διδάσκαλον τῆς ἀληθείας, τὸν ἤκουε μετὰ χαρᾶς, καὶ τὸν ἐπείθετο εἰς πολλὰ· πλὴν ὄχι καὶ εἰς πάντα· διὰ τί; διότι δὲν ἦτον ἀφιερωμένος ἐξ ὅλης καρδίας εἰς τὴν ἀρετὴν. Παρεδόθη μὲ τόσῃν ἀδιαφορίαν εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς, ὥστε διὰ ἓνα χορὸν ἐνὸς ἀναιδοῦς κορασίου ἐγενεὶ ἔξω φρενῶν. Τόσον γεμάτος ἦτον ἀπὸ ματαίαν καὶ ἀνόητον φιλοδοξίαν, ὥστε καὶ τὴν μικράν του ἡγεμονεῖαν ὠνόμαζε βασιλείαν. Καὶ ταῦτα τὰ χαμερπῆ καὶ ἄθλια πάθη τῆς ψυχῆς τὸν ἔφεραν εἰς τὴν ἀπώλειαν. Τοιοῦτοτρόπως καταβυθίζει καὶ μία μόνη μικρὰ σχισμάδα ἐν ὀλόκληρον πλοῖον εἰς τὸν βυθὸν τῆς θάλασσης.

Φυλάττου πᾶσαν σιγμὴν ἀπὸ τὸ κακὸν καὶ ἀπόφευγε μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τὰς κακὰς γνωριμίας καὶ συναναστροφάς.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρώδης, ὅταν κατὰ πρῶτον ἐγνωρίσθη μὲ τὴν ἀχρεῖαν ταύτην γυναῖκα, δὲν ἐνόμιζε βέβαια, ὅτι ἡ γνωριμία αὕτη θέλει τὸν φέρει τελευταῖον ἕως ἐκεῖ, ὥστε νὰ φρονεύσῃ τὸν μέγαν μεταξὺ τῶν Προφητῶν τοῦ Θεοῦ Προφήτην, καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς τὸ εἶναι! Ὁ δρόμος εἰς τὴν ἀρετὴν ὁμοιά-

ξει μὲ ἐν ξενὸν μονοπάτιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπάνω εἰς κρη-
μνώδεις καὶ ἀποτόμους πέτρας. "Ὅστις ἐξεπίτηδες θέλει νὰ
γλιστρήσῃ ἐκεῖθεν, ἐκεῖνος δὲν ἔμπορεῖ προτῆτερα νὰ προσδιορίσῃ,
ὅτι: „Τόσῳ μακρὰν π. χ. θέλω κέσει, καὶ ὄχι περισσότερον.“

Σπούδαξε νὰ μὴ ἀποφρεύγῃς τὰς ἀποφάσεις
τῆς συνειδήσεώς σου διὰ προφάσεων,

Ἡ συνειδήσις τοῦ Ἡρώδου τὸν ἔτυπτε κατ' ἀρχὰς σφο-
δρά. Ἀντρίχιάζεν ὄλον του τὸ σῶμα, ὅταν ἐσοχάζετο μόνον
τοιαύτην αἱματώδη πρᾶξιν. Ἄλλα δὲν ἀργοπόρησεν αὐτὸς
ἐαυτὸν νὰ ἀπατήσῃ διὰ σφαλερῶν ἐλπίδων. Ἐφαντάζετο, ὅτι
εἶναι μέγα ἀμάρτημα (ἀπὸ εὐσυνειδησίαν τάχα καὶ εὐσέβει-
αν) νὰ ἀθετήσῃ τὸν ὄρκον του, καὶ ὅμως εἶναι ἡλίου φανώ-
τερον, ὅτι ὑπόσχεται ἀπηγορευμένων πραγμάτων εἶναι ἄκυ-
ρος, ἀσεβὴς καὶ παράνομος, καὶ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῆς εἶναι
νέον ἀμάρτημα. Δὲν ἤθελε νὰ φανῇ τόσον βάρβαρος καὶ ἀ-
πολίτευτος, ὥστε νὰ λυπήσῃ διὰ τῆς ἀρνήσεως ἐν τετυφλωμέ-
νον, καὶ ἀπὸ δυσεβῆ καὶ παράνομον μητέρα διεφθαρμένου
κοράσιον, ἀλλὰ νὰ φονεύσῃ διὰ τῆς ῥομφαίας τοῦ δημίου
τὸν ἀθῶον, δίκαιον καὶ ἅγιον ἄνδρα (ὡ ἀδικία, ζητοῦσα ἐκ-
δίησιν ἀπὸ τὸν οὐρανόν!) τοῦ ὁποίου ὁ θάνατος ἔπρεπε νὰ
λυπήσῃ χιλιάδας ἀνθρώπων, εἰς τοῦτο ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς του. Ἐσοχάζετο ἀπαίσιον πρᾶγμα, νὰ ἀθετήσῃ τὸν βα-
σιλικόν του λόγον ἐνώπιον τόσων συντραπεζιτῶν, ἀλλὰ δὲν
ἐσοχάσθη, ὅτι εἶναι πολὺ πλέον ἀπαίσιον, νὰ μολύνῃ τὴν βα-
σιλικὴν του πορφύραν μὲ αἷμα, καὶ νὰ φαίνεται φονεὺς εἰς
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν παρόντων καὶ μεταγενεσέρων. Τόσον
τεχνιέντως ἤξεύρει ἡ φιλαυτία νὰ δίδῃ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ πα-
ρανομώτατον ἀμάρτημα ψευδὲς καὶ ἀπατηλὸν γάνωμα μιᾶς
θεοσεβοῦς, φιλανθρώπου καὶ τιμίας πράξεως. Ἄς προσέχω-
μεν λοιπὸν καλὰ ἀπὸ τὴν ἐχθρὰν ταύτην (ἕγουσι τὴν φιλαυτίαν)
καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν κολακευτικὸν μὲν, ἀλλὰ φαρμακερὸν ὄφιν!

Καὶ τὸ πολίτευμα τῶν λοιπῶν προσώπων
δὲν εἶναι ὀλιγώτερον διδακτικὸν δι' ἡμᾶς.

Εἰς τὴν Ἡρωδιάδα, τὴν ἄπιστον γυναῖκα καὶ οὐ-
δαμινὴν μητέρα, βλέπομεν, ὅτι ἡ κακία μισεῖ τὴν ἀλήθειαν,
καὶ μετὰ τῆς ἀληθείας τὸν κήρυκα τῆς δικαιοσύνης. Τὸ νὰ
βλέπη ἐπὶ πύνακι τὴν αἱματομένην κεφαλὴν ἐνὸς Θεοσεβοῦς
καὶ δικαίου ἀνδρός, ὅστις δὲν ἤθελε τὸ κακόντης, ἀλλὰ μό-
νον τὴν σωτηρίαντης, τῆς εἶναι ἐπιβυμητότερον καὶ τερπνό-
τερον δῶρον, παρὰ τὸ ἡμισυ τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου.
Ἐμποροῦμεν νὰ φαντασθῶμεν βδελυρότερον καὶ οὐδαμινώτε-
ρον ἔργον; ὅστις ἀρχίζει νὰ αισθάνεται ἀποσροφὴν πρὸς τὸν
εὐγενῆ ἐκεῖνον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος τοῦ λέγει τὴν ἀλήθειαν, αὐ-
τὸς σπεύδει νὰ γένη ὅμοιος μὲ τὴν ἀσελγῆ καὶ ἀχρεῖαν Ἡ-
ρωδιάδα.

Ἡ δὲ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος εἶναι ἀξίεπαινος καὶ ἀ-
ξιομίμητος, διότι ἠρώτα εἰς ὅλα τὴν μητέρα της καὶ εἶχε πε-
ποιθήσιν εἰς αὐτήν. Ἄλλ' ἦτον τάχα καλὸν καὶ ὀρθόν, ὅτι
ὑπήκουσεν ἐδῶ τόσον ὀλιγῶρα εἰς αὐτήν; Ἦθελε τάχα πρά-
ξει κακὰ, ἐὰν εἰς τοῦτο δὲν τὴν ὑπήκουε; Βέβαια σὰς ἔρχε-
ται εἰς τὸν νοῦν ἡ ὀρθὴ ἀπόκρισις νὰ εἰπῆτε: Ὁχι, ἐδῶ δὲν
ἔκαμε καλὰ, ὅτι ὑπήκουσεν εἰς τὴν μητέρα της. Ἐὰν π. χ.
ἤθελον εὐρίσκεσθαι γονεῖς τόσον κακοήθεις, ὥστε νὰ προσάξουν
τὰ παιδιά των, διὰ νὰ κάμουν κανέν ἀδικὸν ἔργον, ἤγουν
νὰ κλέψωσιν, ἢ νὰ ψευματίσωσιν, ἢ νὰ πράξωσι τί ἀκαί-
σιον, τότε ἀρμόζει νὰ εἰποῦν εἰς τὴν περίσασιν ταύτην ἐκεῖ-
να τὰ τέκνα τοὺς ἐξῆς λόγους: „Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ὑ-
πακούῃ περισσότερον εἰς τὸν Θεόν, παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.
Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις.“

Ὁ Ἰωάννης εἶναι παράδειγμα ὄντως μεγάλου καὶ ἀγίου
ἀνδρός. Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ πᾶν εἰς αὐτόν. Ὅλα
τὰ λαμπρά, ὅσα δύναται νὰ ἔχη μία ἡγεμονικὴ αὐλὴ, ἤγουν

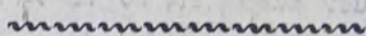
τὸ νὰ ἦναι κανεὶς εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ ἡγεμόνος, νὰ γεύηται εἰς τὴν τράπεζάν του, νὰ κατοικῇ εἰς τὸ παλάτιόν του, νὰ ἦναι ἐνδεδυμένος λαμπρὰ φορέματα, νὰ ἔχῃ μεγάλου ἀξίωμα, νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰς μεγίστας ἡδονάς, ὅλα ταῦτα ἦτον εἰς αὐτὸν ὡς μηδέν. Καλήτερα προκρίνει νὰ βάλουν τὰς χεῖρας του εἰς τὴν ἄλυσον, νὰ κόψουν μετὴν μάχαιραν τὴν κεφαλὴν του, παρὰ νὰ φανῇ εἰς τὸ παραμικρὸν ἄπιστος καὶ παραβάτης τοῦ χρέους του. Δὲν εἶναι τὸ μέγα τοῦτο καὶ εὐγενὲς φρόνημα ἄξιον νὰ θαυμάζεται καὶ νὰ ζηλοῦται παρ' ἡμῶν;

“ Ἄς προσθέσωμεν ἀκόμη εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας ταύτης μίαν μόνον σημείωσιν: Ὅταν βλέπωμεν, ὅτι ἡ οὐδαμινὴ καὶ κακὴ γυνὴ ὑπερική τὴν ἀθωότητα, ὅτι θυσιάζεται μέγας ἀνὴρ διὰ μίαν χορεύτριαν, ὅτι ἀσεβὴς καὶ παράνομος ἄνθρωπος φορεῖ διάδημα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν του, ὅτι ἡ κεφαλὴ ἀγίου ἀνδρὸς πίπτει ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ δημίου, ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι: „Πρέπει νὰ εἶναι ἄλλη δευτέρα καὶ καλλιωτέρα ζωὴ, ὅπου γίνεται ἡ ἀνταπόδοσις διὰ τὰ καλὰ καὶ κακὰ ἔργα, ὅπου τιμωρεῖται ἡ κακία, τιμᾶται καὶ ἀντιβραβεύεται ἡ ἀρετὴ — ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος!“

ΤΡΙΤΟΝ ΕΤΟΣ.

Τῆς ἐν τῷ κόσμῳ φανεραῆς πολιτείας
τοῦ Ἰησοῦ.

64. Ὁ Ἰησοῦς χορταίνει μὲ ὀλί-
γους ἄρτους πολλάς χιλιάδας
ἀνδρῶπων.

Ἡ τρίτη ἑορτὴ τοῦ Πάσχα μετὰ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ ἐπλησίασε καὶ αὐθις, ὅθεν κατὰ τὸ σῶμα ἐκίνησε πάλιν πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων διὰ τὴν ὑπάγην εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐξ αἰτίας τοῦ πλῆθους τοῦ λαοῦ ἐξενοχωρεῖτο ὁ Ἰησοῦς. Ἐπέ-
σρεψαν δὲ ὀπίσω καὶ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι, τοὺς ὁποίους εἶ-
χε στείλει εἰς τὰ ἔθνη, καὶ συνήχθησαν περὶ αὐτόν. Στενο-
χωρούμενος δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐρχομένων καὶ
ἀπερχομένων, καὶ μὴ εὐκαιρῶν τὴν φάγην ὀλίγον μὲ τοὺς μα-
θητάς του, εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἐλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς μονα-
χικὸν τόπον ἐν τῇ ἐρήμῳ, διὰ τὴν ἀναπαυθῆτε ἐκεῖ ὀλίγον.“
Ἀνέβη λοιπὸν μὲ αὐτούς εἰς ἓν πλοιάριον, καὶ διὰ τῆς λίμ-
νης ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐρημον, ἣτις δὲν ἦτο πολὺ μακρὰν τῆς
πόλεως Βηθσαϊδᾶ.

Ὁ λαὸς ὅμως εἶδεν αὐτὸν ἀναβαίνοντα εἰς τὸ πλοιά-
ριον, καὶ ἐκατάλαβαν ποῦ ἔχει σκοπὸν τὴν ὑπάγην. Ὅθεν ἔ-

δραμον ἀμέσως κατόπιν αὐτοῦ πεζῇ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἐπάσχιζαν, εἰ δυνατόν, νὰ φθάσωσιν ἐκεῖ προτῆτερα ἀπ' αὐτόν. Πολλοὶ δὲ πρὸς τούτοις ἄνθρωποι, ἀπὸ διαφόρους πόλεις, ὅσοι εἶδον τὰς ὁποίας ἐπέτελεσε θαυμασὰς πράξεις εἰς τοὺς ἀρρώστους, συνέδραμον καὶ συνηκολούθησαν αὐτούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ πλοιάριον, εἶδε καὶ ἐκεῖ πολὺν ὄχλον καὶ τοὺς εὐσπλαχνίσθη, μ' ὅλον ὅτι ἐζήτηε νὰ ἀναπαυθῆ. Ἐχάρη εἰς τὴν προθυμίαν ταύτην τοῦ λαοῦ, καὶ ἀνέβη παρευθὺς ἐπάνω εἰς ἓνα λόφον. Ἐκεῖθεν ἠδύνατο κανεὶς νὰ θεωρήσῃ, πόσον πλῆθος ἀνθρώπων συνηθροίσθη ἐκεῖ. Τότε ἐκάθισε μὲ τοὺς μαθητάς του, καὶ ἄρχισε νὰ διδάσκῃ, λέγων εἰς αὐτοὺς πολλὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους, καὶ ἐβοήθησεν ὅλους, ὅσοι εἶχον χρεῖαν τῆς βοηθείας του.

Δύοντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ δώδεκα μαθηταί του, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος, καὶ ἡ ὥρα εἶναι περασμένη! Ἄφησε λοιπὸν τὸν ὄχλον, νὰ ἀπέλθουν εἰς τοὺς κύκλω ἀγροὺς καὶ τὰς κώμας, διὰ νὰ φροντίσωσι περὶ καταλύματος (κονάκι) καὶ νὰ ἀγοράσωσι τροφάς. Διότι ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον δὲν ἔχουν τι νὰ φάγουν.“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπε: „Δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἀπέλθουν εἰς τὰς κώμας διὰ τροφάς. Δότε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν!“ Καὶ οἱ μαθηταί, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφαίνετο τοῦτο παράξενον καὶ ἀδύνατον, εἶπον μὲ θαυμασμώντων: „Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀγοράσωμεν ἄρτους διὰ τόσους ἀνθρώπους;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε μετὰ ταῦτα τὸν Φίλιππον ἐξαιρέτως διὰ νὰ τοῦ εἰπῆ τὴν γνώμην του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Πόθεν νὰ ἀγοράσωμεν ἄρτους, διὰ νὰ φάγωσιν ὅλοι οὗτοι;“ Τοῦτο δὲ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς μόνον διὰ νὰ δοκιμάσῃ αὐτόν: ἂν δὲν ἠμπόρεσε τόσο ἀκόμη νὰ μάθῃ, ἦγουν νὰ ἐλπίζῃ βοή-

θειαν ἀπὸ τὴν κραταιὰν δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὁ Φίλιππος ἀποκριθεὶς, εἶπε: „Οὔτε διακοσίων δηναρίων ἄρτοι δὲν εἶναι ἱκανοί, διὰ νὰ λάβῃ ἕκαστος μόνον ἀπὸ ἓν μικρὸν μερίδιον.“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἠρώτησε: „Πόσους ἄρτους ἔχετε ἐδῶ; Ὑπάγετε, καὶ ἴδετε!“ Ἀφ' οὗ ἐπληροφορήθησαν περὶ τούτου, ἐπέστρεψεν ὁ Ἀνδρέας, καὶ εἶπεν: „Εἶναι ἓν παιδάριον ἐδῶ, τὸ ὁποῖον ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀφάρια. Ἄλλὰ τί εἶναι ταῦτα πρὸς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ἔπειτα πρὸς τοὺς μαθητάς: „Φέρετέ μοι αὐτοὺς ἐδῶ!“ καὶ καθίσατε τοὺς ἀνθρώπους κατὰ σειράν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα“ διότι ἐκεῖ ἦτον ἓν πολλὰ μέγαλον καὶ ὠραῖον λιθάδι. Οἱ μαθηταὶ ἔκαμαν καθὼς τοὺς ἐπρόσβαξε, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκάθισαν παρευθὺς εἰς μακρὰς σειράς ἀνὰ ἑκατὸν ἢ πενήκοντα εἰς πᾶσαν σειράν. Τώρα ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ τοὺς ἀριθμῆσῃ εὐκόλως. Ἦσαν δὲ οἱ ἄνδρες πέντε χιλιάδες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ εὐλόγησε τοὺς ἄρτους. Ἐπειτα τοὺς ἔκοψε, καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του, οἱ δὲ μαθηταὶ τοὺς διμοίρασαν εἰς τὸν λαόν. Τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ μετὰ τὰ ὀφάρια καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν.

Μετὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ δηλ. ὅλοι ἐχορτάσθησαν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς: „Συνάξατε τῶρα τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων, διὰ νὰ μὴ χαθῆ τίποτε.“ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἄρχισαν παρευθὺς νὰ τὰ συναγάωσι, καὶ ἐγένευσαν ἀπὸ τὰ κλάσματα (κορμάτια), τὰ ὁποῖα ἐπερίσσευσαν ἀπὸ τοῖς πέντε κριθίνους ἄρτους καὶ ἀπὸ τὰ δύο ὀφάρια, δώδεκα κοφίνους.

Ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι εἶδαν τὸ θαῦμα τοῦτο, εἶπον: „Οὗτος εἶναι βέβαια ἀληθῶς ὁ Προφήτης, ὁ ἐρχόμενος εἰς

τὸν κόσμον, ὁ λεγόμενος Μεσίας. Μάλιστα διὰ τοῦτο ἀπεφάσι-
σαν σχεδὸν νὰ ὀρμήσωσι πρὸς αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ἀρπάσωσι με-
θυσταίαν, νὰ τὸν φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ,
καὶ νὰ τὸν κάμωσι βασιλέα των. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸν ὁποῖον
ἦτον πολλὰ γνωστὸς ὁ σκοπός των, ἀπεμακρύνθη, χωρὶς νὰ τὸν
καταλάβουν, ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ ἀνέβη καταμόνας ἐπάνω εἰς ἓν
ὄρος, διὰ νὰ προσευχηθῆ.

Ἀγαπητοί μου! Ἀνάγκη πᾶσα ἦτο νὰ ἐγερθῶσιν
εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τούτων τοιοῦτοι λογισμοί,
διότι καὶ τοὺς μαθητὰς ἔβλεπον νὰ κόπτουν πάντοτε ἀπὸ τοὺς
ἄρτους, καὶ οἱ ἄρτοι νὰ μὴν ὀλιγοσεύουν, καὶ οἱ ἴδιοι ἔτρωγαν
ἀδιακόπως ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔλαβον μικρὸν κομμάτιον τοῦ ἄρ-
του, χωρὶς νὰ ὀλιγοσεύσῃ, καὶ διότι καθεὶς ἐξ αὐτῶν, ἀφ' οὗ
τελευταῖον ἐχόρτασε, ἔβλεπε παλιν εἰς τὴν χεῖρα του τὸ κλά-
σμα τοῦ ἄρτου σῶον καθὼς τὸ ἔλαβε. Θαυμάζετε βέβαια καὶ
σεῖς διὰ τὴν ἐξαιτίον ταύτην πρᾶξιν τοῦ Ἰησοῦ! Ἄλλ' ἄς κάμω-
μεν ὀλίγας τινας σκέψεις καὶ θεωρίας ἐπάνω εἰς αὐτήν!

Ὁ Ἰησοῦς ἐκτέλεσε τὸ αὐτὸ θαῦμα, τὸ ὁ-
ποῖον γίνεται χρονικῶς κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ
εἰς τὴν φύσιν.

Κάθε χρόνον γεννῶνται ἀπὸ ἓν μόνον σπειρίον σίτου τριά-
κοντα, τεσσαράκοντα, πενήκοντα καὶ ἔτι πλείονα σπειρία. Τὰ
σπέρματα σπείρονται μετ' ἁπλοῦς χεῖρός σου, καὶ μετ' ἀγάλας γεμάτας
συνάγονται εἰς τὰς ἀποθήκας. Ὅτι ὁ γεωργὸς τὸν χειμῶνα φέρει
εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, τοῦτο μετ' ὀλίγον τὸ κα-
λοκαῖρι εἰσφέρει ἐφ' ἀμαξῶν βαρσοφορτωμένων. Τόσον πληθύν-
ονται κάθε χρόνον τὰ ὁποῖα σπείρονται ὀλίγα σπέρματα, ὥ-
στε, ἐν ᾧ τρέφονται καθ' ὅλον τὸν χρόνον μιλλιόνια ἀνθρώ-
πων ἐξ αὐτῶν, πάλιν περισσεύουσι τόσα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα
εἰς νέαν σποράν. Τί θαυμασία διαταγὴ τοῦ Θεοῦ! Θαῦ-
μα τῶ ὄντι μέγα καὶ ἀξιοθαύμαστον τῆς Παντοδυναμίας καὶ

ἀγάπης του! Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ἑξαίρετα δι' ἑνὸς παρομοίου θαύματος ὡς υἱὸν καὶ ἀληθὲς ἀπαύγασμα ἐκείνου, περὶ τοῦ ὁποίου λέγεται εἰς τὸν Ψαλμῶδόν: „Πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἀποβλέπουσιν εἰς σέ, καὶ σὺ δίδεις τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν καιρῷ θέοντι. Ἀνοίγεις μὲ πατρικὴν ἀγαθότητα τὴν χεῖρα σου, καὶ χορταίνεις πᾶν ζῶον μὲ τὰς ἀγαθοεργίας σου.“

Ὁ τρόπος, καθ' ὃν ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦτο προξενεῖ ἐπίσης καὶ εἰς ἡμᾶς παρηγορίαν καὶ διδασκαλίαν.

Αὐτὸς εὐσπλαγχνίσθη τὸν λαόν. Ἐδωκεν εἰς ὅλους πλουσιοπαρόχως σιμὰ εἰς τὸν ἄρτον καὶ ὀψάριον, ἀγαθοποίησεν ὅλους κατὰ σῶμα καὶ ψυχὴν, μὴ ὅλον ὅτι ἦτο κουρασμένος ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐργασίας. Ἐχετε λοιπὸν τὰς ἐλπίδας σας εἰς αὐτὸν, τὸν ἰσχυρὸν καὶ συμπαθέςατον φίλον τῶν ἀνθρώπων! Αὐτὸν πρέπει νὰ μιμησθε, ἤγουν νὰ ἦσθε ἀγαθοὶ, φιλόανθρωποι, οἰκτίρμονες καὶ ἀκούραστοι εἰς τὸ ἀγαθοποιεῖν, καθὼς καὶ Αὐτός! Ὁ Ἰησοῦς εὐχαρίστησε τὸν ἐπουράνιον του Πατέρα διὰ τὸν ἄρτον, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ τὸν μερίσῃ. Ἄς μὴ λησμονῶμεν οὔτε ἡμεῖς ποτὲ τὸ εἰς οὐρανὸν ἀτενίσαν ἰλαρὸν αὐτοῦ βλέμμα, διὰ νὰ εὐχαρισῶμεν πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὸ παραμικρὸν αὐτοῦ δῶρον, ἂν καὶ δὲν εἶχομεν ἄλλο τι, εἰμὴ ξηρὸν μόνον φωμίον, καθὼς τὸ ἔκαμε καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ἡ εἶναι τάχα ἐκεῖνοι χριστιανοὶ, οἵτινες ἐντρέπονται νὰ ἀναβλέψωσι πρὸ τῆς τραπέζης εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἠτοίμασεν εἰς αὐτοὺς τὸ συμπόσιον, καὶ οἱ ὁποῖοι θέλουσι νὰ ὁμοιάζωσι κάλλιον μὲ τὰ ἄλογα ζῶα, παρὰ μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν τῶν ἀνθρώπων; Αὐτὸς ἠύλόγησε τὸν ἄρτον, καὶ ἐχορτάσθησαν πολλαὶ χιλιάδες ἀνθρώπων μόνον ἀπὸ τοὺς πέντε κριθίνους ἄρτους, τοὺς

ὁποίους ἤμπορει νὰ σηκώσῃ ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους τοῦ ἐν παιδάριον· καὶ πρὸς πληροφориάν ἀκόμη, ὅτι ὅλοι ἐχορτάσθησαν, ἐπερίσσευσαν καὶ δώδεκα κόφινοι κλασμάτων. Αὐτὸς ἐχόρτασε πολλὰς χιλιάδας μὲ τὸ οὐδὲν οὕτως εἰπεῖν. Βλέπετε τώρα πόσον νόσιμα καὶ πόσον ἰσχυρὰ ἀνεσκευάσθησαν αἱ προφάσεις καὶ μέριμναι τῶν μαθητῶν διὰ τῆς πράξεως ταύτης; Βλέπετε πόσον φανερὰ ἀπεδείχθη ἀληθὲς τὸ ἐξῆς: „Τοῦ Θεοῦ εὐλογοῦντος, τὰ πάντα προκόπτουσι καὶ εὐοδοῦνται;“ Ἐάνλοιπόν ἠθέλαμεν ἔχει καὶ μικρὰ μόνον εἰσοδήματα, ὡς προσέχωμεν καλὰ μὴ τύχη καὶ φανῶμεν ἀνάξιοι καὶ ταύτης τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς εὐλογίας διὰ τῆς ἀχαριστίας ἢ (τὸ χεῖρισον) διὰ τῆς ἀπιστίας! Αὐτὸς ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ, ὥστε καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ὀλίγα εἰσοδήματα, νὰ οἰκονομούμεθα. Αὐτὸς ἐπρόσβαξε νὰ συνάξωσι τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων, διὰ νὰ μὴ χαθῇ κανὲν ἐξ αὐτῶν ἀνωφελῶς. Ἐάν ὁ Θεὸς μᾶς ἐχάρισε μεγάλην ἀφθονίαν καὶ περίσσειαν, πρέπει νὰ προσέχωμεν ὥστε νὰ μὴ χάνεται ἀνωφελῶς οὔτε τὸ παραμικρὸν ψιχίον τοῦ ἄρτου. Ὅ,τι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ φάγωμεν, ὁ πτωχὸς χαίρει ἴσως χαρὰν μεγάλην ἀν τὸ ἀπολαύσῃ. Ἡ ἀληθὴς καὶ φρονιμοτάτη οἰκονομία συνίσταται, εἰς τὸ νὰ προσέχωμεν ὥστε νὰ μὴ μένῃ ἄχρηστον οὔτε τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἤμποροῦσε νὰ ὠφελήσῃ ἄλλους ἐνδεεῖς ἀνθρώπους. Ἄς κάμνωμεν οἰκονομίαν ἄχι εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διὰ τοὺς πτωχοὺς.

Δὲν ἤμποροῦμεν πρὸς τούτοις νὰ παραδράμωμεν τὸν ζῆλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἠκροάξεται ὁ λαὸς τοῦ Ἰησοῦ.

Εἰς τοὺς καλοὺς ἐκεῖνους ἀνθρώπους δὲν ἦτον οὔτε ὁ κόπος μεγάλος, οὔτε ὁ καιρὸς μακρὸς, οὔτε ὁ τόπος ἐρημος καὶ ἀπομεμακρυσμένος πρὸς ἀκρόασιν τοῦ Ἰησοῦ. Εἶ-

ναι λοιπὸν δίκαιον νὰ φαίνεται εἰς ἡμᾶς μίᾳ ὥρᾳ παραπολύ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ προσευχώμεθα; Αὐτοὶ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐλησμόνησαν φαγητὰ καὶ πιοτὰ, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος καὶ αὐτὰ τοὺς ἐδόθησαν ἀφθονοπαρόχως. "Ὅθεν ἐὰν ἤθελε κανεὶς νὰ ζωγραφῆσῃ εἰκόνα τῆς ὡραίας ταύτης ἱστορίας, ἔπρεπε νὰ γράψῃ πολλὰ ἀρμόδια ὑποκάτω αὐτῆς μὲ χρυσᾶ γράμματα τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Ἰησοῦ: „Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν.“

65. Ὁ Ἰησοῦς ὁ Φεῖτος τῶν παιδίων φίλος.

Αγαπητοὶ μου νέοι! Μία ἀπὸ τὰς ὡραίας καὶ τερπνὰς διηγήσεις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἶναι καὶ ἡ ἀκόλουθος ἱστορία διὰ ἑσᾶς. Ὑποθέσατε λοιπὸν, διὰ νὰ τὴν ἐννοήσῃτε καλλίτερα, ὅτι εἴσθε ἐκεῖ παρόντες.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπέρασεν ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν περικυκλωμένος κατὰ τὸ σύνθηδες ἀπὸ μέγα πλῆθος ἀνθρώπων. Ἀκουράσως ἐδίδασκε καὶ ἐθεράπευε τοὺς ἀρρώστους. Ἡδὴ δὲ ἐσπέρας γενομένης, ἄρχιζαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἦτον πλέον ἑτοιμος, νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον τόπον. Ἀλλ' ἀμέσως συνέβη ἐν ἄλλο πολὺ πλέον θαυμαστὸν καὶ κατανυκτικὸν συμβεβηκός.

Κάποιαί Θεοσεβεῖς μητέρες, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πλήρεις ἐλπίδος καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Ἰησοῦν, τὸν οὐράνιον διδάσκαλον, ἐπέρασαν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ τέκνα των, διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ, νὰ ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτὰ τὰς χεῖρας του, καὶ νὰ τὰ εὐχθῇ. Θεά-

μα τῶ ὄντι ὠραιότατον νὰ βλέπη κανεὶς τὰς ἀγαθὰς ἐκεῖνας μητέρας, τὰ μὲν μικρὰ τέκνα νὰ φέρωσιν εἰς τὰς ἀγκάλας του μὲ πρόσωπον γεμάτον ἀπὸ τρυφερὰν μητρικὴν ἀγάπην, τὰ δὲ μεγαλύτερα νὰ τὰ κρατῶσιν ἀπὸ τὴν χεῖρα, καὶ οὕτω νὰ πλησιάζουν μὲ μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὸν Ἰησοῦν!

Ἄφ' οὗ εἶδον τοῦτο οἱ μαθηταὶ, πρὸς μὲν τὰ παιδιά ἐλάλησαν ἀποτόμως, τὰς δὲ μητέρας των ἐπέπληξαν, διὰ τί νὰ τὰ φέρουν ἐκεῖ. Τοῦτο ὅμως δὲν τὸ ἔκαμαν βέβαια ἀπὸ κακὴν καρδίαν, ἀλλ' ἀπὸ ὑπερβάλλουσαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἀγάπην. Ἦθελον νὰ ἀναπαυθῆ ὁ κουρασμένος διδάσκαλός των, καὶ ὄχι νὰ παραχωρήσωσι, διὰ νὰ ἔρχεται ὁ καθεὶς καὶ νὰ τὸν βαρύνῃ πάλιν μὲ ἄλλους νέους κόπους.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν τὰ παιδιά, καὶ εἶδε καὶ τῶν μαθητῶν του τὸν ἀπάνθρωπον τοῦτον τρόπον, δυσχερῆθη μεγάλως. Ὅθεν ἔκραξε τὰ παιδιά μὲ μεγάλην φιλανθρωπίαν πρὸς ἑαυτὸν, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς: „Ἀφ' ἑτα τὰ παιδιά, νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμὲ, καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.“ „Καὶ σὰς βεβαιόσω τῇ ἀληθείᾳ!“ (εἶπεν ἀκόμη) ὅτι: „Ὅστις δὲν δέχεται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον (ἡγουν μὲ τόσῃν ταπεινώσει καὶ ἀπλότῃ) αὐτὸς δὲν θέλει εἰσελθεῖ εἰς αὐτήν.“ Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τὰ παιδιά εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτὰ τὰς χεῖρας του, καὶ τὰ ἠύλόγησε.

Εἶναι εὐκόλον νὰ καταλάβητε, ἀγαπητοί μου νέοι! ὅτι τὰ παιδιά ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὁ Ἰησοῦς ὡς παράδειγμα εἰς τοὺς ἠλικιωμένους, ἦσαν βέβαια εἰς ἄκρον καλὰ παιδιά, ἡγουν πλήρη ἀθωότητος, κοσμιότητος, εὐπειθείας, καὶ ἐλεύθερα ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην αὐθάδειαν καὶ ἰδιοτροπίαν. Ἀγωνίζεσθε καὶ σεῖς, ὅσον εἶναι δυνατόν, νὰ μένετε διὰ παντὸς ὅμοιοι μὲ αὐτὰ, ἢ (εἰάν κακῇ τύχῃ δὲν εἴσθε ὅμοιοι) προσπαθεῖτε

τούλάχισον μὲ ὅλας σας τὰς δυνάμεις, διὰ νὰ γενήτε πάλιν ὅμοιοι μὲ αὐτά. Καὶ τότε ἀφείκτως θέλει ἀγαπᾶ καὶ ἐσᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπίσης, καθὼς ἠγάπησε καὶ ἐκεῖνα, καὶ θέλει φείλει καὶ εἰς ἐσᾶς τὴν σωτηριώδη του εὐλογίαν.

Εἰς τὴν περίερασιν ταύτην εἶπεν ὁ Ἰησοῦς καὶ πρὸς τοὺς ἠλικιωμένους μερικοὺς ἀξιομνημονεύτους καὶ κατανουκτικοὺς λόγους. Ἡ θεωρία τῶν μακαρίων καὶ ἀθῶων παιδίων, τὰ ὁποῖα ἔβαλλον μὲ χαρὰν ὡς νέα τριαντάφυλλα, καὶ τῶν ὁποίων τὸ πρόσωπον ἦτον ἀκόμη ζολισμένον μὲ τὸ ὄραϊον ἐρύθημα τῆς ἀθωότητος, καὶ οὐδόλως δυσμορφωμένον ἀπὸ κακὸν ψυχόλεθρον πάθος, ἐκίνησε τὴν φιλόφρονον του καρδίαν. Ἐσοχάζετο μὲ λύπην μεγάλην τῆς ψυχῆς του, πόσον εὐκολὰ δύναται νὰ ἀπατηθοῦν αὐτὰ ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ ξερηθοῦν οὕτω τὴν ἀθωότητά των καὶ τὴν γλυκεῖαν εὐρίνην τοῦ καθαροῦ συνειδότος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τοὺς περιεσῶντας μὲ μεγάλην αὐξηρότητα καὶ ἐμφαντικότητα.

„Ὅστις δέχεται ἐν τῶν μικρῶν τούτων ἐν τῷ ὀνόματί μου (κάνει δηλ. καλὸν εἰς ἐν μικρὸν παιδίον δι' ἐμέ) αὐτὸς δέχεται ἐμέ. Καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δὲν δέχεται ἐμέ, ἀλλὰ τὸν ἀποσεύλαντά με.“

„Ὅστις δὲ σκανδαλίζει ἓνα τῶν μικρῶν τούτων (τὸν ἐξαπατᾶ δηλ. διὰ λόγου ἢ δι' ἔργου εἰς τὸ κακόν) εἰς αὐτὸν ἦτον καλῆτερον νὰ τοῦ δέσσει μίαν μυλόπετραν εἰς τὸν λαιμόν, καὶ νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς θαλάσσης.“

„Οὐαὶ εἰς τὸν Κόσμον διὰ τὰ σκάνδαλα! Ἄλλὰ δὲν ἤμπορεῖ νὰ γενῆ ἀλλέως (ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι εἶναι τόσον διεφθαρμένοι) πρέπει νὰ γένουν σκάνδαλα· οὐαὶ ὅμως εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔρχεται τὸ σκάνδαλον.“

„Ὅθεν εἰάν σὲ σκανδαλίξῃ ὁ δεξιός σου ὀφθαλμὸς (θέλει δηλ. νὰ σὲ ἐξαπατήσῃ εἰς τὸ κακόν) ἔκβαλε αὐτὸν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ. εἶναι καλῆτερον δι' ἐσὲ νὰ ἀπέλθῃς μονόφ-

Φαλμος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, παρά νὰ ἔχῃς δύο ὀφθαλμούς, καὶ νὰ ριφθῆς ἔπειτα εἰς τὴν γέεναν τοῦ πυρός, ὅπου ὁ σκώληξ δὲν ἀποθνήσκει, καὶ τὸ πῦρ δὲν σβέννεται.

„Καὶ εἰάν σὲ σκανδαλίξῃ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ, ἔκκοφον αὐτήν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ! Διότι σοὶ εἶναι πολὺ καλῆτερον νὰ ἀπέλθῃς μὲ μίαν χεῖρα εἰς τὴν ζωὴν, παρά νὰ ἔχῃς δύο, καὶ ἔπειτα νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν κόλασιν, ὅπου ὁ σκώληξ δὲν τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννεται.“

„Καὶ εἰάν ὁ ποῦς σου σὲ σκανδαλίξῃ, ἔκκοφον αὐτόν· διότι σοὶ εἶναι καλῆτερον νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν μὲ ἓνα πόδα, παρά νὰ ἔχῃς δύο, καὶ νὰ ριφθῆς εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ, ὅπου ὁ σκώληξ δὲν τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ δὲν σβέννεται.“

„Ὅθεν προσέχετε καλῶς, ἵνα μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τούτων τῶν μικρῶν. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι: οἱ Ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανῷ βλέπουσιν ἀκαταπαύτως τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.“

Ὁ Ἰησοῦς πρὸς τούτοις προσήρμωσεν εἰς τὰ παιδία τὴν ὠραίαν, καὶ εἰς ἑσᾶς ἤδη γνωστὴν παραβολὴν, περὶ τοῦ προβάτου, τὸ ὅποιον ὁ καλὸς ποιμὴν δὲν θέλει νὰ τὸ ἀφήσῃ διὰ νὰ χαθῇ. Ταύτην δὲ ἐπαναλαβὼν, ἐπρόσθεσεν ἀκόμη καὶ τὰ ἐξῆς: „Ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δὲν θέλει, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων! Διότι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθεν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸ ἀπολλώλως.“

Ἀγαπητοὶ μου νέοι! Πόσον ἐγκαρδίως ἀγαπᾷ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὰ παιδία! Ποῖος ἤμποροῦσε νὰ φαντασθῇ χαριέστερον καὶ τρυφερώτερον φίλον τῶν παιδῶν; Αὐτὸς τὰ κράζει πρὸς ἑαυτὸν, εὐρίσκει χαρὰν εἰς αὐτὰ, τὰ λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον του καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας του. Αὐτὸς θεωρεῖ τὰ ὅποια κάμνει κανεὶς καλὰ εἰς τὰ

παιδιά, ὡς εἰς ἑαυτὸν διδόμενα εὐεργετήματα, καὶ θέλει νὰ προτρέψῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀγαθοποιοῦν μὲν πάντοτε τὰ παιδιά, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ νὰ τὰ λυποῦν. "Ὅθεν πρέπει καὶ σεῖς, παιδιά μου! νὰ ἀγαπᾶτε αὐτὸν, τὸν καλὸν καὶ θεῖον σας φίλον ἐν καρδίας, καὶ νὰ ἔχητε εἰς αὐτὸν υἱκὸν σέβας καὶ βεβαίαν ἐλπίδα!

Πόσῃν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἶχεν ὁ Ἰησοῦς διὰ τὸ πλεον εὐγενὲς κτῆμα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ἡγουν διὰ τὴν ἀθωότητα! "Ὅλοι οἱ ἡλικιωμένοι πρέπει νὰ σέβωνται τὸ ἱερὸν τοῦτο κτῆμα τῆς νεότητος. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ φροντίζουν ἐπιμελῶς καὶ ἐπαγριπνοῦσι ὑπὲρ αὐτοῦ. Πόσον λυπηρὸν λοιπὸν ἤθελεν εἶναι, εἰάν ἑσσεῖς οἱ ἴδιοι κατεφρονούσατε τὸν πολῦτιμον τοῦτον μαργαρίτην, καὶ τὸν ἐρίπετε οὕτως εἰπεῖν εἰς τὴν κόπρον!

Μὲ πόσῃν ἔμφασιν δὲν ἐσυμβούλευεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀνθρώπους νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ διαφθορέως ἢ μαυλισοῦ! Ποῖος δὲν πρέπει νὰ φρίττῃ, συλλογιζόμενος πόσον μέγα ἀμάρτημα πράττει, εἰάν ἀθῶον νέον ἢ ἀθῶαν νέαν ἐξαπατοῦσεν εἰς ἐκτέλεσιν πονηρᾶς τινος πράξεως; Ἀλλὰ καὶ ποῖος δὲν πρέπει νὰ τρέμῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, μήπως καὶ ὁ ἴδιος ἐξαπατηθῆ; Καθὼς ὁ ἱατρὸς ἐκκόπτει καὶ αὐτὸ τὸ εὐγενέστερον μέλος τοῦ σώματος, μόνον διὰ νὰ σώσῃ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα, οὕτω πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ καταφρονῶμεν θεληματικῶς πᾶσαν ἡδονὴν (ἔσω καὶ πολλὰ ἀγαπητὴ καὶ χρήσιμος εἰς ἡμᾶς καθὼς ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ) πάντα φίλον (ἄς μᾶς ἦτον καὶ ὡς δεξιὸν χεῖρι) πᾶν κτῆμα ἀγαθὸν, ὅσον καὶ ἂν μᾶς ἐφαίνετο ἀναγκαῖον, καθὼς οἱ πόδες εἰς τὸ περιπατεῖν, εὐθύς ἀφ' οὗ καταλάβομεν, ὅτι αὐτὰ μᾶς σκανδαλίζουν, τοῦτ' ἔξι θέλουν νὰ μᾶς ἐξαπατήσουν εἰς τὴν ἀμαρτίαν.

66. Παρακάλεσις μητρός τινος διὰ τὰ παιδία της, καὶ ἐν παιδίῳ ὡς παράδειγμα τῶν ἡλικιωμένων.

Ἡ μήτηρ τῶν δύο μαθητῶν Ἰωάννου καὶ Ἰακώβου ἦλθε ποτὲ μετὰ τοὺς δύο τούτους υἱοὺς της πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Επιθυμούσαμεν, νὰ μᾶς κάμῃς ὅλα ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν σὲ παρακαλέσει.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε: „Τί θέλετε, νὰ σᾶς κάμω;“ Τότε ἡ μήτηρ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἐπῆρε τὸν λόγον τῶν δύο υἱῶν της αὐτῆ, καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν Ἰησοῦν ἱκετικῶς, λέγουσα: „Θέλω ἵνα καθίσωσιν οἱ δύο μου οὗτοι υἱοὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ἀμέσως παρὰ σοί, ὁ μὲν δηλ. ἐκ δεξιῶν σου, ὁ δὲ ἐξ ἐωνύμων σου.“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς τοὺς δύο αὐτοῦ μαθητάς: „Δὲν ἠξεύρετε, τί ζητεῖτε. Δύνασθε σεῖς νὰ πῆτε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον θέλω πίνει ἐγώ;“ —

Βλέπετε ἀγαπητοί μου νέοι! ὅτι ἡ μήτηρ αὕτη καὶ οἱ δύο της υἱοὶ εἶχον πολλὰ ἐσφαλμένην ἰδέαν περὶ τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ βασιλείας. Ἐσοχάζοντο αὐτὴν ὡς κοσμικὴν βασιλείαν, εἰς τῆς ὁποίας τοὺς ὑψηλοὺς βαθμοὺς ἠδύνατο κανεῖς νὰ φθάσῃ διὰ μεσσητῶν καὶ συστάσεων. Πρὸς τούτοις καὶ ἡ καλὴ μήτηρ ἐνόμιζεν ὅτι, ἐὰν οἱ υἱοί της εἶχον πλοῦτη καὶ ἀξιώματα ἔσοχα, τότε ἤθελον εἶσθαι καὶ εὐτυχεῖς. Ἄλλ' ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἦτον πάντῃ διάφορος, δηλ. ὅτι αἱ θλίψεις καὶ τὰ πάθη συμβάλλουσιν εἰς τὴν ἀληθινὴν μακαριότητα τοῦ ἀνθρώπου πολὺ περισσότερον, παρὰ τὰ πλοῦτη καὶ αἱ μεγάλαι τιμαί. Μόνον ἐκεῖνος, ὅς τις ἠμπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ λύπας καὶ βία σανα ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, δοξάζεται καὶ τιμᾶται. Ἐκεῖνος μό-

νον, ὅστις πίνει τὸ πικρὸν τοῦτο ποτήριον σταθερῶς, λαμβάνει τὸ βραβεῖον καὶ τὸν στέφανον.

Ἄφ' οὗ ἤκουσαν οἱ λοιποὶ δέκα μαθηταὶ τὴν παρακάλειν τοῦ Ἰωάννου καὶ Ἰακώβου, ἠγανάκτησαν πολὺ ἐναντίον των. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοὺς ἐπρόσβαξε νὰ ἔλθουν ὅλοι πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς εἶπε: „Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν εἶναι, καθὼς ἤξεύρετε, κύριοι, οἵτινες προσάξουν τοὺς ὑπηκόους των· καὶ οἱ μεγάλοι τῆς βασιλείας ἔχουσιν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς τοὺς ὑποκειμένους των. Μεταξύ σας ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθῆτε παρόμοιον. Ὅστις ἀπὸ ἐσᾶς θέλει νὰ ἦναι προκριτότερος τῶν ἄλλων, ἔσω εἰς ὅλους ἐσᾶς ὑπηρέτης, καὶ ὁ θέλων ἀπὸ ἐσᾶς νὰ ἦναι πρῶτος μεταξύ σας, ἔσω πάντων δοῦλος. Διότι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ὑπηρετηθῆ ἀπὸ ἄλλους, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτὸς ἄλλους, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ψυχὴν του εἰς λύτρωσιν πολλῶν.“

Ποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ κινήσῃ καὶ νὰ καταλύσῃ ἡ ταπεινώσις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ἀγάπη, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν του ἔδωκε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας των ἀνθρώπων, ἐπομένως καὶ ὑπὲρ ἡμῶν; Ποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ εὐφράνη μόνον ὁ σοχασμὸς περὶ μιᾶς βασιλείας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εὐρίσκεται οὔτε ἔχνος φιλαρχίας, ὑπερηφανίας καὶ καταδυναξείας, ἀλλ' εἰς τὴν ὁποίαν δεσπόζει μόνον ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπεινώσις; Ἀλλὰ καὶ ποῖος δὲν πρέπει νὰ ἀγωνισθῆ διὰ νὰ οἰκειοποιηθῆ τὴν ἀγάπην ταύτην καὶ ταπεινώσιν τοῦ Ἰησοῦ, διὰ τῆς ὁποίας θέλει γένει μέτοχος τῆς βασιλείας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς θέλει νὰ θεμελιώσῃ;

Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ματαιότης ἦσαν βαθέως ῥιζωμένα καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν μαθητῶν, καθὼς εἶναι καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀνθρώπους. Ἄλλην φοράν εἰς τὸν δρόμον περιπατοῦντες, τοὺς ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν: Ποῖος τάχα εἶναι πρῶτος μεταξύ αὐτῶν. Καὶ ἐφιλονεικοῦσαν περὶ τούτου πρὸς ἄλ-

λήλους καθ' ὁδόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν καλῶς γνωστοὶ οἱ διαλογισμοὶ τῆς καρδιάς των, τοὺς ἠρώτησεν, εὐθύς ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν, λέγων: „Ὅποιαν φιλονεικίαν εἶχετε καθ' ὁδόν;“ Καὶ αὐτοὶ σιωπῶντες, οὐδὲν ἀπεκρίνοντο. Τότε ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς, ἔκραξε πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς δώδεκα ὁμοῦ μαθητάς του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ὅστις μεταξύσας σοχάζεται τὸν ἑαυτὸν του ἐλάχισον, ἐκεῖνος εἶναι ὁ πρῶτος.“ Ἀλλ' οἱ ματαιόφρονες μαθηταὶ δὲν ἦσαν εὐχαριστημένοι οὔτε εἰς ταύτην τὴν ἀπόκρισιν. Μάλιστα δὲ τινὲς ἐπλησίασαν ἀκόμη περισσότερον πρὸς Αὐτὸν, καὶ τὸν ἠρώτησαν θαρράλέως: „Ναί! Πλὴν ποῖον ἀπὸ ἡμῶν νομίζεις μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;“ Τότε ἔκραξεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παιδάριον ἐκεῖ, ἔλαβεν αὐτὸ πρῶτον εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἔπειτα τὸ ἔφησεν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ εἶπε: „Σᾶς βεβαιῶν! Ἐὰν δὲν μεταβληθῆτε, καὶ γεννητε ὡς τὰ παιδία ταῦτα, οὐδέποτε δύνασθε νὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις δὲ εἶναι ταπεινὸς ἐκ καρδίας, καθὼς τὸ παιδίον τοῦτο, αὐτὸς εἶναι μέγας ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.“

Ἀξιολογώτερα δὲν ἠμπόρει πουθενὰ ἄλλοῦ νὰ μᾶς δείξη ὁ Ἰησοῦς, πόσον καλὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, παρὰ εἰς ἓν ἄθῶον καὶ ἀξιαγάπητον παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠξεύρει ἀκόμη παντελῶς, τί πρᾶγμα εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια! Καθὼς τὸ μικρὸν παιδίον δὲν ἠξεύρει μόνου του, ἂν εἶναι ὠραῖον, ἢ πλούσιον, ἢ πρωτεῦον μεταξύ τῶν ἄλλων, οὕτω δὲν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἠξεύρωμεν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν προτερημάτων. Τότε τῇ ἀληθείᾳ ἠθέλαμεν εἶσθαι τῷ ὄντι ταπεινοφρονεῖς, καὶ τῷ ὄντι ἀξιαγάπητοι!

67. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ πλούσιος Νεανίσκος.

Εἰς τὸν δρόμον ἀπήντησε ποτὲ ὁ Ἰησοῦς νεανίσκον τινὰ πλούσιον, ὅστις ἔδραμε παρευθὺς καὶ ἐγονάτισεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, ἔπειτα εἶπε πρὸς αὐτόν: „Διδάσκαλε ἀγαθέ! τί νὰ κάμω, διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: „Τί μὲ λέγεις ἀγαθόν; Κανεὶς δὲν εἶναι ἀγαθός, εἰμὴ μόνος ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, τήρει καὶ φύλαττε τὰς ἐντολάς.“

Ὁ δὲ νεανίσκος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπε: „Ποῖται εἶναι αὗται αἱ ἐντολαί;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη: „Αἱ ἐντολαὶ αὗται σοῦ εἶναι γνωσταί· δηλ. Οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.“

Τότε ἀποκρίνεται ὁ νεανίσκος καὶ λέγει: „Διδάσκαλε! Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου. Τὸ λοιπὸν τί μου λείπει ἀκόμη;“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς κυττάζων αὐτόν μὲ εὐμένειαν, εἶπεν: „Ἐν ἀκόμῃ σοῦ λείπει. Ἐὰν θέλῃς νὰ γένης τέλειος ὑπάγε, πώλησον ὅσα ἔχεις, καὶ δὸς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀποταμιεύεις σεαυτῷ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ. Ἐπειτα ἔλθε, καὶ ἀκολούθει μοι.“

Ἀφ' οὗ ὁ νεανίτκος ἤκουσε τὸν λόγον τοῦτον, ἐλυπήθη καὶ ὑπερβολὴν, καὶ ἀνεχώρησε λυπημένος. Διότι ἦτον πλούσιος, καὶ εἶχε κτήματα πολλά.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐκύτταξε τριγύρω τοὺς μαθητάς του, ὅταν εἶδε τὸν νεανίσκον ἐκεῖνον νὰ ἀναχωρῇ ἐκεῖθεν λυπούμενον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Σᾶς βεβαιῶ! Εἶναι πολλὰ δύσκολον, νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.“ Τοῦτο ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἐξεπλήττοντο σφόδρα. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπανελάβε τοὺς αὐτοὺς λόγους πρὸς αὐτοὺς πλέον φανερά, λέγων: „Καὶ αὐθις σᾶς λέγω ὅτι: Εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐλπίζουν εἰς τὰ χρήματα. Εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κάμηλος διὰ τῆς τρύπας τῆς βελόνης, παρά νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.“ *)

Οἱ δὲ μαθηταί ἐξεπλήττοντο περισσότερον διὰ ταῦτα, καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτούς: „Λοιπὸν ποῖος δύναται νὰ σωθῇ;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἐκύτταξε πρῶτον εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἔπειτα τοὺς εἶπε: „Παρὰ ἀνθρώποις εἶναι τοῦτο ἀδύνατον. Παρὰ δὲ τοῦ Θεοῦ εἶναι πάντα δυνατά.“

Τὸ πολίτευμα τοῦ νεανίσκου τούτου, ἀγαπητοί μου νέοι! σᾶς κάμνει βέβαια καὶ νὰ τὸν σεβασθῆτε, καὶ νὰ τὸν συλλυπηθῆτε! Ἐκ νεότητός του ἐπεμελεῖτο νὰ πράττῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός

*) Τοῦτο εἶναι παροιμία ἑβραϊκὴ, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξαν οἱ Ταλμουδαῖοι μέχρι τῆς σήμερον, καὶ σημαίνει πρᾶγμα ἀδύνατον, καθὼς καὶ ἑλληνικαὶ παροιμίαι: Καθ' ὕδατος γράφειν, Αἰθίοπα σμίχειν, κ. τ. λ. Ὁ δὲ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πλουσίους ἔννοεῖ ἐκεῖνους μόνον, οἵτινες εἶναι τόσοι προσηλωμένοι εἰς τὸν πλοῦτον, ὥστε λησμονοῦν παντάπασιν τὰ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸν χριστιανισμὸν χρέων· διότι μόνον κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν ὁ πλοῦτος γίνεται ἀνυπέβλητον (ἀνίκητον) ἐμπόδιον τοιαύτης διαθέσεως τῆς ψυχῆς, δι' ἧς μόνως δύναται νὰ γένη οὐρανοπολίτης, ἀλλ' ὄχι καὶ ὅταν κάμνῃ καλῆς χρήσιν αὐτοῦ.

του ἡρώτα τὸν ἑαυτόν του καθ' ἑαυτόν, λέγων: Τί ἄραγε νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ; Ἐπειτα διὰ νὰ λάβῃ καλλίστην ἀπόκρισιν τῆς ἀπορίας του ταύτης, προστρέχει εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον ἱκανὸς νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ τούτου. Ποῖος λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ τὸν τιμᾷ καὶ νὰ τὸν σέβεται διὰ ταῦτα; Ἄλλ' ὅτι ἐθεώρει τὴν κτῆσιν τῶν προσκαιρῶν ἀγαθῶν ὡς μεγαλητέραν τύχην, παρὰ νὰ γένη παντοτεινὸς ὁπαδὸς τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ἐπρόκρινε καλλίτερα ἓνα σωρὸν χρυσίου, παρὰ τὸν θησαυρὸν ἐν οὐρανῶ, ὅτι δὲν ἦτον ἀρκετὰ γενναῖος, ὥστε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλήν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀποβλέπῃ μόνον εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ μεγίστου βαθμοῦ τῆς τελειότητος, διὰ ταῦτα, ποῖος δὲν πρέπει νὰ τὸν συλληπῆται; Κατὰ τί λοιπὸν πρέπει νὰ τὸν μιμῆσθε καὶ κατὰ τί ὄχι, τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ εἰπῆ κανεῖς.

Δὲν ἤθελεν εἶσθαι βέβαια περιττὸν νὰ κάμωμεν καὶ ἐδοῦ μίαν μικρὰν παρατήρησιν εἰς μερικοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Θεὸς μόνον εἶναι ἀγαθός. Ὁ πλούσιος νεανίσκος ἐσοχάζετο τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀπλοῦν ἄνθρωπον. Μὲ τὴν λέξιν διδάσκαλε ἀγαθὲ ἤθελεν ἴσως νὰ κάμῃ εἰς αὐτὸν τὸ λεγόμενον πολιτικὸν κατὰ τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῶν πρὸυχόντων συνήθειαν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τὸν ὠνείδισε μὲν διὰ τὸν ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τίτλον, ἀπέδωκε δὲ τὴν τιμὴν ταύτην εἰς τὸν Θεόν, λέγων: „Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὴ εἷς ὁ Θεός.“ Οὐδὲ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ κολακεύωμεν ποτὲ ἄνθρωπον. Ἐὰν δὲ καὶ ἡμᾶς ἤθελον ἐπαινεῖ ποτε ἄλλοι, ἅς ἀποδίδωμεν τὴν τιμὴν εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον ἀρμόζει ἡ τιμὴ, δηλονότι εἰς τὸν Θεόν.

Παρὰ τῷ Θεῷ μόνον εἶναι τὰ πάντα δυνατά. Καθὼς αὐτὸς εἶναι πανάγαθος, τοιοῦτοτρόπως εἶναι καὶ παντοδύναμος. Αὐτὸς θέλει καὶ δύναται νὰ κάμῃ ὅλους

τοὺς ἀνθρώπους ἀγίους καὶ μακαρίους. Ὅποια παρηγορία, εἴαν βλέποντες τὴν μεγάλην διαφθορὰν τοῦ Κόσμου, δὲν εἶχομεν κανένα ἄνθρωπον, δυνάμενον νὰ μᾶς βοηθήσῃ! Ὅποια Προτροπή, εἴαν καὶ πολλάκις μᾶς φαίνεται σκληρὸν τὸ νὰ γένωμεν ὅλως ἀγαθοὶ, διὰ νὰ μὴ ἡμεθα μικρόψυχοι καὶ ἄθυμοι! Ὅποια ἀκλόνητος βακτηρία καὶ εἰς αὐτὰς τὰς προσκαιροὺς ἀνάγκας, εἴαν μύριοι ἄνθρωποι, δυνάμενοι μὲν νὰ μᾶς βοηθήσουν, δὲν θέλουσιν ὅμως, καὶ οἱ ἔχοντες προαίρεσιν νὰ μᾶς βοηθήσουν, δὲν δύνανται! Ἀλλ' ὁ Θεὸς δύναται καὶ θέλει!

Φύλαττε τὰς ἐντολάς, εἴαν θέλησιν νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν. Ἄλλος λοιπὸν δρόμος δὲν εὑρίσκεται, φέρων τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Οὔτε προσφύεσρα μέσα εἰς ἀπόκτησιν ταύτης εὑρίσκονται, παρὰ ἢ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ, ὅσα ποτὲ ἀγαθοίτινες ἄνθρωποι ἐθέσπισαν, ὅλα τὰ ἰδιαίτερα ἔθιμα καὶ αἱ εὐλάβειαι τότε μόνον εἶναι ἀρεσὰ εἰς τὸν Θεόν, ὅταν μᾶς κάμνουν καὶ προθυμοτέρους καὶ εὐσεβεστέρους εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

68. Ἡ καλὴ μήτηρ ἄσθενοῦς τινος
Θυγατρὸς.

Ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθῶν τὰς εὐεργετικὰς τοῦ ὁδοιπορίας, ἦλθεν ἕως εἰς τὰς σύνορα τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος, αἱ ὁποῖαι τότε ἦσαν αἱ μεγαλύτεραι παραθαλάσσιαι πόλεις τοῦ Κόσμου, καὶ εἶχαν πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν ξηρὰν ἰκανὸν τέπον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των.

Ἐκεῖ ἦλθεν ἔθνική τις γυνή, χαναναία τὴν πατρίδα, ἣτις, καθὼς φαίνεται, εἶχεν ἀκούσει περὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκραζε κατόπιν του, λέγουσα: „Κύριε! Τὶ ἐΔαβὶδ! Ἐλέησόν με! Ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ὅστις ἐνέβλεψεν εἰς τὴν καρδίαν της, θέλων νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ἄλλους φανεράν τὴν πίσιν της, τὴν ὁποίαν εἶδεν αὐτὸς μόνον, καὶ νὰ κατασχύνη μὲ τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους, ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς μίαν σκληρὰν δοκιμὴν, μηδὲν ἀποκριθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν παρακάλεισίν της.

Ἄλλ' αὐτὴ οὔτε ἀπὸ τοῦ νὰ κράξῃ ἔπαυεν, οὔτε ἀπὸ τοῦ νὰ τρέχῃ κατόπιν του. Τότε οἱ μαθηταὶ του ἐνοχλούμενοι ἀπὸ τὰς φωνάσ της, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν παρεκάλου, λέγοντες: „Ἀπόλυσον αὐτὴν, διότι κράζει ἀκαταπαύτως ὀπίσθεν ἡμῶν.“ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν: „Ἐγὼ ἀπεσάλην (κατὰ τὸ παρὸν) μόνον πρὸς τὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ οἴκου Ἰσραήλ.“

Ἡ δὲ γυνὴ τρέχουσα δρομαία, ἔφθατε τέλος πάντων τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσε παρευθὺς εἰς τοὺς πόδας του, τὸν ἐπροσκύνησε, καὶ τὸν εἶπεν ἱκετικῶς: „Κύριε! Βοήθει μοι.“

Οἱ Ἰσραηλῖται ἦσαν τόσον σκληροὶ, ὥστε ὅλους τοὺς τοὺς ἔθνικοὺς (ἦγουν τοὺς μὴ Ἰσραηλίτας) τοὺς ὀνόμαζον συνήθως σκύλους. Ὅθεν καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐμεταχειρίσθη (καθὼς θέλομεν ἀκούσει ἀμέσως, διὰ τοὺς ὁποίους εἶχε σοφωτάτους καὶ φιλανθρώπους σκοποὺς) μίαν παρομοίαν μὲν, ἀλλὰ πολλὰ μετριωτέραν ἔκφρασιν. Αὐτὸς δηλ. εἶπε πρὸς αὐτὴν (ἀλλ' ἀναμφιβόλως μὲ φιλικὸν καὶ πρόσχαρι γέλοιο): „Ἄφες πρώτου νὰ χορτασθῶσι τὰ παιδιὰ! διότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λάβῃ κανεὶς τὸν ἄρτον ἀπὸ τὰ τέκνα, καὶ νὰ τὸν ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια.“

Καὶ ἡ γυνὴ ἀπεκρίθη: „Ναὶ, Κύριε! Ἄλλὰ καὶ τὰ κυνάρια, τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης, λαμβάνουσι μέρος τῶν ψι-

χίων, τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν!“

Τότε λοιπὸν ἀποκριθεὶς, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς μεγαλοφώνως! „ὦ γυναῖκα! Μεγάλῃ σου ἡ πίσις· καὶ διὰ τὸν λόγον σου τοῦτον γεννηθήτω σοι, καθὼς θέλεις, Ὑπαγε! καὶ τὸ δαιμόνιον ἐβήκεν ἀπὸ τὴν θυγατέρα σου!“

Ἀπὸ ταύτην τὴν στιγμήν ἐθεραπεύθη ἡ θυγατέρα της. Ἡ δὲ μήτηρ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤρθε τὸ θυγάτριόν της ἠλευθερωμένον ἀπὸ τῆν ἀσθένειαν, καὶ κείμενον ἡσύχως ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην.

Εἰς ταύτην τὴν ἀγαθὴν μητέρα καὶ εἰς τὴν ἀγχίνου καὶ κατανυκτικὴν ἀπόκρισίν της ἀναμφιβόλως ἔχετε, ἀγαπητοί μου νέοι! μεγάλην χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν. Καὶ τῷ ὄντι αὕτη ἡ ἐθνικὴ γυνὴ εἶναι παράδειγμα τῆς ἐγκαρδίου πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν, τῆς τρυφερωτάτης ἀγάπης πρὸς τὴν θυγατέρα της, τῆς καθαρᾶς ταπεινοφροσύνης, καὶ τῆς ἀδιακόπου ἐπιμονῆς εἰς τὴν προσευχὴν. Ποῖος δὲν πρέπει νὰ χαίρῃ, ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν εὐρίσκονται τοιαῦται εὐγενικαὶ ψυχαί; Ποῖος ἤμποροῦσε μετὰ τὴν γνῶσιν τοιαύτης ἰσορίας νὰ ἦναι ἀκόμη τόσο σκληρὸς, ὥστε νὰ καταδικάσῃ χωρὶς φιλανθρωπίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν τοὺς ἐθνικούς.

Ἀλλὰ καὶ ποῖος δὲν πρέπει κάλιν καὶ ἐδῶ νὰ ἀποφασίσῃ διὰ νὰ ἔχη τὴν ἐλπίδα του καὶ πεποιθήσαν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς ἀποκαλύπτεται τόσο φιλοφρόνως ἐν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο; Αἰ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι τόσο σκληροκάρδιος! Καὶ αἱ ἀρνητικαὶ τοῦ ἀποκρίσεις εἶναι εὐεργεταί. Ἐάν ἓνας οἰκοδεσποτῆς δὲν ἀποσερῇ τὰ κυνάρια του ἀπὸ τὰ ψιχία, τὰ πιπτόντα ἐκ τῆς τραπέζης του, πῶς ἤμπορεῖ αὐτὸς ὁ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς νὰ ἀποσερήσῃ τι ἀπὸ τὰ τέκνα του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀληθῶς καλὸν καὶ ὠφέλιμον εἰς αὐτά;

69. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ.

Αγαπητοί μου Νέοι! Ἡ ἀκόλουθος διήγησις εἶναι τόσο ὠραία καὶ τόσο νόστιμος, καθὼς εἶναι ἡ αὐγὴ τῆς ἀνοιξέως. Αὐτὴ ἀναμφιβόλως θέλει πληρώσει καὶ τὴν ἐδικήν σας καρδίαν ἀπὸ καθαρὰν καὶ ἀληθινὴν χαράν. Ἀναγινώσκατέ την λοιπὸν πάντοτε μὲ χωριστὴν προσοχὴν!

Ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε ποτὲ μετ' ἑαυτοῦ τοὺς τρεῖς ἀγαπητούς του μαθητὰς, τὸν Πέτρον δηλ. Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην κατ' ἰδίαν, καὶ ἔφερεν αὐτοὺς εἰς ἐν ὑψηλὸν ὄρος. Ἀφ' οὗ ἀνέβησαν τὸ ὄρος, ἐπροσευχήθη ὁ Ἰησοῦς. Τότε διὰ μιᾶς ἠλλοιώθη ἡ μορφή του (ἤγουν ἔγινε λαμπρὰ καὶ ζιλιθουσα). Αὐτὸς δὲ ἐφάνη ἐνώπιον αὐτῶν ἐν τῇ δόξῃ του. Τὸ πρόσωπόν του ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτιά του ἐγένοντο λευκὰ καὶ ζιλιθοντα ὡς ἡ χιών, καθὼς δὲν ἤμπορεῖ ποτε γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς νὰ λευκάνῃ. Καὶ ἰδοῦ! ἐφάνησαν ἀμέσως δύο ἄνδρες μὲ δεδοξασμένην μορφήν καὶ οὐρανίαν λαμπρότητα. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας, συλλαλοῦντες μὲ τὸν Ἰησοῦν περὶ τοῦ ἀποθνησκομένου, τὸ ὅποιον ἔμελλε νὰ συμβῆ εἰς αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ἀφ' οὗ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι δύο μαθηταί, οἵτινες ἦσαν ἐρρίμμενοι κατὰ γῆς διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν, εἶδον τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ δόξῃ του μεταξὺ τούτων τῶν δύο ἀγίων ἀνδρῶν, κατεκυριεύθησαν ἀπὸ σέβας καὶ φόβον. Ἐπληρώθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως. Ὁ Πέτρος ὅμως ἰδὼν, ὅτι οἱ δύο ἄνδρες ἔμελλον ἤδη νὰ διαχωρισθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Κύριε! Καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ!

Ἐὰν θέλῃς νὰ κάμωμεν ἐνταῦθα τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, καὶ μίαν διὰ τὸν Μωσῆν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλία!“ Ταῦτα δὲ ἔλεγε, διότι ἐγένεν ἔξω φρενῶν ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὲν ἤξευρε μήτε αὐτὸς καλὰ τί ἔλεγε.

Ἐν ᾧ ὁ Πέτρος ὠμίλει ἀκόμη, ἦλθε νεφέλη φωτεινὴ, ἣτις ὡς πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Ἰησοῦ ἦτον σκοτεινὴ, καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς. Ὁ δὲ Μωσῆς καὶ Ἡλίας ἐγενίαν ἀφαντοὶ εἰς τὴν νεφέλην, ἐκ τῆς ὁποίας ἠκούσθη φωνή, λέγουσα: „Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα! Αὐτοῦ ἀκούετε.“ Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, καὶ φοβηθέντες τώρα περισσότερον, ἔπεσον προσκυνοῦντες ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσελθὼν, ἤγγισεν αὐτούς, καὶ εἶπεν: „Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε!“ Καὶ αὐτοὶ ἀνοίξαντες τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ περιβλεψάμενοι ὀγλίγωρα τριγύρω, δὲν εἶδον πλέον κανένα, εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον ἐν τῇ συνεισσημένη του μορφῇ.

Καὶ ἐν ᾧ κατέβαινον αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους, εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς: „Μὴ εἴπητε εἰς κανένα τίποτε περὶ τοῦ θεάματος τούτου, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστήσῃ.“ Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ δὲν εἶπαν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς κανένα τίποτε περὶ τῶν ὅσα εἶδον. Μόνον ἀναματαξύτων ὠμίλουν, συλλογιζόμενοι τίτάχα σημαίνουν οἱ λόγοι οὗτοι: Ἐκ νεκρῶν ἀναστήναι. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοὺς ἐνθύμισε, πῶς εἶναι γεγραμμένον, ὅτι: Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ πάθῃ πολλά, νὰ καταφρονηθῇ καὶ νὰ ἀπορρίφθῃ ἀπὸ τὸ ἴδιόν του ἔθνος, καὶ οὕτω διὰ παθημάτων νὰ εἰσέλθῃ ἔπειτα εἰς τὴν δόξαν του.

Τοῦτο ἄρχισε μάλισα τώρα νὰ ἐπαναλαμβάνῃ πολλάκις ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, λέγων συχνάκις: „Ἐνθυμεῖσθε καλῶς τοὺς λόγους τούτους: Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει

νά παραδοθῆ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ αὐτοὶ θέλουσι τὸν φε-
νεύσει. Ἄλλὰ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἐγερθῆ ἐκ νεκρῶν.“ Αὐ-
τοὶ ἔμως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ καταλάβουν παντελῶς αὐτοὺς
τοὺς λόγους, διὰ τοῦτο καὶ ἔμενεν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ
παρὸν ἀκατανόητον μυστήριον.

Ἀγαπητοῖμου Νέοι! Ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν ἔδω
μίαν πολλὰ ἀπλῆν ἀπόδειξιν εἰς τοὺς μαθη-
τάς του, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἐφάνη ἐνώπιον αὐτῶν ἐν τῇ δόξῃ του, καθὼς ἔπρεπε
εἰς τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Πατρὸς, πλήρης δηλ. ἀρρήτου
λαμπρότητος καὶ χάριτος. Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας, ἐν τῷ
μέσῳ τῶν ὁποίων ἐφάνη ὁ Ἰησοῦς, ἐσέκοντο παρ' αὐτῷ
ὡς μάρτυρες: Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον προκατήγ-
γειλασεν ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται. Ἡ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὠνόμασεν αὐτὸν υἱὸν, ἐν ᾧ ὁ οὐράνιος Πατὴρ εὐ-
δοκεῖ (ἀρέσκειται), ἐν ᾧ καθορᾷ μὲ χαρὰν ὅλην τὴν εἰκόνα
τῆς τελειότητός του, ὡς εἰς καθαρὸν καθρέπτην. Ὁ ἴδιος Πα-
τὴρ ὁδηγεῖ καὶ τοὺς μαθητὰς καὶ ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν,
λέγων: „Αὐτοῦ ἀκούετε!“ Καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθῶμεν
τὴν τοιαύτην ὁδηγίαν τοῦ Θεοῦ;

Τοῦτο τὸ φαινόμενον ἐκίνησε καὶ τοὺς μαθητὰς περισ-
σότερον, παρὰ αὐτὰ τὰ μέγιστα θαύματα, τὰ ὁποῖα ἐκ-
τέλεσεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐδῶ εἶδαν ἰδίαις ὀφθαλμοῖς, πόσον ἤ-
σαν ὑποδεδέξεροι τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὰ θαύματα. Διὰ τοῦτο
εἶπε καὶ ὁ Πέτρος μετὰ πολλοὺς χρόνους, ὀλίγοντι προτήτε-
ρα ἀπὸ τὸν θάνατόν του, τὸν ὁποῖον βέβαια προσεῖδε, εἰς
μίαν του ἐπιστολὴν: „Ἡμεῖς δὲν ἐξηκολουθήσαμεν πεπλασμέ-
νους μύθους, ὅταν σᾶς ἐγνωσοποιήσαμεν τὴν παρουσίαν καὶ
δύναμιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁχι! Ἄλλ' ἐλαλήσα-
μεν ὡς ἐπόπται τῆς ἐκεῖνου μεγαλειότητος. Ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἠκού-
σαμεν καὶ τὴν ἐξ οὐρανοῦ φωνήν, εἰποῦσαν: „Οὗτός

ἐσὶν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός! ὅταν ἤμεθα παρ' αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. Καὶ διὰ τοῦτου ἔχομεν καὶ ἐκείνους τοὺς παλαιούς προφητικούς λόγους βεβαιωτέρους καὶ ἀψευδέςέρους. "Τίνος πίσει εἰς τὸν Ἰησοῦν δὲν ἔπρεπε νὰ σηρίξη καὶ νὰ ἐμφυχώσῃ περισσότερον αὐτὴ ἢ πῆξῃ καὶ εἰλικρινῆς βεβαίωσις τοσοῦτον σεβασοῦ καὶ ἀξιολόγου Μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ;

Ὁ Ἰησοῦς προτρέπει ἐδῶ τοὺς μαθητάς του νὰ ρίψωσι τρόπον τινα ἐν βλέμμα εἰς ρανόν.

Ἡ μακαριότης τοῦ οὐρανοῦ πρέπει νὰ ἦναι μέγα τι ἀνεκφρασον. Οἱ μαθηταὶ, οἵτινες οὕτως εἰπεῖν ἐγεύθησαν ρανίδα μόνον αὐτῆς, ἐξέζησαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἠσθάνθησαν ἡδονήν. Δὲν εἶχαν πλέον ἄλλον σοχασμὸν οὔτε ἐπιθυμίαν, παρά: „Εἶναι καλὸν νὰ μείνωμεν διὰ παντός ἐδῶ!“ Ἐκεῖ λοιπὸν νὰ κατοικῶμεν καὶ ἡμεῖς εἶναι πολλὰ καλόν, διότι ἐκεῖ μόνον θέλομεν αἰσθάνεσθαι τὴν ὄντως χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.

Ἐκεῖ θέλει εἶναι πολλὰ τέρπνῃ καὶ χαροποιᾷ ἢ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοσοῦτων ἁγίων καὶ μακαρίων ἀνδρῶν συνδιαγωγῇ. Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας, οἱ πρὸ πολλοῦ ἐκ τῆς γῆς μετασάντες, ἐφάνησαν ἐν ὀρατῇ καὶ γνωρίμῳ μορφῇ. Οὕτω θέλομεν βλέπει καὶ ἡμεῖς διὰ παντός τοὺς ἀναριθμήτους ἀγαθοὺς καὶ καλοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐζησαν ποτὲ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς καλοὺς πρὸς τούτοις, καὶ δικαίους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μᾶς ἀφήρπασεν ὁ θάνατος. Θέλομεν πάλιν ὡσαύτως τοὺς ἰδεῖ. Αὐτὸν μάλιστα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν θέλομεν θεωρεῖ ἐν τῇ δόξῃ του πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ὅποιαν χαρὰν μέλλομεν νὰ ἔχωμεν ἐκεῖ!

Ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ θέλουσιν εἶναι δεδοξασμένοι, πλήρεις οὐρανοῦ καὶ ἀπεριγράπτου ὠραιότητος. Πόσον ὠραῖος ἔπρεπε νὰ ἦτον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν

μεταμόρφωσίν του! Καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι θέλουσι λαμπει ἐκεῖ καθὼς οἱ ἄστρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν θέλει εἶναι ὁ Κύριος ὡσπερ ἥλιος. Γῆρας καὶ ἀσθένεια δὲν θέλει πλέον ἢμπορεῖ νὰ βλάβῃ τὴν οὐρανίαν αὐτῶν ὠραιότητα.

Καὶ ὅλα ταῦτα θέλουσι διαμένει ἐκεῖ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. μόνον ἐκεῖ θέλουσιν ἔχει μένουσαν κατοικίαν ἢ χαρὰ, ἢ εἰρήνη καὶ ἡ μακαριότης. Ἐκεῖ δὲν θέλουν εἶναι πλέον οὔτε δάκρυα, οὔτε σναγμοὶ, οὔτε χωρισμὸς οὔτε θάνατος, ἀλλὰ ζωὴ ἀτελεύτητος!

Δι' ἐνὸς βλέμματος εἰς ἐκείνην τὴν δόξαν ἐνίσχυσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὰ μέλλοντα πάθη.

Καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοῖμου νέοι! ἄς ὑφώνωμεν τὸ βλέμμα μας μὲ χαρὰν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅταν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον σκληρῶς ταλαιπωρούμεθα, ὅταν δηλ. ἡμεθα πολλάκις ἄρρώστοι, ἐπιφορτισμένοι μὲ πολλὰς ἐργασίας, ὅταν καταδιωκόμεθα ἀπὸ κακοῦς ἀνθρώπους, καὶ καταθλιβώμεθα ἀπὸ μελαγχολίαν, καὶ ἡμεθα εἰς ἀγῶνας μὲ μυρίας δυσχερείας καὶ ἀναριθμήτους πειρασμούς. Τὰ παθήματα τοῦ κόσμου τούτου διαρκοῦν ὀλίγον μόνον καιρὸν, καὶ δὲν εἶναι, ἔξω καὶ μεγαλύτερα ἀκόμη! οὔτε ἂν ἄξια ἐκείνης τῆς δόξης, ἣτις μᾶς προσμένει ἐκεῖ, εἰάν μόνον πράττωμεν τὸ καλόν. —

Τὸν καιρὸν τοῦ πλησιάζοντος σαυρικοῦ του θανάτου μετεχειρίζετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοσοῦτῳ πολλὰ ἐξαίρετα χωρὶς νὰ ἀποκάμῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ εὐποιῇ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀκαταπαύστως ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἄπειρα πλήθη λαοῦ. Ὅθεν καθὼς προτῆτερα εἶχεν ἐξαποστείλει τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους εἰς τὸν κόσμον, οὕτως εἶδε καὶ τώρα ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαποστείλῃ καὶ ἄλλους ἑβδομήκοντα δύο μαθητὰς μὲ τὰς ἰδίας παραγγελίας εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς

Ἰσραήλ. Τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις, τοῦ πόσον ἐκτείνεται ἀδιακόπως ἡ φήμη του, καὶ ἤρξανον καθ' ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἱ ἐνέργειαι τοῦ πρὸς καλὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐπιχειρήματός του!

70. Ὁ ἀπολωλὼς υἱός.

Αγαπητοί μου Νέοι! ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκήρυττε πάντοτε καθὼς ἤξεύρετε, ἀσμένως τὰς οὐρανίους αὐτοῦ διδασκαλίας δι' ὠραίων παραβολῶν. Τὰς μικροτέρας τούτων ἠκούσατε ἤδη εἰς τὰ προλαβόντα κεφάλαια, τὰς δὲ μεγαλητέρας, αἱ ὁποῖαι συνίστανται ἀπὸ ὀλοκλήρους διηγήσεις, θέλομεν τάξει ἐδῶ τώρα κατὰ σειράν! Αὗται αἱ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ εἰς διηγήσεις ἐμπεριέχουν τῷ ὄντι ἓνα ἀληθινὸν θησαυρὸν τῶν κυριωτάτων ἀληθειῶν. Εἶν' ἀδύνατον τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἠμπορέσῃ κανεὶς νὰ σᾶς κάμῃ πολιτιμώτερον χάρισμα! Αὗται εἶναι πρὸς τούτοις τόσον ἀπλαῖ, τόσον φυσικαί, καὶ ἀπὸ τὸν κοινωνικὸν βίον ἐξηντλημένα, ὥστε ἐκάσῃ τούτων εἶναι τρόπον τινὰ μία ὠραία καὶ ζωηρὰ εἰκὼν, κατασκευασμένη ἀπὸ τὴν πλεον τεχνικὴν καὶ ἐπιτηδεῖαν χεῖρα. Ὁθεν ἀναμφιβόλως θέλετε εὔρει μεγάλην ἡδονὴν εἰς αὐτάς. Ἐπειδὴ ποῖος δὲν ἀκούει μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ὠραίας καὶ ὠφελίμου διηγήσεις; Ἄς γίνῃ λοιπὸν ἡ ἀρχὴ ἀπὸ μίαν τῶν ὠραιότερων καὶ ὠφελιμωτέρων!

„Ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ὁ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του: „Πάτερ! Δός μοι τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς κληρονομίας μου!“ Ὁ δὲ πατὴρ διεμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίαν του. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔ-

σύναξεν ὁ νεώτερος υἱὸς ὅλα τὰ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα πράγμα-
 τα, καὶ ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, ὅπου διεσκόρπισεν
 ὅλην αὐτοῦ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, ζῶν ἀσώτως.
 Ἀφ' οὗ δὲ κατεδαπάνησεν ὅλα, καὶ δὲν εἶχε πλέον τίποτε.
 συνέβη κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην μεγάλη πείνα, ὅπου ἄρχισε
 καὶ αὐτὸς νὰ σερῆται καὶ νὰ πάσχη βαρέως. "Ὅθεν μὴ ἔχων,
 πῶς ἀλλέως νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀνάγκην, ὑπῆγε πρὸς ἓνα
 τῶν πολιτῶν ἐκείνης τῆς χώρας, καὶ προσεκολλήθη εἰς αὐ-
 τόν. Αὐτὸς δὲ τὸν ἀπέσειλεν εἰς τοὺς ἄγρους του, διὰ νὰ βό-
 σκη χοίρους. Ἐκεῖ ἐπεθύμει ὁ ἄθλιος νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του
 ἀπὸ τὴν δενδροκαρπίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐτρέφοντο οἱ χοῖροι,
 πλὴν δὲν τῷ ἔδιδε κανεὶς. Τότε ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του,
 καὶ εἶπε: „Πόσοι μισθωτοὶ δοῦλοι τοῦ πατρός μου ἔχουσι
 τροφὰς εἰς ἀφθονίαν, καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκω ἐδῶ τῆς πείνας!" Ἀς ση-
 κωθῶ νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ νὰ εἰπῶ πρὸς αὐ-
 τόν: „Πάτερ! ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου!
 καὶ οὐκ ἔτι εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱὸς σου. Κόψε με ὡς
 ἓνα ἐκ τῶν μισθωτῶν σου!" Καὶ σηκωθείς, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν
 πατέρα του. Ἐπι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν
 ὁ πατήρ του, καὶ τὸν εὐσπλαχνίσθη, καὶ δραμῶν, ἐπέπε-
 σεν ἐπὶ τὸν τράχηλόν του, καὶ τὸν κατεφίλησε. Ὁ δὲ υἱὸς
 ἄρχισε νὰ λέγῃ: „Πάτερ! ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώ-
 πιόν σου· καὶ ἄξιος δὲν εἶμαι πλέον νὰ ὀνομασθῶ υἱὸς σου!"
 Ὁ πατήρ (χωρὶς νὰ τὸν ἀποκριθῆ) εἶπε πρὸς τοὺς δούλους
 του: „Φέρετ' ἐδῶ ὀγλίγωρα τὴν πρώτην ὠραίαν σολῆν, καὶ
 ἐνδύσατε αὐτόν· Δότε δακτυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα του, καὶ ὑ-
 ποδήματα εἰς τοὺς πόδας του. Ἐπειτα λάβετε τὸν μύσχον
 τὸν σιτευτὸν (σρεπτὸν), σφάξατέ τον: διὰ νὰ φάγωμεν καὶ νὰ
 εὐφρανθῶμεν. Διότι οὗτος ὁ υἱὸς μου ἦτον (δι' ἐμὲ ὡς) νεκρὸς,
 καὶ ἀνέζησε! καὶ ἀπολωλὼς ἦτον, καὶ εὐρέθη πάλιν!"

Ἡ διήγησις αὕτη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τῶ ὄντι τόσον ὠραία, ὥστε εἰς πᾶσαν λέξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελε κανεῖς νὰ προσθέσῃ τι, πρέπει νὰ φοβῆται, μήπως διαφθείρητι εἰς αὐτήν! Τίτος καρδίαν δὲν ἔπρεπε νὰ κινήσῃ ἢ ἀνεκφραστος ἀγαθότης τοῦτου τοῦ πατρὸς πρὸς ἓνα τοιοῦτον διεφθαρμένον υἱόν, καὶ ποῖος δὲν πρέπει νὰ δακρύσῃ, ὅταν σοχασθῇ καθ' ἑαυτὸν, ὅτι: Ὁ Θεὸς εἶναι ἔτι ἀπειρώς εὐσπλαγχνικώτερος πρὸς πάντα ἀληθῶς μετανοοῦντα ἁμαρτωλόν! Αὐτὸς δὲν συγχωρεῖ μόνον τὸν ἁμαρτωλόν, ἀλλ' ἔχει πρὸς τούτοις καὶ μεγάλην χαρὰν, εἴν αὐτὸς ὁ ἁμαρτωλὸς ἤθελεν ἐπιστρέφει! Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ὄντας ἴσως ἕως τῶρα ὅμοιος μὲ τὸν ἀπολωλότα καὶ διεφθαρμένον υἱόν, δηλαδὴ ἀπομεμακρυσμένος ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ πλωμένος εἰς ἀθεμίτους ἡδονὰς καὶ ἀπρεπεῖς, δὲν ἤθελε προσπαθῆσθαι ἐξ ὅλης του ψυχῆς νὰ ὁμοιωθῇ καὶ τῶρα μὲ τὸν μετανόησαντα καὶ ἀνυσυρεθέντα υἱόν;

Ὁ δὲ πρεσβύτερος υἱὸς ἐκείνου τοῦ πατρὸς ἦτον εἰς τὸν ἀγρόν, ὅταν ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς του. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐπέστρεφεν ἐκεῖθεν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε μουσικὴν, ἄσματα καὶ χορούς (τὰ ὁποῖα εἶχε διορίσει ὁ Πατήρ, διὰ νὰ κάμῃ τὸ συμπόσιον ἔτι εὐθυμότερον). Τότε ἔκραξεν αὐτὸς ἓνα τῶν δούλων καὶ τὸν ἠρώτησε, τί εἶναι ταῦτα; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη: „Ὁ ἀδελφός σου ἦλθε, καὶ ἔθυσεν (ἔσφαξεν) ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν· διότι ἀπῆλυσεν πάλιν αὐτὸν ὑγιαίνοντα.“ Τοῦτο τὸν ἔκαμε νὰ ἀγανακτήσῃ πολὺ, καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλ' ὁ πατήρ ἐξῆλθε μόνος του, καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ μὲ ἰλαρότητα. Πλὴν ὁ υἱὸς τῶ ἀπεκρίθη: „Ἰδοὺ! τόσους χρόνους σοὶ δουλεύω, καὶ οὐδέποτε παρέβην καμμίαν σου προσαγῆν, ἀλλὰ σὺ ποτὲ δὲν ἐχάρισες καὶ εἰς ἐμὲ οὔτε καὶ ἐν ἐρίφιον, διὰ

νά συνευφρανθῶ καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς φίλους μου. "Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὅστις κατέφαγε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν κληρονομίαν μετὰ πορνῶν γυναικῶν, ἦλθε, ἐπρόσαξες νὰ σφάξουν καὶ αὐτὸν τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν δι' αὐτόν." Καὶ ὁ πατὴρ τῷ εἶπε: „Τέκνον! Σὺ εἶσαι πάντοτε μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅλα τὰ ἔδικά μου εἶναι ἔδικά σου. Ἐπρεπε δὲ τῶρα νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος, τὸν ὁποῖον ἐσοχαζόμεθα ὡς ἀποθαμμένον, ζῆ ἀκόμη, καὶ τὸν ὁποῖον ἐνομίζαμεν ὡς χαμένον, ἤδη εὐρέθη πάλιν.“

Ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου Νέοι! δὲν πρέπει νὰ καυχώμεθα τόσο πολλὰ, ὅτι δὲν παρέβημεν ποτὲ τὰς ἐντολάς τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν Πατρός, καθὼς ἔκαμνε καὶ ἐκεῖνος ὁ υἱὸς, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι δὲν παρέβη καμμίαν φοράν τὴν παραμικρὰν ἐντολὴν τοῦ πατρός του. Διότι, καὶ ἂν τηρῶμεν τὰς θείας ἐντολάς, φερόμεθα μὲ ὅλον τοῦτο πολλακίς πρὸς τοὺς πταίοντας εἰς ἡμᾶς συναδελφούς μας ὄχι ὀλιγώτερον σκληρῶς καὶ ἀφιλανθρώπως! διὰ τοῦτο ἔχομεν χρεῖαν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ταύτης τῆς συγγνώμης. Κατὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ὁμοιάζωμεν μὲ τοῦτον τὸν υἱὸν, ὅστις ἐπισηριζόμενος ἀπὸ ὑπερηφάνειαν εἰς τὴν εὐπίθειάν του, ἐφέρετο τόσο σκληρῶς καὶ ἀφιλανθρώπως πρὸς τὸν ἀδελφόν του. Ἡμεῖς ἄς προκρίνωμεν νὰ ἡμεθα περισσότερον ἰλαροὶ καὶ εὐσπλαγχοι, καθὼς οὗτος ὁ Πατὴρ, μᾶλλον δὲ καθὼς ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς!

71. Ὁ εὐσπλαγχνος Σαμαρείτης.

Νομικός τις ἦλθε ποτὲ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὸν ἠρώτησε λέγων: „Διδάσκαλε! Τί πρέπει νὰ κάμω, διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: „Τί εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ; Πῶς ἀναγιώσκεις ἐκεῖ;“

Καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς, εἶπεν: „Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου: καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε: „Ὁρθῶς ἀπεκρίθης. Τοῦτο κάμνε, καὶ θέλεις ζῆ. (ἦγουν θέλεις κληρονομήσει τὴν αἰώνιον ζωὴν.)“

Ὁ δὲ νομικός θέλων νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν, καὶ νὰ κάμῃ ἐν ταύτῳ ἐπίδειξιν, ὅτι εἶναι σοφὸς καὶ θέλει νὰ ἠξεύρῃ τὸν λόγον παντὸς πράγματος, ἠρώτησε περαιτέρω τὸν Ἰησοῦν, εἰπών: „Καὶ ποῖος μοὶ εἶναι ὁ πλησίον;“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἄρχισε νὰ τὸν διηγῆται τὸ ἐξῆς πολλὰ ἀπλᾶ: „Ἀνθρωπὸς τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ καθ' ὁδὸν ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν· οἱ τινες διαπάσαντες τὰ ἑαυτοῦ πάντα, καὶ αὐτὸν πληγώσαντες, ἀπῆλθον, ἀφήσαντες αὐτὸν νὰ κῆται ἐκεῖ ἡμιθανής. Κατὰ συγκυρίαν (τύχην) κατέβαινεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁδὸν καὶ κάπποιος Ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθε (ἦγουν ἐπέρασε χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν). Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, (ἀνὴρ ἐξ ἱερατικοῦ γένους) γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔλθων καὶ ἰδὼν αὐ-

τόν, ἀντιπαρήλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἐκεῖθεν, καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐσπλαγχνίσθη. Καὶ προσελθὼν, κατέδησε τὰς πληγὰς του, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον ἐπ' αὐτάς· ἔπειτα ἐπιβιάσας αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὸ ἴδιόν του κτήνος, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ πανδοχεῖον, καὶ τὸν ἐπεριποιήθη. Τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἀναγκαζόμενος νὰ ταξειδεύσῃ μακρύτερα, ἔβαλε δύο δηνάρια, καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα, λέγων: „Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ! καὶ ὅτι ἤθελες ἐξοδεύσει ἀκόμη δι' αὐτόν, ἐγὼ θέλω σοὶ τὰ πληρώσει, ὅταν ἐπιστρέψω.“

„Ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς τούτους, (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς,) ἐφέρθη φιλανθρωπότερα πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν;“

Ὁ δὲ νομικὸς ἀπεκρίθη: „Ἐκεῖνος, ὅστις τὸν ἠλέησε.“

Ὁθεν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ὑπαγε λοιπὸν, καὶ κάμνε καὶ σὺ τὸ αὐτό!“

Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην δεικνύει ὁ Ἰησοῦς πολλὰ ἀπλᾶ: Τί θέλει νὰ εἰπῇ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Οὗτος ὁ Σαμαρείτης εἶχε τὴν πλεον εὐεργετικὴν καὶ συμπαθητικὴν καρδίαν ὡς καὶ πρὸς ἕνα ἄγνωστον διόλου καὶ ξένον ἄνθρωπον, ὅστις ἦτον ἑτερόθρησκος καὶ ἄλλου ἔθνους, τὸ ὅποῖον οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐμίσησαν καθ' ὑπερβολὴν. Ὅχι μόνον ἐκινήθη εἰς συμπάθειαν, ὅταν εἶδε τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐκείνην τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν, ἀλλ' ἔδειξε τὴν συμπάθειάν του ταύτην καὶ ἐμπράκτως. Ἐβυσίασε καὶ καιρὸν καὶ ἀνάπαυσιν, δὲν ἐλυπήθη οὔτε κόπον οὔτε ἔξοδα, διὰ νὰ βοηθήσῃ ἕνα δυστυχῆ καὶ ταλαίπωρον ἄνθρωπον. Ἐβαλε μάλιστα εἰς κίνδυνον καὶ τὴν ζωὴν του· διότι τοῦτο, τὸ νὰ χρονοτριβῇ δηλ. εἰς ἕνα τοιοῦτον ἔρημον τόπον, δὲν ἦτον βέβαια ἀκίνδυνον. Ἐκαμινεν εἰς αὐτὸν ὅλα, ὅσα ἦτον δυνατὸν, ἐφρόντισε καὶ διὰ τὸ μέλλον, ἐν ἐν λόγῳ τὸν ἐβοήθησεν εἰς πάντα. Ὅστις λοιπὸν ἀγαπᾷ περισσύτερον τὸ καλὸν τοῦ πλησίον

του, παρά τὴν ἡσυχίαν του, τὰ χρήματά του, τὰ ἀγαθά του καὶ τὴν ζωὴν του, καὶ ὅστις δεικνύει τοῦτο ἐμπράκτως εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οὔτινες εἶναι οἱ πλησιέστατοι εἰς αὐτὸν, καὶ ἔχουν χρεῖαν τῆς βοηθείας του (καὶ ἂν δὲν ἦσαν τόσο πλησίον του καὶ συγγενεῖς του) ὁ τοιοῦτος ἔχει τῷ ὄντι ἀληθινὴν τοῦ πλησίον ἀγάπην.

Εἰς ταύτην τὴν διήγησιν διδάσκει δεύτερον ὁ Ἰησοῦς πολλά καθαρῶς καὶ ἐπαισθητῶς: Πόσον ὠραῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀληθῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη. Ἐρωτήσατε, ἀγαπητοί μου νέοι! μόνοι σας τὸν ἑαυτὸν σας: Ποῖον σέβασθε καὶ ἀγαπᾶτε περισσότερο, τὸν ἱερέα, ὅστις εἶχεν ἀξίωμα καὶ βαθμὸν ἀξιοσέβασον, ἢ τὸν ἐλεήμονα Σαμαρείτην; Ἀναμφιβόλως σᾶς ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν ἡ ὀρθὴ εἰς τοῦτο ἀπόκρισις. Ἡ ἀληθῆς λοιπὸν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη κάμνει σχεδὸν καὶ τὸν ἑτερόδοξον σεβαστότερον καὶ ἀξιαγαπητότερον, παρά τὸν ἱερέα τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ὅστις δὲν ἔχει καμμίαν εὐσπλαγχνίαν ἐπάνω του. Τοῦτο μᾶς λέγει καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ μας καρδιά, καὶ ὁ Ἰησοῦς συμφωνεῖ κατὰ τοῦτο μὲ αὐτήν. Πόσον ἐπεθύμει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ ἔχωμεν ὡς παράδειγμα τῆς εὐσπλαγχνίας μας τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ ἑτεροδόξου τούτου Ἱερέως!

„Ὅθεν ὑπάγετε καὶ σεῖς, καὶ κάμνετε τὸ ἴδιον!“

72. Ὁ ἀνελεήμων Δοῦλος τοῦ ἐλεήμονος Βασιλέως.

„**Η** βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει μὲ ἓνα βασιλέα, ὅστις ἤθελε νὰ ζητήσῃ λογαριασμὸν ἀπὸ τοὺς δούλους του

Ὄταν δὲ ἄρχισε νὰ λογαριάξῃται, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν ἕνα χρεώσῃν, ὅστις τὸν ἐχρεώζει δέκα χιλιάδας τάλαντα. (Ἐν τάλαντον ἰσοδυναμεῖ περίπου μὲ τριάκοντα δύο χιλιάδας φλωρίνια!) Ἐπειδὴ ὁμως ὁ χρεωφειλέτης δὲν ἠμπόρει νὰ ἀποπληρώσῃ τόσον χρέος, ἐπρόσβαξεν ὁ κύριος, νὰ πωλήσωσιν αὐτὸν, τὴν γυναῖκα του, τὰ τέκνα του καὶ ὅλα, ὅσα εἶχε, διὰ νὰ πληρωθῇ τὰ χρεωσούμενα. Ἀλλ' ὁ δοῦλος ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου, καὶ ἐπροσκύνει αὐτὸν, λέγων: „Κύριε! ἔχε ὑπομονήν! καὶ ὅλα θέλω σοὶ τὰ πληρώσει.“ Ὁ δὲ κύριος εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν δοῦλον ἐκεῖνον, τὸν ἤλευθέρωσε, καὶ τοῦ ἐχάρισε πρὸς τούτοις καὶ ὅλον τὸ δάνειον.

Ἐν ᾧ ἐξήρχετο ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ οἶκημα τοῦ κυρίου του ἀπήντησεν ἕνα τῶν συνδούλων του, ὁ ὁποῖος ἐχρεώζει εἰς αὐτὸν ἑκατὸν δηνάρια. Τοῦτον ἐπίασεν αὐτὸς παρευθὺς ἀπὸ τὸν λαιμὸν, τὸν ἐκράτει σφραγίστα, καὶ ἔλεγε: „Πληρωσον ὅ,τι μοῦ χρεωσεῖς!“ Ὁ δὲ σύνδουλός του ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ παρεκάλει αὐτὸν, λέγων: „ἔχε ὑπομονήν καὶ ὅλα θέλω σοὶ τὰ πληρώσει.“ Ἀλλ' ἐκεῖνος μὴ θέλων, ὑπῆγε καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως οὔ νὰ πληρώτῃ τὸ δάνειον.

Ἀφ' οὗ εἶδον οἱ λοιποὶ αὐτοῦ σύνδουλοι τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ὑπῆγαν πρὸς τὸν κύριόν των, τὸν βασιλέα, καὶ ἐδηλοποίησαν εἰς αὐτὸν ὅλα, ὅσα ἠκολούθησαν. Ὁ δὲ κύριος ἐπρόσβαξε παρευθὺς νὰ ἔλθῃ ἐκεῖνος ἔμπροσθέν του, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν: „Πονηρὸν Δοῦλε! Ὅλον ἐκεῖνο τὸ χρέος σοῦ ἐχάρισσα, διότι μὲ παρεκάλεσας. Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς καὶ ἐγὼ σὲ ἤλεῃσα;“ Διὰ τὸ ὁποῖον ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς βασανιστὰς, ἕως νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ χρεωσούμενα χρήματα.“

Ἄγαπητοῖμου Νέοι! Ποῖος δὲν ἔπρεπε νὰ θαυμάσῃ τὴν ὄντως βασιλικὴν μεγαλοφυχίαν τούτου τοῦ καλοῦ κυρίου, ὅστις ἐχάρισεν εἰς τὸν δοῦλον ὅλον τὸ δάνειον, ὃ ὁποῖος τὸν ἐπαρακάλει μόνον διὰ νὰ ἀναβάλῃ ὀλίγον τὴν ἀποπλήρωσιν τοῦ δανείου; Καὶ ποῖος δὲν αἰσθάνεται βαθέως εἰς τὴν καρδίαν του, ὅτι δικαίως ἔπρεπεν εἰς αὐτὸν τὸν ἀσπλαγχνον καὶ πονηρὸν δοῦλον ἢ φυλακὴ, ὅστις δὲν εἶχε παντάπασι καμμίαν αἰσθησιν τῆς ἀξιομιμήτου μεγαλοφυχίας τοῦ βασιλέως του; Ἄς κατέχωμεν λοιπὸν καλῶς εἰς τὴν καρδίαν μᾶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἰησοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπρόσθεσεν εἰς ταύτην τὴν διήγησιν!

„Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε (δὲν συγχωρῆτε) ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.“

73. Ὁ ἄπιστος Οἰκονόμος.

„**Ε**νας πλούσιος ἄνθρωπος εἶχεν Οἰκονόμον εἰς τὴν οἰκίαν του. Τοῦτον διέβαλον εἰς αὐτὸν ὡς διασκορπίζοντα τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.“ Ὅθεν ἔκραξεν αὐτὸν ὁ κύριός του, καὶ τῷ εἶπε: „Τί ἀκούω περὶ σοῦ; Ἀπόδος ὀλίγωρα λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας σου! Διότι εἰς τὸ ἐξῆς σοῦ ἀφαιρεῖται πλέον τῷ ἀξίωμα τοῦ νὰ ᾗσαι οἰκονόμος.“ Ὁ δὲ οἰκονόμος ἐσυμβουλευέτο καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἔλεγε: „Τί νὰ κάμω τώρα, ὅταν ὁ κύριος ζητῇ νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν οἰκονομίαν; Νὰ σκάπτω δὲν ἤμπορῶ: Νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην ἐντρέπομαι. Ἐσοχάσθηκα ὅμως τί νὰ κάμω, διὰ νὰ μὲ δέχωνται οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς οἴκους των,

ὅταν μοῦ ἀφαιρεθῇ τὸ ἀξίωμα τῆς οἰκονομίας. Αὐτὸς ἐπροσκάλεσε καθ' ἓνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου του, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πρῶτον: Πόσον χρεωφεῖς εἰς τὸν κύριόν μου;“ Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη: „Ἐκατὸν πίβους ἐλαίου.“ Ὁ δὲ οἰκονόμος εἶπεν: „Ἰδοὺ, λάβε τὸ χρεωσικόν σου γράμμα, κάθισε ὀγλίγωρα, καὶ γράψε μόνον πενήντα.“ Ἐπειτα εἶπε πρὸς τὸν ἄλλον: „Καὶ σὺ πόσον ὀφείλεις;“ Ὁ δὲ ἀπεκρίθη: „Ἐκατὸν κοιλὰ σίτου.“ (εἰς τὸ προτότυπον εἶναι: ἕκατὸν κόρους ὁ κόρος εἶναι μέτρον δεκατεσσάρων μεδίωνων περιεκτικόν) Καὶ ὁ οἰκονόμος τῷ εἶπε: „Λάβε τὸ γράμμα σου, καὶ γράφον μόνον ὀγδοήκοντα.“ (Τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ με λοιπούς). Ἄφ' οὗ ἔμαθε τοῦτο ὁ κύριος τοῦ ἀπίστου καὶ ἀδίκου οἰκονόμου, δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴν ἐπαινέσῃ τὸν οἰκονόμον (μ' ὅλον ὅτι τὸν ἐλύπησεν ἡ ἀδικία του αὐτῆ), ὅτι ἐσυλλογίσθη τουλάχιστον μὲ μεγάλην πανουργοφρόνησιν μέσον φρόνιμον, διὰ νὰ ζήσῃ, ἔταν τὸν διώξῃ ὁ κύριός του.“

Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δείξῃ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τοῦτο, εἶναι πολὺ φρονιμώτεροι καὶ προνοητικώτεροι εἰς τὰ προσωρινὰ τῶν ἔργα, παρὰ οἱ υἱοὶ τοῦ φωτός (οἱ Θεοσεβεῖς δηλ.) εἰς τὰ ἔργα τῆς αἰωνίου σωτηρίας τῶν. Ἡμεῖς πρέπει νὰ μιμηθῶμεν τὴν φρόνησιν μόνον τούτου τοῦ οἰκονόμου, ἀλλ' ὄχι τὴν ἀπιστίαν καὶ ἀδικίαν του. Διὰ τοῦτο ἐπρόσθεσεν ἀκόμη καὶ τὸ ἐξῆς ὁ Ἰησοῦς εἰς τοῦτο: „Καὶ ἐγὼ σὰς λέγω, κάμνετε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας φίλους ἐκ τῶν ματαίων καὶ προσωρινῶν χρημάτων, (τὰ ὁποῖα καὶ χωρὶς τούτου δὲν ἀποκτᾶτε πάντοτε μὲ καλὸν τρόπον καὶ δίκαιον) ἵνα, ὅταν ἀποθάνητε, σὰς δεχθῶν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.“

Κατὰ τοῦτο λοιπὸν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ὁμοιωθῶμεν μὲ τὸν οἰκονόμον τοῦτον, ἡγοῦν νὰ ἔχωμεν πάντοτε εἰς τὸν νοῦν μας καὶ ἡμεῖς, καθὼς καὶ αὐτὸς, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεθα φρονίμως καὶ ἐπωφελῶς πάντα καιρὸν καὶ πᾶσαν περίστασιν.

τὸ μέλλον. Τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς ἐμπιστευμένα μόνον διὰ ὀλίγον καιρὸν. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς κύριοι αὐτῶν, ἀλλ' οὕτως εἶπεν, οἰκονόμοι ἐπάνω εἰς αὐτά. "Ὅ,τι δὲν ἐξοδεύομεν ἀπὸ αὐτὰ διὰ τὸ καλὸν τῶν ἐνδεῶν ἀνθρώπων, εἶναι χαμένον ὡς πρὸς ἡμᾶς διὰ παντός. "Ὅ,τι δὲ ἐξ ἐναντίας δίδωμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, αὐτὸ δὲν εἶναι ποτὲ χαμένον. Πρὸς τούτοις ἡμεῖς δὲν πράττομεν καμμίαν ἀδικίαν (ὡς ὁ εἰρημένος οἰκονόμος) ὁπόταν μεταδίδωμεν καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς μέρος ἐκ τῶν ἰδικῶν μας ἀγαθῶν, ἀλλὰ τοιοῦτοτρόπως δαπανῶμεν μᾶλλον αὐτὰ δικαίως εἰς ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ μᾶς ἐδόθησαν.

Διὰ τὰ μὴν ἤθελεν ὅμως πιεσεύσει κανείς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀποδέχεται τὴν ἀπιστίαν καὶ ἀδικίαν, εἶπεν ἀκόμη ἓνα λόγον πρὸς σύζασιν τῆς πίσεως καὶ δικαιοσύνης: „Ὁ πιζὸς ἐν ἐλαχίσφ, καὶ ἐν πολλῶ πιζὸς ἐσί. Ἐὰν λοιπὸν ἐσεῖς δὲν μεταχειρίζεσθε πιζῶς οὔτε αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα καὶ γῆϊνα ἀγαθὰ, ποῖος ἤθελε σᾶς ἐμπισευθῆ τὰ ἀληθινὰ, ἤγουν τὰ οὐράνια ἀγαθὰ; Καὶ ἐὰν δὲν ἐφάνητε πιζοὶ εἰς τὸ ξένον ἀγαθόν, τὸ ἐμπισευθὲν εἰς ἐσᾶς, ποῖος ἤθελε σᾶς ἐμπισευθῆ τὸ ἀγαθόν, διὰ τὰ τὸ κάμητε κτῆμα σας;“

Ὅποιος δαπανᾷ ἤδη ἐπὶ τῆς γῆς μέρος ἀπὸ τὰ μικρὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἔχει πρὸς καλὸν τῶν ἀδελφῶν του χριστιανῶν, εἰς αὐτὸν θέλει ἐμπιστεύεται πάντοτε ὁ Θεὸς μεγαλήτερα. Ὅστις μεταχειρίζεται πιζῶς τὰ φθαρτὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἐνεπιστεύθησαν εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ δι' ὀλίγον μόνον καιρὸν, αὐτὸς λαμβάνει εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὴν μένουσαν κληρονομίαν τῆς οὐρανίου βασιλείας.

74. Ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ Τελώνης.

Εἰς μερικοὺς ἀνθρώπους, οἳ τινες ἀπατόμενοι ἐφαντάζοντο, ὅτι ἦσαν δίκαιοι, καὶ ἐπομένως κατεφρόνου τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ἐδιηγήθη ὁ Ἰησοῦς τὴν ἀκόλουθον παραβολήν.

„Δύο ἀνθρωποι ἀνέβησαν ποτὲ εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθοῦν. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἦτον Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἄλλος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ Ναοῦ, καὶ προσευχήθη καθ' ἑαυτὸν οὕτως: „ὦ Θεέ μου! Εὐχαρισῶ σοι, ὅτι δὲν εἶμαι καὶ ἐγὼ, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ἀνθρωποι, ἡγουν ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ Τελώνης. Νησεύω δις τοῦ Σαββάτου, καὶ δίδω τὸ δέκατον διὰ ὅλα, ὅσα ἔχω.“ Ὁ δὲ Τελώνης ἐξ ἐναντίας ἔμεινε μακρόθεν ἰστάμενος, καὶ δὲν ἐτόλμα οὔτε τοὺς ὀφθαλμοὺς του νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀλλ' ἐκτύπα τὸ σῆθος του, καὶ ἔλεγεν: „ὦ Θεός! Ἰλάσθητί μοι τῶν ἁμαρτωλῶν!“

„Σῆς λέγω,“ (ἐπρόσθεσεν ἔπειτα ὁ Ἰησοῦς), „αὐτὸς κατεβῆ μᾶλλον δεδικαιωμένως εἰς τὸν οἶκον του, παρὰ ἐκεῖνος. (Εἰς τὸν Τελώνην δηλαδὴ ἐσυγχωρήθησαν αἱ ἁμαρτίαι, εἰς δὲ τὸν Φαρισαῖον τοῦναντίον). Διότι ὁποῖος ὑψώνει ἑαυτὸν, αὐτὸς θέλει ταπεινωθῆ, καὶ ὁποῖος ταπεινώνεται, αὐτὸς θέλει ὑψωθῆ.“

Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην μᾶς προβάλλει ὁ Ἰησοῦς τρόποντινα δύο καθρέπτας.

Ὁ ὑπερήφανος Φαρισαῖος σοχάζεται, ὅτι εἶναι ὁ μόνος καλὸς ἀνθρώπος μεταξύ ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους,

ἐπειδὴ (ἴσως διότι σερεῖτο εὐκαιρίαν) δὲν ἔπραξεν ἀμέσως αὐτὰ τὰ πλεον θανάσιμα ἀμαρτήματα, ἢ ἔκαμε κατὰ περίσασιν ἐδῶ ἢ ἐκεῖ κάπποια μικρὰ καλὰ. Αὐτὸς δὲν βλέπει παντάπασιν τὰς ἐδικὰς του μεγίστας τῶ ὄντι κακίας, ἤγουν τὴν ἀλόκοτον ὑπερηφάνειάν του, τὴν ἀσεβῆ του κατάκρισιν τῶν ἄλλων, τὴν ἀναίσχυντόν του καταφρόνησιν τῶν καλητέρων του. Δὲν σοχάζεται παντάπασιν τὸ καλὸν, τὸ ὁποῖον δὲν πράττει, ἤγουν τὸ ὅτι δὲν δίδει ποτὲ εἰς κανένα πτωχὸν οὔτε ἓνα ὀβολόν. Ἐμπροσθεν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ παρρησιάζεται μὲ αὐθάδειαν καὶ θρασύτητα, ἀπαριθμεῖ εἰς αὐτὸν ἀσημάντους συνηθείας, ἤγουν τὴν δόσιν ἓνός χειροβόλου κυμίνου, τοῦ ὁποῖου ἢ ἀποδεκάτωσις δὲν ἦτο προσεταγμένη. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα σοχάζεται ἐπομένως ὡς μεγάλας πράξεις, καὶ τὸν Θεὸν ὡς πολλὰ ὑποχρεωμένον δι' αὐτά. Ποῦτον δὲν ταραττει ἢ ἀναίσχυντος αὕτη ὑπερηφάνεια;

Ὁ δὲ ταπεινόφρων ἐξ ἐναντίας Τελώνης θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του ὡς τὸν πλεον ἐλάχισον πάντων τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἀνάξιον νὰ πατήσῃ τὸ ἱερὸν ἔδαφος τοῦ Ναοῦ, καθὼς ἄλλοι ἄνθρωποι ἀναξίως τὸ πατοῦν, καὶ τοῦτο, διότι δὲν βλέπει τὰ ξένα σφάλματα, ἀλλὰ κυττάζει τὰ ἐδικὰ του. Αὐτὸς δὲν ἀναφέρει μὲ λόγους τὸ καλὸν, τὸ ὁποῖον κατ' ἀλήθειαν ἔχει, ἤγουν τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν μετάνοιαν, τὴν εἰς Θεὸν αὐτοῦ ἐλπίδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτον γεμάτη ὅλη του ἢ καρδία, ἀλλὰ σοχάζεται μόνον ἐκεῖνο τὸ καλὸν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἀκόμη. Θέλων δὲ νὰ βυθισθῆ ὅλως εἰς τὴν σποδὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δὲν ἀξιοῖ (δὲν ζητεῖ ὡς χρέος) καμμίαν ἀνταμοιβήν, ἀλλὰ δέεται μόνον νὰ τὸν ἐλεήσῃ ὁ Θεός. Ποῦτον δὲν κινεῖ εἰς θαυμασμὸν καὶ μίμησιν ἢ ἀξιάγαστος αὕτη ταπεινοφροσύνη;

Ὡ ἀναγνώσαι! εἰς ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο τούτους καθρέπτας βλέπομεν τὴν εἰκόνα μας:

75. Ὁ Πλούσιος οἱ δύο υἱοὶ καὶ ἡ Συκῆ.

„Ανθρώπου τινὸς πλουτίου ἐκαρποφόρησε τὸ χωράφιόν του, καὶ διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν, λέγων: „Τί νὰ κάμω τώρα, ἐν ᾧ δὲν ἔχω κοῦνὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Οὕτω πρέπει νὰ κάμω! νὰ χαλάσω τὰς ἀποθήκας μου, νὰ αἰκοδομήσω μεγαλητέρας, καὶ νὰ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, καὶ τὰ ἀγαθά μου· ἔπειτα νὰ εἰπῶ εἰς τὴν ψυχὴν μου: Ψυχὴ! ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, ἀρκετὰ διὰ πολλοὺς χρόνους· Ἀναπαύου λοιπὸν τώρα, φάγε, πίε, καὶ εὐφραίνου.“ Ἄλλ' ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ἀνόητε! ταύτην τὴν νύκτα θέλουν λάβει τὴν ψυχὴν σου ἀπὸ ἐσέ. Ὅσα δὲ ἐσυναξας, εἰς ποῖον θέλουν μείνει;“

Εἰς ταύτην τὴν παραβολὴν ἐπρόσθεσεν ὁ Ἰησοῦς μόνον τὸ ἐξῆς: „Οὕτως ἀκολουθεῖ καὶ εἰς ἐκείνον, ὅστις συνάξει μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του θησαυρούς, καὶ δὲν πλουτεῖ, καθὼς θέλει ὁ Θεός.“ Καὶ τῷ ὄντι δὲν ἠμπόρει κανεὶς νὰ εἶπη περισσότερα εἰς μίαν ὁλόκληρον διδαχὴν, παρὰ ὅσα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τούτους τοὺς ὀλίγους καὶ ἐμφαντικοὺς λόγους. Εἶθε νὰ μὴ ἐλέγχθησαν οἱ λόγοι οὗτοι ματαίως καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς!

„Ανθρωπὸς τις εἶχε δύο τέκνα· καὶ προσελθὼν εἰς τὸ πρῶτον, εἶπε: „Τέκνον: ὕπαγε σήμερον καὶ ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι μου.“ Αὐτὸ ὅμως ἀπεκρίθη: „Δὲν θέλω.“ Ὑστερονδὲ μετενόησε, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἀμπέλιον. Ὁ δὲ πατὴρ προσῆλθεν ἔπειτα καὶ εἰς τὸ ἄλλο τέκνον, καὶ εἶπε τὸ ἴδιον καὶ πρὸς αὐτό.

Τὸ δὲ τέκνον ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε: „Μάλισα, πάτερ! ὑπάγω!“ καὶ ὁμοῦς δὲν ὑπῆγε. Ποῖον ἀπὸ τὰ δύο τέκνα, (ἠρώτησεν ἔπειτα ὁ Ἰησοῦς) ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ Πατρός: „Καὶ οἱ ἀκροαταὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον: „Ἀναμφιβόλως τὸ πρῶτον.“

Πολλὰ ὠραία προσήρμωσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν ταύτην ἐπάνω εἰς τοὺς Φαρισαίους, τὴν ὁποίαν ἂς προσαρμόσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐπάνω μας! Ὁ πρῶτος υἱὸς ἔδωκεν εἰς τὸν πατέρα του πολλὰ σκληρὰν ἀπόκρισιν εἶναι φρικτὸν τῇ ἀληθείᾳ νὰ λαλήσῃ ἄνθρωπος τοιοῦτοτρόπως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὁ δεύτερος υἱὸς, μὴ ὅλον ὅτι ἔδειξε μεγάλην προθυμίαν εἰς τὸν πατέρα του, ἐφάνη ὁμοῦς ἀχρεῖς ἄξιος τοῦ πρώτου. Μὲ αὐτὸν ὁμοιάζουν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες κράζουσι καθ' ἡμέραν: „Κύριε, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου!“ καὶ ἔπειτα δὲν πράττουσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ νὰ ὁμολογῇ λοιπὸν κανεὶς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν μὲ λόγους, καὶ μὲ τὰ ἔργα νὰ τοὺς ἀρνηῖται, τοῦτο εἶναι τὸ χεῖριςον.

„Κάπποιος εἶχε συκὴν εἰς τὸ ἀμπέλιόν του φυτευμένην, καὶ ἦλθε μίαν φοράν ζητῶν νὰ εὔρη εἰς αὐτὴν σῦκα, ἀλλὰ δὲν εὔρε. Τότε εἶπε πρὸς τὸν ἀμπελουργόν: „Ἰδοὺ! τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν νὰ εὔρω καρπὸν εἰς τὴν συκὴν ταύτην, καὶ δὲν εὔρισκω· ὅθεν ἔκκοψον αὐτήν! Διὰ τί νὰ καταργῇ καὶ τὸν τόπον;“ Ὁ δὲ ἀμπελουργὸς ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτόν: „Κύριε! Ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου νὰ σκάψω περὶ αὐτήν, νὰ βάλω κοπρίαν, καὶ ἴσως ἔπειτα φέρει καρπὸν. Ἐὰν ὁμοῦς δὲν καρποφορήσῃ ἕως τὸν καιρὸν, τότε ἡμπορεῖς νὰ προσάξῃς διὰ νὰ ἐκκοπῇ!“

Ὁ κύριος τοῦ ἀμπελωνοῦ εἶναι ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος· ὁ δὲ ἀμπελουργὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ συκὴ, ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Θεὸς μᾶς ἔβαλεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, διὰ νὰ φέρωμεν καλοὺς καρπούς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς

εἶναι ὁ μισίτης μας πρὸς τὸν Πατέρα του, καὶ μεταχειρίζεται πάντα τρόπον, διὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ πλουτῶμεν εἰς πᾶσαν θεάρετον ὀρεγὴν καὶ πράξιν. Ἄλλ' ἐὰν ὅλα ταῦτα ἤθελον εἶσθαι μάταια δι' ἡμᾶς, τότε συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πατρὸς, διὰ νὰ πάθωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ μὲ τὴν ἄκαρπον συκῆν. Ἄλλὰ τοιαύτης τύχης, ἀγαπητοῖ μου νέοι! ἂς μὴ θελήσωμεν ἡμεῖς ποτὲ νὰ γίνωμεν μέτοχοι!

76. Τὰ Τάλαντα.

„**Κ**άποιοις εὐγενῆς ἀνθρώπος ἐταξείδευσεν εἰς χώραν μακρὰν, διὰ νὰ λάβῃ ἐκεῖ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὅμως ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ἐδικοὺς του δούλους, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντά του, δώσας εἰς ἄλλον μὲν πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, καὶ εἰς ἄλλον ἓν, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔδωκεν εἰς τὸν καθ' ἓνα κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δύναμιν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Πραγματεύσασθε αὐτὰ, ἕως νὰ ἐπιστρέψω!“ — καὶ εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἀπεδήμησε.

Ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, ὑπῆγε καὶ ἐπραγματεύθη αὐτὰ, καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως ἐκέρδησε καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε τὰ δύο, ἄλλα δύο τάλαντα. Ὁ δὲ δοῦλος, ὅστις ἔλαβε μόνον ἓν τάλαντον, ὑπῆγε καὶ ἐπαράχωσεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ φυλάξῃ τάχα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου του καλῆτερα.

Ἐν τοσοῦτῳ ἔλαβεν ὁ κύριος ἐκεῖνος τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἐπέστρεψε μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ὀπίσω. Παρευθὺς ἐπρόσβαξε νὰ κρᾶξωσι τοὺς δούλους ἐκείνους, εἰς τοὺς

οποίους ἐνεπιστεύθη τὸ ἀργύριόν του, διὰ νὰ ἰδῆ, πόσα καθεὶς ἐξ αὐτῶν (διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ πιστότητός του) ἐκέρδησε.

Κατὰ πρῶτον ἦλθε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, καὶ τῷ ἔφερε σιμὰ εἰς τὰ πρῶτα πέντε καὶ ἄλλα πέντε, λέγων: „Κύριε! πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας, Ἴδε! ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐξ αὐτῶν.“ Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν: „Εὖγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπειδὴ ἐφάνης πιστὸς εἰς ὀλίγα, θέλω σὲ ἀποκαταστήσει κύριον ἐπάνω εἰς πολλά. Σὺ πρέπει νὰ γίνης μέτοχος καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ κυρίου σου, ὅθεν ἔχε εἰς τὴν ἐξουσίαν σου δέκα πόλεις ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.“

Μετὰ ταῦτα ἦλθε καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη ὁ κύριός του τὰ δύο τάλαντα, καὶ εἶπε: „Κύριε! δύο τάλαντα μοὶ παρέδωκας. Ἴδε! ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἀπ' αὐτά.“ Καὶ ὁ κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν: „Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπειδὴ ἐφάνης πιστὸς εἰς τὰ ὀλίγα, θέλω διορίσει καὶ σὲ κύριον ἐπάνω εἰς πολλά. Καὶ σὺ πρέπει νὰ γίνης μέτοχος τῆς χαρᾶς τοῦ κυρίου σου, ὅθεν ἔσο κύριος ἐπάνω εἰς πέντε πόλεις.“

Τελευταῖον ἦλθε καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε μόνου ἐν τάλαντον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Κύριε! ἰδοὺ! ἔχεις πάλιν τὸ τάλαντόν σου. Ἐγὼ ἐτύλιξα αὐτὸ ἐπιμελῶς εἰς τὸ ἰδρωτομανδήλιόν μου, καὶ τὸ ἐπαράχωσα εἰς τὴν γῆν· ἐπειδὴ ἤξεύρων, ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος σκληρὸς, θερίζων ὅπου δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων, ὅπου δὲν διεσκόρπισας, διὰ τοῦτο φοβούμενος, ὑπῆγα καὶ ἔκρυφα τὸ τάλαντόν σου εἰς τὴν γῆν· ὅθεν ἰδοὺ! ἔχεις πάλιν τὸ ἐδικόν σου.“

Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν: „Πονηρὲ δοῦλε καὶ ἀκνηρὲ! ἀπὸ τὸ ἰδίόν σου ζῶμα σὲ καταδικάζω. Ἀφ' οὗ ἤξευρες, ὅτι εἶμαι σκληρὸς ἄνθρωπος, καὶ θερίζω, ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω, ὅπου δὲν διεσκόρπισα: ἐσὺ ἔπρεπε νὰ θηλαίσῃς

τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τραπεζίτας, (σαράφιδες) καὶ ἐγὼ ἐρχόμενος, ἐλάμβανα τὸ ἀργύριόν μου μὴ τὸ διάφορον ἀπ' αὐτοῦς.“
 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπρόσβαξεν ἀμέσως τοὺς περιεστώτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Λάβετε ἀπὸ αὐτὸν τὸ τάλαντον, καὶ δάτε αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. Διότι ὅποιος ἔχει πολλὰ, εἰς ἐκεῖνον πρέπει νὰ δοθοῦν περισσότερα, διὰ νὰ ἔχη ἐν ἀφθονίᾳ. Ἀπὸ ἐκεῖνον ὅμως, ὅστις δὲν ἔχει τίποτε, πρέπει νὰ ἐπαρθῇ καὶ ἐκεῖνο ὅ,που ἔχει. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δούλον“ (ἔλεγεν ὁ κύριος) „ἐκβάλετε ἔξω, καὶ ρίψατέ τον εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου θέλει εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.“

Τὴν ἐννοιαν τῆς ὠραίας ταύτης παραβολῆς ἡμπορεῖτε εὐκόλα, ἀγαπητοί μου νέοι! νὰ τὴν συμπεράνητε.

Ὁ εὐγενὴς ἄνθρωπος, ὅστις ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, διὰ νὰ λάβῃ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν, εἶναι ὁ Χριστὸς, ὅστις ἄφησε ταύτην τὴν γῆν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν δόξαν τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ δὲ δούλοι εἶναι ἐκεῖνοι, αἵτινες πιστεύουσιν εἰς αὐτόν. Τὰ τάλαντα εἶναι κυρίως ὅλαι αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος — ὑπόληψις, πλοῦτη, καιρὸς — καὶ ἐξαιρέτως ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας, καὶ τὰ πνευματικὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα μετέδωκεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς καθ' ἓνα τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν· ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Κυρίου καὶ ὁ λογαριασμὸς μὲ τοὺς δούλους, εἶναι ἡ δευτέρα ἐπὶ γῆς παρουσία τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως. Ἀντιμισθία δὲ καὶ τιμωρία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ αἰώνιος κόλασις. Αὕτη λοιπὸν ἡ παραβολὴ μᾶς ἀπεικονίζει πολλὰ ὠραία τὸ χρέος τοῦ Χριστιανοῦ: „Διὰ τῆς πιστῆς χρήσεως τῶν παρὰ Κυρίου δοθέντων εἰς ἡμᾶς δώρων πρέπει νὰ κάμνη καιρὸς τὸν ἑαυτὸν ταυ ἄξιον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ γείνη ποτὲ μέτοχος τῆς δόξης τοῦ Κυρίου.“

Αἱ ἀξιόλογοι διδασκαλίαι, τὰς ὁποίας ἐμπεριέχει ἡ παραβολὴ αὕτη, εἶναι ὡσαύτως φανεραὶ καὶ εὐληπτοί:

Νόμιζε ὅλα σου τὰ προτερήματα ὡς δῶρα τοῦ Κυρίου. Ἐὰν ἔχῃς πολλὰ προτερήματα, μὴ ὑπερηφανεύῃσαι, καὶ μὴ καταφρονῆς ἐκείνους, οἵτινες ἔλαβαν ὀλιγώτερα προτερήματα ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐὰν δὲ ἔχῃς σὺ ὀλίγους ὀλιγώτερα προτερήματα, πάλιν δὲν πρέπει νὰ μικροφυχῆς, οὔτε νὰ φθονῆς ἐκείνους, οἵτινες ἔλαβαν περισσώτερα. Τὸ ὅτι ἔχεις πολλὰ φυσικὰ προτερήματα, τοῦτο δὲν σοὶ φέρει καμμίαν τιμὴν· καὶ πάλιν εἰς ὀλίγα, οὔτε τοῦτο σοὶ προξενεῖ ἀτιμίαν. Ὅλα τὰ φυσικὰ δῶρα εἶναι τοῦ Κυρίου, εἰς αὐτὸν μόνον πρέπει πᾶσα δόξα καὶ τιμὴ. Εἰς τὴν καλὴν ἢ εἰς τὴν κακὴν χρῆσιν τῶν φυσικῶν χαρισμάτων ζέκεται ὅλο τὸ πᾶν, καὶ τοῦτο ἢ σοὶ φέρει τιμὴν ἢ σοὶ προξενεῖ ἀτιμίαν.

Μεταχειρίζου τὰ προτερήματά σου πισῶς! Ὁ δοῦλος, ὅστις ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, ἐκέρδησεν ἐξ αὐτῶν ἄλλα πέντε, ὁ δὲ τὰ δύο λαβὼν, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ἐκαστος ἔλαβε τὸν αὐτὸν ἔπαινον ἑνὸς καλοῦ καὶ πισοῦ δούλου· Οὕτω πρέπει νὰ ἦναι ὅμοιον καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν τῆς φύσεως χάρισμα μὲ τὸ δι' αὐτοῦ συσπαθὲν καλόν. Ἐὰν ὁ δοῦλος, ὅστις ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, ἐκέρδαινε μόνον ἓν, καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε τὸ ἓν, ἐκέρδιζε πάλιν μόνον ἓν, ποῖος ἐξ αὐτῶν ἤθελε λάβει παρὰ Κυρίου μεγαλύτερον τὸν ἔπαινον; — Ἐὰν ἔχῃς πολλὰ καὶ μεγάλα χαρίσματα ἀπὸ τὸν Θεόν, τότε ἔχεις χρέος, νὰ κάμνῃς πολλὰ καὶ μεγάλα καλὰ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐὰν δὲ ἔχῃς ὀλίγα, πρέπει νὰ κάμνῃς μὲ αὐτὰ τὰ ὀλίγα τόσα καλὰ, ὅσα ἠμπορεῖς· καὶ εἰς καὶ τὰ καλὰ ὅσα κάμνεις ἤθελον εἶναι πολλὰ μικρὰ, σὺ θέλεις εἶσαι

εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κυρίου τόσον εὐδόκιμος καὶ θεάρεστος, καθὼς καὶ ὁ πλουσίως ἀντιβραβευθεὶς δούλος.

Στοχάζου καὶ ἐνθυμοῦ τὸν ὁποῖον λόγον ἔχεις νὰ δώσης πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἐμφυ-
χώνεσαι μὲν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ πίσιν, νὰ προφύλαττησαι δὲ
ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀπισίαν. "Ολοι πρέπει νὰ δώσουν ποτὲ λό-
γον εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως, μὴ ὅλον ὅτι
ἀργοπορεῖ, θέλει ὅμως ἔλθει ἀφεύκτως. Ἐπιμέλεια
καὶ πίσις ἀντιβραβεύονται θαυμασίως. Ὁ κερδήσας τὰ
πέντε τάλαντα, ἐδιωρίσθη κύριος ἐπάνω δέκα πόλεων,
ὁ δὲ τὰ δύο κερδήσας, ἐπάνω πέντε. Ὅτι λογιῆς ἦτον τὸ ἐκ
τοῦ ἐμπιστευθέντος ἀργυρίου προξενηθὲν κα-
λὸν, τοιοῦτον καὶ τὸ βραβεῖον. Ἀπιστία καὶ
ἀμέλεια, ἤγουν ὀκνηρία, ἀργία καὶ ἀπραξία τιμωροῦνται αὐ-
στηρῶς. Θρῆνος καὶ ταλαιπωρία εἶναι οἱ καρποὶ τῶν. Ἡ ἀ-
πολογία: „Ἐλαβὰ ὀλίγα χαρίσματα!“ δὲν θέλει μᾶς
βοηθήσει εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὁ Κύριος τὰ διανέμει ὅλα
μὲ σοφίαν, ἔδωκεν εἰς καθ' ἕνα τόσα, ὅσα τῶ ἦσαν ἀρκε-
τὰ, καὶ ἡ τύχη τοῦ ὀκνηροῦ δούλου (δηλ. ἡ εἰς αὐτὸν ἀν-
ταπόδοσις) ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀγανάκτησιν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ
καρδήσῃ τόσα πολλὰ, καθὼς οἱ ἄλλοι, καὶ ἐγόγγυζε κατὰ
τοῦ Κυρίου, ἦταν μὲν σκληρὰ, ἀλλ' ὅμως καὶ δικαία.

77. Οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος.

Οἱ Ἰσραηλίται υπερηφανεύοντο πολὺ, ὅτι ὁ Θεὸς ἐκάλε-
σεν αὐτοὺς πρὸ παλαιῶν χρόνων εἰς τὴν ἐπίγνωσιν αὐτοῦ καὶ λα-
τρείαν του, καὶ ὅτι ὑπεσχέθη εἰς αὐτοὺς τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆ-

ρος. Τούτου ἕνεκεν λοιπὸν ἠγανάκτου καὶ πολὺ, ὅτι εἰς τοὺς ὑμέρους χρόνους ἔπρεπεν ὡσαύτως νὰ καλεσθοῦν εἰς τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ νὰ γένουν μέτοχα τῶν αὐτῶν ἐπαγγελιῶν. Εἰς τὴν ἀκόλουθον ὠραίαν παραβολὴν ἀπέδειξε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς αὐτοὺς πολλὰ καλὰ: Πόσον ἄδικον καὶ ἀπάνθρωπον εἶναι τὰ πολιτευμά των, καὶ πόσον ὁ Θεὸς φέρεται ἐξ ἐναντίας καὶ ἐδῶ ὡς ἡ αὐτοαγάπη καὶ ὡς ἡ ταλειοτάτη δικαιοσύνη!

„Κάπκοιος οἰκοδεσπότης“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς) „ἐξῆλθε πολλὰ πρὸ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ μισθώσῃ ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα του. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυμφώνησε μὲ τοὺς ἐργάτας του, νὰ τοὺς δίδῃ τὴν ἡμέραν ἐν θηνάριον, τοὺς ἐσειλεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα του. Μετὰ τρεῖς ὥρας ἐβγήκε πάλιν ἔξω, καὶ ἰδὼν ἄλλους, ὅτι ἔσκειν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀργαί, εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἰπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα μου, καὶ θέλω σᾶς δώσει ὅτι εἶναι δίκαιον.“ οἱ δὲ ἀπήλθον. Τελευταῖον ἐβγήκε πάλιν ἔξω μίαν ὥραν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἤρπεν ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἐσέκοντο ἐκεῖ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Διὰ τί σέκεσθε ἐδῶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργαί;“ Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν: „Διότι δὲν μᾶς ἐμίσθωσε κανεὶς.“ Ὁθεν εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ἰπάγετε λοιπὸν καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα μου.“

„Ἀφ' οὗ ἄρχισε νὰ νυκτώνῃ, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος εἰς τὸν ἐπίτροπόν του: „Κάλεσον τῶρα τοὺς ἐργάτας, καὶ δός εἰς αὐτοὺς τὸν μισθὸν των!“ Ἀρχισε ἀπὸ τὸν ἔσχατον, καὶ δίδε τὸν αὐτὸν μισθὸν ἕως εἰς τὸν πρῶτον.“ Ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπῆγαν εἰς τὸν ἀμπελῶνα μίαν ὥραν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἦλθαν αὐτοὶ κατὰ πρῶτον, καὶ καθεὶς ἔλαβεν ἀνά ἐν θηνάριον (ἤρουν ἐν ὁλόκληρον ἡμερομίσθιον). Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν ἡ ἀράδα καὶ εἰς τοὺς πρῶτους, ἐνόμιζαν, ὅτι θέλουν λάβει αὐτοὶ ἀφούκτως περισσότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἄλλὰ καθείς ἔλαβε τὸ (συμφωνηθέν) δηνάριόν του. Ἄφ' οὗ τὸ ἔλαβον εἰς τὰς χεῖρας των, ἄρχισαν νὰ γογγύζωσι κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, λέγοντες: „Οὗτοι οἱ ἔσχατοι ἐδούλευσαν μόνον μίαν ὥραν, καὶ τοὺς ἕκαμες ὁμοίους μὲ ἡμᾶς, οἵτινες ἐβασιάσαμεν τὸ βᾶρος καὶ τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας!“ Ἄλλ' ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε πρὸς ἐκείνον (ὅστις ἐλάλησεν οὕτως): „Φίλε! δὲν σὲ ἀδικῶ παντελῶς. Ἡ δὲν σὲ ἐσυμφώνησα μὲ ἐν δηνάριον; Λάβε τὸ ἐδικόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸ καλόν. Ἐγὼ θέλω νὰ δώσω εἰς αὐτὸν τὸν ἔσχατον, καθὼς καὶ εἰς ἐσέ. Τάχα δὲν μοι εἶναι συγχωρημένον νὰ μεταχειρισθῶ τὸ ἐδικόν μου, ὅπως θέλω; Διὰ τί εἶσαι τόσο πονηρὸς, καὶ φθονεῖς, ὅτι ἐγὼ φέρομαι πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγαθῶς;“

Μ' ὅλον ὅτι ἐλέχθη ἡ διήγησις αὕτη, διὰ νὰ ἐγγίξη κυρίως τοὺς Ἰσραηλίτας, δὲν εἶναι ὅμως καὶ δι' ἡμᾶς ὀλιγώτερον διδακτικὴ.

Καθὼς ἕνας οἰκοδεσπότης μισθώνει ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνα του, οὕτω καλεῖ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τὰ καλὰ καὶ οὐσιώδη ἔργα, δηλ. εἰς τὸ νὰ ἐργαζώμεθα διὰ τὸ ἐδικόν μας καὶ τῶν ἄλλων τὸ καλόν. Διότι ἡμεῖς δὲν ζῶμεν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ ξεκόμαθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοὶ καὶ χωρὶς ἔργον. Ἡ φιλικὴ καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβανομένη τοῦ Θεοῦ κάλεσις φανεροῦται εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν εἰς τὴν φύσιν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν διαφόρων συμβεβηκότων τῆς ζωῆς, διὰ τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τῆς ἱερᾶς τοῦ Θεοῦ φωνῆς τῆς ἠχοῦσης εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ψυχῆς μας, διὰ τῆς φωνῆς, λέγω, τοῦ συνειδότος. Ὡ ἀγαπητοί μου νέοι! Καὶ σεῖς ὅταν ἀναγινώσκητε τοῦτο, πρέπει νὰ αἰσθάνεσθε ταύτην τὴν ἱερὰν φωνήν. Πρέπει νὰ δίδητε εἰς αὐτὴν ἀκρόασιν. Διότι ἡ πρόφασις: „Κανείς δὲν μᾶς ἐκάλεσε!“ δὲν θέλει σᾶς βοηθήσει κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς κρίσεως.

ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀμπελῶν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς τὴν Κοινότητα ὅλων ἐκείνων, οἵτινες ἐν ἀληθείᾳ πισεύουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἤγουν τὴν ἀληθῆ ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθὼς ἐν καλῶς καλλιεργημένον ἀμπέλιον φέρει πολλὰ σαφύλια, οὕτω πρέπει καὶ ἡ εἰς Χριστὸν πισεύουσα Κοινότης νὰ ᾗναι πλουσία κατὰ τοὺς ὠραίους τοῦ ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ καρπούς. Τὸ ὅτι εὐρίσκεται κανεὶς μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ τὸν κάμνῃ διὰ νὰ ἐλπίζῃ σωτηρίαν καὶ μακαριότητα. Ἡ εἰς τὸν ἀπὸ τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐκάλεσεν ὁ οἰκοδεσπότης, ἤθελε μὲν ὑπάγει μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ ἀμπέλιον, ἀλλὰ δὲν ἤθελε δουλεύσει παντάπασιν ἐκεῖ, τάχα σοχάζεσθε, ὅτι ἤθελε λάβει κανένα μισθὸν διὰ τοῦτο;

Αἱ διαφόροι ὥραι τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς ὁποίας ἐμίσθωσεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐργάτας, εἶναι μία ὠραία εἰκὼν τῆς ἀνομοίου τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίας. Τὸ ὠραῖον, π, χ, καὶ ὑπέριβρον λυκαυγὲς τῆς αὐγῆς εἶναι εἰκὼν τῆς νεότητος. Μεταχειρίζεσθε λοιπὸν, ἀγαπητοί μου νέοι! τὴν αὐγὴν τῆς ζωῆς σας καλῶς, διότι δὲν ἤξεύρετε, ἂν θέλετε φθάσει τὴν μεσημβρίαν τῆς ἀνδρικῆς, ἢ τὴν ἀρχομένην τῆς μεγάλῃς σας ἡλικίας νύκτα.

Ἡ ἀνάπαυσις ἀπὸ τῶν ἔργων εἶναι διὰ καθένα τὸ τέλος τῆς ζωῆς. Πόσον χαίρει ὁ κοπιασμένος ἐργάτης, ὅστις ἐβάσασε τὸν καύσωνα καὶ τὸ βᾶρος τῆς ἡμέρας, ὅταν ἤδη λάμπῃ εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ ἄστρον ἑσπερος, καὶ ἔρχηται ὁ δροσερὸς τῆς ἑσπέρας ἀῆρ, καὶ ὁ ὁποίας δύναται πλέον νὰ λάβῃ τὸ ἡμερομίσθιον του, καὶ νὰ ἀναπαυθῇ! Τόσον χαρούμενος εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅς τις ἐπέραςε τὴν ζωὴν του μὲ ἀκατάπαυσον εὐγενῆ ἐνέργειαν, ὅταν πλησιάσῃ τὸ τέλος του.

Εἶθε νὰ περάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἡμέραν τῆς ζωῆς μας τόσον καλῶς καὶ θεαρέζως! Ἀφεύκτως τότε πρέπει νὰ ἦ-
 ναι καὶ δι' ἡμᾶς ἡ ἑσπέρα τῆς ζωῆς μας τόσον ωραία καὶ
 τερπνή.

78. Οἱ ἄπιστοι ἀμπελουργοί.

Ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον
 ἔξελεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆ, τὸν Ἠλίαν, τοὺς λοιποὺς Προ-
 φῆτας, καὶ τελευταῖον αὐτὸν τὸν Μονογενῆ του υἱόν, καὶ ὁ ὁ-
 ποῖος λαὸς ἦτον τόσον ἀχάριστος πρὸς ὅλας ταύτας τὰς εὐεργε-
 σίας, περιέγραφεν ὁ Ἰησοῦς πολλὰ ωραία καὶ ζωηρὰ εἰς τὴν
 ἀκόλουθον παραβολήν.

„Ακούσατε καὶ ἄλλην παραβολήν!“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.)
 „Ἀνθρώπος τις οἰκοδεσπότης ἐφύτευσεν ἀμπέλιον, καὶ περιέ-
 φραξεν αὐτὸ μὲ φραγμὸν, ἔπειτα κατεσκεύασεν εἰς αὐτὸ
 ληνόν, καὶ τὸ ἀσφάλισε μὲ πύργον, (ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον
 φυλάττουσιν τὸ ἀμπέλιον οἱ φύλακες). Μετὰ ταῦτα ἔδωκε
 τὸ ἀμπέλιον εἰς γεωργοὺς, καὶ ἀπεδήμησεν εἰς ξένον τό-
 πον, ὅπου ἔμεινε πολὺν καιρὸν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπλησίασεν ὁ και-
 ρὸς τοῦ τρύγου, ἔξελε πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἓνα δοῦλον, διὰ
 νὰ λάβῃ τοὺς καρποὺς τοῦ ἀμπελίου. Ἄλλ' αὐτοὶ ἐπίασαν
 τὸν δοῦλον, τὸν ἔδειραν, καὶ τὸν ἔξελαν ὀπίσω ἄδειον. Πά-
 λιν ἀπέξελεν αὐτὸς ἄλλον δοῦλον πρὸς αὐτούς· ἄλλα καὶ
 τοῦτον τὸν ἔδειραν, ἐπλήρωσαν τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἀφ' οὗ
 τὸν ἀτίμασαν μεγάλως, τὸν ἔξελαν ὀπίσω εὐκαιρον. Ὁ δὲ οἰκο-
 δεσπότης ἔξελε καὶ αὐθις ἄλλον δοῦλον πρὸς αὐτούς,
 ἄλλα καὶ τοῦτον ἔρριψαν ἔξω εἰς τὸ ἀμπέλιον, τὸν ἐπλήρωσαν,

καὶ σχεδὸν τὸν ἐφόνευσαν. Ὁ αὐτὸς ἔσειλεν ἀκόμῃ ἄλλους καὶ πολλοὺς δούλους, καθὼς τὸ πρότερον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἔκαμαν τὸ ἴδιον καθὼς καὶ εἰς τοὺς πρώτους: ἄλλον δηλαδὴ ἔδειραν, καὶ ἄλλον ἐφόνευσαν. Τότε εἶπεν ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος: „Τί νὰ κάμω;“ Αὐτὸς εἶχεν ἓνα μόνον υἱόν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα εἰς ἄκρον. „Τοῦτου τὸν ἀγαπητόν μου υἱόν, (εἶπεν) θέλω νὰ στείλω πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἴσως ἐντραποῦν τὸν υἱόν μου!“ Ὅθεν ἔσειλε τῷ ὄντι ἔσχατον ἀπ' ὅλους τὸν υἱόν του πρὸς αὐτοὺς. Ἀλλ' εὐθύς ἀφ' οὗ τὸν εἶδον οἱ γεωργοὶ, εἶπον πρὸς ἀλλήλους: „Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος! ἔλθετε νὰ τὸν φονεύσωμεν! καὶ οὕτω θέλει μείνει εἰς ἡμᾶς ἡ κληρονομία.“ Ταῦτα εἶπον, καὶ ἐπίασαν αὐτὸν ἀμέσως, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμπέλιον, καὶ τὸν ἐφόνευσαν.“

Τὴν ἐννοίαν τῆς διηγήσεως ταύτης διεσάφησαν ὁ Ἰησοῦς μὲ ὀλίγας λέξεις. Αὐτὸς ἠρώτησε τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Γραμματεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδιηγήθη ταύτην τὴν παραβολὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει ἐκεῖνους τοὺς ἀμπελουργούς;“ Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, χωρὶς νὰ ἠξεύρουν τὴν ἰδίαν των ἀπόφασιν, καὶ εἶπον: „Θέλει τιμωρήσει σιληρὰ τοὺς κακοὺς τούτους ἀνθρώπους, καὶ τὸν ἀμπελῶνα του θέλει δώσει εἰς ἄλλους γεωργοὺς, οἵτινες θέλουν δίδει εἰς αὐτὸν τοὺς καρπούς τοῦ ἀμπελῶνος εἰς πρέποντα καιρὸν.“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκύτταξεν αὐτοὺς μὲ σοβαρότητα καὶ οἶκτον ἄμα, λέγων: „Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι: Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θέλει ληφθῆ ἀπὸ ἐσᾶς, καὶ δοθῆ εἰς ἄλλο ἔθνος, τὸ ὁποῖον θέλει μεταχειρίζεται καλύτερα τοὺς καρπούς αὐτῆς.“ Οἱ Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, τοὺς ὁποίους ἤγγισαν ἕως εἰς τὴν καρδίαν οἱ λόγοι οὗτοι, εἶπον: „Μακρὰν ἔσω τοῦτο!“ Αὐτοὶ ἐφοβοῦτο μήπως δοκιμάσων τῶν ἀμπελουργῶν τούτων τὴν τύχην, ἀλλὰ τὸ νὰ προ-

φυλάττωνται ἀπὸ τὸ πολίτευμάτων, παντελῶς δὲν ἐφρόντιζον.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Ποῖον δὲν πρέπει νὰ κινήσῃ ἡ ἀγαθότης καὶ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ, ὅστις παρίσταται τόσον χαριέντως ὑπὸ τὴν εἰκόνα τούτου τοῦ οικοδεσπότη; Καὶ ποῖον δὲν πρέπει πάλιν νὰ λυπήσῃ ψυχικῶς ἡ ἀγριότης καὶ ἀναισθησία τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἵτινες ἀπεικονίζονται τόσον ζωηρὰ εἰς τὸ πολίτευμα τῶν ἀμπελουργῶν; Ἡ λυπηρὰ ὅμως τύχη, τὴν ἑποίαν προεῖπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἐκπληρώθη ἀκριβέστατα.

Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐκ τοῦ γένους ἐκείνου, εἰς τὸ ὅποιον ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν του. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ κινήσῃ καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ καλὸν ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἔκαμε καὶ δι' ἡμᾶς ὅσα ἠδύνατο νὰ κάμῃ, καὶ τοῦ ὁποίου οἱ δούλοι, ὁ Μωϋσῆς, οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐστάλησαν καὶ δι' ἡμᾶς; Δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς σέβας εἰς τὸν μονογενῆ του υἱόν, δὲν ἔπρεπε νὰ φέρῃ καὶ εἰς ἡμᾶς ἀφθόνοους καρποὺς ἡ θεία τοῦ Ἰησοῦ διδασκαλία; — Ἀλλ' ἄς εἰπῶμεν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου νέοι, ἐδῶ μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν: „Τοῦτο ἔξω μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς!“ — καὶ τότε δὲν θέλομεν δοκιμάσει τὴν τυχὴν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

79. Ὁ βασιλικὸς Γάμος.

Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει μὲ κάππειον βασιλέα, ὅστις ἐώρταζε τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ του. Αὐτὸς ἀπέστειλε τοὺς δούλους του, νὰ καλέσωσι τοὺς πρὸ πολλοῦ κεκλημένους εἰς

τοὺς γάμους. Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξείλε καὶ ἄλλους δούλους, λέγων: „Εἶπατε ἀπὸ μέρους μου πρὸς τοὺς κεκλημένους: „Ἰδοὺ, τὸ γεῦμα μου εἶναι ἡτοιμασμένον, οἱ ταῦροι μου καὶ τὰ λοιπὰ σιτευτὰ (Φρεπτά) κτήνη εἶναι σφαγμένα καὶ ὅλα ἡτοιμάσθησαν. Ἐλθετε λοιπὸν εἰς τοὺς γάμους.“ Ἀλλὰ τινὲς μὴ ψηφῆσαντες παντάπασι τὴν πρόσκλησίν του, ἀπῆλθον ὁ μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν του, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐργόχειρόν του. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐκράτησαν τοὺς δούλους του, τοὺς ὕβρισαν καὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Ἀφ' οὗ ἤκουσε τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ὠργίσθη μεγάλως, καὶ ἐξείλε τὰ στρατεύματά του ἐναντίον των, προσάξας τοὺς μὲν φονεῖς νὰ φονεύσωσι, τὴν δὲ πόλιν αὐτῶν νὰ κατακαύσωσι.“

„Μετὰ ταῦτα εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς δούλους του: „Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκαλεσμένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ὑπάγετε λοιπὸν ἔξω εἰς ὅλους τοὺς δρόμους, καὶ ὅσους εὗρητε, καλέσατέ τους εἰς τοὺς γάμους.“ Οἱ δὲ δούλοι ἐξῆλθον εἰς τοὺς δρόμους, καὶ ἐκάλεσαν ὅλους, ὅσους ἀπήντησαν, ὥστε ἐγεμίσθη ἡ βασιλικὴ τράπεζα ἀπὸ τοὺς ἐλθόντας προσκαλεσμένους.“

„Καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσελθὼν, διὰ νὰ ἰδῆ τοὺς συντρόφοντας (κατὰ τὴν τότε συνήθειαν ἐπροσφέρετο εἰς καθένα, ὅστις ἐδέχετο τὴν πρόσκλησιν εἰς τοὺς γάμους, ἐν λαμπρὸν τοῦ γάμου ἔνδυμα) εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον, ὅστις (πρότερον μὲν καταφρόνησε τὴν πρόσκλησιν, ἢ ἔπειτα παρεισῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν σάλαν, καὶ ἐπομένως) δὲν εἶχε κανέν ἔνδυμα τοῦ γάμου. Ὁθεν εἶπε πρὸς αὐτόν: „Φίλε! πῶς εἰσῆλθες ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἔχῃς ἔνδυμα γάμου;“ καὶ αὐτὸς ἐσιώπησε. Τότε ἐπρόσβαξεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δούλους του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Δέσατε αὐτὸν χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ρίψατέ τον εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου θέλει εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.“

Ἄγαπητοί μου νέοι! Καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ἐμπεριέχει μίαν πολλὰ ὠραίαν εἰκόνα περὶ τῆς ἰσορίας τῆς οὐρανοῦ βασιλείας, τὴν ὁποίαν ἀπέρριψαν οἱ Ἰσραηλίται, καὶ τὴν ἐδέχθησαν τὰ ἄλλα ἔθνη. Ἡμεῖς πρέπει νὰ μάθωμεν ἐξ αὐτῆς:

Πρῶτον: Τὴν εὐμένειαν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἦτον τῆ ἀληθείᾳ πολλὰ καλὸς βασιλεὺς, ὅστις ἔκαμε τόσας ἐτοιμασίας, διὰ νὰ φιλεύσῃ τοὺς ὑπηκόους του, καὶ ὁ ὅποσος ἠθέλησε νὰ συμφύγῃ μετ' αὐτῶν, καθὼς ὁ πατὴρ μὲ τὰ τέκνα του. Ἐτι εὐμενέστερος καὶ φιλανθρωπότερος εἶναι ὁ Θεός.

Δεύτερον: Τὸ ἀξιογάπητον τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς εἰκονίζεται ὑπο τῆς ὠραίας καὶ μεγαλοπρεποῦς εἰκόνας τοῦ βασιλόπαιδος, ὅστις ἦτον νυμφίος. Καθὼς ὁ νυμφίος ἀγαπᾷ τὴν νύμφην του, οὕτως ἀγαπᾷ καὶ αὐτὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ποῖος λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἀνταγαπᾷ καὶ αὐτόν!

Τρίτον: Τὴν λαμπρότητα τῆς οὐρανοῦ βασιλείας! Μόλις ἠδύνατο σαρικοί ἄνθρωποι νὰ φαντασθῶν τόσον μεγάλην τιμὴν καὶ χαρὰν, ὡς εἶναι τὸ νὰ ἠμπορέσουν νὰ φανοῦν εἰς ἓν βασιλικὸν τοῦ γάμου συμπόσιον. Ὁ Ἰησοῦς συγκαταβαίνει εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς τοὺς φανεροῦν συμβολικῶς καὶ ἀλληγορικῶς, ὅτι ἐκεῖνῃ ἢ λαμπρότης καὶ μακαριότης τῆς οὐρανοῦ βασιλείας εἶναι ἀνωτέρα πάσης λαμπρότητος καὶ τιμῆς.

Τέταρτον: Τὴν κουφόνοιαν καὶ ἀχαρισίαν τῶν ἀνθρώπων. Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ὑφ' οὐ ἐπροσκαλεῖτο εἰς ἓν βασιλικὸν συμπόσιον, ἠθελε νὰ ἀποποιηθῇ τὴν πρόσκλησιν, προβάλλων τοιαύτας προφάσεις, καθὼς οἱ προσκαλεσμένοι εἰς τὴν διήγησιν ταύτην; Καὶ μὲ ὅλον τοῦτο τοιοῦτοτρόπως ἔκαμαν οἱ Ἰσραηλίται εἰς τοὺς Προφήτας καὶ Ἀποστόλους. Ἄλλὰ δὲν εὐρίσκονται καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη τοιοῦτοι ἄνθρωποι, οἵτινες καταφρονοῦν τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ, ἢ καὶ ὑβρίζουν μάλιστα ἀκόμη καὶ αὐτοῖς τοὺς δούλους του;

Πέμπτον: Τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Καθὼς ἠκολούθησαν εἰς ἐκείνους, οἱ τινες κατεφρόνησαν τοὺς γάμους, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς βασιλικοὺς στρατιώτας: οὕτως ἠκολούθησεν εἰς τὸ τέλος καὶ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἡῦραν τὸν θάνατον ὑποκάτω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς καιομένης των πόλεως. Ποῖος δὲν ἔπρεπε νὰ τρέμη, μήπως, ὁ μὴ γένοιτο! ἤθελεν ὁμοιάσει μὲ τούτους τοὺς ἀνθρώπους;

Ἐτι ἐξαιρέτως διδακτικὴ εἶναι τέλος πάντων ἡ εἰκὼν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις δὲν εἶχεν ἔνδυμα γάμου. Ἡμεῖς μὲν εἴμεθα ἀπὸ τὴν τάξιν ἐκείνων, οἱ τινες ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι: Μόνον ἀληθινὴ ἀγιότης μᾶς κάμνει ἀρμοδίους, νὰ γένωμεν τῶ ὄντι μέτοχοι καὶ ἐκείνης τῆς μακαριότητος. Ἡ ἀγιότης ἐνδύει πῆν ψυχὴν καλλίτερα, παρὰ τὸ ὠραῖον ἔνδυμα τὸ σῶμα. Ὅποιος μὲ καθημερινὰ ἔνδυματὰ ἤθελε νὰ παρρησιασθῆ εἰς γάμον ἀπλῶς πολίτου τινός, βεβαίως οὗτος ἤθελεν ἐπισύρει ἐπάνω του μεγάλην ἀτιμίαν. Ὅποιος ἤθελε νὰ γένη μέτοχος τῆς οὐρανοῦ βασιλείας χωρὶς ἀγιότητα, τόσον ἤθελεν εἶναι ὁ τοιοῦτος ἐκεῖ ὑποφερτὸς, ὅσον ὁ φωμοζητητῆς μὲ ράκη ἐνδεδυμένος εἰς τὴν γαμικὴν τράπεζαν ἐνὸς βασιλόπαιδος.

80. Αἱ φρόνιμοι καὶ μωραὶ Παρθένοι.

Ὅλα τὰ πράγματα ἤξευρε νὰ τὰ κάμνη ὁ Ἰησοῦς διδακτικὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἦτον συνήθεια, ὅταν εἶχαν γάμον, νὰ προῦπαντοῖν αἱ παρανόμφαι τὸν νυμφίον, ὥς

τις ἤρχετο τὸ ἑσπέρας κατὰ πρῶτον εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, μὲ ἀναμμένους λύχνους. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν κοσμίαν συνήθειαν ἐλήφθη ἡ ἀκόλουθος παραβολή.

„Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θέλει ὁμοιάσει ποτὲ μὲ τὰς δέκα παρθένας, αἵτινες ἔλαβον τὰς λαμπάδας διὰ νὰ προῦπαντήσωσι μὲ αὐτὰς τὸν νυμφίον. Πέντε ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ, καὶ πέντε φρόνιμοι. Αἱ μωραὶ ἔλαβον μὲν τὰς λαμπάδας των — ἀλλὰ δὲν ἔλαβον μαζίτων ἔλαιον. Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ὁμοῦ μὲ τὰς λαμπάδας των καὶ ἔλαιον εἰς τὰ ἀγγεῖα των. Ἐπειδὴ δὲ ἀργοπόρει νὰ ἔλθῃ ὁ συμφίος, ἐνύσαξαν ὄλαι, καὶ ἐκοιμοῦντο. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐξύπνισεν αὐτὰς ἐφιδίως ἢ ὁποῖα ἔγινε κραυγή: „Ἰδοῦ! ὁ νυμφίος ἔρχεται! ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ!“ Τότε ἐσηκώθησαν ἀμέσως ὄλαι ἐκεῖναι αἱ παρθένοι, καὶ ἀναψαν τὰς λαμπάδας των. Αἱ δὲ μωραὶ εἶπον εἰς τὰς φρονίμους παρθένας: „Δότε μας ὀλίγον ἀπὸ τὸ ἔλαιόν σας, διότι ἰδοῦ, σβύνονται αἱ λαμπάδες μας.“ Ἄλλ' αἱ φρόνιμοι ἀπεκρίθησαν: „Ὅχι! δὲν σᾶς δίδομεν! (διότι φοβούμεθα) μήπως δὲν ἐξαρκέσῃ τὸ ἔλαιον εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς. Ὑπάγετε καλῆτερα πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας.“ Ἐν ᾧ δὲ αὐταὶ ἐκίνησαν νὰ ὑπάγουν, διὰ νὰ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἦλθε καὶ ὁ νυμφίος. Καὶ αἱ παρθένοι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἔτοιμοι, εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον ἦλθον καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, κρᾶζουσαι ἔξω εἰς τὴν θύραν: „Κύριε! Κύριε! ἀνοίξον καὶ ἡμᾶς!“ Ἄλλ' ὁ νυμφίος εἶπε: „Τῆ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω ὅτι: δὲν σᾶς γνωρίζω παντάπασιν.“

Ταύτην τὴν ὠραίαν παραβολὴν θέλετε καταλάβει εὐκολα, ἀγαπητοί μου νέοι! διότι ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὴν προτέραν. Ἀντὶ λοιπὸν ἐξηγήσεως θέλω ἐπιφέρει κάλλιον τρεῖς παρατηρήσεις:

Ὁ Ἰησοῦς μᾶς διδάσκει πρῶτον εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην: Τί πρέπει νὰ ᾔηται τὸ κύριόν μας ἔργον ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Τὸ κύριον ἔργον τῶν εἰρημένων παρθένων ἦτον, νὰ ᾔηται καλῶς προητοιασμένοι εἰς τοὺς γάμους, καὶ εἰς τὴν πρέπουσαν ὑποδοχὴν τοῦ νυμφίου. Τὸ ἑδικόν μας κύριον ἔργον εἶναι ἐδῶ εἰς τὴν γῆν: Νὰ προετοιμάζωμεν ἑαυτοὺς διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν καὶ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις θέλει ἔλθει ποτὲ, καὶ εἰσάξει εἰς αὐτὴν ἐνδόξως ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ἰησοῦς μᾶς διδάσκει δεύτερον: Πόσον μωρῶς φέρονται κάπποιοι ἄνθρωποι εἰς τοῦτο τὸ κυριώτατον αὐτῶν ἔργον.

Αἱ μωραὶ παρθένοι εἶχον ἀληθινὰ λαμπάδας, ὁμῶς δὲν εἶχον ἔλαιον εἰς τὰ ἀγγεῖα των. Οὕτως ἀναπάνονται πολλοὶ ἄνθρωποι μὲ ἐξωτερικὰς συνηθείας, ἐν ᾧ τὰ ἐσωτερικά των εἶναι κενὰ (ἀδεια) διόλου ἀπὸ ἐνάρετα φρονήματα. Ἄλλ' ἡ ἐξωτερικὴ μόνον πίσις χωρὶς τὴν ἐσωτερικὴν εἶναι ὡς μία ὠραία λαμπάδα χωρὶς ἔλαιον.

Αἱ μωραὶ παρθένοι ἀνέβαλον τὸ κύριόν των ἔργον, τὴν πρόβλεψιν δηλ. τοῦ ἐλαίου, ἕως εἰς τὴν τελευταίαν στιγμήν. Οὕτως ἀναβάλλουν πολλοὶ ἄνθρωποι τὴν διόρθωσίν των, ἤγουν τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, ἕως εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς των. Ἄλλὰ τότε εἶναι ἄργά!

Αἱ μωραὶ παρθένοι ἀφέθησαν εἰς τὰς φιλινάδας των, καὶ ἤθελον νὰ λάβωσι παρ' αὐτῶν τὸ ἔλαιον δωρεάν. Οὕτως ἀφίνονται καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι εἰς ἄλλους, ἤγουν εἰς τὸ ἔλεος τῶν Ἁγίων ἢ εἰς τὸν ἱερέα, τὸν ὁποῖον κράζουσιν εἰς τὴν τελευταίαν στιγμήν, καὶ ἐλπίζουν νὰ λάβουν δωρεάν. οὕτως εἰπεῖν, τὰ ἀπαιτούμενα μέσα πρὸς τὴν μακαριότητα. Ἄλλ' ἡ ἀρετὴ ἤμπορεῖ νὰ ἀγορασθῇ μόνον

διὰ μέσου πολλοῦ κόπου, ιδρώτων καὶ ἀγώνων Ὁ Ἱερεὺς ἤμπορεῖ νὰ δώσῃ μόνον τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς ἀποκτίσεως, ἀλλ' ὄχι καὶ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν. Οἱ Ἅγιοι, οὔτινες ἀλλέως ὁμοιάζουσι κατὰ πάντα μὲ τὰς φρονίμους παρθένας, ἤμποροῦν νὰ ἀποκριθῶν οὐκ ὀλίως ὅ, τι καὶ ἐκεῖναι αἱ παρθένοι ἀπεκρίθησαν.

Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει τέταρτον: Ὅποῖαν λυπηρὰν καὶ ὀδυνηρὰν τύχην μέλλουσι νὰ δοκιμάσῃ οὗτοι οἱ μωροὶ ἄνθρωποι.

Εἰς τὰς πτωχὰς παρθένας ἦτον μεγάλη τιμὴ καὶ χαρὰ, τὸ νὰ παρευρεθῶν καὶ αὐταὶ εἰς τοὺς γάμους σολισμέναι μὲ λαμπρὰ ἐνδύματα, καὶ σεφανωμέναι τὰς κεφαλὰς μὲ σεφάνους ἀνθέων! Ἀλλὰ πόσον δὲν τὰς ἐλύπησε, ὅταν, κλεισμένης οὔσης τῆς θύρας, ἀπεδιώχθησαν, καὶ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ἐντροπιασμέναι καὶ λυπημέναι, ἐν ᾧ μέσα εἰς τὴν οἰκίαν ἔχαιρον καὶ ἀγαλλιῶντο ὅλοι! Ἀπείρως ἀλγεινότερον αἴσθημα ἠθέλαμεν καὶ ἡμεῖς αἰσθανθῆ, ἐὰν ἐβλέπαμεν ποτὲ τὴν θύραν τῆς Μακαριότητος κλεισμένην, καὶ ἠκούσαμεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὴν θλιβερώτατον τοῦτον λόγον: „Δὲν σᾶς γνωρίζω.“

81. Ὁ Πλούσιος καὶ ὁ Πτωχός.

Ἦτον ποτὲ ἄνθρωπός τις πλούσιος, καὶ ἐνεδύετο μὲ πορφύραν καὶ βύσσον (λεπτὸν λινοῦν ὕφασμα), εὐφραίνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Ἦτον δὲ καὶ κάποιος πτωχός, ὀνόματι Λάζαρος, ὅστις ἔκειτο πληγῶμένος ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ Πλουσίου, καὶ ἐπεθύμει νὰ χορτασθῆ ἀπὸ τὰς ψίχας, αἱ ὁποῖαι ἐπίπτον ἀπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ πλουσίου,

ἀλλ' οὔτε αὐτὰς δὲν τὸν ἔδιδον! Οἱ σκύλοι μόνον ἤρχοντο καὶ ἔγλυφον τὰ ἔλκη τῶν πληγῶν του. Συνέβη λοιπὸν καὶ ἀπέθανεν ὁ Πτωχός, τὸν ὁποῖον ἐπῆραν οἱ Ἄγγελοι καὶ ἔφεραν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ Πλούσιος καὶ ἐτάφη, καὶ ἀντὶ τὰ ὑπάγη εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, ὑπῆγεν εἰς τὴν κόλασιν. Ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖ ἐδοκίμαζε μεγάλας βασάνους, παρετήρησεν εἰς τὰ ὑψηλά, καὶ εἶδε μακρόθεν τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Λάζαρον εἰς τοὺς κόλπους του. Τότε ἐφώνησε μεγαλοφώνως καὶ εἶπε: „Πάτερ Ἀβραάμ! ἐλέησόν με! καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δροσίση τὴν γλῶσσάν μου· διότι καταταραannoῦμαι τριμερὰ εἰς τὴν φλόγα ταύτην!“ Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπεκρίθη: „Τέκνον! ἐνθυμήσου, ὅτι ἐσὺ ἀπήλαυσες πλέον τὰ ἀγαθά σου εἰς τὴν ζωὴν σου, καὶ ὁ Λάζαρος παρομοίως τὰ κακὰ. Καὶ τώρα αὐτὸς μὲν παρηγορεῖται, σὺ δὲ βασανίζεσαι. Πρὸς τοῦτοις καὶ εἰς τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς εἶναι πολλὰ μέγαλον χάσμα, διὰ νὰ μὴ ἴμποροῦν νὰ περνοῦν οὔτε ὅσοι ἀπὸ ἐσᾶς θέλουν νὰ ἔλθουν πρὸς ἡμᾶς, οὔτε ἀπὸ τὸ ἐδικόν μας μέρος νὰ ἔρχωνται πρὸς ἐσᾶς.“ Ὁ δὲ Πλούσιος εἶπε: „Σὲ παραλῶ λοιπὸν, Πάτερ! νὰ πέμψῃς αὐτὸν τοῦλάχιστον εἰς τὸν πατρικόν μου οἶκον, ὅπου ἔχω ἀκόμη πέντε ἀδελφοὺς, (οἵτινες ζῶσιν οὕτω, καθὼς καὶ ἐγὼ ἔζησα), νὰ τοὺς φανερώσῃ, (τί ἀκολουθεῖ εἰς τοῦτον τὸν ἄλλον κόσμον) διὰ νὰ μὴ ἐλθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.“ Καὶ ὁ Ἀβραάμ εἶπε πρὸς αὐτόν: Ἐχουσι Μωσέα καὶ τοὺς Προφῆτας.“ Ἄς ἀκούσωσιν αὐτούς!“ Ἀλλ' ἐκεῖνος εἶπε: „Ἀχ, Πάτερ Ἀβραάμ! Δὲν τὸ κάμνουν. Ἐὰν ὅμως κανεὶς ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ὑπάγη πρὸς αὐτούς, βεβαίως θέλουν μετανοήσει.“ Τέλος πάντων ἐτελείωσεν ὁ Ἀβραάμ τὸν διάλογόν του μὲ τοὺς ἐξῆς λόγους: „Ἄν τὸν Μωσέα καὶ τοὺς Προφῆτας δὲν ἀκούωσι, οὔτε καὶ ἐὰν κα-

νεῖς ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ἀνασηθῆ, θέλου πεισθῆ εἰς αὐτόν!"

Εἰς ταύτην τὴν παραβολὴν σύρει, οὕτως εἰπεῖν, ὁ Ἰησοῦς τὸ παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον μᾶς σκεπάζει τὸν ἄλλον κόσμον. Μᾶς ἀφίνει νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν καὶ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Πόσον τρομερὰ τιμωρεῖται ὁ σκληροκαρδῆς, ὑπερήφανος, καὶ ἡδυπαθῆς Πλούσιος! Αὐτὸς δὲν ἐφρόντιζε δι' ἄλλο εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, εἰμὴ νὰ καταγίνεται εἰς τὰς τρυφάς, ἀλλὰ τῶρα εἰς ἐκείνην τὴν ζωὴν δὲν δοκιμάζει πάλιν ἄλλο, εἰμὴ βασάνους. Αὐτὸς ἀπελάμβανε καθ' ἡμέραν τὰ πλεον νοσιμώτατα φαγητὰ καὶ πιοτὰ, τῶρα πρέπει νὰ κατατίχεται ἀπὸ τὴν μεγίστην ἐνδεειαν. Αὐτὸς δὲν ἄφινε νὰ δώσουν εἰς κανένα πτωχὸν οὔτε τὰ ψιχίδια, τὰ ὁποῖα ἐπιπτον ἀπὸ τὴν τράπεζάν του, ἀλλὰ τῶρα καὶ ὁ ἴδιος, (πόσον αὐστηρὰ εἶναι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ!) δὲν λαμβάνει οὔτε μίαν μικρὰν ῥα νίδα ὕδατος διὰ νὰ δροσίση τὴν γλῶσσαν του. Αὐτὸς δὲν ἐξώδευεν οὔτε ἓνα ὀβολὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα διὰ νὰ θεραπεύση τὰς ἀλγεινάς πληγὰς τοῦ πτωχοῦ, διὰ τοῦτο λοιποὶ βασανίζεται τῶρα μόνος του καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἀπὸ τὰς καυσικὰς τοῦ πυρός φλόγας. Αὐτὸς ἀπὸ ὑπερηφάνειαν μόλις ἐσήκωνεν ὀμμάτια νὰ κιντᾶξῃ τὸν πτωχον, ἀλλὰ τῶρα πρέπει αὐτὸς ὁ ἴδιος τεταπεινωμένος νὰ ζητῆ τὴν βοήθειαν τοῦ πτωχοῦ. Αὐτὸς ἠμπόδιζε τὸν πτωχὸν νὰ ἔλθῃ πλησίον του, μήπως ἴδῃ τὴν δόξαν του, καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ πατήσῃ οὔτε τὸ κατώφλιον τῆς θύρας του, ἀλλὰ τῶρα πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ βλέπῃ τὴν μακαριότητα τοῦ πτωχοῦ ἀπὸ μακρὰν, διότι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης τῆς μακαριότητος εἶναι μέγα χάσμα ἐσηριγμένον. — Ὅποια τρομερωτάτη νοουθεσία διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες μεταχειρίζονται τὰ κλούτητων μόνον εἰς τὸ νὰ φοιῶνται λαμπρῶς, καὶ νὰ τρυφῶσι ἀσώτως, τοὺς δὲ πτωχοὺς ἀδελφοὺς των ἀφί-

νουν νὰ κατατήκωνται ἀπὸ τὴν πείναν, γυμνότητα, πτωχείαν καὶ ἀσθένειαν.

Πόσον μεγαλοπρεπῶς ἀντιβραβεύεται ὁ ταπεινός, ὀλιγαρχής, καὶ ὑπομονητικὸς Πτωχός, ὅστις δὲν ἐφθόνηται τὸν Πλούσιον διὰ τὴν πολυτελή του τράπεζαν, ἀλλ' ἦτον εὐχαρισημένος μόνον μὲ τὰς ψίχας τῆς τραπέζης του, καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ὁποίου δὲν ἤκούετο ποτὲ κανένα παράπονον! Αὐτὸς δὲν εἶχε πρότερον κανένα ἄνθρωπον νὰ τὸν περιποιηθῆ, ἀλλὰ μόνον τοὺς σκύλους, οὔτινες ἐρχόμενοι ἐγλυφον τὰς πληγὰς του, τώρα δὲ μετετέθη διὰ μιᾶς εἰς κρεῖττονα βίον, ἀπολαύων τὴν συναναστροφὴν τῶν Ἀγγέλων! Πρότερον εἶχεν εἰς τόπον κλίνης τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος, τὸ ὁποῖον ἦτο πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ πλουτίου, ἀλλὰ τώρα ἐπαναπαύεται ἀπὸ τὰς προητερινὰς του ταλαιπωρίας ἐπάνω εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, ὅστις τὸν ἐπῆρεν ὡς ἓνα ἀγαπητότου υἱὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του! Πρὸ ὀλίγου ἐκαταφρονεῖτο, καὶ τώρα τὸν τιμοῦν ὡς φίλον των καὶ ἀδελφὸν ὁ Ἀβραάμ καὶ οἱ Πατριάρχαι, οἱ πλεον ἅγιοι καὶ ἐνάρετοι ἄνδρες τοῦ ἰσραηλιτικοῦ Λαοῦ! Τὸ ἀπὸ τὰς πληγὰς κατηρατισμένον του πρόσωπον φαίνεται τώρα δεδοξασμένον, πλήρες δόξης καὶ λαμπρότητος. Ὅποια παρηγορητικὴ παραίνεσις διὰ ὅλους τοὺς πάσχοντας, οἵτινες ὀμριάζουν μὲν τοῦτον τὸν πτωχὸν εἰς τὴν ἀβλιότητα, δὲν εἶναι ὅμως ὑποδέεσσοι αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ ὑπακοήν!

Ποῖος δὲν ἐπιδύμει νὰ ἦναι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον πτωχὸς μᾶλλον Λάζαρος, παρά ἄσωτος Πλούσιος;

82. Διάφοροι αξιοθαύμαστοι καὶ εὐ-
 ἔργετικάι πράξεις τοῦ Ἰησοῦ.

Ο Ἰησοῦς ἀκολουθῶν τὰς φιλανθρώπους ὁδοιπορίας του, ἔφθασεν ἕως εἰς τὰ μέρη τῆς Ἱεριχῶ, ἣτις ἔκειτο, καθὼς ἤξεύρετε, εἰς τὰ ἔσχατα σύνορα τῆς γῆς Ἰσραὴλ. Ἐκεῖ ἐκάθητο τότε κάμποιός τυφλός παρα τὴν ὁδόν, καὶ ἐζήτησι ἐλεημοσύνην. Οὗτος ἀφ' οὗ ἤκουσε νὰ διαβαίνῃ ἐκεῖθεν πλῆθος πολὺ λαοῦ, ἠρώτησε, τί ἀκολουθεῖ; καὶ οἱ ἄνθρωποι τῷ εἶπον: „Ἰησοῦς, ὁ Ναζωραῖος διέρχεται.“ Τότε ἄρχισεν ἀμέσως νὰ φωνάζῃ, λέγων: „Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με!“ Οἱ δὲ προπορευόμενοι ὄχλοι τον ἐπετίμουν, νὰ σιωπήσῃ· αὐτὸς ὁμῶς ἐφώναζε ἐτι μεγαλοφώνως, λέγων: „ὦ υἱὲ Δαβὶδ! ἐλέησόν με!“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς σταθεῖς, ἐπρόσαξε νὰ τὸν φερῶσιν ἔμπροσθέν του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἠρώτησεν: „Τί θέλεις, νὰ σοὶ κάμω;“ Καὶ αὐτὸς εἶπε: „Κύριε! θέλω νὰ μὲ κάμῃς νὰ βλέπω!“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν: „Ἀνάβλεψον! ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε.“ Καὶ παρευθὺς ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθησεν αὐτὸν, δοξάζων τὸν Θεόν. Ὡσαύτως καὶ ὅλος ὁ λαὸς, ὁ ἰδὼν τοῦτο τὸ θαῦμα, εὐχαρίστησε τὸν Θεόν.

Ἀγαπητοί μου νέοι! Πόσον αξιοδάκρυτος ἦτον πρὸ ὀλίγου ἡ σατάσκασις τούτου τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ὄχι μόνον δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὰ μεγαλοπρεπῆ ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ἤγουν τὸν ὥραϊον γαλάζιον οὐρανὸν καὶ τὸν φωτίζοντα ἥλιον, τὴν πρασίνην καὶ ἀνθηφόρον γῆν, καὶ τὸ ὥραϊον πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἦτον φεῦ! καὶ ἀδιαλείπτως περικυκλωμένος ἀπὸ μελανώτατον σκότος! Δὲν εἶναι λοιπὸν θαῦμα, ὅτι ἠκολούθησεν ἀμέσως καθὼς ἀνέβλεψεν ἀπὸ εὐγνωμοσύνην τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐδόξαξε τὸν Θεόν

μεγαλοφώνως! Τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας μέτοχος ἔγινεν αὐτός ὁ τυφλός, ἀπολαμβάνετε καὶ σεῖς ἀγαπητοί μου νέοι! ἤδη ἐκ νηπιότητος. Ἀλλ' ἄραγε εὐχαριστήσατε ποτὲ τοιοῦτοτρόπως τὸν Θεόν, καθὼς αὐτός ὁ τυφλός;

Ἄλλοτε πάλιν ἔφερον τινὲς κάποιον ἄνθρωπον, ὅστις ἦτον ἄλαλος καὶ κωφός, καὶ ἐπαρακάλεσαν τὸν Ἰησοῦν, νὰ ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρά του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν ὄχλον κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους του εἰς τὰ αὐτιά του, ἔφασκε τὴν γλῶσσαν του, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐξέναξε καὶ εἶπε: „Διανοίχθητι!“ Καὶ εὐθέως διανοίχθη αὐτοῦ ἡ ἀκοή, ἐλίθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης του, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. Μετὰ ταῦτα ἐμπέδισεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς αὐστηρῶς, νὰ μὴ τὸ φανερώσωσιν εἰς κανένα. Ἄλλ' ὅσον αὐτὸς τοὺς ἠμπόδιζε, τόσο περισσύτερον αὐτοὶ τὸν ἐκήρυττον, λέγοντες: „Ὅλα καλῶς τὰ ἐποίησε! Τοὺς κωφοὺς ἐκαμε νὰ ἀκούουν, καὶ τοὺς ἀλάλους νὰ λαλοῦν.“

Καὶ ταύτην τὴν δευτέραν εὐεργεσίαν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας ἔγινε μέτοχος ὁ κωφὸς αὐτός καὶ ἄλαλος, ἀπολαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς εὐθύς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς γεννήσεως μας. Ἡμποροῦμεν νὰ λαλοῦμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν, ἠμποροῦμεν νὰ μεταδίδωμεν εἰς ἄλλους τοὺς σοχασμοὺς καὶ τὰ διανοήματα τῆς ψυχῆς μας, καὶ νὰ καταλαμβάνωμεν πάλιν τὰ τῶν ἄλλων. Πόσον θαυμαστὸν δὲν εἶναι καὶ τοῦτο τὸ δῶρον, ὅτι μίαν λεπτή πνοή τοῦ σώματος, εἰς ἀπλοῦς ἤχος ἐγείρει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων τοὺς σοχασμοὺς καὶ τὰ φρονήματα, τὰ ὅποια ἡμεῖς ἔχομεν! Ὅποια μεγάλη εὐεργεσία δὲν εἶναι αὕτη! Δὲν λαμβάνουν ὅλοι οἱ ἀλαλοι τοὺς σοχασμοὺς καὶ τὰ φρονήματα τῶν μαζί εἰς τὸ μυῆμα, ἐπειδὴ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς καταλάβῃ; Δὲν μένουσιν πολλοὶ κωφοὶ ἀδίδακτοι, μὴ ἠξεύροντες τὸ παραμικρὸν περὶ τῆς ἀξιολόγου ἰσορίας τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, καὶ γεροῦνται ἀπείρων ἡδονῶν, προσρχο-

μένων ἐξ αὐτῆς: Ὅποια δυσυχία καὶ ἀθλιότης ἤθελεν εἶσθαι, εἰάν οἱ ἄνθρωποι διὰ μιᾶς ἐγίνοντο ὅλοι ἀλαλοὶ καὶ κωφοί; Ὡ πόσον λυπηρὸν ἤθελεν εἶναι, εἰάν ὁ κόσμος ὅλος ἦτον ἀλαλός! Καὶ διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν εὐεργεσίαν, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ λαλῶμεν, ἃς εὐχαρισῶμεν τὸν Θεόν, ἃς μεταχειρίζομεθα πάντοτε ταύτην τὴν εὐεργεσίαν ὀρθῶς πρὸς ὄφελός μας, καὶ ποτὲ ἃς μὴ κάμνωμεν κατὰ χρεῖν αὐτῆς.

Πάλιν ἄλλην φοράν ἀπήντησαν τὸν Ἰησοῦν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἵτινες ἐξάβησαν μακρὰν, καθότι ὅποι εἶχον τὴν διαδόσιμον (κολλητικὴν) ταύτην ἀσθένειαν δὲν ἐτόλμων νὰ πλησιάσουν κανένα ἄνθρωπον, καὶ ἔκραζον, ὅσον ἠδύναντο, λέγοντες: „Ἰησοῦ! Ἐπιστάτα! (κύριε) ἐλέησον ἡμᾶς!“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀφ’ οὗ τοὺς εἶδε, εἶπεν: „Ἰπάγετε, καὶ δεῖξάτε ἑαυτοὺς εἰς τοὺς Ἱερεῖς!“ Διότι κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε νὰ κάμουν οἱ Ἱερεῖς τὴν ἀπόφασιν, ὅτι, ἂν οἱ λεπροὶ ἦσαν τῷ ὄντι καθαροὶ, νὰ ἠμποροῦν πάλιν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν ἀνθρώπων, χωρὶς νὰ ἦναι κίνδυνος, διὰ νὰ μολύνωσιν καὶ ἄλλους. Ἐν ᾧ αὐτοὶ ὑπήγαιναν ἐκεῖ, ὅπου τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἐκαθαρίσθησαν ὅλοι καθ’ ὁδόν. Εἷς ὅμως ἐξ αὐτῶν, ἀφ’ οὗ εἶδεν ὅτι ἐθεραπεύθη, ὑπέστρεψεν ὀπίσω, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν μετὰ φωνῆς μεγάλης. Ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ εὐχαρίσκει αὐτόν. Καὶ οὗτος ἦν Σαμαρεῖτης, ἦγον ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον οἱ ἄπανθρωποι Ἰουδαῖοι ἐνόμιζον ὡς κολασμένον, διότι ἦτον ἐτερόδοξος! Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν: „Καὶ οἱ δέκα ἄνδρες ἐκαθαρίσθησαν! Ἀλλὰ ποῦ εἶναι οἱ ἐννέα; Κανείς δὲν εὗρέθη νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος!“ Πρὸς αὐτὸν ὅμως τὸν Σαμαρεῖτην εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Ἀνάστα καὶ ὑπάγε! διότι ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε.“

Πόσον ἀξιεπαινος καὶ κατανυκτικὴ εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη τούτου τοῦ Σαμαρεῖτου! Καὶ πόσον βδελυρὰ εἶναι ἡ

ἀγνωμοσύνη τῶν λοιπῶν ἐννέα Ἰσραηλιτῶν! Ἄλλὰ καὶ πόσον λυπηρὸν δὲν εἶναι, ὅτι καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη μεταξὺ δέκα ἀνθρώπων μόλις εὐρίσκεται εἷς νὰ ἦναι τῶν ἐσὺ γινώμων; Ἡμεῖς ὅμως, ἀγαπητοὶ μου νέοι! ἄς αὐξήσωμεν τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν εὐγνωμόνων! Ἐξαιρέτως δὲ ἄς μάθωμεν ἐδῶ, ὅτι ἡ ὑγεία εἶναι μεγαλύτερα εὐεργεσία, παρά τὰ πολυτάλαντα πλοῦτη, καὶ, ὅταν ἡμεῖς ἀπολαμβάνωμεν ταύτην τὴν ἀτίμητον εὐεργεσίαν, ἤγουν ἡμεθα ὑγιεῖς, πρέπει νὰ εὐχαρισῶμεν καὶ τὸν Θεὸν δι' αὐτὸ καθημερινῶς.

Διὰ μέσου ὅλων τούτων τῶν θαυμασίων πράξεων εἰς τὸν τυφλὸν, τὸν ἀλαλου, τὸν κωφὸν καὶ εἰς τοὺς λεπροὺς ἀπέδειξε πάλιν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς ὡς υἱὸν ἐκεῖνου, ὅστις κάμνει τὰ πάντα λίαν καλὰ, φωτίζει δηλ. ὅλων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνοίγει τοῦ καθ' ἑνὸς πὰ ὄψα, λύει τὸν δεσμὸν τῶν γλασσῶν, δίδει εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ζωὴν, ὑγείαν καὶ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν μελῶν τῶν. Τιμᾶτε λοιπὸν καὶ σέβεσθε ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀπαράλλακτον εἰκόνα τοῦ παντοδυνάμου καὶ παναγάθου Θεοῦ!

83. Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασεν εἰς τὴν πόλιν Ἰεριχῶ, ὅπου ἔζη κάπποιος ἀνὴρ, ὀνόματι Ζακχαῖος, ὅστις ἦτον ἀρχιτελώνης, καὶ πολλὰ πλούσιος. Οὗτος ἐπεθύμει πολὺ νὰ γνωρίσῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ προσωπικῶς· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἰδῇ πρῶτον διὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ δεύτερον διότι ἦτον μικρὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματός του. Ὄθεν τρέξας ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπάνω εἰς μίαν συκομορέαν, ἣ ὅποια ἦτον εἰς τὸν δρό-

μον, διὰ τὰ ἰδῆ τούλάχιστον ἐκέθεν τὰ Ἰησοῦν, ὅταν διαβαίῃ.

Μεγάλην βέβαια ὑπόληψιν ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὁ Ζακχαῖος εἰς τὸν Ἰησοῦν! Αὐτὸς δὲν ἐσοχόζετο παντελῶς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι θέλουν τὸν περιπαίξει διὰ τοῦτο, ἐὰν ἐβλεπον ἕνα τοιοῦτον περίβλεπτον ἄνθρωπον, καθὼς ἦτον αὐτὸς, ἐπάνω εἰς ἕνα τόσον παράξενον τόπον. Ἀλλ' ἡ χαρὰ, τοῦ νὰ ἰδῆ τὸν Ἰησοῦν, ὑπαρέβαινεν ὅλα.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς τὴν συχομορέαν, ἀναβλέψας, εἶδε τὸν Ζακχαῖον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Ζακχαῖε! κατέβα ὀγλίγωρα κάτω· διότι σήμερον πρέπει νὰ μείνω εἰς τὸν οἶκόν σου.“

Μὲ τοιοῦτον νόσιμον καὶ ἀξιόλογον τρόπον ἀντεβράβευσεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ζακχαῖον διὰ τὸν μικρὸν κόπον, τὸν ὁποῖον ἔλαθε μόνον καὶ μόνον, διὰ τὰ τὸν γνωρίσῃ καὶ προσωπικῶς. Τοιαύτη χαρὰ τοῦ ἦτον βέβαια ἀπροσδόκητος!

Ὁ δὲ Ζακχαῖος κατέβη ὀγλίγωρα κάτω, καὶ ἔφερε, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν οἶκόν του. Ἀλλ' οἱ ἰδόντες τοῦτο, ἐρόγγυζον κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, λέγοντες: „Πῶς ἔμπορεῖ αὐτὸς νὰ καταλύσῃ (κονεύσῃ) εἰς ἄνθρωπον, ὅστις εἶναι δυσφημισμένος τόσον πολὺ ὡς ἀνὴρ ἁμαρτωλός;“

Πόσον ἀπείρωσ ἀξιαγαπητότερος, παρὰ τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι ὁ Ἰησοῦς! Μ' ὅλον ὅτι βδελύττεται τὴν ἁμαρτίαν ὡς οὐδεὶς ἄλλος: φέρεται ὅμως πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν ὡς αὐτὴ ἡ ἀγάπη, καὶ προσπαθεῖ μόνον διὰ μέσου χαρᾶς καὶ εὐπροσηγορίας νὰ τὸν κάμῃ μέτοχον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς οὐρανοῦ βασιλείας!

Ὁ δὲ Ζακχαῖος, ἀφ' οὗ ἤκουσε τὸν γογγυσμὸν τῶν ἀνθρώπων, ἦλθεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: „Κύριε! Ἴδού τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων μου διαμοιράζω εἰς

τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἂν κανένα ἐξημίωσα εἰς τὸ παραμικρὸν, τοῦ τὸ ἀποδίδω τετραπλάσιον ὀπίσω.“

Δὲν σᾶς φαίνεται, ἀγαπητοῖμου νέοι! ὡσὰν νὰ βλέπητε τὸν Ζακχαῖον, ἰσάμενον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ μὲ συνεσαλμμένας χεῖρας πλήρη ἐγκαρδίου ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἀνεκφρασον εὐμένειαν καὶ πραότητα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔτοιμον νὰ κάμῃ τελείαν ἀπόφασιν τῆς διορθώσεώς του; Ἐπὶ ἀληθείας διὰ τῆς εἰλικρινοῦς ταύτης ἀποφάσεως ἔδειξεν αὐτὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν μεγαλητέραν τιμὴν, παρὰ διὰ τοῦ λαμπροῦ συμποσίου! Τὸ μέγα δῶρον, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐσάθη ἢ εἰλικρινῆς του ἀπόφασιν τῆς τετραπλῆς ἀποδόσεως πάσης ζημίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐφιλοξένισε καὶ τὸν Ἰησοῦν! Εἶθε νὰ κάμνωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν Ἰησοῦν πάντοτε τοιαύτην χαρὰν! Ἄς μάθωμεν ἐδῶ, κατὰ ποῖον τρόπον δυνάμεθα νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ λατρεύωμεν τὸν Ἰησοῦν!

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν: „Σήμερον ἐγένε σωτηρία ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ! Καθότι καὶ αὐτὸς τώρα εἶναι υἱὸς Ἀβραάμ· Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθεν ἐπίτηδες, νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός!“

Μὲ ὥραιότεραν ἀπόφασιν δὲν ἠδύνατο ποτε ὁ Ἰησοῦς νὰ δώσῃ τέλος εἰς ταύτην τὴν ἰσορίαν! Αὐτὸς ἔδειξε μὲ τοῦτο τὴν μεγάλην του χαρὰν διὰ τὴν διορθωσιν τοῦ Ζακχαίου, τὸν ἐπήνεσε μέγਾਲως, καὶ τῷ ἀνήγγειλε τὴν συγχώρησιν, τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν μακαριότητα. Ἐδικαίωσε τὴν φιλοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπεδέχθη τὸν Ζακχαῖον, ἐναντίον τῆς κατηγορίας τῶν φιλοκατηγόρων ἐκείνων καὶ ἀσέβγων ἀνθρώπων. Ἐθεβαίωσε εἰς ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅτι καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶναι τόσον φιλόανθρωπος, καθὼς ἦτο καὶ εἰς τὸν Ζακχαῖον, καὶ τοὺς ἔδειξε μὲ ποῖον μόνον μέσον ἢμποροῦν νὰ γένουν ἀληθινοὶ αὐτοῦ μαθηταί, καὶ νὰ σωθοῦν!

Εἶθε νὰ κερδήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοῖμου νέοι! τὴν ἀγαθὴν καὶ εὐσπλαγχνον καρδίαν τοῦ Θεοῦ φίλου τῶν ἁμαρ-

τωλῶν Ἰησοῦ· εἶθε νὰ φέρῃ καὶ εἰς ἡμᾶς αὕτη ἡ ἀγάπη τοιοῦτους καρπούς, καθὼς καὶ εἰς τὸν κατ' ἀλήθειαν μετανοήσαντα ἀμαρτωλὸν Ζακχαῖον.

84. Ἰησοῦς καὶ ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός.

Ὁ Ἰησοῦς εἶδε διαβαίνων κάπποιον νεανίσκον τυφλὸν ἐκ γενετῆς, ὅστις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Οἱ μαθηταί, καθὼς καὶ οἱ περισσότεροι Ἰσραηλίται, ἐσοχάζοντο, ὅτι πᾶσα μεγάλη δυσυχία εἶναι ποινὴ μεγάλου τινος ἀμαρτήματος. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐγεννήθη τυφλός εἰς τὸν κόσμον, ἐφαίνετο τοῦτο εἰς αὐτοὺς πολλὰ παράδοξον καὶ ἀσυμβίβασον. Ὁθεν εἶπον πρὸς τὸν Ἰησοῦν: „Διδάσκαλέ! Τίς ἤμαρτεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, καὶ ἐγεννήθη τυφλός;“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: „Οὕτως οὗτος ἤμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἐγενε τοῦτο μόνον, διὰ νὰ φανερωθῶν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.“

Ὅλαι αἱ συμφοραὶ, τὰς ὁποίας σέλλει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, συντείνουσι εἰς τοῦτο, διὰ νὰ γίνωνται δηλ. οἱ κακοὶ καλοὶ, καὶ οἱ καλοὶ καλλειότεροι. Τὰς συμφορὰς τῶν κακῶν ἀνθρώπων ὀνομάζουσι ποινας. Τὰς δὲ συμφορὰς τῶν καλῶν δοκιμασίας. Ἄν ἡ συμφορὰ, ἡ ὁποία συμβαίνει εἰς τινα, εἶναι ποινὴ ἢ δοκιμασία, τοῦτο κανεὶς ἄλλος δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ χωρὶς νὰ κρίνῃ κακῶς, παρὰ ἡ ἰδίᾳ συνειδήσει τοῦ πάσχοντος. — Αἱ συμφοραὶ εἶναι ἐν τοσοῦτῳ μεγάλα εὐεργεσίαι καὶ διὰ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ ἀποβλέπουσι τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. Καὶ οὗτος ὁ σοχασμὸς εἶναι μεγάλη παρηγορία εἰς

τοὺς καλοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους, ὅταν ἐσοχάζονται, λέγων καθ' ἑαυτὸν: „Ἐγὼ συντείνω διὰ τοῦτου εἰς δόξαν Θεοῦ.“

Ὁ Ἰησοῦς ἐνθύμιζε πολλάκις τοὺς μαθητὰς του κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν περὶ τοῦ μετ' ὀλίγον γενησομένου θανάτου του. Ἀπὸ τὸ παντοτεινὸν σκότος, μετ' ὁποῖον ἦτο περικυκλωμένος οὗτος ὁ τυφλός, ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς αἰτίαν νὰ τοὺς κάμη παραβολὴν, καὶ ἐν ταύτῳ νὰ τοὺς εἴπῃ εἰς αὐτὴν μίαν μεγάλην ἀλήθειαν: „Ἐγὼ πρέπει,“ (εἶπεν) „νὰ ἐργάζομαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως οὗ εἶναι ἡμέρα. Ἐρχεται ἡ νύκτα, ὅπου κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐργάζεται, (ἤγουν δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ τελειώσῃ κανέν καλὸν ἔργον).“

Καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἀφίνομεν διὰ νὰ παρέρχηται ἀνωφελὴς καρμὶα σιγῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ἤμπορούσαμεν νὰ κάμομεν κανένα καλόν. Ὀλην τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ θεωρῶμεν ὡς μίαν ἡμέραν, ἣτις μᾶς εἶναι διωρισμένη πρὸς ἐργασίαν καλῶν ἔργων, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προσπαθῶμεν διὰ νὰ τελειώσωμεν τὸ ἐργόχειρόν μας, πρὸ τοῦ νὰ ἐπέλθῃ ἡ νύκτα τοῦ θανάτου!

Ὁ Ἰησοῦς ἠδύνατο νὰ κάμη τὸν τυφλὸν νὰ βλέπῃ μὲ μόνον ἐν βλέμμα του καὶ τί λέγοι; ἡ θέλησίς του μόνη ἦτον ἰκανὴ εἰς τοῦτο. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἔκαμε πηλὸν μετ' ὁ πτύσμα, ἔπειτα ἐπέχρισε μετ' ὁ πηλὸν τοῦτον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. Διὰ τοῦ μικροῦ τούτου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς, ἠθέλησεν ἴσως νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀνοησίαν τῶν Φαρισαίων, οἱ τινες καὶ τὴν παραμικρὰν ἐργασίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἠδύνατο νὰ βοηθηθῇ ὁ πάσχων, ἐσοχάζοντο ὡς ἀσυγχώρητον, ἐὰν ἐγένετο τὸ Σάββατον.

Μετὰ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν: „Υπάγε, καὶ νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ!“ Παρευθὺς ὑπῆγεν ἐκεῖ, ἐνίψθη, καὶ ἦλθε βλέπων ὀπίσω! Ἀλλὰ πῶς τῷ ἐφάνη, ὅταν διελύθη αἰφνιδίως τὸ πικρὸν σκότος, τὸ ὁποῖον τὸν

περιεκύκλωνεν ἕως τώρα, πῶς, ὅταν εἶδε τὴν ἀπέραντον, μεγαλοπρεπῆ καὶ λαμπρὰν Κτίσιν τοῦ Θεοῦ, περὶ τῶν ὠραιότητων τῆς ὁποίας εἶχεν ἀκούσει πολλοὺς πολλὰ νὰ λέγωσιν, ἀλλ' ὁ ἴδιος δὲν ἔκαταλάμβανε τίποτε; ἤμπορεῖτε μόνοι σας νὰ τὸ φαντασθῆτε! Τιοῦτοτρόπως, καὶ μάλιστα πολὺ περισσότερον θέλωμεν μείνει καὶ ἡμεῖς ἔκθαμβοι καὶ ἔκστατικοί, ὅταν ποτὲ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν οὐρανὸν, (περὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα τώρα νὰ καταλάβωμεν τίποτε) καὶ ἴδωμεν, ὅτι τὰ ἐκεῖ ὁρώμενα εἶναι ἀνώτερα τῆς προσδοκίας μας.

Οἱ γείτονες καὶ ὅλοι, ὅσοι ἕως πρὸ ὀλίγου τὸν ἐγνώριζαν ὡς τὸν γνωστὸν εἰς αὐτοὺς τυφλὸν ψωμοζητητὴν, τὸν παρὰ τὴν ὁδὸν καθήμενον, ἔλεγον, ὅταν τὸν εἶδον ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίως περιερχόμενον, μὲ μεγάλην τῶν ἔκπληξιν: „Δὲν εἶναι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην;“ Τινὲς ἔλεγον: „Ναὶ αὐτὸς εἶναι!“ Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔλεγον: „Ὁχι, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος τυφλός, ἀλλ' ἄλλος ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον.“ Αὐτὸς ὅμως ἔλεγεν, ὅτι: „Ἐγὼ εἶμαι!“

Τότε συνήχθησαν πάντες περὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἠρώτουν, λέγοντες: „Πῶς ἠνοιχθῆσαν οἱ ὀφθαλμοί σου;“ Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη: „Ἄνθρωπος, ὀνομαζόμενος Ἰησοῦς, ἔκαμε πηλὸν, καὶ ἔχρισε μὲ τοῦτον τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἔπειτα μοὶ εἶπεν: „Ἵπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίψου. Ἐγὼ δὲ ὑπῆγα ἐκεῖ, ἐνίψα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἀμέσως ἀνέβλεφα.“

Μετὰ ταῦτα τὸν ἔφεραν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς Φαρισαίους, οἵτινες τὸν ἠρώτησαν καὶ αὐτοὶ παρευβύς: Πῶς ἀνέβλεπεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη: „Ὁ Ἰησοῦς μοῦ ἐπέθηκεν ὀλίγον πηλὸν ἐπάνω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἐγὼ δὲ μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ πηλοῦ διὰ πρῶτα τοῦ ἐνίψθην, καὶ ἤδη βλέπω.“ Ἦτον ὅμως, καθὼς ἠκούσατε, Σάββατον, ὅταν ἔκα-

με τοῦτο ὁ Ἰησοῦς. Ὅθεν τινὲς ἐκ τῶν Φαρισαίων εἶπον: „Οὗτος ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ δὲν φυλάττει τὸ Σάββατον!“ Ἄλλοι δὲ ἔλεγον: „Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμῃ τοιαῦτα σημεῖα καὶ θαύματα;“ Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐσυμφώνουν πρὸς ἀλλήλους, ἐγύρισαν τέλος πάντων πάλιν πρὸς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, καὶ τὸν ἠρώτησαν: „Σὺ τί λέγεις περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅστις σοῦ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς;“ Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη: „Ὅτι εἶναι Προφήτης!“

Ἄλλ' οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πιεθεύσουν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ποτὲ τυφλός, καὶ τώρα βλέπει. Ὅθεν διὰ νὰ πληροφορηθοῦν καλῆτερα, ἔκραξαν τοὺς γονεῖς του, καὶ τοὺς ἠρώτησαν: „Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς σας, περὶ τοῦ ὁποίου λέγετε, ὅτι ἐγεννήθη τυφλός; καὶ πῶς τώρα βλέπει;“ Οἱ δὲ γονεῖς του ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτούς: „Ὅτι αὐτὸς εἶναι υἱὸς μας, καὶ ὅτι ἐγεννήθη τυφλός, τοῦτο τὸ ἠξεύρομεν καλῶς· πῶς δὲ τώρα βλέπει, ἢ ποῖος τοῦ ἠνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, τοῦτο δὲν τὸ ἠξεύρομεν. Ἐρωτήσατε τὸν ἴδιον· αὐτὸς εἶναι ἠλικιωμένος, καὶ ἂς λαλήσῃ μόνος του.“ Ταῦτα δὲ εἶπον οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ ἐπίτηδες, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο νὰ λαλήσουν ἄλλῶς πρὸς τοὺς Φαρισαίους· καθότι αὐτοὶ εἶχον ἀποφασίσει πρὸ πολλοῦ ὅλοι συμφώνως, νὰ κάμουν ἀποσυναγωγήον ἐκείνον, ὅστις ἤθελεν ὁμολογήσει τὸν Ἰησοῦν ὡς Μεσίαν.

Οἱ Φαρισαῖοι ἐπρόσβαξαν νὰ ἔλθῃ ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτοὺς ὁ ποτὲ τυφλός· (ἀναμφιβόλως διὰ νὰ τὸν σκοτίσωσι παρευθὺς πρὸ τοῦ νὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς, καὶ νὰ διαβάλωσιν ἐπομένως τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτόν) ὅστις ἀφ' οὗ ἤλθε, τὸν εἶπαν μὲ ἱλαρὸν καὶ θαρράλεον πρόσωπον: „Δὸς δόξαν εἰς τὸν Θεόν! ἡμεῖς ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἁμαρτωλός!“ — — Καὶ αὐτὸς χωρὶς νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ τελειώσουν τὰς βλασφημίας των, ἀπεκρίθη: „Ἄν αὐτὸς ἦναι ἁμαρτωλός, τοῦτο ἐγὼ δὲν

τὸ ἤξεύρω. Ἐν μόνον ἤξεύρω, ὅτι ἤμουν τυφλὸς, καὶ τώρα βλέπω.”

Οἱ Φαρισαῖοι, οἱ τινες δὲν ἤξευρον μετὰ ταῦτα τί νὰ εἰπωσιν εἰς τοὺς λόγους του, ἐπανελάβον πάλιν μετ’ ἀγανακτήσεως τὴν προτέραν των ἐρώτησιν, καὶ εἶπον: „Τί ἔκαμε; πῶς σοῦ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς;” Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη: „Ὡς τὸ εἶπα καὶ προτῆτερα, καὶ τὸ ἤκούσατε· τί θέλετε πάλιν νὰ τὸ ἀκούσητε; Μήπως θέλετε καὶ σεῖς νὰ γίνετε μαθηταὶ του;” Τότε τὸν ἐλοιδόρησαν πικρὰ καὶ τὸν εἶπον: „Σὺ εἶσαι μαθητὴς ἐκείνου! ἡμεῖς δὲ εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Μωσέως· ἐπειδὴ, ὅτι ἐλάλησεν ὁ Θεὸς μὲ τὸν Μωσέα, τοῦτο τὸ ἤξεύρομεν· αὐτὸς ὅμως δὲν ἤξεύρομεν πόθεν εἶναι.”

Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: „Τοῦτο δὰ εἶναι θαυμαστὸν, ὅτι ἐσεῖς μὲν δὲν ἤξεύρετε πόθεν εἶναι, καὶ αὐτὸς μὲ ὄλον τοῦτο μοῦ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς! Ἡμεῖς ἤξεύρομεν, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει τοὺς ἀμαρτωλοὺς· ἀλλὰ μόνον ἐκείνον, ὅστις εἶναι θεοσεβὴς, καὶ κάμνει τὸ θέλημά του. Ἀπ’ ἀρχῆς κόσμου δὲν ἠκούσθη ποτὲ, ὅτι ἤνοιξε κανεὶς ὀφθαλμούς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς. Ἐὰν αὐτὸς δὲν ἦτον ἀπὸ τὸν Θεὸν σαλμένος, δὲν ἤμποροῦσε ποτὲ νὰ κάμῃ ταιούτων τι.” Διὰ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην κατήνησαν οἱ Φαρισαῖοι εἰς τόσῃν μανίαν, ὥς ὄνειδιζόντες καὶ τὴν ἐκ γενετῆς τυφλότητά του ὡς θείαν τιμωρίαν, εἶπον πρὸς αὐτόν: „Σὺ ἐγεννήθης ὅλος διόλου εἰς ἀμαρτίαν, καὶ σὺ θέλεις νὰ διδάξῃς ἡμᾶς;” Ὑπερον τὸν ἐδίωξαν παρευθὺς ἀπὸ τὴν σύναξίν των, καὶ τὸν ἔκαμεν ἀποσυνάγωγον.

Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσεν, ὅτι τὸν ἔκαμαν ἀποσυνάγωγον· ἔθεν ἀφ’ οὗ τὸν ἀπήνησε μετ’ ὀλίγον, τὸν εἶπε: „Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;” Καὶ αὐτὸς τῷ ἀπεκρίθη: „Ποῖος εἶναι, Κύριε! διὰ νὰ πισεύσω εἰς αὐτόν;” Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε: „Τὸν εἶδες πολλαῖς καλὰ· Ἐκεῖνος εἶναι, ὅστις λαλεῖ μετὰ σοῦ.” Τότε ἔκραξε παρευθὺς ὁ ποτὲ τυφλὸς μὲ μεγάλην χαρὰν,

καὶ εἶπε: „Πιστεύω, Κυριε!“ — καὶ ἀμέσως ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ τὸν ἐπροσκύνησε.

Πόσον ἀξιοπρεπῶς τὸν ἀντιβράβευσεν ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν μετὰ παρρησίας ὁμολογίαν του! Πόσον πλουσίως τὸν ἐπαρηγόρησε διὰ τὴν ὁποίαν προσῆπτον εἰς αὐτὸν ἄγνοιαν οἱ Φαρισαῖοι! Ἄλλὰ καὶ ἡ χαρὰ, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη, ὅτι εἶδε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἤγουν τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀπερίγραπτος! Βεβαίως ἡ εὐεργεσία αὕτη τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν καλῶς εἰς τὸν τυφλόν, ἦτον μεγαλητέρα, παρά αὐτὸ τὸ ἀνοίγμα τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἡ στιγμή τῆς ὥρας ἐκείνης ἦτον εὐτυχές ἐρα εἰς αὐτὸν, παρά τὴν στιγμήν, καθ' ἣν εἶδε κατὰ πρώτην φοράν τὴν μεγαλοπρεπῆ Κτίσιν τοῦ Θεοῦ.

Περὶ τῆς ἰσορίας ταύτης, ἐκ τῆς ὁποίας μαθαίνομεν, ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν γῆν γνῶσιν τῆς ἀληθείας πτωχὸς μέντις καὶ ἀμαθής, ἀλλὰ εὐγενόφρων νεανίας, μὴ ὅλον ὅτι ἐπροσπάσθουν οἱ Φαρισαῖοι διὰ νὰ τὸν σκοτίσωσι, καὶ ἐξ ἐναντίας ὅτι αὐτοὶ οἱ οἰηματῖαι καὶ ἀγενόφρονες Γραμματεῖς ὅσον ἠσθάνοντο νικημένον τὸν ἑαυτὸν τους διὰ τῶν ὠραίων, φυσικῶν καὶ ἀτέχνων ἀποκρίσεων, τόσον πλέον ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, περὶ τῆς ἰσορίας, λέγω, ταύτης ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἀκόμη μίαν ἀγχείου καὶ εὐσοχον παρατήρησιν, τῆς ὁποίας ἡ ἐννοια ἀφίνεται εἰς ἐσᾶς, ἀγαπητοί μου νέοι! διὰ νὰ τὴν ἐρευνήσητε. Εἶναι δὲ αὕτη: „Εἰς κρίμα ἐγὼ (ἤγουν πρὸς διάκρισιν τῶν καλῶν καὶ κακῶν) ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Οἱ μὴ βλέποντες βλέπουσι δι' ἐμοῦ, καὶ οἱ βλέποντες γίνονται τυφλοί.“

85. Διάφορα διδακτικά συμβεβηκότα.

Μίαν φοράν, ἀφ' οὗ πάλιν ἐπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν Καπερναοῦμ, ἦλθον οἱ τὸν φόρον διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ναοῦ συνάζοντες ἄνδρες πρὸς τὸν Πέτρον, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Τί εἶναι τοῦτο; ὅτι ὁ Διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει κανένα φόρον;“ Καὶ ὁ Πέτρος εἶπε: „Ναὶ, δὲν πληρώνει.“ Εὐθύς ὅμως ἀφ' οὗ εἶπε τοῦτο, ἔτρεξε γὰρ τὸ φανερώσῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐν ᾧ εἰσήλθεν εἰς τὸν οἶκον, σκοπὸν ἔχων νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς αὐτόν, τὸν ἐπρόλαβε παρευθὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ τὸν εἶπε: „Τί σοχάζεσαι, Πέτρε; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ ποιῶν λαμβάνουσι φόρους ἢ δασύματα — ἀπὸ τοὺς υἱοὺς των ἢ ἀπὸ ἄλλους ξένους ἀνθρώπους;“ Καὶ ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη. „Ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπων.“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς τῷ εἶπε: „Οἱ υἱοὶ λοιπὸν εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ φόρους! Διὰ νὰ μὴ τοὺς σκανδαλίσωμεν ὅμως, ὑπάγε εἰς τὴν θάλασσαν, ρίψον τὸ ἀγκίστριον, καὶ τὸ πιασθὲν πρῶτον ὄψαριον λάβε καὶ ἀνοίξον τὸ σῶμα του, ὅπου θέλεις εὔρει ἓνα σατῆρα (ἀργυροῦν νόμισμα), τὸν ὁποῖον δὸς εἰς τοὺς φορολόγους ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.“ Ὁ Πέτρος ἔκαμε καθὼς τὸν εἶπε — καὶ ἤρε μὲ θαυμασμόν του τῷ ὄντι εἰς τὸ σῶμα τοῦ ὄψαριου τὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τοὺς φορολόγους.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς διπλῆς τῆς παντογνωσίας του ἀποδείξεως δείχνει ἐδῶ πολλὰ ὠραία, ὅτι εἶναι υἱὸς ἐκεῖνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον καθιερωμένος ὁ Ναὸς, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν εἶναι παντάπασιν ὑπόχρεως νὰ πληρώνη αὐτὸς τὸν συνήθη φόρον εἰς τὸν Ναόν. Διὰ τῆς ἐπιεικοῦς ὅμως καὶ πραεῖας αὐτοῦ παρα-

βλέψεως διδάσκει καὶ ἡμᾶς ὡσαύτως πολλὰ ὠραία: ὅτι πρέπει κανεὶς νὰ ὑποτάσσεται μετὰ χαρᾶς εἰς τὰς διαταγὰς τῆς διοικήσεως, νὰ συνεισφέρῃ καὶ αὐτὸς προθύμως εἰς τὴν διατήρησιν τῶν δημοσίων καταστημάτων καὶ οἰκοδομῶν, καὶ (διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἄλλους καλὸν καὶ προτρεπτικὸν παράδειγμα) νὰ κάμνῃ θεληματικῶς περισσότερον, παρὰ νὰ προσμένῃ ἕως νὰ τὸν βιάσωσιν εἰς τοῦτο. Διότι εὐκολὰ ἤμπορεῖ κανεὶς μετὰ καιρὸν νὰ παρεκτραπῇ διὰ τῆς κατὰ τὸ φαινόμενον μόνου ἀπειθείας τοῦ ἄλλου εἰς τὴν ὄντως ἀπειθειαν καὶ ἀποσασίαν κατὰ τῆς διοικήσεως!

Ἐπειδὴ ἤθελε πάλιν νὰ ὑπάγῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔσειλε μηνυτὰς ἔμπροσθεν, διορίζων νὰ τῷ ἐτοιμάσωσι κατάλυμα εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τῶν Σαμαρειτῶν κωμοπόλεις. Ἀλλ' οἱ Σαμαρεῖται δὲν τὸν ἐδέχθησαν — ἐπειδὴ ἐκατάλαβαν, ὅτι ὑπάγει εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτοὶ, καθὼς ἤξεύρετε, δὲν ὑπέφεραν νὰ προσκυνῆται ὁ Θεὸς ἐκεῖ. Τοῦτο ἐννοήσαντες οἱ δύο μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπον πρὸς αὐτόν: „Κύριε! θέλεις εἰπώμεν νὰ καταβῇ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ καταφανίσῃ αὐτοὺς, καθὼς ποτε καὶ ὁ Ἥλιος ἔκαμε;“ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας τοῦτο, τοὺς ἐπετίμησεν αὐσηρῶς, λέγων: „Δὲν ἤξεύρετε ἀπὸ ποῖον Πνεῦμα εἰσθε.*) Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ σηκώσῃ τὴν ζωὴν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἦλθε διὰ νὰ τοὺς λυτρώσῃ.“

✱ Πᾶς ζῆλος, ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ βλάψῃ ἄλλους, δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν διάβολον. Ὁ ὀρθὸς καὶ ἀληθὴς ζῆλος, καὶ ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ τιμωρήσῃ, κάμνει καὶ τοῦτο πράως καὶ ἡμέρως, ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἄλλου σκοπὸν, εἰμὴ τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ-

*) Ἦγουν: Δὲν ἤξεύρετε, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τὸ ὅποσον ἐκλήθητε, εἶναι πνεῦμα ἀγάπης καὶ πραότητος, ὅχι ὅμως καὶ πνεῦμα σκληρότητος καὶ ἀφιλανθρωπίας, καθὼς ἦσαν τὰ πνεύματα τοῦ καλαίου νόμου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἥλιου;

ποία θαυμασὴ νοουθεσία διὰ πολλοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες φο-
 χάζονται τὸν ἴδιον ἑαυτόντους ὡς εὐσεβῆ καὶ ἅγιον, τοὺς δὲ
 ἄλλους, καὶ μάλιστα τοὺς ἑτεροδόξους ὡς ἀσεβεῖς καὶ κα-
 κούς, ἐπομένως ἢ τοὺς καταρῶνται ἀσπλάγχχνως, ἢ χαίρουσι
 διὰ τὴν δυσυχίαν, τὴν ἐπερχομένην εἰς αὐτοὺς.

Πορευόμενος ποτὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦλθεν εἰς
 τὸ χωρίον, τὸ ὀνομαζόμενον Βηθανία, ὅπου δύο ἀδελφαί, Μάρθα
 καὶ Μαρία λεγόμεναι, τὸν ὑπεδέχθησαν εἰς τὸν οἶκόντων. Ἡ
 Μαρία ἐκάθισεν ὀμοῦ μὲ ἄλλας γυναῖκας παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
 Ἰησοῦ καὶ ἤκουε προσεκτικῶς τοὺς λόγους του. Ἡ δὲ Μάρθα μόνη
 ἐφρόντιζε καὶ κατεγίνετο, πῶς νὰ περιποιηθῆ καλῶς αὐτόν. Μὴ ὑ-
 ποφέρουσα ὁμῶς τοῦτο, ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπε: „Κύ-
 ριε! Δὲν σοὶ μέλει, ὅτι ἡ ἀδελφή μου μὲ ἀφήσε μόνην νὰ ὑπηρετῶ;
 Εἶπε παρακαλῶ εἰς αὐτήν, διὰ νὰ μοὶ συμβοηθῆσῃ!“ Ὁ δὲ Ἰη-
 σοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτήν: „Μάρθα! Μάρθα! Διὰ πολ-
 λὰ πράγματα μεριμνᾷς καὶ φροντίζεις· (ἀλλ' ἤξευρε ὅτι) μόνον
 ἓν εἶναι ἀναγκαῖον. Ἡ Μαρία ἐκλεξε τὴν καλητέραν μερίδα,
 ἣτις ποτὲ δὲν θέλει ἀκραιβεθῆ ἀπ' αὐτήν!“

Καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοίμου νέοι! βασανιζόμεθα καὶ τα-
 λαιπωρούμεθα πολλάκις μὲ ἀναρίθμητα πράγματα, τὰ ὅποια
 μᾶς φαίνονται τώρα μὲν ὡς πολλὰ ἀξιόλογα, ἀλλὰ δὲν
 συντείνουν παντάπασι εἰς τὴν ἀληθῆ μας τελειότητα καὶ μακα-
 ριότητα, καὶ τὰ ὅποια θέλουν ἀφανισθῆ ποτὲ ὡς αἱ ποικιλόχροοι
 τοῦ σακωνίου πομφόλυγες (φυσκαλίδες). Ἐὰν λοιπὸν δὲν θέλω-
 μεν νὰ χάνωμεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς μας τὸ ἐπὶ τῆς γῆς κύριόν
 μας ἔργον, εἰάν θέλωμεν νὰ ἀποφεύγωμεν ἐν πλῆθος μὴ ἀναγκαίων
 φροντίδων, νὰ ζῶμεν ἡσυχῶς καὶ εὐχαρίσως, καὶ νὰ γένω-
 μεν ποτὲ μέτοχοι τῆς οὐρανοῦ βασιλείας, ἣτις διαμένει εἰς
 αἰῶνα τὸν ἅπαντα: πρέπει νὰ μᾶς εἶναι οἱ τρεῖς χρυσοὶ λό-
 γοι τοῦ Ἰησοῦ τὸ καθημερινόν μας γνωμικόν: „Ἐνὸς ἔσι
 χρεία!“ ἤγουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούειν, καὶ φυλάττειν.

86. Ἡ ἔγερσις τοῦ Λαζάρου.

Ἀγαπητοὶ μου νεοί! Μὲ ὅποιον αἴσθημα εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ ἠθέλαμεν παρρησιασθῆ ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀναγινώσκωμεν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν. Πιθανὸν νὰ ἤμπρῳη μόνον ἐκεῖνος, ὅστις σέκεται εἰς τὴν κλίνην ἢ εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀγαπητοῦ του φίλου, ἢ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον προξενεῖ τρόμον ἔλογισμός τοῦ πλησιάζοντος θανάτου του, νὰ αἰσθανθῆ καλῶς τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἔννοιαν· ἐν τούτῳ ὅμως πρέπει νὰ κάμῃ ἡ διήγησις αὕτη μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ θνητότης καὶ ἀθανασία τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι παντάπασιν ἀδιάφορα πράγματα.

Ὁ Λάζαρος, ὅστις μὲ τὰς δύο του ἀδελφάς, τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἐκατοίκει εἰς τὴν Βηθανίαν, ἐκείτετο τὴν ᾄρρωστος. Ὅθεν ἔσειλαν αἱ ἀδελφαὶ του ἕνα ἄνθρωπον πρὸς Ἰησοῦν μὲ τὴν ἀπλὴν καὶ συμπαθητικὴν παρακάλεσιν, πλήρη μὲν ἀδελφικῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Λάζαρον, πλήρη δὲ υἱικοῦ θάρρους πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὸν εἶπον: „Κύριε, ἰδοὺ! ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς, εἶναι ᾄρρωστος!“

Ἀφ' οὗ ἤκουσε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν ἕνα μόνον λόγον, ὃς τις σημαίνει πολὺ εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἀγαποῦν: „Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' εἰς δόξαν Θεοῦ, ἵνα δοξασθῆ δηλ. ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.“

Μ' ὅλον ὅτι ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς τὰς δύο ταύτας ἀδελφάς, τὴν Μαρίαν καὶ Μάρθαν καὶ τὸν ἀδελφόν των Λάζαρον ἐκ καρδίας, ἔ-

μεινεν ὁμως μετὰ τὴν εἰδησιν τῆς ἀσθενείας τοῦ Λαζάρου δύο ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εὐρίσκειτο τότε. Ἡμπορεῖτε εὐκόλως νὰ σοχασθῆτε μὲ πόσον πόνον ἐπρόσμενον αἱ δύο καλαὶ ἀδελφαὶ τὸν Ἰησοῦν· ποσάκις τάχα δὲν ἐκύτταζαν ἔξω, ἀνίσως ἔρχεται! — καὶ ποῖαν θλίψιν ἀράγε δὲν ἐδοκίμαζον, ὅταν ἤδη ὁ ἀδελφός των ἦτο σχεδὸν τελειωμένος! Μὲ ὅλον τοῦτο καὶ ἡ ἀργοπορία αὕτη ἦτον, καθὼς φάλομεν ἀκούσει, σοφία καὶ ἀγάπη. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐβοήθησε τὸν Λαζάρου ἀμέσως, διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ μετ' ὀλίγον ἐνδοξότερα.

Τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του: „Ἄς ὑπάγωμεν πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν!“ Οἱ δὲ Μαθηταὶ τὸν ἠμπόδιζον, λέγοντες: „Διδάσκαλε! πρὸ ὀλίγου ἐξήτουν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ σὲ λιθοβολήσουν, καὶ πάλιν θέλεις νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ;“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἀπεκρίθη παραβολικῶς, ὅτι αὐτὸς περιπατεῖ ὡς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, πιστεύων εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ ὁμως μετὴν δειλὴν των φρόνησιν περιπατοῦν εἰς τὸ σκότος. Τοὺς εἶπε δὲ τοὺς ἐφεξῆς λόγους: „Δὲν εἶναι δώδεκα ὥραι εἰς τὴν ἡμέραν;“ Ὅστις περιπατεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, αὐτὸς δὲν προσκόπτει, διότι τὸ φῶς τῆς ἡμέρας φέγγει ἐμπροσθέν του. Ὅστις ὁμως περιπατεῖ ἐν τῇ νυκτὶ, αὐτὸς προσκόπτει εὐκόλως, ἐπειδὴ δὲν εἶναι φῶς.“

Ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἦτον ἐν πνεύματι παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς Λαζάρου, εἶπε πάλιν πρὸς τοὺς μαθητάς του, διὰ τί θέλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Αὐτὸς δηλονότι τοὺς εἶπε: „Λαζάρου, ὁ φίλος μας, ἐκοιμήθη. Ἐγὼ ὁμως ὑπάγω ἐκεῖ, διὰ νὰ τὸν ἐξυπνίσω.“ Οἱ δὲ Μαθηταὶ εἶπον: „Κύριε! ἐὰν αὐτὸς ἐκοιμήθη, ἀφεύκτως θέλει τῷ γένει καλῆτερα.“ Ἐπειδὴ ἐσοχάζοντο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ συνειθισμένου ὕπνου. Ἄλλ' αὐτὸς ἐννοοῦσε μὲ τοῦτο ἓνα ἄλλον πολλὰ διαφορετι-

κὸν ὕπνον; ἤγουν τὸ θάνατον. Ὅθεν τοὺς τὸ εἶπε καθαρὰ καὶ χωρὶς παραβολῆς: „Λάζαρος ἀπέθανε, καὶ χαίρω δι' ἐσᾶς, ὅτι δὲν ἤμουν ἐκεῖ, διὰ νὰ πισεύσητε.“

Ἀφ' οὗ ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς, εὗρεν αὐτὸν πρὸ τεσσάρων ἡδὴ ἡμερῶν ἐνταφιασμένον. Ὅλοι ἦσαν καθ' ὑπερβολὴν λυπημένοι. Ἦλθον πρὸς τοῦτοις καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐκεῖ, (καθότι ἡ Βηθανία ἀπέειχεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ μόνον τρία τέταρτα τῆς ὥρας) διὰ νὰ παρηγορήσουν τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ των.

Εὐθὺς ἀφ' οὗ ἤκουσεν ἡ Μάρθα, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐκβῆκεν ὀλίγωρα εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοῦσα αὐτὸν μακρόθεν, ἔκραξε, καὶ εἶπε: „Κύριε! ἐὰν ἦσουν ἐδῶ, δὲν ἀπέβνησκειν ὁ ἀδελφός μου. Μὲ ὅλον τοῦτο ἐγὼ ἠξεύρω, ὅτι ὅσα καὶ τώρα ἤθελες ζητήσαι ἀπὸ τὸν Θεὸν, θέλει σοῦ τὰ δώσει.“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν: „Ὁ ἀδελφός σου θέλει ἀναστηθῆ!“

Ἡ δὲ Μάρθα ἀπεκρίθη: „Τὸ ἠξεύρω! ὅτι θέλει ἀναστηθῆ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς κοινῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως.“

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε: „Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πισεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἐὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πισεύων εἰς ἐμὲ, οὐμὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πισεύεις τοῦτο;“

Ἡ δὲ Μάρθα ἀπεκρίθη: „Ναί, Κύριε! ἐγὼ πισεύω, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἔλθων.“

Ὅποια ἀξιομίμητος ὁμολογία! Ὅποια ἀξιέπαινος πίστις! Ὅποια ἀξίερατος ἐλπίς! ὦ, μόνον μία μεγάλη καὶ εὐγενῆς ψυχὴ ἠδύνατο μετὰ τοιαύτην λύπην, μετὰ τοσαύτην σιληρὰν δοκιμασίαν νὰ ὁμιλῇ ἀκόμη οὕτως!

Ἄφ' οὗ εἶπε τοῦτο ἡ Μάρθα, ἐμβῆκε πάλιν μέσα καὶ ἐφώνηξε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν τῆς, λέγουσα κρυφὰ εἰς τὸ αὐτίον τῆς: „Ὁ διδάσκαλος εἶναι ἐδῶ, καὶ θέλει νὰ σὲ ὁμιλήσῃ.“ Εὐθὺς ἀφ' αὐτῆς ἤκουσε τοῦτο ἡ Μαρία, ἐσηκώθη ἀμέσως, καὶ ὑπῆγε πρὸς αὐτόν.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ τὴν ἐπαρηγόρουν, ἰδόντες, ὅτι αὐτὴ ἐσηκώθη ὀγκύωρα καὶ ἐκθῆκεν ἔξω, εἶπον πρὸς ἀλλήλους: „Βέβαια ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, διὰ νὰ κλαύσῃ!“ καὶ ἀμέσως τὴν ἠκολούθησαν.

Ἐν ᾧ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦτον εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὸν ἀπήνησεν ἡ Μάρθα, ἔφθασε καὶ ἡ Μαρία ἐκεῖ, καὶ καθὼς τὸν εἶδεν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τῷ ἔλεγε, κλαίουσα: „Κύριε! ἐάν ἦσουν ἐδῶ, δὲν ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου!“ Ἐκλαιον δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἦλθον ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ αὐτήν.

Ὡς εἶδεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς κλαίοντας, ἐλυπήθη εἰς τὴν ψυχὴν του, ἐταράχθη ἐσωτερικῶς, καὶ εἶπε: „Ποῦ τὸν ἐθέσατε;“ Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν: „Κύριε! ἔρχου καὶ ἴδε!“ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐδάκρυσε.

Τότε εἶπον τινὲς ἐκ τῶν Ἰουδαίων: „Ἴδετε, πόσον ἠγάπα αὐτόν!“ Ἄλλοι δὲ ἔλεγον: „Δὲν ἠδύνατο αὐτὸς, ὅς τις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς του τυφλοῦ, νὰ κάμῃ, ὡς νὰ μὴν ἀποθάνῃ καὶ αὐτός;“

Μὲ πλεον ἐσωτερικὴν λύπην τῆς ψυχῆς διὰ τὴν σκληροκαρδίαν τῶν τελευταίων τούτων, καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν καὶ ἀθεβαιότητα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ μνημεῖον. Αὐτὸ ἦτον σπήλαιον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἔκειτο ὡς σκέπασμα λίθος μεγάλος. Ὄθεν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς: „Σηκώσατε τὸν λίθον!“ Τότε λέγει ἡ Μάρθα, ἣτις ἀπὸ τὸ πρὸς τὸν Ἰησοῦν σέβας δὲν ἤθελε νὰ συγκαταναεῖσθαι εἰς τοῦτο: „Κύριε! αὐτὸς ἤδη βρωμᾷ· ἐπειδὴ εἶναι σχεδὸν τέσσαρες ἡμέραι ἀφ' οὗ κεῖται ἐδῶ.“

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν: „Δὲν σοὶ εἶπον: ὅτι, ἐὰν πι-
 σεύῃς, θέλεις ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;“ Ἐσήκωσαν λοιπὸν
 τὸν λίθον, ἀλλ' εἰς τὸ σκοτινὸν σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔβλεπον
 κείμενον τὸ λίθινον μὲ λευκὰ σάβανα τυλιγμένον, δὲν ἤμπο-
 ρουν βέβαια νὰ κυττάξουν οἱ περιεσῶτες χωρὶς φρίκην.

Ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν
 οὐρανὸν, καὶ εἶπε: „Πάτερ! εὐχαρισῶ σοι, ὅτι μοῦ ἤκου-
 σας. Ἐγὼ ὅμως ἤξευρον, ὅτι πάντοτε μοῦ ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ
 τὸν ὄχλον τὸν περιεσῶτα εἶπον τοῦτο, διὰ νὰ πιστεύσωσιν,
 ὅτι σὺ μὲ ἀπέσειλας.“

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς ἐπροσευχήθη τοιοῦτοτρόπως, ἔκραξε
 μὲ μεγάλην φωνήν, καὶ εἶπε: „Λάζαρε, δεῦρο (ἐλθε) ἔξω!“
 Ὁ τοῦ θανάτου! τὴν ἰδίαν στιγμήν ἐκβῆκεν ἔξω ὁ ἀποθαμμέ-
 νος. Αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ἦσαν τυλιγμένα μὲ νεκρικὰ
 σάβανα, τὸ δὲ πρόσωπόν του ἦτον κεκαλυμμένον μὲ σουδά-
 ριον (ἰδρωτομανδήλιον).

Ἀναμφιβόλως ἐτρόμαξαν οἱ περιεσῶτες διὰ τὸ θῆμα
 τοῦτο. Τὰς δὲ ἀδελφάς του κατεκυρίευσεν τρόμος ἐν ταῦτῳ
 καὶ χαρά. Κανεὶς δὲ ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐ-
 τὸν παρευθὺς. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπε τόσον ἤσυχα, ὡς ἐὰν
 δὲν συνέβη κανὲν παράδοξον: „Λύσατε αὐτὸν (ἀπὸ τὰ σά-
 βανα) διὰ νὰ ἤμπορῇ νὰ περιπατῇ.“

Ὁ ἀγαπητοίμου νέοι! ὅταν φαντασθῶμεν τὸν Ἰησοῦν
 Χριστὸν εἰς τὸ ἀνοιχτὸν μνημεῖον τοῦ Λαζάρου, πῶς ἐδέκετο
 ἐκεῖ, τὸ ἀνατεταμένον πρὸς οὐρανὸν βλέμμα του, τὸ ὁποῖον
 ἦτο πλήρες πεποιθήσεως τῆς σενωτάτης αὐτοῦ μετουσίαις μὲ τὸν
 Πατέρα του, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του τὰ δάκρυα τῆς τρυφερω-
 τάτης ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἀδελφούς του, καὶ τὴν
 παντοδυναμίαν ἐν λόγοις καὶ σχήμασι, διὰ τοῦ νεύματος
 τῶν ὁποίων ἐπιστρέφει νεόπλαστος εἰς ζωὴν ἢ σῆψιν, ἀράγε δὲν

πρέπει νὰ ἐγερθοῦν καὶ εἰς τὰς ἰδικὰς μας ψυχὰς ἐπίσης τοιαῦτα αἰσθήματα, οἷα ἔπρεπε νὰ ἔχη ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία; Δὲν βλέπομεν καὶ ἐδῶ ὡσάν με τοὺς ἰδίους μας ὀφθαλμοὺς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Δὲν μᾶς εἶναι οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ: „Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάσασις καὶ ἡ ζωή.“ ἡ καθαρωτάτη καὶ βεβαιωτάτη ἀλήθεια; Δὲν πρέπει νὰ γονατίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ καθὼς ἡ Μάρθα, καὶ νὰ κράξωμεν με αὐτήν: „Ναί, Κύριε! ἐγὼ πιστεύω, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος;“

Ἄλλὰ ποῖος δὲν αἰσθάνεται, ὅτι δὲν εἶναι ὅλα, ὅσα λόγοι ἀνθρώπινοι ἡμποροῦν νὰ εἰπωσι περὶ τῆς ἰστορίας ταύτης, ἀσθενεῖς πολλὰ καὶ ἀδύνατοι περιγραφαί; Δὲν εἶναι χρεῖα λοιπὸν νὰ προσθέσωμεν τίποτε περισσότερον εἰς αὐτήν, παρὰ μερικὸς λόγους ἀπὸ τὸ ἴδιον στόμα τοῦ Ἰησοῦ λαχθέντας, οἵτινες ἀνήκουσιν ὅλως διόλου ἐδῶ, καὶ οἵτινες, γεγραμμένοι ὄντες ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ Λειψάνου, ὑψώσαν ἤδη τὴν καρδίαν πολλῶν μελλιονίων ἀνθρώπων εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ κατεπράϋναν τὸ ἐκ τοῦ θανάτου πένθος των διὰ τῆς παρηγορίας τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ ἐκίνησαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀπόφασιν, νὰ κάμουν ἑαυτοὺς ἀξίους ἐκείνης τῆς καλητέρας ζωῆς διὰ καλῶν καὶ θαυρέσων πράξεων.

„Καθὼς ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ζωοποιεῖ,“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς), „οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὗς θέλει ζωοποιεῖ. Διότι καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.“

„Ὁ Πατὴρ δὲν κρίνει κανένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν ἔδωκεν εἰς τὸν υἱόν, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα, τὸν πέμφαντα αὐτόν.“

„Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι: „Ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμφαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται (οὐ καταδικάζεται) δηλαδὴ), ἀλλὰ

μεταβέβηκεν ἐκ τῆς θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Μάλισα! ἔρχεται ὥρα, ἐν ἣ ἅ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.“

87. Ὁ Ἰησοῦς χρίεται ὑπὸ τῆς Μαρίας.

Μετὰ ταύτην τὴν μεγάλην ἱστορίαν, ἣτις ὑψώνει τὴν καρδίαν εἰς ὑψηλὰς θεωρίας, ἐρχόμεθα εἰς μίαν μικράν μὲν, ἀλλὰ πολλὰ ἀξιόλογον διήγησιν!

Πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἳ τινες ἦλθον πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ Μάρθαν, καὶ εἶδον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Τινὲς ὅμως ὑπῆγαν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔπραξε. Αὐτοὶ δὲ συνεκρότησαν ἀμέσως συμβούλιον, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν. Τοῦτο λοιπὸν μαθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου ἀπὸ τὴν Βηθανίαν εἰς χώραν μακράν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὰ σύνορα τῆς γῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς κάποιαν πόλιν λεγομένην Ἐφραὶμ πλησίον τῆς ἐρήμου. Πρὸ δὲ ἑξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἐπέστρεψε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Βηθανίαν.

Τὰ τρία καλὰ ἀδελφία, καί τινες ἄλλοι, οἳ τινες ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἔκαμαν ὅτι ἠδυνήθησαν διὰ τὰ δεῖξωσιν εἰς αὐτόν τὸ σέβας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των. Ἠτοίμασαν δηλ. εἰς αὐτόν καὶ εἰς τοὺς Μαθητάς του συμπόσιον, καὶ οὕτως ἠκολούθησε καὶ ἐδῶ ὅτι πολλάκις καὶ εἰς τὴν ἀν-

θρωπίνην ζωὴν ἀκολουθεῖ, ἤγουν εἰς τὰς πενθίμους ἡμέρας ἑορτῇ ἑγκαρδίου χαρῆς.

Ὁ μὲν Λάζαρος ἦτον εἰς ἀπὸ τοὺς συντραπεζίτας, ἡ δὲ Μάρθα ὑπηρετά. Ἡ Μαρία ὅμως ἔφερεν εἰς ἓν ἀγγεῖον ἀπὸ ἀλαβάστρον μίαν λίτραν πολυτίμου καὶ καθαροῦ μύρου, καὶ ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἐν ᾧ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν, ἔπειτα τοὺς ἐσφόγγισε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της· ὕπερον δὲ συντρίψασα καὶ τὸ ἐξ ἀλαβάστρου ἀγγεῖον, ἔχυσε καὶ τὸ ἐπίλοιπον βαλσαμιῶδες ἔλαιον ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν του· ἡδὲ οἰκία ἐγεμίσθη ἀπὸ τοῦ μύρου τὴν εὐωδίαν.

Τίνος καρδίαν δὲν ἔπρεπε νὰ κινήσῃ ὁ τρόπος τῶν ἀγαθῶν τούτων αὐταδέλφων, ἐξαιρέτως ὅμως τῆς ἡσύχου καὶ πραεῖας Μαρίας, ἣτις ἐθυσίασε μὲ εὐχαρίστησιν τὸ πολυτιμώτερον ὅπου ἤμποροῦσε νὰ προσφέρει, διὰ νὰ φανερώσῃ δημοσίως τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην της πρὸς τὸν Ἰησοῦν;

Εἷς ὅμως ἐκ τῶν Μαθητῶν, Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐπρόδωκε τὸν Ἰησοῦν, εἶπε: „Διὰ τί δὲν ἐπωλήθη καλλίτερα τοῦτο τὸ μύρον διὰ τριακόσια δηνάρια, καὶ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς;“ Εἰς μερικοὺς τῶν μαθητῶν ἐφάνη, ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ Ἰσκαριώτης, καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους: „Ἀληθινά! εἰς τί ὠφελεῖ ἡ ματαία δαπάνη τοσοῦτου πολυτίμου μύρου; Ἦμποροῦσε νὰ πωληθῇ πλεον παρά διὰ τριακόσια δηνάρια, καὶ τὰ χρήματα νὰ δοθοῦν ἔπειτα εἰς τοὺς πτωχοὺς.“ Καὶ ἠγανάκτουν τῶ ὄντι κατὰ τῆς Μαρίας.

Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν πρέπει τόσον εὐκόλα νὰ πιετεύωμεν καθένα, ὅστις ὁμιλεῖ εὐμορφα. Ὁ Ἰούδας ἔκρυπτεν ὑπὸ τὴν πρὸς τὸ θεαθῆναι μόνον φιλανθρωπίαν του ἀγενῆ καὶ ιδιωφελῆ καρδίαν. Αὐτὸς εἶπε τοῦτο, ὄχι, διότι τὸν ἔμελε τῶ ὄντι διὰ τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διότι ἦτον κλέπτης· Αὐτὸς εἶχε τὸ γλωσσόκομον (ἦτοι τὴν κάσσαν) εἰς τὰς

χειρας του, εκ του οποιου διεμοιραζεν ο Ιησους ελεημοσύνην εις τους πτωχους. "Οθεν, εαν επωλειτο το μυρον δια τριακόσια δηνάρια, και εδίδοντο επειτα εις αυτον δια να τα διαμοιράσῃ εις τους πτωχους, εδιδε μόνον μέρος εξ αυτών, τα δε άλλα εσφετερίζετο (ήγουν εκράτει δια τον εαυτον του.)

Εἶναι και τουτο αξιοπαρατήρητον, οτι ο Ιούδας, οστις ήτον ο πλέον ατιμος ανθρωπος, ήτον εν ταύτῳ και ο πρώτος, οστις εκατηγόρει την δαπάνην, την οποίαν εκαμνε μία ευγενής ψυχή από σέβας και αγάπην μεγάλην εις τον Ιησουν. Και επειδή αυτος ο ίδιος δεν ειχε κανένα σέβας προς τον Ιησουν, ουτω δεν υπεφερε να βλέπη και άλλους προσφέροντας σέβας εις αυτον.

Ο Ιησους όμως, οστις εβλεπεν εις την καρδίαν του Ιούδα και των λοιπών, ειπε προς αυτους: „Τί ενοχλεῖτε την γυναῖκα; αφήσατέ την! Αύτη εκαμε καλον εργον εις εμε“ (εκαμε δηλ. οτι ήμπόρεσε δια να με τιμήσῃ.) Εσεῖς τους πτωχους εχετε πάντοτε μαζί σας, και ήμπορεῖτε να τους αγαθοποιήτε, όταν θέλετε· εμε όμως δεν εχετε πάντοτε. Αύτη απεφάσισε να χρίσῃ το σωμα μου με το μυρον τουτο, όταν εμελλε να ενταφιασθῇ· αλλά μη δυναμένη να προσμείνη εως τότε (από υπερβάλουσαν αγάπην προς εμε), το εχρισε τώρα, προ του ακόμῃ να ενταφιασθῇ. Αύτη και μετα τον θάνατον μου δεν θέλει ήμπορέσει να κάμη τιπερισσότερον“.

Τόσον τεχνικῶς εδικαιολόγησεν εδῶ ο Ιησους την λάτριν του! "Ας μη παρεξηγοῦμεν και ήμεῖς ποτε τας πράξεις των άλλων ανθρώπων· ας υπεραπολογούμεθα δια τους ευγενόφροννας εκείνους ανθρώπους, οιτινες δια τας καλῶν και γενναῖας πράξεις, αι οποῖαι δεν ἀρέσκουσιν εις άλλους, κατηγοροῦνται ἀδίκως, καθως εκαμνε και ο Ιησους μας Χριστός!

Τόσον εὐμενῶς ἐδέχθη ὁ Ἰησοῦς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης, τὰ ὅποια ἔδειξεν εἰς αὐτόν ἡ Μαρία! Ἄς τιμῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὅλα, ὅσα εἶναι εὐγενῆ καὶ καλὰ, καὶ ἄς μὴν ἐρωτῶμεν ποτὲ, καθὼς ἓνας ρυπαρὸς καὶ φυλάργυρος ἄνθρωπος: „Τί ὄφελος φέρει τουτο;“ Διότι ποῖος δὲν ἤθελενὰ ἦναι ὅμοιος μᾶλλον μὲ τὴν ἀξιολίμητον Μαριάν, παρὰ μὲ τὴν ἀχάριστον Ἰούδαν;

Καὶ τοῦτο ἀκόμη εἶναι ἀξιὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι: Χωρὶς νὰ τὸ ἤξεύρῃ ἡ Μαρία ἔδειξεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τῷ ὄντι τὴν τελευταίαν τιμὴν πρό τοῦ θανάτου του. Τῇ ἀληθείᾳ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολλάκις πολὺ πλησιέστερον τοῦ θανάτου, παρ' ὅσον σοχαζονται! Ἄς σοχαζώμεθα λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ὅταν μᾶς φαίνεται βαρὺ, νὰ κάμωμεν καμμίαν χάριν εἰς ἄνθρωπον, τὸ ἔξῃς: Ἰσως εἶναι ἡ τελευταία εὐεργεσία, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ δεῖξωμεν εἰς αὐτόν· καὶ τοῦτο βέβαια κινεῖ εἰς συμπάθειαν τὴν σκληράν μας ψυχὴν!

„Ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν,“ (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς περαιτέρω) „εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅπου κηρυχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον τουτο περὶ τοῦ Σωτῆρος, ἐκεῖ θέλει ἐπαινεῖσθαι καὶ ἐγκωμιάζεσθαι εἰς αἰῶδιον μνημόσυνην αὐτῆς καὶ τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον ἔκαμε τώρα εἰς ἐμέ.“

Ὁ λόγος οὗτος τοῦ Ἰησοῦ ἐκπληροῦται καὶ τώρα, ἡγουν εἰς τὴν σιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν τὸν ἀναγινώσκετε. Τὸ μνημόσυνον ταύτης τῆς λάτριος τοῦ Ἰησοῦ ἔμεινεν εἰς αἰῶδιον τιμὴν ἕως τῆς σήμερον, καὶ μὲ δίκαιον λόγον! Διότι ὅποιος λατρεύει ὀρθῶς τὸν ἀξιοσέβαστον, γίνεται καὶ αὐτὸς μὲ τοῦτο ἀξιοσέβαστος. Ὅστις δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν σέβεται τὸν ἀξιοσέβαστον, ὁ ἴδιος γίνεται ἀξίος καταφρονήσεως.

Εὐθύς δὲ ἀφ' οὗ ἔγινε γνωστὸν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι εἰς τὴν Βηθανίαν, ἦλθον πλήθη ἄπειρα ἀνθρώπων ἐκεῖ, ὄχι μόνον διὰ τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ (ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη περιέργεια εἶναι φυ-

σική!) διὰ νὰ ἴδωσι τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἤγειρεν ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν. Οἱ Ἀρχιερεῖς ὅμως ἀπεφάσισαν ὄχι μόνον τὸν Ἰησοῦν νὰ φονεύσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν Λάζαρον, ἐπειδὴ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν πολλοὶ Ἰσραηλίται, οἵτινες ἐβγήκαν ἔξω, διὰ νὰ ἴδωσι τὸν Λάζαρον.

Ἐνταῦθα βλέπομεν, ἕως ποῦ ἔφθασαν οἱ Ἀρχιερεῖς, κυριευόμενοι ἀπὸ τὰ φρικτὰ τῆς ψυχῆς των πάθη! Τί ἄλλο φρικτότερον καὶ θεῶ καὶ ἀνθρώποις μισητότερον, παρὰ τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸ μῖσος καὶ τὸν φθόνον; Ὅσον σαφέστερα παριζάνεται ἡ ἀλήθεια εἰς ἓνα τοιοῦτον ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ εἰρημένα πάθη κυριευόμενον, τοσοῦτον αὐτὸς λυσσωδέστερα παραργίζεται κατὰ τῆς ἀληθείας. Ἡ ὑπὸ ψυχικῶν παθῶν διεφθαρμένη καρδιά ὁμοιάζει μὲ ἓνα φαρμακωμένον ἀγγεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ἰαματικὸν βάλαμον, τὸ ὁποῖον χύνει κανεὶς μέσα διαφθείρεται καὶ γίνεται φαρμάκι.

88. Θεωρία καὶ σιέψις ἐπάνω εἰς τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀγαπητοίμου νέοι! Ἐὰν εὐρίσκεται τι ἄξιον τῆς ἡμετέρας προσοχῆς, αἱ παντοδύναμαι καὶ θαυμασαὶ πράξεις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἄξια, εἰς τὸ νὰ τὰς θεωρήσωμεν πλησιέστερα. Ἄς ρίψωμεν λοιπὸν ἀκόμη ἐν βλέμμα ἐπάνω εἰς ὅλας, διότι αὐταὶ ἔχουν κυρίως τριπλοῦν τινα σκοπόν.

Ὁ Θεὸς, ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ, τὸν ὁποῖον δὲν εἶδε ποτὲ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς, ἠθέλησε νὰ φανερωθῇ εἰς ἡμᾶς εἰς τοὺς ἐ-

σχάτους χρόνους ἐν τῷ ἀγαπῆ τῷ αὐτοῦ υἱῷ,
Κυρίῳ δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῇ ἀπαραλλά-
κτῳ καὶ τελειοτάτῃ αὐτοῦ εἰκόνι.

Ἡ ὑψίση σοφία, ἡ ἀγιωτάτη ἀγαθότης, ἡ
ἐνεργητικωτάτη δύναμις εἶναι αἱ κυρίως ιδιότητες τοῦ
Θεοῦ. Αὕτη ἡ σοφία, ἀγαθότης καὶ δύναμις,
γίνεται φανερά ἀπ' ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ.
Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν του· ἡ εὐμένειά
του λάμπει εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὴν σελήνην καὶ εἰς τὰ
ἄστρα· πᾶσα ἡ γῆ εἶναι πλήρης τῆς δόξης του. Περὶ τῆς σο-
φίας ταύτης, ἀγαθότητος καὶ δυνάμεως μαρτυρεῖ μία σει-
ρὰ ὑψηλῶν καὶ μεγάλων πράξεων τοῦ Θεοῦ, διὰ
τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐδοξάσθη ἔμ-
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν Παράδεισον,
εἰς τὰς καλύβας τῶν Πατριαρχῶν, εἰς τὴν ἐξαισίον
ὁδηγίαν τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Μωϋσεως,
τῶν Κριτῶν, τῶν Βασιλέων καὶ τῶν Προφητῶν.
Ἄλλ' ὁ οὐρανὸς ἐν πάσῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τῶν ἀσέρων εἶναι
μόνον θρόνος τρόπον τινα τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ γῆ μὲ ὅλον
τὸν μετὰ ἀνθέων τῆς ἀνοιξέως ρολισμὸν εἶναι ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν του, καὶ ὅλαι αἱ μεγάλαι πράξεις τοῦ Θεοῦ, αἱ γενό-
μεναι εἰς τὸ ἰσραηλιτικὸν ἔθνος, δεικνύουσιν τρόπον τινα τὸν δάκτυ-
λον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ
Θεοῦ, φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἡ σοφία, ἀγαθότης καὶ παντοδύ-
ναμία τοῦ Θεοῦ μεγαλοπρεπέστερα, παρὰ εἰς ὅλην τὴν φύ-
σιν, καὶ εἰς ὅλην τὴν προηγουμένην ἱστορίαν τοῦ Ἰσραήλ. Πᾶς
λόγος τοῦ Ἰησοῦ εἶναι θεία σοφία, πᾶν βλέμμα αὐτοῦ εἶναι
θεία χάρις καὶ ἀγάπη, καὶ πᾶν νεῦμα παντοδυναμία. Ἐν αὐτῷ
εἶναι ὁ Θεὸς πλησίον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, πολιτεύεται ἐν ἀν-
θρωπίνῃ μορφῇ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· ἐν αὐτῷ βλέπομεν
τὸν Θεόν, οὕτως εἰπεῖν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

Ἐάν ἔλειπε μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς ιδιότητας· ἐάν π., χ. ἢ δύναμις, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς μετήρχετο, δὲν ὁμοιάζε μὲ τὴν ἀγαθότητα καὶ σοφίαν του, ἐάν ὠμίλει μόνον μὲ θείαν σοφίαν, καὶ ἔβλεπε τοὺς κακῶς ἔχοντας μὲ θείαν χάριν καὶ εὐμένειαν, ὅμως καὶ ὁ ἴδιος ἀδύνατος ὢν, ἀφινεν αὐτοὺς ἀβοηθήτους: τότε ἤθελε λείπει βέβαια εἰς κύριος χαρακτήρ ἀπὸ τὴν ὠραίαν ταύτην εἰκόνα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἔλειπε τίποτε, διὰ τοῦτο ἠμπόρει ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγη: „Καθὼς ὁ Πατήρ μου ἐργάζεται καὶ ἐνεργεῖ, οὕτω καὶ γὼ ἐργάζομαι καὶ ἐνεργῶ!“ Πᾶσα λοιπὸν πράξις τοῦ Ἰησοῦ λέγει πρὸς ἡμᾶς: „Τόσον φιλόφρων, τόσον συγκαταβατικὸς, τόσον ἀνεκφράσως ἀγαθὸς, τόσον ἄξιος τῆς ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας πίστεως εἶναι ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς!“

Ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν του μίαν μαρτυρίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ γένη φανερὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς διαφορὰν, ὅτι: ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξάλη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῷ ὄντι ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸν Πατέρα, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ φωτισμένους ἀνθρώπους ἦτον ἤδη ἡ ὑψηλὴ καὶ οὐρανία τοῦ Ἰησοῦ σοφία, ἣτις ὑπερέβη πᾶσαν τῶν ἀνθρώπων τὴν σοφίαν, μίαν ἀρκοῦσα ἀπόδειξις τῆς θείας αὐτοῦ ἀποστολῆς. Εἰς τὰς καθαρὰς καὶ ἀγίας ψυχὰς ἦτον ἐξαιρέτως ἡ θεωρία τῆς ἀσπίλου, καθαρᾶς καὶ ὑπὲρ ἀνθρωπὸν ἀγιότητός του ἡ σαφεστάτη ἀπόδειξις, ὅτι αὐτὸς ἐξάλη παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ κραταιὰ αὐτοῦ δύναμις ἦτον τρόπον τινα ὡς μίαν ἐπιστολὴν μὲ μεγάλα γράμματα γεγραμμένη καὶ μὲ σφραγίδα ἐσφραγισμένη, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πληρεξούσιος υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους, ἢ

γουν διὰ ὅλους τοὺς τότε σαρκικοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες δὲν εἶχον τόσον νοῦν νὰ καταλάβουν τὴν σοφίαν καὶ ἀγιότητά του.

Ἐὰν ἔλειπαν αὐταὶ αἱ πράξεις, δὲν ἤθελον εὖρει ἀναμφιβόλως ἀναρίθμητοι ἀνθρώποι οὔτε παράδοξον οὔτε θαυμασόν τι εἰς αὐτόν. Ἦθελον δώσει ὀλίγην ἀκρόασιν εἰς τὰς σοφίας του διδασκαλίας, καὶ ὀλίγην προσοχὴν εἰς τὴν ἀγίαν του καὶ ἀμεμπτον πολιτείαν. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐγένεν ὅλον τὸ ἐναντίον, κατεκυριεύοντο καὶ αὐτοὶ οἱ πλέον ἀπαίδευτοι καὶ σκληροὶ ἀνθρώποι, ὅταν ἔβλεπον ταύτας τὰς πράξεις, ἀπὸ φρίκην ἱερὰν μεγάλου σεβασμοῦ. Τώρα ἐξύπνησαν οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ τὸν βαθὺν ὕπνον, ἤγουν ἀπὸ τὴν ἀναισθησίαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν. Τώρα ἄρχισαν νὰ προσέχουν ὀλόκληρα πλήθη λαῶν εἰς καθέκασον αὐτοῦ ῥῆμα καὶ νὰ δέχωνται τὰς διδασκαλίας του ὡς λόγον Θεοῦ. Εὐθύς καθὼς ἔβλεπον τὸ πολίτευμά του, ἐρεθίζοντο εἰς μίμησιν. Αἱ θαυμασταὶ του εὐεργεσίαι, τὰς ὁποίας ἔκαμνεν εἰς αὐτοὺς, ἐξωμάλισαν εἰς τὰς καρδίας των τώρα κατὰ πρῶτον τὸν δρόμον εἰς τὴν διδασκαλίαν του καὶ εἰς τὸ παράδειγμά του. Καὶ ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ σοχασθῆ ὠραιότερον, καὶ τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀδυναμίᾳ προσφύερον μέσον, εἰς τὸ νὰ κερδαίνῃ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, παρὰ τὸ νὰ διαδίδῃ μεταξὺ αὐτῶν χαρὰν καὶ εὐεργεσίας; Ἡ εὐθυμος καὶ εὐχάριστος καρδιά εἶναι δεκτικωτέρα παντὸς καλοῦ, παρὰ ἐκείνη, ἣτις ἀφανίζεται ἀβοηθήτως εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ ταλαιπωρίαν της.

Αἱ μεγάλαι αὐταὶ πράξεις τοῦ Ἰησοῦ ἔπρεπεν ὄχι μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς ὅλον τὸ εἰς τὴν ἀθλιότητα βεβυθισμένον ἀνθρώπινον γένος νὰ ᾔναι μία λαμπρὰ ἀγγελία τῆς ἀπολυτρώσεως.

Ὅλη ἡ γῆ εἶναι βεβαιότατα μεγαλοπρεπὲς θέατρον τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἐπιεικείας τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἡμεῖς βλέπομεν καὶ ἐδῶ πολλά, τὰ ὁποῖα μᾶς καλύπτουν τὴν φιλο-

φροσύνην καὶ ἐπιείκειαν τοῦ Θεοῦ, καθὼς τὰ σκοτεινὰ νέφη τὸν ἥλιον. Ἐπάρχουσι πολλὰ κακὰ καὶ βάσανα εἰς τὴν γῆν. Τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀναρίθμητα, καθὼς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Ποῖος ἤμπορεῖ, π, χ. νὰ ἀριθμῆσῃ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν ἀσθενειῶν καὶ σωματικῶν ἀρρώγημάτων, τῶν ὁποίων ἡ θεωρία μόνον μᾶς γεμίζει πολλάκις ἀπὸ ἀηδίας καὶ ἐκπληξιν; Ἡ κατασκευὴ τῆς φύσεως, ὅσον καὶ ἂν πρέπη θεωροῦντες αὐτὴν νὰ θαυμάζωμεν τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, φαίνεται ὅμως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ μάλιστα εἰς τὸ πλεον εὐγενὲς αὐτῆς ποίημα, τὸν ἄνθρωπον, συγχυσμένη καὶ ὄχι οὕτως, καθὼς ἔπρεπε νὰ ᾔηται. Γεννῶνται ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον μὲ ὀφθαλμοὺς, εἴτινες δὲν βλέπουν, μὲ αὐτιά, τὰ ὁποῖα δὲν ἀκούουν, μὲ γλῶσσας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὀμιλοῦν, μὲ χεῖρας καὶ πόδας, τὰ ὁποῖα δὲν ἠμποροῦν νὰ κινηθοῦν. Ὁ θάνατος εἶναι τρομερὸς καθ' ἑαυτὸν, καὶ κοντὰ εἰς τοῦτο πρέπει ἀκόμη πολλάκις γέροντες γονεῖς νὰ βλέπωσιν εἰς τὸ μνήμα τὰ ἀκμάζοντα τέκνα των, ἢ ἀγαπητὰι μητέρες νὰ ἀφαρπάζωνται εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των ἀπὸ τὰ τρυφεράτων τέκνα. Ταῦτα τὰ πάθη, ταύτας τὰς ἐκτροπὰς τῆς φύσεως ἀπὸ τοὺς σοφοὺς των νόμους δὲν ἠδύνατο ποτὲ οἱ ἄνθρωποι, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ φανῆ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, νὰ συμβιβάσουν ὀρθῶς μὲ τὴν αἰδίου ἀγάπην καὶ σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐπὶ γῆς ὅμως ἐμφάνεια τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἡ οὐρανία ἀγάπη καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, μὲ τὰ ὁποῖα ἠυλόγει, εὐηργέτει καὶ ἐχαροποιεῖ, ἢ εὐκολία, μὲ τὴν ὁποίαν παντοδυνάμως ἐσήκωνε κάθε πάθος, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐτάραττε τὸν δρόμον τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἔφερε μάλιστα τὴν συγχυσμένην κίνησιν τῆς φύσεως εἰς τὴν ὀρθὴν τροχίαν, μᾶς κάμνει μάλιστα νὰ βλέπωμεν τὴν ἀληθεστάτην πασῶν τῶν ἀληθειῶν, ὡς τὸν ἀκτινοβολοῦντα ἥλιον μετὰ τὴν διασκέδασιν τῶν νεφῶν, ἐν καθαροῦ καὶ ἀθελάτω φωτί.

Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αἰώνιος ἀγάπη. Αὐτὸς θέλει καὶ ἀδυνατεῖ νὰ κάμνη ἄλλο, εἰμὴ νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ χαροποιῇ. Ἐξ αὐτοῦ ἔρχεται πάντοτε καλόν. Τὰ κακὰ τοῦ κόσμου δὲν προέρχονται κυρίως ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀρχὴ παντὸς κακοῦ· διότι δι' αὐτῆς ἐγενεον κατὰ πρῶτον ἀναγκαῖα τὰ πάθη εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλ' αὐτὸς, ὀλεσῆμων καὶ οἰκτιρῶν, δὲν ἠθέλησεν ἀφήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀβοηθήτους εἰς τὴν μεγάλην των ταύτην ἀθλιότητα. Ἐφεῦρε μέσα διὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ἤγουν τοὺς ἔσειλε, πλήρης ἐλέους, τὸν μονογενῆ του υἱόν, καὶ αἱ ἀναρίθμηται πράξεις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀπαρχαὶ μόνον τῆς μεγάλης ἀπολυτρώσεως, εἶναι μόνον ἀρχὴ τῆς σωτηρίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἠτοίμασεν ἐν αὐτῷ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἡ ἡμέρα θέλει αὐγάσει, (ὡ τῆς μακαρίας ἐλπίδος!) κατὰ τὴν ὁποίαν θέλει τελειώσῃ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως, θέλουσι λάβει τέλος ὅλα τὰ κακὰ, θέλουσι μεταβληθῆ τὰ δάκρυα τῶν πόνων εἰς δάκρυα χαρᾶς, οἱ ἀναστεναγμοὶ εἰς ἀγαλλίασιν, καὶ οἱ ὄδυρμοὶ εἰς εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν!

Τέλος, καὶ τῷ Θεῷ δόξα.

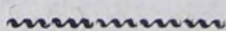
Π Ι Ν Α Ξ.

Σελ.

1. Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ	1
2. Ἡ Θεοτόκος Μαρία	5
3. Ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἐλισάβετ	10
4. Ὕμνος τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας	12
5. Ἡ Γέννησις τοῦ Προδρόμου, καὶ βαπτισοῦ Ἰωάνου.	17
6. Ὕμνος τοῦ Ζαχαρίου	21
7. Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ	25
8. Οἱ Ποιμένες παρὰ τὴν φάτνην	29
9. Παράξαισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Ναὸν	34
10. Ὁ Ἰησοῦς ὡς βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Συμεῶν.	38
11. Προφητεία τοῦ Συμεῶν περὶ τοῦ Ἰησοῦ	42
12. Ἄννα ἡ Προφῆτις	45
13. Οἱ ἀπὸ Ἀνατολῶν Μάγοι	47
14. Ἡ εἰς Αἴγυπτον φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ	58
15. Ὁ δωδεκαετής Ἰησοῦς ἐν τῷ Ἱερῷ.	63
16. Ὁ Ἰωσήφ, ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἢ ἡ ἁγία ἐν Ναζαρέτ οἰκογένεια	68
17. Ὁ Ἰησοῦς ὡς παιδίον καὶ νεανίσκος, τὸ παρά- δειγμα τῆς νεότητος	73

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΠΟΛΙ-
ΤΕΙΑΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

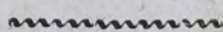
	Σελ.
18. Ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ Ἐρήμῳ	82
19. Ὁ Ἰωάννης διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ μετανοήσω- σιν οἱ ἄνθρωποι	85
20. Ὁ Ἰωάννης διδάσκει, πῶς πρέπει νὰ μετανοήσω- σιν οἱ ἄνθρωποι	88
21. Ὁ Ἰωάννης κηρύττει τὸν Χριστὸν	91
22. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	94
23. Ὁ Ἰησοῦς πειράζεται ὑπὸ τοῦ Διαβόλου	98
24. Πρεσβεία τῶν Ἀρχιερέων πρὸς τὸν Ἰωάννην.	107
25. Ὁ Ἰωάννης δεικνύει τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν λαόν	112
26. Οἱ πρῶτοι τρεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.	113
27. Φίλιππος καὶ Ναθαναήλ.	116
28. Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος.	121

ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΦΑΝΕΡΑΣ
ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

29. Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ Ναφ̄	129
30. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις ἐπὶ τῇ πηγῇ τοῦ Ἰα- κώβ.	135
31. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Σαμαρεῖται.	142
32. Πρώτη Διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ναζαρέτ.	147
33. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ βασιλικὸς ὑπουργὸς ἐν Καπερναούμ.	150
34. Ἡ πλουσία ἄγρα τῶν ἰχθύων	155
35. Διατριβὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Καπερναούμ	160
36. Ἡ διὰ τῆς Γαλιλαίας ὁδοπορία τοῦ Ἰησοῦ	163
37. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ.	166

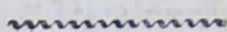
	Σελ.
38. Ἑρμηνεῖα εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ . . .	172
39. Αἱ τρεῖς τῆς ἀρετῆς γυμνασίαι.	180
40. Ἡ ὀρθὴ καὶ εὐπρόσδεκτος προσευχή.	183
41. Ἡ μὲν εἰς τὸν ἄνθρωπον πρέπουσα φροντίς . . .	187
42. Ἀξιομνημόνευτος διδαχὴ τοῦ Ἰησοῦ περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ φερώμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους . . .	192
43. Ὅτι πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν τὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ	195
44. Ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὁ ἐκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ . .	198
45. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Παραλυτικός.	202
46. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰαεῖρου, καὶ ἡ ἀσθενὴς γυνή . . .	208

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΦΑΝΕ-
ΡΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

	Σελ.
47. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἀσθενής. . .	217
48. Διάφορα μικρὰ μὲν, ἀλλὰ διδακτικὰ συμβεβηκότα. . .	223
49. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ξηρὰν τὴν χεῖρα ἔχων ἀνὴρ . . .	226
50. Ἐκλογή καὶ ἐξεποσόλητων Ἀποσόλων	230
51. Ὁ νεανίσκος εἰς τὴν πόλιν, τὴν καλουμένην Ναῖν. . .	235
52. Πρεσβεία Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. . .	239
53. Ἡ περὶ τοῦ Σπορέως παραβολὴ τοῦ Ἰησοῦ.	244
54. Ἡ παραβολὴ περὶ τοῦ Φερισμοῦ	247
55. Παραβολαὶ περὶ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως, τῆς ζύμης, τοῦ κεκρυμμένου θησαυροῦ ἐν τῷ ἀγρῷ, τοῦ μαργαρίτου καὶ τῆς σαγῆνης	249
56. Διάφοροι μικραὶ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ	254
57. Ἄλλαι τινὲς μικραὶ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.	257
58. Περὶ προσευχῆς τρεῖς ἀκόμη ὠραῖαι παραβολαί.	261
59. Μαγδαληνὴ, ἡ μετανοήσασα ἁμαρτωλός	264
60. Κατάπαυσις τοῦ λαίλαπος, ἡ ἐπιτίμησις τῶν ὑ- δάτων	268
61. Ἀξιομνημόνευτα ἀποφθέγματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς δι- φόρους περιβάσεις.	271

62. Ἐξακολούθησις τῶν ἀξιωμανημονεύτων ἀποφθεγμάτων τοῦ Ἰησοῦ	275
63. Θάνατος Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ	279

ΤΡΙΤΟΝ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ ΦΑΝΕΡΑΣ
ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ.

64. Ὁ Ἰησοῦς χορταίνει μὲ ὀλίγους ἄρτους πολλάς χιλιάδας ἀνθρώπων	286
65. Ὁ Ἰησοῦς, ὁ θεὸς τῶν παιδίων φίλος	293
66. Παρακάλεσις μητρός τινος διὰ τὰ παιδία της, καὶ ἐν παιδίον ὡς παράδειγμα τῶν ἡλικιωμένων	297
67. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ πλούσιος Νεανίσκος	300
68. Ἡ καλὴ μήτηρ ἀσθενοῦς τινος θυγατρὸς	305
69. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ χριστοῦ	306
70. Ὁ ἀπολωλὸς υἱός	311
71. Ὁ εὐσπλαγχνος Σαμαρεΐτης	315
72. Ὁ ἀνελεήμων Δοῦλος τοῦ ἐλεήμονος	317
73. Ὁ ἄπιστος οἰκονόμος	319
74. Ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ Τελώνης	322
75. Ὁ πλεύσιος. Οἱ δύο υἱοὶ καὶ ἡ Συκῆ	324
76. Τὰ Τάλαντα	326
77. Οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος	330
78. Οἱ ἄπιστοι ἀμπελουργοί	334
79. Ὁ βασιλικὸς Γάμος	336
80. Αἱ φρόνιμοι καὶ μωραὶ Παρθένοι	339
81. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς	342
82. Διάφοροι, ἀξιοθαύμαστοι καὶ εὐγετικάι πράξεις τοῦ Ἰησοῦ	346
83. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος	349
84. Ἰησοῦς καὶ ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς	352
85. Διάφορα διδακτικὰ συμβεβηκότα	358
86. Ἡ ἐγερσις τοῦ Λαζάρου	361
87. Ὁ Ἰησοῦς χρίεται ὑπὸ τῆς Μαρίας	367
88. Θεωρία καὶ σχέψις ἐπάνω εἰς τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ	371

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν τιμίων ὀνομάτων τῶν φιλοκάλων Συνδρομητῶν, τῶν μετὰ τὴν τύπωσιν τοῦ πρώτου τόμου σαλέτων μοι.

ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

Σώμ.

Ο' ἐκλαμπ. Ἀρχηγὸς Ζακύνθου κύριος Γεώργιος Γαρζώνης.	2
Ο' Αἰδεσιμ. Πρωτονοτάριος ἱερεὺς κύρ. Ἰωάννης ὁ Νεόφυτος.	1
Ο' Αἰδεσιμ. Ἀρχιμανδρίτης κύρ. Νικόλαος ἱερεὺς ὁ Καντούνης.	1
Ο' Αἰδεσιμ. Ἐπιγωνάτων κύρ Διονύσιος ἱερεὺς ὁ Ἀνοινος.	1
Ο' Αἰδεσιμ. Ἐκκλησιαστικὸς Πρωτοσύγκελλος κύρ. Στυλιανὸς ἱερεὺς ὁ Χαλκωματᾶς.	1
Ο' Εὐλαβῆς. ἱερεὺς κύρ. Ἰωάννης ὁ Τζιιώτης.	1
Ο' Λογιώτ. ἱερεὺς κύρ. Νικόλαος ὁ Κοκκίνης.	2
Ο' Λογιώτ. ἱερεὺς κύρ. Ἀναστάσιος πολίτης.	1
Ο' αὐτὸς καὶ διὰ τοὺς μαθητάς του.	1
Ο' λογιώτ. ἱερεὺς κύρ. Διονύσιος ὁ Βιθούρκας.	1
Ο' πανοσιώτ. ἡγούμενος Συναϊτης κύρ. Γερμανὸς ὁ Θεοδόσις.	1
Ο' λογιώτ. ἱερεὺς κύρ. Ἀνδρέας Γκοῦσκος.	1
Ο' εὐλαβῆς. ἱερεὺς κύρ. Φιλόθεος ὁ Ἀνοινος.	1
Ο' εὐλαβῆς. ἱερεὺς κύρ. Γεώργιος ὁ Μανέσις.	1

Ο' εύλαβές. ιερεὺς κὺρ. Διονύσιος ὁ Γιέρμπεσις.	1
Ο' ιερολογιώτ. Ἱεροδιάκονος κὺρ. Ἰωάννης ὁ Τξιλιμιγ- κρας.	1
Ο' Ἐξοχώτ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ πρώην πρίγγιφ τῆς ἑπτανή- σου πολιτείας κύριος Ἀντώνιος ὁ Κοροῦτος.	1
Ο' ἔξοχώτ. Ἰατρὸς κὺρ. Νικόλαος Καλύβας.	1
Οἱ Εὐγενέστατοι.	
Ἀντώνιος Μαρτηνέγγος.	6
Ἀδελφοὶ Διονύσιος καὶ Κωνσταντῖνος Μαρτηνέγγου Γαῖ- τα.	2
Ῥομβέρτος Κόμης Σαλαμών Ἀνθύπατος Προυσίας.	2
Ἀντώνιος Σαντρίνης Ἀνθύπατος Ῥωσσίας	1
Ο' Κόμης Διονύσιος Ῥώμας.	2
Ο' Κόμης Ἀναστάσιος Μερκάτης.	1
Ο' Δημήτριος Μιχαλίτζης.	1
Ο' ἔξοχώτ. Παναγιώτης Θ. Στεφάνου.	1
Ο' σφοδολογιώτ. καὶ φιλογενές. κὺρ. Σπυρίδων Τρι- κούπης.	2
Ο' Ἰωάννης Γρυπάρης.	2
Ο' Γραδανίγος Ψημάρης.	1
Ο' Δημήτριος Κατζαίτης Κουτουής.	1
Ο' Ἰωάννης Λεονδαράκης.	2
Ο' Σπυρίδων Ἰωάννου Σιγούρου.	1
Ο' Γεώργιος Τζαγκαρουσιάνος ἀναγνώστης.	1
Ο' Ἰωάννης Λιβέρης.	1
Οἱ τιμιώτατοι.	
Ο' Δημήτριος Ἰωαν. Τούντας.	1
Ο' Ἰωάννης Ἑλληνας Πελοποννήσιος.	1
Ο' Γεώργιος Κρενδηρόπουλος Πελοπ.	1
Ο' Ἰωάννης Δημόπουλος Πελοπ.	1

Ο' Ἰωάννης Μ. Κρενδιρόπουλος Πελοπ.	1
Ο' Διονύσιος Ἑλληνας Πελοπ.	1
Ο' Γεώργιος Μπάσας Πελοπ.	1
Ο' Χρυσόδουλος Γ. οἰκονομοπούλου Πελοπ.	1
Ο' Ἰω. Μπάκος ἐκ παλαιᾶς Πάτρας.	1
Ο' λογιώτ. Ἀναστάσιος Καραβίας.	1
Ο' Ἀναστάσιος Γουνελιός.	1
Ο' Γεώργιος Νέγκας.	1
Ο' Κωνσταντῖνος Λοβέρδος.	1
Ο' Διονύσιος Ματαράγκας.	1
Ο' Σπυρίδων χωριατόπουλος.	1
Ο' Ἰωάννης Δραμέσης ἢ Ἀτζάραντος Ἀναγνώσης.	1
Ο' ἐντιμ. Ἰωάννης Ἀσημακόπουλος ὁ Πελοπ.	1

Σ Μ Υ Ρ Ν Η Σ.

Ο' Παιερώτατος Μητροπολίτης ἅγιος Σμύρνης κύριος Ἄνθιμος.	2
Ο' Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος ἅγιος Ἐρυθρῶν κὺρ. Καλλίνικος.	1
Ο' τοῦ ἁγίου Σμύρνης Πρωτοσύγ. κὺρ. Γαβριήλ Πελ.	1
Ο' πανοσιώτ. Ἀρχιμανδριτῆς κὺρ. Μελέτιος Κρής.	1
Ο' πανοσι. Ἱερομνήμων κὺρ. Ἰγνάτιος.	1
Ο' πανοσι. Ἐφημέριος κὺρ. Νεόφυτος Κρής.	1
Ο' πανοσι. κὺρ. Διονύσιος Νάξιος.	1
Ο' πανοσι. Ἱερομόναχος κὺρ. Κύριλλος Σμυρναῖος.	1
Ο' ἐκκλησιάρχης κὺρ. Παρθένιος ἱεροδιάκονος Σμυρναῖος.	1
Ο' πανοσι. Προηγούμενος κὺρ. Καλλιόπιος Ναύτης Κρής.	1
Ο' ἔλλογ. Ἰωάσαφ Κρής.	1
Ο' Λεόντιος Πεζύρης Ἄνδριος.	2

Ο' ἔλλογ. Ἀμβρόσιος Ἄνδριος.	1
Ο' ἱερμ. κὺρ. Δανιὴλ καὶ Πνευματικὸς τοῦ ἐν Σμύρ. νοσοκομείου.	1
Ο' ἱεροδι. κὺρ Μελχισεδὲκ Κρής.	1
Ο' ἔλλογ. διδάσ. τῶν Γραμματικῶν ἐν τῇ κατὰ Σμύρ. εὐαγγελικῇ σχολῇ κύριος Δημήτριος Ὀλλανδός.	1

Τὸ σύστημα τῶν Πραγματευτῶν.

Ο' Ἐντιμ. Ποθητὸς Νικολαΐδης.	1
Ο' — — Μιχαὴλ Εὐμορφόπουλος.	1
Ο' — — Δημήτριος Κοκκινάκης.	1
Ο' — — Δημήτριος Ζ. Δαμελάς.	1
Ο' — — Ἰωάννης Εὐμορφόπουλος.	1
Ο' — — Ζορξὴς Εὐμορφόπουλος.	1
Τὰ — — Ἀδέλφια Λουτράρι.	1
Ο' — — Ζαννὴς Καλθοκορέσης.	1
Ο' — — Λεόντιος Τζιτζεκλής Γ. Μ.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Αλφιέρης.	1
Ο' — — Ἰωάννης Ξάνθος.	1
Ο' — — Μιχαὴλ β. Καλιβούτζης.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Κωσαλαῖς.	1
Ο' — — Ἰωάννης Βασιλιάδης.	1
Ο' — — Μιχαὴλ Λεομπάρδος.	1
Ο' — — Ζαννὴς Ἰσιδώρου.	1
Ο' — — Ἀβραμάκης Χοτζὰ Ἰωακείμ.	1
Ο' — — Ἰάκωβος Φόσκολος.	1
Ο' — — Παντελέων Πηγάξης.	1
Ο' — — Γεώργιος Καραγιάννης.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Δούκας.	1

Τὸ σύστημα τῶν Γυαλάδων.

Σώμ.

Ο' ἐντιμ. Κωνσταντῖνος Δ. Κωσαρέλος.	1
Ο' — — Γεώργιος Κόντογλους.	1
Ο' — — Χ. Εὐφράτιος Σικιάμης.	1
Ο' — — Ἰωάννης Χ. Ἐμμανουήλ.	1
Ο' — — Φορμόζης Νικολάου.	1
Ο' — — Νικόλαος Ἰωάννου.	1
Ο' — — Γεώργιος Κοντονικολάου.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Δημητρίου Μενέγα.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Νικολάου Μενέγα.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Νικολάου.	1
Ο' — — Γεώργιος Σωτηρόπουλος.	1
Ο' — — Ἰωάννης Κόντογλους.	1
Ο' — — Παναγιώτης Ψάθης.	1
Ο' — — Ζήσης Παπάζογλου.	1
Ο' — — Νικόλαος Λεονάρδος.	1
Ο' — — Εὐαγγελινὸς Ἀλεξίου ἐξ Ἄνδρου.	1
Ο' — — Μάρκος Γεωργίου.	1
Ο' — — Γεώργιος Ἀργιλᾶς.	1
Ο' — — Κωνσταντῖνος Ἐρνέρος.	1
Ο' — — Γεώργιος Φορμόζης.	1

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Ο' ἅγιος Κύτρους Μελέτιος.	1
Ο' ἅγιος Καμπανίας Νεόφυτος.	1
Ο' ἅγιος Πέτρας Νεόφυτος.	1
Ο' ἅγιος Ἀρδαμερίων κύριος Ἰγνάτιος.	1
Ο' ἅγιος Πολλιανῆς κύριος Θεοδώσιος.	1
Ο' ἅγιος Πλαταμῶνος κύριος Γεράσιμος.	1

Ο' ἅγιος Βοδενῶν κύριος Τιμόθεος ὁ ἐκ Τζίας.	2
Ο' τοῦ ἁγ. Θεσσαλ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀνθιμος.	1
Ο' τῆς Θεσσαλονίκης Σύγκελλος κύριος Ἱερεμίας.	1
Ο' Ἐν Θεσσαλονίκη Προηγούμενος κ. Διονύσιος, Γρηγο- ριάδης.	1
Ο' πανοσι. Ἱερομ. κύρ. Βαρθολομαῖος Κουτλουμουσιάνος.	1
Ο' εὐγενές. κ. Γεώργιος Χαρίσης.	1
Ο' ἐντιμ. κ. Λυσίμαχος Καυταντζόγλου.	1
Ο' παν. Σύγκελλος κύρ. Δωρόθεος.	1
Ο' παν. Ἀρχιδιάκονος τοῦ ἁγ. Βοδενῶν κ. Γρηγόριος.	1
Ο' ἐντι. κ. Ἀθανάσιος Μιλιαρέσης.	1
Ο' ἐντι. κ. Δημήτριος Μόσχου ἐκ Κολακίας.	1
Ο' ἐντ. κ. Προκόπιος Ἀνουίου.	1
Ο' αἰδεσμ. μέγας Οἰκονόμος Θεσσαλ. κ. Νικόλαος.	1
Ο' αἰδεσμ. Πρωτοπαπᾶς κύρ. Γεώργιος.	1
Ο' ἐντιμ. κύρ. Νικόλαος Ρογγότης.	1
Ο' πανοσι. Ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῶν Βλατέων κ. Ἰγνάτιος.	1
Ο' τοῦ αἰτοῦ ὀσιώτατος Ἱεροδιάκονος κ. Ἀνανίας.	1
Ο' ἐκλαμπρότατος κύρ. Ἐμμανουὴλ Τζανὸς Κυριακού.	1
Ο' πανοσιολογιώτατος Ἱερομόναρχος κ. Γρηγόριος ὁ Βλαζός.	1
Ο' εὐγενέστατος κύρ. Χριστόδουλος Βαλάνος.	4
Ο' εὐγενέστατος κύρ. Σπανδονῆς Μπασουματζῆς.	1
Ο' ἐντιμ. κύρ. Νικόλαος Στέριου.	1
Ο' πανοσι. ἅγιος Ἀρχιμανδρίτης τῆς πόλεως Θεσσαλ. κύριος Μεθόδιος.	1
Ο' πανοσι. Ἱερομόναχος κύρ. Σάββας Τμουσουλῆς.	1
Ο' αἰδεσμ. Παπᾶ Κωνσταντῖνος οἰκονόμος ἀπὸ Ἀϊ- βατη.	1

Ο' έντιμ. κυρ. Γρηγόριος Τζανου̃.	1
Ο' πανοσι. Πρωτοσύγκελλος του̃ άγιου Πέτρας κύρ. Διονύσιος.	1
Ο' έντιμ. Νικόλαος Χ. Γούσιου.	1
Ο' έντιμ. κύρ. Ίωάννης Μαυρουδῆ.	1
Ο' έξοχώτατος Ίατρος κύρ. Μάρκος ο̃ εκ Κερκύρας.	1
Οι έντιμ. Αὐτάδελφοι Τουσίτζα.	2
Ο' λογιώτατος Παπα̃ Κύριλος.	1
Ο' σοφολογιώτατος κύρ. Αξέριος.	1
Ο' λογιώτατος Ίεροδιάκονος κύρ. Γερμανός εκ Κολα- κίας.	1
Ο' έντιμ. κύρ. Ίωάννης Ρήζου.	1
Ο' πανοσι. Ίερομόναχος Παπα̃ Δαμιανός.	1
Ο' πανοσι. Αρχιμανδρίτης κύρ. Καλλίνικος Παράσκο- βικ.	1
Ο' του̃ άγι. Βοδενῶν Ίεροδιάκονος κύρ. Ανθιμος.	1
Ο' πανοσιολογι. Αρχιδιάκονος του̃ άγι. Θεσσαλα κύρ. Καλλίνικος Πελοποννήσιος.	1
Ο' πανοσι. Ίερομόναχος κύρ. Αθανάσιος εκ Κου- λενδρῶν.	1
Ο' λογιώτ. κύρ. Γεώργιος εκ Λικαβίου τῆς Θεσσαλίας.	1
Ο' έλλογιμώτατος διδάσκαλος τῆς Σχολῆς τῶν Σερ- ρῶν κύριος Αδάμ Ζεπέκου εκ Μετζόβου τῆς Ή- πειρου.	10

ΒΙΕΝΝΗΣ.

Ο' πανοσι. Αρχιμανδρίτης κύριος Ίωακειμ.	2
Ο' πανοσιλιγιώτατος κύριος Ίωνᾶς.	2

Ο' πανοσιώτ. Ἀρχιμανδρίτης κὺρ Γεράσιμος ἐκ Δαλματίας.	1
Ο' αἰδεσιμώτ. Ἱερεὺς κὺρ Νικόλαος.	1
Ο' σοφολογ. κύριος Ἀθανάσιος Σταχειρίτης.	1
Ο' ἔλλογμ. κύριος Γεώργιος Ῥουσιάδης.	1
Ο' εὐγενέσατος καὶ φιλογενέσατος κύριος Κωνσταντῖνος Γ. Ἐμ. Γήκου.	2
Οἱ εὐγενέσατοι καὶ φιλογενέσατοι Αὐτάδελφοὶ Ποσολάκα.	2
Αἱ εὐγενέσατοι καὶ φιλόμουσοι συγκατέρες τῆς εὐγεν. κ. Κατήγκω Γκίκα. κ. Σμαραγδὴ καὶ κ. Ἐλένη.	2
Οἱ ἐντιμώτατοι αὐτάδελφοὶ κ. Ἀλέξανδρος καὶ Χρῆστος Μαρτύρη.	1
Ο' ἐντιμ. καὶ χρησιμ. κ. Θεόδωρος Τύρκα.	1
Ο' ἐντιμ. καὶ φιλογ. κ. Μιχάλης Ζώτου.	1
Ο' τῆς ἐν Βιέννῃ ἑλλην. σχο. ἔλλογ. διδάσ. κ. Γεώργιος.	1
Ο' μουσικολογ. ψάλτης κ. Γεώργιος.	1

